

Haarlem

Reageren
antwoord@haarlem.nl

Vragen
023 – 511 30 17
023 – 511 30 27

Gemeente Haarlem

Jaarverslag 2009

Haarlem

Concernstaf

Concerncontrol

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Aan raadsleden en schaduwraadsleden

Datum 10 mei 2010
Ons kenmerk CS/CC/2010/106927
Contactpersoon S.L. Hamersma
Doorkiesnummer 023-5113013
E-mail shamersma@haarlem.nl
Bijlage(n) -
Onderwerp Erratum jaarverslag 2009

Geachte dames en heren,

In het jaarverslag staan in bijlage 5.7 Single information / single audit helaas enkele onjuistheden. Deze worden met dit erratum gecorrigeerd.

Blz. 255, nummer 22B Programma externe veiligheid.
De realisatie voor dit programma is 152% (kolom 8); abusievelijk staat er 2 opgenomen.

Blz. 256, nummer 44B Besluit Locatiegebonden Subsidies 2005 (BLS).
De juiste tekst van de toelichting afwijking (kolom 18) is: "Resultaat hangt samen met de prestatieafspraken ISV nummer 50a".

Blz. 257, nummer 50A Investering stedelijke vernieuwing (ISV).
De juiste tekst van de toelichting afwijking (kolom 18) in regel 16 is: "zie MOP 26 t/m 29".

Blz. 262, nummer 59B Brede doeluitkering verkeer en vervoer.
Bij deze regeling ontbreekt de toelichting afwijking (kolom 18), de juiste toelichting voor alle regels (1 t/m 33) is: "zie p.274 jaarverslag".

Met vriendelijke groet,

W. van Duijn
Concerncontroller

Jaarverslag 2009 Haarlem

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	5
Samenstelling bestuur (31-12-2009)	7
Kerngegevens	9
Deel 1 Algemeen	11
1.1 Inleiding en leeswijzer	13
1.2 Beleidsmatige resultaten	14
1.3 Uitkomst jaarrekening op hoofdlijnen	26
Deel 2 Programmaverantwoording	33
2.1 Inleiding	35
2.2 Samenvatting baten en lasten per programma en mutaties reserves (zie bijlage 1)	41
2.3 Specificatie mutaties reserves	43
2.4 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorziene uitgaven.....	44
Programma 1 Burger en Bestuur.....	45
Programma 2 Veiligheid, Vergunningen en Handhaving	57
Programma 3 Zorgzame Samenleving	69
Programma 4 Maatschappelijke Ontwikkeling.....	79
Programma 5 Wonen, Wijken en Stedelijke Ontwikkeling	93
Programma 6 Economie, Cultuur, Toerisme en Recreatie.....	101
Programma 7 Werk en Inkomen	111
Programma 8 Bereikbaarheid en Mobiliteit.....	119
Programma 9 Kwaliteit Fysieke Leefomgeving	127
Programma 10 Financiën/Algemene dekkingsmiddelen	139
Deel 3 Paragrafen	145
3.1 Lokale heffingen.....	147
3.2 Weerstandsvermogen.....	152
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	155
3.4 Financiering	159
3.5 Bedrijfsvoering	163
3.6 Verbonden partijen en subsidies	175
3.7 Grond- en vastgoedbeleid	180
3.8 Wet maatschappelijke ondersteuning	185
Deel 4 Jaarrekening.....	191
4.1 Programmarekening.....	192
4.2 Balans	193
4.3 Toelichting op de programmarekening en balans	59
4.4 Accountantsverklaring	133
4.5 Besluit.....	169
Deel 5 Bijlagen	171
Bijlage 5.1 Rekening naar programma's, beleidsvelden en producten	215
Bijlage 5.2 Analyse per programma en beleidsveld	222
Bijlage 5.3 Personeelsformatie	241
Bijlage 5.4 Investeringskredieten	242
Bijlage 5.5 Reserves en voorzieningen.....	245
Bijlage 5.6 Vooruitontvangen subsidies	252
Bijlage 5.7 Single information / single audit	254
Bijlage 5.8 Begrotingscriteria rechtmatigheid	275
Bijlage 5.9 Uitwerking bestemmingsvoorstel.....	278
Bijlage 5.10 Verantwoordingsinformatie MPG	281
Bijlage 5.11 Stand van zaken uitvoering coalitieakkoord 2006 - 2010.....	284
Bijlage 5.12 Overzicht realisatie doelen en prestaties per programma	288
Bijlage 5.13 Eindverantwoording Ontwikkelingsprogramma Haarlem 2005-2009 (OPH 2) / GSB-III	295
Bijlage 5.14 Afkortingenoverzicht / Begrippenlijst	299

De collectie Vrenegoor

De Haarlemse straatfotograaf Toon Vrenegoor (1915-1988) heeft bijna 3.500 foto's achtergelaten, zowel in zwart-wit als in kleur. De hele collectie is op 4 maart 2010 door Spaarnestad Photo overgedragen aan het Noord-Hollands Archief. Spaarnestad Photo verhuist van Haarlem naar Den Haag. De typisch Haarlemse collectie Vrenegoor blijft door de overdracht aan het Noord-Hollands Archief voor de stad behouden. Alle foto's worden gedigitaliseerd en zijn eind 2010 te bekijken op de website www.noord-hollandsarchief.nl. Met behulp van het publiek wil het Noord-Hollands Archief achterhalen wie de personen op de foto's zijn en wanneer deze zijn gemaakt.

In juni 2009 publiceerden Hains Hamelink en Marja van Hout een artikel over Toon Vrenegoor in 'Fotografisch geheugen', het tijdschrift van het Nederlands Fotogenootschap. Zij schrijven over Toon Vrenegoor: "Drie decennia lang, vanaf 1950 tot aan zijn dood, stroopte hij systematisch de wijken en straten van de stad af, op zoek naar spelende kinderen, nozems, bakvissen, minirokken, brommers, arbeiders en rokende vrouwen in de deuropening." Vrenegoor is rond 1938 begonnen met fotograferen. Financieel heeft het hem niet veel opgeleverd. "Niet iedereen was bereid de foto's ook te kopen, zodat hij af en toe zijn toevlucht moest nemen tot bijbaantjes bij de bontvellenfabriek of de hout- en plantsoendienst, en soms ook op de steun was aangewezen."

Voorwoord

Hierbij bieden wij u het jaarverslag 2009 aan. Dit is het laatste jaarverslag waarin expliciet verantwoording wordt afgelegd over onder andere de vier prioriteiten die de vorige coalitie heeft vastgesteld in het akkoord “Sociaal en Solide 2006-2010”:

1. Versterking en inhaalslag op het gebied van onderhoud van de stad;
2. Gemeentelijke financiën op orde;
3. Meer mensen aan het werk en minder in de bijstand;
4. Samenwerking tussen bestuur en stad (wijkgericht werken).

Het nieuwe college kan voortbouwen op de positieve resultaten die de afgelopen jaren zijn bereikt: veel plaatsen in de stad zijn zichtbaar in betere staat, op financieel gebied staat de gemeente er beter voor dan 4 jaar terug, het aantal bijstandsgerechtigden is flink gedaald en het wijkgericht werken werpt zijn vruchten af. Met behoud van het goede, maar ook onder de druk van de komende ombuigingen, zal het nieuwe college de bakens voor de komende jaren moeten verzetten. In de kadernota wordt hier uitgebreid aandacht aan besteed.

Haarlem is in 2009 uitgeroepen tot meest gastvrije stad van Nederland. Daar zijn we trots op. Ook kunnen we tevreden constateren dat Haarlem in 2009 veel van de doelen en prestaties uit het coalitieakkoord en de begroting heeft gerealiseerd, vaak met hulp, en dank zij de deskundigheid en inzet van onze partners in de stad, zoals woningcorporaties, welzijnsinstellingen en andere verbonden partijen. Inmiddels zijn tien wijkcontracten getekend (en al vijf afgerond).

In dit jaarverslag wordt aandacht geschonken aan wat in 2009 allemaal is bereikt. Maar er wordt ook verantwoording afgelegd over wat niet is gelukt.

Door de economische recessie zal Haarlem de komende jaren te maken krijgen met lagere inkomsten. We maken ons zorgen over de realisatie van (grote) projecten. In de kadernota gaat het college in op de gevolgen van de economische recessie en de voorgenomen ombuigingen.

De recessie is niet zichtbaar in het financiële resultaat van Haarlem over 2009. De jaarrekening 2009 sluit met een voordelig saldo van ruim € 10,6 miljoen. De bestedingsvoorstellen die het college aan de raad voorlegt, zijn gericht op het (alsnog) realiseren van doelen en prestaties die met de raad zijn afgesproken en om de financiële positie te stabiliseren, rekening houdend met de moeilijke jaren die er aan komen.

Het college blijft benadrukken hoe belangrijk het is om te blijven werken aan de financiële weerbaarheid van de stad (de solvabiliteit). Juist in tijden van recessie en aangekondigde ombuigingen is het voor de toekomst van de stad van groot belang om hiervoor een expliciete strategie te hebben.

De zorg die het college vorig jaar uitsprak in het jaarverslag 2008 over een mogelijke toename van het aantal bijstandsgerechtigden is gelukkig (nog) niet uitgekomen. Ondanks de economische recessie slaagt Haarlem er goed in om het aantal bijstandsgerechtigden te beperken, zeker in vergelijking met andere gemeenten. Bovendien is dat aantal sinds de recessie niet toegenomen. Vanzelfsprekend blijft ook het nieuwe college er aan werken om te voorkomen dat mensen in de bijstand komen en om mensen zo snel mogelijk naar nieuw werk te begeleiden.

Evenals voorgaande jaren wordt het verslag tijdig aangeboden aan de Rekenkamercommissie, gemeenteraad en accountant. En wederom heeft uw accountant een goedkeurende verklaring afgegeven voor de getrouwheid en de rechtmatigheid van het jaarverslag.

Vanaf 2007 zijn de raad, college en ambtenaren samen opgetrokken bij het verbeteren van de opzet en inhoud van begroting en jaarverslag (project Informatiewaarde). Dat we hierin geslaagd zijn blijkt niet alleen uit reacties van raadsleden, maar wordt ook door derden bevestigd. Zo heeft de jury van de zogenaamde F.G. Kordes-Trofee het jaarverslag 2008 van Haarlem en andere gemeenten beoordeeld. Op de aspecten ‘doelstellingen en visie’, ‘financiële rekening’ en ‘leesbaarheid’ scoorde Haarlem goed en op de aspecten

‘middelen- en prestatie­meting’ en ‘bedrijfsvoering’ voldoende. Dit is beduidend beter dan de beoordeling van het jaarverslag 2006.

De foto's in het jaarverslag zijn van Toon Vrenegoor.

Het college spreekt zijn waardering uit naar iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan de resultaten die wij met zijn allen hebben gerealiseerd.

Het college van Burgemeester & Wethouders
Haarlem, 20 april 2009

Samenstelling bestuur (31-12-2009)

B.B. (Bernt) Schneiders, Burgemeester

Portefeuille: openbare orde en veiligheid, bestuurszaken, economische zaken en stadspromotie.
Voorzitter van het college van burgemeester en Wethouders en voorzitter van de gemeenteraad.

M. (Maarten) Divendal, Wethouder (PvdA)

Portefeuille: onderwijs, jeugd, sport, beheer en onderhoud openbare ruimte en milieu.

H. (Hilde) van der Molen, Wethouder (SP)

Portefeuille: sociale zaken, welzijn en maatschappelijke ondersteuning.

C. (Chris) van Velzen, Wethouder (VVD)

Portefeuille: financiën, personeel, organisatie en cultuur.

J. (Jan) Nieuwenburg, Wethouder (PvdA)

Portefeuille: ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, verkeers- en vervoersbeleid.

W.J. (Willem) Sleddering Gemeentesecretaris (t/m 31 december 2009)

S.M.M. (Saskia) Borgers, Gemeentesecretaris (m.i.v. 1 maart 2010)

Gemeenteraad

PvdA (11 zetels)

dhr. M. Aynan, dhr. M.H. Brander, dhr. J. Fritz, mw. S. Kagie, mw. H. Koper, mw. J.M.J. Kropman, mw. J. Langenacker, mw. M. Lodeweegs, dhr. O. Özcan, dhr. J.A. de Ridder, mw. M. Zoon.

VVD (7 zetels)

mw. P.J. Bosma-Piek, mw. D. Eikelenboom, mw. M.F. Funnekotter-Noordam, dhr. M.L. Hagen, dhr. P. Heiliegiers, dhr. S.J.A. Hikspoors, dhr. W.J. Rutten.

SP (5 zetels)

dhr. P.G.M. Elbers, dhr. R.H.C. Hiltmann, dhr. J.W. van de Manakker, mw. S. Özogul-Özen, dhr. P.A. Wever.

CDA (4 zetels)

dhr. W.A. Catsman, mw. M.J.M. Keesstra-Tiggelman, dhr. C.J. Pen, dhr. J.J. Visser.

Groen Links (4 zetels)

dhr. A. Azannay, mw. T.E.M. Hoffmans, mw. A.L.M.G. de Jong, dhr. L.J. Mulder.

D66 (2 zetels)

dhr. F.H. Reeskamp, mw. L.C. van Zetten.

Partij Spaarnestad (1 zetel)

dhr. C.A.S. de Vries.

Actiepartij (1 zetel)

dhr. J. Vrugt.

Ouderenpartij Haarlem (1 zetel)

dhr. J.A. Bawits.

Christen Unie/SGP (1 zetel)

dhr. T.J. Vreugdenhil.

Lijst de Leeuw (1 zetel)

mw. F. de Leeuw - de Kleuver.

Lijst Roos (1 zetel)

dhr. B.C. Roos.

Kerngegevens

A. Sociale Structuur

Bevolking naar leeftijd 2006-2009

Leeftijd	2006		2007		2008		2009	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
0-19 jaar	32.042	22%	32.000	22%	32.056	22%	32.131	22%
20-44 jaar	54.927	37%	54.434	37%	54.408	37%	54.224	37%
45-64 jaar	37.695	26%	38.125	26%	38.719	26%	39.222	26%
65 jaar en ouder	22.322	15%	22.397	15%	22.479	15%	22.624	15%
Totaal	146.986	100%	146.956	100%	147.662	100%	148.201	100%
<i>Waarvan 15-64 jaar (potentiële beroeps- bevolking)</i>	100.181	68%	100.199	68%	100.861	68%	101.226	68%

Bevolking naar herkomst 2006-2009

	2006		2007		2008		2009	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Autochtonen	112.705	77%	112.353	77%	112.198	76%	111.752	75%
Allochtonen	34.281	23%	34.603	23%	35.464	24%	36.449	25%
<i>Waarvan niet-westers¹</i>	18.755	13%	19.032	13%	19.450	13%	19.955	13%
Totaal	146.986	100%	146.956	100%	147.662	100%	148.201	100%

¹ Allochtoon met als herkomstsgroepering één van de landen in Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije. Aantal en percentage van het totaal aantal Haarlemmers.

Aantal uitkeringsgerechtigden en aantal huishoudens met een laag inkomen 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
Huishoudens met een laag inkomen	24.300	24.743	24.200 ²	24.2501 ²
Bijstandsgerechtigden ¹	3.390	3.102	2.828	2.763
- waarvan 65+	243	245	249	310
- waarvan 18-64 jaar	3.147	2.857	2.586	2.453
WAO-gerechtigden ¹	9.909	9.026	8.810	8.715
WW-gerechtigden ¹	2.501	1.983	1.469	1.283

¹ Aantallen per 31-12 van vorig jaar.

² 2008, 2009: cijfers zijn nog voorlopig en ook gebaseerd op enigszins bijgestelde definitie waardoor de daling ten opzichte van 2007 mogelijke (deels) te verklaren is.

B. Fysieke Structuur

Oppervlakte gemeente, lengte wegen, aantal woningen en bevolkingsdichtheid

	Aantal
Oppervlakte gemeente in hectares	3.212 ha (2008)
- waarvan woongebied	1.282 ha (2006)
- waarvan binnenwater	287 ha (2008)
- waarvan historische stads- of dorpskern (wijk Oude Stad)	161 ha (2008)
- waarvan openbaar groen (parken/plantsoenen/bos)	285 ha (2006)
Lengte wegen in km	436 km (2009)
Aantal woningen	69.840 (2009)
Bevolkingsdichtheid per km ² land ¹	5.068 (2009)

¹Bevolkingsdichtheid per km² land voor Nederland is in 2009 489.

C. Financiële Structuur

Algemene financiële gegevens 2009

	Bedrag (x €1.000)
Totale baten (exclusief reservemutaties)	-505.479
Totale lasten (exclusief reservemutaties)	465.326
Saldo toevoeging en onttrekking reserves	29.578
Saldo baten en lasten	-10.574
Algemene reserve	41.057
Algemene inkomsten gemeentefonds	173.216
Opbrengst Onroerend Zaak Belasting (OZB)	27.080
Investeringsvolume	117.438
Vaste schuld	406.499

Deel 1

Algemeen

1.1 Inleiding en leeswijzer

In dit jaarverslag legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over wat de gemeente heeft gedaan in 2009 en wat dat heeft gekost. Uitgangspunt daarbij zijn de voornemens uit de begroting 2009, zoals deze door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Deze voornemens zijn gegroepeerd in tien programma's; voor elk programma is daarbij aangegeven welk maatschappelijk effect de gemeente daarmee in de stad wil bereiken. Ieder programma is vervolgens onderverdeeld in beleidsvelden en per beleidsveld vermeldt dit jaarverslag wat er is bereikt, wat er niet is bereikt en wat de financiële uitkomst is.

Haarlem heeft tien jaar geleden de 'Toekomstvisie Haarlem 2000 – 2010' opgesteld, die sindsdien richting geeft aan de ontwikkelingen van de stad. Binnen deze visie zijn in het Coalitieakkoord "Sociaal en solide" uit 2006 vier prioriteiten benoemd waaraan de coalitiepartijen veel waarde hechten. De resultaten binnen deze vier prioriteiten komen in deel 1 van het verslag aan bod, met daarnaast aandacht voor andere belangrijke onderwerpen uit 2009.

Deel 1 van het jaarverslag gaat in op de realisatie van onze ambities en de gevolgen daarvan voor de financiële positie van de gemeente. Deel 2 concretiseert dit per programma en beleidsveld en geeft aan hoeveel geld daarvoor nodig was. Deel 3 bevat de voorgeschreven paragrafen, waarin een dwarsdoorsnede wordt geven van de verschillende aspecten van het jaarverslag gezien vanuit een bepaald perspectief, zoals risico's, kapitaalgoederen, bedrijfsvoering en grondbeleid. De financiële jaarrekening is opgenomen in deel 4.

Voor wie is dit jaarverslag?

Met dit jaarverslag legt het college verantwoording af aan de raad en de inwoners van Haarlem over het gevoerde beleid en beheer in 2009. Het jaarverslag is daarnaast ook interessant voor de partners in de stad, zoals woningcorporaties, bedrijven en gesubsidieerde instellingen. Ook voor hen staat interessante informatie in dit jaarverslag.

De gemeentelijke Rekenkamercommissie beoordeelt het jaarverslag en publiceert daarover een rapport met een advies aan de gemeenteraad over het vaststellen van het verslag.

Dit jaarverslag verschijnt zowel als gedrukt boekwerk als digitaal. Op de website www.haarlem.nl zijn alle delen van het jaarverslag in te zien. Een handzame samenvatting van het jaarverslag verschijnt als een afzonderlijke brochure.

De gemeenteraad behandelt het jaarverslag en het rapport van de Rekenkamercommissie eerst in de raadscommissie Bestuur op 3 juni en in de raadsvergadering van 10 juni 2010. Zowel de commissie- als raadsvergadering zijn rechtstreeks te volgen via www.haarlem.nl.

1.2 Beleidsmatige resultaten

1.2.1 Uitvoering van de Toekomstvisie

In de ‘Toekomstvisie Haarlem 2000 – 2010’ zijn de drie belangrijkste elementen voor de ontwikkeling van onze stad aangegeven: toerisme & cultuur, zakelijke dienstverlening en duurzaam goed wonen. Binnen deze hoofdlijnen zijn vervolgens in elk coalitieakkoord eigen accenten gelegd. Terugkijkend op de afgelopen tien jaar blijkt dat het werken met deze visie zowel inspirerend als effectief is geweest.

De stad is – vooral door de inzet van veel inwoners, partners en partijen – dynamischer en vitaler geworden. In tien jaar tijd is een fors aantal omvangrijke en belangrijke projecten gerealiseerd. Dat varieert van nieuwe woningen, scholen en bruggen tot het revitaliseren van de vier grote culturele podia en het herstructureren van industrieterrein en Waarderpolder. Even belangrijk is de afname van het aantal mensen dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering en de toename van de mogelijkheden voor sociale en financiële ondersteuning van mensen in een kwetsbare positie. Deze resultaten zijn mede het gevolg van de ‘handen uit de mouwen’-benadering die de afgelopen jaren door het college nadrukkelijk is gekozen.

Gelet op de ontwikkeling en de huidige staat van de stad zijn de drie hoofdlijnen uit de ‘Toekomstvisie Haarlem 2000 – 2010’ nog steeds actueel. Het gaat nu vooral om vasthouden en doorgaan op de ingezette weg, met daarnaast ook voortzetting van de grotere zichtbaarheid van het bestuur, de directe en actieve betrokkenheid bij wat er gebeurt in de wijken en om het aansluiten op plannen en initiatieven van bewoners en partners in de stad. Daarom dus geen nieuwe visie, maar doorpakken waar mee begonnen is.

Dat doorpakken betreft de versterking van de culturele en toeristische wervingskracht. Samen met onze partners zorgen voor een sterke en aantrekkelijke uitstraling van het culturele en toeristische imago van de stad. Daarnaast is met de campagne “Nieuw Haarlem” een flinke impuls gegeven aan de versterking van de zakelijke dienstverlening. En in regionaal verband zijn afgesproken gemaakt over het bouwen van veel nieuwe woningen in de komende jaren in Haarlem waarbij tevens de woonkwaliteit, duurzaamheid en energiegebruik belangrijke eisen zijn.

De financiële weerbaarheid van de stad (solvabiliteit), als belangrijke algemene basisvoorwaarde voor een gezonde toekomst, zal de komende jaren veel aandacht en inzet vergen. Juist in een tijd van recessie en aangekondigde ombuigingen is het voor de toekomst van de stad van groot belang hiervoor een expliciete strategie te hebben.

Naast de drie hoofdlijnen en de financiële weerbaarheid van de gemeente zijn er ook andere onderwerpen die de afgelopen jaren extra aandacht hebben gekregen en dat de komende jaren zullen houden. Onderstaand een korte opsomming; in deel 2 van dit jaarverslag is onder de programma’s meer informatie over de realisatie in 2009 van deze onderwerpen opgenomen.

- Wijkgericht werken is in deze raadsperiode verder doorgevoerd, onder andere door het afsluiten van wijkcontracten;
- Participatie en inspraak worden anders vormgegeven, toegespitst op de moderne mogelijkheden en de verwachtingen van burgers, bedrijven en instellingen;
- Het welzijnswerk is in beeld gebracht en wordt nu aangepast aan de behoeften voor de komende jaren, met een goede spreiding over de stad;
- De uitvoering van het actieplan Haarlem Klimaatneutraal is in volle gang en moet leiden tot een klimaatneutrale organisatie in 2015 en een klimaatneutrale stad in 2030;
- De uitvoering van het plan Schalkwijk 2000+ blijft doorgaan en richt zich niet alleen op woningbouw, maar ook op het imago van Schalkwijk, duurzaamheid, bereikbaarheid, jongerenbeleid en maatregelen gericht op de werkgelegenheid, arbeidsparticipatie en wijk economie;
- Haarlem blijft werken aan een goede positionering in de regio Kennemerland en in de Metropoolregio Amsterdam, want dit is voor de kansen van de stad, de bewoners, ondernemers en bedrijven van groot belang;
- De optimalisering van de bereikbaarheid per auto, openbaar vervoer en fiets, is een basisvoorwaarde voor de versterking van de economische structuur van Haarlem.

1.2.2 Realisatie prioriteiten Coalitieakkoord

De drie partijen van de coalitie 2006-2010 hadden hun samenwerkingsafspraken vastgelegd in het Coalitieakkoord 'Sociaal en Solide'. Deze afspraken zijn vervolgens vertaald in doelstellingen en prestaties, waarbij sprake was van de volgende vier prioriteiten:

- het op normniveau brengen van de onderhoudsbudgetten voor de openbare ruimte, wegen, bruggen, kades, groen, speelvoorzieningen, sport en onderwijsaccommodaties, plus het starten met het inlopen van het achterstallig onderhoud in de stad;
- een sluitend huishoudboekje en een flinke extra reserve gekoppeld aan de risicoparagraaf;
- het op gelijkwaardig hoog niveau houden van het sociale beleid van de stad en het actief bevorderen van de uitstroom uit de bijstand;
- een sterkere wijkaanpak en een verschuiving van beleid naar uitvoering, resulterend in het concreet aanpakken van problemen, in samenwerking met bewoners en partners in de stad.

Voor elk van deze vier prioriteiten zijn de doelen zo duidelijk en SMART mogelijk geformuleerd. *SMART* staat voor Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realiseerbaar en Tijdgebonden. Ieder doel is vertaald in termen van prestaties, waarbij is aangegeven binnen welk begrotingsprogramma dit wordt gerealiseerd.

A. Onderhoud

Prioriteit: *In 2010 is structureel voldoende geld (budget) in de begroting opgenomen om de openbare ruimte inclusief voorzieningen voor sport, recreatie en onderwijs heel, schoon en veilig bruikbaar te houden. Tevens maakt het college in deze bestuursperiode een start met het inlopen van onderhoudsachterstanden, waarvan de resultaten zichtbaar zullen zijn in de stad.*

Toelichting

Het Coalitieakkoord had als inzet om de onderhoudsbudgetten voor de openbare ruimte op normniveau te brengen en extra geld beschikbaar te stellen om achterstallig onderhoud in te lopen. Doel is om zichtbare resultaten te bereiken, zodat mensen zien dat er wat gebeurt. De diverse budgetten voor onderhoud (zoals voor groen, straatmeubilair, speelplekken, wegen, bruggen en lantaarnpalen) worden op normniveau gebracht en het achterstallig onderhoud wordt aangepakt. De uitvoering gebeurt zoveel mogelijk per wijk of buurt. Dat sluit goed aan bij het wijkgericht werken.

Realisatie in 2009

In de begroting 2009 was de volgende stijging van het budget voor onderhoud opgenomen (voor het juiste perspectief zijn ook de resultaten uit 2007 en 2008 opgenomen en de ramingen voor 2010):

Extra middelen voor onderhoud <i>Bedragen x € 1 miljoen</i>	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Raming 2009	Realisatie 2009	Raming 2010
Op normniveau brengen van onderhoudsbudgetten	1,70	5,0	8,0	8,0	11,0
Inhalen achterstallig onderhoud algemeen	1,06	1,4	2,1 ¹	2,1 ¹	2,8 ¹
Inhalen achterstallig onderhoud sport, recreatie en onderwijs ²	0,15	0,3	0,45	0,45	0,6
Totaal	2,91	6,7	10,55	10,55	14,4

¹ Voor € 0,7 miljoen is dit omgezet in kapitaallasten.

² Inmiddels geheel omgezet in kapitaallasten; omwille van vergelijkbaarheid met eerdere cijfers wel in deze tabel opgenomen.

Op basis van het door de raad vastgestelde *plan van aanpak extra onderhoudsbudget* wordt de realisatie van de voornemens op de volgende vier punten gemeten (voor het juiste perspectief zijn ook de resultaten uit 2007 en 2008 opgenomen en de ramingen voor 2010):

Prioriteit onderhoud	Totaal areaal / aantal	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Raming 2009	Realisatie 2009	Raming 2010
Aantal hectares verbeterd areaal						
verharding	574	7,7	16,9	12	17,1	14
grootschalig groen	373	2,5	12,9	6	26,5	
Aantal verbeterde objecten:						
bomen	52.505	10.213	12.000	11.000	16.400	11.000
speelvoorzieningen	200	14	20	20-30	11	20-30
bruggen en viaducten	204	9	15	10-20	16	10-20
Kencijfer buurtverloedering ¹	4,6	5,2	n.b. ²	4,6	4,2	4,4
Aantal meldingen over openbare ruimte	20.000 ³	16.613	pm	17.000	20.000	17.500

¹ Het kencijfer buurtverloedering is samengesteld uit de volgende onderdelen: bekladding muren en gebouwen, rommel op straat, hondenpoep, vernieling van telefooncellen en bushokjes. Het cijfer kent een schaal van 0 tot 10, hoe lager des te minder verloedering. Bron: Omnibusonderzoek 2009 (voorheen opgenomen in de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor). Nulmeting is uit 2005.

² Voor 2008 is geen cijfer beschikbaar, omdat de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor om het jaar werd uitgevoerd.

³ Aantal meldingen in 2006.

Na vier jaar van hard werken aan het wegwerken van het achterstallig onderhoud in de stad en het op niveau krijgen van de benodigde budgetten, blijkt dat deze opzet zijn vruchten heeft afgeworpen en dat de doelen op vrijwel alle onderdelen zijn gehaald. Wel is het zaak om het bereikte resultaat nu ook vast te houden.

De uitvoering van deze prioriteit is met name onderdeel van programma 9: *Kwaliteit fysieke leefomgeving* en programma 4: *Maatschappelijke Ontwikkeling*. De paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen in dit jaarverslag gaat nader in op de verschillende soorten kapitaalgoederen, zoals wegen en gebouwen.

B. Financiële positie

Prioriteit: *Het college brengt de financiële positie van de stad in de periode 2006-2010 op orde. Dat betekent elk jaar de presentatie van een sluitende begroting met een zo gering mogelijke stijging van de (woon)lasten voor de burger. Over de Onroerend Zaakbelasting (OZB) hebben de coalitiepartijen afgesproken dat deze met 3% per jaar mag stijgen, plus de aanpassing voor inflatie. Tevens brengt en houdt de coalitie de algemene reserve op voldoende niveau, zodanig dat risico's met financiële gevolgen daarmee (in elk geval voor de korte termijn) kunnen worden opgevangen. Dit vergt een goede inventarisatie van risico's en een beleid gericht op beheersing van die risico's.*

Toelichting

Een sluitende begroting en een robuuste reservepositie vormen belangrijke prioriteiten. Gekoppeld aan de noodzaak om in onze stad het achterstallig onderhoud gericht aan te pakken, vragen deze prioriteiten een ingrijpende financiële inspanning. Daartoe is een pakket aan ombuigingen vastgesteld. Alleen door het realiseren daarvan kan een sluitende begroting worden gerealiseerd en daarmee de financiële positie op orde worden gebracht.

Realisatie 2009

Op basis van de vastgestelde meetpunten is de uitkomst over 2009 als volgt (voor het juiste perspectief zijn ook de resultaten uit 2007 en 2008 opgenomen en de ramingen voor 2010):

Prioriteit Financiële positie	Nulmeting (2006)	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Raming 2009	Realisatie 2009	Raming 2010
Omvang resultaat begroting in miljoenen	1,3 v	3,0 v	-6,8 v	-0,1 v	-9,9v	0,3 v
Omvang algemene reserve in miljoenen	6,7	19,7	27,2	32,8	41,1	34,9
Omvang vaste schuld in miljoenen ¹	340	339	326	457	401	486
Omvang rente over vaste schuld in miljoenen	14,9	14,6	14,8	20,1	15,5	21,3
Solvabiliteitsratio	8%	12%	13%	13%	17,6%	13%
Oordeel provincie over financiële positie	matig	kwetsbaar	redelijk	redelijk	redelijk	voldoende
Percentage stijging woonlasten huurder	1,5%	2,6% ²	2,0	3,5%	4,85%	3,0%
Idem, eigenaar / bewoner		3,4% ³	4,2			

¹ De toename is het directe gevolg van de geplande toename van het investeringsvolume.

² Dit is de stijging van de afvalstoffenheffing (huurders betalen geen OZB en geen rioolrecht).

³ Dit is de stijging van de OZB voor een gemiddelde woning, de afvalstoffenheffing en het rioolrecht.

Het resultaat 2009 komt uit op ruim € 10,6 miljoen voordelig en dat is beter dan de geraamde uitkomst van € 3,032 miljoen voordelig in de tweede bestuursrapportage over het afgelopen jaar. Een toelichting op dit resultaat staat in paragraaf 1.2 van dit jaarverslag.

De algemene reserve is met per saldo met € 13,9 miljoen toegenomen en bedraagt nu € 41,1 miljoen. Dit is met name het gevolg van de verkoop van de aandelen in energiebedrijf NUON. Ook is in 2009 de nota solvabiliteit gepresenteerd met voorstellen om de solvabiliteitspositie van de gemeente te verbeteren. Enkele voorstellen hieruit zijn reeds uitgevoerd en hebben geleid tot een hogere algemene reserve en een verbeterde solvabiliteit.

De financiële uitkomst van de jaarrekening 2009 is met een overschot van € 10,6 miljoen goed. Het in de raadsperiode 2006-2010 bereikte resultaat wat betreft de verbetering van de financiële positie van onze gemeente is zonder meer gunstig en de gestelde doelen zijn gehaald. Wel vormen de door het rijk aangekondigde bezuinigingen een bedreiging voor de verbeterde positie, met name wanneer rijksbezuinigingen niet tijdig kunnen worden vertaald in lokale maatregelen.

Jaarlijks vat de provincie haar oordeel over de financiële positie in één woord samen. Het oordeel 'voldoende' is de hoogste kwalificatie die door de provincies wordt gegeven; in Noord-Holland krijgt slechts een beperkt aantal gemeenten dat oordeel (2008: 7 gemeenten).

De uitvoering van deze prioriteit is onderdeel van programma 10: *Financiën en algemene dekkingsmiddelen*.

C. Sociaal beleid

Prioriteit: Het college houdt in de periode 2006-2010 het sociale beleid van de stad op gelijkwaardig hoog niveau als de afgelopen jaren. Op de omvang van de middelen voor bijzondere en gewone bijstand zal het college niet korten (afgezien van het effect van een daling van het aantal cliënten). De uitstroom uit de bijstand wordt actief bevorderd met intelligente maatregelen om langdurig werklozen aan werk te helpen.

Toelichting

In de raadsperiode 2006-2010 is stevig ingezet op het begeleiden van mensen naar werk, vanuit de overtuiging dat het hebben van werk een van de beste manieren is om in de Haarlemse samenleving te participeren. De vraag naar laaggeschoolde arbeid wordt in de regio steeds kleiner, waardoor de afstemming tussen vraag en aanbod moeilijk blijft. Het doel was om door diverse maatregelen (actieve werkgeversbenadering, inschakelen van uitkeringsgerechtigden bij het investeren in onderhoud, vaste casemanagers, maatwerktrajecten, etc.) het aantal cliënten eind 2009 met 900 terug te brengen ten opzichte van 2005. De wereldwijde economische teruggang maakt dit niet makkelijk. De economische ontwikkelingen treffen ook de meest kansarme groepen in onze samenleving. De verlaging van het uitkeringsbestand WWB van de voorgaande jaren is in 2009 echter tot stilstand gekomen. De mutaties in het bestand Sociale Werkvoorziening zijn minimaal, waardoor zowel uitstroom als instroom stagneert. Workfirst, waarbij de gemeente niet alleen een werkervaringsplaats aanbiedt maar een dienstverband met een salaris op minimumniveau, heeft als instrument gefunctioneerd, maar zit, mede vanwege het verminderde vacatureaanbod aan zijn grenzen. Het recht op bijstand is nadrukkelijk gekoppeld aan de plicht om waar mogelijk mee te werken aan re-integratie naar werk. Een goede en humane poortwachterfunctie hoort hier onlosmakelijk bij. Door een actieve maar arbeidsintensieve benadering van werkgevers zijn wellicht nog wel successen te behalen. Het budget dat vanuit het Rijk beschikbaar is gesteld voor re-integratieactiviteiten, waaronder Workfirst is volledig benut, waarbij tevens middelen uit 2008 (meeneemregeling) zijn ingezet.

Realisatie 2009

Op basis van de vastgestelde meetpunten is de uitkomst over 2009 als volgt (voor het juiste perspectief zijn ook de resultaten uit 2007 en 2008 opgenomen en de ramingen voor 2010):

Prioriteit Sociaal Beleid	Nulmeting (2006)	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Raming 2009	Realisatie 2009	Raming 2010
Omvang reguliere bijstand in miljoenen ¹	42,3	42,7	41,7	39,0	35,6	39,0
Aantal cliënten reguliere bijstand ²	3.147	2.613	2.458	2.250	2.453	2.150
Jaarlijkse uitstroom van cliënten ³	1.533	1.287	974	1.100	1.017	1.050
Omvang bijzondere bijstand en minimabeleid in miljoenen	3,1	2,9	3,9 ⁵	3,6	4,2	3,2
Aantal aanvragen individuele bijzondere bijstand ⁴	2.668	2.400	2.065	2.935	2.284	2.935
Gemiddeld bedrag individuele bijzondere bijstand per toegekende aanvraag	1.251	1.251	1.156	1.100	936	1.100

¹ Dit bedrag daalt als gevolg van de afname van het aantal cliënten en stijgt als gevolg van inflatieaanpassing.

² Cliënten jonger dan 65 jaar met een uitkering WWB, ramingen per 31 december van ieder jaar.

³ Dit is de bruto uitstroom, dus zonder rekening te houden met nieuwe instroom. Het is een maat voor de effectiviteit van de uitstroombaatregelen.

⁴ In het kader van het minimabeleid (onvermijdbare schoolkosten, regeling chronisch zieken) zijn 5.400 aanvragen in 2009 toegekend.

⁵ Van het bedrag van € 4,6 miljoen is € 1,8 miljoen uitgekeerd aan bijzondere bijstand, € 0,7 miljoen Langdurigheidstoeslag, € 0,4 miljoen chronisch zieken, € 0,3 miljoen kinderen doen mee, € 0,2 miljoen kinderopvang en € 0,2 miljoen onvermijdbare schoolkosten. De overige verstrekkingen zijn kleine regelingen en kosten. In het bedrag zitten geen personeelskosten. De eenmalige uitkering 2008 was slechts voor een jaar. De langdurigheidstoeslag zat tot 2009 in de reguliere bijstand.

Uit de resultaten over 2009 blijkt dat de recessie in Haarlem nog weinig invloed heeft gehad op het bereiken van de gestelde doelen. Weliswaar is het aantal bijstandsgerechtigden niet verder gedaald, maar het is evenmin gestegen ten opzichte van 2008. De in de kadernota 2009 verwachte stijging naar 2.700 cliënten is uitgebleven. In andere grote steden is het aantal bijstandsgerechtigden met gemiddeld 8% gestegen. Dit rechtvaardigt de conclusie dat in de raadsperiode 2006-2010 de gestelde doelen van het sociaal beleid zijn gerealiseerd.

De uitvoering van deze prioriteit is onderdeel van programma 7: *Werk en inkomen*.

D. Wijkgericht werken

Prioriteit: *Het college voert in de periode 2006-2010 een meer per wijk toegesneden methode van werken door in de organisatie. Deze is vooral gericht op uitvoering (en minder op beleid) en het concreet aanpakken van problemen, in samenwerking met bewoners en met partners in de stad.*

Toelichting

Veel van onze ambities zijn samen te bundelen in een krachtige wijkaanpak. De schaal van de wijk biedt een uitstekend vertrekpunt om samen met bewoners en organisaties de problemen van de stad aan te pakken. Voor de fysieke ontwikkelingsprogramma's en de aanpak van het onderhoud is dit reeds vaak het geval. De sociale pijler zal hier sterker op worden aangesloten, zoals bijvoorbeeld het integraal jeugdbeleid of het koppelen van wonen, zorg en welzijn voor ouderen. In de wijken ligt de potentie om samen met buurtbewoners en uitvoerende organisaties tot concrete uitvoering te komen, waarbij fysieke investeringen hand in hand gaan met het versterken van de sociale structuur. Een aanpak op wijkniveau zorgt ervoor dat de gemeente bewoners beter dan nu kan betrekken bij het bestuur van de stad. Daarmee worden de herkenbaarheid van het beleid en het draagvlak voor de te nemen maatregelen vergroot.

Realisatie 2009

De onderwerpen aan de hand waarvan over deze prioriteit verslag wordt gedaan, komen uit de Omnibusonderzoek. Voorheen kwamen de cijfers uit de tweejaarlijkse Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor, reden waarom er in de tabel geen cijfers beschikbaar zijn over de realisatie in 2008.

Prioriteit Wijkgericht werken	Nulmeting 2007	Realisatie 2007	Raming 2008	Raming 2009	Realisatie 2009	Raming 2010
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling dat de gemeente aandacht heeft voor het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt	58%	58%	60%	63%	51%	65%
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling dat de gemeente de buurt betreft bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid in de buurt	43%	43%	47%	51%	35%	55%
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling dat de gemeente reageert op meldingen en klachten over onveiligheid en overlast in de buurt	42%	42%	46%	50%	36%	54%
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling dat de gemeente doet wat ze zegt bij het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt	34%	34%	37%	41%	27%	45%
Rapportcijfer Haarlemmers over hun woonomgeving (gewogen gemiddelde)	7,1	7,1	7,1	7,2	7,2	7,2

Bron: Omnibusonderzoek 2009 (voorheen Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor).

De percentages zijn over de hele linie slechter dan de nulmeting uit 2007. Een vergelijkbaar beeld is te zien bij de percentages over veiligheidsgevoelens in programma 2 van dit verslag, terwijl de objectieve veiligheid (zoals het aantal misdrijven) juist is verbeterd de afgelopen jaren. Wellicht dat met de economische achteruitgang en de berichtgeving daarover, ook de gevoelens van veiligheid en betrokkenheid afnemen. Een deel van de achteruitgang is waarschijnlijk terug te voeren op het feit dat de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor deels per telefoon werd afgenomen. Dat levert doorgaans iets positievere antwoorden op dan een schriftelijke of digitale bevraging. Het Omnibusonderzoek 2009 is geheel met schriftelijke vragenlijsten uitgevoerd.

Onder het motto *'Haarlem, daar teken ik voor!'* sloot de gemeente in oktober 2007 wijkcontracten af in vijf zogenoemde *"pilotwijken"*, te weten: de Vijfhoek en Heiliglanden, Delftwijk, de Amsterdamse buurten, Leidsebuurt en Boerhaavewijk. In 2008 volgde een tweede serie contracten (Dietsveld/Vogel-buurt, Parkwijk, Europawijk en Rozenprieel). Al deze contracten (opgesteld en ondertekend door de gemeente, bewoners, woningcorporaties, politie, welzijnsorganisaties, opbouwwerk en andere partners) zijn het centrale element in de vernieuwde wijkaanpak. Doel is met name het verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid in de wijk. In 2009 is een wijkcontract met Meerwijk afgesloten. Het nieuwe van dit wijkcontract is dat corporatie Préwonen bij dit wijkcontract de trekker is. Daarnaast is ook het vouchersysteem (het financieel ondersteunen van leefbaarheidsinitiatieven vanuit de wijken) gestart. In 2009 heeft dit 340 initiatieven opgeleverd ter verbetering van de leefbaarheid/veiligheid.

In 2009 zijn de wijkcontracten met alle betrokken partners geëvalueerd en gepresenteerd op een gezamenlijk wijkradenbijeenkomst. Het gezamenlijke oordeel over de aanpak is overwegend positief en de intentie is uitgesproken om alle wijken wijkcontracten af te sluiten.

Het gaat bij deze prioriteit vooral om een verandering in de manier van denken en werken in de organisatie, die met name door de reorganisatie van het ambtelijk apparaat en de bijbehorende cultuurverandering gestalte krijgt. Daarom is de uitvoering van deze prioriteit onderdeel van vrijwel alle programma's.

Uitvoering overige afspraken uit coalitieakkoord

In het coalitieakkoord zijn in totaal 136 afspraken opgenomen, waarvan de hiervoor genoemde vier prioriteiten onderdeel uitmaken. Begin dit jaar bleek uit de kadernota 2009 dat de uitvoering van de afspraken goed op koers lag: 115 afspraken waren reeds uitgevoerd (groen; zie bijlage 4 bij de kadernota 2009). Voor 14 afspraken gold dat de prestatie wel kon worden uitgevoerd, maar dat hiervoor extra aandacht noodzakelijk was (geel). Voor 7 afspraken stuitte de uitvoering op problemen of waren deze niet uit te voeren (rood).

Voor dit jaarverslag is de stand van zaken nagegaan van deze 21 afspraken die (nog) niet waren uitgevoerd. Daaruit is gebleken dat op een aantal onderwerpen vooruitgang is geboekt.

Voor de volgende afspraken geldt dat zij inmiddels volgens afspraak worden uitgevoerd (groen):

- 3.01: Minder taken voor de ambtelijke organisatie;
- 9.07: Overleg met de provincie over de plannen van de provincie voor de sloop van het zogenaamde Zwiersgebouw en het ontwerp van een nieuw kantoorgebouw.
- 11.02: Wijkuitvoeringsprogramma's worden - naar analogie van het convenant Binnenstad – geformaliseerd in convenanten.

Van de volgende afspraken werd vorig jaar nog aangenomen dat de afspraak op problemen zou stuiten, terwijl er nu van uit wordt gegaan dat ze kunnen worden uitgevoerd (geel):

- 3.08: Een verhoogde uitstroom uit de bijstand;
- 8.01: Zoveel mogelijk vasthouden aan de gemaakte afspraken met de Rijksoverheid over de bouw van minimaal 4.100 nieuwbouwwoningen (uitbreidingsnieuwbouw) in de stad, herstructurering met sloop/nieuwbouw van minimaal 900 woningen.
- 13.01: Mede gekoppeld aan onze verhoogde inspanning op onderhoudsterrein, wordt het bestand aan uitkeringsgerechtigden zo optimaal mogelijk ingezet.

Voor vier afspraken blijft gelden dat deze niet kunnen worden uitgevoerd (rood).

- 4.02: Uitvoering van minder projecten, vertragen van bestemmingsplannen, beperken tot wettelijke taken op gebied van milieu (feitelijke situatie is dat er juist een inhaalslag bestemmingsplannen moest worden uitgevoerd en dat Haarlem Klimaatneutraal meer inzet vergt, evenals de (grote) projecten in Haarlem)
- 5.05: Onderzoek naar regulering van teelt van softdrugs (feitelijk niet mogelijk vanwege wettelijke belemmeringen)
- 6.06: Onderzoek naar mogelijkheid van station Haarlem-West (Station zal niet worden gerealiseerd)
- 7.03: Koppeling tussen inlopen achterstallig onderhoud en inzet van uitkeringsgerechtigden (slechts in beperkte mate mogelijk)

In bijlage 5.11 staat voor alle 21 afspraken die vorig jaar (nog) niet waren uitgevoerd de stand van zaken.

1.2.3 Belangrijkste resultaten in 2009

In dit jaarverslag legt het college in de eerste plaats verantwoording af door de voortgang te vermelden van de vier prioriteiten (onderhoud, financiën, sociaal beleid en wijkgericht werken) uit het coalitieakkoord. Er is evenwel meer gedaan dan alleen het uitvoeren van deze prioriteiten. Daarom volgt onderstaand een beeld van de belangrijkste andere ontwikkelingen en resultaten in 2009, waarbij zoveel mogelijk de verbanden tussen die ontwikkelingen zijn aangegeven. Dit gebeurt met de volgende drie invalshoeken: economie en cultuur; leven en wonen; zorg en dienstverlening.

Economie en cultuur

Haarlem heeft een bijzondere strategische ligging nabij Amsterdam, Schiphol, IJmond en de kustzone, een aantrekkelijk vestigingsklimaat, een prachtige monumentale binnenstad met tal van voorzieningen en is goed bereikbaar per openbaar vervoer, auto en fiets. De aantrekkelijkheid van Haarlem komt onder meer tot uiting in de woonaantrekkelijkheidsindex, waar Haarlem in 2009 de 7de plaats inneemt.

De gemeente voert een actief kunst- en cultuurbeleid. In 2009 was Haarlem 3de in de verkiezing van 'Kunststad van het Jaar' (Delft werd eerste). De rijkdom aan erfgoed en de uitgebreide culturele voorzieningen hebben een (inter)nationale en (boven)regionale betekenis. Haarlem investeert in monumenten, evenementen en recreatieve voorzieningen. Onze stad werd in 2009 uitgeroepen tot Meest Gastvrije Stad van Nederland, ontving de prijs voor best geherstructureerde bedrijventerrein (Waarderpolder) en had de laagste werkloosheid van Nederland. Ook internationaal krijgt Haarlem de nodige aandacht. Zo verscheen er op 19 juli 2009 een lovend artikel over de stad in de New York Times: "Classic Dutch City with a Village Feel".

De cultuurpodia kennen sinds hun heropening op de nieuwe of vernieuwde locaties een verdubbeling van het aantal bezoekers. Ook in 2009 zijn de bezoekersaantallen van de cultuurpodia en musea in Haarlem vrijwel

allemaal gestegen en de waardering voor kunst en cultuur bij zowel inwoners als bezoekers is hoog. Op het terrein van de podiumkunsten scoort Haarlem in de top tien van Nederland. De vestiging van het landelijke begeleidingsorkest voor opera en ballet Holland Symfonia in Haarlem versterkt deze positie, evenals de komst van het conservatorium dat nu nog in Alkmaar is gevestigd. Als onderdeel van een landelijke campagne is 'Haarlem Monumentaal 2009' uitgevoerd door stichting City Marketing Haarlem. De vele monumenten in Haarlem werden extra goed bezocht en gewaardeerd. Ook zijn er 630 adressen aangewezen als gemeentelijk monument en heeft Haarlem positief advies uitgebracht aan de minister over het aanwijzen tot beschermd stadsgezicht van Haarlem-Zuid en Haarlem-Zuidwest.

De geheel gerenoveerde Stadsschouwburg heeft in 2008 haar deuren geopend. De opening is door HKH prinses Maxima op feestelijke wijze verricht. In 2009 is de laatste hand gelegd aan de restpunten van de verbouwing en is de financiële verantwoording opgesteld. De kosten voor de verbouwing zijn binnen de raming gebleven. De externe (sponsor) inkomsten zijn, zoals eerder gemeld aan de raad, achtergebleven bij de oorspronkelijke raming, maar de door de raad gereserveerde bedragen om dit risico af te dekken zijn voldoende gebleven. Het krediet verbouwing Stadsschouwburg is per 31 december 2009 afgesloten.

Haarlem beschikt over een relatief hoog opgeleide beroepsbevolking en is traditioneel sterk in kansrijke kennisindustrie, zakelijke dienstverlening en creatieve industrie. De gemeente biedt ruimte voor bedrijven en zet zich krachtig in voor een goed ondernemingsklimaat. Voorbeelden zijn onder andere: de campagne NieuwHaarlem, het innovatieplatform NieuwHaarlem, de in 2009 verkregen Europese subsidie voor de Creatieve Industrie (EFRO) en het duurzaamheidsprogramma. Versterking van ons economisch klimaat is noodzakelijk om voldoende werkgelegenheid in Haarlem ook op langere termijn te garanderen, om de toeristische wervingskracht te behouden of te vergroten, maar vooral ook om een dynamische stad te blijven, waar het goed wonen, werken en recreëren is.

De economische ontwikkeling is ook in 2009 nog zonder al te zichtbare problemen verlopen. Wel zijn er sinds de tweede helft van 2008 tekenen van een omslag zichtbaar. Voor Haarlem waren dat bijvoorbeeld de afname van de uitstroom uit de bijstand en het moeilijker aan de slag komen van uitzendkrachten. Ook daalde het aantal nieuwe ondernemingen en nam het aantal dagen dat huizen in de verkoop stonden toe. In 2009 werd duidelijk dat de wereldeconomie in zwaar weer terecht is gekomen. Uit de door Haarlem bijgehouden recessiemonitor blijkt echter dat de Haarlemse economie hier *relatief* weinig van heeft gemerkt. Zo was het aantal bijstandsgerechtigden eind 2009 nagenoeg gelijk aan het aantal eind 2008. Wel is het aantal banen in de financiële dienstverlening afgenomen en is het aantal faillissementen verdubbeld (maar in absolute aantallen nog steeds laag). Ook de daling van het aantal vliegbewegingen van Schiphol heeft invloed op de werkgelegenheid voor Haarlemmers. Nadat eerst de uitzendkrachten hun werk verliezen en vacatures niet worden vervuld, kunnen daarna ook vaste krachten aan bod komen. Een belangrijke oorzaak voor het geringe effect op de werkgelegenheid is de samenstelling daarvan: in Haarlem zijn relatief veel banen in de sectoren overheid, zorg en onderwijs, terwijl er relatief weinig banen zijn in de industrie en de bouw.

Het oordeel van Haarlemmers over de bereikbaarheid van de stad (en van de binnenstad in het bijzonder) is na een negatieve uitslag in 2008 weer terug op het niveau van 2007. Dat hoeft niet te verbazen: de Schoterbrug is open, de Oostweg is beschikbaar, het gebruik van de Cronjégarage wordt op alle mogelijke manieren gestimuleerd en het eerste deel van de Raaksgarage is weer beschikbaar (238 plaatsen). De fly-over bij de N200 is in aanleg en aan de metamorfose van het Stationsplein en omgeving wordt hard gewerkt (inclusief een zeer grote nieuwe ondergrondse fietsstalling van 5000 plaatsen). Ook mag de nieuwe fietsstalling aan de Tempeliersstraat (de Blauwe Tram) niet worden vergeten en is de Kinderhuissingel weer open. In 2009 bleek een nieuwe parkeergarage Nieuwe Gracht niet haalbaar en is er gesproken over de zogenoemde Spaarnepassage van de Zuidtangent. Dit laatste heeft geleid tot het in beeld brengen van de diverse mogelijkheden in het bredere perspectief van de bereikbaarheid van de stad.

Leven en wonen

Ook in 2009 is de aantrekkelijkheid van Haarlem onverminderd hoog gebleven. De huizenprijzen zijn in Haarlem nog altijd hoog. Nog steeds blijft het daardoor lastig voor met name starters om hun eerste woning te vinden. Daarom heeft Haarlem een startersregeling ingevoerd, waarvan 30 mensen in 2009 gebruik hebben gemaakt.

De stad leefbaar en veilig houden is niet alleen een kwestie van investeren en het handhaven van regels en afspraken. Of inwoners vinden dat hun stad veiliger is geworden, is afhankelijk van veel factoren. Zowel de inzet van al onze partners als de aandacht van de media en gebeurtenissen in andere steden of landen spelen een rol. Zo is in Haarlem in 2009 bijvoorbeeld sprake van een lichte stijging van de onveiligheidsgevoelens, terwijl de objectieve cijfers laten zien dat er een daling is van het aantal incidenten. Een belangrijk resultaat is ook dat alle omwonenden van zowel dagopvang, gebruikersruimte, Kenaupark en nachtopvang (een aantal bekende en benoemde overlastlocaties) hebben aangegeven dat de situatie ten aanzien van overlast en vernielingen is verbeterd door de invoer van nieuwe maatregelen.

Succesvol handhaven vergt ook dat mensen accepteren dat zij op hun gedrag worden aangesproken. Het is onacceptabel dat handhavers verbaal of lichamelijk worden bedreigd. Het is immers niet de schuld van de handhaver dat een auto fout geparkeerd staat of dat een schuurtje zonder vergunning is gebouwd. Van vergelijkbare aard is de klacht van velen aan het adres van de gemeente over troep op straat. Het is niet de gemeente die rommel op straat gooit, maar zij wordt daar wel op aangesproken! We zullen er met elkaar voor moeten zorgen dat we ons aan de gezamenlijk afgesproken regels houden en dat iedereen in de eerste plaats zelf zijn eigen rommel opruimt. Dat is de beste bijdrage om te komen tot een leefbare stad.

Hoewel de recessie relatief weinig gevolgen heeft gehad voor bijvoorbeeld de werkgelegenheid, heeft zij wel invloed op de voortgang van diverse bouwprojecten. Zo kost het projectontwikkelaars meer moeite om voldoende woningen te verkopen alvorens zij met de bouw durven te beginnen. De uitvoering van de plannen voor Schalkstad heeft door de recessie en de terughoudendheid daarbij van de projectontwikkelaar geleid tot forse vertraging. De realisatie van stadion Oostpoort is door de recessie zelfs helemaal tot stilstand gekomen.

De stad heeft uiteindelijk begin 2010 afscheid moeten nemen van een van de oudste voetbalclubs van het land: HFC Haarlem. Ondanks verwoede pogingen van clubbestuur, vrijwilligers en supporters bleek het faillissement van de club onafwendbaar. Het ongunstige economische tij en een gebrek aan sportieve resultaten hebben de club daarbij zeker parten gespeeld. Ook de helpende hand van de gemeente heeft slechts zeer tijdelijk de financiële nood kunnen ledigen.

Zorg en dienstverlening

Het programma Zorgzame Samenleving richt zich primair op het bieden van adequate zorg en ondersteuning aan verschillende groepen kwetsbare Haarlemmers, met als doel hun eigen kracht en zelfredzaamheid te herstellen of te versterken. Het Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning in Haarlem 2008-2011 (*Ontmoeten, verbinden en meedoen*) verwoordt hiervoor de centrale opgave waarvoor de gemeente zich – samen met burgers en maatschappelijke organisaties – gesteld ziet, te weten: iedere Haarlemmer moet kunnen meedoen aan de samenleving. Dat loopt uiteen van het hebben van werk, het volgen van onderwijs, je inzetten voor een ander of voor de stad, tot het lid zijn van een sportvereniging. De eigen kracht en zelfredzaamheid van mensen is daarbij het uitgangspunt.

In 2009 hebben er twee zeer belangrijke ontwikkelingen plaatsgevonden op het beleidsterrein Maatschappelijke opvang te weten de opening van de Brede Centrale Toegang (BCT) en het goedkeuren door de Raad van de Implementatienota Huiselijk Geweld. De BCT is een (informatie)loket waar advies, informatie en hulp wordt geboden aan dak- en thuislozen en andere sociaal kwetsbare burgers. Het doel van het loket is om deze mensen in beeld te krijgen en te houden en om hen passende hulp te bieden. In de BCT werken hulp- en dienstverleners samen en geven medewerkers van de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de GGD en Stichting Release informatie en hulp.

In algemene zin biedt Haarlem adequate zorg aan kwetsbare Haarlemmers maar aandacht blijft nodig op enkele beleidsterreinen. Deze zijn dan met name het overgewicht bij kinderen, de verdere ontwikkeling van de maatschappelijke opvang, de hulpverlening aan slachtoffers van huiselijk geweld en niveau van voorzieningen voor ouderen. Op het beleidsterrein Openbare Gezondheidszorg moet ook dit jaar weer geconstateerd worden dat het overgewicht onder kinderen nog steeds toeneemt, conform de landelijke trend. De nota over Huiselijk Geweld is bedoeld om inzicht te geven in het huidige beleid, maar ook om te informeren over de landelijke en regionale ontwikkelingen. In de notitie worden bovendien globale

doelstellingen voor de regio geformuleerd om huiselijk geweld tegen te gaan. Voor wat betreft de zorg en voorzieningen voor ouderen en gehandicapten valt te melden dat het aantal afgelegde huisbezoeken toegenomen is ten opzichte van het voorafgaande jaar.

Klanten zoeken steeds vaker contact met de gemeente via het digitaal kanaal. Het Digitaal Loket is een belangrijke informatiebron voor Haarlemmers en ook het aantal digitale transacties en vragen per e-mail neemt sterk toe. Het aantal ontvangen e-mails via de centrale mailbox van de gemeente (antwoord@haarlem.nl) is (inclusief meldingen) opgelopen tot zo'n 20.000. De praktijk leert dat als er veel verandert rondom een gemeentelijk product, dit ook tot veel e-mails leidt (bijvoorbeeld het invoeren van de digitale afhandeling van parkeervergunningen). Sinds 2009 is het ook mogelijk via de website een melding te doen over (een probleem in) de openbare ruimte. Hiervan wordt veel gebruik gemaakt door Haarlemmers. Bijna 25% van de meldingen wordt digitaal gedaan. Deze melding en afhandeling product is het eerste traject dat van begin (frontoffice) tot eind (back-office) geautomatiseerd is. De tevredenheid van de burgers over de digitale dienstverlening is gestegen naar een rapportcijfer 7,0 voor Digitaal Loket versus 6,7 in 2008 en naar een 7,5 voor digitale aanvragen in 2009 versus een 7,0 in 2008. Ook in de vergelijking die weekblad Elsevier jaarlijks opstelt komt de dienstverlening in Haarlem goed uit de verf.

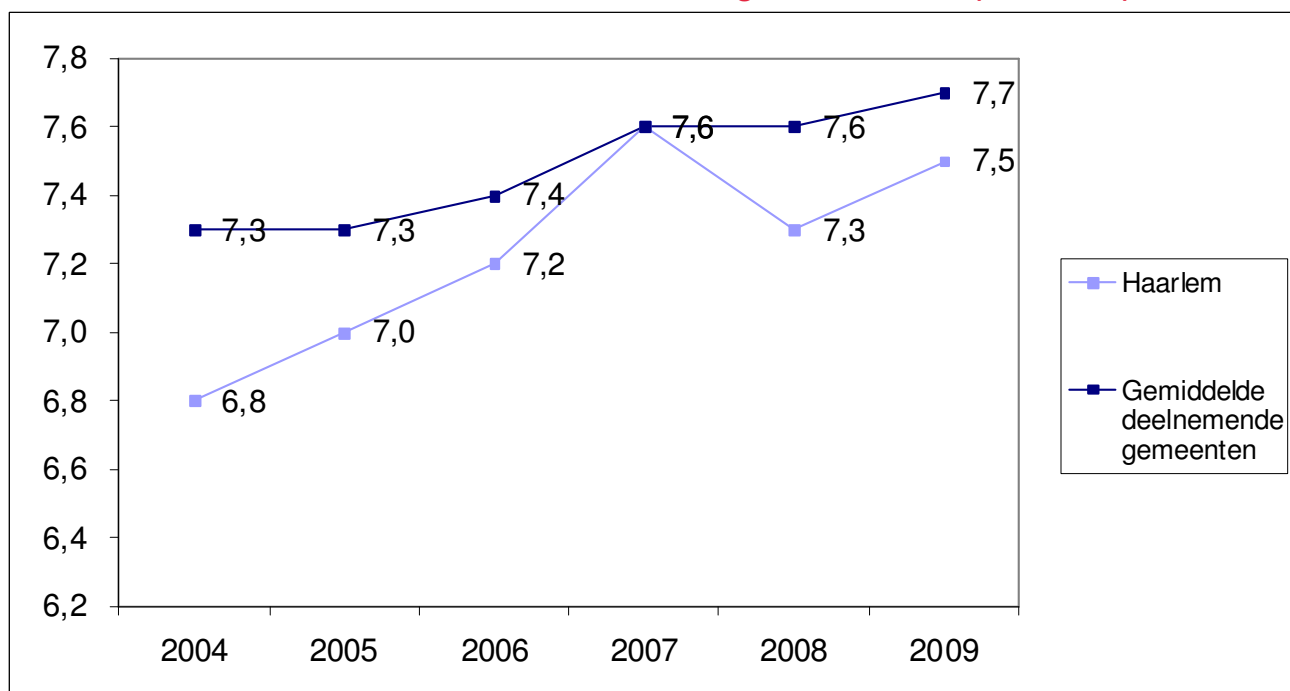
In 2009 zijn de voorbereidingen getroffen voor de digitalisering van de parkeervergunningen en -onthefingen. Vanaf medio februari 2010 kan het overgrote deel van de parkeerproducten ook thuis via internet aangevraagd worden. Verder is de werkwijze aan de balie versimpeld (minder formulieren en eenvoudiger).

De invoering van biometrische kenmerken in het paspoort is succesvol verlopen. Haarlem fungeerde als pilot-gemeente voor de landelijke invoering. Wel is er – als gevolg van het verplicht afnemen van vingerafdrukken - sprake van een toename van de gemiddelde behandeltijd (ongeveer 2 minuten.)

Ook over 2009 laat het rapportcijfer voor klanttevredenheid over het geheel nog steeds stijgende cijfers zien, vaak zelfs ruim boven het minimaal gewenste resultaat van een 7,0. Zowel aan de telefoon als digitaal scoort Haarlem hoger. De tevredenheid van klanten over de baliecontacten is sinds 2004 gestegen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de aandacht die gemeenten de afgelopen jaren hebben gegeven aan het verbeteren van de dienstverlening. Het oordeel van de Haarlemmers over de fysieke dienstverlening (balie) ligt weliswaar lager dan het landelijk gemiddelde, maar op de aspecten van service doen we het iets beter en scoren een 7,9.

Er is echter ook een kanttekening te plaatsen op het gebeide van klanttevredenheid. Door Store Support is in opdracht van de Vara een onderzoek gedaan naar de dienstverlening van gemeenten. Haarlem scoort in dat onderzoek op telefonische dienstverlening als slechtste en wat betreft email gemiddeld. Het beeld uit dit onderzoek sluit niet aan bij de landelijke klanttevredenheidsonderzoeken die voor Haarlem worden uitgevoerd (de jaarlijkse benchmark Publiekszaken), maar de resultaten worden uiteraard opgepakt ter verbetering van de dienstverlening.

Totaaloordeel klanttevredenheid balie Benchmarking Publiekszaken (2004-2009)

De gemeente registreerde in 2009 alweer minder klachten dan in 2008. In 2008 waren er 174 geregistreerde klachten. Voor 2009 zijn er 122 officiële klachten geregistreerd. De daling van het aantal klachten is mede te danken aan het feit dat niet alle klachten bij de klachtencoördinator terecht komen, maar door de betrokken vakafdelingen zelf worden opgepakt. Tegelijkertijd wordt wel geconstateerd dat de verwachtingen van klanten op het gebied van dienstverlening steeds hoger worden. Klanten worden steeds kritischer en veeleisender. Om hetzelfde niveau van klanttevredenheid te behalen moet vaak veel inspanning worden geleverd. Het percentage gegrond verklaarde schriftelijke klachten over publieke dienstverlening is na een stijging in 2008 weer fors gedaald.

1.2.4 Eindverantwoording Grote Stedenbeleid

De derde periode van het Grotestedenbeleid (GSB-III) is in 2005 van start gegaan om krachtiger steden te realiseren waarin werken, wonen, leren en veiligheid centraal staan. Voor de periode 2005 tot en met 2009 heeft Haarlem met het rijk afspraken gemaakt over te realiseren doelen en effecten. Het grootste deel van de afgesproken prestaties wordt gehaald en dit weerspiegelt zich in de bereikte resultaten. De afspraken zijn ingedeeld in drie zogenoemde pijlers: fysiek, sociaal en economie. In bijlage 5.11 zijn alle afspraken opgenomen en is per afspraak door middel van een verkeerslicht (groen, geel, rood) de stand van zaken aangegeven.

De raad en het rijk zijn tussentijds geïnformeerd en met het rijk zijn afspraken gemaakt over realisatie van enkele prestaties die nog niet volledig zijn gerealiseerd in de komende paar jaar. Ten tijde van het samenstellen van het jaarverslag 2009 is de verwachting dat op grond hiervan het grootste deel van de prestaties wordt gerealiseerd en de ontvangen middelen rechtmatig worden uitgegeven. Daar waar prestaties niet worden gehaald is dit vaak het gevolg van een minder omvangrijke maatschappelijke vraag (bijvoorbeeld minder inburgeraars) of buiten de gemeente liggende oorzaken (bijvoorbeeld bouw van minder woningen door de economische recessie).

In de loop van 2010 beoordeelt het rijk of de prestatieafspraken zijn behaald. Wanneer een prestatieafpraak niet is behaald, beoordeelt het rijk of dit resultaat de gemeente kan worden aangerekend (verwijtbaarheid). Dit is de reden waarom over de voortgang van de realisatie van de prestaties nauw contact is gehouden met de betrokken ministeries en dat alles op alles is gezet om een optimaal beoordelingsresultaat te behalen. Uitgesplitst naar de drie pijlers (sociaal, fysiek en economie) is sprake van het volgende beeld:

- a. Pijler economie: afgesproken prestaties zijn gehaald en de middelen zijn nagenoeg geheel besteed. Voor het kleine resterende bedrag zijn activiteiten vastgelegd, die passen in de afspraken met het rijk.
- b. Pijler fysiek: alle prestaties worden gehaald met uitzondering van enkele afspraken over aan de woningbouwgerelateerde prestaties en afspraken over bodemsanering (vanwege juridische procedures). Niet alle ontvangen middelen zijn besteed, maar voor de resterende gelden is reeds een bestemming vastgesteld. Met het rijk zijn afspraken gemaakt over het alsnog realiseren van de prestaties in de komende jaren en het 'meenemen' van de daarvoor benodigde middelen naar 2010 en latere jaren.
- c. Pijler sociaal: het grootste deel van de prestaties is behaald. Voor de prestatieafspraken die niet of gedeeltelijk zijn gerealiseerd wordt richting het rijk gerapporteerd. De prestatieafpraak over inburgering is niet gerealiseerd. Het aantal mensen dat voor inburgering in aanmerking zou kunnen komen in Haarlem is door het rijk te hoog ingeschat. De ontvangen middelen voor de sociale pijler zijn nagenoeg geheel besteed, waarbij door herschikking gemeentelijke middelen zijn vrijgevallen. Dit heeft in de jaarrekening voor € 5 miljoen bijgedragen aan het voordelige jaarresultaat.

Zoals hiervoor aangegeven zal het grootste deel van de afgesproken prestaties worden gehaald en zullen de ontvangen gelden nagenoeg volledig worden besteed, rekening houdend met afgesproken verlenging van de realisatieperiode voor enkele afspraken. Een uitzondering geldt uiteraard voor de afspraken waarbij de vergoeding één op één is gekoppeld aan werkelijk gerealiseerde aantallen en deze aantallen afwijken van de ramingen.

De accountant zal, naast de reguliere financiële controle, de prestatieverantwoording van de gemeente aan het rijk beoordelen. Bij de beoordeling van de deugdelijke totstandkoming van de gegevens steunt de gemeente vaak op gegevens van derden. Voor die gegevens is het niet altijd mogelijk geweest om de deugdelijkheid volgens geldende accountantsregels aan te tonen. Het betreft dan bijvoorbeeld gegevens van Politie en Openbaar Ministerie (OM) die volgens de gemeente als deugdelijk aan te merken zijn.

1.2.5 Realisatie nieuw beleid 2009

In het coalitieakkoord is afgesproken dat er jaarlijks € 500.000 extra beschikbaar is voor nieuw beleid; € 0,5 miljoen in 2007 oplopend tot € 2,0 miljoen in 2010. Het college en de raad bepalen samen de besteding van dit geld. Met ingang van 2009 is € 500.000 extra beschikbaar gesteld voor minimabeleid; voor de categorale regeling voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten. In 2009 is sprake van een onderschrijding van € 60.000 op dit budget. Naarmate de bekendheid van de regeling toeneemt, zal de onderschrijding afnemen.

1.2.6 Doelmatigheidsonderzoeken

Zoals door de raad is vastgesteld in de Verordening Gemeentewet art. 213a voert het college jaarlijks twee doelmatigheidsonderzoeken uit. In 2009 is onderzoek gedaan naar:

- De overhead op de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid (afgerond).
- De afvalstoffenheffing (gestart, nog niet afgerond).

In januari 2009 heeft de raad de resultaten van het onderzoek naar de control (sturing en beheersing) van deelnemingen en (grote) gesubsidieerde organisaties vastgesteld.

Daarnaast is het rapport van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de provincie Noord-Holland naar de begroting van Haarlem in februari 2009 aan de raad voorgelegd. Vertegenwoordigers van het ministerie en de provincie hebben de resultaten en op 26 februari 2009 gepresenteerd aan de commissie Bestuur. In de Kadernota 2009 zijn wij nader in op de resultaten van dit benchmark-onderzoek ingegaan.

In 2009 is onderzoek gedaan naar de omvang van de overheadfuncties. Op basis van een extern uitgevoerd vergelijkend onderzoek is besloten om de overhead met 98 formatieplaatsen te verminderen, met name bij de hoofdafdeling Middelen en Services. De reductie zal in 2010 en 2011 concreet worden uitgevoerd.

Een onderzoek naar de rechtmatigheid en doelmatigheid van de bouwleges heeft aangetoond dat de leges voor zogenoemde lichte vergunningen de kosten niet dekken. Omdat de totale leges voor alle vergunningen wel de totale kosten dekken, betekent dit dat de lichte vergunningen gesubsidieerd worden uit de opbrengsten van de zware vergunningen. Er is evenwel besloten om de tarieven niet te wijzigen, maar om de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) af te wachten en als optie een wijziging van de heffingsgrondslag te bezien.

Tenslotte is een second opinion uitgevoerd op het Gemeentelijk Rioleringsplan. De uitkomst daarvan geeft aan dat het plan conform de wettelijke vereisten is opgesteld. De strategische keuzes zijn echter enigszins verscholen gebleven, omdat het plan vooral operationeel van aard is geworden. Dit wordt aangepast. Verhoging van het rioolrecht blijft ook na aanpassing noodzakelijk, waarbij de tarieven worden afgestemd op de jaarlijkse lasten (zonder fondsvorming) en naar verwachting op middellange termijn minder zullen stijgen.

1.3 Uitkomst jaarrekening op hoofdlijnen

De uitkomsten uitgesplitst naar programma (inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves) zien er per saldo als volgt uit:

n=nadelig v=voordelig	Saldo begroting na wijziging	Saldo Rekening	Bedragen x € 1.000
			Vershil rekening -/- begroting
Saldi programma's na bestemming			
1 Burger en bestuur	15.286 n	14.866 n	420 v
2 Veiligheid, vergunningen en handhaving	27.086 n	25.202 n	1.884 v
3 Zorgzame samenleving	29.452 n	28.362 n	1.089 v
4 Maatschappelijke ontwikkeling	40.008 n	36.951 n	3.056 v
5 Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	3.404 n	2.213 n	1.191 v
6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie	29.096 n	30.269 n	1.174 n
7 Werk en inkomen	14.764 n	11.445 n	3.319 v
8 Bereikbaarheid en mobiliteit	-3.210 v	2.097 v	1.113 n
9 Kwaliteit en fysieke leefomgeving	45.696 n	48.978 n	3.281 n
10 Financiën/Algemene dekkingsmiddelen	204.614 v	206.765 v	2.150 v
Totaal:	3.032 v	10.574 v	7.542 v

Algemeen

De uitkomst van de jaarrekening 2009 laat een positief resultaat zien van € 10.574.000. De positie van de algemene reserve is in 2009 met € 13.906.000 toegenomen. De bijgestelde begroting 2009 (die is vastgesteld bij de bestuursrapportage 2009-2) ging nog uit van verwacht voordeel van € 3.032.000. In deze paragraaf wordt een verklaring gegeven voor het verschil ten opzichte van de (bijgestelde) begroting 2009. In deel 2 van het jaarverslag wordt het financiële resultaat verder uitgewerkt per programma en beleidsveld.

De belangrijkste financiële afwijkingen

Het volgende overzicht laat de belangrijkste financiële afwijkingen zien van de rekening 2009 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2009 (het betreft primair financiële afwijkingen groter dan € 250.000). Indien een afwijking in lasten gecorrigeerd wordt door een evenredige afwijking in de baten, dan zijn die afwijkingen buiten beschouwing gelaten. De afwijkingen zijn incidenteel van aard, tenzij aangegeven wordt dat mee- of tegenvallers structureel doorwerken naar 2010 en verder. De structurele posten worden tot slot nog gerecapituleerd.

N = nadelig

V = voordelig

Saldo begroting na wijziging (inclusief mutaties reserves) 3.032 v

Budgettaire tegenvallers

a	Rijksbijdrage WMO	830	n
b	Afschrijvingslasten VMBO scholen	1.250	n
c	Renteverlies sportpark Pim Mulier	325	n
d	Voorziening achterstallig onderhoud Pest en Dolhuis	622	n
e	Lagere opbrengsten uit parkeren	675	n
f	Hogere lasten straatmeubilair	733	n
g	Renteverlies project Land in Zicht	1.222	n
h	Dotatie voorziening Rijnland	734	n
i	Algemene uitkering uit het gemeentefonds	724	n
			7.115 n

Budgettaire meevallers

j	Hogere opbrengsten bouwleges	870	v
k	Eindafrekening GSB	4.752	v
l	Inkomensregelingen (WWB, IOAW, IOAZ etc.)	1.326	v
m	Minimabeleid	1.646	v
n	Werk en re-integratie	462	v
o	Vrijval van diverse voorzieningen	1.350	v
p	Stelposten en taakmutaties	1.636	v
q	Lokale heffingen	690	v
r	Nog niet gerealiseerde prestaties (budgetoverhevelingen)	1.288	v
s	Batige uitkomsten diverse beleidsvelden	637	v

14.657 v

Saldo van de rekening 2009 (inclusief mutaties in reserves)

10.574 v

Budgettaire tegenvallers in 2009**a. Rijksbijdrage Wmo (beleidsveld 3.3)**

Deze rijksbijdrage is opgegaan in de algemene uitkering uit het gemeentefonds en daar als ontvangst geraamd. Deze ontvangstraming is daarom onjuist en dient te vervallen. In eerste beheersrapportage van 2010 wordt deze bijdrage afgeraamd.

b. Afschrijvingslasten VMBO-scholen (beleidsveld 4.1)

De opbrengst van de verkoop van de oude schoolgebouwen wordt in mindering gebracht op het benodigde investeringskrediet voor de bouw van de VMBO-scholen. Naar huidige inschatting wordt de opbrengst uit verkoop van die gebouwen later ontvangen dan geraamd (dus renteverlies). Dit verlies wordt nu genomen door een extra afschrijving op de boekwaarde van € 973.000.

c. Renteverlies sportpark Pim Mulier (beleidsveld 4.2)

Onderdeel van het project Sportpark Pim Mulier is de ontwikkeling van een kantorenpannd en de ontwikkeling van commerciële activiteiten met parkeergarage. De ontwikkelingen met betrekking tot de realisatie van het kantorenpannd lopen volgens planning. Voor de commerciële ruimte heeft de afnemer echter afgezegd en moet een andere belegger worden gevonden. Voor de opbrengsten in het kader van de commerciële ruimte en garage ad € 1,3 miljoen. Uitstel wordt verwacht van zeker 5 jaar, wat een extra financieringslast (renteverlies) van € 325.000 tot gevolg heeft.

d. Voorziening achterstalling onderhoud Pest-en Dolhuis (beleidsveld 5.4)

In het gemeentelijk investeringsplan is rekening gehouden met achterstallig onderhoud en schade aan het Dolhuis. Inmiddels is geconstateerd dat de schade snel zal toenemen vanwege de aanwezigheid van de zogenaamde boktor. Om het onderhoud snel te kunnen uitvoeren is nu een voorziening getroffen.

e. Lagere opbrengsten uit parkeren (beleidsveld 8.3)

De opbrengsten uit straatparkeren blijven met € 1,426 miljoen. achter. De opbrengstraming over 2009 is onvoldoende aangepast aan de werkelijke ontwikkelingen in 2008. Daarnaast is de opbrengst over meterparkeren in 2009 nog eens met € 300.000 gedaald ten opzichte van 2008. De inkomsten uit garageparkeren zijn daarentegen met € 751.000 gestegen door een betere bezetting bij de parkeergarages Houtplein, Appelaar, Ripperda en de Raaks en eenmalige baten uit verkoop grond-en opstallen.

f. Hogere lasten straatmeubilair (beleidsveld 9.2)

De extra uitgave in 2009 voor straatmeubilair (o.a. banken, anti-parkeerpalen en fietsenrekken) maken onderdeel uit van het door de raad vastgestelde meerjarenonderhoudsplan en het project Vervangen en opschonen van straatmeubilair. Om adequaat invulling te geven aan het inlopen van het achterstallig onderhoud en de uitvoering van het regulieronderhoud is er gedurende 2009 voor gekozen om aankopen straatmeubilair naar voren te halen.

g. Renteverlies project Land in Zicht (beleidsveld 9.4 waterwegen)

Binnen het IP-project worden werkzaamheden uitgevoerd voor het bouw- en woonrijp maken van Land in Zicht. De grondopbrengsten van Land in Zicht worden volledig ingezet voor de bouw van de Fly over. De grondopbrengsten worden naar verwachting (en volgens de huidige inzichten) later ontvangen, terwijl de Fly over al wordt aangelegd. De nu verwachte latere gronduitgifte met 5 jaar zal resulteren in een renteverlies van in totaal € 1,2 miljoen over de periode 2010 – 2014.

h. Dotatie voorziening Rijnland (beleidsveld 9.4)

Op basis van een afgesloten overeenkomst met Rijnland inzake het beheer en onderhoud van openbaar water door Rijnland dient een voorziening te worden getroffen van € 1.519.000. In 2009 was hiervoor al € 785.000. Vanwege het verplichtende karakter van de overeenkomst dient de resterende € 734.000 nog ten laste van 2009 aangevuld te worden. Dit was geraamd voor 2010. Bij Bestuursrapportage 2010-1 zal worden voorgesteld dit bedrag vrij te laten vallen.

i. Algemene uitkering uit het gemeentefonds (beleidsveld 10.1)

De algemene uitkering is per saldo lager uitgevallen dan geraamd, vanwege een bijstelling over voorgaande jaren. De bijstelling betreft in hoofdzaak een afrekening over 2007, waarin een bijstelling van de WOZ-waarde heeft plaatsgevonden (eigen inkomensmaatstaf) en een verlaging van de uitkeringsfactor.

Budgettaire meevallers in 2009

j. Hogere opbrengst bouwleges (beleidsveld 2.3)

De opbrengst uit bouwleges is hoger dan geraamd. De verwachte gevolgen van de recessie, waardoor de raming op basis van de kadernota 2009 is verlaagd, zijn niet opgetreden. Voornamelijk door een aantal grotere bouwprojecten blijft de opbrengst op peil. Omdat wel een stagnatie in bouwmarkt wordt voorzien, wordt de meeropbrengst gedeeltelijk als incidenteel beschouwd.

k. Eindafrekening GSB (diverse beleidsvelden)

2009 is het jaar waarin de middelen die van het rijk ontvangen zijn in het kader van het grote Stedenbeleid (de zogenaamde GSB-middelen) dienen te worden afgerekend. Dat betekent dat van alle dossiers de prestaties zijn geïnventariseerd en zijn gekoppeld aan de gemeentelijke uitgaven vanaf 2007. Deze eindafrekening heeft er toe geleid dat uitgaven die ten laste van de algemene middelen

waren gebracht alsnog gedeclareerd konden worden, omdat aan de prestatie-eisen is voldaan. Per saldo heeft dit tot een voordeel geleid van afgerond € 4,752 miljoen.

l. Inkomensregelingen (beleidsveld 7.2)

De uitgaven voor bijstand (WWB 65-) zijn € 1,326 miljoen lager dan geraamd, omdat er per Cliënt minder uitkering is verstrekt. Dit wordt mede veroorzaakt doordat het aantal aanvragen van alleenstaanden hoger is dan geraamd en dat van samenwonenden lager.

m. Minimabeleid (beleidsveld 7.3)

Op enkele minimaregelingen is sprake van een overschrijding door een toename van het gebruik. Ook het aantal individuele aanvragen bijzondere bijstand is in 2009 toegenomen. Daarnaast staat een ontvangst van € 967.000 geboekt. Dit bedrag bestaat deels uit terugontvangsten in het kader van de leenbijstand (€ 300.000) en deels uit een bedrag aan omzettingen leenbijstand om niet. De beschikbare middelen voor maatschappelijke participatie van kinderen zijn in 2009 niet volledig uitgeput en schuiven deels (€ 300.000) door naar 2010. Er hebben niet geraamde inkomsten (ruim € 100.000) van andere gemeenten plaatsgevonden.

n. Werk en re-integratie (beleidsveld 7.1)

Alle ambtelijke inzet die betrekking heeft op deze activiteit wordt rechtstreeks ten laste gebracht van het werkdeel, waardoor het budget voor werk en re-integratie wordt ontlast. Dit heeft in 2009 per saldo tot een voordelig verschil van € 462.000 op dit beleidsveld geleid.

o. Vrijval van diverse voorzieningen (diverse beleidsvelden)

In voorgaande jaren zijn voorzieningen gevormd voor mogelijke tegenvallers of claims. Inmiddels van drie voorzieningen gebleken dat er geen zodanige verplichtingen meer zijn, dat hiervoor een voorziening dient te worden aangehouden. Het saldo van deze voorzieningen van in totaal € 1.350.000 valt hierdoor vrij.

p. Stelposten en taakmutaties (beleidsveld 10.1)

Diverse centraal geraamde stelposten, inclusief enkele stelposten voor taakmutaties algemene uitkering, behoeften in 2009 niet aangewend te worden.

q. Lokale heffingen (beleidsveld 10.2)

De opbrengst OZB is € 690.000 hoger dan geraamd, vanwege onder meer opbrengsten over 2008. In de berekende WOZ-waarde voor de aanslagen voor 2010 is hiermee rekening gehouden, zodat de hogere opbrengst incidenteel is.

r. Nog niet gerealiseerde prestaties (diverse beleidsvelden)

Bij het afsluiten van de jaarrekening 2009 is getoetst of er incidentele budgetten resteren, waarvan de prestaties nog niet (geheel) geleverd zijn in 2009. Om te voorkomen dat deze budgetten niet meer beschikbaar zijn en er opnieuw budget aangevraagd moet worden, wordt voorgesteld om deze budgetten toe te voegen aan de algemene reserve. Daarbij wordt tegelijkertijd voorgesteld het college te machtigen deze overgehevelde middelen in 2010 aan de algemene reserve te onttrekken en weer toe te voegen aan de desbetreffende budgetten. De voorgestelde overhevelingen worden toegelicht in bijlage 5.9 Uitwerking bestemmingsvoorstel.

s. Batige uitkomsten uit diverse beleidsvelden

Het betreft het saldo van een groot aantal kleinere voor- en nadelige uitkomsten op diverse beleidsterreinen. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting op de desbetreffende beleidsvelden.

Structurele doorwerking

Overzicht van structureel doorwerkingen:

bedragen x € 1.000

Beleids- veld	Toelichting	Bedrag	Voor-of nadelig
2.3	Integrale vergunningverlening en handhaving Hogere opbrengst bouwleges	500	v
3.3	Zorg en voorzieningen ouderen en gehandicapten Vervallen rijksbijdrage	830	n
10.1	Parkeren	1.300	n
7.3	Minimabeleid: door een toename van het gebruik van o.a. de schoolkostenregeling en de langdurigheidstoelage wordt, zonder ingrijpen, het budget voor deze regelingen structureel overschreden.	p.m.	n
7.2	Inkomensdeel WWB: Haarlem houdt al jaren geld over op het inkomensdeel van de Wet Werk en Bijstand vanwege een relatief laag aantal bijstandsgerechtigden.	p.m.	v
	Totaal	1.630	n

Toelichting per programma en per beleidsveld

In deel 2 van het jaarverslag is het financiële resultaat op programmaniveau verder uitgewerkt. Daarbij wordt in hoofdlijnen het verschil toegelicht tussen het gerealiseerde saldo en het geraamde saldo op basis van de begroting na wijziging. In deel 4, de jaarrekening, wordt een meer gedetailleerde analyse gegeven op beleidsveldniveau.

De ontwikkeling van de algemene reserve in 2009

De reservepositie is in 2009 verbeterd door een toevoeging in het kader van het coalitieakkoord en toevoeging van het rekeningresultaat 2009. In het navolgende overzicht wordt het verloop van de algemene reserve (in enge zin) aangegeven:

bedragen x € 1.000

Verloop algemene reserve (exclusief grondexploitatie en beleggingsreserves)			
Stand ultimo 2008			27.151
Toevoegingen 2009			
Dotatie coalitieakkoord		1.250	
Verkoop aandelen Nuon		8.952	
Budgetoverheveling 2009 naar 2010		1.477	
Overheveling taakmutaties Algemene Uitkering 2009 naar 2010		4.223	
			15.902
Onttrekkingen 2009			
Rekeningsresultaat 2007 (amendement kadernota 2008)		1.500	
Nieuwe Gracht garage		40	
Afwaarderen fin.vaste activa Nuon		456	
			1.996
Saldo ultimo 2009 <u>exclusief</u> resultaat 2009			41.057
Resultaat 2009 (zie voorstel bestemming rekeningresultaat)			0
Saldo ultimo 2009 <u>inclusief</u> resultaat 2009			41.057

Bestemming resultaat 2009

Wij stellen voor het rekeningsaldo van € 10.574.000 als volgt te bestemmen.

Bestemming rekeningsaldo	
Budgetoverheveling	€ 400.000
Nog te besteden middelen GSB-gelden	€ 588.000
Middelen reeds eerder door de raad bestemd	€ 300.000
Incidentele bijdrage in de kosten van evenementen in 2010	€ 100.000
Bijdrage VRK	€ 750.000
Dotatie aan de algemene reserve	€ 3.500.000
Minder activeren onderhoudslasten	€ 4.936.000
Totaal	€ 10.574.000

De voorstellen worden hieronder kort toegelicht. Voor een uitgebreide toelichting zie bijlage 5.9 bestemmingsvoorstel.

A. Budgetoverheveling

Bij het afsluiten van de jaarrekening 2009 is getoetst of er nog incidentele budgetten resteren, waarvan de prestaties nog niet (geheel) geleverd zijn in 2009. Om te voorkomen dat die budgetten vervallen in het rekeningsaldo en er weer opnieuw budget aangevraagd moet worden, is afgesproken dat, binnen de toetsingscriteria zoals eerder door de directie vastgesteld, aan college en raad zal worden voorgesteld deze budgetten toe te voegen aan de algemene reserve en het college te machtigen de overgehevelde bedragen in 2010 weer te onttrekken en toe te voegen aan het budget van het desbetreffende beleidsveld. De voorstellen en de onderbouwing voor de reservering zijn opgenomen in bijlage 5.9. Het betreft incidentele budgetten, waarvoor geen andere budgetten in 2010 beschikbaar zijn.

De voorgestelde budgetoverheveling bedraagt € 400.000.

B. Nog te besteden middelen GSB

Vanwege de eindafrekening van de GSB-middelen zijn er voordelen binnen de exploitatie ontstaan, omdat uitgaven ten laste van deze middelen zijn gebracht. In een beperkt aantal gevallen wordt voorgesteld het hierdoor ontstane voordeel aan te wenden voor incidentele activiteiten met een hoge prioriteit. De voorstellen en de onderbouwing voor de reservering zijn opgenomen in bijlage 5.9. Het betreft incidentele budgetten, waarvoor geen andere budgetten in 2010 beschikbaar zijn.

C. Middelen reeds eerder door de raad bestemd

Bij raadsbesluit van 28 januari 2010 (Kansen voor de jeugd) is besloten tot een dotatie aan de bestemmingsreserve minimabeleid van € 300.000. Aangezien dit besluit in 2010 is genomen dient de uitwerking formeel via resultaatbestemming plaats te vinden. Voorgesteld wordt daarom € 300.000 van het rekeningsresultaat hiervoor te bestemmen.

D. Kosten van evenementen

De economische crisis heeft ook een flinke impact op evenementen en festivals. Sommige evenementen hebben incidenteel een extra bijdrage nodig om een moeilijke periode te kunnen overbruggen. Met name de veiligheidseisen zijn (te) hoog waardoor de kosten fors oplopen. Voorgesteld wordt om hiervoor € 100.000 te reserveren.

E. Bijdrage VRK

Uit de jaarrekening 2009 van de VRK blijkt een tekort van ongeveer € 4,6 miljoen. Door de VRK kan ruim € 1 miljoen gedekt worden uit een aantal bestemmingsreserves en er wordt € 1,4 miljoen ten laste van de algemene reserves gebracht.

Het resterende tekort van € 2,2 miljoen komt ten laste van de deelnemende gemeenten. Haarlem is (op basis van inwonertal) voor 35% eigenaar van de VRK. Om die reden wordt de bijdrage van Haarlem in het tekort op € 750.000 geraamd.

Door het ontbreken van een vastgestelde jaarrekening 2009 VRK én besluitvorming door het bestuur over de verdeling van het tekort, is de door de VRK verstrekte informatie op dit moment ontoereikend voor de gemeente om de juistheid en volledigheid van de informatie vast te stellen. De nu bekende informatie is wel aanleiding voor ons om voorlopig een gedeelte van het rekeningresultaat af te zonderen en te storten in een voorziening om een mogelijke hogere bijdrage over 2009 te kunnen dekken. Voor de zomer vindt vaststelling van de jaarrekening 2009 van de VRK plaats. De mogelijkheid bestaat dat op basis van nog te maken keuzes de hogere bijdrage van Haarlem aan de VRK lager uitvalt. Voorgesteld wordt het college te machtigen het verschil dan alsnog te bestemmen voor het minder activeren van de onderhoudslasten (zie onder G).

F. Dotatie aan algemene reserve

De algemene reserve is de risicoreserve van de gemeente en de reserve om tegenvallers te kunnen opvangen. Er is aanleiding deze reserve te versterken, omdat met name op het gebied van de ICT-infrastructuur er aanzienlijke risico's zijn geconstateerd.

Een moderne en goed functionerende ICT infrastructuur (bekabeling en netwerkkapapparaat alsmede centrale apparatuur zoals servers e.d.) en een op haar taak berekende beheerorganisatie zijn absolute voorwaarden voor een betrouwbare bedrijfsvoering en voor het maken van de noodzakelijke digitaliseringsslagen in de komende jaren. Daarmee vormen beide elementen een belangrijke basisvoorwaarde voor de verbetering van de dienstverlening en de efficiency. Een recente inventarisatie heeft uitgewezen dat aanzienlijke risico's worden gelopen, waar het de continuïteit van de bedrijfsvoering betreft. De informatievoorziening aan burger en bedrijven, maar ook ten behoeve van de interne bedrijfsprocessen, kan mogelijk ernstig worden verstoord. En dan is nog niet meegenomen dat GBA, BAG en WABO ook aangesloten moeten worden. Daarnaast dienen er nog voorzieningen te worden getroffen om medewerkers te kunnen laten functioneren volgens het concept van ambtenaar 2.0. Het in snel tempo aanpakken van deze risicovolle situatie achten wij noodzakelijk. Dit te meer daar ook de verdere digitalisering nu met voortvarendheid ter hand genomen moet worden omdat de hiervan afhankelijke efficiency en formatievermindering alleen dan kan worden gerealiseerd.

G. Minder activeren onderhoudslasten

Dit bestemmingsvoorstel vloeit voort uit de eerder vastgestelde en aan de raad aangeboden nota solvabiliteit. Daarin is geconstateerd dat veel uitgaven in Haarlem worden geactiveerd, waarvan het beter is die direct uit de begroting te betalen. Door uitgaven te activeren worden de lasten over meerdere jaren verspreid. Het voordeel hiervan is dat er op de korte termijn geïnvesteerd kan worden, terwijl de jaarlasten slechts beperkt toenemen. Een nadeel op de langere termijn is het verslechteren van de solvabiliteit en daarnaast wordt de flexibiliteit van de begroting minder omdat deze voor een groot aantal jaren wordt belast met kapitaallasten.

Het activeren van investeringen met maatschappelijk nut, bijvoorbeeld investeringen in (achterstallig) onderhoud of in de infrastructuur, is niet in lijn met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Daar wordt de voorkeur uitgesproken om deze investeringen niet te activeren. Een voordeel is dat de vaste schuld kan worden beperkt. Daarnaast wordt de flexibiliteit van de begroting vergroot wanneer investeringen niet worden geactiveerd.

Om dit gefaseerd mogelijk te maken dient er budgettaire ruimte gemaakt te worden om al het onderhoud zoveel mogelijk ten laste van onderhoudsbudgetten en -voorzieningen te brengen. Uit financiële overwegingen is het niet mogelijk om nu alle investeringen met maatschappelijk nut niet meer te activeren.

Voorgesteld wordt hiervoor een bedrag van € 4.936.000 te bestemmen. Met dit bedrag kan het IP dan worden verlaagd bijv. wegonderhoud. Dit geeft een voordeel aan kapitaallasten van afgerond € 500.000 (afschrijvingstermijn 20 jaar structureel).

Deel 2

Programmaverantwoording

2.1 Inleiding

Om resultaatgericht op hoofdlijnen te kunnen sturen, kaders te stellen en verantwoording af te leggen zijn door de raad 10 programma's (resultaatgebieden) vastgesteld. Voor elk programma wordt expliciet aangegeven welk maatschappelijk effect (of: wat is onze missie?) wordt nagestreefd met het programma. De programma's zijn onderverdeeld in meerdere beleidsvelden, waarbinnen de doelstellingen en prestaties zijn benoemd.

De presentatie van de programma's beoogt de discussie over output (prestaties) en outcome (doelen) – en de koppeling daartussen - te stimuleren. Om deze discussie beter te stroomlijnen worden in deze programmaverantwoording 2009 steeds vier vaste vragen beantwoord:

1. Wat hebben we bereikt in 2009?
2. Wat hebben we niet bereikt in 2009?
3. Wat hebben we gedaan in 2009?
4. Wat hebben we niet gedaan in 2009?

Daarmee wordt niet alleen duidelijk wat er in 2009 gerealiseerd is, maar ook welke ambities níet (volledig) zijn gehaald. Resumerend moet daaruit blijken of de gemeente nog steeds op koers ligt in het realiseren van haar doelen en prestaties, of dat bijsturing noodzakelijk is. Op die manier genereren jaarrekening en –verslag ook input voor de kadernota (periode 2011-2015), waarmee de planning- & controlcyclus weer rond is.

Het bereiken van de beoogde maatschappelijke effecten is overigens niet iets wat volledig door de gemeente zelf wordt bepaald. De maatschappelijke effecten worden vaak mede beïnvloed – zowel in positieve als in negatieve zin – door verschillende andere factoren. Regionale, landelijke en zelfs mondiale ontwikkelingen spelen daarbij een rol. Een heel duidelijk voorbeeld op dit moment is de economische recessie en de gevolgen daarvan op de verschillende beleidsvelden van de gemeente.

Verder is het van belang om te beseffen dat veel van de prestaties, die worden ingezet om de beleidsdoelen van Haarlem te bereiken, lang niet altijd door de gemeente zelf worden verricht, maar door anderen (zoals onze partners in de stad, bijvoorbeeld woningcorporaties en gesubsidieerde instellingen). De gemeente heeft dan meer een regisserende taak en voorwaardenstellende rol, en levert de prestaties niet zelf.

Daar waar door de gemeente nagestreefde doelen en prestaties worden beïnvloed door factoren van buitenaf, en daar waar de gemeente samen werkt met partners in de stad voor het bereiken van doelen en prestaties, wordt dat in de programmateksten vermeld.

N.B. In dit deel worden alle programma's doorgenomen. Voor de beleidsmatige uitkomsten op hoofdlijnen verwijzen wij u naar deel 1 van dit jaarverslag.

Tweede jaarverslag 'nieuwe stijl'

De begroting 2009 was de tweede begroting waarin, in navolging van de begroting 2008, aanzienlijk is geïnvesteerd in het verbeteren van de beleidsinhoudelijke en financiële informatie. Daarbij is ook dankbaar gebruik gemaakt van de verbetervoorstellen van de uit raadsleden en ambtenaren bestaande projectgroep informatiewaarde. Zoals bekend volgt een jaarverslag inhoudelijk altijd de begroting over dat jaar. Dat betekent dat dit jaarverslag 2009 het tweede jaarverslag 'nieuwe stijl' is waarin de nieuwe opzet goed tot zijn recht komt.

De nieuwe opzet van begroting en jaarverslag brengt een aantal voordelen met zich mee. Meer dan in het verleden is de opgenomen informatie (politiek) relevant en op hoofdlijnen. Mede door het gebruik van indicatoren is gerealiseerd de raad realistischer, meer objectieve en actuele informatie te presenteren. Dat blijkt ook uit het oordeel van de jury van de zogenaamde F.G. Kordes-Trofee. Jaarlijks krijgen alle (semi)publieke organisaties de kans om hun jaarverslag en verantwoordingproces te laten beoordelen door de jury van de zogenaamde F.G. Kordes-Trofee. De trofee staat symbool voor een transparante en kwalitatief goede verslaglegging en prestatieverantwoording.

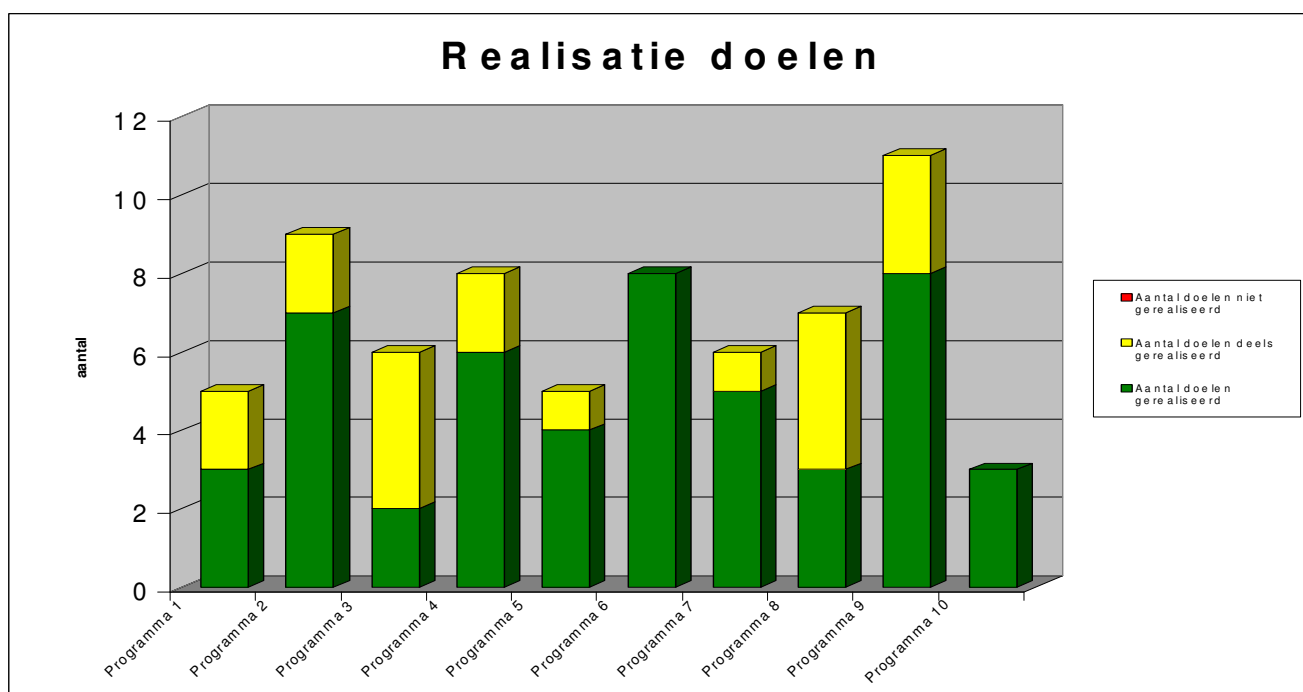
De gemeente Haarlem heeft zowel haar jaarverslag 2006 (oude stijl) als haar jaarverslag 2008 (eerste verslag nieuwe stijl) informeel ingediend ter beoordeling. Het jaarverslag 2008 bleek beduidend beter te scoren dan dat van 2006. Wat betreft het jaarverslag 2008 kregen de aspecten ‘doelstellingen en visie’, ‘financiële rekening’ en ‘leesbaarheid’ de score goed en ‘middelen- en prestatiemeting’ en ‘bedrijfsvoering’ de score voldoende.

Met dit tweede jaarverslag nieuwe stijl is getracht de goed beoordeelde aspecten van het jaarverslag 2008 te behouden en de voldoende beoordeelde aspecten op punten verder te verbeteren. Daarbij is ook rekening gehouden met aanbevelingen die de Haarlemse Rekenkamercommissie doet in haar rapport *Het is ook nooit goed. Verslag van de RKC van de gemeente Haarlem over het onderzoek naar de Jaarstukken 2008* wat betreft de beleidsrealisatie. Het gaat dan om onder andere het toelichten van doelen en prestaties die niet of slechts gedeeltelijk zijn bereikt en het geven van een toelichting indien veel meer is bereikt dan afgesproken.

Ondanks de verbeteringen die de laatste jaren zijn doorgevoerd werd tijdens het opstellen van het jaarverslag 2009 ook duidelijk dat de begroting op punten nog verder verbeterd kan worden. Zo is (nog steeds) een aantal doelen en prestaties niet duidelijk genoeg geformuleerd. Wanneer een doel niet duidelijk is (lees: niet meetbaar), is niet vast te stellen of het al dan niet gerealiseerd is. Aansluitend hierbij geldt dat ook bepaalde indicatoren kunnen worden aangescherpt en eventueel vervangen door betere meerzeggende indicatoren. Verder zijn er naar onze mening (nog steeds) (te) veel effect- en prestatie-indicatoren geformuleerd, hetgeen ten koste gaat van het uitgangspunt dat de begroting en het jaarverslag informatie op hoofdlijnen bevat. Tot slot kan ook de evenwichtigheid tussen de programma's verder worden verbeterd. Voornoemde aandachtspunten zullen meegenomen worden bij de voorbereiding van de begroting 2011.

Samenvatting realisatie van de beleidsvoornemens

Voor zowel de doelen als de prestaties uit de programmabegroting 2009 is nagegaan in hoeverre zij in 2008 zijn bereikt. Op advies van de Rekenkamercommissie naar aanleiding van het jaarverslag 2007, is net als bij het jaarverslag 2008, gebruik gemaakt van grafieken om de resultaten te visualiseren.

Programma 1: Burger en bestuur
 Programma 2: Veiligheid, vergunningen en handhaving
 Programma 3: Zorgzame samenleving
 Programma 4: Maatschappelijke ontwikkeling
 Programma 5: Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling

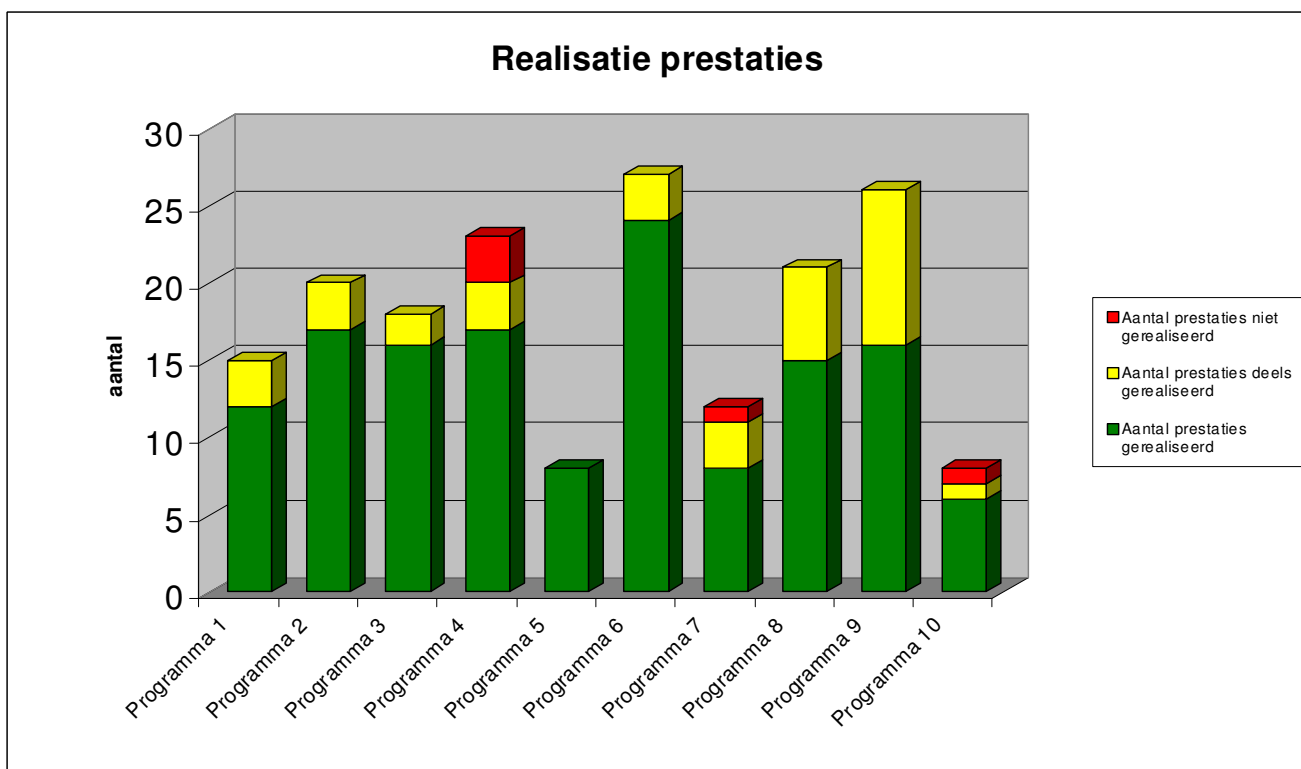
Programma 6: Economie, cultuur, toerisme en recreatie
 Programma 7: Werk en inkomen
 Programma 8: Bereikbaarheid en mobiliteit
 Programma 9: Kwaliteit fysieke leefomgeving
 Programma 10: Financiën en algemene dekkingsmiddelen

Binnen de 10 programma's zijn in totaal 68 doelen geformuleerd. Uit de grafiek blijkt dat 72% van deze doelen volledig is gerealiseerd en 28% gedeeltelijk. Er zijn twee programma's waarvoor geldt dat alle doelen zijn gerealiseerd: programma 6 (Economie, cultuur, toerisme en recreatie) en programma 10 (Financiën en algemene dekkingsmiddelen). Programma 3 (Zorgzame samenleving) kent verhoudingsgewijs de meeste doelen die slechts deels gerealiseerd zijn.

Om de doelen te bereiken zijn in de programmabegroting 2009-2013 178 prestaties expliciet benoemd. Van deze prestaties is:

- 78% gerealiseerd;
- 19% gedeeltelijk gerealiseerd; en
- 3% niet gerealiseerd.

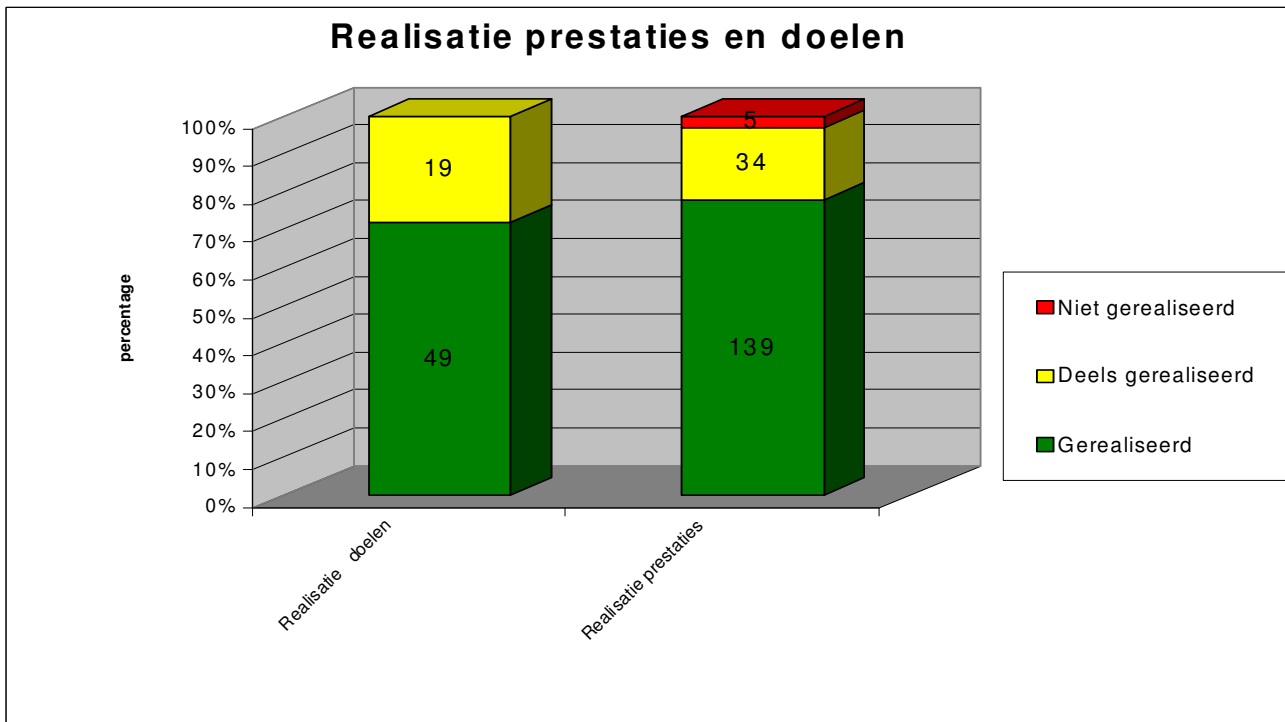
De programma's 2 (Veiligheid, vergunningen en handhaving), 3 (Zorgzame samenleving) en 5 (Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling) kennen verhoudingsgewijs het grootste aandeel compleet gerealiseerde prestaties (respectievelijk 90%, 89% en 100%). Bij programma 3 vertaalt dit zich, zoals hiervoor duidelijk werd, nog niet in het ook volledig realiseren van een groot aandeel van de doelen. Deels is dit te verklaren doordat de gemeente bij het realiseren van haar doelen in programma 3 – zoals die in de begroting 2009 geformuleerd waren - in belangrijke mate afhankelijk is van zowel andere partijen als externe ontwikkelingen die zich soms moeilijk laten beïnvloeden. In de begroting 2010 is een start gemaakt met het scherper formuleren en beter afstemmen van doelen en prestaties. Daarbij is rekening gehouden met onder andere de mate van beïnvloedbaarheid daarvan door de gemeente. De programma's 7 (Werk en inkomen) en 9 (Kwaliteit fysieke leefomgeving) kennen verhoudingsgewijs het kleinste aandeel compleet gerealiseerde prestaties (respectievelijk 67% en 62%).

Programma 1: Burger en bestuur
 Programma 2: Veiligheid, vergunningen en handhaving
 Programma 3: Zorgzame samenleving
 Programma 4: Maatschappelijke ontwikkeling
 Programma 5: Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling

Programma 6: Economie, cultuur, toerisme en recreatie
 Programma 7: Werk en inkomen
 Programma 8: Bereikbaarheid en mobiliteit
 Programma 9: Kwaliteit fysieke leefomgeving
 Programma 10: Financiën en algemene dekkingsmiddelen

Voorafgaand aan de leeswijzer volgt een totaaloverzicht van de uitkomsten van de programma's:

Leeswijzer

In deel 2 van het jaarverslag zijn de 10 programmateksten opgenomen. Er wordt gerapporteerd op basis van de structuur en inhoud van de begroting 2009. Belangrijke onderdelen zijn:

1. In de inleidende tekst wordt de programmadoelstelling (missie) benoemd, en wordt ingegaan op de vraag of de programmadoelstelling meer binnen het bereik van Haarlem is gekomen. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de samenhang met de bereikte doelen en verrichte prestaties.

2. Een systematisch verantwoording over de drie zogenaamde W-vragen:

- Wat hebben we bereikt in 2009 (doelen)?
- Wat hebben we gedaan in 2009 (prestaties)?
- Wat heeft het gekost?

De beantwoording van de eerste twee W-vragen wordt, conform de systematiek die we in 2009 hebben gevolgd bij de bestuursrapportages, samengevat in de vorm van gekleurde 'verkeerslichten'. Deze verkeerslichten hebben de volgende betekenis:

- Groen verkeerslicht ☺: doel resp. prestatie is (nagenoeg) volledig gerealiseerd;
- Geel verkeerslicht ☹: doel resp. prestatie is gedeeltelijk gerealiseerd;
- Rood verkeerslicht ☹: doel resp. prestatie is niet gerealiseerd.

In bijlage 5.12 bij dit jaarverslag wordt een vergelijking gemaakt tussen de feitelijke realisatie van de doelen en prestaties in 2009 en de verwachte realisatie gedurende het jaar 2009, zoals het college eerder aan de raad heeft gerapporteerd in de twee bestuursrapportages die in 2009 zijn verschenen. Als gedurende het jaar verschuivingen zijn opgetreden, worden deze kort toegelicht.

Bij de beantwoording van de derde W-vraag (Wat heeft het gekost?) worden de financiële afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de werkelijke uitkomsten geanalyseerd. Hierbij worden afwijkingen op individuele posten van meer dan € 100.000 kort toegelicht.

Per programma worden de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves vermeld. Dit was één van de aanbevelingen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de provincie Noord-Holland voortkomend uit de Begrotingsscan Haarlem 2008.

3. Er wordt systematisch verantwoording afgelegd over de effect- en prestatie-indicatoren (inclusief streefwaarden) die waren opgenomen in de programmabegroting 2009. Niet altijd heeft er in 2009 een meting plaatsgevonden; in enkele gevallen zijn daarom de resultaten over 2008 vermeld.

Veel van de realisatiecijfers zijn afkomstig van derden, waaronder onze partners in de stad. In een enkel geval was de tijdige aanlevering daarvan een probleem, omdat derden nog niet klaar waren met hun jaarverslag op het moment dat Haarlem de gegevens nodig had voor dit jaarverslag.

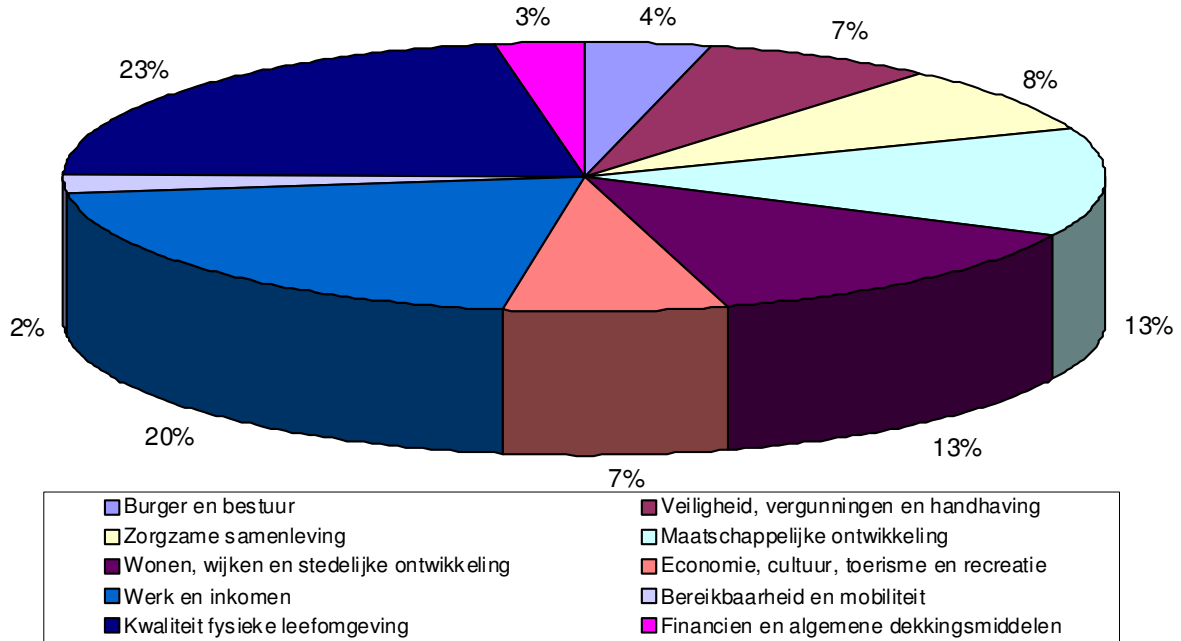

2.2 Samenvatting baten en lasten per programma en mutaties reserves (zie bijlage 1)

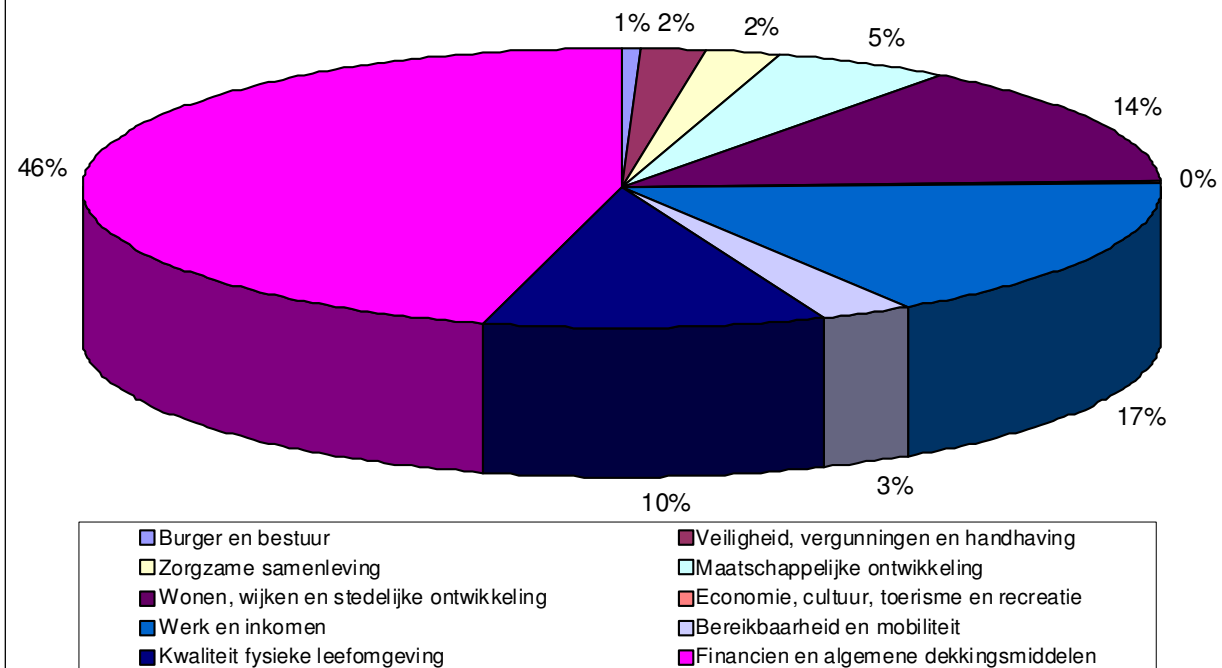
bedragen x €1.000

Programma	Rekening 2008	2009		
		Begroting na wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief mutaties reserves)				
1. Burger en bestuur	16.420	16.547	18.306	18.064
2. Veiligheid, vergunningen en handhaving	33.502	33.620	34.888	33.916
3. Zorgzame samenleving	34.917	38.096	34.903	37.608
4. Maatschappelijke ontwikkeling	100.606	58.210	57.023	60.073
5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	44.445	91.893	57.416	62.553
6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie	33.595	30.167	32.184	32.411
7. Werk en inkomen	90.982	91.180	92.742	94.938
8. Bereikbaarheid en mobiliteit	9.560	11.032	11.229	11.249
9. Kwaliteit fysieke leefomgeving	83.769	76.684	81.823	101.174
10. Financien en algemene dekkingsmiddelen	16.134	10.604	16.242	13.339
Totaal lasten	463.929	458.033	436.756	465.326
Baten (exclusief mutaties reserves)				
1. Burger en bestuur	3.389	3.127	3.220	3.398
2. Veiligheid, vergunningen en handhaving	13.028	8.971	8.459	9.371
3. Zorgzame samenleving	9.675	7.033	7.620	11.608
4. Maatschappelijke ontwikkeling	62.699	19.475	18.290	26.559
5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	37.669	84.486	60.357	70.787
6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie	5.152	1.993	2.164	1.773
7. Werk en inkomen	83.438	76.322	78.987	84.616
8. Bereikbaarheid en mobiliteit	14.107	15.135	14.409	13.906
9. Kwaliteit fysieke leefomgeving	41.503	29.231	34.717	52.123
10. Financien en algemene dekkingsmiddelen	204.099	207.731	227.638	231.338
Totaal baten	474.760	453.504	455.862	505.479
Saldo (exclusief mutaties reserves)				
1. Burger en bestuur	-13.030	-13.420	-15.086	-14.666
2. Veiligheid, vergunningen en handhaving	-20.475	-24.649	-26.429	-24.545
3. Zorgzame samenleving	-25.242	-31.063	-27.283	-26.000
4. Maatschappelijke ontwikkeling	-37.907	-38.735	-38.733	-33.514
5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	-6.776	-7.407	2.941	8.234
6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie	-28.443	-28.174	-30.020	-30.638
7. Werk en inkomen	-7.543	-14.858	-13.754	-10.322
8. Bereikbaarheid en mobiliteit	4.548	4.103	3.180	2.657
9. Kwaliteit fysieke leefomgeving	-42.266	-47.453	-47.106	-49.051
10. Financien en algemene dekkingsmiddelen	187.965	197.127	211.396	217.999
Saldo exclusief mutaties reserves	10.831	-4.529	19.106	40.153
Toevoeging aan reserves	17.222	5.052	34.773	50.543
Onttrekking aan reserves	13.238	9.601	18.699	20.964
Saldo inclusief mutaties reserves	6.847	20	3.032	10.574

Lasten per programma (rekening)

Baten per programma (rekening)

2.3 Specificatie mutaties reserves

bedragen x € 1.000

Progr.	Naam reserve	Toevoegingen 2009	Onttrekkingen 2009	Saldo 2009
1	Verkiezingen	200		200
3	Invoeringsbudget Wmo		105	-105
3	Mantelzorgondersteuning		364	-364
3	Reserve Wmo	2.704	80	2.624
3	Innovatiebudget Wmo	175	107	68
4	Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs	2.201	594	1.607
4	Deltaplan inburgering		29	-29
4	Innovatieproject Personen Inburgering		50	-50
4	Inburgering en ondernemerschap		200	-200
4	Elektronisch kind dossier		89	-89
4	Wachlijsten kinderopvang		41	-41
4	Aanpak kindermishandeling		83	-83
4	Afboeking boekwaarde scholen/gemeentelijk gebouwen		2.060	-2.060
4	Decentralisatie huisvesting egalisatie	1.704	0	1.704
4	Voeding A. Schweitzerschool	130		130
4	Duurzame sportvoorzieningen	328		328
5	Grondexploitatie	4.671	3.091	1.580
5	Omslagwerken waarderpolder	39	1	38
6	Promotie waarderpolder		65	-65
5	Reserve erfpachtgronden		1	-1
5	Reserve kapitaallasten culturele gebouwen		942	-942
5	Bouw VMBO scholen	9.670	1.238	8.432
5	Reserve volkshuisvesting		600	-600
5	Reserve vastgoed	5.154	3.206	1.948
6	Reserve archeologisch onderzoek	44		44
6	Restauratie- en aankoopreserve collectie Frans Hals Museum		782	-782
6	Kunstaankopen toegepaste monumentale kunst		216	-216
6	Afkoopsommen bibliotheek	650		650
7	WWB inkomensdeel		73	-73
7	Niet gebruikte gelden minima		190	-190
8	Onderhoud impuls fietspaden	300		300
8	Nicolaasbrug (fietsbrug Spaarne)	300		300
9	Rotonde Raaksbruggen		242	-242
9	Inhuur tijdelijk personeel		905	-905
9	Wijkgericht werken		109	-109
9	Vouchers bewonersinitiatieven		300	-300
9	Herriestoppers		160	-160
9	Onderhoud Reinaldapark	550		550
10	Algemene reserve	15.902	1.996	13.906
10	Projectenreserve Haarlem	33		33
10	BTW Compensatiereserve	1.027	350	677
10	Verzelfstandigingen	341	1.185	-844
10	Inlopen achterstand onderhoud gemeentelijke gebouwen		260	-260
10	Opleiding (opheffing IZA)	2.190	250	1.940
10	Project Verseon	130		130
10	Afbouw precario ondergrondse leidingen	2.100		2.100
10	Aanbesteding straten en bruggen		1.000	-1.000
				0
	Totaal	50.543	20.964	29.579

2.4 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorziene uitgaven

bedragen x € 1.000

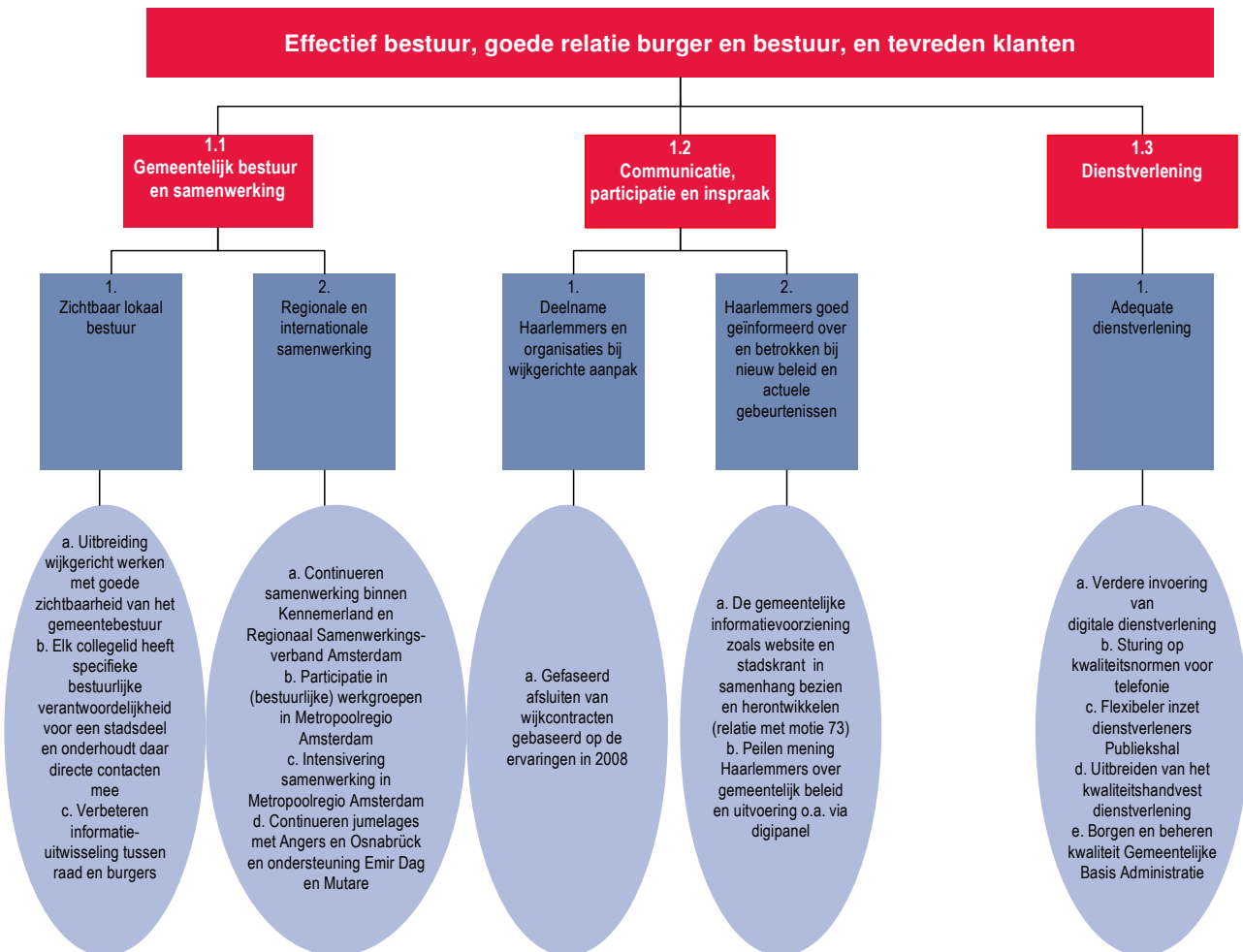
Algemene dekkingsmiddelen en overige inkomsten	Rekening 2008	Begroting 2009	Rekening 2009
Algemene uitkering gemeentefonds	158.369	173.940	173.216
Onroerendezaakbelasting	25.107	26.393	27.080
Precario kabels en leidingen ¹	3.959	3.959	5.461
Precario overig	753	956	514
Hondenbelasting	439	454	466
Reclamebelasting ²	0	213	250
Rente eigen financieringsmiddelen	9.578	11.158	11.657
Opbrengst beleggingen	1.164	670	684
Onvoorzien	162	162	162
Totaal	199.531	217.905	219.490

¹ Over 2007 is nog een aanslag aan de PWN opgelegd van bijna € 1,3 miljoen. Deze vordering wordt betwist, daarom heeft Haarlem de geraamde opbrengst in een voorziening gestort in afwachting van een uitspraak van de belastingrechter op het ingestelde beroep.

² Van de bruto-opbrengst in 2009 (€ 250.000) wordt - na aftrek van inkomstenderving, invorderingskosten en kosten van invoering (uitgesmeerd over 4 jaar) - de netto opbrengst van € 138.000 afgedragen aan het ondernemingsfonds.

Programma 1 Burger en Bestuur

Commissie Bestuur
(Coördinerende) Portefeuille(s) Bestuurszaken en organisatie
Afdeling(en) Concernstaf, Dienstverlening

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Effectief bestuur, goede relatie burger en bestuur en tevreden klanten.

De doelstelling van dit programma is gehaald, afgemeten aan de effectindicatoren. Het percentage Haarlemmers dat enig tot onbepaald vertrouwen heeft in de raad respectievelijk het college ligt namelijk voor beide organen ruim boven de nulmeting uit 2005 én ruim boven het streefpercentage. De maatregelen die het bestuur genomen heeft, zoals wijkgericht werken en het meer betrekken van burgers bij ontwikkelingen in de stad en het geven van betere informatie daarover, hebben effect gehad. Ook de verbeterde kwaliteit van de dienstverlening heeft hieraan bijgedragen. De klanttevredenheid over de verschillende klantcontactkanalen is gestegen en ligt ruim boven de streefwaarde.

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
% Haarlemmers dat enig tot onbeperkt vertrouwen heeft in gemeenteraad		≥75%	84%	Omnibusonderzoek
% Haarlemmers dat enig tot onbeperkt vertrouwen heeft in het college van burgemeester en wethouders	71% (2005)	≥75%	86%	Omnibusonderzoek

Beleidsveld 1.1 Gemeentelijk bestuur en samenwerking

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Zichtbaar lokaal bestuur	De zichtbaarheid van het bestuur is blijkens het Omnibusonderzoek duidelijk toegenomen. Vrijwel de helft van de ondervraagden in het Omnibusonderzoek is het eens met (18%) of staat neutraal (31%) tegenover de stelling dat het college zich voldoende laat zien in de stad. In 2007 was dit met 36% duidelijk minder.		😊
2. Regionale en internationale samenwerking	Een belangrijk element in de regionale samenwerking is de afspraak over de aantallen te bouwen woningen voor de komende tien jaar (zie ook programma 5).		😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1.% Haarlemmers dat vindt dat B&W zich voldoende in de stad laat zien (som van antwoorden 'helemaal eens' en 'neutraal')	36% (2007)	> 40%	49%	Omnibusonderzoek
2. Aantal deelnemende partijen aan samenwerkingsverband Metropoolregio Amsterdam (incl. Haarlem)	2 provincies 26 gemeenten (2008)	28	28	Gemeentelijke registratie

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Uitbreiding wijkgericht werken met goede zichtbaarheid van het gemeentebestuur	Wijkgericht werken wordt daadwerkelijk toegepast in de werkwijze van de gemeentelijke organisatie. Bestuurders zijn zichtbaar in de wijk bij activiteiten uit het wijkcontract en zijn regelmatig op bezoek bij wijkraad-bijeenkomsten.		😊
1b. Elk collegelid heeft specifieke bestuurlijke verantwoordelijkheid voor een stadsdeel en onderhoudt daar directe contacten mee	De collegeleden zijn veelvuldig in de stad en in de wijken actief geweest tijdens allerlei formele en informele bijeenkomsten. Ook hebben collegeleden wijksprekuren gehouden en is er een bijeenkomst van alle wijkraden en het bestuur in de Philharmonie geweest.		😊

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1c. Verbeteren informatie-uitwisseling tussen raad en burgers	Raadsdebatten zijn rechtstreeks te beluisteren op internet en de radio. Daags na vergaderingen van (raads)commissies wordt een beknopt verslag op internet gepubliceerd. Het aantal luisteraars naar raads- en commissievergaderingen via de website is gestegen van 1.196 in 2008 naar 2.626 in 2009. Het aantal bezoekers van raadsbijeenkomsten is gestegen van bijna 2.000 in 2008 naar ruim 2.400 in 2009. Verder zijn er stadsgesprekken gehouden over onder andere schooluitval, de economische recessie, de tunnelstudie, gebiedsvisies, woonruimteverdeling, zorgruil en cultuur. Door het creëren van een apart inspraakmoment voor een aantal bestemmingsplannen kreeg het inspreken meer aandacht. Tot slot is de raadsinformatie in de stadskrant verbeterd.		😊
2a. Continueren samenwerking binnen Kennemerland en Regionaal Samenwerkingsverband Amsterdam	De samenwerking bestaat onder andere uit overleg van portefeuillehouders per onderwerp. Haarlem is leidend voor de onderwerpen wonen en sociale zaken / welzijn. Resultaten van samenwerking komen in de betreffende programma's tot uiting.		😊
2b. Participatie in (bestuurlijke) werkgroepen in Metropoolregio Amsterdam	Haarlem heeft het afgelopen jaar deelgenomen in de bestuurlijke en ambtelijke kerngroep. Haarlem is voorzitter van het verband Creative Cities Amsterdam Area.		😊
2c. Intensivering samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam	Een goed voorbeeld van samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam is de afstemming van de woningbouwproductie. Afgesproken is dat in Haarlem tot 2020 zo'n 6.600 nieuwe woningen worden gebouwd en 2.700 bestaande woningen worden vervangen.		😊
2d. Continueren jumelages met Angers en Osnabrück en ondersteuning Emirdag en Mutare	Jumelages Angers en Osnabrück zijn voortgezet. Vertegenwoordigers van de zustersteden hebben een bezoek gebracht aan Haarlem en vanuit Haarlem is door bestuurlijke vertegenwoordigers een bezoek gebracht aan Angers en Osnabrück. Over en weer zijn er uitwisselingen geweest op het gebied van jongeren, cultuur en sport. Met stichting Mutare is een prestatieplan afgesloten. In 2009 is het tweede Logo East project in Emirdag uitgevoerd. Met het in gebruiknemen van het inzamelsysteem voor klein gevaarlijk afval in juni en de slotconferentie in november is dit project afgerond.	Afronding van prestatieplan stichting Mutare wacht nog op de financiële afwikkeling van de stichting.	😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a/b. Aantal wijkbezoeken en overleggen met wijkraden door collegeleden ¹	60 (2007)	70	±70	Secretariaat college
1c. Aantal bezoekers subsite ² www.haarlem.nl/ knop Mijn Wijk	27.000 ³ (2007)	70.000	81.350	Gemeentelijke registratie
2b. Aantal bestuurlijke overleggen en werkgroepen in de Metropool Regio Amsterdam	5 (2007)	5	5	Gemeentelijke registratie

¹ Het betreft algemene bijeenkomsten van collegeleden met wijkraden of in de wijken; niet meegeteld zijn meer concrete onderwerpspecifieke bijeenkomsten over bijv. bestemmingsplannen.

² Het betreft bezoekers van startpagina Mijn Wijk.

³ Dit aantal betreft mei t/m december 2007.

Beleidsveld 1.2 Communicatie, participatie en inspraak

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Deelname Haarlemmers en organisaties bij wijkgerichte aanpak	In 2009 is een wijkcontract met Meerwijk afgesloten. Corporatie Pr�wonen was trekker bij dit wijkcontract. Het vouchersysteem (financieel ondersteunen van leefbaarheidsinitiatieven vanuit de wijken) is gestart en heeft 340 initiatieven opgeleverd ter verbetering van de leefbaarheid en veiligheid.	Het streven van $\geq 21\%$ Haarlemmers dat zelf meedoet aan het verbeteren van de leefbaarheid in de buurt is niet gehaald. Het in 2009 gerealiseerde percentage (19%) lag op nagenoeg hetzelfde niveau als in 2007 (21%). Gezien de wijkcontracten en het succes van het vouchersysteem werd een hoger percentage verwacht.	☹
2. Haarlemmers goed geïnformeerd over en betrokken bij nieuw beleid en actuele gebeurtenissen	Voor elk stadsdeel is een stadsdeel-uitvoeringsprogramma (STUP) gemaakt waarin alle (bestemmings)plannen, grote en kleine projecten van gemeenten en partners staan vermeld als mede alle onderhoudswerkzaamheden van gemeente als partners. Binnen de organisatie zijn duidelijke werkafspraken gemaakt over wie, wanneer aan wie over een project communiceert (motie 73).	Ondanks de verbeterde informatie aan de burgers, vindt maar 27% van de burgers dat de gemeente voldoende doet om hen bij belangrijke onderwerpen te betrekken. Het streefpercentage van $\geq 30\%$ is niet gehaald.	☹

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1.% Burgers dat actief meedoet aan verbeteren van de leefbaarheid in hun buurt	21% (2005)	$\geq 21\%$	19%	Omnibusonderzoek ¹
2.% Burgers dat vindt dat de gemeente voldoende doet om hen bij belangrijke onderwerpen te betrekken	26% (2006)	$\geq 30\%$	27%	Omnibusonderzoek

¹In 2005 en 2007 werd deze indicator gemeten in de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Gefaseerd afsluiten van wijkcontracten, gebaseerd op de ervaringen in 2008	In 2009 is ��n nieuw wijkcontract in Meerwijk afgesloten. Corporatie Pr�wonen is trekker bij dit wijkcontract. De wijkcontracten zijn met alle betrokken partners geevalueerd. De resultaten en eerste aanzet voor doorontwikkeling wijkcontracten zijn gepresenteerd bij de wijkradenbijeenkomst op 17 november 2009.		☺
2a. De gemeentelijke informatievoorziening zoals website en stadskrant in samenhang bezien en herontwikkelen (relatie met motie 73)	De stadskrant is vernieuwd en in samenhang gebracht met de website. Op de website is het actuele nieuws te vinden; in de stadskrant staan ook achtergrondartikelen.	De punctualiteit van de bezorging van de stadskrant was in 2008 licht afgenomen (2%) ten opzichte van 2005 en bleef in 2008 ook licht onder de streefwaarde (4%). Over 2009 zijn geen gegevens beschikbaar.	☹
2b. Peilen mening Haarlemmers over gemeentelijk beleid en uitvoering o.a. via het digipanel	In 2009 is de uitkomst van het Omnibusonderzoek 2008 gepubliceerd en is het Omnibusonderzoek over 2009 voorbereid. In 2009 zijn 9 digipanel onderzoeken gehouden, onder andere over het meldpunt openbare ruimte, "de groenbeleving" en jumelages. Het streefgetal van ± 13 digipanelen bleek in de praktijk te hoog gegrepen; rekening houdend met het beroep dat redelijkerwijs gedaan kan worden op respondenten en met vakanties. In de toekomst zal het streefgetal hiermee rekening houdend bijgesteld worden.		☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Aantal wijkcontracten	5 (2007)	5	10	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal bezoekers startpagina www.haarlem.nl	156.000 (2006)	180.000	665.000 ¹	Gemeentelijke registratie
2a. Plaats van www.haarlem.nl in rangorde van gemeentelijke websites	48 (2007)	≤ 48	47	Landelijk onderzoek monitor.overheid.nl
2a.% Haarlemmers dat Stadskrant doorgaans iedere week bezorgd krijgt (excl. nee/nee sticker)	85% (2004)	≥87%	83% (2008) ²	Omnibusonderzoek
2a.% lezers dat Stadskrant goed leesbaar vindt	93% (2004)	≥93%	93%	Omnibusonderzoek
2b. Aantal peilingen drie digipanelen: Algemeen, Schalkwijk en Jeugd	2 (2006)	±13	9	Gemeentelijke registratie

¹ Dit aantal is niet vergelijkbaar met eerdere jaren vanwege de aanschaf van een ander pakket voor het tellen van het webbezoek. Het aantal voor 2009 bevat dubbelstellingen vanwege mensen die meerdere keren de website bezoeken.

² Vanwege voorgenomen wijzigingen in de verspreiding van de Stadskrant is de vraag waarop deze indicator gebaseerd is niet ondergebracht in de vragenlijst van het Omnibusonderzoek 2009.

Beleidsveld 1.3 Dienstverlening

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Adequate dienstverlening	Het doel om minimaal een 7,0 te halen voor klanttevredenheid is gehaald over alle kanalen. Het aantal digitale transacties is zo'n 20% gestegen. De tevredenheid van de burgers over de digitale dienstverlening is gestegen (rapportcijfer 7,0 voor Digitaal Loket versus 6,7 in 2008 en 7,5 versus 7,0 in 2008 voor de digitale aanvraag). In vergelijking met 2008 is er wederom een daling van het totaal aantal klachten. In 2008 waren er 174 geregistreerde klachten. Voor 2009 zijn er 122 officiële klachten geregistreerd. De daling van het aantal klachten is waarschijnlijk mede toe te schrijven aan het feit dat niet alle klachten bij de klachtcoördinator terecht komen, maar door de vakafdelingen zelf worden opgepakt.	Het streven om een middenpositie te behalen voor wat betreft klanttevredenheid over de gemeentelijke dienstverlening wordt niet volledig gehaald. Voor de digitale en telefonische dienstverlening kan de plaats in de rangorde niet exact worden bepaald maar scoort Haarlem ongeveer gemiddeld. Over de baliecontacten zijn de klanten voor wat betreft de service gemiddeld tevreden. Door met name de minder goede parkeergelegenheid is de positie in de vergelijking met andere gemeenten echter minder hoog.	😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Klanttevredenheid over dienstverlening (alle kanalen); rapportcijfer	7,2 (alleen balie 2006)	≥7,0 ¹	7,5 (balie) 7,3 (telefoon) 7,2 (resultaat telefonisch contact) 7,0 (website / Digitaal Loket) 7,5 (digitale aanvraag)	Landelijke benchmarking publiekszaken
1. Klanttevredenheid over dienstverlening (alle kanalen); plaats in rangorde van gemeenten	45 uit 60 (alleen balie 2006)	Middenpositie of beter	87 van 113 (balie)	Landelijke benchmarking publiekszaken
1. Aantal klachten over gemeentelijke dienstverlening ²	189 (2006)	≤ 200	122	Gemeentelijke registratie
1.% schriftelijke (deels) gegronde klachten over gemeentelijke dienstverlening ²	39% (2006)	45%	38%	Gemeentelijke registratie

¹ De verwachtingen van klanten op het gebied van dienstverlening worden steeds hoger. Dit is een maatschappelijke trend. Klanten worden steeds kritischer en veeleisender. Om hetzelfde niveau van klanttevredenheid te behalen moet dus veel inspanning worden geleverd. Hier geldt het motto: "stilstand is achteruitgang".

² Dit betreft klachten over de dienstverlening van alle gemeentelijke onderdelen en over alle producten, zoals vergunningen, reisdocumenten, uitkeringen, parkeervignetten enz. Het gaat hier niet om bezwaarschriften.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Verdere invoering van digitale dienstverlening	<p>Sinds 2009 is het mogelijk via de website een melding te doen over (een probleem in) de openbare ruimte. Hiervan wordt veel gebruik gemaakt door Haarlemmers. Een kleine 25% van de meldingen wordt digitaal gedaan. Dit product is het eerste dat van begin (front-office) tot eind (back-office) geautomatiseerd is.</p> <p>De 'dienstenrichtlijn' is succesvol ingevoerd. De richtlijn is bedoeld om het voor ondernemers makkelijker te maken om zaken te doen binnen de Europese Unie.</p> <p>Haarlemmers zoeken steeds meer digitaal contact met de gemeente. Het aantal ontvangen emails via de centrale mailbox van de gemeente (antwoord@haarlem.nl) is (inclusief meldingen) verdubbeld tot een kleine 20.000. De toename kan worden verklaard door betere bekendheid van het emailadres en betere communicatie ervan in brieven en op de website. De praktijk leert dat als er veel verandert rondom een gemeentelijk product dit ook tot veel emails leidt (bijvoorbeeld invoeren digitaal parkeren).</p> <p>In 2009 zijn de voorbereidingen getroffen voor de digitalisering van de parkeervergunningen en -ontheffingen. Vanaf medio februari 2010 kan het overgrote deel van de parkeerproducten ook thuis via de pc aangevraagd worden. Verder is de werkwijze aan de balie versimpeld (minder formulieren en eenvoudiger).</p> <p>De invoering van biometrische kenmerken (vingerafdruk) in het paspoort is succesvol verlopen. Haarlem fungeerde als pilot-gemeente voor de landelijke invoering. Wel is er – als gevolg van het verplicht afnemen van vingerafdrukken - sprake van een toename van de gemiddelde behandeltijd (ongeveer 2 minuten).</p>	<p>De verdere invoering van de digitale dienstverlening is afhankelijk van en wordt in samenhang opgepakt met de gemeentebrede digitaliseringsplannen. In 2009 is er onderzoek gedaan door Egem-i naar de stand van zaken van de digitalisering in Haarlem. In het investeringsplan zijn (vervolgens) forse investeringen in de digitalisering opgenomen. Door dit traject is de voortgang op het gebied van digitale dienstverlening wat minder zichtbaar geweest.</p> <p>Mede als gevolg van het bovenstaande is de score op indicator 1a '% producten publieke dienstverlening dat via internet kan worden afgehandeld' met 47% lager dan in de Programmabegroting 2009 geraamd (maar gelijk gebleven aan 2008).</p>	☹️
1b. Sturing op kwaliteitsnormen voor telefonie	<p>Er heeft een telefoontraining plaatsgevonden voor medewerkers met veel klantcontacten.</p>	<p>Om hier goed invulling aan te geven is nieuwe telefoonsoftware nodig. De vervanging daarvan is gekoppeld aan de nieuwbouw van de gemeente. Er wordt gewerkt aan een tussenoplossing. Randvoorwaarde bij de aanschaf van nieuwe software is dat desinvesteringen worden vermeden. Dat kan worden gerealiseerd door mee te liften op de contracten van de gemeente Haarlemmermeer.</p>	☹️
1c. Flexibeler inzet dienstverleners Publiekshal	<p>De aantallen klantcontacten via email, Digitaal Loket en telefoon zijn de afgelopen jaren (soms fors) gestegen zonder dat dit tot een daling in het baliebezoek leidde. Dit maakt een flexibele inzet van de dienstverleners noodzakelijk en dat blijkt in de praktijk heel goed te werken. Medewerkers zijn op verschillende producten en – indien mogelijk – op verschillende kanalen (digitaal, telefoon, balies Publiekshal) ingewerkt. Behalve dat een dergelijke flexibele inzet voordelen biedt voor de medewerkers, levert het ook in de bedrijfsvoering efficiencyvoordelen op.</p> <p>De gemiddelde wachttijd aan de balie is voor het tweede jaar op rij met een minuut naar beneden gebracht van 10 minuten in 2007, naar 9 minuten in 2008, naar 8 minuten in 2009.</p>		😊

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
	In 2009 is hard gewerkt om de ketensamenwerking op het gebied van ruimtelijke initiatieven te verbeteren. Dit heeft als doel de dienstverlening op dit punt beter en sneller te laten verlopen: duidelijker aanspreekpunt, sneller een beslissing en integraal antwoord.		
1d. Uitbreiden van het kwaliteitshandvest dienstverlening	Het kwaliteitshandvest is succesvol geïmplementeerd. Het handvest waarin de kwaliteitsnormen van de gemeente te vinden zijn wordt gepubliceerd op haarlem.nl.	Verdere uitbreiding hangt samen met de plannen van de gemeente op het gebied van dienstverlening en digitalisering (zie punt 1a. voor uitleg).	😊
1e. Borgen en beheren kwaliteit Gemeentelijke Basis Administratie	De Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) is ingevoerd als basisregistratie voor personen conform de wettelijke eisen. De GBA als basisregistratie moet ervoor zorgen dat het gemeenschappelijke gebruik en beheer van persoonsgegevens verbetert evenals de dienstverlening door consistent gebruik van actuele persoonsgegevens.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a.% producten publieke dienstverlening dat via internet kan worden afgehandeld	66% (2006)	65% ¹	47%	Monitor advies.overheid.nl
1a. Aantal bezoekers Digitaal Loket	136.379 (2007)	225.000	190.222	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal aanvragen via Digitaal Loket	1.989 (2007)	4.000	4.823	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal emails	8.522 (2007)	8.500	19.925	Gemeentelijke registratie
1a.% klantcontacten Digitaal Loket van totaal aantal klantcontacten (balie, telefoon en digitaal)	14% (2006)	>30%	37%	Gemeentelijke registratie
1b. Aantal klantcontacten Publieksinformatienummer 023-5115115	107.057 (2007)	107.100	139.657	Gemeentelijke registratie
1b. Gemiddelde wachttijd aan de telefoon in seconden	nwb	nwb	nwb	Gemeentelijke registratie
1c. Aantal uitgereikte volgnummers Publieksshal ²	184.508 (2007)	184.500	169.650	Gemeentelijke registratie
1c. Gemiddelde wachttijd aan de balie in minuten voor alle handelingen	10 min. (2007)	≤ 15 min.	8 min	Gemeentelijke registratie
1d. Aanwezigheid kwaliteitshandvest dienstverlening	Nee (2008)	Ja	Ja	www.haarlem.nl
1e. Uitslag driejaarlijkse GBA-audit ³ (wettelijke verplichting)	Geslaagd (2006)	-	- ⁴	Agentschap BPR ⁵

¹ De verwachtingen van klanten op het gebied van dienstverlening worden steeds hoger. Dit is een maatschappelijke trend. Klanten worden steeds kritischer en veeleisender. Bijvoorbeeld in de Monitor advies.overheid.nl verdwijnen items die niet meer scoren (iedereen voldoet eraan) van de vragenlijst en nieuwe items worden toegevoegd. Om dezelfde score te behalen moet dus meer inspanning worden geleverd.

² Het aantal bezoekers ligt ongeveer een kwart tot een derde hoger dan het aantal uitgereikte volgnummers.

³ De gemeentelijke basisadministratie (GBA) moet voldoen aan kwaliteitsnormen die steeds strenger worden. Elke drie jaar vindt er een audit plaats op inhoud, proces en privacy. Een correcte administratie draagt bij aan adequate dienstverlening.

⁴ De driejaarlijkse wettelijk verplichte GBA-audit wordt in maart/april 2010 uitgevoerd.

⁵ Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten, onderdeel van het ministerie van BZK.

Klanttevredenheid dienstverlening balie, telefoon en digitaal

Benchmarking Publiekszaken

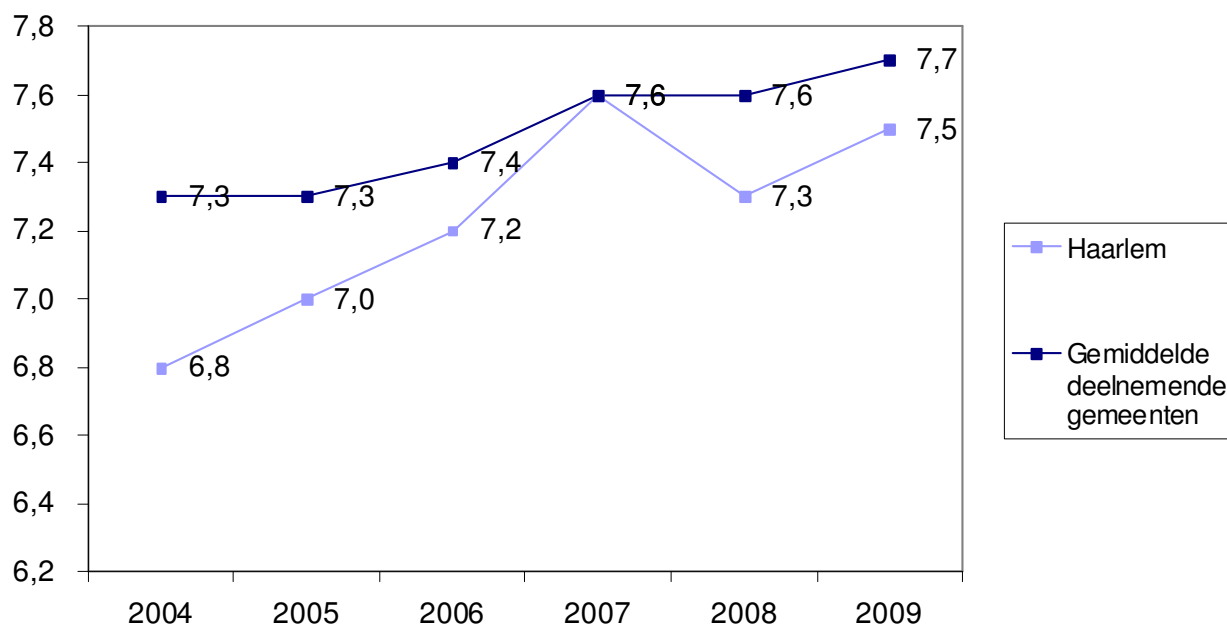
Sinds 2008 geeft de gemeente geen afzonderlijk Burgerjaarverslag meer uit. Om te voldoen aan de invulling van de verplichting om jaarlijks aan de raad te rapporteren over de kwaliteit van de dienstverlening (artikel 170, lid 2 van de gemeentewet, burgerjaarverslag) volgt op deze plek, aanvullend op bovenstaande informatie, hierover een rapportage.

De 'Benchmarking Publiekszaken' geeft jaarlijks een beeld van de waardering voor de publieke dienstverlening. Dit landelijke onderzoek wordt sinds 2004 uitgevoerd. Klanttevredenheidsonderzoek vormt een onderdeel van de benchmark. Sinds 2008 worden naast de balie (Publiekshal) ook de telefonische en digitale dienstverlening onderzocht. Haarlem is op bijna alle fronten gestegen ten opzichte van 2008.

Klanttevredenheid Benchmarking Publiekszaken 2009

	Haarlem 2008	Haarlem 2009	Gemiddeld deelnemende gemeenten
Dienstverlening balie	7,3	7,5	7,7
Resultaat telefonisch contact	6,9	7,2	7,0
Dienstverlening telefoon	7,4	7,3	7,4
Digitaal Loket / Gemeentelijke website	6,7	7,0	7,1
Aanvraag via Digitaal Loket	7,0	7,5	7,4

Totaaloordeel klanttevredenheid balie Benchmarking Publiekszaken (2004-2009)

Als we het oordeel over de balie vanaf 2004 bekijken, zien we duidelijk dat de tevredenheid van klanten over de balie jaarlijks toeneemt. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de aandacht die gemeenten het afgelopen halve decennium hebben gegeven aan het verbeteren van de dienstverlening. Het oordeel van de Haarlemmers over de fysieke dienstverlening (balie) ligt weliswaar lager dan het landelijk gemiddelde,

maar als we kijken op aspecten van service doen we het iets beter en scoren een 7,9.

Het oordeel van burgers over de 'Geboden Service' Benchmarking Publiekszaken

	Haarlem 2008	Haarlem 2009	Gemiddeld deelnemende gemeenten
Vriendelijkheid medewerker	8,3	8,3	8,3
Deskundigheid medewerker	8,0	7,8	8,1
Uiterlijke verzorging medewerkers	8,0	8,0	8,1
Inleving medewerker	7,8	7,6	8,0
Totale doorlooptijd aanvraag	7,9	7,7	7,9
Duidelijkheid verkregen informatie	8,0	7,7	8,1
Gemiddeld	8,0	7,9	8,1

De andere aspecten zijn voornamelijk gericht op het gebouw en de omgeving. Zo scoort Haarlem veel lager dan gemiddeld op parkeergelegenheid (6,1 versus 7,0 gemiddeld). Dit haalt de totaalscore op de benchmark voor Haarlem omlaag naar 7,5.

De eigen onderzoeksafdeling van de gemeente (OenS) heeft –met dezelfde vragenlijsten die gebruikt worden bij de landelijke benchmark Publiekszaken- onderzocht in hoeverre de tijd van het jaar effect heeft op de tevredenheid van de klanten. Het totale onderzoek behelsde twee metingen: één keer in juni (drukke periode) en de tweede in november.

Klanttevredenheid 2009

	OenS (november)	OenS (juni)	Benchmarking Publiekszaken (april)
Totaaloordeel Dienstverlening balie	8,0	7,8	7,5

De hogere score in juni is opvallend. Gezien de drukte in de Publiekshal in de aanloop naar de zomer en daarmee samenhangende langere wachttijden zou men misschien denken dat klanten minder tevreden zouden zijn. Dat bleek niet zo te zijn. Opvallend was dat de scores berekend volgens onze eigen onderzoeksafdeling hoger zijn dan de 7,5 die Haarlem in de landelijke ranking scoort.

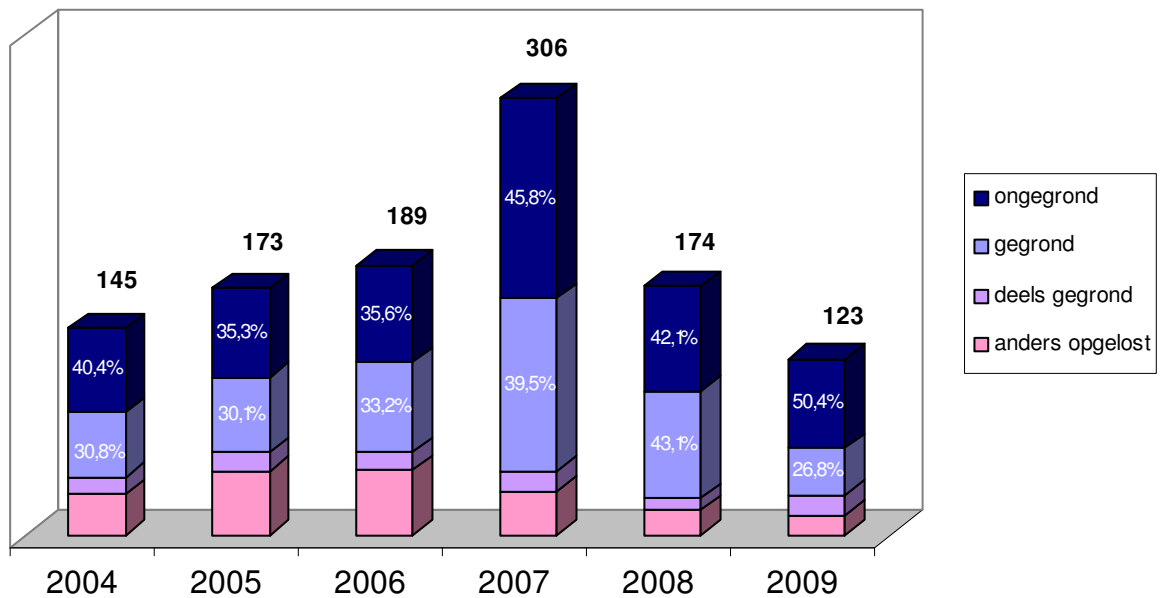
Klachten

In vergelijking met 2008 is er wederom een daling van het totaal aantal klachten. In 2008 waren er 174 geregistreerde klachten. Voor 2009 zijn er 122 officiële klachten geregistreerd. De daling van het aantal klachten is waarschijnlijk mede te danken aan het feit dat niet alle klachten bij de klachtencoördinator terecht komen, maar door de vakafdelingen zelf worden opgepakt.

De burger klaagt over de telefonische bereikbaarheid. Verder klagen burgers over het niet of te laat beantwoorden van hun brieven. Tenslotte leidt het onvoldoende of onvolledig informeren van burgers ook tot het indienen van klachten.

In de periode 2004-2008 vertoont het percentage gegrond verklaarde schriftelijke klachten over publieke dienstverlening permanent een licht stijgende lijn (van 30,8% in 2004 naar 43,1% in 2008), maar dit is in 2009 aanzienlijk gedaald naar 26,8%.

Schriftelijke klachten over publieke dienstverlening* (2004-2009)

* Dit betreft klachten over de dienstverlening van alle gemeentelijke onderdelen en over alle producten, zoals vergunningen, reisdocumenten, uitkeringen, parkeervignetten enz. Het gaat hier niet om bezwaarschriften.

De doorlooptijden zijn van belang om de snelheid van afhandelen van de klachten te kunnen volgen. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) geeft als regel een termijn van 6 weken, met uitstel naar 10 weken (bij een commissie). Om na te gaan in hoeverre we ons aan de termijnen kunnen houden zijn de volgende categorieën van belang:

Doorlooptijd afhandeling klachten

	2008	2009
minder dan 6 weken	64,4%	86,1%
langer dan 6, maar minder dan 10 weken	12,8%	12,2%
langer dan 10 weken	22,9%	1,6%

De gemiddelde doorlooptijd van de afhandeling van de in 2009 geregistreerde klachten bedroeg drie weken en een halve dag. Dat is binnen de wettelijke termijn van zes weken en aanzienlijk korter dan in 2008 (vijf weken en een dag).

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

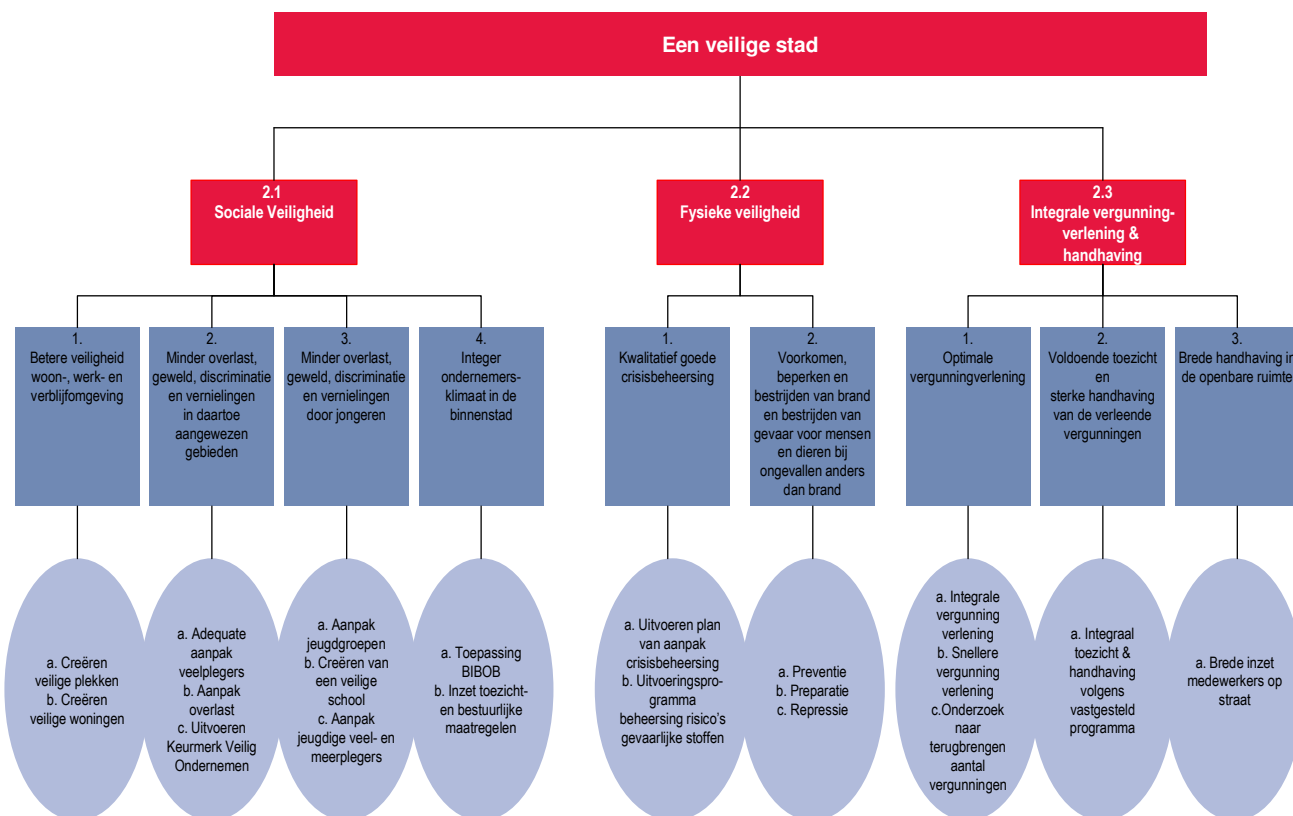
Beleids- veld	Programma 1 Burger en bestuur	rekening 2008	2009		Rekening
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>				
1.1	Gemeentelijk bestuur en samenwerking	7.142	7.462	8.518	8.354
1.2	Communicatie, participatie en inspraak	169	92	386	408
1.3	Dienstverlening	9.108	8.993	9.401	9.303
	Totaal lasten	16.420	16.547	18.306	18.064
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>				
1.1	Gemeentelijk bestuur en samenwerking	144	32	102	201
1.2	Communicatie, participatie en inspraak	-	-	-	-
1.3	Dienstverlening	3.246	3.096	3.118	3.197
	Totaal baten	3.389	3.128	3.220	3.398
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	13.030	13.419	15.086	14.666
	<i>Toevoeging reserves</i>				
	Verkiezingen				200
	Totaal toevoeging aan reserves	27	-	200	200
	<i>Onttrekking reserves</i>				
	-				-
	Totaal onttrekking reserves	-	-	-	-
	Saldo inclusief mutaties reserves	13.057	13.419	15.286	14.866

Analyse saldo programma

Het programma Burger en bestuur sluit met een nadelig saldo van €14.866.000. Dit is € 420.000 voordeliger dan het geraamde tekort. De lasten zijn € 242.000 lager uitgevallen o.m. omdat er minder interne uren behoeften te worden toegerekend. Aan baten is € 178.000 meer gerealiseerd als gevolg van diverse kleinere posten. Samenvattend zijn er geen financiële bijzonderheden te vermelden.

Programma 2 Veiligheid, Vergunningen en Handhaving

Commissie Bestuur
(Coördinerende) Portefeuille(s) Openbare Orde en Veiligheid
Afdeling(en) Veiligheid, Vergunningen en Handhaving

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Een veilige stad.

Een veilige stad is onze doelstelling. De activiteiten die in het kader van programma 2 in 2009 zijn verricht, dragen allen bij aan het creëren van een veilige stad. Activiteiten die zowel gericht zijn op een veilige woon- en leefomgeving (ook met betrekking tot vergunningverlening en handhaving), jeugd en veiligheid, integriteit maar ook fysieke veiligheid en crisisbeheersing. Of een gemeente er daadwerkelijk veiliger (subjectief en/of objectief) op wordt, is echter ook afhankelijk van onze partners (de politie, het Openbaar Ministerie) en van vele andere factoren, zoals aandacht van de media of gebeurtenissen in andere steden/landen. De gemeente heeft maar ten dele invloed op de veiligheid. In Haarlem is in 2009 sprake van een lichte stijging van de onveiligheidsgevoelens, terwijl de objectieve cijfers laten zien dat er een daling is van het aantal incidenten.

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
Aantal incidenten ¹	48.734 (2005)	39.000	36.436	Politie Kennemerland
% Haarlemmers dat zich wel eens onveilig voelt	33% (2005)	≤33%	37%	Omnibus

¹ Onder het kopje incidenten vallen alle aangiften, maar ook meldingen van overlast of van een voorval zonder dat er een aangifte is gedaan.

Beleidsveld 2.1 Sociale Veiligheid

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Betere veiligheid woon-, werk- en verblijfsomgeving	Met de wijkgerichte aanpak die samen met burgers en partners wordt uitgevoerd, is of door een enkelvoudige aanpak (het primair aanpakken van een overlastplek) of via een multidisciplinaire aanpak in het kader van de wijkcontracten, op meerdere plaatsen in Haarlem de objectieve veiligheid van de eigen omgeving verbeterd.	Geconstateerd wordt dat de onveiligheidsgevoelens van Haarlemmers zijn gestegen van 33% in 2005 naar 37%.	☹
2. Minder overlast, geweld, discriminatie en vernielingen in daartoe aangewezen gebieden	De aanpak en registratie van veelplegers is effectiever geworden, hierdoor zijn er meer veelplegers in een traject opgenomen en lopen er minder op straat. Alle omwonenden van de dagopvang, gebruikersruimte, Kenaupark en nachtopvang (benoemde overlastlokaties) hebben aangegeven dat de situatie ten aanzien van overlast en vernielingen is verbeterd door de invoer van nieuwe maatregelen. Het actieprogramma (horecaconvenant) Uitgaan in Haarlem: Gezellig, Gastvrij en Veilig is in 2009 gelanceerd voor een periode van 5 jaar. De gemeente, Koninklijke Horeca Nederland (KHN), politie, Openbaar Ministerie (OM) en particuliere beveiliging hebben afspraken gemaakt. De maatregelen en afspraken hebben betrekking op de thema's leefbaarheid, jeugdoverlast, veilig ondernemen, regelgeving, toezicht en handhaving en communicatie.		😊
3. Minder overlast, geweld, discriminatie en vernielingen door jongeren	Het totaal aantal jeugdgroepen is in 2009, in vergelijking met de nulmeting, fors gedaald van 16 naar in totaal 6 groepen. Zowel groepen als individuele jongeren zijn beter in beeld en krijgen een aanbod. Het percentage leerlingen dat zich onveilig voelt op school is gedaald evenals het percentage personeel dat slachtoffer is van incidenten.	Het% bewoners dat aangeeft dat er aandacht moet zijn voor jongerenoverlast is gestegen in 2009 (van 18,3% naar 26%). Het aantal meldingen bij de politie over jeugdoverlast is ook gestegen (van 1380 naar 2385). Een verklaring hiervoor kan zijn dat er de laatste maanden veel aandacht is geweest in de media voor specifieke overlastplekken. Bovendien geeft de politie aan dat het aantal meldingen dat bij één incident wordt gedaan, gestegen kan zijn – dat zou duiden op een grotere bereidheid tot melden bij bewoners. Het aantal incidenten onder leerlingen op scholen is gestegen.	☹
4. Integer ondernemersklimaat in de binnenstad	Een integer ondernemersklimaat is moeilijk te meten. Er zijn inspanningen verricht waarvan het aannemelijk is dat deze bijdragen aan een stabiel en integer ondernemersklimaat. Voorbeelden zijn het toepassen van de wet BIBOB, handhaven en toepassen van horecasanctie beleid. Ook is ingezet op integraal		😊

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
	handhaven met gebruikmaking van bestuursdwang en het voeren van regie op gemeentelijke en politieke handhaving		

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Aantal aangiften diefstal uit woning	561 (2006)	≤561	567	Politie
1.% Haarlemmers dat 's avonds thuis blijft omdat men zich onveilig voelt (OPH 7)	22% (2003)	22%	16%	Omnibusonderzoek
2. Aantal veelplegers	77 (2006)	54	54	Openbaar Ministerie
2. Aantal overlastmeldingen over uitgaanspubliek door bewoners van de binnenstad	100 (2006)	80	154 ¹	Politie Kennemerland (BVH)
2.% van de overlastgevers dat in maatschappelijke opvang kan worden geplaatst (N=90) (OPH 4)	80% (2004)	80%	100% ²	Cliëntvolgsysteem VRK
3. Aantal meldingen jongerenoverlast	1.380 ³ (2006)	≤1.380	2.385	Politie Kennemerland (BVH)
3. Aantal hinderlijke jeugdgroepen	16 (2006)	≤16	6	Gemeentelijke registratie
3.% inwoners dat aangeeft dat er meer aandacht moet zijn voor overlast van jongeren (OPH1)	18% (2004)	18,3%	26%	Omnibusonderzoek
3.% leerlingen van VO dat zich onveilig voelt (OPH 13A)	9% (2001)	8%	6% - 3%	Cinop onderzoek – Digipanel ⁴
3.% personeel VO dat zich onveilig voelt (OPH 13B)	4% (2001)	4%	9%- 1%	Cinop onderzoek
3.% slachtoffers van incidenten op scholen (OPH 14)				Cinop onderzoek - Digipanel
Leerlingen				
• vandalisme	19%	17%	19% - 15%	
• pesten	22%	20%	32% - 24%	
• agressie en geweld	28%	25%	33% - 7%	
• vermogensdelicten	14%	13%	26% - 15%	
Personeel				
• vandalisme	15%	13%	11%	
• agressie en geweld	37%	33%	35%	
• vermogensdelicten	20% (2001)	18%	14%	
3. Aantal minderjarige verdachten per 1.000 12-17 jarige Haarlemmers (OPH 16)	27 (2004)	24	43	Openbaar Ministerie
4. Totaal aantal geweigerde of ingetrokken vergunningen als gevolg van BIBOB-onderzoeken	0 (2007)	5	1	Gemeentelijke registratie

¹ In het in 2009 ingevoerde bedrijfsprocessensysteem van de politie, BVH, wordt 'het aantal overlastmeldingen van uitgaanspubliek' niet meer geregistreerd. Het aantal overlastmeldingen over uitgaanspubliek is geregistreerd in BPS tm juni 2009 en bedraagt 77 meldingen. Extrapolatie voor het jaar 2009 levert een totaal van (77 x 2) 154 meldingen op. Dit is een daling ten opzichte van 2008 van het aantal van 176 overlastmeldingen in 2008. Opgemerkt dient te worden dat seizoensinvloeden niet in de extrapolatie zijn meegenomen.

² Van deze rijksindicator is al in 2005 vastgesteld dat deze ambitie in het Haarlemse feitelijk niet opgaat. Anders dan bijvoorbeeld de grote steden als Rotterdam of Amsterdam was het voorzieningenniveau in Haarlem dusdanig hoog dat feitelijk alle overlastgevendende gebruik maakten (of konden maken) van de maatschappelijke opvang. Waar de discussie toentertijd over ging was de kwaliteit van de maatschappelijke opvang. In die zin is een tweeslag gemaakt; er is een start gemaakt met het inrichten van een monitor voor overlastgevendende groepen (ondergebracht bij het schakelstation) én de inhuur van kamers in de commerciële pensions is sterk teruggebracht de afgelopen 5 jaar. Daarvoor in de plaats zijn wel nieuwe voorzieningen in de plaats gekomen (RIBW- voorziening en De Herberg).

³ Het is niet bekend waar deze nulmeting vandaan komt. In 2007 was 2286, vorig jaar 2185 en nu dus 2385: Forse toename laat zien dat veel meer meldingen zijn geregistreerd, waarschijnlijk door de aandacht voor jeugdproblematiek. Dit betekent niet dat de jeugdoverlast als zodanig is gestegen.

⁴ Het Cinop onderzoek is begin 2009 afgerond en was een eenmalige herhaalmeting. Eind 2009 zijn dezelfde vragen voorgelegd een kleine groep leerlingen via het Digipanel. De cijfers worden naast elkaar vermeld.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Creëren veilige plekken	In 2009 zijn er op 16 plekken maatregelen genomen om ze veiliger te maken. Het gaat om maatregelen in de inrichting van de gebouwde omgeving, gecombineerd met de inzet van sociale maatregelen als de inzet van jongerenwerk, een graffiti-project met jongeren en buurtbemiddeling. Op twee plekken is daarnaast een alcoholverbod ingesteld.		😊
1b. Creëren veilige woningen	Eind 2008 zijn met drie woningcorporaties afspraken gemaakt om daar waar mogelijk een inhaalslag te maken. In 2009 zijn 423 woningen in de nieuwbouw en 405 woningen in de bestaande bouw geadviseerd, 828 in totaal.	Op dit moment is nog niet bekend of ook conform advies is gebouwd.	😞
2a. Adequate aanpak veelplegers	Er is een justitieel casusoverleg veelplegers en een gemeentelijk casusoverleg nazorg veelplegers. Het werkproces veelplegers is uitgewerkt en verbeterd ten behoeve van de onderbrenging van de gehele aanpak veelplegers in het veiligheidshuis.		😊
2b. Aanpak overlast	Bij de benoemde overlastlocaties (oa Magdalena klooster en Gravinnesteeg) is een aangescherpt aanwezigheidsbeleid van portiers, politie en toezichthouders van de gemeente georganiseerd, en een pilot met detectiepoorten waarbij gecontroleerd is op wapenbezit in (welke) opvanglocaties', een gebiedsgericht sanctiebeleid bij overtreding van huisregels (bijvoorbeeld verblijfsontzeggingen) en de SOM (stelselmatige overlast maatregel) aanpak t.a.v. jongeren door de politie. Er wordt uitvoering gegeven aan het projectplan herriestoppers (bromfietscontroles door politie en toezichthouders van de gemeente). In het kader van uitgaansoverlast is bij specifieke overlastgevendende zaken in samenwerking met politie (horecateam) en ondernemers (portiers) direct opgetreden. De eerste maatregelen uit het actieprogramma (horecaconvenant) Uitgaan in Haarlem: Gezellig, Gastvrij en Veilig zijn eind 2009 uitgevoerd waaronder de aanschaf van 35 nieuwe digitale portofoons voor de horecabeveiligers en het horecateam van de politie, de campagne slecht ID en een structurele nachtopstelling van de fietsenstalling aan de Smedestraat.		😊
2c. Uitvoeren Keurmerk Veilig Ondernemen	In 2009: 6 actief lopende KVO trajecten in Haarlem met de volgende resultaten: 1 keurmerk KVO-W is behaald: Cronjéstraat 2 KVO-W's zijn voor de 1 ^e keer gehercertificeerd: Marsmanplein en Schalkwijk. 2 KVO-W's zijn voor de 2 ^e keer gehercertificeerd: Binnenstad en Amsterdamstraat. 1 KVO-B is gehercertificeerd: de Waarderpolder.		😊
3a. Aanpak jeugdgroepen	In 2009 zijn alle jeugdgroepen die door de politie in kaart zijn gebracht, besproken en is voor 6 groepen een plan van aanpak opgesteld. In het jeugdgroepenoverleg (JGO) wordt in nauwe samenwerking met politie en jongerenwerk een praktische en integrale aanpak van jeugdgroepen vormgegeven. Belangrijk onderdeel daarvan is de inzet van het Jeugd Interventie Team dat door Streetcorner Work		😊

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
	wordt ingevuld. Zij dragen zorg voor een persoonsgerichte aanpak waarin zij contact leggen met jongeren op straat en leiden hen door naar vrije tijdsaanbod, hulp en/of zorg indien nodig.		
3b. Creëren van een veilige school	In 2009 zijn de bestaande activiteiten in het kader van Veilig In en Om School (VIOS) doorgezet. De laatste scholen in Haarlem hebben een training mediation door leerlingen gehad, waarmee dat nu volledig uitgerold is over de stad. Bedoeling is dat VIOS vanaf 2010 door de scholen zelf gedragen wordt.		😊
3c. Aanpak jeugdige veel- en meerplegers	In 2009 is het Trajectberaad onder regie van de Raad voor de Kinderbescherming doorgezet waarin voor alle jongeren die uit detentie komen een plan van aanpak wordt gemaakt. Bovendien is in 2009 het Veiligheidshuis Kennemerland geopend waarin specifiek aandacht voor jeugdige meer- en veelplegers zal zijn.	De aanpak van jeugdige meer- en veelplegers is primair een verantwoordelijkheid voor justitiële partners – zij dragen er ook zorg voor dat elke jeugdige meer- en veelpleger een traject krijgt via de jeugdreclassering. De gemeente heeft hier nauwelijks een rol in.	😊
4a. Toepassing BIBOB	In 2009 zijn 93 lichte BIBOB toetsingen uitgevoerd, waarvan 63 lichte en ongeveer 30 zware toetsingen. Er is 5 keer advies gevraagd aan het landelijk bureau BIBOB en 1 horecaverunning is ingetrokken.		😊
4b. Inzet toezicht- en bestuurlijke maatregelen	In 2009 zijn 11 demonstraties aangemeld waaraan voorwaarden zijn gesteld. Gedurende 2009 is 6 keer een horecasanctie opgelegd op basis van het horecasanctiebeleid. In alle gevallen was er sprake van een tijdelijke sluiting. Daarnaast zijn er in 2009 op grond van overtreding van de Opiumwet, langdurige sluitingen opgelegd. Het betrof 4 growshops, 3 coffeeshops en 1 horecabedrijf. In 2009 is de inrichting van het regionaal informatie en expertise centrum Noord-Holland (RIEC-NH) voortgezet. Het kennisknooppunt Haarlem is ondergebracht bij de gemeente Haarlem. In 2009 is ook onderzocht hoe instanties samenwerken bij de aanpak van hennepkwekerijen. Er zijn nieuwe werkafspraken gemaakt.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Aantal aangepakte onveilige plekken per jaar (OPH 8)	0 (2003)	15	16	Gemeentelijke registratie
1.a Overlast uitgewerkt in actieprogramma (OPH 12)		Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gemeentelijke registratie
1b. Aantal woningen met certificaat Keurmerk Veilig Wonen (OPH 9)	4200 (2003)	12.144 (tot en met 2009)	828 (alleen 2009) 6.168 (tot en met 2009)	Certificeringsinstituut KVV
1b. Totaal aantal beveiligde achterpaden (OPH 11)	6.155 (2003)	6.555	6.556	Gemeentelijke registratie
2a. % Volwassen veelplegers waarvoor nazorg of resocialisatietraject wordt aangeboden (OPH1)	24% (2004)	24%	47% ¹	Registraties van: PI Amsterdam Actief Talent GGD
2a. Aantal volwassen veelplegers dat een nazorg of resocialisatietraject afrondt (OPH2)	0 (2004)	20	27 ²	PI Amsterdam
2c. Totaal aantal winkelgebieden en bedrijventerreinen met Keurmerk Veilig Ondernemen	0 (2004)	1	6	Gemeentelijke registratie

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
(N = 7 winkelcentra en 3 bedrijventerreinen) (OPH 10)				
3c.% Jeugdige veelplegers dat nazorg of resocialisatietraject wordt aangeboden (OPH1)	0% (2004)	100%	100%	Politie
3c. Aantal jeugdige veelplegers dat een nazorg of resocialisatietraject afrondt (N = 17) (OPH3)	0 (2004)	15	onbekend	Politie
4a. Aantal gescreende prostitutiebedrijven aan de hand van de wet BIBOB	N.v.t.	17	17	Gemeentelijke registratie
4a.% Gescreende nieuwe horeca aanvragen	N.v.t.	100%	100%	Gemeentelijke registratie

¹ Totaal aantal veelplegers in de regio is in 2009: 89. Er zijn (in de regio) in 2009 42 trajecten gestart: ISD (Inrichting stelselmatige dader), een veegetraject bij Actief Talent of een zorgmentor bij GGD. Hieruit kun je opmerken dat 47% een traject heeft aangeboden gekregen. Dit percentage is flink hoger dan in 2008. Opgemerkt dient te worden dat het aantal zeer actieve veelplegers lager is, waardoor het percentage omhoog gaat.² 27 Zeer actieve veelplegers volgen, of hebben een ISD-traject gevolgd of zijn extramuraal in een traject geplaatst (zorgboerderij, verslavingskliniek etc.) Hiervan zijn in 2009 11 ISD-ers extramuraal geplaatst en hebben 4 ISD-ers hun traject afgerond.

Beleidsveld 2.2 Fysieke Veiligheid

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Kwalitatief goede crisisbeheersing	Haarlem voldoet aan de basisnormen van een crisisbeheersingsorganisatie, zowel met betrekking tot de gemeentelijke processen als de organisatorische voorwaarden.		😊
2. Voorkomen, beperken en bestrijden van brand en beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan brand	De taken worden verricht door de regionale brandweer, district Midden. De regionale brandweer maakt onderdeel uit van de Veiligheidsregio Kennemerland. Haarlem voldoet aan de basisnorm brandweezorg.	De uitkomsten van de jaarrekening 2009 van de Gemeenschappelijke regeling VRK zijn nog niet bekend. De berap 2-2009 vertoonde een fors tekort. Uit de signalen die door de directie van de VRK zijn afgegeven, kan worden afgeleid dat uit de jaarrekening 2009 zal blijken dat het tekort zelfs groter is dan in berap 2-2009 gemeld is. De VRK is op dit moment qua bedrijfsvoering niet in control. Een zorgwekkende situatie die om maatregelen vraagt. Uit een onderzoek van Ernst & Young, waar eind november 2009 door het bestuur van de VRK toe besloten is, komt eenzelfde beeld naar voren. Er is veel inzet nodig om de bedrijfsvoering op orde te krijgen. Positief is, onverlet het forse nadelige resultaat, dat er wel verbeteringen in sturing en beheersing worden waargenomen.	😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Oordeel van de inspectie openbare orde en veiligheid	Bekend??	Positief	De IOOV heeft in 2009 geen oordeel gegeven over de crisisbeheersing in Haarlem/Kennemerland	Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV)
2. Inzet van Brandweezorg conform de Handleiding brandweezorg		100%	100%	Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid (Nibra)

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Uitvoeren plan van aanpak crisisbeheersing	Het plan van aanpak crisisbeheersing en het actieprogramma Fysieke Veiligheid worden conform planning uitgevoerd. Het rampenplan is actueel. Er is een duidelijke piketregeling opgesteld en medewerkers zijn getraind en formeel benoemd in de crisisbeheersingsorganisatie.		😊
1b. Uitvoerings-programma beheersing risico's gevaarlijke stoffen	De onderdelen 'organisatorische versterking en professionalisering, transport gevaarlijke stoffen, groepsrisicobeleid, risico-inventarisatie en externe veiligheid bij vergunningverlening en handhaving' liggen op schema.		😊
2a. Proactie en Preventie ¹	De VRK heeft in opdracht van de gemeente werkzaamheden op het gebied van pro-actie en preventie verricht: <ul style="list-style-type: none"> • adviseren over bestemmingsplannen, (grote) nieuw- en verbouwobjecten, bouwaanvragen en gebruiksbesluiten • controle vergunningsplichtige instellingen • alle relevante bouwvergunningen zijn van een brandveiligheidsadvies voorzien • alle relevante objecten zijn voorzien van een gebruiksvergunning • alle vergunde inrichtingen zijn gecontroleerd binnen de gestelde termijn • toezicht bij evenementen • behandeling klachten en vragen • verantwoordelijk voor kwaliteit en continuïteit 	De invoering van de omgevingsvergunning is vertraagd en daarmee niet gerealiseerd. Bij de regionalisering in juli 2008 is overeengekomen dat de VRK/regionale brandweer de proactie- en preventietaken voor Haarlem op basis van inhuur zou verrichten. Deze taken zouden worden ondergebracht bij een nader in te richten afdeling. In de loop van 2009 is gebleken dat de uitvoering om diverse redenen niet de gewenste kwaliteit had die de gemeente verwacht.	😞
2b. Preparatie	Preparatie betreft de voorbereiding op repressieve taken. In de bestuursafspraken met de VRK zijn de volgende afspraken opgenomen <ul style="list-style-type: none"> • opleiden, trainen en oefenen volgens de eisen van de nieuwe Leidraad Oefenen en het Besluit Brandweerpersoneel • aanvalsplannen actualiseren • van de daarvoor in aanmerking komende objecten is een aanvalsplan of bereikbaarheidskaart gemaakt • zorgd voor gebruiksklaar materiaal • materieel volgens de fabrieksspecificaties onderhouden 	De implementatie van het Besluit Kwaliteitseisen Brandweer Personeel is getemporeerd in afwachting van de uitkomsten van de financieringsdiscussie tussen de VNG en NVBR met het Ministerie van BZK	😊
2c. Repressie	Repressie betreft de daadwerkelijke bestrijding van brand en andere inbreuken. <ul style="list-style-type: none"> • redden van mens en dier • blussen van brand • uitbreiden van brand voorkomen • meten en opruimen gevaarlijke stoffen • duiken • hulp bij storm- en waterschade • opruimwerkzaamheden 	Beleid op loze alarmeringen heeft minder aandacht gekregen dan gewenst. Voor 2010 staat het project Visie op Repressie op de rol, waar dit weer een plaats in moet krijgen.	😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Niveau maatrap 1			De IOOV heeft in 2009 geen oordeel gegeven over de crisisbeheersing in Haarlem/Kennemerland	Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV)
1b. Aantal projecten: routering gevaarlijke stoffen, risico-inventarisatie vervoer over de weg, het spoor, de lucht en het water	0 (2004)	7	7	Gemeente Haarlem
2a. Aantal controles m.b.t. brandveilig gebruik van bouwwerken en het aantal afgegeven gebruiksvergunningen	Voor 2008 was een nulmeting gepland. Dit wordt 2010	100%	242 controles 13 vergunningen 25 meldingen Het aantal controles blijft sterk achter bij de doelstelling. De oorzaak is tweeledig: a. Het reorganisatie en veranderingsproces binnen de afdeling heeft veel energie en tijd gevraagd. In het op peil houden van de dienstverlening bij vergunningen en evenementen, drukt dit de prestatie bij controles. b. Voortschrijdend inzicht met als gevolg diverse aanpassingen bij vergunde bouwwerken en een arbeidsintensieve werkwijze hebben de gemiddelde tijd per controle sterk verhoogd. De werkwijze is eind 2009 aangepast, waardoor hier geen vermijdbare vertraging meer optreedt.	Gemeente Haarlem
2b. Aantal oefeningen per jaar ¹	Voor 2008 was een nulmeting gepland. Dit wordt 2010	Er is goefend volgens de standaard Leidraad Oefenen	488	VRK
2c.% uitrukken met overschrijding van vastgestelde opkomsttijd	Voor 2008 was een nulmeting gepland. Dit wordt 2010	8%	Dit kengetal kan (nog) niet worden opgenomen. Dit heeft enerzijds te maken met de ontwikkeling van eigen beleid en systemen hiervoor binnen de VRK, anderzijds houdt dit verband met landelijke ontwikkelingen.	VRK

¹ Samenvatting van de maatscenario's van een regio. Het gaat daarbij om een indicatief beeld waarbij de grootste hulpvragen per discipline worden samengevat. De maatrap kan worden gevisualiseerd met de 'maatrap-diamant' (bron: Leidraad Maatrap 2000, Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid *Nibra*). De nivo's lopen van 1 tot en met 5, waarbij 5 het hoogste niveau is.

¹ Totaal van het district Midden. Hieronder vallen Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort

Beleidsveld 2.3 Integrale vergunningverlening en handhaving

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Optimale vergunningverlening	<ul style="list-style-type: none"> • versnelling in afhandelingstermijn. • lichte aanvragen gemiddeld 9 dagen korter • reguliere aanvragen gemid. 6 dagen korter; • fase 1 aanvragen gelijk gebleven; • fase 2 aanvragen gemid. 26 dagen korter • standaardisering in beschikkingen • standaardisering in advisering • nota themamarkten, standplaatsen, kermissen, milieumeldingen • mandatering projectbesluit 	<ul style="list-style-type: none"> - versnellen van eerste fase van grote complexe aanvragen - implementatie Wabo door uitstel wetgeving 	☹
2. Voldoende toezicht en sterke handhaving van de verleende vergunningen	<p>De gemeente controleert</p> <ul style="list-style-type: none"> • de meldingen en vergunningen op grond van het vastgestelde programma handhaving 2009 en past daarbij bij reguliere bouwvergunningen het landelijk toezichtsprotocol toe, indien dit meer grote of complexe bouwvergunningen betreft. Voor dakopbouwen en kleine interne verbouwingen wordt dit niet toegepast, omdat dat geen meerwaarde heeft en niet efficiënt is. • de projecten die zijn vastgesteld in het handhavingsbeleid 2009-2013 • illegale situaties, klachten en verzoeken om handhaving met behulp van het toepassen van de prioriteitenladder. 	In 2009 is nog geen landelijk toezichtsprotocol vastgesteld voor toezicht en handhaving op het gebied van brandveiligheid en milieu.	☺
3. Brede handhaving in de openbare ruimte	<ul style="list-style-type: none"> • 35.055 boetes op de onderdelen parkeren en verkeer overig, dus nog exclusief APV • toezicht op opvanglocaties conform convenanten • inzet bij crises en evenementen conform jaarplanning 		☺

¹ Complexe bouwvergunningen kunnen in 2 fasen worden aangevraagd, er wordt dan een eerste fase-vergunning afgegeven, gevolgd door een tweede fase-vergunning.

Er waren in de Programmabegroting 2009-2013 geen effectindicatoren opgenomen bij dit beleidsveld.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Integrale vergunningverlening	Bouwdeel: 898 beschikkingen Overige beschikkingen: 956 Totaal: 1854 beschikkingen	Begroting bouwdeel 1150 beschikkingen, bouwlegesinkomsten wel als begroot.	☹
1b. Snellere vergunningverlening	Versnelling in meerdere vergunningen, 28 flitsvergunningen.	Nog niet alle vergunningen kunnen sneller verleend worden, veel plannen zijn in strijd met de ruimtelijke kaders, verdere versnelling is afhankelijk van actuele en ruime bestemmingsplannen en actueel beleidskader.	☺
1c. Onderzoek naar terugbrengen aantal vergunningen	Eind 2009 is gestart met het onderzoek naar het verminderen van het aantal vergunningen. Er is onderzoek gedaan naar de doelmatigheid van de bouwleges. Hieruit zijn aanbevelingen gekomen en verbeteringen in gang gezet.	Onderzoek administratieve lastenverlichting afgerond, besluitvorming eerste kwartaal 2010.	☹
2a. Integraal toezicht & handhaving volgens vastgesteld programma	Integraal toezicht en handhaving in de openbare omgeving is conform planning uitgevoerd, zowel op parkeren, verkeer overig, APV, evenementen en crisis als op toezicht rond	Doordat er naast de integrale aanpak van woonwagencatities nog enkele individuele zaken speelden, is de tweede woonwagencatitie niet in zijn geheel	☺

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
	<p>opvanglocaties. Dit is zowel structureel, als incidenteel en projectmatig gebeurd. Integraal toezicht en handhaving in de bebouwde omgeving is grotendeels conform planning uitgevoerd en conform het vastgestelde handhavingsprogramma. Klachten en meldingen zijn met toepassing van de prioriteitenladder afgehandeld.</p> <p>Er was 24-uurs bereikbaarheid, waarbij een behoorlijk aantal milieuklachten op onbekende tijdstippen en diverse oproepen aangaande bouwgerelateerde vragen in behandeling zijn genomen.</p> <p>Daarnaast:</p> <ul style="list-style-type: none"> • is handhaving op 1 woonwagenlocatie afgerond, rond een tweede locatie zijn de zaken in gang gezet. • zijn de vuurwerkcontroles bij alle verkooppunten uitgevoerd. • is handhaving op illegale detailhandel in de Waarderpolder aangepakt. • zijn enkele panden in slechte staat aangepakt. • is het project Westelijk Tuinbouwgebied ter hand genomen. • zijn 25 handhavingsknelpunten opgelost, w.o. 2 (illegale) thaise massagesalons. • zijn voorbereidende zaken in gang gezet (opleiding, brieven, communicatie, procedures, het vaststellen van een programma van eisen voor de ict-applicatie) in het kader van de WABO. 	<p>afgerond.</p> <p>Doordat de Wabo in 2009 niet is ingevoerd is een aantal geplande maatregelen op het gebied van ICT niet uitgevoerd.</p>	
3a. Brede inzet medewerkers op straat	Alle medewerkers hebben de opleidingen die zijn voorgeschreven, gevolgd. Daardoor zijn alle medewerkers bekwaam en zijn ze binnen de kaders van hun functie breed (integraal) ingezet, conform de planning als bedoeld onder 2a.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1b.% binnen wettelijke termijn verleende vergunningen ¹	n.v.t.	85%	90%	Gemeentelijke registratie
1b.% binnen helft van wettelijke termijn verleende vergunningen	n.v.t.	10%	p.m.	Gemeentelijke registratie
1c.% aantal verschillende vergunningen	n.v.t.	Aantal bij VVH afgegeven vergunningen gegroeid door overdracht van taken vanuit Politie en Stadszaken.	0	Gemeentelijke registratie
2a.% toezicht- en handhavingsobjecten waarbij het toezichtprotocol is gevolgd	In 2008 start	75	75	Gemeentelijke registratie
3a.% breed inzetbare medewerkers	niet	25	100%	Gemeentelijke registratie

¹De wettelijke termijn voor het verlenen van een vergunning verschilt per soort vergunning.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids- veld	Programma 2 Veiligheid, vergunningen en handhaving	rekening 2008	2009		Rekening
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	
<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>					
2.1	Sociale veiligheid	1.972	2.316	2.789	2.404
2.2	Fysieke veiligheid	15.693	14.202	13.788	13.542
2.3	Integrale vergunningverlening en handhaving	15.838	17.102	18.312	17.970
Totaal lasten		33.502	33.620	34.888	33.916
<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>					
2.1	Sociale veiligheid	867	1.625	1.914	1.996
2.2	Fysieke veiligheid	3.218	715	715	668
2.3	Integrale vergunningverlening en handhaving	8.943	6.631	5.831	6.707
Totaal baten		13.028	8.971	8.459	9.317
Totaal saldo exclusief mutaties reserves		20.475	24.649	26.429	24.545
<i>Toevoeging reserves</i>					
	Herriestoppers ¹				240
	Rampenbestrijding ¹				79
	Uitvoering Wabo ¹				338
Totaal toevoeging aan reserves		-	-	657	657
<i>Onttrekking reserves</i>					
Totaal onttrekking aan reserves		-	-	-	-
Saldo inclusief mutaties reserves		20.475	24.649	27.086	25.202

¹Budgetoverhevelingen

Analyse saldo programma

Het programma Veiligheid, vergunningen en handhaving sluit met een nadelig saldo van €25.202.000. Dit is € 1.884.000 voordeliger dan het geraamde tekort.

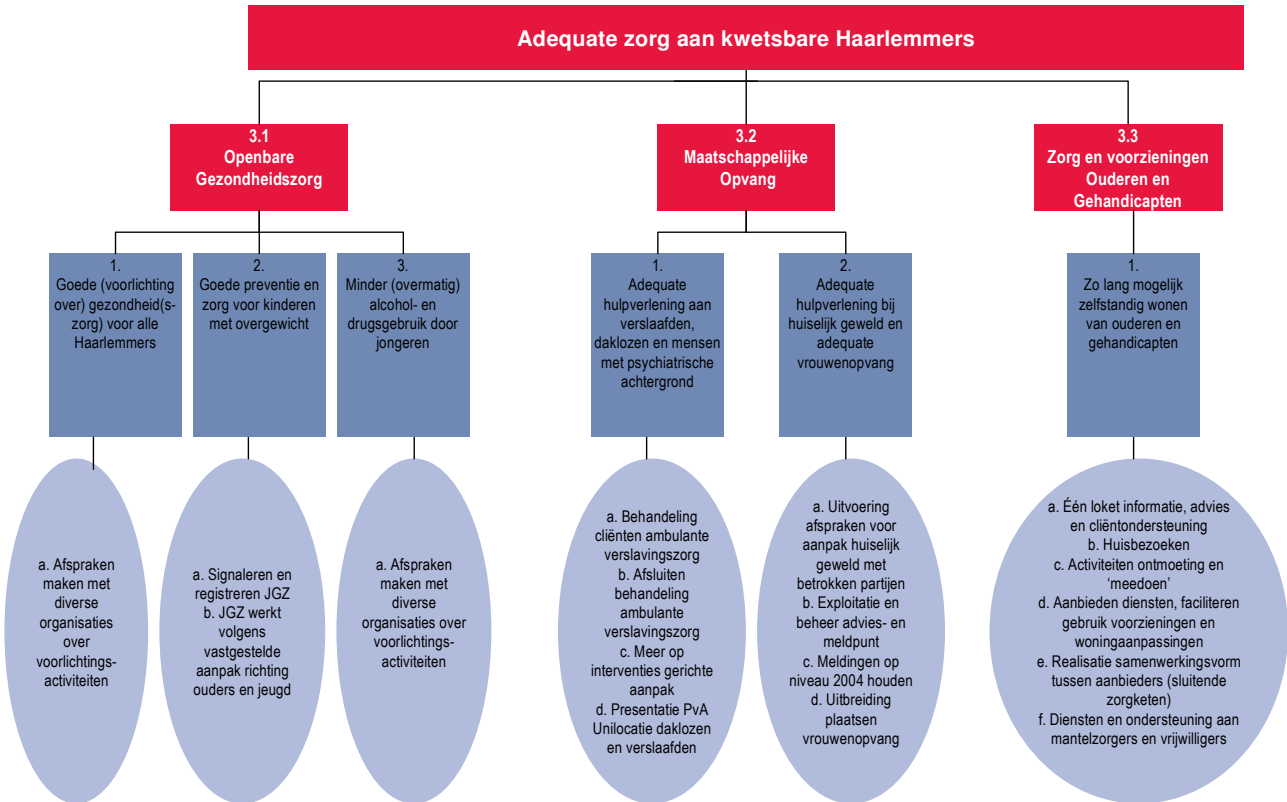
De lasten zijn € 972.000 lager dan de raming. Dit voordeel wordt door diverse kleinere posten veroorzaakt. Binnen het beleidsveld integrale vergunningverlening en handhaving is er een onderbesteding met betrekking tot digitaal parkeren en gemeentelijke monumenten. In het voorstel tot bestemming van het rekeningresultaat wordt voorgesteld deze bedragen van in totaal € 137.000 naar 2010 over te hevelen. Binnen het beleidsveld fysieke veiligheid wordt voorgesteld € 70.000 naar 2010 over te hevelen. Daarnaast is voor bijna € 200.000 minder uren gerealiseerd.

De baten zijn € 912.000 hoger dan de raming. Dit wordt bijna geheel veroorzaakt door een hogere opbrengst uit bouwleges. De verwachte gevolgen van de recessie, waardoor de raming op basis van de kadernota 2009 is verlaagd, zijn niet uitgekomen. Voornamelijk door een aantal grotere bouwprojecten blijft de opbrengst op peil. Omdat wel een stagnatie in bouwmarkt wordt voorzien, wordt de meeropbrengst gedeeltelijk als incidenteel beschouwd.

Programma 3 Zorgzame Samenleving

Commissie Samenleving
(Coördinerende) Portefeuille(s) Maatschappelijke Ontwikkeling
Afdeling(en) Stadszaken en Dienstverlening

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Adequate zorg aan kwetsbare Haarlemmers.

Het programma Zorgzame Samenleving richt zich primair op het bieden van adequate zorg en ondersteuning aan verschillende groepen kwetsbare Haarlemmers, met als doel hun eigen kracht en zelfredzaamheid te herstellen of te versterken.

In algemene zin biedt Haarlem adequate zorg aan kwetsbare Haarlemmers, maar aandacht blijft nodig op enkele beleidsterreinen. Deze zijn dan met name het overgewicht bij kinderen, de verdere ontwikkeling van de maatschappelijke opvang, de hulpverlening aan slachtoffers van huiselijk geweld en het niveau van voorzieningen voor ouderen. Verder is in 2009 de aandacht uitgegaan naar de uitvoering van het (wijkgericht) welzijnsbeleid, het versterken van het vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning, de verdere verbetering van het Loket Haarlem en anticiperen op de landelijke ingrepen in de Awbz.

In Haarlem wordt gewerkt met interventies zoals die zijn vastgelegd in het plan 'Signalering, aanpak en preventie van overgewicht bij 0-19 jarigen in Haarlem'. In 2009 zijn de maatregelen uit dit plan geëvalueerd, begin 2010 wordt de evaluatie gepubliceerd.

De voorlopige cijfers laten zien dat in Haarlem een stabilisatie van het percentage overgewicht en obesitas waarneembaar is, maar wel is duidelijk dat overgewicht en obesitas nog steeds een groot probleem voor de Haarlemse jeugd zijn. Helaas is nu nog geen daling zichtbaar, maar het is bekend dat gezondheidseffecten ook niet op de korte termijn zichtbaar zijn. Daarnaast neemt landelijk het percentage overgewicht onder kinderen alleen maar toe. Er is geen reden aan te nemen dat dit in Haarlem anders zal gaan.

In 2009 hebben er twee belangrijke ontwikkelingen plaatsgevonden op het beleidsterrein ‘Maatschappelijke opvang’ te weten:

- De opening van de Brede Centrale Toegang (BCT).
- De Implementatienota Huiselijk Geweld.

De BCT is een (informatie)loket waar advies, informatie en hulp wordt geboden aan dak- en thuislozen en andere sociaal kwetsbare burgers. Het doel van het loket is om deze mensen in beeld te krijgen en te houden en om hen passende hulp te bieden. In de BCT werken hulp- en dienstverleners samen en geven medewerkers van de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de GGD en Stichting Release informatie en hulp.

Met het aannemen van de Implementatienota Huiselijk Geweld geven alle betrokken regiogemeente aan dat geweld achter de voordeur niet acceptabel is. Huiselijk geweld is een van de meest voorkomende vormen van geweld in onze samenleving. De inzet van het beleid is daarom om huiselijk geweld te voorkómen en, als het zich toch voordoet, direct in te grijpen en het te stoppen. Er worden betere afspraken gemaakt met alle betrokken instanties, zoals de GGD, het Steunpunt Huiselijk Geweld, de reclassering en de politie. De belangrijkste ambities zijn daarnaast: 24-uurs bereikbaarheid en grotere bekendheid van het Steunpunt, versterking van de vrouwenopvang door verbetering van de toeleiding en mogelijk ook door vergroting van het aantal opvangplekken en investeren in bewustwording, vroegsignalering en preventie door trainingen en publiekscampagnes.

In 2009 is samen met diverse partners in de stad gewerkt aan een nieuwe Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem 2010 (Vvmo 2010). Maatwerk voor de Haarlemse burger vormt het uitgangspunt om deelname aan de maatschappij en zelfredzaamheid mogelijk te maken. Voor de Haarlemse burgers zijn de mogelijkheden om gebruik te maken van aangepaste sportvoorzieningen en/of muziekinstrumenten in de nieuwe verordening uitgebreid. Ook is de hoogte van de tegemoetkoming van verhuis- en inrichtingskosten gewijzigd en wordt er meer gekeken naar de financiële draagkracht van een cliënt.

Samen met bewoners en maatschappelijke partners op het terrein van welzijn, zorg en wonen is in 2009 verder gewerkt aan de voorbereiding van het Wmo experiment. Dit project moet leiden tot een digitale en fysieke marktplaats voor hulp bij het huishouden, zorgruil en buurtdiensten. De marktplaats wordt vóór en dóór bewoners van verschillende leeftijdsgroepen ontwikkeld en kan door alle wijkbewoners gebruikt worden. In de wijken Parkwijk, Slachthuisbuurt en het Centrum van Haarlem, zal het experiment in 2010 verder uitgewerkt worden.

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
Tevredenheid vragers maatschappelijke ondersteuning (gemiddeld rapportcijfer).	7,5 (2007)	≥7,5	Deze indicator wordt sinds 2007 op een andere manier gemeten dan de hier genoemde nulmeting ¹ .	Onderzoek Klanttevredenheid afdeling Dienstverlening

¹ Sinds 2007 wordt cliënten gevraagd naar de tevredenheid over hulp bij het huishouden en over overige individuele voorzieningen. In 2007 werd deze respectievelijk beoordeeld met een 7,8 en een 6,5. Over 2008 (gemeten begin 2009) werd een 7,9 respectievelijk een 7,5 gegeven. De beoordeling over 2009 komt pas in mei 2010 beschikbaar.

Beleidsveld 3.1 Openbare Gezondheidszorg

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Goede (voorlichting over) gezondheids(zorg) voor alle Haarlemmers	Derden, zoals GGD en voor kinderen van 0-4 jaar de Jeugd- gezondheidszorg hebben de activiteiten uit de nota Lokaal Gezondheidsbeleid zijn uitgevoerd. Uit het Omnibusonderzoek blijkt wederom dat 78% van de Haarlemmers de eigen gezondheid (zeer) goed vindt. Daarnaast is eind 2009 is het rapport Volwassenen-onderzoek 2008 vanuit de GGD verschenen. Hieruit blijkt dat: <ul style="list-style-type: none"> • 90% van de respondenten in Haarlem tevreden is over hun eigen gezondheid. • Vier op de tien volwassenen te zwaar is en 30% matig overgewicht heeft. • In totaal 12% van de volwassenen sombere of depressieve gevoelens heeft. 		😊
2. Goede preventie en zorg voor kinderen met overgewicht	De meest recente (voorlopige) cijfers laten zien dat in Haarlem een stabilisatie van het percentage overgewicht en obesitas waarneembaar is. ¹	De weergegeven percentages in het GGD onderzoek kunnen niet direct toegeschreven worden aan de interventies die vanaf 2005 tot en met 2009 zijn ingezet omdat naast deze interventies, andere factoren van invloed kunnen zijn op het voorkomen van overgewicht en obesitas die niet door de PGO's (Preventief Gezondheids Onderzoek) ondervangen worden. Helaas is nu nog geen daling zichtbaar, maar het is bekend dat gezondheidseffecten ook niet op de korte termijn zichtbaar zijn. Een en ander is in lijn met de landelijke ontwikkelingen.	😐
3. Minder (overmatig) alcohol en drugsgebruik door jongeren	- ²	- ²	- ²

¹ Eindevaluatie OPH III: Plan 'Signalering, aanpak en preventie bij 0-19 jarigen in Haarlem (december 2005-december 2009) GGD Kennemerland.

² EMOVO onderzoek (elektronische monitoring en voorlichting) vindt een maal per vier jaar plaats. Wijzigingen zijn pas zichtbaar op basis van nieuw onderzoek dat respectievelijk in 2009 en 2010 wordt uitgevoerd. Begin februari 2010 zijn de cijfers bij de GGD binnengekomen. De GGD is deze op dit moment aan het analyseren. Het resultaat van deze analyse wordt niet vóór zomer 2010 verwacht.

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. % Haarlemmers dat eigen gezondheid (zeer) goed vindt	78% (2007)	≥78%	78%	Omnibusonderzoek
2. % kinderen 5-14 jaar met overgewicht	10,7% overgewicht 2,9% obesitas (2005/ 2006)	10,7% overgewicht 2,9% obesitas	12,7% overgewicht 2,2% obesitas ¹	Eindevaluatie OPH III: Plan 'Signalering, aanpak en preventie bij 0-19 jarigen in Haarlem (december 2005-december 2009) GGD Kennemerland
3. % jongeren uit klas 2 en 4 van voortgezet onderwijs dat alcohol heeft gebruikt in afgelopen 4 weken	Totaal: 53% 2 ^e klas: 38% 4 ^e klas 70% (2005/ 2006)	gelijk aan 2007 ²	- ²	Emovo-onderzoek van Hulpverleningsdienst Kennemerland / GGD
3. % jongeren uit klas 2 en 4 van voortgezet onderwijs dat drugs heeft gebruikt in afgelopen 4 weken	Softdrugs: 12% Hard drugs: 1,6% (2005/ 2006)	gelijk aan 2007 ²	- ²	Emovo-onderzoek van Hulpverlenings-dienst Kennemerland / GGD

¹ Dit betreft de totalen over de gehele periode 2005-2009. Voor het schooljaar 2008-2009 zijn de getallen respectievelijk 12,3% waarvan 2,2% met obesitas.

² EMOVO onderzoek (elektronische monitoring en voorlichting) vindt een maal per vier jaar plaats. Wijzigingen zijn pas zichtbaar op basis van nieuw onderzoek dat respectievelijk in 2009 en 2010 wordt uitgevoerd. Begin februari 2010 zijn de cijfers bij de GGD binnengekomen. De GGD analyseert deze cijfers en het resultaat wordt niet vóór zomer 2010 verwacht.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
Ia. Afspraken maken met diverse organisaties over voorlichtings-activiteiten	Een aantal van de interventies uit het Plan 'Signalering, aanpak en preventie bij 0-19 jarigen in Haarlem speciaal gericht op gezonder eten door jeugdigen is in 2009 uitgevoerd. Bijvoorbeeld de interventie 'Beter (Zw)eten is op 8 basisscholen uitgevoerd. Het gaat hier om een project van 4 weken waarin lessen over voeding en beweging zijn gegeven. Als follow-up van deze interventie is een draaiboek ontwikkeld voor aan Actieweek Voeding en Beweging voor het gehele basisonderwijs. Ook is de interventie "Fit, Food & Fun in het schooljaar 2008/2009 drie maal en eind 2009 éénmaal uitgevoerd.		😊
2a. Signaleren en registreren JGZ	GGD/JGZ meet en registreert lengte en gewicht van alle kinderen uit groep 2 en 7 (BO) en klas 2 (VO) volgens een protocol. Daarnaast is in 2009 één specifieke interventie vanuit de GGD georganiseerd die zich richtte op scholing van JGZ personeel: de 'Ontwikkelingsstrip'. In de 'Ontwikkelingsstrip' wordt op een speelse manier de gezonde boodschap uitgedragen en sluit aan bij de beleving van de Haarlemse kinderen vanaf 10 jaar. Tevens is een bijpassende broodtrommelsticker ontworpen. De strip speelt zich af in een supermarkt in Haarlem. Herkenbare elementen uit Haarlem komen naar voren zoals de Grote Markt. De strip brengt op een grappige en eenvoudige wijze het belang van een gezonde leefstijl naar voren.	De aandacht voor voeding en bewegen zou een blijvend karakter moeten krijgen op het spreekuur van de JGZ medewerker. Daarom is overgewicht opnieuw onder de aandacht gebracht bij het JGZ personeel. Er is gestart met een inventarisatie, d.m.v. een schriftelijke vragenlijst, onder het JGZ personeel naar de behoefte aan voorlichting voor jeugd over overgewicht. Er is geen eenduidige voorkeur naar voren gekomen.	😐
2b. JGZ werkt volgens vastgestelde aanpak richting ouders en jeugd	Het JGZ personeel is in 2009 geschoold in gespreksvaardigheden om ouders en kinderen in een één- op één situatie te motiveren tot een gezonde leefstijl en zonedig tot deelname aan een passende interventie.		😊
3a. Afspraken met diverse organisatie over voorlichtingsactiviteiten	Voor 2009 is met onder meer de Brijderstichting afgesproken, dat zij diverse voorlichtingsactiviteiten zou organiseren. Brijder heeft hiertoe haar preventieactiviteiten verdeeld in 5 domeinen. <ul style="list-style-type: none"> • Domein 1 – algemeen publiek: 6 publieksvoorlichtingen georganiseerd in heel Kennemerland, waarvan 5 in Haarlem. • Domein 2 vrije tijd: voorlichtingen voor jongeren gericht op alcohol- en druggebruik in hun vrije tijd. Hiervoor zijn 4 voorlichtingsbijeenkomsten gehouden. In het kader van unity (peer-educatieproject) zijn 25 voorlichtingsbijeenkomsten gehouden. • Domein 3 thuis: informatiegroepen over alcohol voor verwanten, in dit kader zijn er 6 groepsbijeenkomsten geweest. • Domein 4 onderwijs; hier zijn 39 gastlessen gegeven. • Domein 5 zorg: Advies, Begeleiding en Consultatie – hiervoor zijn 437 contacten geweest. 		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Aantal cursussen Gezond eten	1 (2007)	1	12	GGD Kennemerland/JGZ
2a. % kinderen dat gebruik maakt van JGZ wordt gescreend op (over)gewicht (OPH24)	100% ¹	100%	100%	GGD Kennemerland/JGZ
1a/3a. Aantal voorlichtingscampagnes alcohol, drugs en roken	1 (2007)	1	Domein 1 "Algemeen publiek" (zie hierboven): 6 publieksvoorlichtingen georganiseerd in heel Kennemerland, waarvan 5 in Haarlem. Domein 3 "Thuis": informatiegroepen over alcohol voor verwanten, in dit kader zijn er 6 groepsbijeenkomsten geweest.	Jaarverslag Brijderstichting
1a/3a. Aantal lessen en/of voorlichtingsbijeenkomsten alcohol, drugs en roken (kinderen, ouders en/of docenten)	10 (2007)	10	Domein 2 "vrije tijd": voorlichtingen voor jongeren gericht op alcohol- en druggebruik in hun vrije tijd. Hiervoor zijn 4 voorlichtingsbijeenkomsten gehouden. In het kader van unity (peer-educatieproject) zijn 25 voorlichtingsbijeenkomsten gehouden. Domein 4 "onderwijs": hier zijn 39 gastlessen gegeven.	Jaarverslag Brijderstichting

Beleidsveld 3.2 Maatschappelijke Opvang

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Adequate hulpverlening aan verslaafden, daklozen en mensen met een psychiatrische achtergrond	In 2009 zijn de voorbereidingen getroffen voor de Brede Centrale Toegang (BCT). Deze is per 1/1/2010 opengegaan. In de BCT werken hulp- en dienstverleners samen en geven medewerkers van de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de GGD en Stichting Release informatie en hulp. In oktober 2009 het plan van eisen voor de unilocatie vastgesteld.	In 2009 is nog geen unilocatie gevonden voor de dag- en nachtopvang van daklozen en verslaafden.	☹
2. Adequate hulpverlening bij huiselijk geweld en adequate vrouwenopvang	In 2009 is de Implementatie Nota Huiselijk Geweld vastgesteld. Daarin staan ondermeer betere afspraken met alle betrokken instanties, zoals de GGD, het Steunpunt Huiselijk Geweld, de reclassering en de politie. In 2009 is ook het convenant huiselijk geweld opgesteld. Daarin staan concrete afspraken om de zorgketen rond te maken. Hierbij gaat het er bijvoorbeeld om alle casussen van huiselijk geweld met alle betrokken hulpverleners te kunnen bespreken in een zorgcasusoverleg. Zo blijft er zicht op de voortgang van de gevallen én kan iedereen de hulpverlening krijgen die nodig is. Daarnaast wordt dan aangesloten bij de Regionale Aanpak Kindermishandeling. Het convenant wordt in de eerste helft van 2010 ondertekend.		☺

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Verblijfsduur in maatschappelijke opvang in dagen (OPH17)	Dagopvang 892 Nachtopvang 308 Pensioen 419 (2004)	Dagopvang 713 Nachtopvang 246 Pensioen 392	Dagopvang 395 Nachtopvang 148 Pensioen 523	Jaarverslag Leger des Heils.
2. Oordeel van cliënten over hulpverlening bij huiselijk geweld of vrouwenopvang	Geen	Geen	- ¹	Klanttevredenheids- onderzoek ¹

¹ Klanttevredenheidsonderzoek is voorzien voor 2011

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
Ia. Behandeling cliënten ambulante verslavingszorg	Het aantal behandelde cliënten in de ambulante verslavingszorg lag met 1.824 eind 2009 boven het streefcijfer dat was afgesproken met het Rijk.		☺
Ib. Afsluiten behandeling ambulante verslavingszorg	Per 31-12-2009 zijn 581 cliënten van de Brijderstichting uitbehandeld. Gezien het te halen eindcijfer per 31-12-09 van 577 cliënten is dit goed te noemen.		☺
Ic. Meer op interventies gerichte aanpak	Als uitvloeisel van de evaluatie van het schakelstation is de Brede Centrale Toegang (opening 1-1-2010) gevormd. Met dit loket is de doelgroep van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) beter in beeld en kan worden gestuurd op een persoonsgerichte aanpak.		☺

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1d. Presentatie PvA Unilocatie daklozen en verslaafden	Plan van aanpak (PvA) Unilocatie daklozen en verslaafden is vastgesteld in oktober 2009 (B&W 2009/63704).		😊
2a. Uitvoering afspraken voor aanpak huiselijk geweld met betrokken partijen	In 2009 is de Implementatie Nota Huiselijk Geweld vastgesteld. Daarin staan ondermeer betere afspraken met alle betrokken instanties, zoals de GGD, het Steunpunt Huiselijk Geweld, de reclassering en de politie.	Voorzien was ook om in 2009 te komen tot ondertekening van een convenant huiselijk geweld waarin concrete afspraken zouden staan om de zorgketen rond te maken. Hierbij gaat het er bijvoorbeeld om alle casussen van huiselijk geweld met alle betrokken hulpverleners te kunnen bespreken in een zorgcasusoverleg. Het convenant is nog niet ondertekend maar staat gepland voor de 1 ^e helft 2010.	😊
2b. Exploitatie en beheer advies- en meldpunt	De exploitatie en beheer van het Steunpunt Huiselijk Geweld is gerealiseerd evenals de 24-uursbereikbaarheid.		😊
2c. Meldingen op niveau van 2004	In 2009 zijn 842 contacten geweest. Dit zijn zowel (eerste of vervolg-) meldingen als overige contacten.		😊
2d. Uitbreiding plaatsen vrouwenopvang	Het aantal plaatsen is van 22 naar 25 uitgebreid. Hiermee is aan de prestatie voldaan.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Aantal cliënten ambulante verslavingszorg regio Midden- en Zuid Kennemerland (OPH 19)	1.774 (2003)	1.774	1824	Jaarverslag Brijder Stichting.
1b. Aantal afgesloten behandelingen ambulante verslavingszorg regio Midden- en Zuid-Kennemerland (OPH 20)	577 (2003)	577	581	Jaarverslag Brijder Stichting.
2a. Uitvoering Convenant Huiselijk Geweld (OPH21)		Realisatie	Nagenoeg gerealiseerd	Gemeentelijke registratie
2b. Advies- en meldpunt huiselijk geweld (OPH22)	1 (2004)	1	1	Kontext
2c. Aantal eerste meldingen huiselijk geweld (OPH23)	540 (2004)	540	842 ¹	Jaarverslag Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld
2c. Aantal herhaalde meldingen huiselijk geweld (OPH23)	230 (2004)	230	- ¹	Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld/Politie Kennemerland
2c. Aantal doorverwijzingen			238	Jaarverslag Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld
2d. Aantal plaatsen vrouwenopvang (OPH18)	22 (2004)	25	26	Registratie Blijfgroep

¹ Het getal 842 bestaat uit 356 eenmalige telefonische contacten en 486 telefonische contacten voor informatie/advies en consultatie. Daarvan waren 243 contacten met cliënten, 5 contacten met cliënten en netwerkpartners en 238 contacten met netwerkpartners.

Beleidsveld 3.3 Zorg en Voorzieningen voor Ouderen en Mensen met een Beperking

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Zo lang mogelijk zelfstandig wonen van ouderen en gehandicapten	Het aandeel thuiswonende 75+'ers is bijna gelijk gebleven. Dit is een indicatie dat in ieder geval ouderen langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Ook de tevredenheid over huishoudelijke hulp en over individuele voorzieningen, die mensen met een beperking ondersteunen bij zelfstandig wonen en leven, is vrijwel gelijk gebleven.	Het percentage Haarlemmers dat zich beperkt voelt bij dagelijkse bezigheden is vrijwel gelijk gebleven, terwijl de tevredenheid over voorzieningen voor ouderen is gedaald. Een mogelijke verklaring is te vinden in de ingrepen van de rijksoverheid in de Awbz, terwijl de alternatieve ondersteuning in het kader van de Wmo nog onvoldoende wordt benut.	☹

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Aandeel thuiswonende 75+-ers t.o.v. totaal aantal 75+-ers	88% (2007)	≥88%	89%	SGBO, Benchmark Wmo
1.% Haarlemmers dat zich (af en toe, enigszins of ernstig) beperkt voelt bij dagelijkse bezigheden	27% (2007)	<27%	28%	Omnibusonderzoek ¹
1.% Haarlemmers dat tevreden is over voorzieningen voor ouderen	53% (2007)	>53%	42%	Omnibusonderzoek ¹

¹ Deze indicator werd voorheen gemeten in het kader van de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor. Omdat deze monitor in 2007 voor het laatst is gehouden, is deze indicator thans ondergebracht in het Omnibusonderzoek.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Eén loket informatie, advies en cliëntondersteuning	In het kader van de uitwerking van Raad op Maat zijn naast de reguliere afspraken voor het loket ook afspraken gemaakt voor de verdere verbetering van het loket. In 2009 is tevens de Loket Haarlem Bus gaan rijden, die de verspreiding van informatie, advies en cliëntondersteuning dichterbij de mensen moet gaan brengen.		☺
1b. Huisbezoeken	Vanuit de Stadsdeelorganisaties in Haarlem trekken regelmatig vrijwilligers de wijk in om bij bewoners van 75 jaar en ouder te informeren naar hun wel en wee. In 2009 zijn deze huisbezoeken ook weer conform de afspraken door de drie welzijninstellingen uitgevoerd. In totaal zijn 604 huisbezoeken afgelegd.		☺
1c. Activiteiten ontmoeting en 'meedoen'	In 2009 is vooral ingezet op het ontmoeten en meedoen voor en door ouderen (zie 1b).		☺
1d. Aanbieden diensten, faciliteren gebruik voorzieningen en woningaanpassingen	In 2009 zijn ruim 7.000 aanvragen behandeld voor voorzieningen op het gebied van wonen, vervoer, rolstoelvoorzieningen, hulp bij het huishouden. In 2009 zijn drie aanbestedingsprocedures afgerond: hulp bij het huishouden, trapliften en medische advisering. Op deze wijze is voorzien in een adequaat aanbod van voorzieningen dat aan burgers geleverd kan worden.		☺
1e. Realisatie samenwerkingsvorm tussen	In 2009 is in aanvulling op het Platform Wonen, Welzijn en Zorg een Stuurgroep		☺

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
aanbieders (sluitende zorgketen)	<p>ingesteld voor afstemming en regie op deze samenhangende beleidsvelden. Corporaties, zorgaanbieders, eerstelijnszorg en gemeente zijn in deze Stuurgroep vertegenwoordigd. Daarnaast is een impuls gegeven aan ketensamenwerking met partners in de stad op het gebied van vrijwilligerswerk, mantelzorgondersteuning, Loket Haarlem en de pakketmaatregel Awbz, o.a. in de vorm van werkconferenties. Tot slot is deelgenomen aan een regionaal project om de ketensamenwerking bij dementie te versterken.</p> <p>Tevens zijn in het kader van de aanbesteding huishoudelijke hulp een aantal aanbieders gecontracteerd die naast de intensievere vormen huishoudelijke hulp ook Awbz-zorg leveren. Hierdoor is juist voor een kwetsbare groep cliënten een vanzelfsprekende relatie gecreëerd tussen hulp in het kader van de Wmo en Awbz-zorg.</p>		
If. Diensten en ondersteuning aan mantelzorgers en vrijwilligers	In het najaar van 2009 is als uitvloeisel van het Plan van aanpak mantelzorgondersteuning een huis-aan-huisbrief over mantelzorg verspreid. Bij de brief zat een formulier voor het aanvragen van de "mantelzorgattentie": een Irischeque voor mantelzorgers ter waarde van € 25,-. Ruim 1500 Haarlemse mantelzorgers hebben de attentie aangevraagd en ontvangen. Verder heeft de gemeente in 2009 voor alle Haarlemse vrijwilligers een verzekering afgesloten.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
Ia. 1 loket dienstverlening en informatie	1 (2007)	1	1	Loket Haarlem
Ia. Aantal klantcontacten bij Loket Haarlem	5.183 (2007)	4.200	5.735	Loket Haarlem
Ib. Aantal preventieve huisbezoeken	181 (2005)	130 125 325	155 101 348	Sdo Haarlem Effect Sdo Zuid west DOCK
Id. nadere uitwerking: - aantal afgehandelde aanvragen rolstoelen: - aantal afgehandelde aanvragen vervoersvoorzieningen - aantal afgehandelde aanvragen woon-voorzieningen - aantal afgehandelde aanvragen hulp bij het huishouden - aantal ritten OV-taxi vervoer		650 2.000 1.400 2.700 120.000	600 2.528 1.368 2.893 115.000	Gemeentelijke registratie
If. Aantal mantelzorgers dat ondersteuning krijgt	584 (2007)	620	1.750 ¹	Stichting Tandem.

¹ Het gerealiseerde aantal ligt met 1.750 in 2009 een stuk hoger dan de streefwaarde voor dit jaar (620). De verklaring hiervoor is dat er het afgelopen jaar in het kader van de intensivering mantelzorgondersteuning een flinke impuls is gegeven aan de ondersteuning vanuit Stichting Tandem.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids- veld	Programma 3 Zorgzame samenleving	rekening 2008	2009		Rekening
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>				
3.1	Openbare gezondheidszorg	12.183	9.807	10.329	13.128
3.2	Maatschappelijke opvang	1.374	1.576	1.478	1.426
3.3	Zorg en voorzieningen ouderen en gehandicapten	21.360	26.713	23.096	23.054
	Totaal lasten	34.917	38.096	34.903	37.608
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>				
3.1	Openbare gezondheidszorg	7.357	5.365	5.522	9.119
3.2	Maatschappelijke opvang	98	19	19	48
3.3	Zorg en voorzieningen ouderen en gehandicapten	2.220	1.649	2.080	2.442
	Totaal baten	9.675	7.033	7.620	11.608
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	25.242	31.063	27.283	26.000
	<i>Toevoeging reserves</i>				
	Wmo onderbesteding 2009				2.704
	Mantelzorg ¹				314
	Totaal toevoeging aan reserves	-	-	3.018	3.018
	<i>Onttrekking reserves</i>				
	Innovatiebudget Wmo				107
	Wmo				80
	Wmo ²				105
	Mantelzorgondersteuning ²				364
	Totaal onttrekking aan reserves	50	-	849	656
	Saldo inclusief mutaties reserves	25.192	31.063	29.452	28.362

¹ Budgetoverhevelingen

² Bestemming rekeningsresultaat 2008

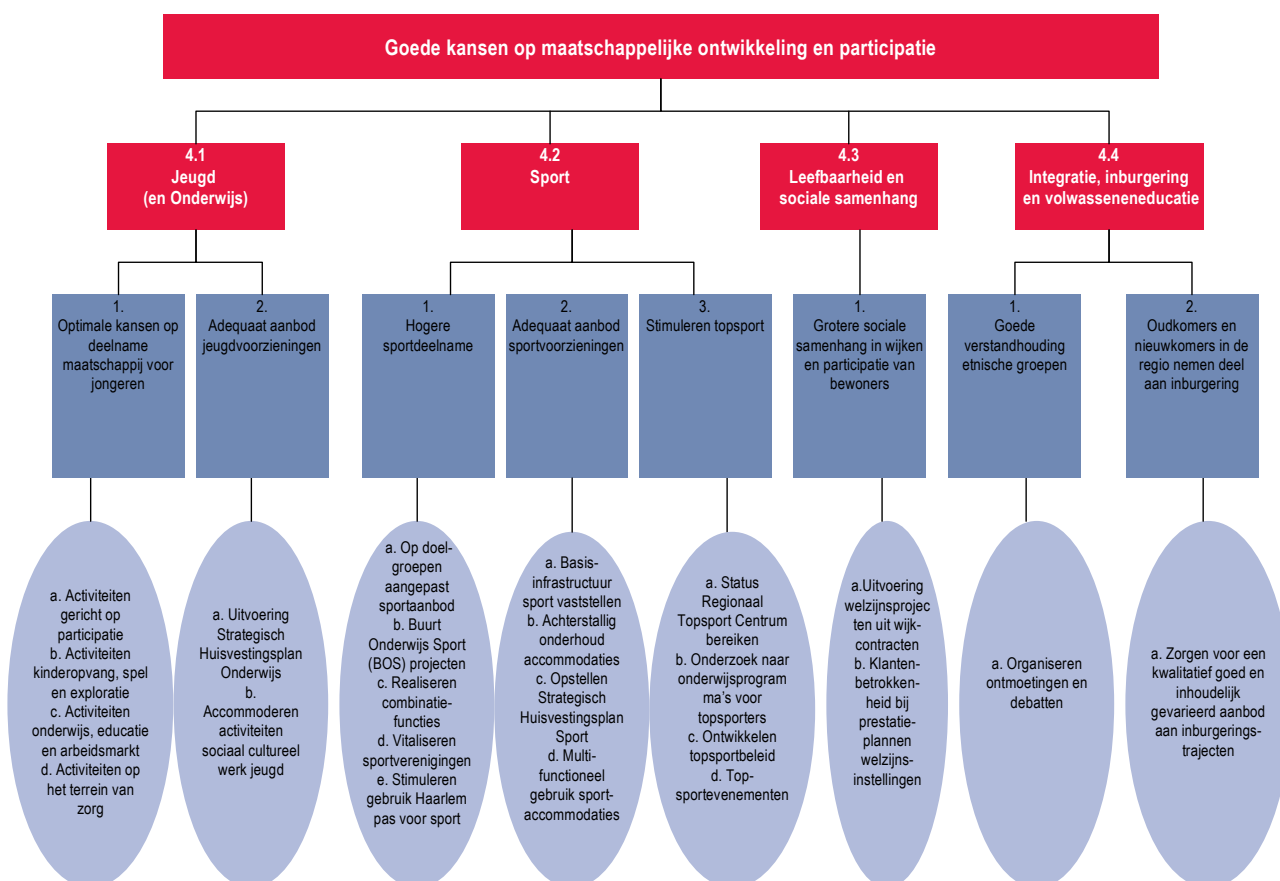
Analyse saldo programma

Het programma Zorgzame samenleving sluit met een nadelig saldo van €28.362.000. Dit is € 1.089.000 voordeliger dan het geraamde tekort.

Het saldo is met name ontstaan door de afrekening van de GSB-gelden. Dit jaar worden de middelen die van het rijk ontvangen zijn in het kader van het grote Stedenbeleid (de zogenaamde GSB-middelen) afgerekend. Dat betekent dat van alle dossiers de prestaties zijn geïnventariseerd en zijn gekoppeld aan de gemeentelijke uitgaven vanaf 2007. Deze eindafrekening heeft er toe geleid dat uitgaven die ten laste van de algemene middelen waren gebracht alsnog gedeclareerd konden worden, omdat aan de prestatie-eisen is voldaan. Per saldo heeft dit tot een voordeel geleid van afgerond € 1.588.000 binnen het beleidsveld gezondheidszorg. Een nadeel betrof een nog ten onrechte geraamde rijksbijdrage WMO van € 830.000.

Programma 4 Maatschappelijke Ontwikkeling

*Commissie Samenleving
(Coördinerende) Portefeuille(s) Onderwijs, Jeugd, Sport en Welzijn
Afdeling(en) Stadszaken*

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Goede kansen op maatschappelijke ontwikkeling en participatie.

De gemeente werkt met een groot aantal partners samen aan de maatschappelijke ontwikkeling en participatie van haar inwoners. De mens staat daarbij centraal. De inwoners van Haarlem waarden het eigen welzijn in 2009 met een gemiddeld cijfer van 6,8. Dit rapportcijfer is vergelijkbaar met dat van 2008. De komende jaren blijft de gemeente dit rapportcijfer monitoren in het Omnibusonderzoek.

De gemeente heeft zich het afgelopen jaar samen met haar uitvoerende instellingen op het brede terrein van welzijn, zorg, onderwijs en sport volop ingespannen om de inwoners van Haarlem goede kansen te geven om mee te doen, waar mogelijk in hun eigen wijk en waar nodig in de stad.

Op het terrein van jeugd en onderwijs zijn de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) dé plaats waar ouders, opvoeders en professionals het antwoord krijgen op hun vragen over opvoedings- en gezinsondersteuning.

Het CJG vormt naast het aanbod van de jeugdgezondheidszorg een belangrijke schakelfunctie tussen zorgadviesteams in het onderwijs enerzijds, en de aansluiting op de jeugdzorg en het veiligheidshuis anderzijds. In september 2009 is het tweede CJG geopend in Haarlem Schalkwijk, in 2011 moeten er 5 centra verspreid over Haarlem operationeel zijn.

Door uitvoering te geven aan het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs stuurt de gemeente op het gewenste huisvestingsniveau van het onderwijs. Dit heeft geleid tot vernieuwing bij het Mendel, Rudolf Steiner en de Vrije School. Ook is gestart met de bouw van de twee nieuwe VMBO-locaties.

De 16 afspraken uit het convenant Lokaal Onderwijsbeleid, evenals de GSB afspraken op het gebied van Onderwijs Achterstandenbeleid en het Voortijdig Schoolverlaten met het Rijk zijn allemaal gerealiseerd. Zo is in het kader van School in de Wijk het aantal Brede Scholen in Haarlem gestegen tot 26 en zijn er afspraken gemaakt over de toelating van leerlingen op het voortgezet onderwijs.

Op het gebied van sport is de nota 'Haarlem Sport! Agenda voor de sport' opgesteld. Voor de inwoners van Haarlem betekent dit dat er een impuls wordt gegeven aan sportverenigingen, aan wijkgericht sporten, topsport en talentontwikkeling. Tevens is er verder geïnvesteerd in de sportaccommodaties, zoals het Pim Mulier Stadion waarvan de sporthal en kantine voor Kinheim is opgeleverd, en de nieuwe kleedaccommodatie bij sportvereniging Onze Gezellen.

Voor het algemeen welzijnsbeleid is in 2009 een nieuwe visie opgesteld waarin duidelijk gekozen wordt voor welke doelgroepen en in welke wijken het welzijnsaanbod op een professionele wijze een bijdrage kan leveren aan de maatschappelijke deelname van die doelgroepen. Daarbij wordt uitgegaan uit van de eigen kracht en mogelijkheden van bewoners. Deze visie is uitgewerkt in de nota's Ontmoeten, verbinden en meedoen en Welzijnswerk klaar voor de toekomst. Als 'sociaal makelaar' legt welzijnswerk verbindingen tussen bewoners, zorgt voor verbindingen tussen bewoners en de voorzieningen op wijkniveau en legt verbindingen tussen professionals. In 2009 is het besluit genomen om Haarlem Effect en SDO Zuid-West te laten fuseren tot één welzijnsorganisatie, die een gezonde omvang heeft om Sociaal Cultureel Werk te bieden.

Het integratiebeleid Allemaal Haarlemmers is in 2009 gecontinueerd. Er zijn in 2009 diverse bijeenkomsten en initiatieven geweest die bijdragen aan de Dialoog en Binding in onze stad. Hiermee is een impuls gegeven aan een betere verstandhouding tussen de verschillende Haarlemse bevolkingsgroepen, wat heeft geleid tot meer integratie. De Stedelijke Adviesraad Multiculturele Stad SAMS heeft speciale aandacht gegeven aan de participatie van allochtone inwoners in Haarlem Oost, er is onderzoek gedaan in dit stadsdeel, gevolgd door een ronde tafelbijeenkomst in het Reinaldahuis. In september 2009 heeft de SAMS meegedaan aan een debat over de problematiek van de Marokkaanse jongeren.

Gedurende 2009 bleek het aantal inburgeraars achter te blijven bij de afspraken die hierover met het Rijk waren gemaakt. Daarom is in 2009 een Haarlemse 'Taskforce Inburgering' ingesteld om een inhaalslag te maken. Deze Taskforce was succesvol: aanvankelijk zou een kleine 50% van het aantal inburgeraars dat met het Rijk afgesproken was gehaald worden, echter nadat de Taskforce haar werkzaamheden had verricht, is dit percentage uitgekomen op een kleine 80%. Het Rijk heeft hiervoor zijn waardering richting Haarlem geuit.

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
Rapportcijfer voor het eigen welzijn	6,9 (2008)	≥7	6,8	Omnibusonderzoek

Beleidsveld 4.1 Jeugd (en Onderwijs)

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Optimale kansen op deelname maatschappij voor jongeren	Binnen de gemeentelijke verantwoordelijkheid is maximale inzet gepleegd op het bereiken van optimale kansen op deelname aan de maatschappij. Het percentage jongeren dat met een start kwalificatie het onderwijs verlaat, is van 2006 tot en met 2009 fors gestegen (van 65% tot 80%).		😊
2. Adequaats aanbod jeugdvoorzieningen	Uit de effectindicatoren blijkt dat Haarlemmers steeds meer tevreden zijn over de speelmogelijkheden voor kinderen. Dit geldt nog niet voor voorzieningen voor jongeren in de buurt. Inmiddels heeft de Raad de in 2009 opgestelde nota Welzijnswerk klaar voor de toekomst (BIS 2010/30048) vastgesteld. Daarin is mede opgenomen de analyse van het jongerenwerk inclusief het gewenste niveau van jeugdvoorzieningen. Deze visie maakt integraal onderdeel uit van het structuurplan maatschappelijke voorzieningen.	Hoewel de structurele financiering van de jongerencentra Flinty's en Delftwijk City is geregeld, is de definitieve huisvesting nog niet gerealiseerd. Deze zijn mede afhankelijk van andere ontwikkelingen (bijvoorbeeld herontwikkeling Delftwijk).	😞

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1.% 0-19-jarigen waar het goed mee gaat	-	-	- ¹	GGD/ JGZ Kennemerland
1.% jongeren dat met een startkwalificatie (HAVO/MBO-2) het onderwijs verlaat	65% (2006)	70%	80%	Ministerie OCW en Centrale Administratie Regionale Leerplicht (CAREL)
2.% Haarlemmers (zeer) tevreden over speelmogelijkheden voor kinderen in de buurt	52% (2000) 56% (2005) 53% (2007)	59%	61%	Omnibusonderzoek ²
2. Positie op rangorde alle Nederlandse gemeenten m.b.t. speelruimte (1= slechtste, 443 = beste)	131 (2006)	140	129	Verweij Jonker Instituut, Kinderen in Tel
2.% Haarlemmers (zeer) tevreden over voorzieningen voor jongeren in de buurt	33% (2005)	40%	29%	Omnibusonderzoek ²

¹ De GGD heeft vertraging bij de implementatie van het Digitaal Dossier (DD), dus dit cijfer is nog niet beschikbaar.

² Deze indicator werd voorheen gemeten in het kader van de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor. Omdat deze monitor in 2007 voor het laatst is gehouden, is deze indicator thans ondergebracht in het Omnibusonderzoek.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Activiteiten gericht op participatie	<p>www.kiezenvoorjeugd.nl is omgedoopt tot www.cjghaarlem.nl i.v.m. behoefte aan digitaal CJG-loket.</p> <p>In samenwerking met OenS is het digi-panel jeugd gecontinueerd, jongeren zijn bevraagd op 'veilig in en om de school'.</p> <p>Dankzij het jeugdinitiatiefonds zijn jongeren aantoonbaar meer betrokken bij de Haarlemse samenleving, daarbij ondersteund door de Stichting Stad-Haarlem</p> <p>De 'Oktober Jeugd maand' heeft meer bekendheid gekregen onder partners waardoor</p>	Er zijn tien voorstellen ingediend voor het jeugdinitiatiefonds in plaats van de beoogde twaalf, zes daarvan zijn gehonoreerd, vier nog in behandeling.	😊

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
	<p>het specifieke jeugdaanbod in die maand is vergroot.</p> <p>Stagiaires zijn ingezet voor de sport verenigingsmonitor, en binnen het sportbeleid.</p>		
<p>Ib. Activiteiten kinderopvang, spel en exploratie</p>	<p>In november is het onderzoek opgeleverd naar goede aansluiting van vraag en aanbod van Buitenschoolse Opvang (BSO) en het financieringstekort BSO+ is opgelost.</p> <p>In 2009 is meer samenhang aangebracht binnen het peuterspeelzaalwerk, dit mede ter voorbereiding op de implementatie van de harmonisatiewetgeving Kinderopvang. Ook zijn de nieuwe ouderbijdragetabellen voor peuterspeelzaalwerk tot stand gebracht conform ouderbijdragen kinderopvang.</p> <p>Er is een onderzoek naar de staat van het professioneel jeugd- en jongerenwerk uitgevoerd. De opbrengst hiervan is opgenomen in de nota welzijnswerk klaar voor de toekomst.</p> <p>Youth for Christ is nieuwe activiteiten gestart in Boerhaavewijk en Slachthuisbuurt. Ook het jongerenwerk Delftwijk aan het Flevovlein en in Parkwijk/Zuiderpolder in de Zuidparker kent een nieuwe start.</p> <p>Ten slotte bij tien speeltuinen openstelling voor jongere jeugd verbeterd. Dit mede op basis van onderzoek naar de staat van het speeltuinwerk in Haarlem.</p>	<p>Ten opzichte van 2005 is ten gevolge van de bezuinigingen het aanbod jeugdvoorzieningen gedaald, bijv. in het Broederhuis, Zuidparker, en d.m.v. de Sportbus.</p> <p>De skateramp op de Kleverlaan is nog niet geplaatst en structurele voorzieningen als Flinty's en Delftwijk City zijn nog niet gerealiseerd.</p> <p>Ook is er lange tijd onduidelijkheid geweest over het aanleggen van Cruiff Courts en de Krajicek playground.</p> <p>Negatieve aandacht over jongerenvoorzieningen en jeugdoverlast is mede bepalend voor de beeldvorming en dat resulteert in een lager tevredenheidscijfer uit het Omnibusonderzoek.</p>	
<p>Ic. Activiteiten onderwijs, educatie en arbeidsmarkt</p>	<p>In 2009 zijn 230 jongeren herplaatst naar scholing en 242 jongeren zijn herplaatst naar werk. Deze laatste categorie jongeren hebben niet allemaal een startkwalificatie gehaald.</p> <p>Wat betreft het Onderwijs Achterstanden Beleid is met het Rijk is het afgesproken dat in 2009 425 peuters (was 327) gebruik maken van het Voorschools Educatief aanbod. Met 437 peuters is deze afspraak gehaald. De doorgaande lijn van voorschool naar basisonderwijs is versterkt, waardoor de overgang voor kinderen beter verloopt.</p> <p>Ook de afspraken die Haarlem met het Rijk heeft wat betreft het aantal leerlingen dat in een schakelklas zit is ruimschoots gehaald (afgesproken 99 leerlingen, gerealiseerd 212 leerlingen). Met schoolbesturen voor primair onderwijs zijn in 2009 vijf schoolgebonden schakelklassen georganiseerd om taalachterstand te verminderen/weg te werken. Ook is uitvoering gegeven aan de Opvangklas voor Neveninstromers om anderstalige leerlingen zo snel mogelijk de basis van de Nederlandse taal te laten beheersen met als doel doorstromen naar reguliere basisschool.</p> <p>Voor anderstalige leerlingen 12+ is de Taalklas VO georganiseerd.</p> <p>Hiervoor is met instemming van alle schoolbesturen een gewijzigde inhoudelijke aanpak gerealiseerd.</p>		

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
	<p>Er zijn 4 Brede School nieuwe-stijl geïmplementeerd als vervolg op het School in de Wijk beleid. Haarlem telt nu 26 Brede Scholen.</p> <p>De afspraken uit het convenant Lokaal Onderwijsbeleid 2006-2010 zijn in 2009 gerealiseerd. Waaronder een aanmeldings- en toelatingsprocedure voor het voortgezet onderwijs.</p> <p>Ook is een start gemaakt met de ontwikkeling van een aanmeldings- en toelatingsbeleid in het primair onderwijs door schoolbesturen en de gemeente Haarlem.</p> <p>Tot slot is in 2009, met de conferentie Diversiteit in het Haarlemse basisonderwijs, de basis gelegd voor het tegengaan van segregatie in Haarlem.</p>		
1d. Activiteiten op het terrein van zorg	<p>In 2009 is het 2e Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) geopend in Schalkwijk. Er zijn nog geen definitieve locaties voor de overige 3 CJG's die in 2011 operationeel moeten zijn. Ook zijn er digi-zuilen geplaatst in de CJG's en bij de bibliotheken waar www.cjghaarlem.nl startpagina is.</p> <p>Er is begonnen met het maken van afspraken om de activiteiten van CJG-Bureau Jeugdzorg, aanbod opvoedingsondersteuning, zorgcoördinatie en CJG-Zorg Advies Teams beter op elkaar te laten aansluiten.</p> <p>De verwijsindex is geïmplementeerd; 12 partners hebben het convenant ondertekend. In 2009 is de scholing Triple P gecontinueerd.</p> <p>Er is een startfoto en werkplan opgesteld in het kader van het Regionaal Actieplan Aanpak Kindermishandeling (RAAK).</p>		😊
2a. Uitvoering Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHO)	De in het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs opgenomen investeringen in de huisvesting en inventaris van de Kring, Fransiscus Xaverius, St. Bavo, Liduinaschool, Dr. Gunningschool en het ECL zijn in 2009 gerealiseerd.		😊
2b. Accommoderen activiteiten sociaal cultureel werk jeugd	De financiering van de huisvestingslasten voor het stedelijk jongerenwerk, jongerenwerk Delftwijk, Prisma is geregeld. De definitieve huisvesting van jongerencentra Flinty's en Delftwijk City is nog niet gerealiseerd.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Aantal aanvragen uit jeugd activiteitenfonds	Gestart in 2008 2008 (nulmeting): 9 aanvragen uitgevoerd, 9 niet uitgevoerd	12	Realisatie 2009: 6 projecten uitgevoerd, vier in voorbereiding, 9 aanvragen niet gerealiseerd	Gemeentelijke registratie
1b. Aantal gerealiseerde fte's combifuncties	0 (2007)	10	10,3	Gemeentelijke registratie
1c. Aantal Brede Scholen nieuwe stijl (OPH25a)	0 (2007)	3	4	Gemeentelijke registratie
1c. Aantal herplaatste schoolverlaters (OPH27)	173 (2006)	227	230	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
1c. Aantal leerlingen schakelklassen (OPH26)	30 (2007)	99	212	Schoolbesturen
1c. Aantal peuters voorschoolse educatie binnen peuterspeelzaalwerk en kinderopvang (OPH25)	225 (2007)	425 ¹	437 (2009) 727 (totaal vanaf 2005)	Welzijnsinstellingen, SSP, schoolbesturen
1d. Aantal Centra Jeugd en Gezin	0 (2007)	2	2	Jaarverslagen Centra Jeugd en Gezin
2a. SHO (Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs), aantal investeringen jaarschijf	11-11 (2007)	6-6	6-6	Gemeentelijke registratie

¹Deze streefwaarde is in overleg met het Rijk gewijzigd (was 327).

Beleidsveld 4.2 Sport

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Hogere sportdeelname	Uit het Omnibusonderzoek blijkt dat meer mensen zijn gaan sporten, een stijging van 4% ten opzichte van 2006.		😊
2. Adequaat aanbod sportvoorzieningen	In 2009 zijn de volgende sportaccommodaties opgeleverd en in gebruik genomen: <ul style="list-style-type: none"> Honkbalveld DSS en softbalveld Kinheim op Pim Mulier Sportpark Provincie Noord-Holland Hal op Pim Mulier Sportpark Honkbalveld en 2 softbalvelden op het Nol Houtkamp Sportpark Club-/kleedgebouw Hockey Club Haarlem Kleedgebouwen HFC EDO en voetbal vereniging Onze Gezellen In het Omnibusonderzoek scoort Haarlem een ruime voldoende voor haar sportvoorzieningen, daar heeft de inhaalslag in het wegwerken van achterstallig onderhoud zeker toe bijgedragen.		😊
3. Stimuleren topsport	In de nota topsportbeleid en de agenda voor de sport is extra aandacht besteedt aan de drie prioritaire sporten Judo, Badminton en Honk/Softbal. Daarnaast zijn voor deze sporten concrete projecten benoemd in het prestatieplan van de Stichting Topsport Kennemerland.		😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1.% Haarlemmers van 15 jaar en ouder dat regelmatig (minstens 1x per 2 weken) sport	Totaal: 55% 15-24 jaar: 68% 65+: 36% (2006)	Totaal: 58% 15-24 jaar: 69% 65+: 35%	Totaal: 59% 15-24 jaar: 78% 65+: 36%	Omnibusonderzoek
1.% Haarlemmers dat meest beoefende sport bij sportvereniging beoefent	32% (2006)	33%	31% ¹ (2008)	Omnibusonderzoek
2. Rapportcijfer Haarlemmers voor sportvoorzieningen	7,3 (2007)	7,5	7,1	Omnibusonderzoek

¹ De vraag waarop deze score is gebaseerd, is abusievelijk niet ondergebracht in de vragenlijst van het omnibusonderzoek 2009. De meest recente gegevens die beschikbaar zijn, dateren van 2008.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Op doelgroepen aangepast sportaanbod	Er zijn veel specifiek op doelgroep gerichte projecten in de stad, denk aan de Beweegpas 50+, JeugdSportPas, Sport in de Wijk (jeugd) en Aangepast sporten (gehandicapten).		😊
1b. Buurt Onderwijs Sport (BOS) projecten	De BOS projecten Schalkwijk/Oost gedeeltelijk geïmplementeerd (Sport in de Wijk/ naschools sportaanbod), door inbedding in het prestatieplan SportSupport.		😐
1c. Realiseren combinatiefuncties	In dit jaar zijn alle geplande 10,3 fte combinatiefunctionarissen gestart.		😊
1d. Vitaliseren sportverenigingen	In de Agenda voor de Sport zijn maatregelen opgenomen op het gebied van vitalisering van sportverenigingen. Daarnaast zijn concrete projecten opgenomen in het prestatieplan van de Stichting Sport Support. Ook is de verenigingsmonitor uitgevoerd om de huidige stand van zaken te meten over de staat van de verenigingen, organisatie en beleid, advies en ondersteuning en activiteiten.		😊
1e. Stimuleren gebruik Haarlem pas voor sport	In 2009 zijn de Jeugd sportpas en Studentenpas gerealiseerd. Door het sportaanbod via Stichting Sport Support wordt deelname aan sportactiviteiten gestimuleerd. Ook onder de doelgroep van de Haarlem Pas.		😊
2a. Basisinfrastructuur sport vaststellen	In 2009 is begonnen met het opstellen van het Strategisch Huisvestingsplan Sport Het Strategisch Huisvestingsplan Sport wordt in 2010 voltooid.		😞
2b. Achterstallig onderhoud accommodaties	In 2009 zijn de volgende accommodaties opgeleverd en in gebruik genomen: <ul style="list-style-type: none"> Nieuw club-/kleedgebouw Hockey Club Haarlem Nieuwe kleedgebouwen HFC EDO en v.v. Onze Gezellen 	De herinrichting van het sportcomplex Zeedistelweg (Alliance) staat gepland voor 2010.	😊
2c. Opstellen Strategisch Huisvestingsplan Sport	In 2009 is begonnen met het opstellen van het Strategisch Huisvestingsplan Sport Het Strategisch Huisvestingsplan Sport wordt in 2010 voltooid.		😞
2d. Multifunctioneel gebruik sportaccommodaties	De overdracht van het onderhoud van sportaccommodaties naar SRO wordt in 2010 gerealiseerd. De voorbereiding voor beleidsontwikkeling op dit gebied is gestart.		😐
3a. Status Regionaal Topsport Centrum bereiken	Onder voorbehoud van akkoord van het Centraal Trainingsorgaan Amsterdam krijgt Haarlem een regionaal topsportcentrum Judo.		😊
3b. Onderzoek naar onderwijsprogramma's voor topsporters	Er is beleid vastgesteld met betrekking tot talenten op (top)sport- en cultureel gebied in relatie tot leerplicht.		😊

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
3c. Ontwikkelen topsportbeleid	Het topsportbeleid is vastgesteld in de Agenda voor de Sport en in het prestatieplan Stichting Topsport Kennemerland.		😊
3d. Topsportevenementen	In 2009 zijn volgende topsportevenementen gehouden: <ul style="list-style-type: none"> • WK Honkbal • BDO Schaaktoernooi • NK Turnen (eerste divisie en talentdivisie) • Dutch Junior International Badmintontoernooi bij Duinwijk. 	Als gevolg van het faillissement van BV Slam is de Basketballweek in 2009 niet doorgegaan.	😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1e.% Haarlem Pashouders dat pas gebruikt voor sportvoorzieningen	18% (2007)	19%	21%	Gemeentelijke registratie
2b. Aantal accommodaties waar achterstallig onderhoud is weggevoerd	5 (2007)	3	4	Gemeentelijke registratie

Beleidsveld 4.3 Leefbaarheid en Sociale Samenhang (voorheen Welzijn)

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Grotere sociale samenhang in wijken en participatie van bewoners	Welzijnsinstellingen hebben, in onze opdracht, bewoners ondersteund bij de uitvoering van projecten uit de wijkcontracten. Uit het Omnibusonderzoek blijkt dat het kerncijfer sociale kwaliteit en het percentage Haarlemmers dat zich verantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid in de buurt al jaren gelijk blijft. Het percentage Haarlemmers dat zich met buurtveranderingen heeft bezig gehouden en het percentage Haarlemmers dat meer sociale contacten zou willen hebben is iets verminderd. De positieve invloed van de wijkcontracten op deze indicatoren is onbekend, dit komt omdat het Omnibusonderzoek heel Haarlem betreft en niet inzoomt op de wijken uit de wijkcontracten.	In 2010 wordt in de prestatieplannen van de welzijnsorganisaties meer aandacht geschonken aan de betrokkenheid van bewoners en de klanttevredenheid.	😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Kencijfer sociale kwaliteit ¹	6,1 (2005)	>6,1	6,1	Omnibusonderzoek ²
1.% Haarlemmers dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid in de buurt	85% (2005)	>85%	86%	Omnibusonderzoek ²
1.% Haarlemmers dat zich met buurtveranderingen bezig heeft gehouden	21% (2005)	>21%	19%	Omnibusonderzoek ²
1.% Haarlemmers dat vindt niet voldoende contacten te hebben of er meer zou willen hebben	18% (2007)	17%	26%	Omnibusonderzoek ²

¹ Het kencijfer sociale kwaliteit van de antwoorden samen van Haarlemmers op vier stellingen: 'mensen gaan hier prettig met elkaar om', 'ik voel me thuis in deze buurt', 'ik woon in een buurt met veel saamhorigheid' en 'hier kennen mensen elkaar nauwelijks. De score van het kencijfer kan variëren van 0 tot en met 10. Hoe hoger het cijfer, hoe positiever bewoners denken over de sociale kwaliteit.

² Deze indicator werd voorheen gemeten in het kader van de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor. Omdat deze monitor in 2007 voor het laatst is gehouden, is deze indicator thans ondergebracht in het Omnibusonderzoek.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
Ia. Uitvoering welzijnsprojecten uit wijkcontracten	<p>Welzijnsinstellingen hebben gefungeerd als trekker van projecten uit wijkcontracten</p> <p>Onderstaand een overzicht van de werkgroepen die de welzijnsinstellingen hebben getrokken.</p> <p><u>Leidsebuurt:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen werken aan samenleven • Binnenterrein Zaanlandse <p><u>Delftwijk/Waterbuurt:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanspreken bewoners <p><u>Amsterdamse buurten:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanbod activiteit voor kinderen, tieners en jongeren • Contact met je burens • Hoe spreek ik een ander aan • Samen sporten in de wijk <p><u>Vijfhoek/Raaks/Doelen en Heiliglanden/de Kamp</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Geen • Boerhaavewijk • Burens en Culturen • Samen sporten in de wijk • Hoe spreek ik een ander aan • Adopteer uw eigen groen • Ontmoetingsplekken voor kinderen met ouders <p>Deze wijkcontracten zijn inmiddels afgesloten.</p> <p>De nog lopende wijkcontracten zijn vanaf okt 2008 tot okt.2010:</p> <p><u>Parkwijk:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jong in Parkwijk • Speelplek Zuidparker <p><u>Rozenprieel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Project Groen in de wijk • Kunst en Cultuur <p>Wijkcontracten vanaf dec. 2008 tot dec. 2010</p> <p><u>Dietsveld/Vogelbuurt:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe spreek ik een ander aan <p><u>Europawijk:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontmoet elkaar in Europawijk 		😊
Ib. Klantenbetrokkenheid bij prestatieplannen welzijnsinstellingen		Het inzicht geven in de betrokkenheid van bewoners bij het opstellen van prestatieplannen en het meten van klanttevredenheid kan beter In de opdrachtformulering “de toekomst van het welzijnswerk” (prestatieplannen 2010) moeten de welzijnsinstellingen nadrukkelijk aandacht besteden aan het onderwerp ‘klanttevredenheid’	☹️

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
Ia. Aantal uitgevoerde welzijnsprojecten uit de tien wijkcontracten	15 (2007)	20	18	Gemeentelijke registratie
Ib. Aantal prestatieplannen dat welzijnsinstellingen (stadsdeelorganisaties) via klantbetrokkenheid hebben opgesteld	0 (2006)	3	3	Jaarverslagen welzijns-instellingen

Beleidsveld 4.4 Integratie, inburgering en volwasseneducatie

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Goede verstandhouding etnische groepen	Uit het Omnibusonderzoek blijkt dat 89% van de Haarlemmers neutraal of positief staat tegenover het samenleven met Haarlemmers uit verschillende culturen. Deze score blijft dus onveranderd hoog. De bijeenkomsten en initiatieven geweest die bijdragen aan de Dialoog en Binding in onze stad zijn mede debet aan dit goede resultaat.		😊
2. Oudkomers en nieuwkomers in de regio nemen deel aan inburgering	Begin 2009 stagneerde de instroom van inburgeraars op inburgeringstrajecten opnieuw. Door het nemen van diverse maatregelen is de instroom na het 1 ^e kwartaal weer goed op gang gekomen en heeft een inhaalslag plaatsgevonden.		😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. % Haarlemmers dat neutraal of positief staat tegenover het samenleven met Haarlemmers uit verschillende culturen	90% (2006)	90%	89%	Omnibusonderzoek
2. Aantal WWB-ers dat een inburgeringstraject heeft gevolgd en afgerond met betaald werk als resultaat	0 (2007) ¹	200 (Periode 2007-2009)	62 (gestart in 2009) ⁴	Gemeentelijke registratie
2. Aantal deelnemers trajecten inburgering ² (OPH28, OPH29, OPH30)	24 (2007) ³	1.139	449 trajecten gestart in 2009 (hiermee komt het totaal over 3 jaar op 880)	ISI-systeem Registratie NOVA, Regionaal Bureau Onderwijs en Stichting Vluchtelingenwerk Haarlem

¹ De Wet Inburgering is sinds 1 juli 2007 van kracht.

² In aanmerking komen inburgeringssplichtigen (alle vreemdelingen van 16-65 jaar) die niet gedurende acht jaar van de leerplichtleeftijd in Nederland hebben gewoond en inburgeringbehoefte genaturaliseerde Nederlanders.

³ Naast de Wet Inburgering is voor de doelgroep volwasseneducatie de Wet Educatie Beroepsonderwijs van toepassing. In het aantal te realiseren deelnemers aan trajecten van in totaal 1139 in 2009 zijn 461 trajecten bedoeld voor volwasseneducatie.

⁴ Er zijn geen uitstroom cijfers bekend, inburgeringstraject duurt meerdere jaren.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Organiseren ontmoetingen en debatten	In 2009 zijn onder meer de volgende bijeenkomsten en ontmoetingen georganiseerd: <ul style="list-style-type: none"> • publieksdebatten van de SAMS • publieksdebatten in het Mondiaal Centrum • de Marokkoweek, • iftarmaaltijden van de politie, van de gezamenlijke moslimorganisaties en gezamenlijke kerstviering kerk & moskee • festivals & zomermarkten • straatspeeldagen & nazomermarkt • interreligieuze bijeenkomsten van Stem in de Stad • Dag van de Dialoog 		😊
2a. Zorgen voor een kwalitatief goed en inhoudelijk gevarieerd aanbod aan inburgeringstrajecten	Allochtone zelforganisaties, de wijk-contactvrouwen en de inburgerings-ambassadeurs dragen bij aan het activeren, werven en stimuleren van inburgeraars. Daarnaast is in 2009 het Persoonlijk Inburgeringstraject ingevoerd (PIB). Het PIB is bedoeld voor inburgeraars voor wie het reguliere aanbod niet voldoet, bijvoorbeeld omdat ze (té) hoog zijn opgeleid in hun land van herkomst. Op deze wijze heeft de gemeente een meer gevarieerd aanbod opengesteld.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Aantal georganiseerde publieksdebatten	2 (2007)	2	2	Jaarverslag Stedelijke Adviesraad Multiculturele Stad
1b. Aantal deelnemers aan dag van de dialoog	200 (2007)	250	118	Jaarverslag Anti Discriminatie Bureau
1c. Aantal bezoekers conferentie religie en lokale samenleving	90 (2007)	100	150	Jaarverslag Stem in de Stad
2.a. Aantal door de gemeente Haarlem ingekochte inburgeringstrajecten bij verschillende instellingen ¹	0 (2007)	1.139	in 2009 zijn in totaal 449 trajecten gestart ²	ISI-systeem Vluchtelingenwerk RBO NOVA contract

¹ De opgave dient tussen 1 juli 2007 tot en met 31 december 2009 gerealiseerd te worden.

² In 2007 is voor drie jaar ingekocht. Er is in 2009 niet apart ingekocht.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids- veld	Programma 4 Maatschappelijke ontwikkeling	rekening 2008	2009		Rekening
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief mutaties reserves)					
4.1	Jeugd en onderwijs	71.646	30.775	31.011	31.189
4.2	Sport	16.210	11.550	12.082	15.365
4.3	Welzijn	7.841	7.370	7.617	7.338
4.4	Integratie, inburgering en volwasseneneducatie	4.909	8.514	6.314	6.181
Totaal lasten		100.606	58.209	57.023	61.073
Baten (exclusief mutaties reserves)					
4.1	Jeugd en onderwijs	50.848	8.018	10.475	14.277
4.2	Sport	6.196	1.992	493	3.796
4.3	Welzijn	1.503	1.683	1.664	2.403
4.4	Integratie, inburgering en volwasseneneducatie	4.153	7.782	5.658	6.083
Totaal baten		62.699	19.475	18.290	26.559
Totaal saldo exclusief mutaties reserves		37.907	38.734	38.733	33.514
Toevoeging reserves					
Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs					2.000
Raak/aanpak kindermishandeling ¹					31
Buitenschoolse opvang ¹					20
Stelpost wwgz ¹					140
Inburgering en ondernemerschap ¹					150
Decentralisatie huisvesting egalisatie					1.704
Voeding A. Schweitzerschool					130
Duurzame sportvoorzieningen					328
Totaal toevoegingen aan reserves		483	-	2.341	4.503
Onttrekking reserves					
Verzelfstandigingen					103
Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs					471
Elektronisch kinddossier ²					89
Wachlijsten kinderopvang ²					41
Aanpak kindermishandeling ²					83
Deltaplan inburgering ²					29
Persoonlijk inburgeringsbudget ²					50
Inburgering en ondernemerschap ²					200
Totaal onttrekkingen aan reserves		824	471	1.066	1.066
Saldo inclusief mutaties reserves		37.566	38.263	40.008	36.951

¹ Budgetoverhevelingen

² Bestemming rekeningsresultaat 2008

Analyse saldo programma

Het programma Maatschappelijke ontwikkeling sluit met een nadelig saldo van € 36.951.000. Dit is € 3.056.000 voordeliger dan het geraamde tekort.

Het saldo is met name ontstaan door de afrekening van de GSB-gelden. Dit jaar worden de middelen die van het rijk ontvangen zijn in het kader van het grote Stedenbeleid (de zogenaamde GSB-middelen) afgerekend. Dat betekent dat van alle dossiers de prestaties zijn geïnventariseerd en zijn gekoppeld aan de gemeentelijke uitgaven vanaf 2007. Deze eindafrekening heeft er toe geleid dat uitgaven die ten laste van de algemene middelen waren gebracht alsnog gedeclareerd konden worden, omdat aan de prestatie-eisen is voldaan. Per saldo heeft dit tot een voordeel geleid van afgerond € 2.838.000 binnen de sociale peiler. Voorts is de voorziening decentralisatie huisvesting ad € 573.000 vrijgevallen, omdat er geen resterende verplichtingen meer zijn. Voorts is een bedrag van € 193.000 aan kabelgelden nog niet besteed. Voorgesteld wordt dit bedrag naar 2010 over te hevelen.

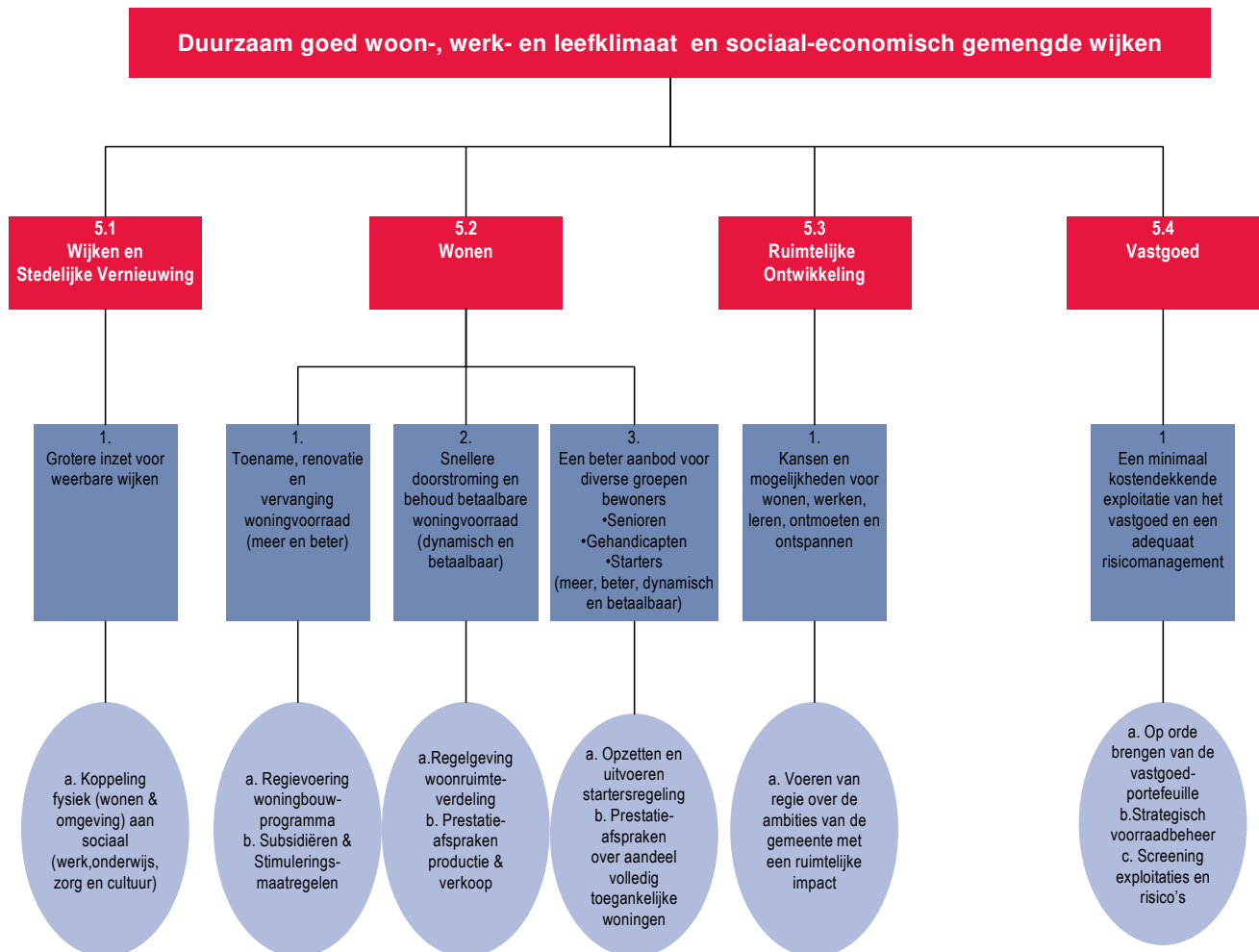
Een nadeel is ontstaan als gevolg van renteverlies verkoop oude schoolgebouwen. De opbrengst van de verkoop van de oude schoolgebouwen wordt in mindering gebracht op het benodigde investeringskrediet voor de bouw van de VMBO-scholen. Naar huidige inschatting wordt de opbrengst uit verkoop van die gebouwen later ontvangen dan geraamd (dus renteverlies). Dit verlies wordt nu genomen door een extra afschrijving op de boekwaarde van € 973.000.

Onderdeel van het project Sportpark Pim Mulier is de ontwikkeling van een kantorenpannd en de ontwikkeling van commerciële activiteiten met parkeergarage. De ontwikkelingen met betrekking tot de realisatie van het kantorenpannd lopen volgens planning. Voor de commerciële ruimte heeft de afnemer echter afgezegd en moet een andere belegger worden gevonden. Hiervoor is een opbrengst van € 1,3 miljoen geraamd, dat naar verwachting vijf jaar later zal worden ontvangen. Dit leidt tot een extra financieringslast van € 325.000.

Programma 5 Wonen, Wijken en Stedelijke Ontwikkeling

Commissie Ontwikkeling
(Coördinerende) Portefeuille(s) Ruimtelijke Ontwikkeling en Volkshuisvesting
Afdeling(en) Stadszaken

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Duurzaam goed woon-, werk- en leefklimaat en sociaal-economisch gemengde wijken.

Het aantal Haarlemmers dat hun buurt (zeer) prettig vindt om in te wonen is de afgelopen jaren gestegen (van 92% in 2005 naar 94% in 2009). De verbetering van het woon-, werk- en leefklimaat, mede onderdeel van stedelijke vernieuwing, heeft een extra impuls gekregen door de wijkgerichte aanpak. Haarlem zoekt daarbij een verbindende aanpak tussen sociale, fysieke en sociaal economische activiteiten. Bij de uitvoering en inzet van middelen is aansluiting gezocht bij de afspraken die in het kader van het Grote Steden Beleid met het rijk zijn gemaakt (zie paragraaf 1.2.3). Het jaar 2009 is het laatste jaar van de uitvoering van die afspraken, waarna in 2010 de balans wordt opgemaakt. Haarlem ligt voor wat betreft die afspraken op koers.

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
% Haarlemmers dat hun buurt (zeer) prettig vindt om te wonen	92% (2005)	92%	94%	Omnibusonderzoek
Plaats in rangorde woonaantrekkelijkheids-index ¹	5 (2005)	≤5	7	Atlas voor Gemeenten

¹ De woonaantrekkelijkheidsindex laat zien hoe aantrekkelijk een gemeente wordt gevonden om in te wonen aan de hand van een score op 8 aspecten. Hierbij gaat het om een vergelijking tussen de 50 grootste gemeenten, waarbij positie 1 de beste is. De score op deze index is niet alleen afhankelijk van de lokale inspanningen van programma 5, maar ook van de andere programma's, in het bijzonder programma's 2, 6 en 8. De landelijke score laat een relatieve achteruitgang zien. Dit betekent niet persé dat Haarlem slechter is gaan scoren, maar dat andere gemeenten het beter zijn gaan doen.

Beleidsveld 5.1 Wijken / Stedelijke Vernieuwing

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Grotere inzet voor weerbare wijken	De Haarlemse aanpak is niet onopgemerkt gebleven. Hoewel Haarlem geen deel uitmaakt van de zogenaamde 40 wijken aanpak, heeft zij toch voor de Zomerzone extra middelen bij haar partners en ministerie weten veilig stellen. De beoogde doelstellingen op het gebied van het verbeteren van de sociaal-economische leefbaarheid in de buurten Parkwijk en Slachthuisbuurt liggen nu binnen het bereik. De Haarlemse aanpak is gebaseerd op het centraal stellen van de burger en een versterking van de samenwerking met partners en instellingen.		😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Rapportcijfer woonomgeving	7,1 (2005)	7,5	7,2	Omnibusonderzoek ¹
1.% Haarlemmers dat denkt dat de buurt achteruit zal gaan	23% (2005)	16%	18%	Omnibusonderzoek ¹
1.% Haarlemmers dat denkt dat de buurt vooruit zal gaan	23% (2005)	25%	16%	Omnibusonderzoek ¹

¹ Deze indicator werd voorheen gemeten in het kader van de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor. Omdat deze monitor in 2007 voor het laatst is gehouden, is deze indicator thans ondergebracht in het Omnibusonderzoek.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
Ia. Koppeling fysiek (wonen & omgeving) aan sociaal (werk, onderwijs, zorg en cultuur)	<p>Binnen de diverse wijkcontracten worden fysieke en sociale projecten in samenhang ontwikkeld en uitgevoerd (financieel en door het aangaan van coalities met betrokken partijen).</p> <p>Het Rijk heeft de plannen voor de Zomerzone beoordeeld en heeft op basis daarvan extra middelen ter beschikking van Haarlem gesteld. In de Boerhaavewijk is een vergelijkbare traject gestart.</p>		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
Ia. Aantal wijken met cultuurimpuls (OPH37) ¹	0 (2004)	4	4	Gemeentelijke registratie
Ia. Aantal wijken met nieuwe ontmoetingsruimte (OPH39) ¹	0 (2004)	1	1	Gemeentelijke registratie
Ia. Aantal wijken met versterkte ontmoetingsfunctie (OPH38) ¹	0 (2004)	2	2	Gemeentelijke registratie
Ia. Aantal wijken met een sociaal regisseur (OPH40) ¹	0 (2004)	1	1	Gemeentelijke registratie

¹ De gekozen indicatoren betreffen conform de afspraken met het Rijk productie-eenheden voor de periode 2005-2009. Om die reden wordt als 0-meting de waarde 0 aangehouden.

Beleidsveld 5.2 Wonen

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Toename, renovatie en vervanging woning-voorraad (meer en beter)	<p>De totale taakstelling voor de woningbouw bedraagt over de periode 2005 t/m 2009 5.000 nieuwbouwwoningen.</p> <p>In totaal zijn in 2009 1.342 woningen (uitbreidingsnieuwbouw) aan de voorraad toegevoegd. Daarnaast zijn in herstructureringsprojecten nog eens 450 nieuwbouwwoningen gerealiseerd.</p> <p>Het resultaat over de periode 2005-2009 bedraagt 3.840 woningen.</p>	<p>Over de periode 2005-2009 zijn ruim 1.100 nieuwbouwwoningen niet gerealiseerd. Het verslechterde aanbestedingsklimaat, gevolgd door de economische crisis hebben diverse woningbouwprojecten ernstig vertraagd. Per 31 december 2009 waren een aantal projecten in voorbereiding, met een totaal van 1.100 woningen. Naar verwachting worden in 2010 in totaal 640 woningen opgeleverd.</p>	😞
2. Snellere doorstroming en behoud betaalbare woningvoorraad (dynamisch en betaalbaar)	<p>Met de corporaties zijn afspraken gemaakt over de manier waarop maximaal 30% van hun vrijkomende huurwoningen buiten het woonruimteverdelingsstelsel aan eigen cliënten kunnen toewijzen. 2009 is het eerste jaar dat dit systeem gefunctioneerd heeft. Hiermee is een goede stap gezet tot maatwerk ter bevordering van de doorstroming. In het convenant Wonen is vastgelegd dat de corporaties een minimum voorraad betaalbare woningen garanderen van 18.000. Per 31 december 2009 bedraagt het aantal betaalbare huurwoningen (< €631 p/mnd, bovengrens huurtoeslag) van corporaties ca. 20.500.</p>		😊
3. Een beter aanbod voor diverse groepen bewoners:	<p>In 2009 is het budget voor de startersregeling geheel gebruikt. Voor deze regeling is extra budget beschikbaar gesteld, zodat meer starters financieel ondersteund worden. Ook is de</p> <ul style="list-style-type: none"> • Senioren 		😊

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
<ul style="list-style-type: none"> Gehandicapten Starters (meer, beter, dynamisch en betaalbaar)	aankoopkostengrens opgetrokken van €195.000,- naar €230.000,-. Hierdoor krijgen starters meer keuzemogelijkheden. Verder is de mogelijkheid gecreëerd om ontwikkelaars (financieel) te laten deelnemen aan de regeling. Circa 80% van de gestapelde nieuwbouwwoningen is geschikt voor senioren. Ook voor mensen met een lichamelijke/verstandelijke beperking zijn in 2009, meestal als onderdeel van een groter corporatieproject, woningen gerealiseerd. Hiermee is een ruim (nieuwbouw) aanbod voor deze groepen gerealiseerd.		

In 2009 is voor de duurzame aanpak van de particuliere woningvoorraad de zogenaamde duurzaamheidslening geïntroduceerd. De nadruk ligt op het stimuleren van energiebesparende maatregelen (isoleren, gebruik van zonnepanelen, etc) middels voorlichting en het verstrekken van zachte leningen aan eigenaren voor het financieren van de verbeteringskosten. Hiervoor is een bedrag van € 1,4 miljoen beschikbaar gesteld.

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1, 2 en 3 Rapportcijfer woning	7,6 (2005)	7,6	7,8	Omnibusonderzoek ¹

¹ Deze indicator werd voorheen gemeten in het kader van de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor. Omdat deze monitor in 2007 voor het laatst is gehouden, is deze indicator thans ondergebracht in het Omnibusonderzoek.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
Ia. Regievorming woningbouwprogramma	In de Metropool Regio Amsterdam (MRA) zijn eind 2009 afspraken gemaakt over de toekomstige woningbouw opgave.		😊
Ib. Subsidiëren & stimuleringsmaatregelen	Met succes zijn in 2 tranches rijksbijdragen verworven vanuit de Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouw 2009. Voor 11 projecten (ruim 600 woningen) gaat het om een totaalbedrag van € 3,4 miljoen. Uitbetaling hiervan is afhankelijk van het op tijd starten van de bouw en de afspraken over staatssteun. De budgettoedeling Besluit Locatiegebonden Subsidie (BLS) is eind 2009 vastgesteld	Het herpositioneren van woningen blijft achter bij de streefwaarde. Debet hieraan is de crisis, maar ook het feit dat woningcorporaties vaak de voorkeur geven aan sloop en nieuwbouw in plaats van herpositionering.	😊
2a. Regelgeving woonruimteverdeling	Met de corporaties zijn afspraken gemaakt over de manier waarop de 30% vrije bemiddelingsruimte wordt ingevuld. De corporaties hebben de gemeenteraad in een speciale bijeenkomst over die invulling voorgelicht.		😊
2b. Prestatie-afspraken over productie & verkoop	Conform de afspraken uit het Convenant Wonen hebben de corporaties een terughoudend verkoopbeleid voor hun eigen huurwoningen gevoerd. Verkoop is veelal strategisch ingezet en de opbrengsten worden gebruikt voor de uitvoering van een omvangrijk programma voor nieuwbouw, herstructurering, maatschappelijke voorzieningen etc. In de totale productie van sociale huur en koopwoningen is 46% in plaats van 33% gerealiseerd.		😊
3a. Opzetten en uitvoeren startersregeling	De regeling is succesvol. Er zijn in totaal 23 startersleningen in 2009 toegekend, terwijl begin 2009 15 toekenningen werden verwacht.		😊

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
3b. Prestatieafspraken over aandeel volledig toegankelijke woningen	Bij gestapelde nieuwbouw wordt vrijwel altijd volledig toegankelijk gebouwd. Circa 80% van de gestapelde nieuwbouw is volledig toegankelijk gerealiseerd, derhalve ca. 2000 woningen.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Woningproductie (OPH31,32,33) ¹	0 (2004)	5.000	3.896	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal omzettingen ² woningen (OPH34) ¹	0 (2004)	1.200	3.180 (totaal tot en met 2009)	Gemeentelijke registratie Cosensus
1b. Aantal ingrijpende woningverbeteringen (OPH35) ¹	0 (2004)	815	158 (2009) 2.034 (totaal tot en met 2009)	Gemeentelijke registratie
1b. Aantal geherpositioneerde woningen	0 (2004)	500	229	Opgave corporaties
2b. Het behouden van minimaal aantal betaalbare woningen	18.000 (2007)	18.000	20.500	Opgave corporaties
2b. Het aandeel sociale huur- en koopwoningen in totale woningproductie	1/3 33% van 5.000 (2006)	1.667 (33%)	1.766 (46%)	Gemeentelijke registratie
2b. Het aandeel middeldure huur- en koopwoningen in totale woningproductie	2/3 66% van 5.000 (2006)	3.333 (66%)	2.085 (54%)	Gemeentelijke registratie
3a. Aantal verstrekte startersleningen	0 (2008)	15	23	Gemeentelijke registratie SVn
3b. Aantal gerealiseerde volledig toegankelijke woningen (OPH 36) ¹	0 (2004)	2.571	1.944 (totaal)	Gemeentelijke registratie
3b. Aantal seniorenwoningen (onderdeel woningproductie)	0 (2004)	150	385	Gemeentelijke registratie

¹ De gekozen indicatoren betreffen conform de afspraken met het Rijk productie-eenheden voor de periode 2005-2009. Om die reden wordt als 0-meting de waarde 0 aangehouden.

Beleidsveld 5.3 Ruimtelijke Ontwikkeling

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Kansen en mogelijkheden voor wonen, werken, leren, ontmoeten en ontspannen	Haarlem slaagt er goed in om de sterke kanten van de stad optimaal te benutten. Dit blijkt onder meer uit de hoge plaats in de rangorde woonaantrekkelijkheid en het feit dat bijna alle Haarlemmers hun buurt (zeer) prettig vinden om te wonen. De gerealiseerde (grote) binnenstedelijke projecten zijn Mariastichting en Ripperdatterrein. Op het gebied van de Economische versterking is herstructurering Waarderpolder verder opgepakt. Het onderwerp bereikbaarheid krijgt nadere vorm in de MRA rapportage 'duurzaam bereikbaar Metropolitaan landschap'. Voor de Binnenduinrand is integraal landschapsplan opgesteld. Leidend is het Structuurplan Haarlem 2020. Daarnaast worden de ontwikkelingen mede bepaald door de MRA afspraken.		😊

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
Ia. Voeren van regie over de ambities van de gemeente met een ruimtelijke impact	<p><i>Gebiedsvisies</i> De gerealiseerde gebiedsvisies Oostradiaal en Brinkmannpassage staan model voor de aanpak. Besloten is gebiedsvisies op te stellen voor: Europawijk-Noord, Boerhaavewijk, Schouwbroekerplas, Spoorwegstraat, Kleverlaanzone en Rozenprieel.</p> <p><i>Bestemmingsplannen</i> De achterstand bij bestemmingsplannen is grotendeels ingehaald.</p> <p><i>Regionale samenwerking</i> De raad heeft ingestemd met het conferentiedocument "MRA op koers" met de werkagenda's, het gebiedsdocument Verstedelijkingsafspraken 2010-2020. Het gebiedsdocument heeft een vervolg gekregen in de Gebiedsagenda Noordwest-Nederland, waarin de zogenoemde PRES-afspraken (Project Regionale Economische Structuur) staan opgenomen. Dit document bevat de investeringsstrategie en wordt ondermeer gebruikt voor de gesprekken met het Ministerie V&W en VROM en de Meerjaren investeringen Ruimte en Transport (MIRT).</p> <p>Op het punt van de bereikbaarheid binnen de MRA heeft de provincie laten onderzoeken om dit Zuid Tangent systeem verder uit te breiden in de Westkant van de MRA. Ook wordt bekeken of dit een basis is voor een HOV-infrastructuur voor het gehele MRA-gebied.</p>		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
Ia. Aantal vastgestelde gebiedsvisies ¹	1 (2007)	2	2	Gemeentelijke registratie
Ia.% Actuele, in procedure of in voorbereiding zijnde bestemmingsplannen ²	62% (2007)	100%	94% <i>Stand van zaken:</i> 15 actueel 26 in procedure 11 in voorbereiding 3 voorzien	Gemeentelijke registratie

¹ Genoemde aantallen op basis van huidige inzichten.

² Dit betekent dat naar verwachting in 2014 alle bestemmingsplannen zijn geactualiseerd. De raadscommissie wordt ieder half jaar geïnformeerd over de stand van zaken van de voortgang van de bestemmingsplannen (actueel, in procedure en in voorbereiding).

Beleidsveld 5.4 Vastgoed

Het jaarverslag van dit beleidsveld is analoog aan de begroting 2010 opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids- veld	Programma 5 Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	rekening 2008	2009		Rekening
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	
<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>					
5.2	Wonen	2.183	5.061	7.921	6.252
5.3	Ruimtelijke ontwikkeling	2.932	4.054	3.941	3.538
5.4	Vastgoed	39.330	82.777	45.553	52.363
	Totaal lasten	44.445	91.892	57.416	62.553
<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>					
5.2	Wonen	1.972	3.909	6.169	5.109
5.3	Ruimtelijke ontwikkeling	23	780	430	59
5.4	Vastgoed	35.674	79.797	53.758	65.618
	Totaal baten	37.669	84.486	60.357	70.787
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	6.776	7.406	-2.941	-8.234
<i>Toevoeging reserves</i>					
	Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs				201
	Bouw VMBO scholen				9.670
	Vastgoed				5.154
	Grondexploitatie				4.584
	Omslagwerken waarderpolder				39
	Totaal toevoegingen aan reserves	6.332	2.500	13.199	19.648
<i>Onttrekking reserves</i>					
	Volkshuisvesting				600
	Strategisch Huisvestingsplan Onderwijsplan				123
	Erfpachtgronden				1
	Vastgoed				3.206
	Kapitaallasten culturele gebouwen				942
	Grondexploitatie				3.091
	Bouw VMBO scholen				1.239
	Totaal onttrekking aan reserves	6.875	4.963	6.854	9.202
	Saldo inclusief mutaties reserves	6.232	4.943	3.404	2.213

Analyse saldo programma

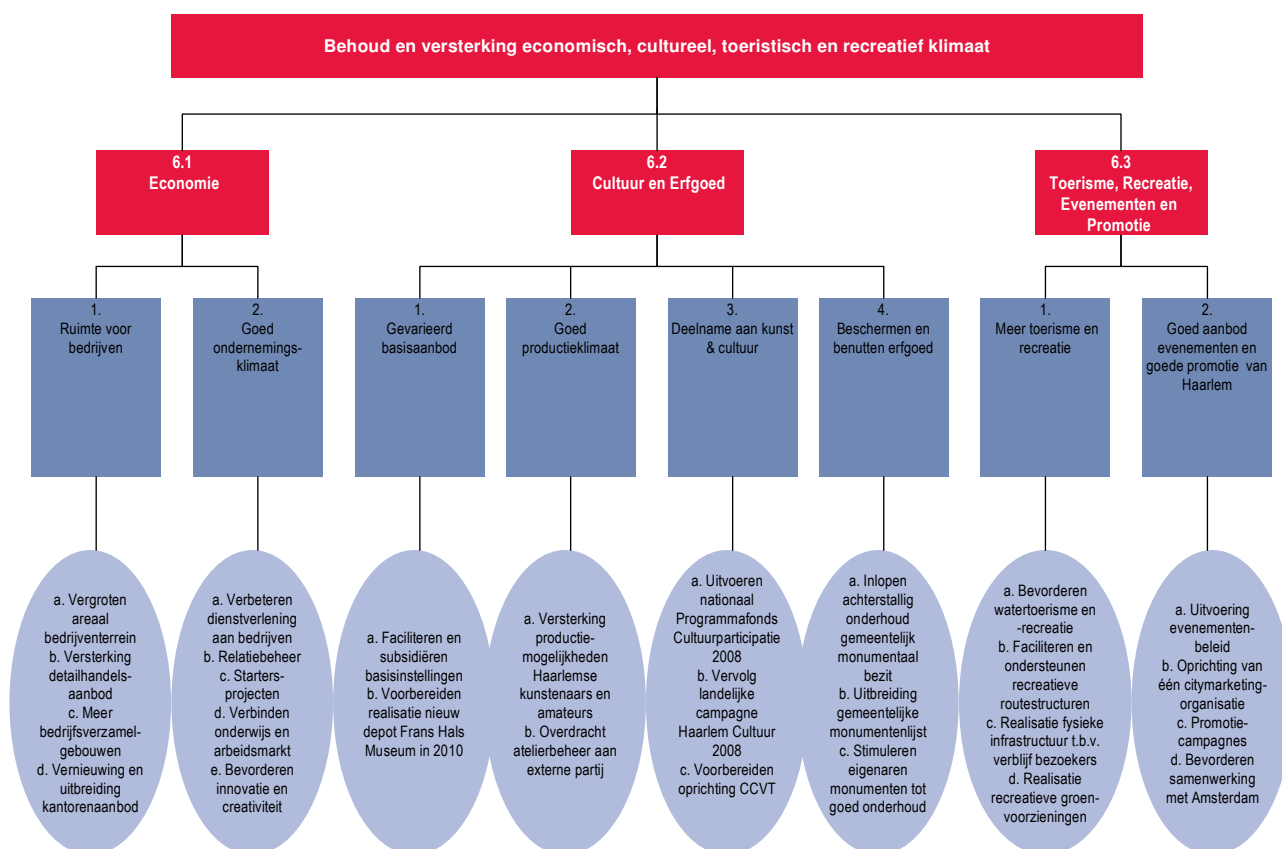
Het programma Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling sluit met een batig saldo van € 2.213.000. Dit is € 1.191.000 voordeliger dan het geraamde saldo.

In het gemeentelijk investeringsplan is rekening gehouden met achterstallig onderhoud en schade aan het Dolhuis. Inmiddels is geconstateerd dat de schade snel zal toenemen vanwege de aanwezigheid van de zogenaamde boktor. Om het onderhoud snel te kunnen uitvoeren is nu een voorziening getroffen voor een bedrag van € 622.000.

Er is voor dit programma € 1,7 miljoen meer aan baten gerealiseerd als gevolg van in rekening gebrachte huren aan de stadsschouwburg, de stadsbibliotheek, Frans Halsmuseum en SRO. De corresponderende hogere lasten (huursubsidies) zijn opgenomen bij de desbetreffende beleidsvelden. Voor de rekening in totaal is deze post budgettair-neutraal.

Programma 6 Economie, Cultuur, Toerisme en Recreatie

Commissie Ontwikkeling
(Coördinerende) Portefeuille(s) Cultuur, Economische Zaken en Stadspromotie
Afdeling(en) Stadszaken

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Behoud en versterking economisch, cultureel, toeristisch en recreatief klimaat.

Haarlem is strategisch gelegen nabij Amsterdam, Schiphol en de kustzone, heeft een aantrekkelijk vestigingsklimaat, een prachtige monumentale binnenstad met tal van voorzieningen en is redelijk goed bereikbaar per openbaar vervoer en met de auto. De aantrekkelijkheid van Haarlem komt onder meer tot uiting in de relatief goede score op de woonaantrekkelijkheidsindex, waar Haarlem in 2009 de 7de plaats inneemt. Daarnaast voerde Haarlem nog meer lijstjes aan; de stad werd in 2009 uitgeroepen tot “Meest Gastvrije Stad van Nederland”, ontving de prijs voor het best geherstructureerde bedrijventerrein (Waarderpolder) en had de laagste werkloosheid van Nederland. Ook internationaal timmert Haarlem aan de weg; op 19 juli 2009 verscheen een lovend artikel over Haarlem in de New York Times: “Classic Dutch City with a Village Feel”.

Economie

De gemeente biedt ruimte voor bedrijven in stadsplanologie, herstructureringsgebieden en bedrijfsverzamelgebouwen en is hierin leidend en/of faciliterend naar de markt. Ook zet de gemeente zich in voor een goed ondernemingsklimaat door adequate dienstverlening en het faciliteren van innovatiekracht en de creatieve sector (met voorbeelden als de campagne NieuwHaarlem, het innovatieplatform NieuwHaarlem, een Europese subsidie voor de Creatieve Industrie (EFRO) en het duurzaamheidsprogramma). Haarlem beschikt over een relatief hoog opgeleide beroepsbevolking en is traditioneel sterk in kansrijke kennisindustrie, zakelijke en zorgdienstverlening en creatieve industrie. Versterking van het economisch klimaat is noodzakelijk om voldoende werkgelegenheid in Haarlem ook op langere termijn te garanderen, om de toeristische wervingskracht te behouden of te vergroten, maar vooral ook om een dynamische stad te blijven, waar het goed wonen, werken en recreëren is.

Cultuur en Erfgoed

De gemeente voert een actief kunst- en cultuurbeleid. De cultuurpodia in Haarlem kennen sinds de heropening op de nieuwe of vernieuwde locaties een verdubbeling van het aantal bezoekers en in 2009 zijn deze bezoekersaantallen opnieuw gehaald. Ook de grote musea kunnen terugkijken op een succesvol jaar met drukbezochte tentoonstellingen. Op het terrein van de podiumkunsten bevindt Haarlem zich in de top tien van Nederland. De vestiging van het landelijke begeleidingsorkest voor opera en ballet Holland Symfonia in Haarlem versterkt deze positie. In 2009 was Haarlem 3de in de verkiezing van 'Kunststad van het Jaar'. De rijkdom aan erfgoed, en de uitgebreide culturele infrastructuur hebben een (inter)nationale en (boven)regionale betekenis. Dit komt ook doordat Haarlem investeert in monumenten, evenementen en recreatieve voorzieningen.

Toerisme, Recreatie, Evenementen en Promotie

De toeristische en recreatieve sector, en de evenementen vormen een economische groeisector. In Haarlem is in 2009 Stichting City Marketing Haarlem (de fusie van Haarlem Promotie en de VVV) gestart. De campagne 'Haarlem Monumentaal 2009' is uitgevoerd met als aanleiding het aanwijzen van vele honderden gemeentelijke monumenten. De Lichtfabriek is door de Haarlemmers verkozen als mooiste monument in de stad. Voor Haarlem is tevens een nieuw beeldmerk gelanceerd, de drager van een nieuwe campagne om meer toeristen en dagbezoekers naar Haarlem te trekken.

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
Plaats in rangorde woonaantrekkelijkheidsindex ¹	5 ^e (2005)	≤5 ^e	7	Atlas voor gemeenten

¹ De woonaantrekkelijkheidsindex laat zien hoe aantrekkelijk een gemeente wordt gevonden om te wonen (wat weer een belangrijke indicator is voor het vestigingsklimaat voor ondernemers) in de in rangorde van de 50 grootste gemeenten. In de index zijn 8 factoren opgenomen: de bereikbaarheid van banen, het culturele aanbod (podiumkunsten), veiligheid, het aandeel koopwoningen in de woningvoorraad, de bereikbaarheid van natuurgebieden, de kwaliteit van het culinaire aanbod, de aanwezigheid van een universiteit en het historische karakter van de stad (% woningen gebouwd voor 1945). De score op deze index is daarmee niet alleen afhankelijk van de inspanningen van programma 6, maar ook van andere programma's, in het bijzonder de programma's 2, 5 en 8.

Beleidsveld 6.1 Economie

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Ruimte voor bedrijven	Het gaat goed in de Waarderpolder, met in 2009 de titel best geherstructureerde bedrijventerrein. Daarnaast de inzet van Ondernemend Werven, om bedrijven te overtuigen zich in Haarlem te vestigen. Ook de campagne NieuwHaarlem richt zich op Ondernemend Haarlem, waardoor veel ondernemers elkaar leren kennen en weer meer samenwerken.		😊
2. Goed ondernemingsklimaat	De gemeente werkt intensief samen met het georganiseerde bedrijfsleven. Er zijn extra bedrijfsverzamelgebouwen gerealiseerd. Steeds meer ondernemers weten het ondernemersloket te vinden (adequate dienstverlening).		😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Jaarlijkse banengroei in % ¹	-1,6% (2005)	+1,9%	0% ²	LISA Vestigingenregister
2. Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid ondernemers over ondernemingsklimaat ³	6,3 (2005)	6,5	In april bekend (ministerie van EZ)	Benchmark Ministerie van Economische Zaken

¹ Streefwaarde +1,9% jaarlijkse banengroei (ca. 1.200 nieuwe banen per jaar) op basis raadsdoelstelling kantoren nota "Ruimte voor groei" uit 1999 (gerealiseerde banengroei 2000-2008 1,16% gemiddeld).

² Dit is het voorlopige LISA cijfer

³ In de index zijn 14 factoren opgenomen: beschikbare ruimte voor bedrijven, bereikbaarheid per auto, parkeermogelijkheden, bereikbaarheid per openbaar vervoer, veiligheid omgeving bedrijfspand, staat van de openbare ruimte, ontwikkeling en herstructurering bedrijfslocaties, startesbeleid, promotie- en acquisitiebeleid, arbeidsmarktbeleid, kwaliteit gemeentelijke dienstverlening, duidelijkheid gemeentelijke organisatie, duidelijkheid gemeentelijk beleid/regelgeving, mate van aandacht voor verbeteren ondernemersklimaat.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Vergroten areaal bedrijventerrein	In 2009 is 3,8 ha geherstructureerd bedrijventerrein gerealiseerd.		😊
1b. Versterking detailhandelsaanbod	Het detailhandelsaanbod is versterkt door oprichting van het Servicepunt Detailhandel i.s.m. MKB, City Haarlem en UWV Werkbedrijf. De Kleine Houtstraat is tot beste winkelstraat van Nederland verkozen.		😊
1c. Meer bedrijfsverzamelgebouwen	Er is 6.564 m2 bruto vloeroppervlak bedrijfshuisvesting gerealiseerd; de Greinerschool, het Arbo-gebouw, Harlem Legacy in Gen. de la Reystraat en het Postkantoor.		😊
1d. Vernieuwing en uitbreiding kantorenaanbod	De vernieuwing van het kantorenaanbod van de overheidsector loopt volgens planning. Het nieuwe gemeentelijke stadskantoor aan de Raaks wordt in 2011 opgeleverd en daarna het vernieuwde Postkantoor. In de komende jaren zal ook de provincie haar kantoren vernieuwen.	Door de recessie is er vertraging ontstaan in de realisering van het nieuwe kantorenaanbod voor de marktsector (Mariastichting/ 023).	😐
2a. Verbetering dienstverlening aan bedrijven	De ondernemers weten het ondernemersloket steeds beter te vinden. Er is sprake een actieve benadering van bedrijven door de gemeente.		😊
2b. Relatiebeheer	De gemeente werkt hard aan relatiebeheer met partners in de stad en de regio (Kamer van Koophandel, MKB, VNO-NCW en lokale belangenbehartigers).		😊
2c. Startersprojecten	De startersprojecten uit de startersnota 2009 (waaronder Haarlemse Start) worden uitgevoerd. Het aantal nieuwe (door)starters in 2009 lag op 500.		😊
2d. Verbinden onderwijs en arbeidsmarkt	De gemeente organiseert overleg tussen werkgevers en onderwijsinstellingen. Hierdoor wordt de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt geoptimaliseerd. Dit structurele overleg draagt bij aan de lage cijfers op het gebied van (jeugd) werkloosheid.		😊
2e. Bevorderen innovatie en creativiteit	Haarlem heeft een EFRO-subsidie Nieuwe Energie op de Creatieve As gekregen. Daarnaast zijn drie Werkateliers NieuwHaarlem georganiseerd met in totaal 600 bezoekers.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
Ia. Aantal hectare nieuwe regionale bedrijfsterreinen (OPH42) ¹	0 (2004)	5	5	Gemeentelijke registratie
Ia. Aantal hectare nieuw geherstructureerd bedrijventerrein (OPH41) ¹	0 (2004)	3,5	3,8	Gemeentelijke registratie
Ia. Gemiddelde reistijd toeleidende wegen naar Waarderpolder (OPH51) ¹	9 min. 41 sec. (2005)	8min. 43 sec.	De reistijd per traject is door de aanleg van de Schoterbrug gemiddeld afgenomen met ruim 1 minuut tot ruim 7 minuten.	Gemeentelijke registratie, reistijdonderzoek 2010
Ia. Aantal aangiften op 1 (binnenstedelijk) bedrijventerrein (OPH44) ¹	0 (2006)	-25%	-2%	Centrale gegevensbron politie
Ib. Oplevering herstructurering en uitbreiding wijkwinkelcentra in m ² ¹	0 (2005)	0	0	Gemeentelijke registratie
Ib. Aantal delicten in wijkwinkelcentra (OPH43) ¹	0 (2005)	-5%	-5%	Centrale gegevensbron politie
Ic. Aantal m2 nieuwe bedrijfsverzamelgebouwen (OPH48) ¹	0 (2004)	3.500	6.564	Gemeentelijke registratie
Id. Aantal vierkante meters nieuwe kantoren per jaar ¹	0 (2005)	0	0	Gemeentelijke registratie
2a. Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid ondernemers over gemeentelijke dienstverlening (OPH46)	5,5 (2005)	6,5	Nog niet bekend (april 2010)	Benchmark Ministerie van Economische Zaken
2b. Rapportcijfer tevredenheid ondernemers over regionale samenwerking	5,7 (2005)	6,5	Nog niet bekend (april 2010)	Benchmark Ministerie van Economische Zaken
2c. Aantal nieuwe (door)starters (OPH47) ¹	0 (2005)	100	500	Gemeentelijke registratie
2e. Vraagbundelingstraject gericht op aansluiten instellingen en bedrijven op breedband (OPH45) ¹	0 (2005)	1	1 netwerk gerealiseerd	Gemeentelijke registratie

¹ De gekozen indicatoren betreffen conform de afspraken met het Rijk productie-eenheden voor de periode 2005-2009. Om die reden wordt als 0-meting de waarde 0 aangehouden.

Beleidsveld 6.2 Cultuur en Erfgoed

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Gevarieerd basisaanbod	Haarlem heeft een meer dan voldoende basisinfrastructuur cultuur voor een provinciehoofdstad van deze omvang en daarnaast enige kenmerkende evenementen en festivals. Dit blijkt ook uit het oordeel van Haarlemmers. De komst naar Haarlem van het conservatorium van InHolland is in 2009 bekend gemaakt. Daarnaast heeft Holland Symfonia zich in de stad gevestigd.		😊
2. Goed productieklimaat	Haarlem voert een actief kunstenaarsbeleid, met 97 ateliers (incl. de ateliers in de Greinerschool), waarvan 81 in eigen beheer en voldoende ondersteuningsmogelijkheden voor producties via het Cultuurstimuleringsfonds Haarlem. In vergelijking tot landelijke cijfers zijn er voldoende (tijdelijke) ateliers beschikbaar.		😊

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
3. Deelname aan kunst & cultuur	Ook in 2009 zijn de bezoekersaantallen van de cultuurpodia en musea in Haarlem vrijwel alle gestegen (zie effectindicatoren). De waardering voor kunst en cultuur bij zowel inwoners als bezoekers is hoog.		😊
4. Beschermen en benutten erfgoed	Er zijn 630 adressen aangewezen als gemeentelijk monument en Haarlem heeft positief advies uitgebracht aan de minister over het aanwijzen tot beschermd stadsgezicht van Haarlem-Zuid en Haarlem-Zuidwest.		😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Oordeel Haarlemmers over cultureel aanbod in Haarlem (rapportcijfer)	7,4 (2007)	≥7,5	7,4	Omnibusonderzoek
2. Aantal amateurverenigingen	62 (2005)	≥61	59	Gemeentelijke registratie
2. Aantal leden amateurverenigingen	2.226 (2005)	≥2.150	2.165	Gemeentelijke registratie
3. Aantal bezoekers Philharmonie (x 1000) ¹	30 (1999) ²	≥75	67	Philharmonie
3. Aantal bezoekers Stadsschouwburg (x 1000) ¹	90 (2002) ²	≥50	81	Stadsschouwburg
3. Aantal bezoekers Toneelschuur (x 1000) ¹	64 (2002) ²	≥110	126	Toneelschuur
3. Aantal bezoekers Patronaat (x 1000)	65 (2002) ²	≥120	134	Patronaat
3. Aantal cursisten Muziekcentrum Zuid-Kennemerland	1.866 (2005)	≥2.100	2.672	Muziekcentrum Zuid-Kennemerland
3. Aantal cursisten H'art (voorheen Kreater)	708 (2005)	≥800	779	H'art
3. Aantal bezoekers Frans Hals Museum en De Hallen (x 1000)	105 (2005)	≥105	131	Frans Hals Museum
3. Aantal bezoekers Teylers Museum (x 1000)	95 (2006)	≥70	120	Teylers Museum
3. Aantal leden Stadsbibliotheek Haarlem (x 1000)	42 (2006)	≥41	40	Stadsbibliotheek
3. Aantal bezoeken (fysiek en digitaal) aan Stadsbibliotheek (x 1000)	Ca. 1.080 (2006) ³	Ca. 1.100	Ca. 1.067	Stadsbibliotheek

¹ Bij deze podia worden de bezoekersaantallen niet per kalenderjaar, maar per seizoen bijgehouden. Zo hebben gegevens over het jaar 2009 betrekking op het seizoen 2008/2009.

² Bij deze podia is voor de nulmeting het laatste seizoen/ jaar in het oude gebouw gekozen.

³ Dit cijfer is een optelling van het aantal fysieke bezoeken (ca. 591.000) aan de vestigingen en het totale aantal digitale bezoeken (476.000) (beide van leden en niet-leden).

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Faciliteren en subsidiëren culturele basisinstellingen	De instellingen uit de Cultuurnota Haarlem 2009-2012 zijn gefaciliteerd en gesubsidieerd.		😊
1b. Voorbereiden realisatie nieuw depot Frans Hals Museum in 2010	Met ingang van 2011 huurt het Frans Hals Museum depotruimte.		😊
2a. Versterking productiemogelijkheden Haarlemse kunstenaars en amateurs	Via het Cultuurstimuleringsfonds Haarlem zijn veel aanvragen ondersteund van zowel kunstenaars als amateurs. De uitvoeringen van amateurs vinden in toenemende mate plaats op de professionele cultuurpodia.		😊
2b. Overdracht atelierbeheer aan externe partij	Er zijn gesprekken gevoerd met woningcorporaties over de overdracht van atelierruimten. De corporaties willen de	De overdracht van het atelierbeheer aan een externe partij is (nog) niet gerealiseerd. N.a.v. de afwijzing door de	😞

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
	gebouwen niet integraal overnemen.	woningcorporaties moet dit voornemen worden heroverwogen.	
3a. Uitvoeren nationaal Programmafonds Cultuurparticipatie 2009	In 2009 zijn er drie aanvraagronde geweest van het Cultuurstimuleringsfonds Haarlem.		😊
3b. Vervolg landelijke campagne Haarlem Cultuur 2008	De landelijke campagne 'Haarlem Monumentaal 2009' is uitgevoerd door stichting City Marketing Haarlem. De vele monumenten in Haarlem werden extra goed bezocht en gewaardeerd. Ruim 1/3 van de Haarlemmers kent de campagne.		😊
3c. Voorbereiden oprichting CCVT	De fusie tussen Muziekcentrum Zuid-Kennemerland, H'art en Volksuniversiteit Haarlem is voorbereid. Voor het te bouwen CCVT is een programma van eisen opgesteld.		😊
4a. Inlopen achterstallig onderhoud gemeentelijk monumentaal bezit	Gedurende de uitvoering van het aanwijzen van nieuwe gemeentelijke monumenten informeert de gemeente eigenaren over het onderhoud van het betreffende pand. Een handboek met richtlijnen is opgesteld.		😊
4b. Uitbreiding gemeentelijke monumentenlijst	Er zijn door de gemeente Haarlem 630 adressen aangewezen als gemeentelijk monument.		😊
4c. Stimuleren eigenaren monumenten tot goed onderhoud	Voor de eigenaren van gemeentelijke monumenten is een financiële compensatieregeling in voorbereiding.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Aantal instellingen met budgetfinanciering	0 (2005)	2	2	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal instellingen die code cultural governance hanteren	0 (2005)	2	8	Gemeentelijke registratie
1b. Nieuw depot voor het Frans Hals Museum	0 (2005)	Realisatie	Nog niet gerealiseerd	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal aanvragen Cultuurstimuleringsfonds (CSF)	93 (2006)	150	125	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal toekenningen CSF	47 (2006)	80	95	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal toekenningen amateurs CSF	10 (2006)	40	54	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal toekenningen van/voor jongeren CSF	8 (2006)	10	10	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal toekenningen van/voor allochtonen CSF	4 (2006)	6	6	Gemeentelijke registratie
2b. Overdracht atelierbeheer	Nvt	Realisatie	Nog niet gerealiseerd	Gemeentelijke registratie
3a. Uitvoering Fonds voor Cultuurparticipatie	Nvt	Realisatie	Realisatie	Gemeentelijke registratie
3b. Invoering Themajaar	0 (2007)	Realisatie	Realisatie	Gemeentelijke registratie
3c. Centrum voor Cultuureducatie en Vrije Tijd (CCVT)	0 (2007)	Realisatie	Nog niet gerealiseerd	Gemeentelijke registratie
4a. Inlopen achterstallig onderhoud gemeentelijk bezit	Nvt	Realisatie	Realisatie	Gemeentelijke registratie
4b. Aanwijzing gemeentelijke monumenten	Ca. 60 (2007)	150	630	Gemeentelijke registratie
4c. Stimuleren eigenaren tot goed onderhoud (communicatie)	Nvt	Realisatie	Realisatie	Gemeentelijke registratie

Beleidsveld 6.3 Toerisme, Recreatie, Evenementen en Promotie

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Meer toerisme en recreatie	Met de oprichting van City Marketing Haarlem in 2009 is de marketing van de stad versterkt. Haarlem heeft goede recensies in Nederlandse en internationale pers gekregen. Ondanks de recessie komen toch veel toeristen in Haarlem. In regionaal verband komen er arrangementen die nog meer bezoekers naar Haarlem zullen trekken.	Fietsrouten netwerk wordt in 2010 geopend.	😊
2. Goed aanbod evenementen en goede promotie van Haarlem	Grote evenementen: bloemencorso, bevrijdingspop, Haarlem Jazz, Monumentendagen en Vaardagen. Nieuwe evenementen: Jopenfestival, AKO literatuurprijs, Amsterdam Fashion Week, Harry Potter filmtour. Waarderingscijfer bezoekers evenementen: 7,7	Evenementen zitten financieel in zwaar weer wegens recessie, moeilijk om dit als gemeente op te vangen.	😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Aantal extra dagbezoeken (OPH49)	930.000 (2005)	+100.000 (+11%)	1.163.000	Continu Vakantie Onderzoek (CVO)
1. Aantal extra verblijfstoeristen (OPH50)	220.000 (2005)	+20.000 (+9%)	273.031	Gemeentelijke registratie
2. Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid bezoekers grote evenementen ¹	7 (2008)	7	7,7	Externe monitoring in samenwerking met KvK Amsterdam via I&O Research

¹ In 2008 zijn de 6 grote evenementen (Bloemencorso, Bevrijdingspop, Stripdagen, Houtfestival, Zomerpodium en Haarlem Jazz) gemonitord. In 2009 kwamen daar de Vaardagen als 7^e grote evenement bij.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Bevorderen watertoerisme en-recreatie	Het plan van aanpak Watertoerisme is voorbereid. In dit plan van aanpak staan maatregelen om het watertoerisme en de waterrecreatie te bevorderen.	Dit Plan van Aanpak is nog niet vastgesteld door het college en raad	😊
1b. Faciliteren en ondersteunen recreatieve routestructuren	In 2009 is het fietsroutenetwerk Zuid-Kennemerland afgerond. Daarnaast is een onderzoek wandelroutenetwerk uitgevoerd.	Het fietsroutenetwerk wordt 31 maart 2010 geopend.	😊
1c. Realisatie fysieke infrastructuur t.b.v. verblijf bezoekers	De hotelcapaciteit is stabiel, er is een extra hotel geopend in Haarlem-centrum.		😊
1d. Realisatie recreatieve groenvoorzieningen	Het Adventurepark bij SAPLAZA is geopend.		😊
2a. Uitvoering evenementenbeleid	De evenementenmanager brengt alle organisatorische en praktische zaken rond evenementen bij elkaar. Dit leidt tot een gestructureerder verloop van de organisatie van evenementen binnen de gemeente, onder meer op het gebied van de vergunningverlening.		😊
2b. Oprichting van één citymarketingorganisatie	City Marketing Haarlem is per 1 januari 2009 opgericht. Per 1 juni 2009 is een directeur aangetreden.		😊
2c. Promotiecampagnes	In 2009 is de promotiecampagne Haarlem Monumentaal gehouden. Uit onderzoek bleek dat de campagne Haarlem Monumentaal bij 36% van de Haarlemmers bekend was. In 2009 is de verkiezing	64% van de Haarlemmers was niet bekend met de campagne Haarlem Monumentaal.	😊

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
	mooiste monument gehouden.		
2d. Bevorderen samenwerking met Amsterdam	Om de samenwerking met Amsterdam te bevorderen is geïnvesteerd in samenwerkingsverbanden zoals PRES (gezamenlijk manifest opgesteld), Amsterdam Partners, Amsterdam Bezoeken, Holland Zien, CCAA, Campagne NieuwHaarlem. Ook is deelgenomen aan de Kenniskring Amsterdam.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Nautisch kwartier Scheepmakersdijk	0 (2005)	0	In ontwikkeling	Gemeentelijke registratie
1b. Fietsknoop-puntennetwerk Zuid Kennemerland	0 (2007)	Realisatie	Maart 2010	Afdeling EC
1c. Hotelcapaciteit in kamers	731 (2007)	>731	800	Gemeentelijke registratie
1c. Stadscamping	0 (2005)	Realisatie	Budget geregeld; locatie: bij Saplaza, Veerplas	Gemeentelijke registratie
1d. 2 ^e fase achterstallig onderhoud volkstuincomplexen	0 (2006)	Realisatie	Voltooid	Gemeentelijke registratie
2b. City marketing organisatie	0 (2005)	City Marketing Haarlem	Gerealiseerd	Gemeentelijke registratie

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids- veld	Programma 6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie	rekening 2008	2009		Rekening
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>				
6.1	Economie	1.003	1.019	1.174	901
6.2	Cultuur en erfgoed	30.511	26.734	28.598	28.994
6.3	Toerisme, recreatie, evenementen en promotie	2.080	2.413	2.413	2.516
	Totaal lasten	33.595	30.166	32.184	32.411
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>				
6.1	Economie	522	478	523	375
6.2	Cultuur en erfgoed	3.767	634	634	451
6.3	Toerisme, recreatie, evenementen en promotie	862	881	1.006	948
	Totaal baten	5.152	1.993	2.164	1.773
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	28.443	28.173	30.020	30.638
	<i>Toevoeging reserves</i>				
	Afkoopsommen bibliotheek				650
	Archeologisch onderzoek				44
	Totaal toevoegingen aan reserves	533	138	138	694
	<i>Onttrekking reserves</i>				
	Promotiefonds Waarderpolder				65
	Restauratie en aankoopreserve collectie FHM				782
	Kunstaankopen TMK				216
	Totaal onttrekkingen aan reserves	426	-	1.062	1.062
	Saldo inclusief mutaties reserves	28.549	28.311	29.096	30.269

Analyse saldo programma

Het programma Economie, cultuur, toerisme en recreatie sluit met een nadelig saldo van € 30.269.000. Dit is € 1.174.000 nadeliger dan het geraamde saldo.

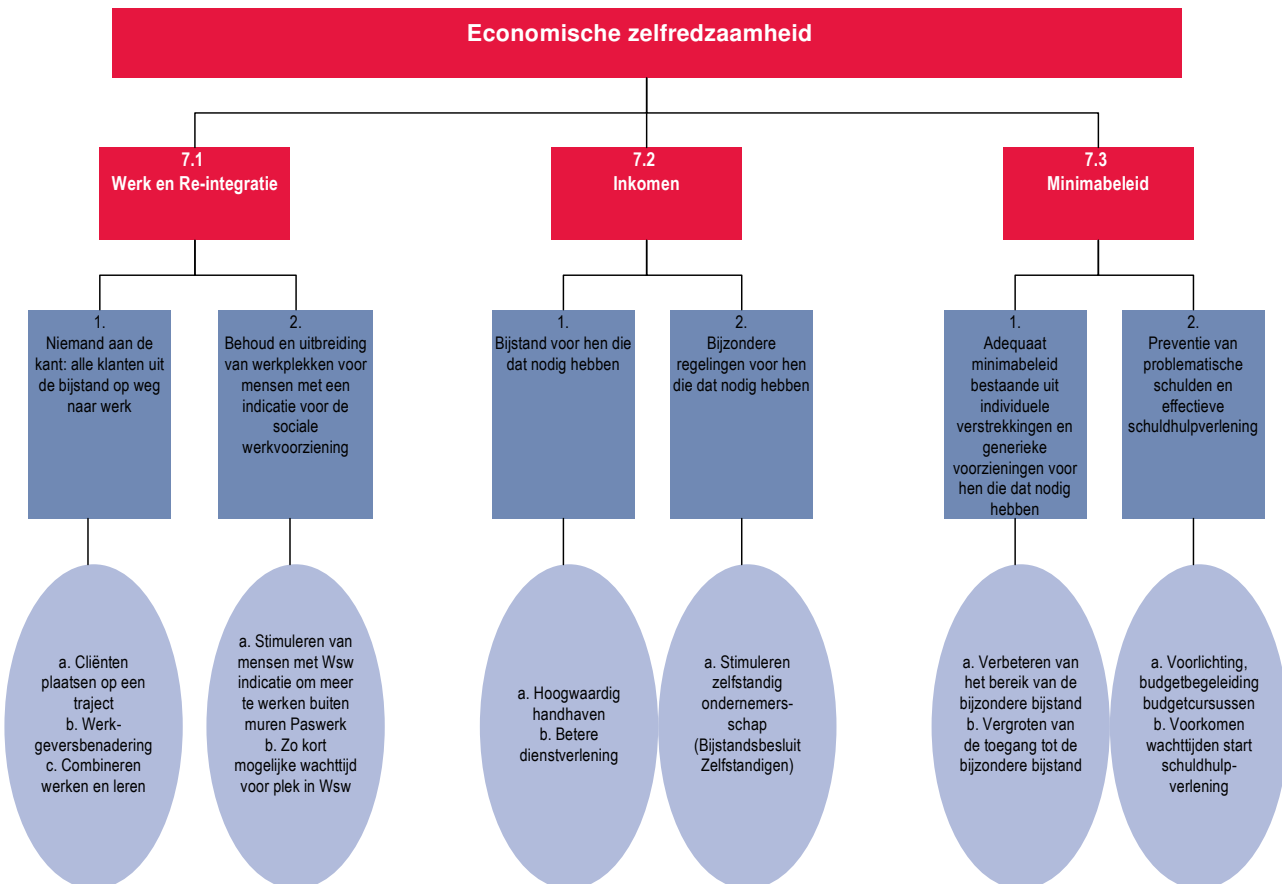
Er is voor dit programma € 1.062.000 meer aan lasten gerealiseerd als gevolg van niet geraamde huursubsidies van de stadsschouwburg, de stadsbibliotheek, Frans Halsmuseum De corresponderende hogere baten (huuropbrengsten) zijn opgenomen bij programma 5 vastgoed. Voor de begroting in totaal is deze post budgettair-neutraal. Voorts is een voorziening van € 175.000 ten behoeve van de bibliotheek getroffen in verband eenmalige frictiekosten vanwege de te realiseren ombuigingen.

Een gevormde voorziening voor het patronaat ad € 370.000 kan vrijvallen, omdat er geen zodanige verplichtingen meer zijn, dat hiervoor een voorziening dient te worden aangehouden.

Programma 7 Werk en Inkomen

Commissie Samenleving
(Coördinerende) Portefeuille(s) Sociale Zaken
Afdeling(en) Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Economische zelfredzaamheid

De economische ontwikkelingen laten zich ook gelden bij de meest kansarme groepen in onze samenleving. Een verlaging van het uitkeringsbestand Wet Werk en Bijstand (WWB) in voorgaande jaren is in 2009 tot stilstand gekomen. De verwachte stijging van het aantal bijstandsgerechtigden heeft zich in Haarlem, in tegenstelling tot in veel andere gemeenten, tot nu toe niet voorgedaan. Dit is mede te danken aan de inzet van Work First.

Work First, waarbij de gemeente een werkervaringsplaats aanbiedt door middel van een concreet dienstverband met een salaris op minimumniveau, heeft als instrument gefunctioneerd. Vanwege het verminderde vacature-aanbod zit het instrument aan zijn grenzen. Door een actieve maar arbeidsintensieve werkgeversbenadering zijn nog wel successen te behalen. Het budget dat vanuit het Rijk beschikbaar is gesteld voor re-integratie-activiteiten, waaronder Work First, is volledig benut. Ook zijn middelen uit 2008 (meeneemregeling) ingezet.

De mutaties in het bestand Sociale Werkvoorziening zijn minimaal, waardoor zowel uitstroom als instroom stagneert.

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
Aantal bijstandsontvangers als % van de potentiële beroepsbevolking: plaats in rangorde 50 grootste gemeenten ¹	18 (2006)	≤ gemiddelde G50	16	Atlas voor Gemeenten
% Huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum: plaats in rangorde 50 grootste gemeenten ¹	16 (2006)	≤ gemiddelde G50	14	Atlas voor Gemeenten

¹ Positie 1 = laagste% (gunstig), positie 50 = hoogste% (ongunstig). Gemiddelde% bijstandsontvangers G50 in 2006 ligt tussen positie 38 en positie 39, gemiddelde% huishoudens met inkomen < 105% sociaal minimum ligt in 2006 tussen positie 35 en positie 36.

Financiële kengetallen	Budget 2009	Realisatie 2009
Werkdeel WWB	€ 14,1 miljoen (exclusief meeneemregeling)	€ 18,7 miljoen (€ 4,6 miljoen wordt gedekt uit de meeneemregeling)
Inkomensdeel WWB (65- en 65+)	€ 39,5 mln	€ 35,6
Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)	€ 19,1 mln	€ 19,1 mln

Beleidsveld 7.1 Werk en Re-integratie

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Niemand aan de kant: alle klanten uit de bijstand op weg naar werk	83% van alle klanten is op een passend traject geplaatst, daarmee is de doelstelling van 80% bereikt.		😊
2. Behoud en uitbreiding van werkplekken voor mensen met een indicatie voor de sociale werkvoorziening	In 2009 is het aantal plaatsen in de Sociale Werkvoorziening vrijwel gelijk gebleven. 2008: 704 2009: 705	Doordat er in 2009 vrijwel geen (autonome) uitstroom uit de Wsw is gerealiseerd, zijn de wachttijd en de wachtlijst verder opgelopen	😞

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Aantal bijstandcliënten 18-64 jaar	3.147 (2006)	2.700 (bijgesteld in de Kadernota 2009 i.v.m. recessie)	2.453	Gemeentelijke registratie
2. Aantal werkplekken sociale werkvoorziening	692 (2007)	715	705	Gemeentelijke registratie

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Cliënten plaatsen op een traject	83% van onze klanten zit op een passend traject, waarbij de klant begeleid wordt in een sociaal activeringstraject en indien mogelijk naar arbeid.		😊
1b. Werkgeversbenadering	Ook in 2009 heeft onze eigen werkgeversbenadering in de vorm van Bureau & Werk, onderdeel van de hoofdafdeling SoZaWe, goede resultaten behaald: van de 217 kandidaten zijn er 71 geplaatst (incl. alle vormen van arrangementen & Werk) en zijn er nog 91 in bemiddeling.	Het streven van 100 plaatsingen is door de recessie niet gehaald.	😞
1c. Combineren werken en leren	Trajecten moeten iets toevoegen aan de competenties van onze klanten. Daarom willen we meer inzetten op leerwerktrajecten: een combinatie van praktisch werken en leren. In 2009 zijn er 36 cliënten geplaatst op een leerwerkplek. Dat zijn er minder dan verwacht, omdat de ontwikkelingskant van met name Work First nog verder moet worden versterkt.	De ontwikkelingskant (scholingscomponent) van Work First moet nog verder worden uitgebreid.	😊

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
2a. Stimuleren van mensen met Wsw indicatie om meer te werken buiten muren Paswerk		Er is slechts 4,4 fte (1% van het aantal Wsw-cliënten) door middel van Begeleid Werken in loondienst bij werkgevers gerealiseerd. De streefwaarde voor 2009 was 25% van het aantal Wsw-cliënten. Het accent ligt tot nu toe op werken buiten de muren door middel van detacheringen. Deze zijn voor het exploitatieresultaat van Paswerk aantrekkelijker dan Begeleid Werken.	☹
2b. Zo kort mogelijke wachttijd voor plek in Wsw	Bijstandsgerechtigden met een Wsw-indicatie hebben we met inzet van het Werkdeel eerder kunnen laten instromen bij Paswerk.	Doordat er in 2009 vrijwel geen (autonome) uitstroom uit de Wsw is gerealiseerd, zijn de wachttijd en de wachtlijst verder opgelopen.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. % WWB-cliënten dat een traject volgt	40% (2006)	80%	83%	Gemeentelijke registratie
1b. Aantal cliënten geplaatst via werkgeversbenadering	Gestart in 2008	100	71	Gemeentelijke registratie
1c. Aantal cliënten geplaatst op een leerwerkplek	0 (2006)	200	36	Gemeentelijke registratie
1c. Aantal deelnemers aan Work First	221 (2006)	400	476	Gemeentelijke registratie
2a. % Wsw-cliënten dat begeleid werkt	2% (augustus 2007)	25%	1%	Paswerk
2b. Gemiddelde wachttijd Wsw	2 jaar (2006)	1 jaar	2 jaar	Gemeentelijke registratie
2b. Aantal cliënten op wachtlijst Wsw	270 (mei 2007)	100	267	Gemeentelijke registratie

Beleidsveld 7.2 Inkomen

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Bijstand voor hen die dat nodig hebben	Correcte afhandeling van het aantal aanvragen levensonderhoud door het werken met het interne Kwaliteitszorgsysteem. Aandacht voor de rol van poortwachter die de klantmanager heeft, onder meer aan de hand van de fraudescore kaart. 86% van de aanvragen levensonderhoud is afgehandeld binnen de wettelijk gestelde termijn van 56 dagen. Bijzondere bijstand is conform staand beleid verstrekt daar waar dit aan de orde was	58% van deze aanvragen is afgehandeld binnen de intern gestelde termijn van 28 dagen. Dit is lager dan onze doelstelling van 90%.	☺
2. Bijzondere regelingen voor hen die dat nodig hebben	Correcte afhandeling van het aantal aanvragen Ioaw (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers), Bbz (Besluit bijstandsverlening zelfstandigen), Ioaz (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen), en Wwik (Wet werk en inkomen kunstenaars) door het werken met het interne Kwaliteitszorgsysteem.		☺

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Aantal bijstandcliënten 65+	243 (2006)	300	310	Gemeentelijke registratie
1. Preventiequote ¹	37% (2006)	45%	Geen gegevens ²	UWV
2. Aantal cliënten Bijstandsbesluit zelfstandigen	42 (2006)	55	26	Gemeentelijke registratie

¹ De preventiequote betreft het aantal klanten van het voormalige CWI dat een bijstandsaanvraag wil indienen, maar daar op grond van onder andere bemiddeling naar werk of voorliggende voorzieningen vanaf ziet, in verhouding tot het totaal aantal klanten.

² Deze preventiequote wordt sinds begin 2009 niet meer geregistreerd door het UWV.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Hoogwaardig handhaven	In 2009 zijn twee belangrijke projecten in het kader van fraudebestrijding opgepakt, te weten het Project Waterproof en het Project Ongebruikelijk Bezit. Verder is de Handhavingsagenda opgesteld, die de borging en verankering van handhaving moeten bevorderen.	Actiegerichte handhavingsagenda geïmplementeerd.	😊
1b. Betere dienstverlening	Verdere stroomlijning van de (werk-) processen, waardoor een versnelling van de aanvraagprocedure wordt beoogd.	De doelstelling om 90% van de aanvragen in vier weken af te handelen is in 2009 niet gerealiseerd.	😊
2a. Stimuleren zelfstandig ondernemerschap (Bijstandsbesluit Zelfstandigen)	Er is geïnvesteerd in voorlichting. De potentiële doelgroep van ondernemers is benaderd door middel van voorlichtingsbijeenkomsten, nauw contact UWV/Werkbedrijf, project 'parttime-ondernemerschap' en aanwezigheid op de startersbeurs UWV/Werkbedrijf.	De realisatie van het aantal trajecten gericht op zelfstandig ondernemerschap blijft vanwege de recessie achter bij de doelstelling.	😞

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Aantal aanvragen bijstandsuitkering binnen 4 weken afgehandeld	25% (2006)	90%	58%	Gemeentelijke registratie
1b. Aantal beëindigingen bijstandsuitkering binnen 4 weken afgehandeld	33% (2006)	90%	77%	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal trajecten gericht op zelfstandig ondernemerschap	24 (2006)	30	9	Gemeentelijke registratie

Beleidsveld 7.3 Minimabeleid

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Adequaat minimabeleid bestaande uit individuele verstrekkingen en generieke voorzieningen voor hen die dat nodig hebben	4.100 cliënten hebben één of meerdere verstrekkingen in het kader van het minimabeleid c.q. bijzondere bijstand ontvangen. De HaarlemPas als verificatiemiddel is begin 2009 geïmplementeerd. Er is veel geïnvesteerd in communicatie over minimabeleid in de nieuwsbrief, door voorlichtingen en andere activiteiten.	Ondanks een toename van het gebruik van enkele minimaregelingen, doet een grote groep (29%) rechthebbenden nog steeds geen beroep op de mogelijkheden die er zijn vanwege onbekendheid ermee. Overigens is er wel sprake van een dalend percentage.	😊
2. Preventie van problematische schulden en effectieve schuldhulpverlening	Met de beperkte extra middelen van het Rijk hebben wij budgetcursussen (jongeren) aangeboden, groepslessen onderwijs gedaan en veel voorlichting aan intermediairen gegeven. Het convenant preventie huisuitzettingen met de woningcorporaties is uitgevoerd. De evaluatie van het convenant volgt in 2010.		😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. % Haarlemmers dat denkt recht te hebben op inkomensondersteunende maatregelen maar hier geen beroep op doet vanwege onbekendheid hiermee	41% (2003)	n.v.t.	29%	Omnibusonderzoek
1. Aantal toekenningen individuele bijzondere bijstand	1.442 (2006)	1.250	1.769	Gemeentelijke registratie
1. Aantal toekenningen schoolkostenregeling	518	800	887	Gemeentelijke registratie
1. Aantal toekenningen regeling chronisch zieken, ouderen en gehandicapten	n.v.t.	1.800	1.458	Gemeentelijke registratie
2. Aantal huisuitzettingen op basis van huurschuld ¹	122 (2005)	0	p.m.	Gemeentelijke registratie

¹ Huisuitzettingen, gedwongen, op grond van een rechtelijk vonnis.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Verbeteren van het bereik van de bijzondere bijstand	Voorlichtingen aan intermediairen, invoering HaarlemPas als verificatiemiddel, vereenvoudiging formulieren.		😊
1b. Vergroten van de toegang tot de bijzondere bijstand	Dit heeft geleid tot een groter bereik blijkend uit de overschrijdingen bij de langdurigheidstoelage en de schoolkostenregeling.		😊
2a. Voorlichting, budgetbegeleiding, budgetcursussen	Bestandscreening op behoefte aan budgetbegeleiding Voorlichting onderwijs over de Nibudcursus "Omgaan met geld".	Volledige bestand in budgetbegeleiding Uitstroom uit budgetbeheer	😊
2b. Voorkomen wachttijden start schuldhulpverlening	Er zijn extra middelen ingezet om wachttijden te voorkomen. Verkort aanmeldgesprek wordt januari 2010 ingevoerd.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1b.% Aanvragen bijzondere bijstand binnen 4 weken afgehandeld	26% (2006)	90%	58%	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal klanten budgetbeheer	706 (2007)	600	751	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal deelnemers budgetcursussen	n.v.t.	10	30	Gemeentelijke registratie
2b. Gemiddelde wachttijd start schuldhulpverlening	10 weken (2007)	0	4 weken (eind 2009)	Gemeentelijke registratie

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids- veld	Programma 7 Werk en inkomen	rekening 2008	2009		Rekening
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	
<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>					
7.1	Werk en re-integratie	37.112	34.197	36.712	39.891
7.2	Inkomen	46.223	48.704	46.584	46.191
7.3	Minimabeleid	7.646	8.278	9.445	8.857
Totaal lasten		90.982	91.179	92.742	94.938
<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>					
7.1	Werk en re-integratie	35.754	32.189	34.164	37.804
7.2	Inkomen	46.712	43.812	44.138	45.070
7.3	Minimabeleid	971	320	684	1.742
Totaal baten		83.438	76.321	78.987	84.616
Totaal saldo exclusief mutaties reserves		7.543	14.858	13.754	10.322
<i>Toevoeging reserves</i>					
BTW-compensatiereserve					185
Landelijk actieplan jeugdwerkloosheid ¹					1.200
Totaal toevoegingen aan reserves		700	-	1.200	1.385
<i>Onttrekking reserves</i>					
Wwb-inkomensdeel					73
Minimabeleid ²					190
Totaal onttrekkingen aan reserves		223	-	190	263
Saldo inclusief mutaties reserves		8.020	14.858	14.764	11.445

¹ Budgetoverhevelingen

² Bestemming rekeningsresultaat 2008

Analyse saldo programma

Het programma Werk en inkomen sluit met een nadelig saldo van € 11.445.000. Dit is € 3.319.000 voordeliger dan het geraamde saldo.

Voor wat betreft de re-integratie geldt dat alle ambtelijke inzet die betrekking heeft op deze activiteit wordt rechtstreeks ten laste gebracht van het werkdeel, waardoor het budget voor werk en re-integratie wordt ontlast. Dit heeft in 2009 per saldo tot een voordelig verschil van € 462.000 op dit beleidsveld geleid.

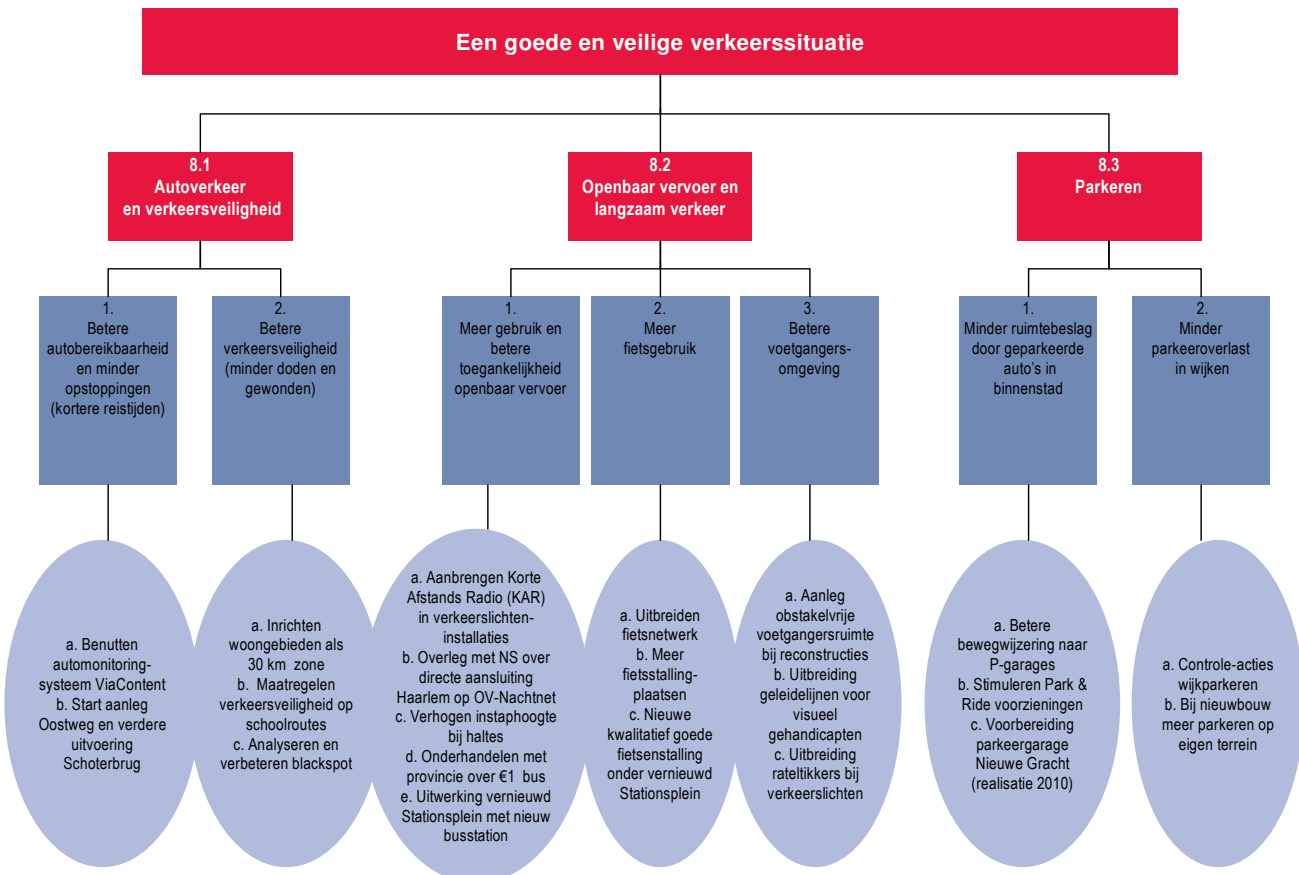
De uitgaven voor bijstand (WWB 65-) zijn € 1,326 miljoen lager dan geraamd, omdat er per cliënt minder uitkering is verstrekt. Dit wordt mede veroorzaakt doordat het aantal aanvragen van alleenstaanden hoger is dan geraamd en dat van samenwonenden lager.

Het beleidsveld minimabeleid kent een voordeel van € 1.646.000 dat in hoofdzaak is ontstaan door een niet geraamde ontvangst van € 967.000. Dit bedrag bestaat deels uit terugontvangsten in het kader van de leenbijstand (€ 300.000) en deels uit een bedrag aan omzettingen leenbijstand om niet. De beschikbare middelen voor maatschappelijke participatie van kinderen zijn in 2009 niet volledig uitgeput en schuiven deels (€ 300.000) door naar 2010. Er hebben niet geraamde inkomsten (ruim € 100.000) van andere gemeenten plaatsgevonden.

Programma 8 Bereikbaarheid en Mobiliteit

Commissie Beheer
(Coördinerende) Portefeuille(s) Verkeer- en Vervoersbeleid
Afdeling(en) Wijkzaken

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Een goede en veilige verkeerssituatie.

Ondanks de vele reconstructies is het oordeel van de Haarlemmers over diverse aspecten van de bereikbaarheid en mobiliteit gelijk gebleven in vergelijking met het jaar 2007. Hoewel de streefcijfers in een aantal gevallen nog niet zijn gerealiseerd, is er in de stad wel veel bereikt: de verbeteringen van de verkeersveiligheid liggen in lijn met de landelijke prognoses, de Schoterbrug is open, de Oostweg is beschikbaar, de fly-over bij de N200 is in aanleg, het gebruik van de Cronjégarage wordt op alle mogelijke manieren met diverse acties gestimuleerd, het eerste deel van de Raaksgarage is weer beschikbaar (238 plaatsen), aan de metamorfose van het Stationsplein en omgeving wordt hard gewerkt (inclusief een zeer grote nieuwe ondergrondse fietsstalling van 5000 plaatsen), een nieuwe fietsstalling aan de Tempeliersstraat (de Blauwe Tram) heeft het licht doen zien. De Kinderhuisingel is eindelijk weer volop beschikbaar.

Op deze wijze komen gestelde doelen langzaam maar zeker dichterbij.

Met de commissie Beheer vond een discussieronde plaats om richting te kunnen geven aan acties ten behoeve van de actualisatie van het HVVP. Voor de burger op dit moment wellicht nog niet echt herkenbaar maar wel richtinggevend voor de werkzaamheden voor de komende jaren.

Jaarlijks blijft Haarlem gebruik maken van de verschillende subsidiestromen om diverse reconstructies mee te kunnen financieren. De parkeersituatie met name in het centrum van Haarlem vaak tezamen met de bereikbaarheid van Haarlem is een voortdurend onderwerp van gesprek en zal in de komende jaren veel prioriteit vragen.

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
Oordeel Haarlemmers ¹ over diverse aspecten van bereikbaarheid en mobiliteit (rapportcijfer)				
a. Bereikbaarheid ² van de stad	6,5 (2007)	6,6	6,6	Omnibusonderzoek
b. Bereikbaarheid ² van de binnenstad	5,4 (2007)	6,0	5,4	Omnibusonderzoek
c. Verkeersveiligheid in de stad	6,1 (2007)	6,3	6,1	Omnibusonderzoek
d. Verkeersdoorstroming door de stad	5,1 (2007)	5,5	5,1	Omnibusonderzoek
e. Parkeergelegenheid in de binnenstad	5,1 (2007)	5,4	5,2	Omnibusonderzoek

¹ Het Omnibusonderzoek houdt alleen peilingen onder inwoners van Haarlem, niet onder bezoekers en ondernemers.

² De bereikbaarheid betreft hier in algemene zin en heeft betrekking op zowel auto, bus, trein als (brom)fiets als motor.

Beleidsveld 8.1 Autoverkeer en verkeersveiligheid

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Betere auto-bereikbaarheid en minder opstoppingen (kortere reistijden)	Uit de resultaten van het Omnibusonderzoek blijkt dat de autobereikbaarheid in vergelijking met 2007 stabiel is gebleven, en daarmee bijna op het streefcijfer ligt.	De diverse wegwerkzaamheden (zoals bijv. omg. Stationsplein, Kampersingel, Oostweg, Schoterbrug, Spaarndamseweg, Kinderhuissingel) hebben mogelijk invloed op het nog niet geheel bereiken van het streefcijfer.	☹
2. Betere verkeersveiligheid (minder doden en gewonden)	Uit de gegevens van de Verkeers Ongevallen Registratie (VOR Heerlen) blijkt het aantal geregistreerde ongevallen (letsel en materiële schade) te zijn terug gelopen van 1047 in 2007 naar 916 in 2008.		☺

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Oordeel Haarlemmers over de autobereikbaarheid van de stad (rapportcijfer)	5,3 (2007)	5,6	5,3	Omnibusonderzoek
1. Oordeel Haarlemse ondernemers over de autobereikbaarheid van de stad (rapportcijfer)	6,6 (2005)	7,1	Pas medio 2010 beschikbaar	Benchmark Gem.Ondernemingsklimaat
2. Aantal verkeersgewonden	66 (gem. van 2001-2006)	55	59 (in 2008) ²	VOR Heerlen
2. Aantal verkeersdoden	3.3 (gem. van 2001-2006)	0	3 (in 2008) ¹	VOR Heerlen

² gegevens uit 2009 komen later beschikbaar

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Benutten auto-monitoringssysteem	Regelmatig is getracht om spoedig met de provincie Noord-Holland een monitoringssysteem op te zetten.	Tot op heden stokt het helaas bij de provincie Noord-Holland om tot realisatie van een monitoringssysteem te komen.	☹
1b. Start aanleg Oostweg en verdere uitvoering Schoterbrug	Zowel de Oostweg als de Schoterbrug zijn gereed en in gebruik genomen.		😊
2a. Inrichten woongebieden als 30km zone	Met infrastructuurmaatregelen is het Ramplaankwartier (gedeeltelijk) toegevoegd aan de 30 km-gebieden, terwijl op basis van verkeersbesluiten de Slachthuisbuurt en (een deel van) de Stationsbuurt zijn toegevoegd.		😊
2b. Maatregelen verkeersveiligheid op schoolroutes		In 2009 zijn geen maatregelen getroffen op schoolroutes, doordat knelpunten in de voorbereiding dit verhinderden. De voorbereidingen zijn inmiddels zover dat realisatie in 2010 wel mogelijk is.	☹
2c. Analyseren en verbeteren blackspot	De kruising Nassauplein/Nieuwe Gracht is geanalyseerd; voorbereidingen tot korte termijnverbeteringen zijn nagenoeg gereed.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Reistijd op drie routes (nog nader te bepalen)	In 2009	-	Niet bekend ¹	Provincie Noord-Holland
2a. Aantal 30 km zones	24 (t/m 2006)	30	27	Gemeentelijke registratie
2b. Aantal scholen dat per jaar wordt voorzien van veilige routes	20 (t/m 2006)	4	0	Gemeentelijke registratie
2c. Aantal blackspots dat per jaar wordt geanalyseerd en verbeterd	1 (t/m 2006)	1	1	Gemeentelijke registratie

¹ Ondanks de grote wens om een meetsysteem te realiseren samen met de provincie, is dit nog niet gerealiseerd.

Beleidsveld 8.2 Openbaar vervoer en langzaam verkeer

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Meer gebruik en betere toegankelijkheid openbaar vervoer	De verbetering van de toegankelijkheid van haltes van lijn 2 in centrum en zuid, en van lijn 3 zijn in voorbereiding genomen. Dit betreft een van de weinige mogelijkheden voor Haarlem om een bijdrage op dit aspect te kunnen leveren. Met 76% is het percentage Haarlemmers dat tevreden is over OV-voorzieningen in hun buurt hoger dan in 2005 toen dit 64% was.	Uitvoering zal in 2010 plaatsvinden Er zijn geen gegevens bekend over meer gebruik van het OV in Haarlem.	☹
2. Meer fietsgebruik	Tezamen met groot onderhoud zijn weer de nodige straten voorzien van fietsvoorzieningen. Ook is recent een nieuwe centrale Fietsstalling gerealiseerd (Blauwe Tram aan de Tempeliersstraat). In aanleg is inmiddels de grote fietsstalling Stationsplein (omvang ca. 5000 plaatsen). Dit zijn de belangrijkste invloedsfactoren binnen de mogelijkheden van de gemeente.	Er is momenteel geen jaarlijkse gebruiksindicator die het daadwerkelijk fietsgebruik in beeld kan brengen.	😊
3. Betere voetgangersomgeving	Het oordeel van de Haarlemmers over de voetgangersvoorzieningen is wederom verbeterd en met een 7,2 hoger uitgevallen dan het streefcijfer (6,9).		😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. % Haarlemmers dat tevreden is over OV-voorzieningen in hun buurt	64% (2005)	≥64%	76%	Omnibusonderzoek ¹
1. Oordeel Haarlemse ondernemers over de bereikbaarheid van de stad per OV (rapportcijfer)	6,6 (2005)	6,7	Pas medio 2010 beschikbaar	Benchmark Gem.Ondernemingsklimaat
2. Totaaloordeel fietservredeneid in Haarlem (rapportcijfer)	6,6 (2006)		Geen gegevens ²	Fietsbalans
2. Fietsaandeel bij verplaatsingen tot 7,5 km in % (40% is norm in fietsbalans)	36% (2003/ 2005)		Geen gegevens ²	Fietsbalans
2. Kwaliteit fietsparkeren (Norm in fietsbalans 17. Max haalbaar is 22)	13,5		Geen gegevens ²	Fietsbalans
3. Oordeel Haarlemmers over voetgangersvoorzieningen in de binnenstad (rapportcijfer)	6,9 (2002)	6,9	7,2	Omnibusonderzoek

¹ Deze indicator werd voorheen gemeten in de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor. Omdat deze monitor in 2007 voor het laatst is gehouden, is deze indicator thans ondergebracht in het Omnibusonderzoek.

² De Fietsbalans van het Landelijk Fietsberaad is een onafhankelijk instrument om de fietservredeneid te kunnen registreren. Fietsbalans is mei 2008 uitgekomen. Op dit moment is nog niet bekend wanneer een vervolgmeting plaats zal vinden. Dit zal vermoedelijk ten laatste in 2013 zijn. In de tussentijd zal gekeken worden of via het Omnibusonderzoek aanvullend nog gegevens over fietservredeneid en kwaliteit fietsparkeren verzameld kunnen worden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
Ia. Aanbrengen Korte Afstands Radio (KAR) in verkeerslichteninstallaties	Alle verkeersregelingsinstallaties die in busroutes liggen zijn inmiddels voorzien van KAR.		😊
Ib. Overleg met NS over directe aansluiting Haarlem op OV-Nachtnet	Bij voortdurend (inmiddels incl. ondersteuning van de provincie Noord-Holland) wordt het pleidooi gehouden bij de NS tot opname in het nachtnet.	Tot op heden is deze doelstelling nog niet gerealiseerd.	😊
Ic. Verhogen instaphoogte bij haltes	Tegenslagen in de voorbereidingen hebben dit jaar nog niet geleid tot daadwerkelijke uitvoering van een aantal haltes. Wel zijn de voorbereidingen zover gevorderd dat de haltes aan lijn 2 (centrum en zuid) en lijn 3 in 2010 zullen worden aangepakt. Het programma is hiervoor wel al aanbesteed.	De aangekondigde aanpassing van de haltes op lijn 75 is nog niet in uitvoering gekomen. Deze staat inmiddels wel op het programma voor 2010.	😊
Id. Onderhandelen met provincie over € 1,- bus	De eerste gesprekken met de provincie waren constructief. Gelet op de grootschalige werkzaamheden rond het Stationsplein is momenteel door de provincie gevraagd om de introductie van een stimuleringsactie in het OV van Haarlem te koppelen aan het gereedkomen van het nieuwe busstation.		😊
Ie. Uitwerking vernieuwd Stationsplein met nieuw busstation	De werkzaamheden zijn inmiddels in volle gang.		😊
2a. Uitbreiden fietsnetwerk	Uitbreiding fietsvoorzieningen met bijvoorbeeld stroken of paden is onder meer gerealiseerd op de Kleine Houtweg, de Jansstraat, de Kruisstraat, Engelandlaan, de Eindhoutbrug, de Kinderhuissingelbrug, de Kinderhuissingel, de kruising Kleverlaan/Marnixstraat, v. Oldebarneveldt-laan, ventweg Westergracht. Daarmee is het resultaat wat betreft de lengte van de fietspaden beter geworden dan de tevoren aan gegeven streefwaarde.		😊
2b. Meer fiets-stallingplaatsen	Definitieve fietsstalling Tempeliersstraat (ca.		😊

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
	225 plaatsen) – de Blauwe Tram gerealiseerd. Zoals ook blijkt uit de prestatie-indicator wat betreft het aantal fietsenstallingsplaatsen is het resultaat beduidend beter dan de streefwaarde.		
2c. Nieuwe kwalitatief goede fietsenstalling onder vernieuwd Stationsplein	In aanleg is de grote fietskelder Stationsplein (5000 plaatsen), conform planning.		😊
3a. Aanleg obstakelvrije voetgangersruimte bij reconstructies	Bij iedere reconstructie/herprofilering is rekening gehouden met voldoende obstakelvrije ruimte voor voetgangers.		😊
3b. Uitbreiden geleidelijnen voor visueel gehandicapten	Bij iedere reconstructie/herprofilering is waar nodig rekening gehouden met aanleg van geleidelijnen.		😊
3c. Uitbreiden rateltickers bij verkeerslichten	Alle nieuwe en te vervangen verkeerslichteninstallaties, worden (waar nodig) voorzien van rateltickers.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Aantal verkeerslichten met KAR systeem t.b.v. openbaar vervoer	10 (in 2006)	75	78	Gemeentelijke registratie
1c. Aantal bushaltes, die voldoen aan de toegankelijkheidsrichtlijnen van de Wet OV	7 (in 2006)	32	32	Gemeentelijke registratie
2a. Lengte fietspadennetwerk (-paden) in km in beheer bij de gemeente	NB: was in 2008 62 km	-	65,1	Gemeentelijke registratie
2b. Aantal fietsenstallingsplaatsen (incl. NS-station) in de binnenstad	4.675 (2004)	4.700	5.065 (excl. 2.695 fietsklemmen op straat)	Gemeentelijke registratie
3c. Aantal verkeerslichten met rateltickers	25 (2006)	60	66	Gemeentelijke registratie

Beleidsveld 8.3 Parkeren

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Minder ruimtebeslag door geparkeerde auto's in binnenstad	Het eerste deel van de parkeergarage Raaks (238 plaatsen) is opengesteld.	Vanwege de vele reconstructies in de binnenstad is deze doelstelling (nog) niet waargemaakt.	😊
2. Minder parkeeroverlast in de wijken	Het percentage Haarlemmers dat de parkeergelegenheid in de eigen woonbuurt voldoende vindt, blijft stabiel op 51%. In hoeverre daarbij sprake is van overlast, is niet bekend. De diverse nieuwbouwplannen worden blijvend beoordeeld op het gelijk houden of verbeteren van parkeermogelijkheden in de wijken; ook is gewerkt aan het beter benutten van bestaande parkeergarage-areaal van de Cronjégarage door experimenten uit te voeren met pendeldiensten naar het centrum van Haarlem en acties in samenwerking met de winkeliersvereniging Cronjéstraat.	Niet overal blijkt een parkeereis te kunnen worden opgelegd, zeker ook daar waar "geldend recht" van toepassing is, of indien het grote belang van woningbouw toch te zwaar weegt. Daarmee wordt het streefwaardecijfer niet gehaald.	😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Aantal garageparkeerplaatsen in het centrum	2.575 (2006)	2565	2174	Gemeentelijke registratie
1. Oordeel Haarlemse ondernemers over parkeermogelijkheden in de stad (rapportcijfer)	5,9 (2005)	6,4	Dit gegeven wordt pas medio 2010 bekend	Benchmark Gem.Ondernemingsklimaat
2.% Haarlemmers dat parkeergelegenheid in de eigen woonbuurt (ruim) voldoende vindt	55% (2005)	≥58%	51%	Omnibusonderzoek

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Betere bewegwijzering naar P-garages	Er is een nieuw parkeerbewegwijzeringssysteem gerealiseerd, waarbij op vele displays nu het aantal beschikbare parkeerplaatsen wordt weergegeven.		😊
1b. Stimuleren Park & Ride voorzieningen	De kansen voor uitbreiding P&R bij Spaarnwoude zijn zwaar in de belangstelling.	Een P&R terrein bij station Haarlem-Spaarnwoude is nog niet gerealiseerd.	😐
1c. Voorbereiding parkeergarage Nieuwe Gracht (realisatie 2010)	Er loopt een onderzoek naar mogelijkheden tot uitbreiding van de Kampgarage, terwijl de zoektocht naar een locatie aan de oostzijde van de binnenstad nog steeds (zij het moeizaam) loopt.	Een nieuwe parkeergarage Nieuwe Gracht bleek niet haalbaar.	😐
2a. Controle-acties wijkparkeren	Alle wijken worden dagelijks steekproefsgewijs gecontroleerd. Een belangrijke efficiëncyslag is gemaakt door introductie van digitale kentekencontrole.		😊
2b. Bij nieuwbouw meer parkeren op eigen terrein	Bij de vele bouwplannen, -aanvragen of informatievragen vooraf is dit principe voortdurend onder de aandacht gebracht en vaker ook in de plannen opgenomen dan wel gerealiseerd.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Nieuw parkeerwijzeringssysteem	0 (2007)	1	1	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal uitgeschreven parkeerboetes	40.950 (2006)		27.925	Gemeentelijke registratie

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids- veld	Programma 8 Bereikbaarheid en mobiliteit	rekening 2008	2009		Rekening
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	
<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>					
8.1	Autoverkeer en verkeersveiligheid	2.987	3.147	2.842	3.197
8.2	Openbaar vervoer en langzaam verkeer	269	1.001	865	288
8.3	Parkeren	6.303	6.885	7.522	7.764
	Totaal lasten	9.560	11.033	11.229	11.249
<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>					
8.1	Autoverkeer en verkeersveiligheid	194	7	7	95
8.2	Openbaar vervoer en langzaam verkeer	144	-	-	80
8.3	Parkeren	13.769	15.128	14.402	13.731
	Totaal baten	14.107	15.135	14.409	13.906
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	-4.548	-4.102	-3.180	-2.657
<i>Toevoeging reserves</i>					
	Onderhoud impuls fietspaden				300
	Nicolaasbrug (fietsbrug Spaarne)				300
	Totaal toevoegingen aan reserves	-	-	-	600
<i>Onttrekking reserves</i>					
	Algemene reserve (Nieuwe Gracht parkeergarage)				40
	Totaal toevoegingen aan reserves	-	-	30	40
	Saldo inclusief mutaties reserves	-4.548	-4.102	-3.210	-2.097

Analyse saldo programma

Het programma Bereikbaarheid en mobiliteit sluit met een batig saldo van € 2.097.000. Dit is € 1.113.000 nadeliger dan het geraamde saldo.

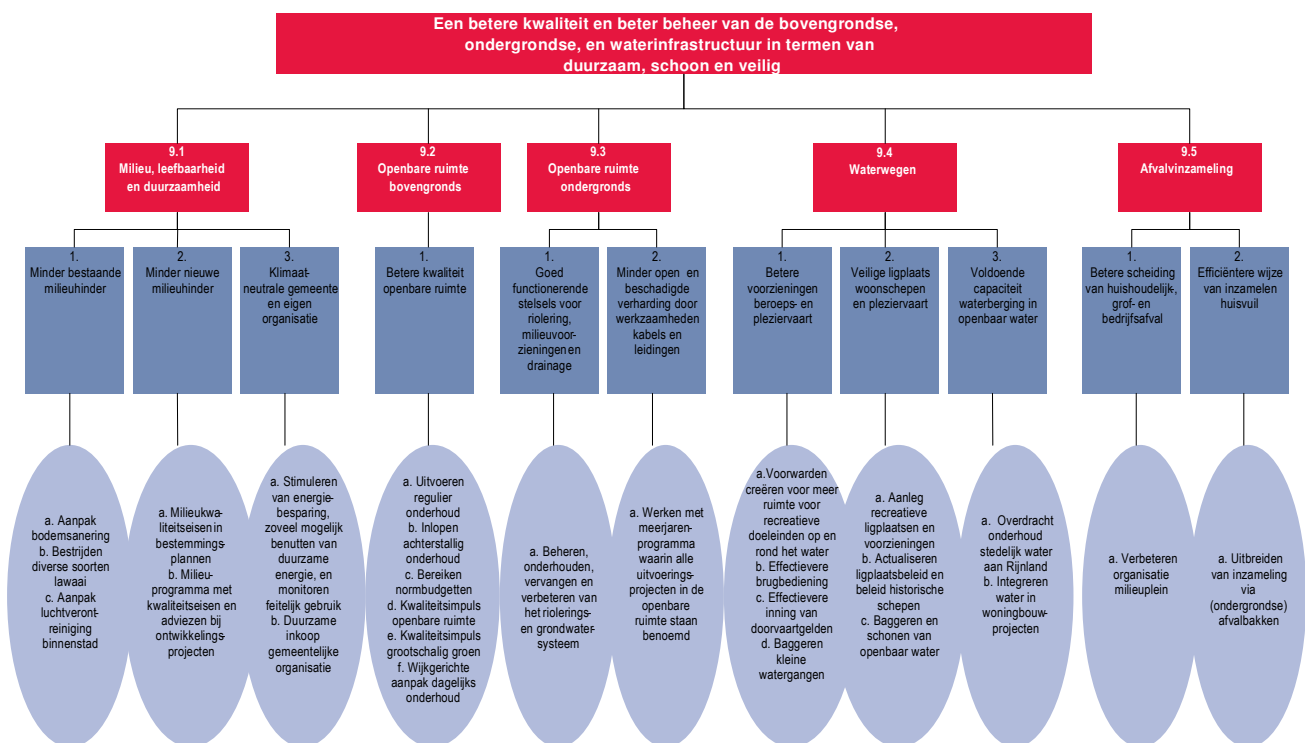
De opbrengsten uit straatparkeren blijven met € 1,426 miljoen, achter. De opbrengstraming over 2009 is onvoldoende aangepast aan de werkelijke ontwikkelingen in 2008. Daarnaast is de opbrengst over meterparkeren in 2009 nog eens met € 300.000 gedaald ten opzichte van 2008. De inkomsten uit garageparkeren zijn daarentegen met € 751.000 gestegen door een betere bezetting bij de parkeergarages Houtplein, Appelaar, Ripperda en de Raaks en eenmalige baten uit verkoop grond- en opstallen. Per saldo een nadeel van € 675.000.

Daarnaast is voor € 300.000 meer interne uren besteed aan het beleidsveld autoverkeer en verkeersveiligheid.

Programma 9 Kwaliteit Fysieke Leefomgeving

Commissie Beheer
(Coördinerende) Portefeuille(s) Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte, Milieu
Afdeling(en) Wijkzaken, Stadszaken (Milieu)

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Een betere kwaliteit en beter beheer van de bovengrondse, ondergrondse en waterinfrastructuur in termen van duurzaam, schoon en veilig.

In 2009 zijn diverse resultaten geboekt wat betreft de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in termen van duurzaam, schoon en veilig. We noemen er enkele.

De inhaalslag achterstallig onderhoud en het op normniveau brengen van de onderhoudsbudgetten heeft tot resultaat geleid. Het onderhoudsniveau is toegenomen en met name het groenonderhoud is in 2009 op het vereiste normniveau gebracht. Daarbij is ook het oordeel dat Haarlemmers over de kwaliteit van de openbare ruimte licht gestegen: van het rapportcijfer 6,2 in 2008 naar een 6,4 in 2009. Als uitzondering kan genoemd worden dat de Haarlemmers minder tevreden zijn met het onderhoud van wegen en fietspaden in hun omgeving. In het hiertoe behorende domein wegen, straten, pleinen blijft het achterstallig onderhoud het grootst en is het budget nog niet op normniveau. Eind 2009 is opdracht gegeven voor de actualisatie van de normbedragen en het achterstallig onderhoud. Resultaten zullen bij de kadernota 2010 bekend zijn. Het aantal wijken aangesloten op ondergrondse inzameling is wederom verder toegenomen. Het onderhoud van het stedelijk water is in 2009 overgegaan naar Rijnland.

Via de wijkgerichte aanpak van het dagelijks onderhoud en de wijkcontracten worden in samenspraak met bewoners goede resultaten geboekt in verbetering van de fysieke leefomgeving. Er is aandacht voor afstemming tussen de wensen vanuit de wijken met de langjarige vervangingsprogramma's.

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
Totaaloordeel burger over kwaliteit openbare ruimte inclusief milieu op een schaal van 0 (slecht) naar 10 (perfect)	6,2 (2008)		6,4	Omnibusonderzoek

Beleidsveld 9.1 Milieu, Leefbaarheid en Duurzaamheid

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Minder bestaande milieuhinder	Het verbeteren van bestaande bodem-, geluid- en luchtkwaliteit alsmede de externe veiligheid verliep volgens plan. Het oordeel van Haarlemmers over geluidsoverlast en luchtkwaliteit is enigszins verslechterd, terwijl bijvoorbeeld het aandeel fijnstof in de lucht aanzienlijk is teruggebracht. Deze ontwikkeling stemt overeen met het landelijke beeld.	De start van de sanering van 470 woningen tegen railverkeerslawaai zal begin 2010 plaatsvinden na een geslaagde aanbesteding in december 2009. Het vaststellen van het Plan van Aanpak burenlawaai is vindt plaats in 2010	☹️
2. Minder nieuwe milieuhinder	Alle geplande werkzaamheden inzake bestemmingsplannen en ontwikkelingsprojecten zijn uitgevoerd. Standaard wordt hierbij aandacht besteed aan geluidhinder, lucht- en bodemverontreiniging, externe veiligheid, milieuzonering en duurzame stedelijke ontwikkeling met als doel het bereiken van een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving.		😊
3. Klimaatneutrale gemeente en eigen organisatie	Vrijwel alle projecten zoals geformuleerd in het Duurzaamheidsprogramma 2009 zijn gestart. Het aantal Haarlemmers dat aan energiebesparing doet vanwege milieuoverwegingen neemt licht toe, echter de meeste effecten van de projecten uit het Duurzaamheidsprogramma zijn nu nog niet zichtbaar.		☹️

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Oordeel Haarlemmers over geluidsoverlast op schaal 0 (geen overlast) tot en met 10 (zeer veel overlast)	3,8 (2007)	3,6	4,3	Omnibusonderzoek
1. Oordeel Haarlemmers over luchtverontreiniging op schaal 0 (geen overlast) tot en met 10 (zeer veel overlast)	3,8 (2007)	3,6	4,3	Omnibusonderzoek
1. Concentratie NO ₂ en fijn stof (PM ₁₀) in de lucht in ug/m ³	NO ₂ 40 PM ₁₀ 37 (2006)	≤40 ≤40	40 23	RIVM-meetpunt Amsterdamse poort
1. Energieverbruik, % groen en CO ₂ uitstoot	2007	n.b.	De CO2 monitor 2009 komt in de loop van 2010 beschikbaar	Liander, Eneco
3. % Haarlemmers dat aan energiebesparing doet vanuit milieuoverwegingen	52% (2007)	57%	60%	Omnibusonderzoek
3. % Haarlemmers dat bezorgd is dat het klimaat verandert	62% (2007)	57%	61%	Omnibusonderzoek

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Aanpak bodemsanering	In 2009 is een beschikking voor de sanering van het Reinaldapark afgegeven, zijn de voorbereidingen hiervoor gestart en is het Deli-terrein (Nolet en van der Putten) gesaneerd. Alle saneringsplannen en -meldingen van derden zijn op tijd beschikt. In 2009 zijn relatief veel saneringen uitgevoerd.		😊
1b. Bestrijden diverse soorten lawaai	Er zijn 24 woningen tegen verkeerslawaaï geïsoleerd. De maatregelen uit het actieprogramma omgevingslawaaï (2009) en de nota bouwlawaai (2009) worden uitgevoerd.	Het Plan van Aanpak burenlawaai is naar 2010 verschoven. De aanbesteding van de bouw van schermen langs het baanvak Haarlem-Leiden heeft plaats gevonden, waardoor de sanering van 470 woningen nog niet is gerealiseerd.	😐
1c. Aanpak luchtverontreiniging	Op het gebied van luchtverontreiniging is veel aandacht besteed aan verkeersbewegingen (uitstoot) Schoter- en Waarderbrug	Het beleidsplan luchtkwaliteit wordt in 2010 vastgesteld.	😐
2a. Milieu-kwaliteitseisen in bestemmingsplannen	Voor alle in procedure gebrachte bestemmingsplannen is een milieuparagraaf opgesteld		😊
2b. Milieuprogramma met kwaliteitseisen en adviezen bij ontwikkelingsprojecten	Bij in totaal 10 ontwikkelingsprojecten werd een milieuvadvis opgesteld		😊
3a. Stimuleren van energiebesparing, zoveel mogelijk benutten van duurzame energie, en monitoren feitelijk gebruik	Vrijwel alle projecten zoals geformuleerd in het Duurzaamheidsprogramma 2009 zijn – zij het met enige vertraging bij het aantrekken van personeel -gestart		😊
3b. Duurzame inkoop gemeentelijke organisatie	Bij alle centrale inkopen zijn duurzaamheidscriteria gehanteerd		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Aantal m2 gesaneerde grond per jaar (OPH52)	n.v.t.	17.500	37.718	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal m3 gesaneerde grond per jaar (OPH52)	n.v.t.	18.500	99.636	Gemeentelijke registratie
1b. Aantal gesaneerde woningen tegen wegverkeerslawaaï per jaar (OPH53)	n.v.t.	20	24	Gemeentelijke registratie
1b. Aantal gesaneerde woningen tegen railverkeerslawaaï	n.v.t.	470	In voorbereiding	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal nieuwe bestemmingsplannen met milieuparagraaf per jaar	n.v.t.	7	7	Gemeentelijke registratie
2b. Aantal nieuwe ontwikkelingsprojecten met een milieuprogramma	n.v.t.	10	10	Gemeentelijke registratie
3a. Aantal uitvoerings-projecten Haarlem Klimaatneutraal	n.v.t.	10 ¹	35 ¹	Milieu monitor
3b. % Inkopen volgens duurzaamheidscriteria	In 2010	n.v.t.	100%	Gemeentelijke registratie

¹ Afhankelijk van besluitvorming betreffende Plan van Aanpak Haarlem Klimaatneutraal en subsidies. In 2009 is voor een hoger ambitieniveau gekozen.

Beleidsveld 9.2 Openbare ruimte bovengronds

Wat hebben we bereikt?

Over de hele linie blijkt dat het totaaloordeel van de Haarlemmers over de kwaliteit van de openbare ruimte in 2009 positiever is geworden. Een uitsplitsing hiervan wordt gegeven in de tabel met de effectindicatoren.

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Betere kwaliteit openbare ruimte	Afgemeten aan de mening van de Haarlemmers in 2009 is de buurtverloedering minder geworden. Daarbij is een groter deel van de Haarlemmers in 2009 tevreden met het onderhoud van de wijk wat betreft straatreiniging, groenvoorzieningen en speelterreinen dan in eerdere jaren.	Het aandeel Haarlemmers dat tevreden is over het onderhoud van wegen en fietspaden in hun buurt is in 2009 gedaald ten opzichte van 2005. Ook is het aantal meldingen van storingen in de openbare ruimte gestegen.	😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Kencijfer buurtverloedering ¹ op schaal 0 (komt niet voor) tot en met 10 (komt vaak voor)	4,6 (2005)	5,0	4,2	Omnibusonderzoek ²
1.% Haarlemmers dat (zeer) tevreden is over onderhoud wegen en fietspaden in hun buurt	59% (2005)	48%	46%	Omnibusonderzoek ²
1.% Haarlemmers dat (redelijk) tevreden is met het onderhoud van hun wijk wat betreft straatreiniging	63% (2001)	72%	76%	Omnibusonderzoek
1.% Haarlemmers dat (redelijk) tevreden is met het onderhoud van hun wijk w.b. groenvoorzieningen	72% (2001)	68%	79%	Omnibusonderzoek
1.% Haarlemmers dat (redelijk) tevreden is met het onderhoud van hun wijk w.b. speelterreinen	47% (2001)	56%	76%	Omnibusonderzoek
1.Aantal meldingen van storingen in de openbare ruimte ³	18.000 (2006)	16.000	20.000	Gemeentelijke registratie

¹ Het kerncijfer buurtverloedering is samengesteld uit de volgende items: bekladding van muren/gebouwen, rommel op straat, hondenpoep en vernieling van telefooncellen/bus- of trambokjes. Een lager cijfer is hier positief.

² Deze indicator werd voorheen gemeten in de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor. Omdat deze monitor in 2007 voor het laatst is gehouden, is deze indicator thans ondergebracht in het Omnibusonderzoek.

³ Verdeling (2006) meldingen in rubrieken; afvalinzameling 23%, wegbebakening 22%, verhardingen 19%, verontreiniging 12%, groenvoorziening 9%.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Uitvoeren regulier onderhoud	De groenbestekken (bomen-, gras- en integraal), wegenbestekken (asfaltschade vorst, vervangen deklagen (Oudeweg, Koudenhorn, Industrieweg, etc), HBU/HBI en herstel bestrating), rioolinspectie- en rioolreinigingsbestekken en reinigingsbestekken (verwijderen veeg- en zwerfvuil, onkruidbestrijding, legen afvalbakken en verwijderen drijfvuil) zijn tot uitvoering gebracht. Door een overprogrammering van werken is het budget voor regulier onderhoud (dagelijks en		😊

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
	grootonderhoud) geheel besteed.		
Ib. Inlopen achterstallig onderhoud	Met de voor dit doel vrijgemaakte middelen wordt gestaag gewerkt aan het inlopen van het achterstallig onderhoud en het op normniveau brengen van de onderhoudsbudgetten.	Het inlopen van het achterstallig onderhoud verloopt niet geheel volgens schema, door verschillende oorzaken. Eind 2009 is opdracht gegeven voor actualisatie van het achterstallig onderhoud. Resultaten zullen bij de kadernota 2010 bekend zijn.	☹
Ic. Bereiken normbudgetten	Voor het bereiken van de noodzakelijke normbudgetten is in 2009 € 8 miljoen extra ingezet en daadwerkelijk benut, zoals weergegeven bij de prestaties onder punt 1a, 1d en 1e. Eind 2009 is opdracht gegeven voor actualisatie van de normbedragen. Resultaten zullen bij de kadernota 2010 bekend zijn.		😊
Id. Kwaliteitsimpuls openbare ruimte	Op basis van de vastgestelde woonomgevingsplannen (WOP) is de Amsterdamsebuurt en Patrimoniumbuurt in uitvoering gebracht. Daarnaast zijn er nog vele andere werken in de openbare ruimte uitgevoerd, wat de kwaliteitsimpuls ten goede is gekomen: Amsterdamse buurt; deklaag Oudeweg; fietsstraat Kleine Houtweg; Jansstraat (onderdeel Rode Loper); fietspaden Vlaamse weg; realisering Eindhovenbrug en Kinderhuissingelbrug; onderhoud Van Eedenstraat; fietspad R. Nurksweg; realisering fietsstraat tussen Nederlandlaan en Belgiëlaan; realisering Schoterbrug; Oostweg; Oostenrijklaan e.o, herstel openbare ruimte; Roemer Visscherstraat, herstel openbare ruimte; asfalteren paden Molenplaspark; vervanging Duinvlietvoetbrug.	Ook zijn werken vertraagd, zoals Garenkokerskwartier (WOP is wel vastgesteld), Oranjeplein, Melkbrug, Pijnboomstraat, Herensingel, Paviljoenslaan, Wagenweg, die wel in 2010 uitgevoerd zullen zijn.	☹
Ie. Kwaliteitsimpuls grootschalig groen	De budgetten voor Heroriëntatie groen , Grootschalig groen en Intensivering openbare ruimte zijn in 2009 volledig besteed. In 2009 is gestart met de werkzaamheden aan Reinaldapark. De herinrichting van het Engelandpark is uitgevoerd. Verder zijn de volgende projecten aangepakt: Van Marumstraat, Bolwerken, Schotersingel, pleintje bij Ceramstraat en Poelpolder.	Aanpak Schoterbos-Noordersportpark is vertraagd wegens onduidelijkheid over HFC Haarlem.	☹
If. Wijkgerichte aanpak dagelijks onderhoud	In 2009 is het intensiveren van het onderhoudsniveau voortgezet. Er zijn 9 wijken aangepakt in het kader van de opschoonacties (PVA extra onderhoudsbudget) waarbij overtollig straatmeubilair is verwijderd waaronder 3600 anti-parkeerpalen. Verder zijn er oude fietsrekken weggehaald en 1.200 nieuwe geplaatst. Ook zijn in de plaats van palen hier en daar bloembakken geplaatst. Een en ander in overleg met bewoners(organisaties).		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Aantallen aangepakte m2 verharding (OPH54) per jaar	Totaal aantal m2 verharding begin 2007: 5.740.900 Eind 2007: 5.775.876	100.000	171.000	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal aangepakte bomen per jaar	Totaal aantal bomen per 01-01-2008: 55.587 bomen (1keer per 4 jaar snoeien)	14.000	16.400	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal aangepakte	Totaal aantal	26	11	Gemeentelijke

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
speelvoorzieningen per jaar	speelvoor-zieningen per 01-01-2007: 240			registratie
1a. Aantal aangepakte bruggen en viaducten per jaar	Totaal aantal per 01-01-2007: 204	5	16	Gemeentelijke registratie
1d. Aantal hectare aangepakte openbare ruimte (30 ha. in periode 2005-2009)	Totaal aantal hectare ge-realiseerd 20 ha.	2	17,8	Gemeentelijke registratie
1e. Aantal hectare aangepakt grootschalig groen (OPH55) per jaar	180 (2008)	6	26,5	Gemeentelijke registratie
1f. Aantal (op te starten) wijkcontracten (looptijd 2 jaar)	0	5	5	Gemeentelijke registratie

Beleidsveld 9.3 Openbare ruimte ondergronds

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Goed functionerende stelsels voor riolering, milieuvorzieningen en drainage	De in het Gemeentelijk RioleringsPlan 2007-2011 (GRP 2007-2011) verwoorde doelstellingen en de hierbij behorende werkzaamheden zijn vertaald naar het MeerJarenProgramma (MJP). Uitgangspunt is dat in 2015 alle noodzakelijke milieuvorzieningen en rioolverruiming zijn gerealiseerd. Van de 20 aan te leggen BergBezinkBassins (BBB's) zijn er inmiddels 9 gerealiseerd, inclusief de benodigde rioolverruiming. Diverse oude slechte riolen zijn vervangen en waar nodig slecht functionerende drainage.	Door bijgesteld beleid, aanvullend onderzoek en participatie/inspraak is de voortgang van een aantal projecten enigszins vertraagd. Het einddoel 2015 voor realisatie van de noodzakelijke bergbezinkbassins blijft haalbaar.	😊
2. Minder open en beschadigde verharding door werkzaamheden kabels en leidingen	Gekeken en ingestoken wordt op zoveel mogelijk combineren van werkzaamheden. Duidelijk wordt ingespeeld op een aantal integrale wijkprogramma's, waarbij de hele openbare ruimte inclusief de ondergrondse infrastructuur in één werkgang wordt meegenomen (bijvoorbeeld Europawijk Zuid, Oosterduin, Delftwijk). Door deze integrale aanpak wordt voorkomen dat de straat kort achter elkaar opgebroken wordt.	In de praktijk blijkt dat het toch nog voorkomt dat pas aangelegde trottoirs en wegen opnieuw worden open gebroken en hersteld in verband met nutsvoorzieningen.	😊

Er waren in de Programmabegroting 2009-2013 geen effectindicatoren bij dit beleidsveld.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Beheren, onderhouden, vervangen en verbeteren van het riolerings- en grondwatersysteem	In het door de gemeenteraad goedgekeurde Gemeentelijk RioleringsPlan 2007-2011 is de onderhoudscyclus voor de riolering en drainage vastgelegd. Tevens is in het GRP verwoord welke investeringswerken de komende jaren moeten worden uitgevoerd. De onderhoudscyclus is in 2009 volledig uitgevoerd.	Door bijgesteld beleid, aanvullend onderzoek en participatie/inspraak is de voortgang van een aantal projecten enigszins vertraagd. Dit betekent dat een aantal projecten ten opzichte van de oorspronkelijke planning één of twee jaar naar achteren zijn verschoven. Onder meer het Wilsonsplein, het Oranjeplein en de ongerioleerde percelen Spaarndam. Het einddoel 2015 voor realisatie van de noodzakelijke bergbezinkbassins blijft mogelijk.	😊
2a. Werken met meerjarenprogramma waarin alle uitvoeringsprojecten in de	In het Meerjarenprogramma Openbare Ruimte, Groen en Verkeer 2009-2012, zoals dat door het college van B&W is goedgekeurd, zijn de		😊

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
openbare ruimte ondergronds staan benoemd	werkzaamheden voor het vervangen en realiseren van milieuvorzieningen opgenomen. In 2009 is overeenkomstig het MJP gewerkt. Naast aanleg van bergbezinkbassins, wordt waar mogelijk ingespeeld op realisatie van een duurzaam rioolsysteem door middel van gescheiden afvoer van hemelwater. In 2010 en 2011 wordt gestart met de wijken Oosterduin, Europawijk-zuid en Delfwijk.		

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1a. Aantal km vernieuwde riolering en drainage per jaar	Totaal ca 480 km riolering en ca 210 km drainage	5 km	7 km (daarnaast nog 9 km nieuw aangelegde riolering)	Gemeentelijke registratie
1a. Verruimde riolen ivm wateroverlast en Wet milieubeheer in kilometers	Totaal ca 8 km riool te verruimen	3,3 km	1 km	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal gerealiseerde bergbezinkbassins en bergbezinkleidingen (BBB/BBL) per jaar	Eind 2008 totaal 8 BBB's. Nog 14 BBB's te realiseren.	5 BBB's	2 BBB	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal 'werk met werk projecten' ¹ in relatie tot ondergrondse werkzaamheden	-	23 projecten	13 projecten	Meerjarenprogramma jaarsnede

¹ D.w.z. meerdere beheergroepen (bijv. verharding, groen, ondergrondse leidingen en riolering) tegelijk

Beleidsveld 9.4 Waterwegen

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Betere voorzieningen voor beroeps- en pleziervaart	In 2009 zijn belangrijke beleidskaders voor betere voorzieningen opgesteld. Deze beleidskaders worden in 2010 vastgesteld en gaan vervolgens in uitvoering. Zie verder onder prestaties.	Beleid is voorwaarde schepend voor betere voorzieningen. Vaststelling en uitvoering van het beleid moet nog plaatsvinden.	😊
2. Veilige ligplaats woonschepen en pleziervaart	In 2009 is het beleid voor ligplaatsen pleziervaartuigen vastgesteld. Zie verder onder prestaties.	Uitvoering van het beleid gebeurt in de periode 2010-2012.	😊
3. Voldoende capaciteit waterberging in openbaar water	In 2009 is beleid voor een projectoverstijgende aanpak stedelijke waterberging vastgesteld. Zie verder onder prestaties.		😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. Aantal doorvaarten ¹	13.000 (2006)	14.300	19.125	Gemeentelijke registratie (Havendienst)
- beroepsvaart	4.292 (2007)	4.000	4.416	Gemeentelijke registratie (Havendienst)
- pleziervaart	9.362 (2007)	10.000	14.042	Gemeentelijke registratie (Havendienst)
- chartervaart	250 (2007)	270	667	Gemeentelijke registratie (Havendienst)
1. Aantal meldingen van storingen en schades aan civiel technische kunstwerken (o.a. bruggen etc.)	73 (2006)	60	51	Gemeentelijke registratie
1. Passanten enquête over kwaliteit aanlegmogelijkheden	In 2009	p.m.	Vindt plaats in juli-augustus 2010	p.m.
2. Aantal overnachtingen pleziervaart	12.000 (2007)	13.000	15.000	Gemeentelijke registratie (Havendienst)

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
3. Capaciteit waterberging	338,0 ha (2008)	341,8 ha	342,2 ha	Gemeentelijke registratie

¹ Zonder rekening te houden met consequenties dichtzetten grote sluis Spaardam bij renovatie.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Voorwaarden creëren voor meer ruimte voor recreatieve doeleinden op en rond het water	In 2009 zijn de volgende beleidsmatige voorwaarden gecreeerd/opgesteld: <ul style="list-style-type: none"> • Concept plan van aanpak watertoerisme opgesteld (uitwerking van de Kansenskaart Watertoerisme); • Concept Verordening Openbaar Water opgesteld en in inspraak gebracht. 	Beleid afmeerzones Spaarne zal worden opgesteld na vaststelling plan van aanpak watertoerisme.	😊
1b. Effectievere brugbediening	In 2009 zijn voorstellen gedaan voor centrale afstandsbediening van de beweegbare bruggen over het Spaarne. Het college heeft besloten dit alleen te realiseren voor de Schoterbrug en de Schouwbroekerbrug.		😊
1c. Effectievere inning van doorvaartgelden	In afwachting van de invoering van een landelijk betaalsysteem worden 4 betaalautomaten opgesteld waarvan er nu 2 zijn opgesteld.	Plaatsen 2 extra betaalautomaten is vertraagd vanwege technische complicaties.	😊
1d. Baggeren kleine watergangen	Is onderdeel van baggeren fase 2 (alle resterende niet in fase 1 gebaggerde watergangen). Inmeten van de te baggeren watergangen is eind 2009 van start gegaan. Baggeren start in de tweede helft van 2010.	Uitvoering baggeren fase 2 ondervindt vertraging vanwege complexiteit van de opgave (waaronder in kaart brengen van alle nog te baggeren sloten en waterpartijen, incl. eigendom en beheerverantwoordelijkheden).	😊
2a. Aanleg recreatieve ligplaatsen en voorzieningen	Grachten en singels: In 2009 is beleid herindeling ligplaatsen voor pleziervaartuigen in grachten en singels vastgesteld. Spaarne: In 2009 is een concept plan van aanpak watertoerisme opgesteld (uitwerking van de Kansenskaart Watertoerisme). Het plan wordt in 2010 vastgesteld. In 2009 zijn 10 aanlegvoorzieningen bij de Droste boulevard aangelegd.	Grachten en singels: Uitvoering herindeling grachten en singels gebeurt in de periode 2010-2012. Spaarne: Beleid afmeerzones Spaarne zal worden opgesteld na vaststelling plan van aanpak watertoerisme. Aanlegvoorzieningen voor riviercruises wordt in reconstructie Spaarndamseweg meegenomen: uitvoering 2010.	😊
2b. Actualiseren ligplaatsbeleid en beleid historische schepen	Continuering van het vigerend beleid: bij vervanging schepen aan de Friese Varkensmarkt moet een historisch schip worden aangekocht / afgemeerd. Kotterclub restaureert nog steeds schepen bij Molen de Adriaan. Historische charterschepen kunnen in de winter in de binnenstad een winterplaats krijgen.	Beleid afmeerzones Spaarne zal worden opgesteld, waarin vigerend en nieuw beleid historische schepen wordt meegenomen.	😊
2c. Baggeren en schonen van openbaar water	Inmeten van de te baggeren watergangen (baggeren fase 2) is eind 2009 van start gegaan. Baggeren start in de tweede helft van 2010. Schonen van de watergangen is per 1 januari 2009 overgegaan naar Rijnland.	Uitvoering baggeren fase 2 ondervindt vertraging vanwege complexiteit van de opgave (waaronder in kaart brengen van alle nog te baggeren sloten en waterpartijen, incl. eigendom en beheerverantwoordelijkheden).	😊
3a. Overdracht onderhoud stedelijk water aan Rijnland	Onderhoud stedelijk water is per 1 jan. 2009 overgegaan naar Rijnland. Waterbeheer van een aantal Haarlemse polders gaat per 1 januari 2010 naar Rijnland.		😊
3b. Integreeren water in woningbouwprojecten	Projecten worden getoetst op de waterop-gave. Beleid voor projectoverstijgende alternatieven is van kracht. Een aantal projectoverstijgende waterprojecten in Schalkwijk, Delftwijk en Waarderpolder is in voorbereiding/ uitvoering.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1c. Aantal betaalautomaten voor lig-en doorvaartgeld totaal geplaatst	1 (per 01-01-2007)	4	1	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal recreatieve ligplaatsen en voorzieningen in primair water (o.a. rivier het Spaarne)	230	250	240 (Droste boulevard)	Gemeentelijke registratie
2b. Aantal ligplaatsen recreatievaartuigen secundair water (grachten, vaarten, sloten)	1.150	1.200	1.350	Gemeentelijke registratie

Beleidsveld 9.5 Afvalinzameling

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Betere scheiding van huishoudelijk-, grof- en bedrijfsafval	<ul style="list-style-type: none"> invoering kunststofinzameling vastgesteld 78 ondergrondse glas- en papiercontainers geplaatst	De scheidingsresultaten dienen de komende jaren verder verbeterd te worden. Plannen worden ontwikkeld in het kader van het nieuwe afvalstoffenplan 2010 - 2015	😊
2. Efficiëntere wijze van inzamelen huisvuil	<ul style="list-style-type: none"> invoering ondergrondse inzameling centrum vastgesteld efficiëntere inzamelroutes verruiming loopafstanden ondergrondse containers vastgesteld onrendabele GFT inzameling afgeschaft 	Toekomstvisie grofvuilinzameling niet gerealiseerd in 2009. Dit zal plaatsvinden in 2010.	😞

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1. % Haarlemmers (zeer) tevreden over het ontdoen van afval	80% huishoudelijk afval 75% grof afval	≥80% huishoudelijk afval ≥75% grof afval	74% huishoudelijk afval 78% grof afval	Omnibusonderzoek
1. Tonnages soorten afval - restafval - GFT (groen –fruit-tuinafval) - Papier/karton - Glas - KCA (Klein Chemisch Afval)	Per 01-01-2007 50.000 6.284 6.264 3.216 153	44.000 6.200 7.500 3.500 200	De gegevens komen medio maart 2010 beschikbaar	Spaarnelanden
2. Aanbod bedrijfsafval in tonnen ¹	8.763 (2007)	12.500	Zie boven	Spaarnelanden

¹ Door het plaatsen van ondergrondse huisvuilbakken wordt voorkomen dat men zich ontdoet van bedrijfsafval in straatcontainers en moeten bedrijven het op de officiële manier aanbieden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Verbeteren organisatie milieuplein	<ul style="list-style-type: none"> Gedragregels geformaliseerd ten aanzien van gebruik milieuplein in Afvalstoffenverordening. Meer duidelijkheid ten aanzien van regels milieuplein, in het bijzonder aangaande maximale gratis hoeveelheden en regels voor bedrijven. 		😊
2a. Uitbreiden van inzameling via (ondergrondse) afvalbakken	<ul style="list-style-type: none"> 1.000ste ondergrondse container voor restafval geplaatst in september 2009. Alle bovengrondse papier- en glascontainers zijn vervangen door ondergrondse containers. Afvalinzameling binnenstad gaat ondergronds. 		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
2a. Totaal aantal ondergrondse bakken restafval	600 (per 01-01-2007)	900	1.043	Spaarnelanden
2a. Totaal aantal ondergrondse locaties papier en glas (cumulatief)	40 locaties (per 01-01-2007)	100 containers	235 containers	Spaarnelanden

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleidsveld	Programma 9 Kwaliteit fysieke leefomgeving	rekening 2008	2009		Rekening
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief mutaties reserves)					
9.1	Milieu, leefbaarheid en duurzaamheid	7.804	8.154	10.534	9.343
9.2	Openbare ruimte bovengronds	42.842	35.471	36.737	54.323
9.3	Openbare ruimte ondergronds	7.966	7.398	7.293	7.266
9.4	Waterwegen	7.858	8.492	8.991	11.880
9.5	Afvalinzameling	17.298	17.172	18.268	18.362
Totaal lasten		83.769	76.687	81.823	101.174
Baten (exclusief mutaties reserves)					
9.1	Milieu, leefbaarheid en duurzaamheid	2.458	2.398	3.845	2.867
9.2	Openbare ruimte bovengronds	11.234	424	3.506	22.153
9.3	Openbare ruimte ondergronds	8.716	8.217	8.702	8.547
9.4	Waterwegen	1.564	410	861	1.169
9.5	Afvalinzameling	17.532	17.782	17.804	17.386
Totaal baten		41.503	29.231	34.717	52.123
Totaal saldo exclusief mutaties reserves		42.266	47.456	47.106	49.051
Toevoeging reserves					
	BTW-compensatiereserve				842
	Onderhoud Reinaldapark				550
	Grondexploitaties				87
	Vouchersysteem ¹				95
	Bewonersinitiatieven ¹				70
Totaal toevoegingen aan reserves		3.147	-	165	1.644
Onttrekking reserves					
	Rotonde Raaksbruggen				242
	Inhuur tijdelijk personeel groot onderhoud				905
	Omslagwerken Waarderpolder				1
	Vouchers bewonersinitiatieven ²				300
	Wijkgericht werken ²				109
	Herriestoppers ²				160
Totaal onttrekkingen aan reserves		184	905	1.574	1.717
Saldo inclusief mutaties reserves		45.229	46.551	45.697	48.978

¹ Budgetoverhevelingen

² Bestemming rekeningsresultaat 2008

Analyse saldo programma

Het programma Kwaliteit fysieke leefomgeving sluit met een nadelig saldo van € 48.978.000. Dit is € 3.281.000 nadeliger dan het geraamde saldo.

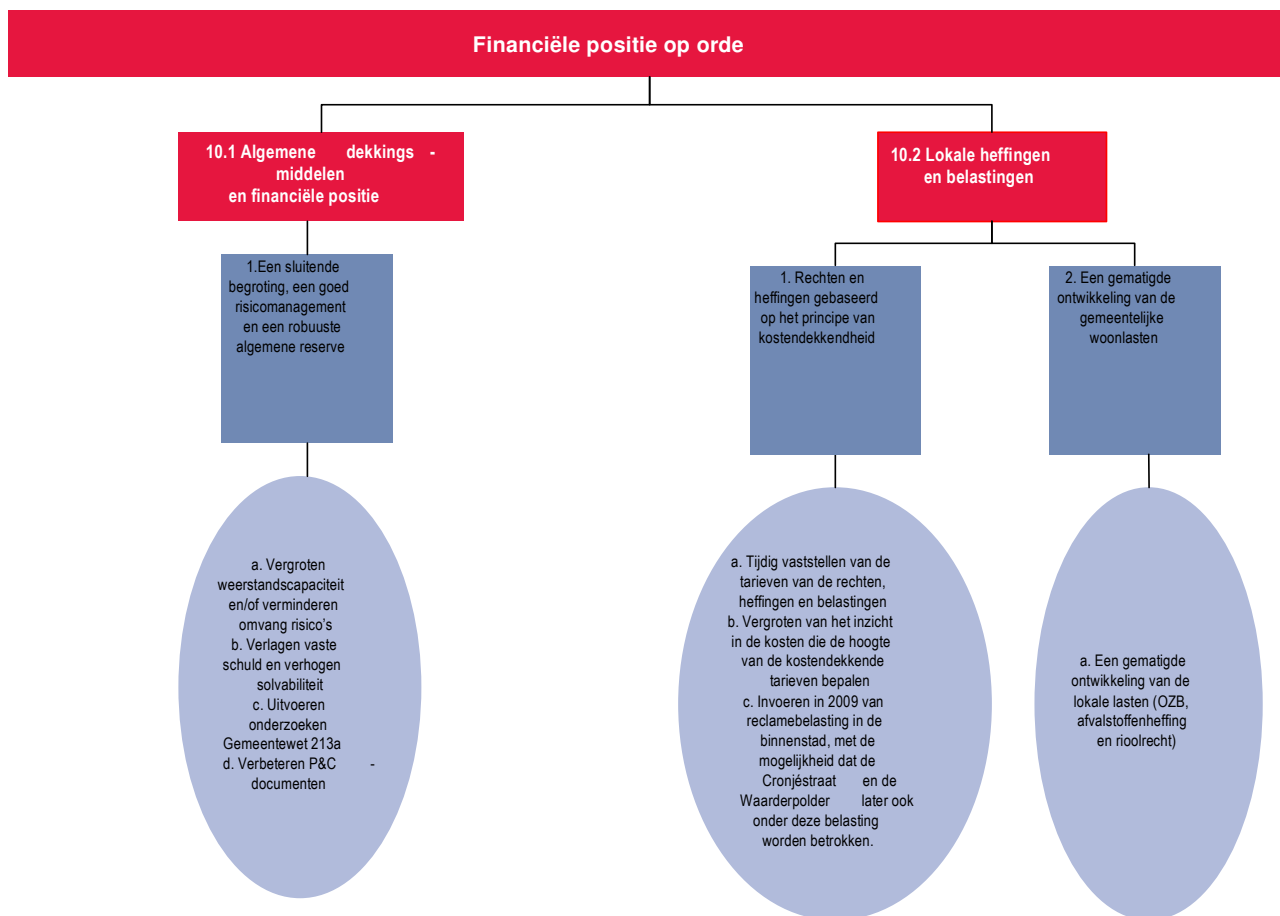
Er is extra budget besteed aan straatmeubilair (o.a. banken, anti-parkeerpalen en fietsenrekken) als onderdeel van het door de raad vastgestelde meerjarenonderhoudsplan en het project vervangen en opschonen van straatmeubilair. Om adequaat invulling te geven aan het inlopen van het achterstallig onderhoud en de uitvoering van het regulieronderhoud is er gedurende 2009 voor gekozen om aankopen straatmeubilair ad € 733.000 naar voren te halen.

Binnen het IP-project Land in Zicht worden werkzaamheden uitgevoerd voor het bouw- en woonrijp maken. De grondopbrengsten van Land in Zicht worden volledig ingezet voor de bouw van de Fly over. De grondopbrengsten worden naar verwachting (en volgens de huidige inzichten) later ontvangen, terwijl de Fly over al wordt aangelegd. De nu verwachte latere gronduitgifte met 5 jaar zal resulteren in een renteverlies van in totaal € 1,2 miljoen over de periode 2010 – 2014. Het verwachte verlies van € 1.222.000 is afgeboekt.

Op basis van een afgesloten overeenkomst met Rijnland inzake het beheer en onderhoud van openbaar water door Rijnland dient een voorziening te worden getroffen van € 1.519.000. In 2009 was hiervoor al € 785.000. Vanwege het verplichtende karakter van de overeenkomst dient de resterende € 734.000 nog ten laste van 2009 aangevuld te worden. Dit was geraamd voor 2010. Bij bestuursrapportage 2010-1 zal worden voorgesteld dit bedrag vrij te laten vallen.

Programma 10 Financiën/Algemene dekkingsmiddelen

Commissie Beheer
(Coördinerende) Portefeuille(s) Financiën en Personeel
Afdeling(en) Concernstaf, Middelen en Services

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Financiële positie op orde.

Het jaar 2009 wordt afgesloten met een positief rekeningresultaat, in de programmabegroting 2010-2014 wordt voor 2012 een tekort voorzien.

Door de economische recessie zal het rijk gaan bezuinigen en zullen de gemeenten niet buiten schot blijven. Om de fors dalende rijksinkomsten op te kunnen vangen moet Haarlem ombuigingsmaatregelen nemen om een sluitend meerjarenperspectief te kunnen handhaven.

Naast een sluitende begroting is ook een robuuste reservepositie van belang. In 2009 is de algemene reserve verder toegenomen en is de nota solvabiliteit gepresenteerd met diverse voorstellen om de solvabiliteit te verbeteren. Randvoorwaarde voor het verbeteren van de financiële positie van de gemeente was dat de lasten voor de burger zo min mogelijk stijgen. In 2009 zijn de woonlasten weliswaar gestegen, maar neemt Haarlem

nog steeds een bescheiden 29^e plaats in op de ranglijst woonlasten 100.000+ gemeenten die jaarlijks door het COELO wordt opgesteld.

In 2009 heeft de provincie beoordeeld dat de financiële positie van de gemeente redelijk is en daarmee is deze conform de streefwaarde.

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
Oordeel provincie over financiële positie	Matig 2006)	Redelijk	Redelijk	Provincie Noord-Holland

Beleidsveld 10.1 Algemene dekkingsmiddelen en financiële positie

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Een sluitende begroting, een goed risicomanagement en een robuuste algemene reserve	De begroting 2009 is sluitend. In 2009 is de nota solvabiliteit gepresenteerd met voorstellen om de solvabiliteitspositie van de gemeente te verbeteren. Enkele voorstellen hieruit zijn reeds uitgevoerd en hebben geleid tot een hogere algemene reserve. Risico's worden periodiek geïnventariseerd en gewaardeerd.		😊

De omvang van het resultaat van de begroting en de omvang van de algemene reserve worden genoemd in hoofdstuk 1.3³

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Vergroten weerstandscapaciteit en/of verminderen omvang risico's	In Haarlem wordt alleen de algemene reserve als weerstandscapaciteit gehanteerd. Deze is afgelopen jaar toegenomen door bijvoorbeeld de verkoop van de aandelen NUON. Daarnaast zijn de verschillende risico's in beeld gebracht en zijn waar mogelijk maatregelen getroffen om risico's te verminderen.		😊
1b. Verlagen vaste schuld en verhogen solvabiliteit	De algemene reserve is afgelopen jaar toegenomen.	Door het aantrekken van vreemd vermogen voor de financiering van investeringen is de vaste schuld verder toegenomen. De solvabiliteitsratio is verbeterd maar is nog niet voldoende.	😞
1c. Uitvoeren onderzoeken Gemeentewet 213a	In 2009 is er een onderzoek gedaan naar de overhead op de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Dit onderzoek is reeds afgerond. Daarnaast zijn er nog diverse andere onderzoeken uitgevoerd die in deel I van dit jaarverslag worden benoemd.	Het onderzoek naar afvalstoffenheffing is opgestart maar nog niet afgerond.	😐
1d. Verbeteren P&C-documenten	De inhoud, toegankelijkheid en vormgeving van P&C-documenten wordt jaarlijks verder verbeterd. In 2009 is met name extra aandacht besteed aan de verdere ontwikkeling van indicatoren, de inzichtelijkheid van de Wmo in de begroting en het verbeteren van het Meerjaren Perspectief Grondexploitatie en. Ook wordt in de bestuursrapportages periodiek	Met name het aanscherpen van doelen en prestaties (en het formuleren van de meest geschikte indicatoren om te meten of die worden gerealiseerd) is niet iets dat 'klaar' is, maar blijft een onderwerp waarop Haarlem zich verder kan ontwikkelen.	😊

³ In dit jaarverslag zijn een aantal indicatoren weggelaten die wel in de programmabegroting 2010-2014 waren opgenomen. De reden hiervoor is dat deze onderwerpen elders in dit jaarverslag aan de orde komen.

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
	en inzichtelijk verantwoording afgelegd over de realisatie van projecten (financieel en beleidsmatig). Uit het onderzoek de Staat van de Raad blijkt dat de meeste raadsleden (12 van de 17 geïnterviewde raadsleden) het (zeer) eens zijn met de stelling dat de jaarstukken, kadernota en begroting de laatste jaren sterk zijn verbeterd.		

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
1c. Onderzoeken GW 213a	p.m.	2	1	Gemeentelijke registratie
1d. Oordeel commissie Kordes over Jaarverslag	5,6 (Jaarverslag 2007)	> 7,5	Ruim voldoende ¹	Juryrapport commissie Kordes

¹ Deze score is van toepassing op het jaarverslag 2008. Er is dit een waardering voor het jaarverslag gegeven maar geen cijfer. De score van het jaarverslag 2009 is pas eind 2010 bekend.

In de paragrafen weerstandsvermogen en financiering worden de omvang van de risico's, het ratio weerstandsvermogen, de omvang van de vaste schuld en het solvabiliteitsratio benoemd⁴.

Beleidsveld 10.2 Lokale heffingen en belastingen

Wat hebben we bereikt?

Doel	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we niet bereikt?	2009
1. Rechten en heffingen gebaseerd op het principe van kostendekkendheid	De Haarlemse heffingen zijn conform de uitgangspunten, kostendekkendheid en inflatieaanpassing, vastgesteld		😊
2. Een gematigde ontwikkeling van de gemeentelijke woonlasten	De gemeentelijke woonlasten zijn conform de uitgangspunten, inflatieaanpassing en een toename van de onroerend zaakbelasting van 3%, vastgesteld. Uit een vergelijk met andere 100.000+ gemeenten blijkt dat Haarlem een 29 ^e plaats inneemt (van de 36 grote gemeenten, waarbij de duurste gemeente op nummer 1 staat en de goedkoopste op nummer 36).		😊

Effectindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
2. Positie Haarlem op ranglijst woonlasten 100.000+ gemeenten (hoe lager hoe gunstiger) ¹	25	25 of lager	29	COELO

¹ Ten opzichte van andere 100.000+ gemeenten heeft Haarlem lagere woonlasten, dit uit zich in een lage plaatsing op de ranglijst voor woonlasten in 100.000+ gemeenten. Op dit moment neemt Haarlem een 28^e plaats in; er zijn dus 28 gemeenten duurder dan Haarlem en 7 gemeenten goedkoper

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
1a. Tijdig vaststellen van de tarieven van de rechten, heffingen en belastingen	De tarieven van de rechten, heffingen en belastingen zijn tijdig vastgesteld. Ook wijzigingen en bijbehorende verordeningen zijn tijdig vastgesteld.		😊
1b. Vergroten van het inzicht in de kosten die de hoogte van de kostendekkende tarieven bepalen	Als onderdeel van de nota Haarlemse belastingvoorstellen voor 2009, zijn expliciet de kosten van dienstverlening vermeld per heffing, de opbouw van de tarieven en de mate van		😊

⁴ In dit jaarverslag zijn een aantal indicatoren weggelaten die wel in de programmabegroting 2010-2014 waren opgenomen. De reden hiervoor is dat deze onderwerpen elders in dit jaarverslag aan de orde komen.

Prestatie	Wat hebben we gedaan?	Wat hebben we niet gedaan?	2009
	kostendekkendheid per heffing.		
1c. Invoeren in 2009 van reclamebelasting in de binnenstad, met de mogelijkheid dat de Cronjéstraat en de Waarderpolder later ook onder deze belasting worden betrokken.	De reclamebelasting is met ingang van 1 juli 2009 ingevoerd in de binnenstad. De winkeliers van de Cronjéstraat hebben aangegeven op dit moment nog niet hieraan deel te willen nemen. Voor de Waarderpolder wordt een voorstel voorbereid voor de invoering van een heffing op basis van de Experimentenwet Bedrijven Investeringszones (BIZ). Dit zal in de loop van 2010 aan de raad worden voorgelegd. Voor de effectuering is een draagvlakmeting verplicht.		😊
2a. Een gematigde ontwikkeling van de lokale lasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht)	Conform de afspraken zijn de tarieven aangepast voor de inflatie en is de onroerend zaakbelasting toegenomen met 3% zoals afgesproken in het coalitie akkoord.		😊

Prestatieindicator	Nulmeting	Streefwaarde 2009	Realisatie 2009	Bron
2a. Percentage stijging ¹	(2006)			Jaarrekening / Programmabegroting
- OZB	3,1	5,0	6,20	
- Afvalstoffenheffing	0,0	2,0	4,45	
- Rioolrecht	3,0	12,0	3,25 ²	
Stijging woonlasten	1,6	5,7	4,85	

¹ Het gaat daarbij om de stijging berekend voor een woning met een gemiddelde waarde, bewoond door de eigenaar en met een meerpersoonshuishouden.

² De verwachte stijging voor het rioolrecht heeft niet plaats gevonden omdat bij de uitvoering van het GRP-2 deze stijging niet is toegestaan.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids- veld	Programma 10 Financiën/Algemene dekkingsmiddelen	rekening 2008	2009		Rekening
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	
	Lasten (exclusief mutaties reserves)				
10.1	Algemene dekkingsmiddelen	12.404	7.224	10.324	7.837
10.2	Lokale heffingen en belastingen	3.730	3.381	5.918	5.503
	Totaal lasten	16.134	10.605	16.242	13.339
	Baten (exclusief mutaties reserves)				
10.1	Algemene dekkingsmiddelen	171.888	176.381	195.077	196.490
10.2	Lokale heffingen en belastingen	32.211	31.350	32.561	34.848
	Totaal baten	204.099	207.731	227.638	231.338
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	-187.965	-197.126	-211.396	-217.999
	Toevoeging reserves				
	Innovatiebudget Wmo				175
	Projectenreserve Haarlem				32
	Reserve verzelfstandigingen				341
	Algemene reserve (aandelen Nuon)				8.952
	Algemene reserve (coalitieakkoord)				1.250
	Opleiding (opheffing IZA)				2.190
	Project Verseon				130
	Afbouw pracario ondergrondse leidingen				2.100
	40+ wijken ¹				2.000
	Spoorse doorsnijding ¹				1.023
	Totaal toevoegingen aan reserves	6.001	2.141	13.855	18.193
	Onttrekking reserves				
	BTW-Compensatiereserve				350
	Reserve verzelfstandigingen				1.082
	Aanbesteding bouwkundige werken				1.000
	Inlopen achterstand onderhoud gebouwen				260
	Opleiding (opheffing IZA)				250
	Afboeking boekwaarde schoolgebouwen ²				2.061
	Algemene reserve (aandelen Nuon)				456
	Algemene reserve (rekeningresultaat 2007)				1.500
	Totaal onttrekkingen aan reserves	4.655	3.262	7.074	6.959
	Saldo inclusief mutaties reserves	-186.619	-197.974	-204.614	-206.765

¹ Budgetoverhevelingen

² Bestemming rekeningsresultaat 2008

Analyse saldo programma

Het programma Financiën/Algemene dekkingsmiddelen sluit met een voordelig saldo van € 206.765.000. Dit is € 2.150.000 voordeliger dan het geraamde saldo.

De algemene uitkering is € 724.000 lager uitgevallen dan geraamd, vanwege een bijstelling over voorgaande jaren. De bijstelling betreft in hoofdzaak een afrekening over 2007, waarin een bijstelling van de WOZ-waarde heeft plaatsgevonden (eigen inkomensmaatstaf) en een verlaging van de uitkeringsfactor.

Diverse centraal geraamde stelposten , inclusief enkele stelposten voor taakmutaties algemene uitkering, behoeften in 2009 niet aangewend te worden. Per saldo een voordeel van € 1.636.000

De opbrengst OZB is € 690.000 hoger dan geraamd, vanwege onder meer opbrengsten over 2008. In de berekende WOZ-waarde voor de aanslagen voor 2010 is hiermee rekening gehouden, zodat de hogere opbrengst incidenteel is.

In 2002 is een voorziening voormalig gewest Zuid-Kennemerland ingesteld, omdat de gemeente Haarlem optreedt als vereffenaar van de doorlopende verplichtingen na de liquidatiedatum. Deze voorziening ad € 406.000 kan vrijvallen, omdat er geen zodanige verplichtingen meer zijn, dat hiervoor een voorziening dient te worden aangehouden.

Deel 3 Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

De gemeentelijke heffingen zijn, naast de doeluitkeringen van het rijk en de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, een belangrijke bron van inkomsten. De gemeentelijke heffingen vallen in twee groepen uiteen: rechten en belastingen. Bij de rechten is sprake van een tegenprestatie van de gemeente en mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak, de kostendekkendheid mag niet meer dan 100% zijn. Bij de belastingen is er geen directe relatie met een prestatie van de gemeente

Haarlem heeft de uitvoering van het opleggen van de aanslagen en de invordering van onroerende zaakbelasting (OZB), afvalstoffenheffing, rioolrecht, reinigingsrecht, precariobelasting (deels), hondenbelasting en reclamebelasting ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling, te weten Cocensus. Deze organisatie doet dit ook voor de gemeenten Haarlemmermeer en Hillegom en vanaf 1 januari 2010 ook voor de gemeente Beverwijk. Ook de afhandeling van de kwijtscheldingen, bezwaarschriften en de jaarlijkse herwaardering van het onroerend goed gebeurt door Cocensus. Het beleid ten aanzien van de belastingen en heffingen - waaronder ook de tariefstelling - is en blijft een gemeentelijke verantwoordelijkheid. De kaderstelling wordt onder meer vorm gegeven door middel van de nota Haarlemse belastingvoorstellen die tegen het eind van ieder jaar ter vaststelling aan de raad wordt voorgelegd.

3.1.1 Tarievenbeleid

Het tarievenbeleid in Haarlem is gebaseerd op twee uitgangspunten: kostendekkendheid en inflatieaanpassing. Kostendekkendheid houdt in dat de tarieven zo vastgesteld worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten niet overschrijden. De belangrijkste voorbeelden van kostendekkende tarieven zijn de afvalstoffenheffing en het rioolrecht. Inflatieaanpassing betekent dat de tarieven voor 2009 zijn aangepast met het (verwachte) inflatiepercentage en voorts is het tarief OZB op grond van het coalitieakkoord "Sociaal en Solide" verhoogd met 3%.

Om voor de periode 2007-2010 tot een correcte inflatieverrekening te komen is bij de berekening van de tarieven OZB voor 2010 een correctie toegepast van -0,7%. In onderstaande tabel is afzonderlijk zichtbaar gemaakt wat aan trendmatige verhoging in rekening is gebracht en wat de werkelijke trendmatige kostenstijging is geweest.

Rekentabel inflatiecorrectie onroerendezaakbelasting (OZB)

		2007	2008	2009	Totaal	2010
a	Geraamde inflatie	1%	2%	3%	6%	1%
b	Werkelijke inflatie ¹	1,6%	2,5%	1,2%	5,3%	
c	Te weinig gecompenseerd	0,6%	0,5%		1,1%	
d	Teveel gecompenseerd			1,8%	1,8%	
e	Correctie in tarieven 2010					-0,7%

¹Cijfers CBS van 3 december 2009

3.1.2 Ontwikkelingen in 2009

Op verzoek van – en in overleg met – vertegenwoordigers van het georganiseerd bedrijfsleven in de binnenstad is per 1 juli 2009 de reclamebelasting voor de binnenstad ingevoerd. De opbrengst van de reclamebelasting, onder aftrek van de heffingskosten en compensatie voor de derving van precarioheffing om dubbele belastingheffing te voorkomen, wordt in de vorm van een subsidie uitgekeerd aan het ondernemersfonds voor de binnenstad.

In 2009 is de zogenoemde brede rioolheffing ingevoerd. Op basis van de *Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken* is de zorgplicht verbreed naar grond-, afvalwater- en hemelwaterzorgplicht. De noodzakelijke investeringen om recht te doen aan die zorgplicht maken onderdeel uit van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2007-2011 (2^e GRP). In de tariefstelling voor 2009 is nog geen rekening gehouden met de lasten die hieruit voortvloeien. Via een in 2009 uitgevoerde *second opinion* is wel inzichtelijk gemaakt dat de

voorgestelde investeringen noodzakelijk zijn om de beoogde doelstellingen te realiseren. Er is besloten een andere systematiek van kostprijsberekening toe te passen. In de nieuw afgesproken systematiek bestaat er een directe relatie tussen de verwachte lasten voor enig jaar en de heffing. De kostenstijging wordt dan meer verspreid naar de middellange termijn. Deze systematiek is inmiddels voor de rioolheffing voor 2010 toegepast.

De doelmatigheid van de bouwvergunningverlening is extern getoetst. Over de resultaten is de raad afzonderlijk geïnformeerd. Aanbevelingen die zijn gedaan houden verband met worden de invoering van de *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht* (Wabo) waarvan de wettelijke invoering is vertraagd. Afhankelijk van de invoeringsdatum van de Wabo worden hiervoor in 2010 nadere voorstellen voorbereid.

De wettelijke heffingsgrondslag van de OZB is gewijzigd. Tot en met 2008 werd een tarief per € 2.500 waarde berekend. Met ingang van 2009 wordt de OZB geheven als een percentage van de WOZ-waarde van de onroerende zaak.

In 2009 is de Europese Dienstenrichtlijn ingevoerd. Hierin zijn maatregelen vastgelegd die de totstandkoming van een Europese, interne markt voor diensten bevorderen en belemmeringen in regelgeving worden weggenomen. Voor de belastingheffing betekent dit dat de publicatie van verordeningen en uitvoeringsregels elektronisch via internet zijn gepubliceerd.

3.1.3 Opbrengsten belastingen en heffingen

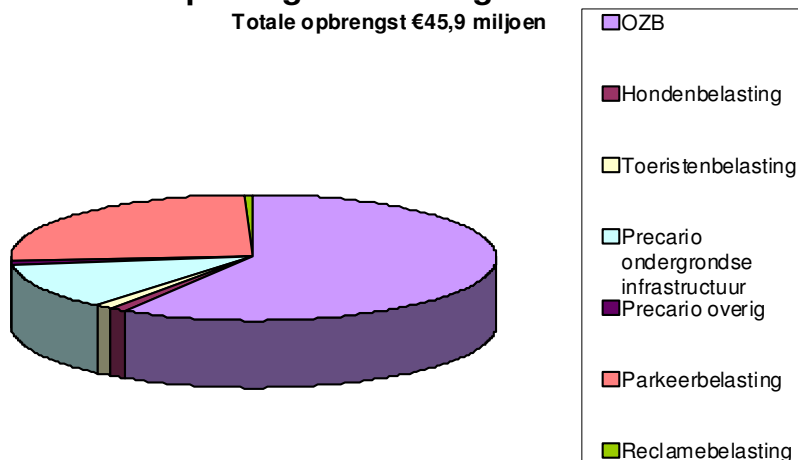
In de navolgende tabel zijn de opbrengsten van de gemeentelijke belastingen en heffingen opgenomen. Daarbij zijn ter vergelijking de cijfers uit de begroting 2009 (inclusief suppletoire bijstellingen) en de rekening 2008 meegenomen. De afwijkingen worden vervolgens toegelicht.

Opbrengst gemeentelijke belastingen en heffingen

	Rekening 2008	Begroting 2009	Rekening 2009
Belastingen			
Onroerende zaakbelasting	25.107	26.393	27.080
Hondenbelasting	439	454	466
Toeristenbelasting	511	539	559
Precario ondergrondse infrastructuur	3.959	3.959	5.461
Overig precario	753	956	514
Parkeerbelasting	12.138	12.779	11.587
Reclamebelasting	0	213	250
Totaal belastingen	42.907	45.293	45.917
Rechten / heffingen			
Afvalstoffenheffing	15.605	16.682	16.899
Reinigingsrecht	492	575	483
Rioolheffing	7.933	8.655	8.405
Bouwleges	7.512	4.094	4.964
Leges Burgerzaken	2.899	2.813	2.929
Begraafrechten	831	787	897
Havengelden	590	391	385
Marktgelden	334	345	339
Totaal rechten	36.196	34.342	35.301
Kwijtscheldingen	- 976	- 860	-868

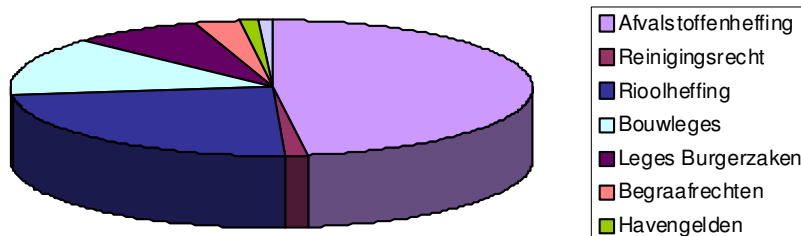
Opbrengst belastingen 2009

Totale opbrengst €45,9 miljoen

Opbrengst leges en rechten 2009

Totale opbrengst € 35,3 miljoen

Toelichting op afwijkingen

Belastingen

Onroerende zaakbelastingen

De meeropbrengst wordt met name veroorzaakt door baten over voorgaande jaren. Over 2008 is nog voor een bedrag van € 1,2 miljoen aan aanslagen opgelegd, waar rekening was gehouden met een opbrengst van € 0,6 miljoen.

Precariobelasting op ondergrondse infrastructuur

Over 2007 is nog een aanslag aan de PWN opgelegd van bijna € 1,3 miljoen. Deze vordering wordt betwist, daarom heeft Haarlem de geraamde opbrengst in een voorziening is gestort in afwachting van een uitspraak van de belastingrechter op het ingestelde beroep.

Overig precario

Door de invoering van de reclamebelasting is de opbrengst van precario belasting gedaald. De precario verordening is aangepast bij de invoering van de reclamebelasting om dubbele belasting van reclameuitingen in de stad te voorkomen.

Ook zijn er in 2009 minder bouwactiviteiten geweest.

Parkeerbelastingen

De opbrengst bedraagt € 1,2 miljoen lager dan de raming. De inkomsten uit garageparkeren zijn licht gestegen met € 240.000 in hoofdzaak door een betere bezetting bij de parkeergarages Houtplein, Appelaar, Ripperda en de Raaks. De opbrengsten uit straatparkeren blijven met € 1,43 miljoen achter. De opbrengstraming over 2009 is onvoldoende aangepast aan de werkelijke ontwikkelingen in 2008. Daarnaast is de opbrengst over meterparkeren in 2009 nog eens met € 300.000 gedaald.

Reclamebelasting

De opbrengst is hoger dan de bijgestelde raming, maar lager dan de oorspronkelijke raming van € 295.000. De uiteindelijke opbrengst over 2009 is onder meer afhankelijk van de verdere afhandeling van bezwaarschriften en eventuele beroepschriften.

Rechten

Afvalstoffenheffing

De hogere opbrengst wordt met name veroorzaakt door nog opgelegde aanslagen over 2008.

Rioolheffing

Bij de 2^e bestuursrapportage is de opbrengstraming met € 212.000 verhoogd. Naar nu blijkt is daarbij nog onvoldoende rekening gehouden met nog toe te kennen verminderingen, waardoor de uiteindelijke opbrengst € 250.000 lager uitvalt dan de bijgestelde raming.

Bouwleges

Bij de kadernota 2009 is besloten de oorspronkelijke raming met € 750.000 te verlagen. Uiteindelijk blijkt dat de oorspronkelijk geraamde opbrengst van ruim € 4,8 miljoen is gerealiseerd.

Begraafrechten

De hogere inkomsten hangen samen met een toename van het aantal uitgegeven huurgraven en bijzettingen huurgraven op de begraafplaats Kleverlaan.

3.1.4 Lokale lastendruk

De lokale lastendruk wordt bepaald door zowel de absolute hoogte als de verandering van de tarieven van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. In de navolgende tabel is de opbouw van de lokale lastendruk in Haarlem in 2009 ten opzichte van 2008 inzichtelijk gemaakt. Voor huurders is daarbij alleen de hoogte van de afvalstoffenheffing bepalend, aangezien zij niet worden aangeslagen voor OZB en rioolrecht.

De eigenaren van woningen worden voor de drie onderscheiden belastingen aangeslagen. Bij de berekening van de OZB, is uitgegaan van een gemiddelde WOZ-waarde van een koopwoning in Haarlem. Omdat het hier om een gemiddelde gaat, kan de feitelijke lastenontwikkeling voor een individuele burger hiervan afwijken. Dat wordt o.a. bepaald door de feitelijke waarde - en de waardeontwikkeling - van de woning.

Lokale lastendruk in 2008 en 2009	Eigenaar/ bewoner		
	2008	2009	Stijging (%)
OZB eigenarendeel (van een gemiddelde woning)	203,50	216,14	6,20
Afvalstoffenheffing	277,81	290,20	4,45
Rioolrecht	104,48	107,88	3,25
Totaal	585,79	614,22	4,85

Landelijke vergelijking

Jaarlijks maakt het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) een vergelijking tussen de tarieven en woonlasten van grote gemeenten. Uit de vergelijking blijkt dat Haarlem in 2009 een 29^e plaats inneemt (van de 36 grote gemeenten, waarbij de duurste gemeente op nummer 1 staat, en de goedkoopste gemeente op nummer 36). In 2006 was dat nog een 21^e plaats. De bescheiden plaats die Haarlem op de ranglijst inneemt geeft aan dat de woonlasten in Haarlem in vergelijking met de andere 100.000+ gemeenten relatief laag zijn en geeft aan dat de woonlasten de afgelopen jaren minder zijn toegenomen.

3.1.5 Kwijtscheldingsbeleid

In 2009 is er voor het eerst ervaring opgedaan met de geautomatiseerde kwijtschelding. Van de belastingplichtigen die vooraf toestemming hadden verleend voor de geautomatiseerde toetsing is uiteindelijk aan 60% op die wijze kwijtschelding verleend. In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de afhandeling van verzoeken om kwijtschelding.

Behandeling kwijtschelding	Ingekomen	Afgedaan	% gereed	Nog te doen
Geautomatiseerd	1.851	1.851	100%	0
Verzoeken	2.572	2.512	98%	60
Administratief beroep	123	35	28%	88
Totalen	4.546	4.398	97%	148

Sinds het afschaffen van de OZB voor de gebruikers van woningen heeft de kwijtschelding vrijwel uitsluitend betrekking op de afvalstoffenheffing (en een klein deel op de hondenbelasting). De kwijtschelding is in 2009 na wijziging geraamd op € 860.000 en blijkt in werkelijkheid uit te komen op € 868.000.

Verzoeken om kwijtschelding worden getoetst aan de hand van rijksnormen. De gemeente mag niet in gunstige zin voor belastingplichtigen van deze rijksnormen afwijken (wel strengere normen). Het is de gemeente niet toegestaan om inkomenspolitiek te voeren, dit is voorbehouden aan de rijksoverheid.

Met betrekking tot verzoeken om kwijtschelding die volledig getoetst dienen te worden is in 2009 98% afgedaan. Verzoeken om kwijtschelding worden binnen 3 maanden afgedaan. Hiervan kan worden afgeweken ingeval nader opgevraagde informatie pas in een laat stadium terug wordt ontvangen. De nog te behandelen verzoeken c.q. het administratieve beroep zijn voor een groot gedeelte in het 4^e kwartaal 2009 ontvangen. Naar verwachting zijn deze in het 1^e kwartaal van 2010 geheel afgehandeld en afgerond.

3.2 Weerstandsvermogen

3.2.1 Inleiding

Iedere organisatie heeft te maken met risico's die op diverse terreinen kunnen optreden. Omdat deze risico's de (financiële) mogelijkheden van de gemeente beïnvloeden, is het belangrijk om inzicht te hebben in deze risico's. Op basis van dit inzicht kunnen dan adequate beheersmaatregelen getroffen worden.

Om financiële gevolgen van de risico's op te vangen heeft de gemeente de beschikking over een weerstandscapaciteit in de vorm van de algemene reserve. Om te kunnen bepalen hoe hoog de weerstandscapaciteit moet zijn, wordt een inschatting gemaakt van de waarde van de risico's die de gemeente loopt.

De inschatting van de risico's en de beheersmaatregelen zijn de belangrijkste onderdelen van het risicomanagement van de gemeente. Het risicomanagement zorgt ervoor dat de organisatie zich er bewust van wordt, dat de oorzaken van veel schades in de organisatie zelf of in haar directie omgeving liggen. In veel gevallen kunnen de oorzaken en/of de gevolgen van schades met betrekkelijk geringe inspanningen beter beheersbaar worden gemaakt.

3.2.2 Beleidskader

De door de raad en het college zijn in 2008 de uitgangspunten en beleid van het risicomanagement vastgesteld.

Bij het rapporteren over risico's worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- in de begroting en het jaarverslag wordt in de paragraaf weerstandsvermogen alleen de top tien (in financieel opzicht) van de gemeentebrede risico's opgenomen;
- zowel bij de begroting als bij het jaarverslag wordt een volledig risico-overzicht opgesteld. Dit overzicht ligt ter inzage voor de raad;
- in de kadernota en bestuursrapportages worden alleen die risico's opgenomen die nieuw zijn ten opzichte van de laatst vastgestelde paragraaf weerstandsvermogen.

3.2.3 Achtergrond van het weerstandsvermogen

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is in het Besluit Begroting en Verantwoording (artikel 11.1) omschreven als 'de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken'. Deze middelen kunnen bestaan uit de volgende componenten:

1. Het eigen vermogen. Hiertoe behoren:
 - De algemene reserve, voorzover vrij aanwendbaar;
 - De bestemmingsreserves voorzover de bestemming nog kan worden gewijzigd;
 - De stille reserves;
2. De onbenutte belastingcapaciteit;
3. Bezuinigingsmogelijkheden en
4. De post onvoorzien.

Haarlem hanteert alleen de algemene reserve als weerstandscapaciteit. Bestemmingsreserves zijn niet op korte termijn vrijelijk beschikbaar. Onbenutte belastingcapaciteit is veelal niet in het huidige jaar te realiseren en betreft tezamen met bezuinigingsmogelijkheden en de post onvoorzien ten opzichte van de algemene reserve slechts een klein bedrag.

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt onderstaande tabel gebruikt. De ratio weerstandsvermogen wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit af te zetten tegen de benodigde weerstandscapaciteit.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Risicoprofiel

Het gebruik van risicomanagement binnen de organisatie moet leiden tot een adequate beheersing van de risico's. Hiervoor dient er een volledig inzicht van alle risico's en een inschatting van de hierbij behorende waardering te zijn. In 2009 zijn de projectrisico's grotendeels opgenomen maar deze zijn nog niet compleet. In 2010 zal dit verder gecompleteerd worden.

Om de risico's van de gemeente in kaart te brengen wordt periodiek een risicoinventarisatie opgesteld. Hierin worden de risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld. De inventarisatie heeft in totaal 66 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht staan de tien risico's die het meest bijdragen aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Het is belangrijk om te realiseren dat een risico geen zekerheid is, maar een kans van voordoen (hoe klein of groot ook) waar, voor zover mogelijk, passende beheersingsmaatregelen voor zijn getroffen.

Risico	Kans	Gevolg	Benodigde capaciteit
Rijksbezuinigingen kunnen leiden tot verlaging van de uitkering uit het gemeentefonds. Wanneer deze niet tijdig kunnen worden opgevangen kunnen ze tot een begrotingstekort leiden.	70%	€ 30 mln	€ 21 mln
Nadelige resultaten van verbonden partijen (zie de paragraaf Verbonden partijen in dit jaarverslag voor een overzicht) kunnen leiden tot extra bijdragen van de gemeente.	70%	€ 5 mln	€ 3,5 mln
Een rentestijging op geldleningen kan leiden tot hogere dan begrote rentelasten.	50%	€ 3 mln	€ 1,5 mln
Het nog lopende beroep door NUON tegen de precarioheffing op kabels en leidingen kan leiden tot terugbetaling vanaf 2005.	10%	€ 20 mln	€ 2 mln
Nadelige resultaten van gesubsidieerde instellingen kunnen leiden tot extra bijdragen van de gemeente.	90%	€ 1,5 mln	€ 1,3 mln
Als het natuurlijk verloop van het personeel van de gemeente minder is dan verwacht, kan dit leiden tot het niet kunnen realiseren van de reductie van de overheadformatie binnen de gestelde planning van de meerjarenraming.	50%	€ 2 mln	€ 1 mln
Calamiteiten kunnen leiden tot hoge, niet begrote kosten. Hieronder vallen alle grotere, onvoorspelbare rampen, zoals trein- en vliegtuigongelukken.	10%	€ 10 mln	€ 1 mln
Het nog lopende beroep door PWN tegen de precarioheffing op kabels en leidingen kan leiden tot terugbetaling over de jaren 2005-2007. Voor een deel van dit risico is een voorziening getroffen, echter niet voor het gehele bedrag. Er resteert nog een risico van € 1 miljoen	75%	€ 1 mln	€ 0,7 mln
Knelpunten in de uitvoering van het Strategisch huisvestingsplan onderwijs als gevolg van demografische ontwikkelingen. Hierdoor kunnen noodlokalen of nieuwbouwplannen nodig worden, die tot extra kosten voor de gemeente leiden.	50%	€ 1,2 mln	€ 0,6 mln
Schadeclaims als gevolg van activiteiten van de gemeente die hebben geleid tot schade voor derden.	90%	€ 0,5 mln	€ 0,45
Totaal grote risico's		€ 74,2 mln	€ 33,1 mln
Overige risico's	16,5%	Max. € 14,7 mln	€ 2,4 mln
Totaal alle risico's		€ 88,9 mln	€ 35,5 mln

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 89,6 miljoen) niet nodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Een simulatie houdt op basis van een wetenschappelijk verantwoorde methodiek rekening met kansverdeling. Op basis van de uitgevoerde simulatie dient de algemene reserve minimaal € 34,5 miljoen te bedragen om met 90% zekerheid te kunnen zeggen dat er genoeg weerstandscapaciteit is.

Er is nu een risico opgenomen voor de rijksbezuinigingen die een groot deel van het totale risico uitmaakt. Op dit moment is er nog veel onzekerheid over de omvang van de bezuinigingen. Hierover zal in de loop van het jaar meer duidelijkheid komen. Er wordt nu onderzocht wat de mogelijkheden zijn om ombuigingen te realiseren. Het is aan de nieuwe raad om keuzes hierin te maken. Wanneer er meer duidelijkheid is over de omvang en de uitvoering van de ombuigingen zal dit risico sterk verminderen.

Algemene reserves

De totale algemene reservepositie van de gemeente Haarlem is de optelsom van de algemene reserve in enge zin en de overige algemene reserves. Deze overige algemene reserves bestaan uit de algemene reserve grondexploitaties en de beleggingsreserves; Haarlem heeft alleen een algemene reserve grondexploitaties. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van deze berekening is de ratio weerstandsvermogen.

De algemene reserve van de gemeente Haarlem bedraagt per 31 december 2009 totaal € 41,1 miljoen. In het Coalitieakkoord is expliciet opgenomen dat de algemene reserve van de gemeente moet toenemen. In paragraaf 1.3 Uitkomst jaarrekening in hoofdlijnen wordt een toelichting gegeven op de ontwikkeling van de algemene reserve in 2009.

De stand van de algemene reserve grondexploitaties bedraagt per 31 december 2009 totaal € 2,477 miljoen. Een nadere toelichting hierop staat in de paragraaf grond- en vastgoedbeleid.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 43,577}}{\text{€ 35,5}} = \mathbf{1,23}$$

De ratio van het weerstandsvermogen valt in categorie C met als classificatie voldoende. In deze kwalificatie is nog geen rekening gehouden met de nog niet geheel gewaardeerde projectrisico's. Met dit ratio voldoen we voor 2009 aan het streven om een ratio weerstandsvermogen te hebben van ten minste voldoende. Daarnaast is het mogelijk dat nog niet alle risico's onderkend worden omdat de organisatie nog moet groeien in het herkennen en waarden van risico's.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Een goed onderhouden openbare ruimte draagt in belangrijke mate bij aan een goed leefklimaat in de stad. Haarlem heeft een achterstand in het onderhoud bruggen, straten, wegen, pleinen, kademuren, groen, verkeerslichten en openbare verlichting (de zogenoemde kapitaalgoederen van de gemeente). De inloop van deze achterstanden is in volle gang en duurt tot circa 2013, behalve voor openbare verlichting (2015) en verhardingen (na 2016).

Inlopen achterstallig onderhoud

In het Coalitieakkoord is het inlopen van achterstallig onderhoud bestempeld tot één van de vier prioriteiten. In het akkoord is afgesproken dat in 2010 het onderhoudsbudget voor de openbare ruimte op normniveau is en dat er dan tot 2014 jaarlijks een bedrag van 2,1 miljoen beschikbaar is voor het inlopen van het achterstallig onderhoud van de stad.

In 2009 zijn er middelen toegevoegd waardoor de normbudgetten voor spelen en openbare verlichting in één keer op niveau zijn gebracht. Voor verhardingen is een deel van het berekende tekort ingelopen. In 2010 wordt het normniveau voor alle onderdelen bereikt, uitgezonderd voor verhardingen. In 2009 is op basis van de “Nota herijking normbudgetten 2007” gestart met het actualiseren van de normbedragen en zal het achterstallig onderhoud opnieuw uitgerekend worden. De resultaten zullen bij de kadernota 2010 bekend zijn.

In het vervolg van deze paragraaf wordt per categorie kapitaalgoederen de mate waarin de voornemens in 2009 zijn gerealiseerd.

Bruggen, vaarwegen, oeververbindingen

Het afgelopen jaar is de Duinvlietvoetbrug vervangen, is de Jan Gijzenbrug gerenoveerd en zijn de Kinderhuissingelbrug en Eindhoutbrug weer geopend. Ook zijn op het Ripperdatterrein vijf voetgangersbruggetjes in gebruik genomen. De voorbereiding van de vervanging van het basculedeel van de Prinsenbrug is gestart, evenals de restauratie van de Melkbrug. Deze zal in 2010 weer worden teruggeplaatst. De vervanging van de Prins Hendrikbrug is doorgeschoven naar 2010 wegens de aanleg van de Raaksgarage.

De raad heeft het beleid voor de herindeling van de grachten en singels voor ligplaatsen van pleziervaartuigen vastgesteld. De daadwerkelijke herindeling wordt in de periode 2010 – 2012 uitgevoerd. Verder is het inspraaktraject voor de Verordening Openbaar Water gestart.

Het onderhoudsbudget voor bruggen is volledig uitgegeven. Een gedeelte hiervan was in de vorm van noodherstel aan de Prinsenbrug. Er is voor € 1,2 miljoen geïnvesteerd en dat is 94% van het totaalbeschikbare budget van € 1,3 miljoen. Het bedrag voor dagelijks onderhoud is volledig besteed.

Watergangen en stedelijke wateropgave

Per 1 januari 2009 is de verantwoordelijkheid voor het onderhoud van het stedelijk oppervlaktewater naar het hoogheemraadschap van Rijnland overgegaan. Het gaat om het op diepte houden (baggeren), open houden (van smalle watergangen) en schoon houden (verwijderen welvaartsvuil) van de singels, grachten en vaarten van Haarlem. Verder is met Rijnland overeenstemming bereikt over de overdracht van het waterbeheer van de Haarlemse polders naar Rijnland. Daarmee komt per 1 januari 2010 het waterbeheer van de Verenigde Grote en Kleine polders, Poelpolder, Vijfhuizerpolder, Meerwijkplas, Romolenpolder, Veenpolder, Schoterveenpolder en Spoorwegdriehoek in handen van het hoogheemraadschap.

In 2009 heeft de raad het Waterfonds ingesteld, bedoeld voor projectoverstijgende waterbergingsmaatregelen. Het fonds is gekoppeld aan een BergingsRekeningCourant bij Rijnland. Hiermee wordt het mogelijk om de wateropgave van Haarlem gebiedsgericht aan te pakken.

De stand van zaken van diverse waterwerken is inmiddels als volgt:

- Masterplan Water Schalkwijk: uitwerking is gaande;
- Waterverbinding Meerwijk Centrum met de Europavaart: voorbereiding afgerond;
- Water lang de Aziëweg: ontwerpfase;

- Water in Boerhaavewijk (langs de Floris van Adrichemlaan): haalbaarheidsstudie afgerond;
- Water langs het Meerspoorpad: ontwerpfase;
- Centrale watergang Waarderpolder (langs de Oostweg): in voorbereiding;
- Water in Delftwijk (in het middengebied): ontwerpfase;
- Water in Reinaldapark (verruimen Fuikvaart en verbreden randsloot): in voorbereiding.

Van het beschikbare bedrag van € 5,9 miljoen is een bedrag van 4,7 miljoen geïnvesteerd en dat is 81%.

Baggeren

Afgelopen jaar zijn de slootjes langs het Zuider Buitenspaarne uitgebaggerd. In fase 2 van het baggerwerk worden alle resterende wateren in Haarlem gebaggerd. Daartoe zijn in 2009 alle nog te baggeren watergangen in kaart gebracht en worden nu de watergangen ingemeten en de kwaliteit van de baggerspecie bepaald. Tevens worden er afspraken gemaakt met alle onderhoudsplichtige overige instanties, zoals de provincie, ProRail en NS Poort, over hun participatie in de fase 2. Feitelijke uitvoering van het baggerwerk gebeurt in 2010 en 2011.

Verharderingen (wegen, straten, pleinen)

Voorbeelden van projecten die tot uitvoering zijn gekomen zijn: de aanleg van de Rode Loper in de Kruisstraat, de aanleg van de fietstraten Kleine Houtweg (tussen Gasthuissingel en Baan) en Engelandlaan (tussen Venkelstraat en Belgiëlaan), aanleg van een fietspad naar de Eindehoutbrug, Kampersingel, vernieuwen deklaag Oudeweg. Ook de aanpak van de openbare ruimte van een deel van de Oude Amsterdamsebuurt en de Patrimoniumbuurt zijn voortgezet.

Er is voor € 6,0 miljoen geïnvesteerd (51%) van het totaal beschikbare budget € 11,6 miljoen.

Van het onderhoudsbudget voor wegen, straten en pleinen van € 11,5 miljoen is € 10,2 miljoen (89%) uitgegeven in 2009.

Verkeersregelininstallaties en Dynamische afsluiting binnenstad

Afgesproken is de achterstanden in onderhoud verkeerslichtinstallaties in de periode 2005-2009 in te lopen op basis van de daartoe extra gereserveerde investeringsmiddelen en vervolgens adequaat onderhoud te plegen. De geplande vervangingen zijn in 2009 gerealiseerd en daarmee is de inhaalslag afgerond. Voor een beperkt aantal verkeersregelininstallaties is vervanging uitgesteld, aangezien het efficiënter is om deze vervangingen tegelijk te doen met geplande infrastructurele projecten. Daarnaast is in 2009 het grootste deel van de binnenstadafsluitingen vervangen.

Als vervangingsinvesteringen is € 1,24 miljoen uitgegeven en dat is 109% van het totaal beschikbare budget. Aan onderhoud verkeerslichten is bijna € 0,35 miljoen besteed en dat is 92% van het totaal beschikbare budget. Aan onderhoud dynamische afsluiting binnenstad is bijna € 0,062 miljoen besteed en dat is 75% van het totaal beschikbare budget. Dit relatief lage bedrag is het gevolg van de plaatsing van nieuwe installaties, waardoor een deel van het onderhoud nog onder garantie gebeurt.

Openbare verlichting

In de stad zijn vanaf 2008 een aantal nieuwe lichtmasten geïntroduceerd om de stad te verfraaien. In 2009 is de Spaarnemast geplaatst langs de Nagtzaamstraat, Teding van Berkhoutstraat, Kruistochtstraat, Slachthuisstraat, Paviljoenslaan, Kampersingel en delen van de Schoterweg en Kennemerstraat. De Jansstraat en Kruisstraat zijn voorzien van nieuwe hangende verlichting en de krater van de Kruispoort is met LED's in het wegdek geaccentueerd.

De Patrimoniummast is geplaatst langs de ventwegen van de Amsterdamsevaart en de Westergracht, langs het fietspad van de Vlaamseweg, een deel van de Zomerkade en in de Patrimoniumbuurt. In de Waarderpolder is de gebiedsgewijze vervanging van oude lichtmasten afgerond en staat er verlichting langs de nieuw aangelegde Oostweg.

In de Amsterdamse buurt zijn de oude armaturen en lampen door energiezuinige verlichting vervangen in combinatie met een opknappbeurt van de lichtmasten en rest voor 2010 alleen nog het plaatsen van masten in de Amsterdamstraat. Tevens is dit jaar het dimmen van verlichting verder doorgevoerd en zijn proeven gedaan met LED verlichting, die in 2010 in Schalkwijk wordt geplaatst.

In 2009 is door ruim € 0,56 miljoen aan investeringen uit te geven (ruim 100% van het totaal beschikbare budget van € 0,46 miljoen) uitvoering gegeven aan het doel om achterstanden in onderhoud geleidelijk weg te

werken. Er is bij vervangingen naast eigen werk ook meegelift met de grote reconstructie- en rioleringswerken. Van het onderhouds- vervangings- en energiebudget is in 2009 € 1,0 miljoen uitgegeven en dat is 100% van het beschikbare budget.

Rioleringen en Grondwater

Aan de vervanging van rioleringen is in 2009 € 4,6 miljoen uitgegeven, 177% van het beschikbare budget van € 2,6 miljoen. Hiermee is de riolering vervangen bij de projecten Ventweg Westergracht, Jansstraat, Theemspanplein en Van Oldebarneveltplein gereedgekomen. Ook zijn diverse projecten, zoals Oosterduin, Oranjeplein, en Dr. Schaepmanstraat, Sophiaplein en Meerwijk West, inmiddels in voorbereiding.

Aan de aanleg van milieuvorzieningen en verbeteringen aan het rioolstelsel is in 2009 is € 2,0 miljoen uitgegeven, 44% van het beschikbare bedrag van € 4,7 miljoen. In het GRP 2007-2011 is aangegeven waar de bergbezinkbassins en de hierbij noodzakelijke rioolverzwaringen geprognostiseerd zijn. Een bergbezinkbassin worden aangelegd om vervuiling van het oppervlaktewater door rechtstreekse lozing van rioolwater (waaronder ook regenwater) te beperken. In 2009 zijn er in Kinderhuissingel en het Theemspanplein bassins aangelegd, waardoor het totaal in Haarlem nu op negen is gekomen. De komende jaren wordt dit verder uitgebreid, maar in de wijk Oosterduin wordt de gehele oude gemengde riolering vervangen door een gescheiden rioolstelsel, waardoor geen bassin nodig is. Gemiddeld is zodoende 91% van het totaal (riolering, drainage) beschikbare budget geïnvesteerd.

Aan het onderhoud van rioleringen en beheer grondwaterstanden is in 2009 2,1 miljoen (92% van het totaal beschikbare budget van 2,3 miljoen) uitgegeven. De riolering heeft op dit moment geen noemenswaardige achterstand in onderhoud, het onderhoud vindt nagenoeg op normniveau plaats. In het GRP 2007-2011 staat aangegeven dat de investeringen komende jaren moeten worden verhoogd ten behoeve van verbeteringen aan de riolering, met name het aanleggen van bergbezinkbassins.

Openbaar groen

In 2009 zijn de werkzaamheden aan het Engelandpark uitgevoerd en is gestart met het Reinaldapark. De start van Westelijk Tuinbouwgebied (noordelijk deel i.c. stadsnatuurpark) is nog niet gestart. Hiervoor is bijna € 1,0 miljoen in 2009 beschikbaar via het Grote stedenbeleid en Stedelijke vernieuwing, waarvan 40% is uitgegeven. Daarnaast is in het investeringsplan nog € 1,4 miljoen gereserveerd voor aanpak grootschalig groen, hiervan is 86% uitgegeven. Hiervoor zijn vele projecten aangepakt of voorbereid, zoals van Marumstraat, Bolwerken, Schotersingel, Ceramplain, Brouwersplein, Leidseplein en Poelpolder. Ook de kastanjeziekte is vanuit dit budget aangepakt.

Aan het onderhoud van het groen is in 2009 € 9,8 miljoen (111% van het totaal beschikbare budget van € 8,8 miljoen) uitgegeven. Hiermee is in 2009 het groenonderhoud op normniveau gebracht. Hiervoor zijn naast het dagelijks onderhoud van de groenvoorzieningen ook vele projecten aangepakt of voorbereid, zoals Assendelftstraat, William Boothstraat, Elsa Brandströmstraat, Rijklof van Groensplein, Zandvoorter Allee, Witte Herenstraat, Nadorstplein, Scharreveld en Julianapark. De projecten die een relatie hebben met vertraagde riolerings- of reconstructiewerken worden in een later stadium uitgevoerd.

Straatmeubilair

Het straatmeubilair is in tien wijken opgeschoond en deels vernieuwd. Dit zijn Oude Amsterdamse Buurt, Binnenstad, Boerhaavewijk, Houtvaartkwartier, Kleverparkbuurt, Meerwijk, Molenwijk, Rozenprieel (deels), Transvaalbuurt, Zijlweg-Oost. Aan het onderhoud van het straatmeubilair is in 2009 € 1,4 miljoen (een overschrijding van 100% van het totaal beschikbare budget (€ 0,7 miljoen) uitgegeven.

Openbare speelgelegenheden

In 2009 is gestart met het opstellen van een nieuw speelruimteplan (2^e kwartaal 2010 gereed). Er zijn geen achterstanden in het onderhoud. Van het onderhoudsbudget van bijna € 0,5 miljoen is in 2009 100% uitgegeven. Hieruit is naast het dagelijks onderhoud ook het opknappen van de speelgelegenheden bekostigd, o.a. het Rijklof van Groensplein, Vroonhof, Meerspoorpad, Alexander Polaplein, Ceramplain.

Gemeentelijke gebouwen

In 2009 is in het licht van een concentratie van de huisvesting zeer terughoudend geïnvesteerd in gemeentelijke gebouwen die worden gebruikt voor de gemeentelijke huisvesting. Voor de ontwikkelingen omtrent de nieuwe kantoorhuisvesting voor de gemeente wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Onderwijsgebouwen

Voor de investeringen in de onderwijsgebouwen is bepalend datgene dat in het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHO) 2007 – 2010 en 2008 – 2011 is opgenomen. Het SHO is in 2009 geëvalueerd en geactualiseerd om te voldoen aan de capaciteitsbehoefte die is ontstaan na de wettelijke teldatum van leerlingen van 1 oktober 2008.

De scholen De Kring, Mendelcollege en Rudolf Steiner maken inmiddels gebruik van hun nieuwe huisvesting. De schoolbesturen van Sint Liduina, Franciscus Xaverius, Professor Gunningh en het Eerste Christelijk Lyceum zijn met geld van de gemeente gestart met hun bouwplannen, die in 2010 worden opgeleverd. Daarnaast zijn voorbereidingen gestart voor nieuw- aan- of verbouw van De Ark, De Dreef, de Koningin Emmaschool, Prinses Beatrix, De Dolfijn en de Bavink. De bedoeling is deze in 2010 af te ronden.

Sportvoorzieningen

Per 1 januari 2009 zijn onderhoud, exploitatie en beheer van de gemeentelijke zwembaden overgedragen aan de bv SRO Kennemerland die een jaar eerder dezelfde taken voor de gemeentelijke buiten- en binnensportaccommodaties al had opgedragen gekregen. Het hiermee gemoeide subsidie bedroeg in 2009 zo'n € 4,75 miljoen.

In maart/april werden op het Pim Mulier Sportpark het nieuwe kunstgras honkbalveld van DSS en het kunstgras softbalveld van Kinheim in gebruik genomen. In het najaar kwam het Stadion Center met de erin gelegen Provincie Noord-Holland Hal voor werp- en slagtechnieken en de kantine en kleedkamers van Kinheim gereed. Zowel de hal als de ruimten van Kinheim zijn inmiddels volop in gebruik.

Op het Nol Houtkamp Sportpark werden in maart de twee nieuwe softbalvelden met veldverlichting en het nieuwe honkbalveld in gebruik genomen. Wegens het faillissement van de betrokken aannemer liep de eind 2008 begonnen bouw van het nieuwe club-/kleedgebouw van de s.v. Olympia Haarlem helaas enige vertraging op, maar het gebouw is inmiddels begin 2010 in gebruik genomen.

Ook op andere sportcomplexen zijn in de loop van het jaar nieuwe opstellen in gebruik genomen: het club-/kleedgebouw van de Hockey Club Haarlem op het sportcomplex Vergierdeweg, het club-/kleedgebouw van DSK op het sportcomplex Van Zeggelenplein en het nieuwe kleedgebouw van Onze Gezellen op het Van der Aart Sportpark.

3.4 Financiering

3.4.1 De kaders

De uitgaven en inkomsten van de gemeente lopen niet gelijk in de tijd. De gemeente leent soms geld om betalingen te kunnen verrichten en soms heeft de gemeente (tijdelijk) geld over. De gemeentelijke treasuryfunctie voert de centrale financiële taken uit in de gemeente. Zij doet dit binnen de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) en het gemeentelijk treasurystatuut. Alle geldstromen van de gemeente lopen via de centrale treasuryfunctie en dit zorgt ervoor dat de gemeentelijke rentelasten zo laag mogelijk blijven.

De gemeenteraad heeft in 2009 om diverse redenen een nieuw treasurystatuut vastgesteld:

- Het rijk heeft de Wet Fido op onderdelen vereenvoudigd, zoals een versimpeling van de renterisiconorm en een vereenvoudiging van het provinciaal toezicht;
- De nieuwe Gemeentewet legt, in het kader van de dualisering, de bevoegdheid van de treasuryfunctie voortaan bij het college. De raad stelt in het treasurystatuut de kaders vast waarbinnen het college de de treasuryfunctie uitvoert;
- Het rijk heeft naar aanleiding van de kredietcrisis de ‘Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden’ (Regeling Ruddo) aangescherpt;
- De gemeentelijke reorganisatie gaf aanleiding het treasurystatuut te wijzigen;
- De noodzaak tot duurzaam beleggen was reden om het treasurystatuut te wijzigen.

3.4.2 Ontwikkeling van de rente

In het door de gemeente gehanteerde systeem van centrale financiering bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen. Alle rentebaten en rentelasten worden verzameld en toegerekend aan de gemeentelijke producten op basis van de zogenoemde omslagrente. De in de begroting 2009 gehanteerde omslagrente bedroeg 5%.

De kredietcrisis die in de tweede helft van 2008 de financiële markten trof, zorgde ook in 2009 voor veel problemen in met name de financiële en de vastgoedsector. De Europese Centrale Bank bestreed de problemen door het aanbieden van goedkope leningen aan banken. Hierdoor daalde de rente voor kortlopende leningen (minder dan een jaar) tot beneden de 1%. De steunmaatregelen voor de banken zorgden ervoor dat het onderlinge vertrouwen tussen banken schoorvoetend terugkwam. Hierdoor halveerde de zogenoemde kredietopslag (risicopremie) van 1,1% naar 0,5%. De rente voor langlopende leningen (langer dan een jaar) kwam eind 2009 uit op een niveau van omstreeks 4,5%.

In de begroting voor 2009 hield de gemeente rekening met een rente voor nieuwe langlopende leningen (looptijd meer dan een jaar) van maximaal 5%. In de praktijk heeft Haarlem afgelopen jaar zeven leningen aangetrokken voor een totaalbedrag van € 122 miljoen, die allemaal een rentepercentage van minder dan 5% hadden. Dit bedrag was nodig voor herfinanciering van aflopende leningen en voor het betalen van nieuwe investeringen. Van deze aangetrokken leningen betreft € 2 miljoen een zogenoemde groene lening. Deze lening is aangetrokken voor het project Raakspoort, dat aan alle voorwaarden voor een dergelijke lening voldeed.

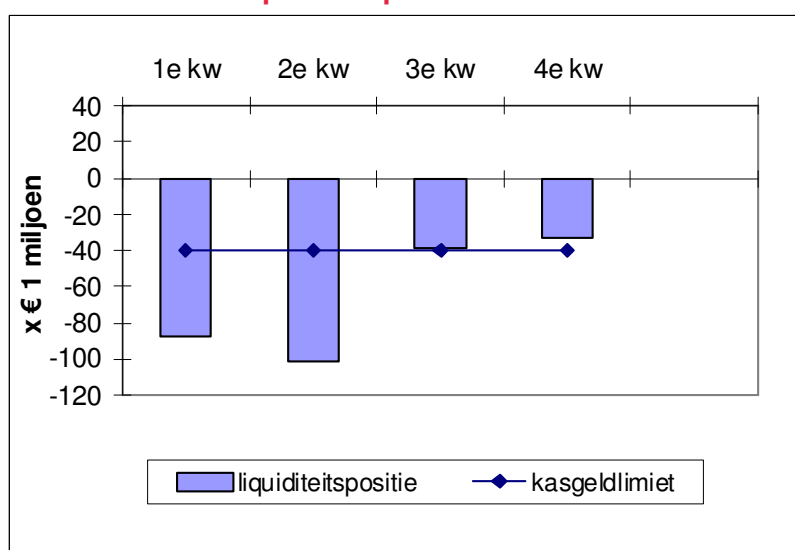
Voor de leningen met een looptijd korter dan een jaar werd rekening gehouden met een rente van ten hoogste 4% in de begroting 2009. Deze leningen zijn nodig om het ongelijk opgaan van uitgaven en inkomsten op te kunnen vangen. De korte rente bedroeg eind 2009 ongeveer 1%. Hierdoor is ten opzichte van de verwachting rentekosten voor kortlopende leningen een voordeel ontstaan van € 1,5 miljoen.

3.4.3 Ontwikkeling van de leningen

Kortlopende leningen

Gemeenten mogen per kwartaal niet meer dan 8,5% van hun totale begroting aan kortlopende leningen hebben (zeg maar: rood staan) om het ongelijk lopen van inkomsten en uitgaven op te vangen. Voor Haarlem kwam dit begin 2009 overeen met een bedrag van € 39 miljoen. Uit bijgaande grafiek blijkt dat Haarlem in de eerste twee kwartalen van 2009 daar overheen is gegaan. Dit had te maken met het achterblijven van geplande inkomsten uit grond- en vastgoedverkoop, waar de economische recessie debet aan is. Vervolgens is voor € 60 miljoen aan langlopende leningen aangetrokken en bleef Haarlem in het derde en vierde kwartaal binnen de norm. In het vierde kwartaal bedroeg de gemiddelde kortlopende schuld € 33 miljoen. De gemiddelde kortlopende schuld in een kwartaal wordt bepaald door de standen op de eerste dag van iedere maand in het betreffende kwartaal bij elkaar op te tellen en te delen door drie. De schommelingen in de kortlopende schuld worden verder veroorzaakt door de ongelijk over het jaar gespreide OZB-ontvangsten en de uitkering uit het BTW-compensatiefonds.

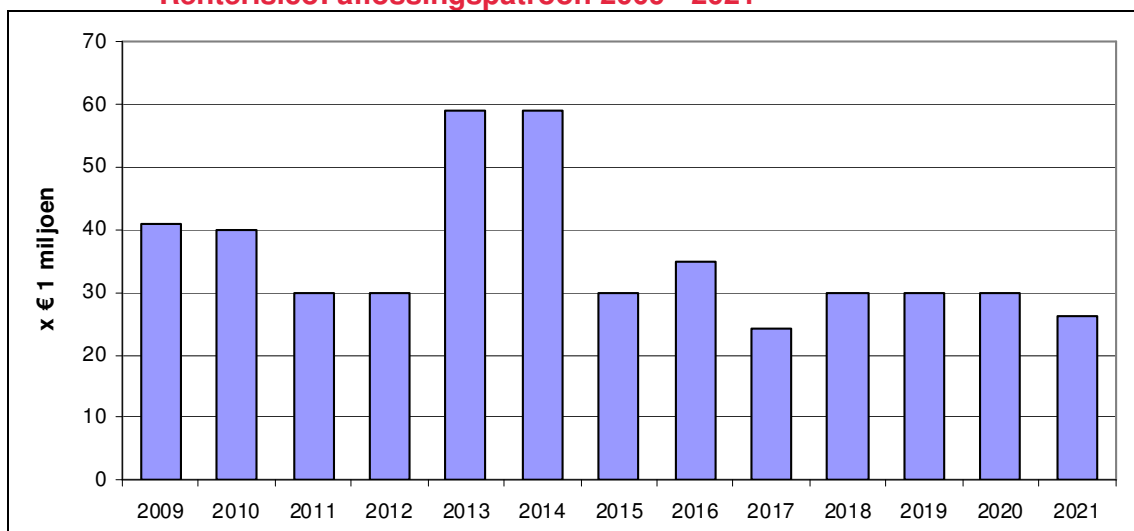
Liquiditeitspositie

Langlopende leningen

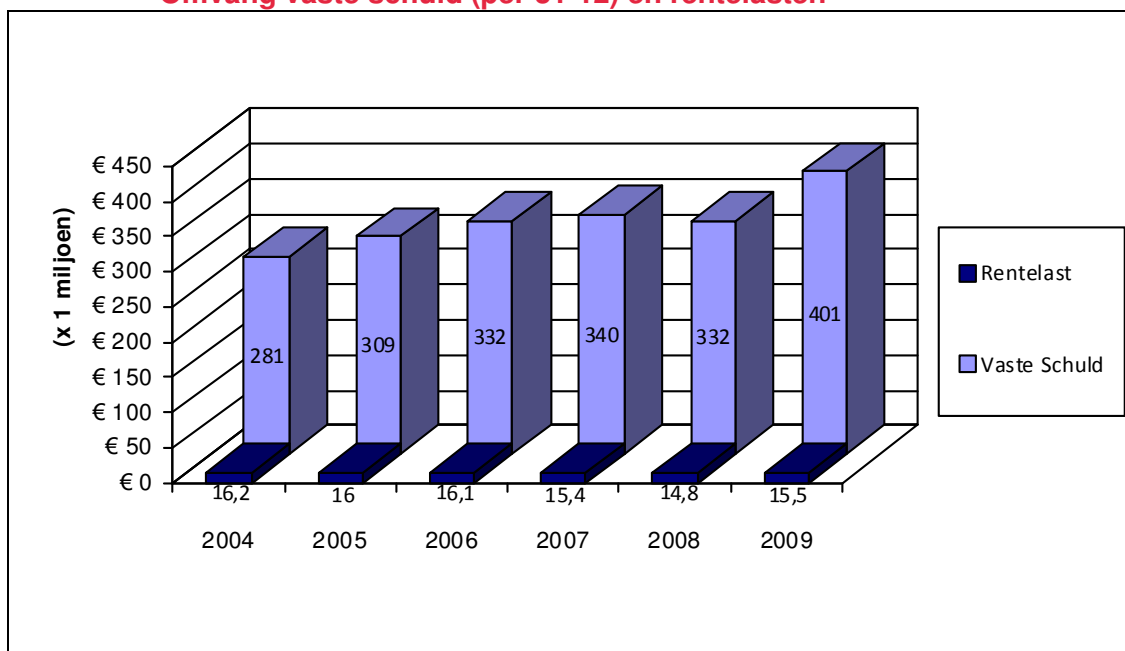
In 2009 zijn langlopende geldleningen aangetrokken voor in totaal € 122 miljoen. Bij de looptijd van deze leningen is rekening gehouden met een spreiding van de aflossingsverplichtingen over toekomstige jaren. Het streven is om elk jaar een gelijk bedrag aan leningen te moeten aflossen en herfinancieren; dit zorgt namelijk voor stabiliteit en minder gevoeligheid voor schommelingen van de rentestand. Er zijn twee leningen van € 30 miljoen aangetrokken met een looptijd van vier en vijf jaar en vier leningen van € 15 miljoen met een looptijd variërend van 9 tot 11 jaar. De aangetrokken groene lening van € 2 miljoen heeft een looptijd van 10 jaar.

Renterisico: aflossingspatroon 2009 - 2021

Op grond van de wet Fido moet een gemeente het risico van rentewijzigingen beperken tot 20% van haar begrotingstotaal in een jaar. Voor Haarlem betekende dit begin 2009 een maximum van € 92 miljoen. Het deel van de langlopende leningen dat in 2009 onderhevig was aan rentewijzigingen bedroeg € 40 miljoen en dat was ruim minder dan het toegestane bedrag van € 92 miljoen.

Omvang vaste schuld (per 31-12) en rentelasten

3.4.4 Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio (het eigen vermogen ten opzichte van het vreemd vermogen) van de gemeente is met 17,6% ultimo 2009 laag in vergelijking met andere gemeenten. Om de solvabiliteit te verbeteren dient het eigen vermogen toe te nemen, het vreemd vermogen af te nemen of een combinatie van beide. Het streven om de vaste schuld omlaag te brengen staat op gespannen voet met de grote financieringsbehoefte. De grote financieringsbehoefte is het gevolg van de afronding van enkele grootschalige investeringen in de komende jaren, zoals onderwijshuisvesting, centrale huisvesting van de gemeente en infrastructurele werken.

In 2009 zijn mogelijkheden om de solvabiliteit te verbeteren geïnventariseerd en aan de raad aangeboden. Enerzijds kan gedacht worden aan het vergroten van het eigen vermogen (de algemene reserve) door meer

eigen inkomsten te genereren of te bezuinigen. Anderzijds kan gedacht worden aan het verkopen of overdragen aan derden van eigendommen, waardoor de vaste schuld omlaag gebracht kan worden.

3.4.5 Verstrekte leningen en garanties

De gemeente verstrekt leningen en geeft garanties af aan derden. Daaraan zijn risico's verbonden.

Verstrekte geldleningen

De meeste geldleningen zijn in het verleden verstrekt aan woningbouwcorporaties. De gemeente verstrekt inmiddels geen nieuwe kapitaalmarktleningen aan de woningbouwsector meer. De rol die de gemeente in het verleden vervulde bij woningsbouwcorporaties, is overgenomen door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Gezien de goede financiële positie van de Haarlemse woningbouwverenigingen zijn de leningen in het verleden zonder hypothecaire zekerheid verstrekt.

Er resteert een naar aantal en omvang beperkt aantal leningen in portefeuille, verstrekt aan stichtingen, verenigingen en (nuts)bedrijven. De gemeente loopt hier een beperkt risico, omdat de leningen zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid.

Verstrekte geldleningen	Stand per 31-12-2009 (x € 1 miljoen)	Rente (gemiddeld)	Looptijd (gemiddeld)
Leningen aan woningbouwcorporaties	18,1	5,3%	8 jaar
Leningen aan overige organisaties	8,6	6,2%	10 jaar

Garanties

De gemeente garandeert, onder voorwaarden, geldleningen van derden. Leningen van woningbouwcorporaties worden gegarandeerd door het WSW. Leningen van particulieren voor het kopen van een woning worden gegarandeerd door het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Gemeenten en rijk zitten in de zogenaamde achtervang. De gemeenten en het rijk worden aangesproken als de waarborgfondsen hun verplichtingen niet meer kunnen nakomen. Dat is in de praktijk nog niet voorgekomen. Begin 2009 stond de gemeente Haarlem via deze achtervang garant voor zo'n € 850 miljoen.

Garanties op leningen van de zorgsector, culturele instellingen en het Nationaal Restauratiefonds zijn afgegeven onder hypothecaire zekerheid.

Garanties	Stand per 31-12-2009 (x € 1 miljoen)
Particuliere woningbouw	936
Woningcorporaties	644
Zorgsector	12
Culturele instellingen	1
Nationaal Restauratiefonds	3
Totaal	1.596

3.5 Bedrijfsvoering

3.5.1 Inleiding

Met het begrip bedrijfsvoering wordt de manier bedoeld waarop de gemeentelijke organisatie haar werkzaamheden uitvoert (het hoe), zodat de gestelde doelen bereikt worden (het wat). Daarbij gaat het om de organisatie en uitvoering van zowel de primaire als de ondersteunende processen (zoals de processen rond Personeel, Informatie, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie, Huisvesting en Juridische Zaken).

Een goede bedrijfsvoering is een belangrijke voorwaarde voor het realiseren van de doelstellingen van de gemeente en is de basis voor een efficiënte en effectieve organisatie. Het sturen op resultaten en prestaties staat daarbij centraal. Daarbij gaat het in eerste instantie om de externe resultaten en prestaties, maar ook de resultaten en prestaties van de ondersteunende processen spelen een rol.

Deze paragraaf bevat, naast de stand van zaken met betrekking tot een aantal kerngegevens, een overzicht van de ontwikkelingen, die zijn ingezet om de bedrijfsvoering structureel te verbeteren.

3.5.2 Personeel en Organisatie

a. Doelstellingen reorganisatie

De gemeente Haarlem is per 1 januari 2008 gereorganiseerd. De nieuwe organisatie is ingericht vanuit het perspectief van de bewoners en gebruikers van de stad. Kernwaarden van de nieuwe organisatie zijn: extern goed georiënteerd, eenheid van bestuur en beleid en intern goed georganiseerd. De laatste kernwaarde heeft geleid tot een aantal concrete doelstellingen: een kleinere organisatie, een hoogwaardige bedrijfsvoering, transparantie en eenvoud, samenwerken in de dagelijkse praktijk, maximaal gestandaardiseerde interne diensten. Na één jaar op de nieuwe wijze gewerkt te hebben, hebben enkele hoofdafdelingen in 2009 aanpassingen aangebracht in de structuur om op die manier nog efficiënter en effectiever de hierboven vermelde doelstellingen te bereiken.

b. Organisatieaanpassingen

Medio 2007 is besloten de taken van de ontwerpers en de stedenbouwkundigen tijdelijk te bundelen tot de afdeling Stedenbouw en Ontwerp (S&O) en in het jaar 2008 te bezien op welke wijze deze taken het beste kunnen worden geplaatst in de nieuwe organisatie. De uitkomst hiervan is vastgesteld in de nota Reorganisatie Ruimtelijke Plannen en Stedenbouw & Ontwerp (juni 2009), waarin het principebesluit voor samenvoeging van de afdeling Stedenbouw & Ontwerp met de afdeling Ruimtelijke Plannen nader is uitgewerkt. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe afdeling Ruimtelijk Beleid als onderdeel van de hoofdafdeling Stadszaken, waarbinnen alle ruimtelijke beleidsdisciplines samenkomen.

In 2009 is een start gemaakt met het aanstellen van personeel binnen de hoofdafdeling Veiligheid, Vergunningen en Handhaving voor regionale samenwerkingsverbanden. Deze medewerkers werken nauw samen met onder andere het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) en het Veiligheidshuis Kennemerland, dat op 16 november 2009 in Haarlem is geopend.

Voor de hoofdafdeling Middelen en Services is de opdracht ingrijpender. Per 1 januari 2008 zijn de ondersteunende afdelingen (HRM, Financien, Communicatie, Juridische Zaken, ICT, Facilitaire Zaken en DIV) samengevoegd in deze hoofdafdeling. De doelstellingen van de reorganisatie zullen de komende jaren nog verder worden uitgewerkt. Daarbij ligt de focus op de kwaliteitsverbetering van de organisatie. Dit tezamen met het streven naar een kleinere en slagvaardiger overhead maakt de doorontwikkelopdracht complex. In de loop van 2010 zullen de in 2009 gestarte voorbereidingen leiden tot een ingrijpende organisatieverandering (afname van de formatie per 1-1-2011 tot 227,5 fte).

c. Strategisch HRM-beleid

In 2009 is gestart met het ontwerpen van een strategisch HRM-beleid met in het verlengde daarvan strategische personeelsplanning. Aan strategisch HRM-beleid is binnen de organisatie van de gemeente Haarlem duidelijk behoefte. Inzicht in de personele behoefte voor de komende jaren en een beter inzicht in de kwaliteiten van de medewerkers is gewenst. De ambitie van Haarlem is toe te groeien naar een organisatie die flexibel is ingericht om de voortdurende veranderingen aan te kunnen, waarin mensen werken die met deze veranderingen professioneel kunnen omgaan en waarin de burger als belangrijke klant centraal komt te staan. Strategische HRM wordt in 2010 verder ontwikkeld en in het kader van de doorontwikkeling van de organisatie in een breder perspectief getrokken. Andere elementen die betrekking hebben op deze doorontwikkeling zijn onder meer de dienstverleningsvisie, de digitalisering en de diverse werkprocessen. De regie op de doorontwikkeling van de organisatie wordt een vast agendapunt tijdens de directievergaderingen.

d. Opleiding en Ontwikkeling

Blijvend investeren in medewerkers

De gemeente Haarlem investeert in opleiding en ontwikkeling van haar medewerkers, hetgeen een positieve bijdrage levert aan de ontwikkeling en verbetering van de organisatie. Voor 2009 was een opleidingsbudget beschikbaar van circa € 1,7 miljoen (=2,44% van de loonsom). Vanuit de gemeentelijke opleidingsorganisatie De Haarlemse School wordt jaarlijks een aanbod voor medewerkers verzorgd dat zich richt op organisatiespecifieke kennis en de ontwikkeling van de (kern)competenties. Het gaat om korte trainingen en cursussen op het gebied van vaardigheden (adviseren, timemanagement) en professionele ontwikkeling voor leidinggevend. Daarnaast beschikt elke hoofdafdeling over een opleidingsbudget waaruit wettelijk verplichte opleidingen, vakopleidingen, teamtrajecten en individuele opleidingstrajecten worden bekostigd.

Ik werk voor Haarlem

Binnen het traject 'Ik werk voor Haarlem' heeft de nadruk in 2009 gelegen op de ontwikkeling van de leidinggevend in relatie tot de organisatie(door)ontwikkeling. Vooruitlopend op een breder ManagementDevelopmenttraject is dit jaar het ManagementForum tot stand gekomen: een maandelijkse bijeenkomst voor alle leidinggevend, waar managementvraagstukken centraal staan.

e. Werving en Selectie

Arbeidsmarktbeleid

De vergrijzing binnen de organisatie en de schaarste op de arbeidsmarkt voor bepaalde doelgroepen, vragen erom aantrekkingskracht te behouden. Om nieuwe medewerkers te boeien en te binden aan onze organisatie is Haarlem als aantrekkelijke werkgever op de kaart gezet door wervingscampagnes, deelname aan beurzen, e-recruitment en publicaties in kranten en vakbladen. Daarmee is in 2009 een kwaliteitsslag gemaakt op het gebied van Werving & Selectie en arbeidsmarktcommunicatie. De toenemende expertise van Werving & Selectie wordt overigens steeds vaker ingezet bij het werven van kandidaten voor derden. Zoals bijvoorbeeld leden voor gemeentelijke commissies (Advies Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Commissie Bezwaar WWB) en medewerkers van het Veiligheidshuis en het Regionaal Informatie en Expertise Centrum.

De externe netwerken zijn geactiveerd en verder uitgebreid. De samenwerking met de netwerkpartners zijn geïntensiveerd. Zo vindt er een structureel overleg plaats met de regiogemeenten Amsterdam, Zaanstad en Haarlemmermeer. Ook is met betrekking tot het stagebeleid het netwerk van opleidingsinstituten en scholen uitgebreid.

Voor het aantrekken en behouden van jong talent, zijn stages en traineeships van groot belang. Het in 2008 vastgestelde stagebeleid is in 2009 verder ontwikkeld en ingebed in de organisatie. Aan 70 personen kon een stageplaats worden geboden, waarvan 63 betaald.

Vacatures

In 2009 zijn 97 vacatures aangemeld. Hiervan zijn er 75 vervuld, waarvan 31 intern. De overige (nog) niet vervulde 22 vacatures lopen door in 2010 of zijn ingetrokken.

De wervingscampagne voor de functie van gemeentesecretaris is, o.a. door de film op internet, opgevallen in de media en heeft geleid tot een nominatie voor de door het Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds georganiseerde campagnetest.

Opvallend is het toenemende aantal sollicitanten op openstaande vacatures en de grote toename van het aantal “open” sollicitaties.

f. Mobiliteit

Bovenformatieven

In de reorganisatie van 2008 bleek het niet mogelijk alle medewerkers te plaatsen in een structurele functie. Deze niet geplaatste ‘bovenformatieve’ medewerkers worden door bureau Mobiliteit bemiddeld naar een nieuwe in-of externe functie. Zolang er nog geen uitzicht is op een structurele functie verrichten deze medewerkers tijdelijke werkzaamheden binnen de organisatie of zijn tijdelijk extern gedetacheerd. In de loop van 2009 zijn 23 medewerkers bemiddeld naar structureel werk en/of hebben de gemeente Haarlem verlaten.

Verder kan worden vermeld dat de training Wendbaar en Weerbaar die in samenwerking met de Adviesgroep voor Organisatie Psychologie (AVOP) voor 12 bovenformatieven is gegeven, een positieve uitwerking heeft gehad op de deelnemers.

Loopbaanadvies voor derden

Als gevolg van het faillissement van de Stichting Radius zijn niet alle toenmalige medewerkers overgegaan naar een van de nieuwe organisaties SKOS en DOCK. 15 ex-Radiusmedewerkers zijn daardoor werkloos geworden en zijn begeleid bij het vinden van werk.

In verband met de fusie van VVV-Haarlem en Haarlem Promotie zijn twee medewerkers van de VVV herplaatsbaar geworden en door bureau Mobiliteit bemiddeld.

g. Haarlem Interim Management

Haarlem Interim Management (HIM) vervult een rol bij de vraag naar tijdelijke advisering en ondersteuning bij diverse organisatie-onderdelen en beperkt daarmee de externe inhuur van interim-managers en adviseurs. Naast klussen voor de gemeente Haarlem werkt HIM ook voor derden. Onder de vlag van HIM is eveneens een interne coach werkzaam.

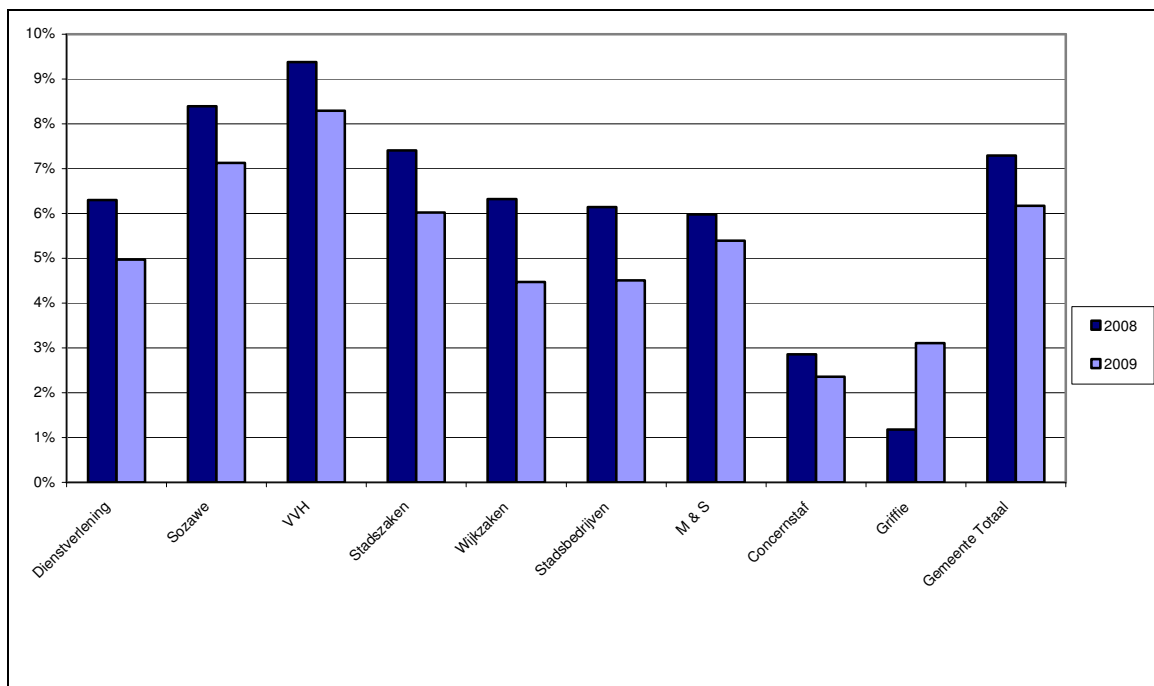
De inzet van de HIMmedewerkers heeft een positief financieel effect voor zowel het eigen onderdeel (hoger dan geraamde ureninzet) als voor het totale gemeentelijke resultaat (beperking inhuur).

h. Ziekteverzuim

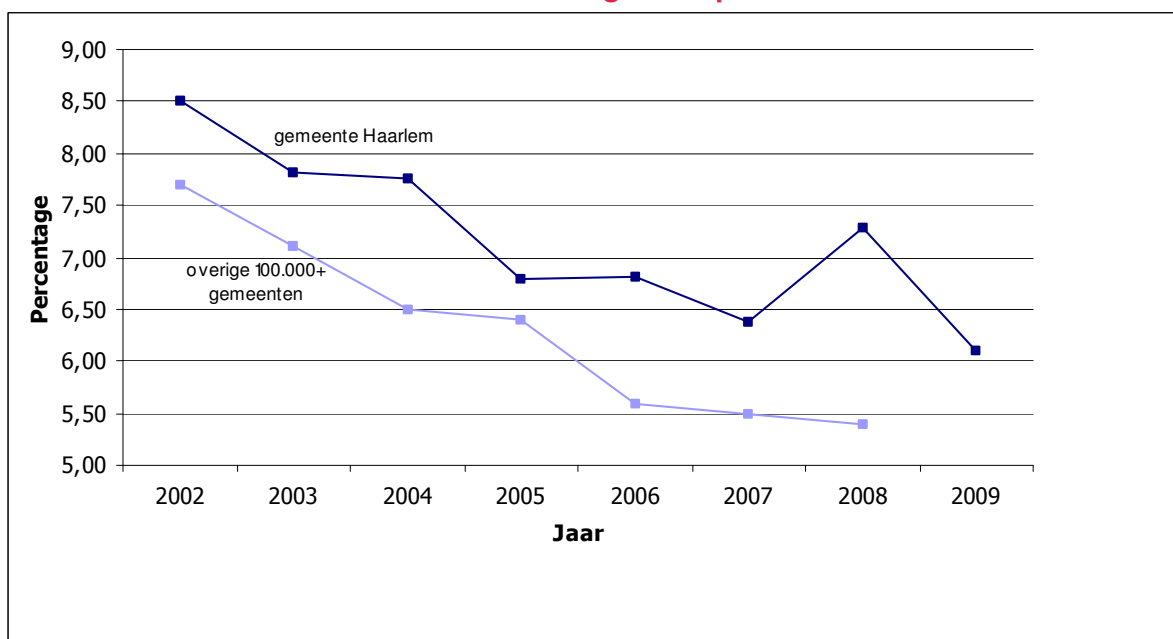
Het terugdringen van het ziekteverzuim is één van de speerpunten in het bredere HRM-beleid. De inzet van een verzuimadviseur, het geven van voorlichting en het stringent uitvoeren van het verzuimprotocol dienen te leiden tot verlaging van het verzuimpercentage. Gemeentebreed was het streven het verzuim terug te brengen naar 5,5%. Hoewel dit streefpercentage niet is gehaald, is toch sprake van een succesvolle inzet (percentage 2008 was 7,29% en is in 2009 teruggebracht naar 6,17%). Na de incidentele uirschieter over het reorganisatiejaar 2008 heeft de dalende tendens van de afgelopen jaren zich in 2009 weer doorgezet.

Met het lagere verzuimpercentage is omgerekend voor bijna 15 formatieplaatsen minder verzuim opgetreden, hetgeen een waarde vertegenwoordigt van circa € 750.000,-. Daarnaast heeft het terugdringen van het ziekteverzuim op een aantal plaatsen in de organisatie tot verlaging van de kosten van inhuur geleid.

Ziekteverzuim per hoofdafdeling

Ziekteverzuim excl. zwangerschapsverlof

Ziekteverzuim in procenten per sector (VNG-norm)

Per jaar (excl. Zwangerschapsverlof)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Gemeente Haarlem	9,72	9,62	8,51	7,82	7,75	6,80	6,82	6,38	7,29	6,10
100.000+ gemeenten	8,70	8,10	7,70	7,10	6,50	6,40	5,60	5,50	5,40	n.n.b.

i. Arbeidsomstandigheden

Risico Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E)

In 2009 is een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) bij alle gemeentelijke hoofdafdelingen uitgevoerd. De RI&E's brengen in kaart waar en welke risico's op het gebied van de arbeidsomstandigheden aanwezig zijn voor veiligheid, gezondheid en welbevinden van de werknemers. Tevens worden de eventuele tekortkomingen in het gevoerde arbeidsomstandigheden-beleid in kaart gebracht. Dit ook met het oog op de voorbereiding van de (ver)nieuwbouw van de gemeentelijke huisvesting (Raaks- en Zijlpoort).

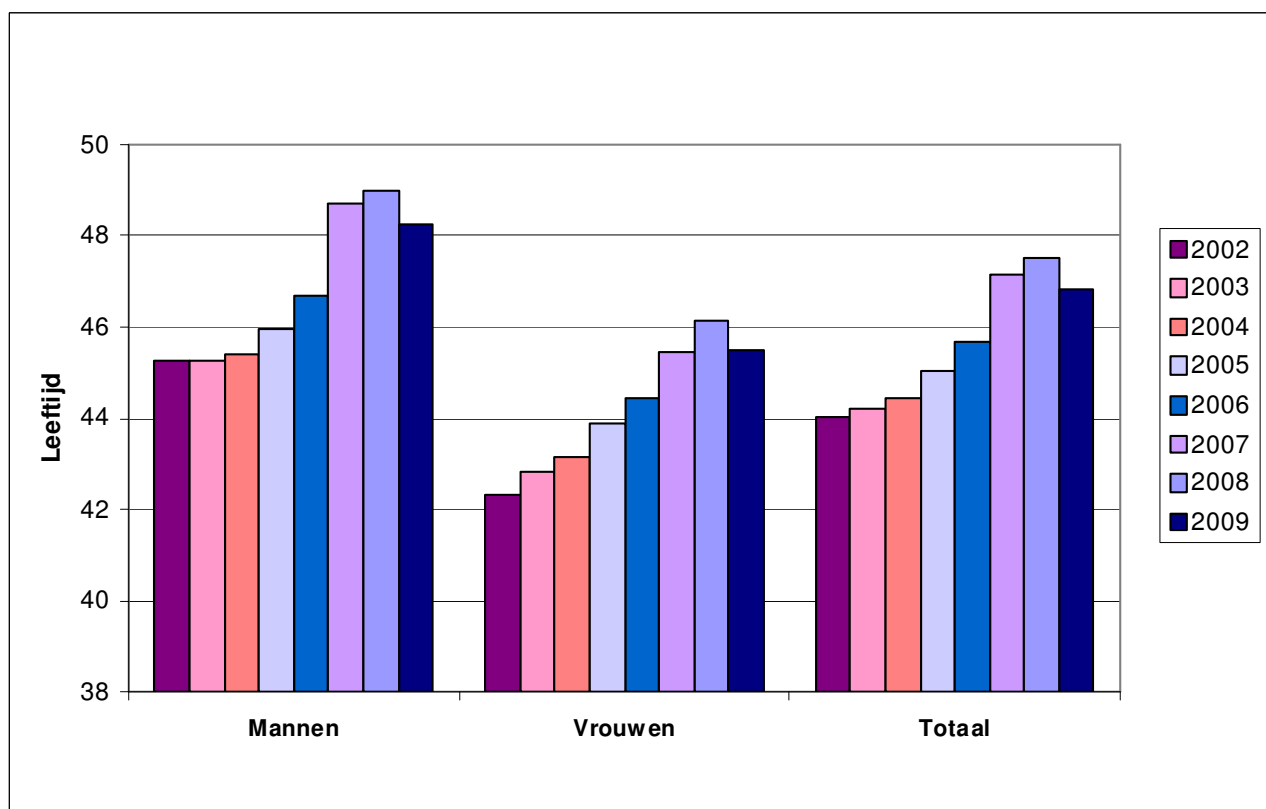
Managementletter

Door de ArboUnie is eind 2009 een Managementletter opgesteld, waarin een overzicht wordt verstrekt van de belangrijkste ontwikkelingen en de bereikte resultaten ten aanzien van het gevoerde verzuim- en arbobeleid van de gemeente Haarlem. Ook het effect van de dienstverlening door de ArboUnie wordt daarbij geëvalueerd. Dit tegen het licht van de gewenste situatie, de gemeentelijke ambitie. De conclusie van de ArboUnie is dat Haarlem als organisatie op het gebied van arbo- en verzuimmanagement, verbeterlagen heeft gemaakt en dat de stijgende lijn wordt voortgezet. De ArboUnie komt nog met enkele verbetersuggesties. In het Arbojaarplan 2010 wordt daarop nader ingegaan.

j. Gemiddelde leeftijd medewerkers

De gemiddelde leeftijd van het personeelsbestand van de gemeente Haarlem is in 2009 licht gedaald. In 2008 was de gemiddelde leeftijd 47 jaar; in 2009 ligt dat daar een fractie onder. Dit als gevolg van de uitstroom van oudere medewerkers en het aanstellen van jonge medewerkers, een tendens die zich naar verwachting in 2010 zal voortzetten.

Gemiddelde leeftijd medewerkers

3.5.3 Verbetering Bedrijfsvoering

Verbetermaatregelen

Belangrijk speerpunt in de reorganisatie van de ambtelijke organisatie in 2008 is de verbetering van de bedrijfsvoering. Om deze verbetering onderbouwd en goed georganiseerd te laten plaatsvinden is het document Visie op planning en control opgesteld (april 2007). In deze richtinggevende nota is een aantal verbeterpunten opgenomen om in een periode van 3 jaar tot structurele verbetering van de bedrijfsvoering te komen. In 2007 en 2008 zijn belangrijke stappen gezet in de verbetering van de organisatie, de primaire en ondersteunende werkprocessen, de instrumenten en de wijziging van de rollen en het gedrag van de medewerkers: een overzicht is opgenomen in het jaarverslag 2008 (blz. 176-178). In 2009 is de inzet op de verbetering voortgezet en is een groot deel van het verbeterprogramma afgerond. Een aantal onderdelen vraagt om constante aandacht en is in die zin nimmer afgerond, andere onderdelen zullen met enige vertraging in de komende jaren worden opgepakt. Om ook de verdere verbetering doelgericht uit te voeren is een doorontwikkelprogramma opgesteld, dat in de jaren 2010 tot 2013 ter hand genomen zal worden. Uit het visiedocument zijn de volgende resterende punten opgenomen in het doorontwikkelprogramma:

Organisatie	
Kwalitatief en Kwantitatief op orde brengen planning en control functies	Dit is een continue aandachtspunt.
Verhogen prestaties van planning en control en financiële administratie	De verbetering van de processen IP en Begroting is in 2009 verder opgepakt en zal vanaf 2010 worden ondersteund door specifieke applicaties.
Herijken verordening ex art 213a	Uitgesteld i.v.m. mogelijke wijzigingen Gemeentewet.
Processen	
Legal audits	Uitvoering vanaf 2010/2011.
Afronden invoeren projectenadministratie	Hoewel het onderwerp in de Managementletter van de accountant een voldoende scoort, zullen nog een aantal stappen in 2010/2011 nodig zijn om de projectcontrol volledig in te bouwen in de sturing en beheersing in de organisatie.
Instrumenten	
Aanscherpen budgetbeheer (werken met incentives)	Gepland voor 2010/2011.
Formuleren van het activabeleid	Gepland voor 2010/2011.
M&O-beleid	Gepland voor 2010/2011.
Rollen en gedrag	
Cultuur, attitude en gedrag verder ontwikkelen in gewenste richting	Dit is een continue aandachtspunt ook in (MD-)trajecten voor leidinggevend en het traject "Ik werk voor Haarlem".

Aanbevelingen Rekenkamercommissie

Naar aanleiding van het jaarverslag 2008 heeft de Rekenkamercommissie een aantal aanbevelingen gedaan. In onderstaande tabel wordt vermeld op welke wijze het college daaraan uitvoering heeft gegeven.

Uit deze toelichtingen blijkt dat het college aan een groot deel van de aanbevelingen uitvoering heeft gegeven. Wij stellen voor om deze aanbevelingen af te doen, en die niet meer terug te laten komen in toekomstige jaarverslagen.

Opmerking/aanbeveling RKC	Toelichting
Extra aandacht te besteden aan het oplossen van de problemen rond de verstrekkingen WWB, de administratieve problemen bij de huishoudelijke zorg en de communicatieve problemen met Cocensus.	Met betrekking tot de WWB kan worden gemeld dat met een kwaliteitszorgsysteem wordt gewerkt. Dit systeem stroomlijnt de werkprocessen, ondersteunt de klantmanagers en bevordert de kwaliteit van de uitvoering. De financiële afwikkeling van de dienstverlening van de zorgaanbieders blijft aandacht vragen. Het afgelopen jaar is er periodiek overleg geweest tussen gemeente en zorgaanbieders om zaken af te stemmen en de voortgang te bespreken. In het eerste kwartaal 2010 vindt de afwikkeling van de financiële verrekening met de twee grootste zorgleveranciers plaats.

Opmerking/aanbeveling RKC	Toelichting
	<p>De huishoudelijke hulp is opnieuw aanbesteed. Vanaf 1 oktober 2009 geldt er een nieuw contract. In het programma van eisen is veel aandacht besteed aan het goed inregelen van de wederzijdse administratieve werkzaamheden.</p> <p>Het belang van een goede informatievoorziening vanuit Cocensus aan de gemeente is onderkend. Zo heeft inmiddels aanscherping plaatsgevonden in het opdrachtgeverschap en zijn nadere afspraken gemaakt. Sommige aanbevelingen zijn nog bij Cocensus onderhanden</p>
<p>Bij de subsidieverstrekking aan organisaties die omvangrijke taken voor de gemeente verrichten het toezicht te verbeteren; de commissie geeft in overweging om hierbij gebruik te maken van de aandachtspunten die de accountant geeft voor de controle van subsidievoorwaarden van externe regelingen en de verantwoording van het GSB</p>	<p>Op dit moment wordt het subsidieproces geëvalueerd. Tevens wordt in de Leergang Account en Beleid tijd besteed aan goede administratie en toezicht aan het begin van het proces, alsmede verantwoording en rechtmatigheid aan het einde van het proces.</p> <p>Voor inkomende subsidies (Rijk en provincie) wordt een werkproces gemaakt, waardoor meer controle op verantwoording en rechtmatigheid kan plaatsvinden.</p>
<p>Met enige regelmaat het komende jaar in de commissie Bestuur de consequentie van de economische recessie voor de financiële positie van de gemeente te bespreken</p>	<p>Hieraan is invulling gegeven onder meer door het opstellen van een recessie-monitor en deze monitor maandelijks te actualiseren. Deze aanbeveling is hiermee afgedaan.</p>
<p>Een standpunt te formuleren aangaande het gewenste solvabiliteitsniveau en een beleid om dat doel te bereiken te formuleren en te bespreken met de commissie Bestuur.</p>	<p>Deze aanbeveling is overgenomen en heeft geleid tot een nota solvabiliteit die is aangeboden aan de commissie Bestuur. Aanbeveling is daarmee afgedaan.</p>
<p>Het reorganisatieproces te evalueren aan de hand van concrete criteria en de resultaten te bespreken in de commissie bestuur</p>	<p>Het college heeft de commissie Bestuur aangeboden om hierover een presentatie te houden.</p>
<p>Een bedrijfsvoeringplan te maken met doelen voor het personeelsbestand, met betrekking tot kosten, verhouding in- en externe medewerkers, type functionarissen, ziekteverzuim, leeftijdopbouw en kwaliteit en dit te laten accorderen door de Raad.</p>	<p>Het college formuleert thans het strategisch personeelbeleid – waarin de genoemde elementen voor een belangrijk deel worden opgenomen - en zal deze nota in de loop van 2010 vaststellen.</p>
<p>Een systematiek te ontwikkelen om de budgetten voor het normniveau van onderhoud bij te stellen op grond van prijscompensatie en areaaluitbreiding;</p>	<p>Hiertoe is een onderzoek gestart, dat eind maart 2010 wordt afgerond. Financiële consequenties die voortvloeien uit de te kiezen systematiek worden betrokken bij de kadernota.</p>
<p>De doelen bij de omvang van en uitstroom uit de bijstand te heroverwegen en realistisch te maken in het licht van de economische ontwikkelingen;</p>	<p>De doelstellingen voor de bestandsomvang WWB en de uitstroom uit de WWB zijn in de Kadernota 2009, rekening houdend met de gevolgen van de recessie, aangepast.</p>
<p>Bij het wijkgericht werken als indicator toe te voegen het percentage problemen dat op tijd (binnen de in een wijkcontract afgesproken periode) is opgelost.</p>	<p>Nagegaan zal worden in hoeverre hieraan in de toekomst invulling gegeven kan worden.</p>
<p>Met betrekking tot beleidsrealisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • streefwaarden te formuleren voor alle begrotingsjaren; • in alle gevallen effectindicatoren te formuleren en daarbij het onderscheid tussen feiten en perceptie van die feiten in de gaten te houden; • beleidsresultaten alleen te beoordelen als daarvoor voldoende informatie beschikbaar is; • te voorkomen dat prestatie-indicatoren als doel op zich worden beschouwd; • bij de verslaglegging altijd voor ogen te 	<p>De Programmabegroting 2010-2014 is op een aantal punten verder verbeterd. Zo is onder andere het overzicht aan streefwaarden waar mogelijk vollediger gemaakt; is er oog geweest voor een goede balans tussen meer objectieve en meer subjectieve indicatoren en de logische samenhang tussen doelen en prestaties. Aanvullend is getracht het Jaarverslag 2009 een zo goed mogelijk sturingsdocument voor raadsleden te laten zijn. Wanneer een doel of prestatie niet of slechts gedeeltelijk is gehaald, is als extra toelichting opgenomen of en wanneer het doel of de prestatie wel behaald zal worden en is ook toegelicht als meer is bereikt dan afgesproken. Waar relevant is expliciet aangegeven waar de problemen zitten.</p>

Opmerking/aanbeveling RKC	Toelichting
<p>houden dat de informatie zodanig moet zijn geduid dat raadsleden het jaarverslag als sturingsdocument kunnen gebruiken. Geef een toelichting wanneer een doel niet of slechts deels is bereikt en geef aan of en wanneer het doel wel zal worden behaald. Geef ook een toelichting wanneer meer is bereikt dan afgesproken. Hetzelfde geldt voor de activiteiten;</p> <ul style="list-style-type: none"> In het vervolg explicieter aan te geven waar de problemen zitten. 	<p>Verder is er op verzoek van het college een projectopdracht voorbereid om in de Programmabegroting 2011-2015 te komen tot een aanscherping van doelen en prestaties en een handzame set 'topindicatoren' die de kern van het politiek-bestuurlijke debat kunnen vormen. Indien deze geaccordeerd wordt door het nieuwe college en de nieuwe raad zal in de toekomst sturing op hoofdlijnen beter mogelijk zijn. Tegelijk betekent dit dat niet alle doelen en prestaties van indicatoren zullen worden voorzien en dat soms volstaan zal worden met een meer kwalitatieve verantwoording in het Jaarverslag in plaats van een meer cijfermatige gebaseerd op indicatoren. Dat impliceert overigens zeker niet een minder goede verantwoording of een verantwoording met minder zeggingskracht.</p>

Aanbevelingen accountant interimrapportage 2009

In oktober 2009 heeft de accountant zijn bevindingen uit de interimcontrole gepresenteerd aan de Auditcommissie. De bevindingen zijn opgenomen in onderstaande tabel, met daarbij een korte toelichting op de voortgang die sindsdien is bereikt. Voor alle aanbevelingen geldt dat deze voor zover mogelijk zijn opgepakt voorafgaand aan het opstellen van de jaarrekening 2009 en de controle die de accountant daarop heeft uitgevoerd.

Aanbeveling accountant	Toelichting
Aanbevelingen gericht op de bedrijfsvoering	
<p>Algemeen: Haarlem heeft ook in 2009 belangrijke stappen gezet voor verbetering van de bedrijfsvoering. Doorontwikkelnota Planning&Control is onder handen.</p>	<p>Zie hiervoor het afzonderlijk onderdeel van deze paragraaf, waarin de stand van zaken is weergegeven.</p>
<p>Bestuurlijke informatievoorziening:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zichtbaar vastleggen van de afsluitprocedures en de verrichte interne controlewerkzaamheden; Analyse afwikkeling transitorische posten, mutaties in reserves en voorzieningen, mutaties vooruit ontvangen subsidies, analyse van de projecten en verwerking van de opbrengst gemeentelijke belastingen 	<p>In 2009 hebben tussentijdse afsluitingen plaatsgevonden aan de hand van een checklist "maandafsluitingen financiële administratie". Daarbij is aangegeven welke werkzaamheden in welke tijdsvolgorde door wie moeten worden uitgevoerd.</p> <p>In het jaarrekeningtraject is extra aandacht besteed aan de analyse van de transitorische posten en de verwerking van de opbrengst gemeentelijke belastingen.</p> <p>Ten aanzien van projectbeheer en -control zijn nadere kaders en procedures in 2009 opgesteld.</p>
<p>Zelfcontrolerend vermogen van de gemeente krijgt vorm. Nog aandacht voor: Uitvoering Verbijzonderde Interne Controle (VIC):</p> <ul style="list-style-type: none"> De verbijzonderde interne controle van de processen inkoop, begrotingsbeheer en personeel niet door OCR te laten uitvoeren, vanwege functiescheiding; OCR ook zelfstandig deelwaarnemingen laten uitvoeren ter beoordeling en vaststelling van de opzet en het bestaan van de AO/IC bij de hoofdafdelingen Niet in alle gevallen heeft een zichtbare toets plaatsgevonden, nog niet voor alle processen zijn werkprogramma's opgesteld met VIC werkzaamheden per proces en tussentijds heeft nog geen foutenevaluatie plaatsgevonden en interne bevindingen doorvertaald in een verdere plan van aanpak 	<p>In 2009 is gekozen voor een gecombineerde IC/VIC op de processen inkoop, begrotingsbeheer en personeel. In deze processen inkoop en personeel is de controle in het proces d.m.v. controle formats nu zo geregeld dat er al een functiescheiding is aangebracht tussen interne controle werkzaamheden en review. Wij achten de risico's daarmee op deze manier beheersbaar. Naar aanleiding van de opmerkingen van de accountant beraden wij ons voor 2010 hoe we hier ook voor het proces begrotingsbeheer tot een oplossing kunnen komen.</p> <p>In de VIC is er voor gekozen vooral te beoordelen of gesteund kan worden op de AO/IC van de hoofdafdeling. Hier is niet altijd een afzonderlijke deelwaarneming voor nodig maar kan ook binnen de steekproef in de AO/IC een review gedaan worden. Wel zijn er afzonderlijke deelwaarnemingen gedaan in de door ons uitgevoerde audits (zoals de audit treasury).</p> <p>In de doorontwikkeling VIC zullen we aandacht schenken aan de vastlegging en het zichtbaar maken van de zogenaamde audit trail. In de 3^e periode VIC 2009 is hier al een start mee gemaakt.</p>
<p>Uitvoering Interne Controle (IC) door bedrijfsbureaus:</p> <ul style="list-style-type: none"> Harmonisatie van de IC plannen van de 	<p>De harmonisatie van IC plannen is gepland voor 2010. Hierbij zal ook het opstellen van het werkprogramma aan de orde komen.</p>

Aanbeveling accountant	Toelichting
bedrijfsbureaus <ul style="list-style-type: none"> • Per proces een werkprogramma wordt opgesteld met aandacht voor tussentijdse rapportages; 	
Nadere aandacht voor risico analyse. Nagenoeg van alle processen is de AO/IB vastgelegd, maar er wordt nog maar een beperkt inzicht gegeven in de belangrijkste risico's in het proces en de getroffen beheersmaatregelen.	In de AO procesbeschrijvingen die nu worden opgesteld wordt meer aandacht besteed aan de risico's in het proces en de beheersingsmaatregelen die daar in het proces in zitten.

Attentiepunten voor de auditcommissie	
Single Information Single Audit (SISA) nog onvoldoende ingebed in de organisatie <ul style="list-style-type: none"> • Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden nog onvoldoende belegd in de hoofdafdelingen; • De hoofdafdelingen Wijkzaken, Veiligheid, Vergunningen en Handhaving en Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben de interne controle werkzaamheden niet volledig opgenomen in het IC-plan; • In het auditplan SISA van de afdeling Stadszaken zijn niet alle SISA regelingen opgenomen voor 2009; De interne controlewerkzaamheden zijn nog niet allemaal opgestart en de verbijzonderde interne controlewerkzaamheden zijn nog onvoldoende geïntegreerd in de controlewerkzaamheden binnen de hoofdafdelingen.	Naar aanleiding van de opmerkingen van de accountant zijn de werkzaamheden voor SiSa 2009 al in de zomer 2009 gestart. Doordat de werkzaamheden eerder gestart zijn dan in voorgaande jaren gebruikelijk was, zijn ook de knelpunten eerder onderkend en kon tijdig naar oplossingen worden gezocht. Daarbij heeft veelvuldig overleg plaatsgevonden met de controlerend accountant. Dit was vooral van belang voor de SiSa-werkzaamheden die betrekking hadden op de regelingen rond het Grote StedenBeleid (GSB). Daarvoor diende een volledige eindverantwoording over de jaren 2005/2009 te worden gegeven. De hiervoor extra benodigde inzet heeft er toe geleid dat ook meer medewerkers kennis hebben genomen van de uit te voeren werkzaamheden. In het verlengde hiervan zullen in 2010 de werkzaamheden beter verdeeld worden over de functionarissen en door het jaar heen, uitgevoerd kunnen worden. Daardoor zal ook de combinatie van de verschillende (controle)werkzaamheden logisch georganiseerd gaan worden.
Verbetering projectbeheer en –control is onderhanden <ul style="list-style-type: none"> • In overweging wordt gegeven om in de Bestuursrapportages ook over het aspect kwaliteit te rapporteren en voor grote projecten een risicoprofiel te bepalen en te rapporteren; • In voortgangsrapportages ook de nog te verwachten kosten en opbrengsten verwerken; • Gebruik maken van de projectadministratie en schaduwadministraties voorkomen; 	In de projectrapportages wordt inmiddels rekening gehouden met het aspect kwaliteit. In 2009 is de projectadministratie geoptimaliseerd. Begin 2010 zullen aanvullende aspecten zoals prognoses worden bijgehouden in het financiële systeem. Wanneer dit is gerealiseerd zal middels kwartaalrapportages over deze aspecten worden gerapporteerd
Procedures met betrekking tot parkeren worden aangescherpt <ul style="list-style-type: none"> • Inventarisatie van de te treffen beheersmaatregelen • Opstellen werkprogramma door het bedrijfsbureau uit te voeren IC-werkzaamheden en een maandelijks analyse van de tussenrekening 	In 2009 zijn de nodige IC en de VIC werkzaamheden verricht en de bevindingen gerapporteerd en voorgelegd aan de accountant. De beheersmaatregelen worden vastgelegd, waarna er een periodieke interne controle kan plaatsvinden en de tussenrekening wordt geanalyseerd en waar mogelijk ook maandelijks geschoond.

Aanbeveling accountant	Toelichting
Bevindingen processen	
Basis op orde met uitzondering van het proces afsluitprocedures. Nadere aandacht gevraagd voor: <ul style="list-style-type: none"> • procesbeschrijvingen; • verdere verbetering interne controlewerkzaamheden; • beheersmaatregelen in de applicaties; • verdere integratie van juridische control 	Hieraan is ook inmiddels extra aandacht besteed. De procesbeschrijvingen worden planmatig geactualiseerd en over de nog uit te voeren interne controlewerkzaamheden zijn nadere afspraken gemaakt binnen het jaarrekeningtraject. De verdere uitwerking van de juridische control maakt onderdeel uit van het uitwerkingsplan middelen & services.

3.5.4 Informatievoorziening en automatisering

Invoeren GBA/BAG

In 2009 is de invoering van Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) en de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) grotendeels afgerond. Er zijn onder meer nieuwe raadpleegapplicaties geïnstalleerd en alle autorisaties zijn tegen het licht gehouden en vernieuwd. Daarmee wordt voldaan aan de nieuwe wet Basisregistratie Personen. Eind 2009 is ook gestart met de instructie van de gebruikers, die als doel heeft dat alle medewerkers GBA nu standaard gaan gebruiken. Dat is klantvriendelijk en efficiënt bij de afhandeling van de klantvragen; de klant hoeft immers niet steeds al zijn persoonsgegevens door te geven en iedereen gebruikt dezelfde gegevens. Daarnaast zijn terugkoppel routines ingevoerd, die eventuele fouten in bestanden snel ongedaan maken.

Digitale dienstverlening

In 2009 is de digitale dienstverlening verder uitgebreid. Sinds 2009 is het mogelijk via de website een melding te doen over (een probleem in) de openbare ruimte. In 2009 zijn de voorbereidingen getroffen voor de digitalisering van parkeerproducten. Vanaf medio februari 2010 zal het overgrote deel van de parkeerproducten digitaal ontsloten zijn, zowel vanuit huis als vanachter de balie. Het aantal digitale transacties is zo'n 20% gestegen. De tevredenheid hierover is met een 7,5 zowel beter dan vorig jaar (7,0) als beter dan het gemiddelde over alle deelnemende gemeenten (7,4).

Digitalisering

In 2009 is scherper in beeld gekomen dat de digitalisering van gegevensbestanden en processen (de komende jaren) van grote invloed is op de gemeente. Er moeten de komende jaren in ieder geval 36 (veelal wettelijk verplichte) projecten uitgevoerd gaan worden [Nationaal UitvoeringsProgramma (NUP), e-overheid projecten, ondersteuningsprojecten voor realisatie van taakstellingen gemeente Haarlem en efficiëntie- en procesverbeteringsprojecten]. Een zeer omvangrijk programma dat niet in één keer gerealiseerd kan worden en dat niet alleen een ICT-invoeringsvraagstuk is. De invoering van de elektronische overheid heeft zeer grote invloed op zowel de gegevenshuishouding, de werkprocessen, personeel & organisatie als de cultuur van de organisatie.

In 2009 is gestart met het bundelen van alle lopende en nog te starten initiatieven om te komen tot een strategisch meerjarenrealisatieplan. Op die manier is meer regie, afstemming en centrale sturing op het programma mogelijk. Het programma zal vanaf begin 2010 in volle omvang ter hand genomen worden. Vooruitlopend hierop kon niet gewacht worden met de start van een aantal invoeringsprojecten voor het GBA en het BAG. Deze applicaties zijn onderdeel van basisstructuur en zijn daarmee een belangrijke voorwaarde voor veel andere projecten. Daarop heeft in 2009 dan ook de meeste inzet plaatsgevonden. Daarnaast is gestart met de uitvoering van een aantal projecten die hoge prioriteit hebben (bijvoorbeeld vanwege wettelijke verplichtingen en termijnen).

Managementinformatie

In 2009 is begonnen met de uitrol van het management informatie systeem Qlikview; een elektronisch dashboard. Er is uitvoerig getest om de betrouwbaarheid van het systeem te borgen. Financiële en personele informatie is nu met één druk op de knop beschikbaar voor leidinggevenden en budgethouders. De financiële

informatie wordt dagelijks bijgewerkt waardoor op ieder moment juist informatie beschikbaar is voor de vrager. Daarmee is de basis gelegd voor het leveren van actuele managementinformatie. Verdere uitbouw is inmiddels opgepakt en zal leiden tot het ook beschikbaar krijgen van productiecijfers via dit informatiesysteem.

3.5.5 Verzelfstandigingen

De afgelopen jaren zijn een groot aantal verzelfstandigingen gerealiseerd [Belastingen, Sport en Recreatie (SRO), Brandweer en Ambulance en Stadsbibliotheek]. Per 1 januari 2009 is de laatste groep organisatieonderdelen (Servicebedrijfs Haarlem, Onderwijs Servicekantoor, Frans Halsmuseum/de Hallen en de Zwembaden) verzelfstandigd. In de loop van 2009 zijn de ontvlechtingswerkzaamheden voor deze onderdelen afgerond. Zie verder paragraaf verbonden partijen.

3.5.6 Huisvesting

Een goede huisvesting van de gemeentelijke organisatie ondersteunt een efficiënte en naar buiten gerichte aanpak. Het is daarbij zaak dat afdelingen en organisatie-onderdelen die veel met elkaar te maken hebben bij elkaar gehuisvest zijn. In afwachting van het betrekken van de nieuwe kantoorruimten Raakspoort en Zijlpoort, is hiermee bij de tijdelijke huisvesting van de nieuwe organisatie al zoveel mogelijk rekening gehouden.

De Raakspoort wordt momenteel gebouwd en loopt conform planning. Met de bouw van het kantoorgedeelte is in augustus 2009 gestart. De verwachting is dat het kantoor januari 2011 casco wordt opgeleverd. Daarna vergt het nog tot na de zomer van 2011 voordat het kantoor ingericht en gebruiksklaar is. Als gevolg van de kredietcrisis en ontwikkelingen in de vastgoedmarkt is er een vertraging in de planning van de Zijlpoort opgetreden. De Zijlpoort zal volgens de huidige planning begin 2011 in aanbouw worden genomen. De verwachting is dat het kantoor in 2012 casco wordt opgeleverd.

3.5.7 Juridische Zaken

2009 was vanuit een oogpunt van juridische bedrijfsvoering een bijzonder jaar door het in werking treden van een aantal nieuwe wetten van meer algemeen karakter (ondermeer de 4^e tranche van de Algemene wet bestuursrecht en de Wet dwangsom en beroep niet tijdig beslissen, die op 1 oktober 2009 in werking is getreden). Voor de invoering van de wet dwangsom is een projectgroep opgezet die tot doel heeft de werkprocessen zo in te richten dat er tijdig beslist kan worden.

In 2009 zijn 2 ingebrekestellingen ontvangen die niet tot uitkering van dwangsommen hebben geleid. Wel is vanwege een beroep tegen het niet tijdig beslissen op een bezwaarschrift door de rechtbank een dwangsom opgelegd om alsnog snel te beslissen. Als gevolg van deze uitspraak worden achterstallige bezwaren van vóór 1 oktober 2009 met voorrang in het eerste kwartaal 2010 afgehandeld.

Daarnaast werden ingevolge verplichtingen van de nieuwe Dienstenwet alle gemeentelijke verordeningen gescreend op strijdigheid van bepalingen met de Europese wetgeving, wat inmiddels tot aanpassing van een aantal verordeningen (waaronder de Algemene Plaatselijke Verordening en de Afvalstoffenverordening) heeft geleid.

In 2009 zijn een aantal verzoeken op basis van de Wet Openbaarheid Bestuur (Wob-verzoeken) aan het gemeentebestuur gedaan m.b.t. diverse bedrijfsvoeringsaspecten van de gemeente (o.a. bestuurskosten en kosten inhuur personeel).

Over deze Wob-verzoeken en over de bezwaar-, beroep- en klachtafhandeling wordt, als toegezegd, begin 2010 aan de raadscommissie bestuur gerapporteerd, gerelateerd aan de effecten van genoemde wet dwangsom alsmede meer in zijn algemeenheid aan de juridische kwaliteit van de gemeentelijke organisatie.

Ter voldoening aan de wens van de raad om de afhandeling van de bezwaarschriften Wet werk en bijstand te verbeteren hebben wij het afhandelingsproces onder de loupe genomen en in december besloten tot instelling van een gemengde externe commissie. Hiermee wordt naast de grotere efficiëncy de onafhankelijkheid en objectiviteit van het advies vergroot en wordt het leereffect van de bezwaarfase naar de vakafdeling versterkt.

Tot slot, door wijziging van de Handelsregisterwet (mede in relatie tot Europese wetgeving) zijn overheidsinstanties verplicht zich vóór 1 januari 2010 in te schrijven in het Handelsregister. De inschrijving van de gemeente Haarlem heeft op 19 december 2009 plaatsgevonden. De inschrijving is nog niet volledig qua gegevens, maar wordt in de loop van 2010 gecompleteerd.

3.6 Verbonden partijen en subsidies

3.6.1 Inleiding

Deze paragraaf behandelt zowel het onderwerp verbonden partijen als subsidies. Het biedt een beknopt overzicht van het beleid ten aanzien van verbonden partijen en van subsidies. Een overzicht van verbonden partijen is in deze paragraaf opgenomen.

De gemeente kan en wil niet alles zelf doen en zelf doen is ook niet altijd de beste manier. Sommige onderwerpen en activiteiten vinden we belangrijk, maar kunnen of willen we niet zelf uitvoeren. Daarom ontstaan er samenwerkingsverbanden met andere organisaties (veelal gemeenten) of geeft de gemeente subsidie. Indien wordt samengewerkt met een partij waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft, spreekt men van een verbonden partij. Als er geen sprake is van een bestuurlijk belang, spreekt men van een subsidierelatie.

3.6.2 Kaders verbonden partijen

In 2008 heeft het college een onderzoek gedaan naar de control (sturing en beheersing) van deelnemingen en (grote) gesubsidieerde organisaties. Op basis daarvan heeft de raad de *nota Verbonden partijen in Haarlem* op 22 januari 2009 vastgesteld (BIS 2008/226666). De belangrijkste punten geven we hieronder kort weer.

- Een verbonden partij is een organisatie waar de gemeente zowel een financieel belang in heeft als (gedeeltelijke) bestuurlijke zeggenschap over heeft. Er is een financieel belang als de gemeente geld kwijtraakt als de organisatie failliet gaat. Als de gemeente zitting heeft in het bestuur van de organisatie of daarvan aandeelhouder is, is sprake van bestuurlijke zeggenschap.
- Gesubsidieerde instellingen zijn formeel geen verbonden partij, omdat de gemeente er geen bestuurlijke zeggenschap over heeft. De relatie die de gemeente heeft met grote instellingen die meer dan € 0,5 miljoen per jaar subsidie van de gemeente ontvangen, wordt (vanwege het maatschappelijk belang) evenwel op dezelfde wijze vormgegeven als die met een formele verbonden partij.
- Een methode van risicoclassificatie bepaalt de intensiteit van de relatie met een verbonden partij of grote gesubsidieerde instelling, met name op het terrein van toezicht door de gemeente.
- De gemeente hanteert voor het beantwoorden van de vraag of samenwerking voordelen biedt en welke vorm van samenwerking daarbij het meest gewenst is een beslisboom. De beslisboom wordt ook gebruikt bij periodieke evaluatie van bestaande relaties.
- Naast de beslisboom wordt ook getoetst aan andere wettelijke (Europese) regels, zoals voor aanbesteding, staatssteun en belastingen.
- Raad en college houden hun rollen gescheiden: de raad is verantwoordelijk voor de kaderstelling en de doelstellingen van de gemeente en daarmee voor het algemene beleid ten aanzien van verbonden partijen en subsidieverlening (het wat), het college is verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen de realisatie van het beleid (het hoe).
- Vanwege de scheiding der rollen nemen raadsleden geen zitting in een bestuur van een gemeenschappelijke regeling, tenzij de gemeente daarin meer zetels heeft dan collegeleden of wanneer de regeling is aangegaan door de raad.
- Zittende raads- en collegeleden en werknemers van de gemeente nemen geen zitting in bestuursorganen van stichtingen en vennootschappen die een verbonden partij vormen met de gemeente, noch van daarmee gelijkgestelde grote gesubsidieerde instellingen.
- De relaties met verbonden partijen en grote gesubsidieerde instellingen worden vormgegeven rond de begrippen sturing, beheersing, verantwoording en toezicht. Overkoepelend element daarbij is onderling vertrouwen.
- Waar sprake is van meerdere rollen van de gemeente, zoals een eigenaars- en opdrachtgeversrol bij vennootschappen, worden deze rollen zoveel mogelijk door verschillende collegeleden vervuld. Vervolgens worden deze rollen ook weer door verschillende ambtenaren vervuld, die bij verschillende organisatieonderdelen kunnen werken.

3.6.3 Toepassing kaders verbonden partijen

Verschillenanalyse

De verschillen tussen de gewenste situatie volgens de nota Verbonden partijen in Haarlem en de feitelijke situatie zijn in beeld gebracht. Dit is gebeurd voor zowel de formele verbonden partijen als voor de gesubsidieerde instellingen die meer dan € 0,5 miljoen subsidie per jaar ontvangen. Het resultaat van de analyse geeft een beeld van de huidige situatie en de gewenste situatie. Voor de geconstateerde verschillen is een plan van aanpak per verbonden partij opgesteld. De gemeente heeft als uitgangspunt dat deze verschillen zoveel mogelijk worden vermeden of opgeheven.

Invoering risicomanagement

Ter ondersteuning van de relaties met verbonden partijen voeren we een methode van risicoclassificatie in. Deze methode is in 2009 ontwikkeld in samenwerking met de gemeenten Alkmaar en Almere en het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement. Er is gekozen voor een digitale vragenlijst die de gemeente zelf of in samenwerking met een verbonden partij kan invullen. De vragen hebben onder andere betrekking op de organisatievorm, de bedrijfsvoering, personeel en financiën. De antwoorden zijn ingedeeld in categorieën en geven een bepaalde score. Na invulling van de vragenlijst volgt een totaalscore die bepaalt in welke risicocategorie de verbonden partij valt. Op basis daarvan bepalen we de mate van toezicht die een verbonden partij of gesubsidieerde instelling behoeft. Vanaf 2010 zal deze methode worden toegepast.

Aanpassen werkwijze aan de nota verbonden partijen

In de nota hebben we aangegeven hoe we als gemeente willen omgaan met verbonden partijen en grote gesubsidieerde instellingen. Deze omgang gebeurt door onze medewerkers, die daartoe van de juiste kennis en vaardigheden moeten zijn voorzien. De inhoud van de nota is in bijeenkomsten met medewerkers die er daadwerkelijk mee aan de slag gaan besproken. Daarnaast is er voor accountmanagers een leergang georganiseerd waarin het gedachtegoed van de nota aan de orde is geweest.

3.6.4 Overzicht Verbonden Partijen 2009

In onderstaand overzicht geven we van de belangrijkste verbonden partijen aan, wie de deelnemers c.q. de partijen zijn, wat de doelen zijn, wat het Haarlems belang/risico is en wat de Haarlemse bijdrage is in 2009⁵. Bij de verbonden partijen Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), NUON en Spaarnelanden wordt aangegeven wat het dividend is. In het overzicht is het Muziekcentrum Zuid-Kennemerland niet meer opgenomen, aangezien dit per 1 januari 2009 is overgegaan van een gemeenschappelijke regeling in een (door de gemeente gesubsidieerde) stichting.

Gemeenschappelijke regelingen

Naam:	Gemeenschappelijke regeling Veiligheid Regio Kennemerland (VRK)
Doel:	Uitvoeren van taken op het terrein van regionale Brandweezorg, Meldkamer, Rampenbestrijding, GGD en GHOR (ongevallen en rampen).
Programma's:	2 Veiligheid, vergunningen en handhaving 3 Welzijn en Zorg 4 Jeugd, Onderwijs, Sport
Deelnemers:	Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort
Bijdrage:	€ 1.197.000
Belang Haarlem:	31%
Website:	<i>www.vrk.nl</i>

⁵ De definitieve bijdragen 2009 worden bepaald bij vaststelling van de jaarstukken van de instellingen.

Naam: **Samenwerking leerplicht RMC Bureau Carel**
Doel: Centrale registratie voor de uitvoering van leerplichtwet en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten
Programma: 4 Jeugd, Onderwijs, Sport
Deelnemers: Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort
Bijdrage: € 664.000 (Deze kosten worden gedekt door een bijdrage van het rijk)
Belang Haarlem: De gemeente Haarlem is contactgemeente voor RMC en beheert de middelen, coördineert het beleid en koopt de (regionale) uitvoering in.
Website: www.rmcnet.nl

Naam: **Recreatieschap Spaarnwoude**
Doel: Besturen en beheren van het recreatiegebied Spaarnwoude
Programma: 6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Deelnemers: Amsterdam, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Velsen, Provincie Noord-Holland
Bijdrage: € 178.000
Belang Haarlem: 13%
Website: www.recreatienoordholland.nl

Naam: **Noord Hollands Archief**
Doel: Beheren en beschikbaar stellen van rijks-, provinciale-, regionale- en gemeentelijke archieven.
Programma: 6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Deelnemers: Haarlem, Velsen, het Rijk (OCW)
Bijdrage: € 1.786.000
Belang Haarlem: 38%
Website: www.noord-hollandsarchief.nl

Naam: **Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland (Paswerk)**
Doel: Uitvoering Wet Sociale Werkvoorziening
Programma: 7 Werk en inkomen
Deelnemers: Bennebroek, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede, Zandvoort
Bijdrage: € 17.430.000 bijdrage (doorgesluisde rijksmiddelen WSW)
Belang Haarlem: 85%
Website: www.paswerk.nl

Naam: **Cocensus**
Doel: Uitvoerende werkzaamheden met betrekking tot het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen
Programma: 10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Deelnemers: Haarlem, Haarlemmermeer, Hillegom, Beverwijk
Bijdrage: € 2.305.000
Belang Haarlem: 38%
Website: www.cocensus.nl

Naam: **Schadeschap Schiphol**
Doel: De regeling heeft tot doel een voor belanghebbenden duidelijke, deskundige en doelmatige afhandeling – de besluitvorming naar dezelfde maatstaven daarbij begrepen – te bevorderen van verzoeken om schadevergoeding die verband houden met de uitbreiding van luchtvaartterrein Schiphol.
Programma: 5 Wonen, werken en stedelijke ontwikkeling

Deelnemers: Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beverwijk, Castricum, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Heemskerk, Kaag en Braassem, Nieuwkoop, Ouder Amstel, Teylingen, Uitgeest, Uithoorn, Velsen, Zaanstad, Provincie Noord-Holland, Hoogheemraadschap van Rijnland, Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Bijdrage: Geen bijdrage op begrotingsbasis

Belang Haarlem: Er zijn geen kosten voor de organisatie van de regeling. Schades worden afzonderlijk door de betrokken deelnemers vergoed; doorgaans is dat het ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Website: www.schadeschap.nl

Stichtingen

Naam: **City Marketing Haarlem**

Doel: Bevorderen van toerisme, recreatie en vrijetijdsbesteding

Programma: 6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie

Deelnemers: Haarlem

Bijdrage: € 487.000

Belang Haarlem: 100%

Vennootschappen

Naam: **NV SRO**

Doel: De exploitatie van sport-, recreatie-, onderwijs- en welzijnsfaciliteiten en het ter beschikking stellen van ruimte, faciliteiten, techniek en logistiek alsmede het verrichten van werkzaamheden en het verrichten van diensten en adviezen op het gebied van sport, recreatie, onderwijs en welzijn daaronder begrepen het organiseren van evenementen.

Programma: 4 Jeugd, Onderwijs, Sport

Deelnemers: Haarlem, Amersfoort

Aandelenkapitaal: € 1.979.000

Belang Haarlem: 25%, toekomstige uitbreiding naar 50%

Website: www.sro.nl

Naam: **Spaarnelanden NV**

Doel: Verzorgen van de huisvuilinzameling en (straat)reiniging

Programma: 9 Kwaliteit fysieke leefomgeving

Deelnemers: Haarlem

Aandelenkapitaal: € 6.293.000, dividend 2009 € 350.000

Belang: 100%

Website: www.spaarnelanden.nl

Naam: **Crematorium Haarlem BV**

Doel: Verzorgen van uitvaartdiensten en crematies

Programma: 9 Kwaliteit fysieke leefomgeving

Deelnemers: Haarlem, Yarden Holding en uitvaartverzekering – en verzorging Haarlem e.o.

Aandelenkapitaal: € 330.000, geen dividend geraamd

Belang Haarlem: 50%

Website: www.crematoriumhaarlem.nl

Naam: **De gemeente Haarlem Commandite BV**

Doel: De deelname in Crematorium Haarlem BV loopt via de eigen "De gemeente Haarlem Commandite BV".

Programma: 9 Kwaliteit fysieke leefomgeving

Deelnemers: Gemeente Haarlem

Aandelenkapitaal: € 45.000

Belang Haarlem: 100%
Website: *n.v.t.*

Naam: **Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)**
Doel: Bancaire dienstverlener
Programma: 10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Deelnemers: Nederlandse gemeenten, provincies en het Rijk
Aandelenkapitaal: € 29.000, € 320.000 dividend
Belang Haarlem: 0,41%
Website: *www.bng.nl*

Naam: **N.V. Nuon Energy**
Doel: Productie en leveringsbedrijf van energie
Programma: 10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Deelnemers: Nederlandse gemeenten, provincies en het Rijk
Aandelenkapitaal: Op 25 juni 2009 is besloten om het gemeentelijk aandelenpakket in Nuon N.V. te verkopen aan Vattenfall volgens de daarvoor geldende afspraken. Tegelijkertijd is de gemeente toegetreden tot het nieuwe bedrijf N.V. Nuon Energy. Volgens de fusie afspraken vindt de overdracht van de gemeentelijke aandelen plaats in enkele tranches over een periode, die eindigt op 30 juni 2015.
Tot en met 2015 wordt jaarlijks € 100.000 dividend ontvangen (met uitzondering van het jaar 2014)
Belang Haarlem: 0,1%
Website: *www.nuon.nl*

Naam: **Liander N.V.**
Doel: Netbeheer (aanleg, onderhoud en het beheer van het energienetwerk) Daarnaast distribueren en transporteren van elektriciteit en gas voor producenten en afnemers.
Programma: 10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Deelnemers: Nederlandse gemeenten, provincies en het Rijk
Belang Haarlem: 0,1%
Website: *www.liander.nl*

3.7 Grond- en vastgoedbeleid

De gemeente is eigenaar van grond en gebouwen die nodig zijn om ruimtelijke en/of maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Het Haarlemse grond- en vastgoedbeleid is het kader waarbinnen het gemeentelijk vastgoed wordt ontwikkeld en geëxploiteerd. In mei 2006 heeft de raad de Nota Grondbeleid (BIS 2006/466) vastgesteld. In deze nota is het grond- en vastgoedbeleid bezien tegen de achtergrond van de visie en ambitie van Haarlem en de wijze waarop de gemeente de regiefunctie in de stedelijke ontwikkeling vormgeeft. Jaarlijks actualiseert en publiceert de gemeente in de Nota Grondprijzen (laatste versie BIS 2009/237349) de nadere invulling hiervan voor het uitgiftebeleid en het grondprijnsbeleid. In de Beheerverordening Grond- en Gebouwenexploitatie (BIS 2006/245744) zijn de algemene spelregels opgenomen uit het ministerieel Besluit Begroting en Verantwoording verbijzonderd voor Haarlem, waaronder de richtlijnen voor de waardering en exploitatie van gronden en overig vastgoed, de bevoegdheden van college en raad en de regels die gelden voor toevoegingen en onttrekkingen aan de vastgoedreserves voor grondexploitatie, erfpacht en boven boekwaarde.

Voor vastgoedexploitaties hanteren we voorsnog vier hoofdstukken⁶ waarin de verschillende vastgoedtypen administratief zijn ondergebracht: Hoofdstuk I: grondexploitaties, Hoofdstuk II: stadsvernieuwingsprojecten, Hoofdstuk III: verspreid bezit en Hoofdstuk IV: erfpacht.

Kredietcrisis

De kredietcrisis heeft een ingrijpende uitwerking gehad op de vastgoedmarkt. Voor de gemeente Haarlem heeft dit vooral geleid tot vertraging van gronduitgifte en – als gevolg daarvan – renteverliezen. Ook zijn een aantal lopende of oude initiatieven afgeboekt omdat ze onder de huidige omstandigheden onhaalbaar zijn. In het onderstaande wordt vooral teruggekeken op de prestaties van het afgelopen jaar. Bij Kadernota wordt (via het MPG; zie hieronder) vooruitgeblikt, waarbij inzicht wordt gegeven in de verwachte, specifieke gevolgen voor de lopende grondexploitaties.

De verkoop van verspreid bezit heeft overigens weinig last ondervonden van de kredietcrisis.

3.7.1 Grondexploitaties

Voor gebiedsontwikkelingen stelt de gemeente de kaders vast in de vorm van projectdocumenten, waarin naast het te realiseren programma ook afspraken worden gemaakt over de planning en de financiële gevolgen van de projectuitvoering.

Grondexploitaties zijn een middel om de ambities van ruimtelijke en maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Te denken valt aan woningbouw, maatschappelijke zaken en infrastructurele zaken ten dienste van de gemeente. De grondexploitatie dient onder meer om de financiën (baten, lasten en risico's) van deze langdurige projecten actueel en overzichtelijk te houden.

Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG)

In overleg met de raad is in 2008 in de projectgroep informatiewaarde MPG (o.a.) besloten een knip in de tijd aan te brengen tussen de verantwoording door het college over het gevoerde grondbeleid enerzijds en het meerjarenperspectief anderzijds. In de verantwoording over het gevoerde beleid ligt de nadruk op de resultaten van de afgelopen jaren en de gevolgen daarvan voor de reserve grondexploitatie. De verantwoording maakt onderdeel uit van de jaarrekening en het jaarverslag. Het MPG gaat in op de verwachte toekomstige resultaten van de grondexploitaties, mede op basis van de resultaten van het afgelopen jaar en inschattingen van toekomstige ontwikkelingen. Het MPG wordt tegelijk met de kadernota opgesteld en aan de raad aangeboden.

⁶ in 2010 worden dat zes hoofdstukken; zie Nota herinrichting vastgoedhoofdstukken, BIS 2008/403

Algemene reserve grondexploitaties

De algemene reserve Grondexploitaties is een algemene risicoreserve ter dekking van risico's van grondexploitaties. De voordelige resultaten op grondexploitaties worden aan deze reserve toegevoegd en nadelige resultaten worden er aan onttrokken. Een beperkt aantal veranderingen in de reserve is in 2009 bepalend geweest voor het resultaat.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2009
Stand reserve per begin jaar	897
Bij: verkoop kavel W. Dreesplantsoen	1.422
Bij: vrijval voorziening uit te voeren werken	160
Bij: correctie bijdrage 2008 brandveiligmaken Waarderhaven	88
Bij: uitname uit verzameexploitatie Waarderpolder	3.000
Bij: verlaging voorziening Fuca exploitatie	54
Af: Voorziening Spoorzone verevening	-1.328
Af: Houtmarkt 7 (ophoging bestaande voorziening Fietsznfabriek)	-317
Af: Optimalisatie Spoorzone (conform Coalitieakkoord en begroting 2008)	-500
Af: Toevoeging aan Algemene reserve (conform Kadernota 2005)	-1.000
Stand per einde jaar	2.476

Toelichting op de belangrijkste mutaties

Uitname Waarderpolder

In de grex Waarderpolder is eind 2009 een aantal deexploitaties afgesloten. Het nadelig resultaat van deze exploitaties ad ca. € 6,5 miljoen is ten laste van de vereveningsexploitatie in deze grex gebracht. Op basis van de lopende ontwikkelgebieden in de Waarderpolder, het positieve saldo van de vereveningsexploitatie en een conservatieve inschatting van zowel de nog te maken kosten als het moment van uitgifte van bedrijvenskavels (grondopbrengsten) is berekend dat een uitname ter grootte van € 3 miljoen ten gunste van de reserve Grondexploitatie verantwoord is.

Uitbreiding voorzieningen Programma Spoorzone

Bij jaarrekening 2008 zijn reeds twee voorzieningen toekomstige verliezen in het leven geroepen. Één voor de Stadionontwikkeling (Oostpoort fase III) en één voor reeds eerder gesneuvelde initiatieven.

Als gevolg van de aanzienlijk vertraagde herontwikkeling van Oostpoort II (met als gevolg een aanzienlijke neewaartse bijstelling van de opbrengsten in het programma), slaat het totaal aan resterende geprognostiseerde opbrengsten/uitgaven van het programma negatief uit. Om dit verwachte negatieve resultaat af te dekken is een aanvullende voorziening nodig van € 1,33 miljoen ten laste van de reserve grondexploitatie. Op deze voorziening zijn de boekwaardes per ultimo 2009 direct in mindering gebracht.

Houtmarkt 7 / Fietsznfabriek

De onroerend goedmarkt staat momenteel zodanig onder druk dat een spoedige verkoop en complexe herontwikkeling niet zal plaatsvinden. Voorgesteld wordt daarom de bestaande voorziening voor het verwachte verlies met de rente over 2009 (€ 317.000) te verhogen, naar € 1.394.000.

Optimalisatie Spoorzone

Tot deze onttrekking is besloten bij vaststelling van het coalitieakkoord 2006 – 2010.

Toevoeging aan algemene reserve

Bij behandeling van de Kadernota 2005 is besloten tot het doen van onttrekkingen aan de reserve grondexploitaties ten gunste van de algemene reserve van de gemeente. Dit is ook daadwerkelijk gebeurd voor een bedrag van € 0,4 miljoen. De begrote onttrekkingen voor 2006 en 2007 van elk € 0,7 miljoen zijn

conform de bij de behandeling van de begroting 2010 voorsnog/wederom aangehouden vanwege de te krappe stand van de reserve grondexploitaties.

Conclusie

De gewenste minimale omvang van de reserve grondexploitatie van € 3,0 miljoen is eind 2009 niet gerealiseerd. De feitelijke ontwikkeling van de omvang van deze reserve is van veel en deels onbeïnvloedbare factoren afhankelijk. Vooral de gevolgen van de recessie en de mate waarin deze verder doorwerken in de kosten en baten van de grondexploitaties, maken een terughoudende aanwending van deze reserve in de komende jaren noodzakelijk.

3.7.2 Vastgoedexploitaties (hoofdstukken 2 en 3)

Aan de reserve Vastgoed (opbrengsten boven boekwaarde) worden de gerealiseerde meeropbrengsten boven de boekwaarde bij het afstoten van stadsvernieuwings- en verspreid bezit (hoofdstuk II + III) toegevoegd, na aftrek van de kosten voor verkoop. Vanuit deze reserve worden onttrekkingen gedaan waarover de raad beslist, zoals een afdracht van € 2 miljoen per jaar in de jaren 2005 t/m 2009 en de dekking van aanvangstekorten op door de raad aangewezen nieuwe objecten. Hieronder de realisatie ten opzichte van de begroting, op basis van deze verkopen verandert de reserve boven boekwaarde als volgt:

Verloop reserve boven boekwaarde (bedragen x € 1.000)	Begroting 2009 ¹	Rekening 2009
Stand per 31-12-2008	1.439	1.439
Bij: netto-verkoopopbrengst	1.800	5.337
Af: Onttrekking ten gunste van algemene middelen	-2.000	-2.000
Af: onderhoud gemeentelijk bezit boven reguliere begroting	-152	-152
Af: Bakenesserkerk (Verbouwkosten 2009)		-182
Af: opstellen ontbrekende Meerjaren onderhoudsplannen (MJOP)	-170	-170
Af: onrendabele toppen	-205	-379
Af: tijdelijke formatie-uitbreiding i.v.m. centralisatie bezit	-75	-75
Af: verwerving 'economisch eigendom' opstallen HFC Haarlem (BIS 2009 224585)		-430
Stand reserve boven boekwaarde 31-12-2009	637	3.388

¹ Begroting 2009 na wijzigingen.

Conclusie

Volgende Verkoop van verspreid bezit dient ervoor te zorgen dat de reserve zich in de toekomst positief blijft ontwikkelen. In de 2^e helft van 2010 zal een nota aan de raad worden gestuurd met betrekking tot de toekomstige aanwending van deze reserve.

Toekomstige verliezen

Tot en met 2007 werden toekomstige verliezen afgedekt middels de voorziening toekomstige verliezen. Met ingang van de jaarrekening 2007 wordt deze voorziening als negatieve post onder de voorraden opgenomen. Deze post heeft betrekking op complexen waarvan op basis van de herziene exploitatieberekeningen een nadelig saldo (verlies) wordt verwacht. Toevoegingen aan de balanspost (negatieve) voorraden worden ten laste van de reserve grondexploitaties getroffen.

Per 31-12-2009 is voor de volgende complexen in totaal € 7,6 miljoen aan voorzieningen opgenomen:

Voorzieningen toekomstige verliezen (bedragen x € 1.000)	Rekening 2009
Grondexploitatie Funderingsherstel casco stadsdelen	1.965
Voorziening grex Oostpoort III/Stadion	1.953
Voorziening Fietsnfabriek (boekwaarde groter dan marktwaarde)	1.394
Voorziening Badmintonpad	2.347
Totaal	7.659

3.7.3 Erfpacht

Op dit moment heeft de gemeente nog ongeveer 400 erfpachtrelaties. Doelen van de uitgifte van gronden in erfpacht zijn:

- Behoud van toekomstige waardeinstijging van de grond voor de gemeenschap;
- Behoud van toekomstige beschikking en sturing;
- Behoud van een (door indexering en waardebeoordeling bij het verstrijken van tijdvakken) relevante gemeentelijke inkomstenbron.

Reserve Erfpachtgronden

Deze reserve bedraagt eind 2009 € 285.000. Dat is 10% van de boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden. Meeropbrengsten uit exploitatie of verkoop van deze gronden vloeien ingevolge de beheerverordening grond- en gebouwenexploitatie over naar de reserve grondexploitatie (zie hierboven).

3.7.4 Weerstandsvermogen vastgoedexploitaties

Het weerstandsvermogen is de confrontatie tussen wat we hebben en wat nodig is om verliezen en risico's uit hoofde van vastgoedexploitaties af te dekken. Het gaat dan niet alleen om de reserves, maar ook om de getroffen voorzieningen voor (mogelijke) toekomstige verliezen. Het verloop van het totaal aan reserves en voorzieningen over de afgelopen jaren is als volgt:

Stand reserves en voorzieningen per einde jaar Bedragen x € 1.000	Rekening 2004	Rekening 2005	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Rekening 2009
Algemene reserve grondexploitaties	339	1.059	-351	1.771	897	2.477
Reserve vastgoed	2.567	269	1.097	968	1.439	3.388
Reserve erfpachtgronden	308	308	236	304	286	285
Subtotaal reserves	3.214	1.636	982	3.043	2.622	6.150
Voorziening toekomstige verliezen	7.008	6.140	7.893	5.260	6.385	7.659
Totaal reserves en voorzieningen	10.222	7.776	8.875	8.303	9.007	13.809

3.7.5 Realisatie speerpunten 2009

Een minimaal kostendekkende exploitatie en een goed risicomanagement

In 2009 zijn vooral de randvoorwaarden gecreëerd om vanaf 2010 te gaan sturen op risico en rendement. Zo is het totale gemeentelijk bezit zowel beheersmatig, administratief als financieel ondergebracht bij één organisatieonderdeel en wordt dit bezit in één vastgoedsysteem beheerd en gevolgd.

Kostendekkendheid en risico-management zijn langetermijndoelstellingen. Daadwerkelijke kostendekkendheid en ondervanging van alle risico's is een veel langere weg (enkele jaren), waarbij tempo en uitkomst / haalbaarheid mede worden bepaald door de beleidskeuzes die worden gemaakt. Voorbeeld: simpelweg verhogen van huren zal vaak niet leiden tot kostendekkendheid omdat er tegelijkertijd 100% huursubsidie wordt verstrekt.

Op orde brengen van de vastgoedportefeuille

Het beheer van al het gemeentelijk bezit is in de loop van 2008 gecentraliseerd. Begin 2009 is door de gemeenteraad besloten ook in de begroting een stuurbare indeling door te voeren, zodat een transparantere verantwoording, per beleidportefeuille mogelijk wordt. Ca. 60 objecten zijn inmiddels in beheer gegeven bij SRO.

Er is momenteel nog geen totaalbeeld van het meerjarig onderhoud en de financiële mogelijkheden en bronnen om dit structureel te dekken. Begin 2010 zal dit inzicht er wel zijn.

Strategisch voorraadbeheer

De afdeling Vastgoed is het (enige) vastgoedloket voor alle interne en externe ruimtevragers ten aanzien van gemeentelijk vastgoed. Het onderscheid tussen strategisch en niet-strategisch woningbezit is middels een nota vastgesteld, inclusief het besluit om het niet-strategisch woningbezit in verhuurde staat te verkopen.

Wat om technische redenen nog niet is gelukt is om het overige eigen bezit, onderverdeeld in strategisch/niet-strategisch bezit, op kaart te zetten. Deze nota wordt in het 2^e kwartaal van 2010 naar de raad gezonden.

Screening exploitaties en risico's

In deze paragraaf is het resultaat van de exploitatie van het eigen bezit weergegeven. Op basis van deze resultaten en de risico's is per vastgoedhoofdstuk aangegeven wat de gevolgen zijn voor de bijbehorende reserves en voorzieningen.

3.8 Wet maatschappelijke ondersteuning

De Wmo is ingevoerd per 1 januari 2007 en vervangt de Wet voorziening gehandicapten (Wvg), de Welzijnswet en het onderdeel huishoudelijke hulp uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). De Wmo verplicht gemeenten beleid te ontwikkelen en uit te voeren op een negental prestatievelden:

1. Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen wijken en buurten.
2. Op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.
3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.
4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.
5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.
6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.
7. Maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en huiselijk geweld.
8. Het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.
9. Het bevorderen van verslavingbeleid.

De Wmo is een brede participatiewet. De essentie is dat iedere burger moet kunnen meedoen aan de samenleving, ongeacht psychische, sociale, lichamelijke of verstandelijke beperkingen. Meedoen aan de samenleving loopt uiteen van het hebben van werk of het volgen van een opleiding tot het actief zijn in de buurt of het (meer dan gebruikelijk) zorgen voor een naaste (mantelzorg). De Wmo neemt de eigen kracht en zelfredzaamheid van burgers als uitgangspunt. Waar nodig wordt maatschappelijke ondersteuning geboden door middel van individuele en collectieve voorzieningen, sociale netwerken (vrijwilligers en mantelzorgers) en algemene maatregelen, zoals inrichting van de openbare ruimte of bevorderen van sportbeoefening.

De gemeente Haarlem heeft haar meerjarige Wmo-visie neergelegd in de nota *Ontmoeten, verbinden en meedoen: beleidsplan maatschappelijke ondersteuning 2008-2011*. Haarlem zet in op het versterken van sociale netwerken in de wijk en wil beleid op verschillende terreinen (wonen, economie, openbare ruimte) laten bijdragen aan de zelfredzaamheid en eigen kracht van bewoners ('inclusief beleid'). Daarnaast wordt het basispakket van individuele en collectieve voorzieningen vernieuwd en aangepast aan de behoefte van doelgroepen.

Deze brede strekking van de Wmo brengt met zich mee dat de doelen, prestaties en budgetten van de gemeente op dit terrein op veel plekken in de programmabegroting zijn terug te vinden. In deze paragraaf zijn de verschillende aspecten van de Wmo in één paragraaf samengebracht. We onderscheiden daarbij drie categorieën: kernbeleid, gerelateerd beleid en inclusief beleid.

Kernbeleid Wmo

Volgens een smalle definitie van de Wmo wordt met name gekeken naar het beleid dat voortvloeit uit de eerder genoemde wetten waaruit de Wmo is voortgekomen: Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg), Welzijnswet en een deel van Algemene wet bijzondere ziektekosten (Awbz). De prestatievelden van de Wmo worden gebruikt om dit zogenaamde kernbeleid af te bakenen. Dit komt overeen met grote onderdelen uit de programma's 3 en 4 van het jaarverslag 2009 (3: Zorgzame samenleving en 4: Maatschappelijke ontwikkeling). Gerangschikt naar de landelijk onderscheiden prestatievelden omvat het kernbeleid Wmo de volgende onderdelen van het jaarverslag (programma, beleidsveld, doel en prestatie):

Prestatieveld	Programma	Beleidsveld	Doel	Prestatie	
1. Leefbaarheid en sociale samenhang	3. Zorgzame samenleving	3.3 Zorg en voorzieningen Ouderen en Gehandicapten	1. Zo lang mogelijk zelfstandig wonen van ouderen en gehandicapten	c. Activiteiten ontmoeting en 'meedoen'	😊
	4. Maatschappelijke ontwikkeling	4.3 Leefbaarheid en sociale samenhang	1. Grotere sociale samenhang in wijken en participatie van bewoners	a. Uitvoering welzijnsprojecten uit wijkcontracten b. Klanten-betrokkenheid bij prestatieplannen welzijnsinstellingen	😊 😞
	4. Maatschappelijke ontwikkeling	4.4 Integratie, inburgering en volwasseneducatie	1. Goede verstandhouding etnische groepen	a. Organiseren ontmoetingen en debatten	😊
2. Preventieve ondersteuning jeugd	4. Maatschappelijke ontwikkeling	4.1 Jeugd (en Onderwijs)	1. Optimale kansen op deelname maatschappij voor jongeren	a. Activiteiten gericht op participatie b. Activiteiten kinderopvang, spel en exploratie c. Activiteiten onderwijs, educatie en arbeidsmarkt d. Activiteiten op het terrein van zorg	😊 😊 😊 😊
	4. Maatschappelijke ontwikkeling	4.1 Jeugd (en Onderwijs)	Adequaat aanbod jeugdvoorzieningen	b. Accommoderen activiteiten sociaal cultureel werk jeugd	😊
3. Informatie, advies en cliëntondersteuning	3. Zorgzame samenleving	3.3 Zorg en voorzieningen Ouderen en Gehandicapten	1. Zo lang mogelijk zelfstandig wonen van ouderen en gehandicapten	a. Eén loket informatie, advies en cliëntondersteuning	😊
4. Mantelzorg en vrijwilligers	3. Zorgzame samenleving	3.3 Zorg en voorzieningen Ouderen en Gehandicapten	1. Zo lang mogelijk zelfstandig wonen van ouderen en gehandicapten	f. Diensten en ondersteuning aan mantelzorgers en vrijwilligers	😊
5. Bevorderen deelname					
6. Verlenen individuele voorzieningen	3. Zorgzame samenleving	3.3 Zorg en voorzieningen Ouderen en Gehandicapten	1. Zo lang mogelijk zelfstandig wonen van ouderen en gehandicapten	b. Huisbezoeken d. Aanbieden diensten, faciliteren gebruik voorzieningen, en woningaanpassingen e. Realisatie samenwerkingsvorm tussen aanbieders (sluitende zorgketen)	😊
7, 8, 9. Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg, verslavingsbeleid	3. Zorgzame samenleving	3.2 Maatschappelijke Opvang	1. Adequate hulpverlening aan verslaafden, daklozen en mensen met psychiatrische achtergrond	a. Behandeling cliënten ambulante verslavingszorg b. Afsluiten behandeling ambulante verslavingszorg c. Meer op interventies gerichte aanpak d. Presentatie PvA Unilocatie daklozen en verslaafden	😊
	3. Zorgzame samenleving	3.2 Maatschappelijke Opvang	2. Adequate hulpverlening bij huiselijk geweld en adequate vrouwenopvang	a. Uitvoering afspraken voor aanpak huiselijk geweld met betrokken partijen b. Exploitatie en beheer advies- en meldpunt c. Meldingen op niveau 2004 houden d. Uitbreiding plaatsen vrouwenopvang	😊

Belangrijke ontwikkelingen binnen het kernbeleid Wmo in 2009 waren:

- Ontwikkeling nieuw welzijnsbeleid, waaronder structurele financiering accommodaties, verbeteren sturing en verantwoording, lange termijn beleidsvisie en welzijnsfocus 2010 (vraagformulering richting welzijnsorganisaties)
- Ontwikkeling en uitvoering Plan van aanpak Verbeteren mantelzorgondersteuning
- Anticiperen op landelijke ingrepen in de Awbz (bezuiniging op ondersteunende begeleiding)
- Ontwikkeling experiment marktplaats huishoudelijke hulp, zorgruil en buurtdiensten

Voor het overige wordt verwezen naar programma 3 en 4.

Wmo-gerelateerd beleid

Bij Wmo-gerelateerd beleid gaat het om doelen, prestaties en budgetten die buiten de werking van de Wmo-prestatievelden vallen, maar wel rechtstreeks bijdragen aan de Wmo-doelstelling om meedoen aan de samenleving te bevorderen. Denk bijvoorbeeld aan het toeleiden van bijstandsgerechtigden naar werk, minimabeleid, inburgering en gezondheidsbevordering. Vaak betreft het beleid waarvoor een andere wettelijke grondslag bestaat, zoals de Wet publieke gezondheid, de Wet inburgering en de Wet werk en bijstand. Het Wmo-gerelateerde beleid is terug te vinden in de volgende onderdelen van het jaarverslag:

Programma	Beleidsveld	Doel	Prestatie	
3. Zorgzame samenleving	3.1 Openbare Gezondheidszorg	1. Goede (voorlichting over) gezondheid(s-zorg) voor alle Haarlemmers	a. Afspraken maken met diverse organisaties over voorlichtings-activiteiten	😊
		2. Goede preventie en zorg voor kinderen met overgewicht	a. Signaleren en registreren JGZ b. JGZ werkt volgens protocollen	😊
		3. Minder (overmatig) alcohol en drugsgebruik door jongeren	a. Afspraken maken met diverse organisaties over voorlichtings-activiteiten	😊
4. Maatschappelijke ontwikkeling	4.4 Integratie, inburgering en volwasseneneducatie	2. Oudkomers en nieuwkomers in de regio nemen deel aan inburgering	a. Zorgen voor een kwalitatief goed en inhoudelijk gevarieerd aanbod aan inburgerings-trajecten	😊
6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie	6.1 Economie	2. Goed ondernemings-klimaat	d. Verbinden onderwijs en arbeidsmarkt	😊
7. Werk en inkomen	7.1 Werk en Re-integratie	1. Niemand aan de kant: alle klanten uit de bijstand op weg naar werk	a. Cliënten plaatsen op een traject b. Werkgevers-benadering c. Combineren werken en leren	😊 😊 😊
		2. Behoud en uitbreiding van werkplekken voor mensen met een indicatie voor de sociale werkvoorziening	a. Stimuleren van mensen met Wsw indicatie om meer te werken buiten muren Paswerk b. Zo kort mogelijke wachttijd voor plek in Wsw	😞 😊
	7.3 Minimabeleid	1. Adequaat minimabeleid bestaande uit individuele verstrekkingen en generieke voorzieningen voor hen die dat nodig hebben	a. Verbeteren van het bereik van de bijzondere bijstand b. Vergroten van de toegang tot de bijzondere bijstand	😊 😊
		2. Preventie van problematische schulden en effectieve schuldhulpverlening	a. Voorlichting, Budget-begeleiding budgetcursussen b. Voorkomen wachttijden start schuldhulp-verlening	😊 😊

Inclusief beleid Wmo (prestatieveld 5)

Bij inclusief beleid gaat het om op zichzelf staand beleid dat er mede aan bijdraagt dat de doelstellingen van de Wmo worden gerealiseerd. Zo kan beleid op het gebied van wonen, openbare ruimte of detailhandel de zelfredzaamheid van mensen vergroten. Van inclusief beleid is sprake als in alle fasen van een beleidscyclus rekening wordt gehouden met verschillen tussen mensen en dan met name met de verschillen tussen mensen met en zonder beperkingen.

In de Wmo valt inclusief beleid onder prestatieveld 5. Binnen het jaarverslag zijn diverse doelen en prestaties opgenomen die invulling geven aan dit inclusieve Wmo-beleid:

Programma	Beleidsveld	Doel	Prestatie	
4. Maatschappelijke ontwikkeling	4.2 Sport	1. Hogere sport-deelname	b. Buurt Onderwijs Sport (BOS) projecten	😊
		2. Adequaats aanbod sportvoorzieningen	a. Basisinfra-structuur sport vaststellen b. Achterstallig onderhoud accommodaties c. Opstellen Strategisch Huisvestingsplan Sport d. Multi-functioneel gebruik sportaccommodaties	😞 😊 😞 😊
5 Wonen, Wijken en Stedelijke Ontwikkeling	5.2 Wonen	3. Een beter aanbod voor diverse groepen bewoners: <ul style="list-style-type: none"> • Senioren • Gehandicapten • Starters (meer, beter, dynamisch en betaalbaar)	b. Prestatie-afspraken over aandeel volledig toegankelijke woningen	😊
6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie	6.1 Economie	1. Ruimte voor bedrijven	b. Versterking detailhandels-aanbod	😊
8 Bereikbaarheid en Mobiliteit	8.2 Openbaar vervoer en langzaam verkeer	1. Meer gebruik en betere toegankelijkheid openbaar vervoer	c. Verhogen instaphoogte	😊
		3. Beter voetgangersomgeving	a. Aanleg obstakelvrije voetgangersruimte bij reconstructies b. Uitbreiden geleidelijnen voor visueel gehandicapten c. Uitbreiden rateltickers bij verkeerslichten	😊 😊 😊
9 Kwaliteit Fysieke Leefomgeving	9.2 Openbare ruimte bovengronds	1. Beter kwaliteit openbare ruimte	d. Kwaliteits-impuls openbare ruimte e. Kwaliteits-impuls grootschalig groen	😊 😊

Deel 4 Jaarrekening

4.1 Programmarekening

bedragen x €1.000

Programma	Rekening 2008	2009		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening

Lasten (exclusief mutaties reserves)

1. Burger en bestuur	16.420	16.547	18.306	18.064
2. Veiligheid, vergunningen en handhaving	33.502	33.620	34.888	33.916
3. Zorgzame samenleving	34.917	38.096	34.903	37.608
4. Maatschappelijke ontwikkeling	100.606	58.210	57.023	60.073
5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	44.445	91.893	57.416	62.553
6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie	33.595	30.167	32.184	32.411
7. Werk en inkomen	90.982	91.180	92.742	94.938
8. Bereikbaarheid en mobiliteit	9.560	11.032	11.229	11.249
9. Kwaliteit fysieke leefomgeving	83.769	76.684	81.823	101.174
10. Financien en algemene dekkingsmiddelen	16.134	10.604	16.242	13.339
Totaal lasten	463.929	458.033	436.756	465.326

Baten (exclusief mutaties reserves)

1. Burger en bestuur	3.389	3.127	3.220	3.398
2. Veiligheid, vergunningen en handhaving	13.028	8.971	8.459	9.371
3. Zorgzame samenleving	9.675	7.033	7.620	11.608
4. Maatschappelijke ontwikkeling	62.699	19.475	18.290	26.559
5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	37.669	84.486	60.357	70.787
6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie	5.152	1.993	2.164	1.773
7. Werk en inkomen	83.438	76.322	78.987	84.616
8. Bereikbaarheid en mobiliteit	14.107	15.135	14.409	13.906
9. Kwaliteit fysieke leefomgeving	41.503	29.231	34.717	52.123
10. Financien en algemene dekkingsmiddelen	204.099	207.731	227.638	231.338
Totaal baten	474.760	453.504	455.862	505.479

Saldo (exclusief mutaties reserves)

1. Burger en bestuur	-13.030	-13.420	-15.086	-14.666
2. Veiligheid, vergunningen en handhaving	-20.475	-24.649	-26.429	-24.545
3. Zorgzame samenleving	-25.242	-31.063	-27.283	-26.000
4. Maatschappelijke ontwikkeling	-37.907	-38.735	-38.733	-33.514
5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	-6.776	-7.407	2.941	8.234
6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie	-28.443	-28.174	-30.020	-30.638
7. Werk en inkomen	-7.543	-14.858	-13.754	-10.322
8. Bereikbaarheid en mobiliteit	4.548	4.103	3.180	2.657
9. Kwaliteit fysieke leefomgeving	-42.266	-47.453	-47.106	-49.051
10. Financien en algemene dekkingsmiddelen	187.965	197.127	211.396	217.999
Saldo exclusief mutaties reserves	10.831	-4.529	19.106	40.153
Toevoeging aan reserves	17.222	5.052	34.773	50.543
Onttrekking aan reserves	13.238	9.601	18.699	20.964
Saldo inclusief mutaties reserves	6.847	20	3.032	10.574

4.2 Balans

bedragen x €1.000

ACTIVA	31-12-2009	31-12-2008
A. Vaste activa		
<i>1. Immateriële activa</i>		
1.1 Kosten geldleningen & disagio	0	0
1.2 Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	0
<i>2. Materiële activa</i>		
2.1 Materiële vaste activa met Economisch nut	413.043	364.746
2.2 Materiële vaste activa met Maatschappelijk Nut	123.391	113.470
<i>3. Financiële activa</i>		
3.1.1 Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	10.105	8.694
3.2.1 Leningen aan woningcorporaties	18.142	21.577
3.2.2 Leningen aan deelnemingen	3.528	3.698
3.3 Overige langlopende leningen	5.035	28.912
3.4 Ov. uitz met rentetyp. looptijd 1 jaar of langer	6.207	1.928
3.5 Bijdragen in activa in eigendom van derden	669	782
Totaal vaste activa	580.120	543.807
B. Vlottende activa		
<i>4. Voorraden</i>		
4.1.1 Niet in exploitatie genomen bouwgronden	6.203	6.006
4.1.2 Overige grond- en hulpstoffen	183	189
4.2 Onderhanden werken, waaronder bouwgronden in exploitatie	33.899	19.529
4.3 Gereed product en handelsvoorraden	0	0
<i>5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		
5.1 Vorderingen op openbare lichamen	31.242	31.530
5.2 Verstrekte kasgeldleningen	2.000	0
5.3 Rekening courant niet financiële instellingen	6.957	5.724
5.4 Overige vorderingen	22.961	27.034
5.5 Overige uitzettingen	0	1.399
<i>6. Liquide middelen</i>		
6.1 Kassaldi	97	234
6.2 Banksaldi	7.117	13.330
6.3 Girosaldi	212	1.780
<i>7. Overlopende activa</i>		
	18.726	13.984
Totaal Vlottende activa	129.597	120.737
Totaal ACTIVA	709.717	664.544

bedragen x €1.000

PASSIVA (bedragen x € 1.000)	31-12-2009	31-12-2008
C. Vaste passiva		
<i>8. Eigen vermogen</i>		
8.1. Algemene reserves	43.534	28.048
8.2. Tariefsegalisatiereserves	0	0
8.3. Overige bestemmingsreserves	70.492	50.147
8.4. Resultaat na bestemming	10.574	6.847
<i>9. Voorzieningen</i>		
9.1 Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	27.678	27.016
9.2 Kostenegalisatievoorzieningen	4.150	5.949
9.3 Voorzieningen mbt van derden verkregen middelen met bestedingsverplichting	231	8.600
<i>10. Vaste schulden</i>		
10.1 Obligatieleningen	71	71
10.2.1 Onderhandse leningen pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen	1.684	4.031
10.2.2 Onderhandse leningen binnenlandse banken en financiële instellingen	399.228	315.894
10.3 Door derden belegde gelden	5.306	5.768
10.4 Waarborgsommen	210	208
Totaal vaste passiva	563.158	452.578
D. Vlottende passiva		
<i>11. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		
11.1 Kasgeldleningen	41.500	80.000
11.2 Bank- en girosaldi	0	0
11.3 Overige schulden	41.880	42.543
<i>12. Overlopende passiva</i>		
12.3 Transitoria overig	30.796	30.225
12.4 Vooruitontvangen subsidies	32.383	59.198
Totaal Vlottende passiva	146.559	211.966
Totaal PASSIVA	709.717	664.544

Voor het totaal van de afgegeven garantstellingen wordt verwezen naar de paragraaf 3.3 van het jaarverslag, de paragraaf financiering.

4.3 Toelichting op de programmarekening en balans

4.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld zijn activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Immateriële activa

Kosten van het sluiten van geldleningen en disagio mogen worden afgeschreven over maximaal de looptijd van de lening. De overige immateriële activa zijn beperkt tot kosten van onderzoek en ontwikkeling tot een bepaald actief, af te schrijven in ten hoogste vijf jaar, tenzij dit actief wordt gerealiseerd. In dat geval vormt dit een onderdeel van de te activeren materiële activa en de daarbij behorende termijn van afschrijving.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen en ontvangen bijdragen en subsidies. Er wordt onderscheid gemaakt tussen materiële vaste activa met een economisch nut en materiële vaste activa met een maatschappelijk nut. Materiële vaste activa met een economisch nut (dat zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn) *moeten* worden geactiveerd. Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut *mogen* worden geactiveerd.

In de tabel afschrijvingstermijnen behorend bij de Financiële beheersverordening gemeente Haarlem (2007) is per categorie vaste activa vermeld of het een investering met economisch danwel maatschappelijk nut betreft, en is de maximale afschrijvingstermijn aangegeven.

De afschrijving vinden plaats volgens het lineaire systeem, derhalve in gelijke jaarlijkse termijnen. Bij wijze van uitzondering wordt afschrijving volgens het annuitaire systeem toegepast, waarbij de som van rente en afschrijving gedurende de gehele looptijd gelijk blijft (bij ongewijzigde rentevoet). Hiertoe wordt zonodig besloten (voorbeeld: parkeergarages).

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen leningen verstrekt aan derden worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Deelnemingen en effecten worden gewaardeerd tegen kostprijs.

Voorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden, de zogenaamde slapende gronden, worden gewaardeerd tegen historische kostprijs vermeerderd met bijgeschreven rente.

De in exploitatie genomen bouwgronden worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs vermeerderd met de bijgeschreven exploitatieresultaten en gedane investeringen en verminderd met de opbrengsten uit verkopen e.d. Bij de waardering wordt rekening gehouden met de toekomstige uitgaven en resultaten op deze in exploitatie genomen gronden, zoals vastgelegd in het Meerjarenperspectief Grondexploitaties bij de rekening. Verwachte verliezen worden direct genomen door het treffen van een voorziening, welke in mindering wordt gebracht op de balanswaardering. Winsten op grondexploitaties worden genomen bij afsluiting van de betreffende complexen.

De overige voorraden worden gewaardeerd tegen aanschaffings- en vervaardigingsprijs. Hierbij wordt rekening gehouden met afwaarderingen voor incurante voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden zijn begrepen schulden met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer. Schulden met een looptijd van korter dan een jaar maken deel uit van de vlottende passiva.

Resultaatbepaling

De lasten en de baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Alle lasten en baten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend zijn, worden in het betreffende verslagjaar verwerkt.

Verliezen worden genomen op het moment dat deze bekend zijn. Baten worden genomen als deze als gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

4.3.2 Toelichting op de programmarekening

Voor een toelichting op de programmarekening en de financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting (na wijzigingen) wordt verwezen naar de toelichtingen bij de programma's in deel 2 van het jaarverslag.

4.3.3 Toelichting op de balans

Voor alle toelichtingen geldt dat de genoemde bedragen in duizenden euro's zijn opgenomen.

1. Immateriële vaste activa

	2009	2008
Kosten geldleningen & disagio	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>0</u>	<u>0</u>

2. Materiële activa

2.1 Materiële vaste activa met economisch nut

Materiële vaste activa met economisch nut betreffen activa die verhandelbaar zijn en/of opbrengsten (kunnen) genereren. In het onderstaande overzicht is het verloop van de boekwaarde van deze activa weergegeven van 1 januari tot en met 31 december 2009. De duurzame waardeverminderingen hebben grotendeels betrekking op bijdragen van derden.

Het verloop van de boekwaarden van de materiële vaste activa met economisch nut kan als volgt worden weergegeven:

	Boekwaarde 1-1-2009	investeringen en desinves- teringen	afschrijvingen	bijdragen derden/ voorziening	duurzame waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2009
gronden en terreinen	17.524	68-	949	-	29-	16.536
woonruimten	53.608	1.350-	1.814	-	371-	50.815
bedrijfsgebouwen	204.325	68.231	8.051	1.547	5.940	257.018
grond-, weg- en waterbouwkundige werken	57.978	6.573	2.171	-	46	62.334
vervoermiddelen	1.677	2.449-	92	-	1.154-	290
machines, apparaten en installaties	13.867	337-	1.839	-	567-	12.258
overige materiële vaste activa	15.767	894-	1.569	-	487-	13.791
Totaal	364.746	69.706	16.485	1.547	3.378	413.042

Bedrijfsgebouwen

De belangrijkste investeringen in 2009 zijn:

bedragen x €1.000

Investerings	
VMBO Schoolgebouwen	30.474
Gemeentelijke kantoorhuisvesting	11.189
Parkeergarage Raaks	8.973
Pim Mulier Sportpark	4.639
Sportpark Nol Houtkamp	3.698
SHO 2007 Rudolf Steiner	1.895
SHO 2007 1e Christelijk Lyceum	714
SHO 2009 Franciscus Xaverius	633
SHO 2009 Kring/Parklaan	603
Bouw damwand parkeergarage Raaks	592
V.d. Aart west onderhoud en herinrichting	500
Huisvesting Volks Universiteit - Leidsevaart 220 ¹	421
Stadsschouwburg	400
SHO 2008 Liduinaschool Timorstraat	389
SHO 2008 Gunningschool	365
SHO 2008 Santa Maria	318
SHO 2008 Emmaschool	293
Functioneel aanpassing Basisschool Rudolf Steiner	291
V.d. Aart Sportpark	275
Regentkamer Schoterburcht	267
Bouw clubhuizen	256
SHO 2008 Ark	232
Brede School Meerwijk	817
	<u>68.231</u>

¹ Een lening aan de VolksUnivversiteit (huisvesting) is omgezet naar een materieel vast actief voor een bedrag van € 421.000

Grond- weg- en waterbouwkundige werken (met een economisch nut)

Het betreft hier nagenoeg alleen investeringen in het rioleringsstelsel en daaraan verwante milieumaatregelen.

2.2 Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut betreffen activa die geen directe opbrengsten genereren en niet verhandelbaar zijn. Dit betreffen met name investeringen in de openbare ruimte. De duurzame waardeverminderingen hebben grotendeels betrekking op bijdragen van derden en deels dat conform raadsbesluiten ten laste van de exploitatie is gebracht.

Het verloop van de boekwaarden van de materiële vaste activa met maatschappelijk nut kan als volgt worden weergegeven:

bedragen x €1.000

	Boekwaarde 1-1-2009	investeringen en desinves- teringen	afschrijvingen	bijdragen derden	duurzame waardevermind- ering	Boekwaarde 31-12-2009
grond-, weg- en waterbouwkundige werken	111.688	39.606	6.933		22.472	121.889
overige materiële vaste activa	1.782		280			1.502
Totaal	<u>113.470</u>	<u>39.606</u>	<u>7.213</u>	<u>-</u>	<u>22.472</u>	<u>123.391</u>

Grond- weg- en waterbouwkundige werken (met een maatschappelijk nut)

De belangrijkste projecten qua investeringsvolume betreffen:

bedragen x €1.000

Projecten	
Oostweg uitvoering Civiel	6.758
Schoterbrug	5.330
Spaarndamseweg F2	3.564
Fly-over	1.745
Oostweg	1.715
Verplaatsing HJC naar Schoterroog	1.651
Stationsomgeving	1.611
Jansstraat Reconstructie	1.335
Amsterdamsebuurt	1.208
Verangen Verkeersregelinstallaties 2009	973
Spaarndamseweg F2	916
Versnellingsmaatregelen Bonroute	861
Reinaldapark Definitiefase	617
Melkbrug (restauratie)	519
Openbare verlichting 2009	517
Buitenrustbrug wachtvoorziening/remmingswerk	458
Ripperda parkeergarage	425
Patrimoniumbuurt fase 2	415
Meerwijk Oost	378
3 bruggen	349
Budget B leefbaarheid 2009	336
Oorkondelaan beheer	336
Westergracht riolering IP63.19	324
Raaksbruggen	274
Roemer Visscherstraat	269
Vervaniging Dynamische afsluitingen Binnenstad	267
Stelpost verkoopvoorziening 2008	239
Kampersingel walmuur	228
Monacopad	218
Overigen	5.767

3. Financiële vaste activa

Het verloop van de boekwaarden van de financiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

bedragen x €1.000

	Boekwaarde			Boekwaarde
	1-1-2009	Verstrekkings	Ontvangen	31-12-2009
3.1.1 Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	8.694	1.411		10.105
3.1.2 Kapitaalverstrekking aan gem. Regelingen	-			-
3.1.3 Kapitaalverstrekking aan ov. verbonden partijen	-			-
3.2.1 Leningen aan woningcorporaties	21.577		3.435	18.142
3.2.2 Leningen aan deelnemingen	3.698		170	3.528
3.2.3 Leningen aan overige verbonden partijen	-			-
3.3 Overige langlopende leningen	28.912	17.000-	6.877	5.035
3.4 Overige uitz met rentetyp. looptijd 1 jaar of langer	1.928	4.279-		6.207
3.5 Bijdragen in activa in eigendom van derden	782		113	669
	65.591	19.868-	10.595	43.686

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

	2009	2008
- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	29	29
- Certificaten Dataland	8	8
- N.V. Spaarnelanden	7.704	6.293
- Deelneming SRO NV	1.979	1.979
- Commandite B.V.	330	330
- Overigen	8	8
- Crematorium Haarlem B.V.	<u>45</u>	<u>45</u>
	<u>10.105</u>	<u>8.694</u>

Leningen aan deelnemingen

	2009	2008
- Lening aan het Crematorium	<u>3.528</u>	<u>3.698</u>
	<u>3.528</u>	<u>3.698</u>

3.3 Overige langlopende leningen

De overige langlopende leningen zijn als volgt opgebouwd:

	2009	2008
- Te vorderen Rijksbudgetten Besluit Woninggebonden Subsidies	0	5.913
- Overige verstrekte langlopende leningen	<u>5.035</u>	<u>22.998</u>
	<u>5.035</u>	<u>28.912</u>

3.4 Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

De overige uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar zijn als volgt opgebouwd:

	2009	2008
- Aandelen N.V. Bouwfonds Nederlandse Gemeenten	17	17
- Aandelen N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	576	576
- Aandelen N.V. NUON	0	633
- Nog te ontvangen aandelen NUON	4.799	0
- Alliander	177	0
- Kredietverstrekking Stadsbank	369	433
- Overige effecten	<u>269</u>	<u>269</u>
	<u>6.207</u>	<u>1.928</u>

Bij de splitsing van NUON heeft de gemeente een belang groot € 177.000 verkregen in het het netwerkbedrijf Alliander. Het aandelenkapitaal in Nuon groot € 633.000 is in 2009 verkocht aan het bedrijf Vattenfall. Indien Vattenfall niet aan haar betalingsverplichting kan voldoen, krijgt de gemeente de mogelijkheid om reeds verkochte aandelen terug te kopen voor de nominale waarde (€ 5.000).

In 2009 is door de Stadsbank € 64.000 afgelost van de kredietverstrekking.

3.5 Bijdragen in activa in eigendom van derden

De bijdragen in activa in eigendom van derden zijn als volgt opgebouwd:

	2009	2008
- Kunstijsbaan Zuid-Kennemerland	0	0
- Bijdragen in monumenten	<u>669</u>	<u>782</u>
	<u>669</u>	<u>782</u>

4. Voorraden

4.1 Voorraad gronden en grond- en hulpstoffen

	2009	2008
4.1.1 Niet in exploitatie genomen bouwgronden	6.203	6.006

De niet in exploitatie genomen bouwgronden betreft de volgende complexen, met de volgende boekwaarden per 31 december 2009:

- Recreatiegebied Haarlem Noord	1.008
- Westelijke Randweg (volkstuinten)	166
- Pieter Wantelaan (verkocht in 2009)	0
- Houtmarkt 7 Fietsznfabriek	4.821
- Leidsevaart 362	<u>208</u>
	<u>6.203</u>

	2009	2008
4.1.2 Overige grond- en hulpstoffen	183	189

Dit betreft de magazijnvoorraden van de sector Stadsbeheer, papier en andere hulpmiddelen van Topservice en de winkelvoorraad van het Frans Halsmuseum.

	2009	2008
4.2 Onderhanden werken, waaronder bouwgronden in exploitatie	33.899	19.529

De post onderhanden werken, waaronder bouwgronden in exploitatie is als volgt opgebouwd:

Onderhanden werken	17.225	130
Af: voorziening onderhanden werken	<u>-/- 0</u>	<u>-/- 0</u>
Subtotaal onderhanden werken, na aftrek voorziening	17.225	130
Bouwgronden in exploitatie	24.334	25.784
Af: voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties	<u>-/- 7.660</u>	<u>-/- 6.385</u>
Subtotaal bouwgronden in exploitatie, na aftrek voorziening	16.674	19.399
Totaal onderhanden werken en bouwgronden in exploitatie	<u>33.899</u>	<u>19.529</u>

Onderhanden werken

Onder de post zijn bedragen tot € 17.106 wegens voorschotten t.b.v. de aanschaf/verbouw Zijlpoort opgenomen. De gemeente heeft als zekerheid op deze voorschotbetaling aan de projectontwikkelaar een hypothecair zekerheidsrecht op het Zijlpoortcomplex gevestigd. De executiewaarde van deze zekerheid wordt ingeschat op een bedrag tussen € 10,3 miljoen en € 18,2 miljoen (bij maximale huur). Indien de projectontwikkelaar de verplichtingen niet kan nakomen loopt de gemeente een financieel risico ter grootte van het verschil tussen de voorschotbetalingen aan de projectontwikkelaar en de executiewaarde van het zekerheidsrecht.

Bouwgronden in exploitatie

De bouwgronden in exploitatie betreft de volgende complexen, met de volgende boekwaarden per 31 december 2009:

	2009	2008
- Ripperda	2.287	1.096
- Raaks	-/- 2.048	8.339
- Deli	5.375	1.483
- DSK	-/- 2.294	-/- 3.109
- Badmintonpad	-/- 793	336
- Waarderpolder	-/- 5.097	-/- 9.590
- FUCA	4.162	3.280
- Schalkwijk	8.926	6.756
- Spoorzone	14.204	16.629
- Delftwijk	-/- 1.297	-/- 194
- Oorkondelaan/Pladellestraat	752	623
- Zomerzone programma	-/- 1	-/- 3
- Zomerzone Zuidstrook	<u>158</u>	<u>138</u>
	<u>24.334</u>	<u>25.784</u>

- In de geconsolideerde grondexploitatie Waarderpolder is per 31-12-2009 een gerealiseerde winstuitname (t.g.v. de reserve Grexen) van € 3.000.000 verwerkt.
- In het programma Spoorzone is een aantal initiatieven economisch niet haalbaar gebleken. De boekwaarden van deze deexploitaties ad € 1.355.000 zijn in mindering gebracht op de grondexploitatie Spoorzone. Deze lasten zijn ten laste van de reeds getroffen voorziening toekomstige verliezen gebracht.

Voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties

De voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties heeft betrekking op complexen waarvan op basis van de herziene exploitatieberekeningen een nadelig saldo wordt verwacht. Het betreft de volgende complexen:

	2009	2008
- FUCA stadsdelen	1.965	2.018
- Spoorzone Oostpoort Oost fase 3 Stadion	1.953	1.826
- Spoorzone Stationsplein	0	205
- Spoorzone Oostpoort Oost fase 4 Veerplas	0	86
- Spoorzone Rondje Bolwerken	0	64
- Badmintonpad	2.347	1.109
- Fietsznfabriek	<u>1.394</u>	<u>1.077</u>
	<u>7.659</u>	<u>6.385</u>

Op de overige complexen worden op basis van de herziene exploitatieberekeningen positieve eindresultaten verwacht. Zie ook de Meerjaren Prognose Grondexploitatie 2009 en paragraaf 3.7 Gronde en vastgoedbeleid. De gerealiseerde winsten worden gestort in de (algemene) reserve grondexploitatie. Toekomstige (verwachte) winsten worden pas in deze reserve gestort na realisatie van deze winsten. Verliezen worden onttrokken aan de (algemene) reserve grondexploitatie.

	2009	2008
4.3 Gereed product en handelsvoorraden	0	0

De voorraad gereed product en handelsvoorraden (winkelvoorraad van het Frans Halsmuseum) is opgenomen bij balanspost 4.1.2.

5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

	2009	2008
5.1 Vorderingen op openbare lichamen	31.242	31.530

De belangrijkste vorderingen op openbare lichamen betreffen onder andere de vordering op het BTW-Compensatiefonds (€ 23.569.000), BTW-aangifte (€ 7.389.000) en overigen (€ 483.000)

	2009	2008
5.2 Verstrekte kasgeldleningen	2.000	0

In 2009 is aan Spaarnelanden NV een lening van 2 miljoen euro verstrekt.

	2009	2008
5.3. Rekening courant niet financiële instellingen	6.957	5.724

Dit betreft de rekening-courant met het Nationaal Restauratie Fonds (NRF) en het Fonds Stadsvernieuwing.

5.4 Overige vorderingen	2009	2008
	22.961	27.034

Onder de overige vorderingen zijn onder meer de volgende posten opgenomen:

- Debiteuren algemeen	23.722
- Debiteuren Sociale Zaken	17.622
- Voorziening oninbare debiteuren Sociale Zaken	-/- 14.640
- Belastingdebiteuren	4.310
- Voorziening oninbare belastingdebiteuren	-/- 1566
- Voorziening oninbare overige debiteuren	-/- 8.238
- Debiteuren naheffingen	293
- Overige posten	<u>1.458</u>
	<u><u>22.961</u></u>

5.5 Overige uitzettingen	2009	2008
	0	1.399
- Vordering op Stichting Stadtoezicht Haarlem	985	
- Voorziening Stichting Stadtoezicht Haarlem	<u>- 985</u>	
	<u><u>0</u></u>	

6. Liquide middelen	2009	2008
	7.426	15.344

De bankrekeningen (saldi per 31 december) zijn als volgt te specificeren:

- Bank Nederlandse gemeenten	6.768	12.193
- ING	226	936
- Rabobank	0	15
- Kruisposten	<u>123</u>	<u>287</u>
	<u><u>7.117</u></u>	<u><u>13.330</u></u>

7. Overlopende activa	2009	2008
	18.726	13.984

bedragen x €1.000

Onder de overlopende activa zijn onder meer de volgende posten opgenomen	
Bibliotheek - Bijdrage 2010	2.274
Werk en inkomen - werkdeel	1.466
Frans Hals Museum - Bijdrage 2010	1.093
Schouwburg - Bijdrage 2010	440
Toneel schuur - Bijdrage 2010	345
Parkeren Spaarnelanden	284
Philharmonie - Bijdrage 2010	261
Brandverzekering 2010	249
VNG - Contributie 2010	178
Novell - licentie 2010	160
GWS - Contributie 2010	145
Verkoop Grote Houtstraat 1 a en 1b	3.275
WMO - Centraal Administratiekantoor	945
Verkoop Vrouwestraat 12	850
Belastingen - Nog op te leggen 2009	1.310
VRK - Huur 2009	550
Rentekosten 2009	1.746
SZW - afrekening oudkomers	270
Frans Hals - afrekening verzelfstandiging	256
Paramedici 2009	150
Vangnet en Advies - afrekening	138
Mulderboetes 2009	130
Westergracht - ventweg	290
Subsidie verkeersregelinstallatie	153
Paswerk - terug te ontvangen subsidie	1.125
Diversen	<u>643</u>
	<u><u>18.726</u></u>

	2009	2008
8. Eigen vermogen		
Totaal eigen vermogen	114.026	85.042

Het totale eigen vermogen is inclusief het per balansdatum bekende resultaat na bestemming (2009: € 9.947.000) Het totale eigen vermogen is, exclusief het resultaat na bestemming over 2009, toegenomen met € 20.845.000.

In de programmarekening zijn de volgende resultaatbestemmingen opgenomen:

Saldo 1-1-2009	85.042
- Toevoegingen aan reserves	50.543
- Onttrekkingen aan reserves	-/- 20.964
- Ontrekking OPO	<u>-/- 595</u>
Saldo 31-12-2009	<u>114.026</u>

De aansluiting met de zogenaamde 980-mutaties wijkt per saldo 595 af. Dit betreft een reserve Openbaar Primair Onderwijs welke is afgeboekt in verband met de verzelfstandiging.

	2009	2008
8.1 Algemene reserves	43.534	28.048

Onder de algemene reserves zijn de volgende reserves opgenomen met de volgende saldi:

- Algemene reserve in enge zin	41.057	27.150
- Algemene reserve grondexploitatie	2.477	898
- Beleggingsreserves	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal	<u>43.534</u>	<u>28.048</u>

Het verloop van de algemene reserves kan als volgt worden weergegeven:

Saldo 1-1-2009	27.151
Toevoeging resultaat boekjaar 2008	0
Resultaatbestemmingen boekjaar 2009	nog te bepalen
Toevoegingen via resultaatbestemming	15.902
Onttrekkingen via resultaatbestemming	<u>-/- 1.996</u>
Saldo 31-12-2009	<u>41.057</u>

Voor het volledige overzicht en de aard en strekking van de algemene reserves wordt verwezen naar bijlage 5.5 reserves en voorzieningen.

	2009	2008
8.2 Tariefsegalisatiereserves	0	0

De gemeente Haarlem heeft geen tariefsegalisatiereserves.

	2009	2008
8.3 Overige bestemmingsreserves	70.492	50.147

Het verloop van de bestemmingsreserves kan als volgt worden weergegeven:

Saldo 1-1-2009	50.147
Resultaatbestemmingen boekjaar 2009 (zie onder 8.1) nog te bepalen	0
Toevoegingen via resultaatbestemming	36.565
Onttrekkingen via resultaatbestemming	<u>-/- 16.220</u>
Saldo 31-12-2009	<u>70.492</u>

Voor het volledige overzicht en de aard en strekking van de overige bestemmingsreserves wordt verwezen naar bijlage 5.5 reserves en voorzieningen.

9. Voorzieningen

	2009	2008
9.1 Voorzieningen voor verplichtingen en risico's	27.678	27.015

Het verloop van de voorzieningen voor verplichtingen en risico's kan als volgt worden weergegeven:

Saldo 1-1-2009	27.015
Toevoegingen	9.943
Aanwendungen	<u>-/- 9.280</u>
Saldo 31-12-2009	<u><u>27.678</u></u>

	2009	2008
9.2 Kostenegalisatievoorzieningen	4.150	5.949

Het verloop van de kostenegalisatievoorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

Saldo 1-1-2009	5.949
Toevoegingen	2.263
Aanwendungen	<u>-/- 4.062</u>
Saldo 31-12-2009	<u><u>4.150</u></u>

Voor het volledige overzicht en de aard en strekking van de voorzieningen wordt verwezen naar bijlage 5.5 reserves en voorzieningen. Aanwendungen zijn inclusief € 1.704.000 herrubricering naar de reserves. De Anwendungen zijn ook inclusief de vrijval van de voorziening decentralisatie huisvestingsgelden, welke conform raadsbesluit is gedoteerd aan een ingestelde bestemmingsreserve.

	2009	2008
9.3 Voorzieningen mbt van derden verkregen middelen met bestedingsverplichting	8.600	231

Het verloop van de voorzieningen met betrekking tot van derden verkregen middelen met bestedingsverplichting kan als volgt worden weergegeven:

Saldo 1-1-2009	8.600
Toevoegingen	87
Aanwendungen	<u>-/- 8.456</u>
Saldo 31-12-2009	<u><u>231</u></u>

De voorzieningen opgenomen onder deze post zijn opgenomen in bijlage 5.5 reserves en voorzieningen maar niet afzonderlijk toegelicht. Deze voorzieningen betreffen allemaal voorzieningen die zijn gevormd uit niet bestede middelen van derden (meestal Rijk of lokale overheid) en in latere jaren zullen worden besteed aan het doel waarvoor ze zijn verkregen of zullen worden terugbetaald in geval niet tot besteding wordt gekomen.

Met ingang van 2008 is het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) op dit punt overigens aangepast. Alle van (rijks)overheden verkregen middelen dienen voortaan te worden opgenomen onder de overlopende passiva (12.4). De post voorzieningen van derden verkregen middelen zal dan nagenoeg geheel verdwijnen. Alleen middelen verkregen van derden met een bestedingsverplichting anders dan (rijks)overheden blijven achter.

10. Vaste schulden

	2009	2008
10.1 Obligatieleningen	71	71
10.2.1 Onderh. leningen pens.fondsen en verz.mijen	1.684	4.031
10.2.2 Onderh. leningen binnenl. banken en fin inst	399.228	315.894
10.3 Door derden belegde gelden	5.306	5.768
10.4 Waarborgsommen	210	208
	<u>406.499</u>	<u>325.972</u>

In 2009 zijn langlopende geldleningen aangetrokken voor in totaal € 122 miljoen. Bij de looptijd van deze leningen is rekening gehouden met een spreiding van de aflossingsverplichtingen over toekomstige jaren. Het streven is om elk jaar een gelijk bedrag aan leningen te moeten aflossen en herfinancieren; dit zorgt namelijk voor stabiliteit en minder gevoeligheid voor schommelingen van de rentestand. Er zijn twee leningen van € 30 miljoen aangetrokken met een looptijd van vier en vijf jaar en vier leningen van € 15 miljoen met een looptijd variërend van 9 tot 11 jaar. De aangetrokken groene lening van € 2 mln heeft een looptijd van 10 jaar.

De door derden belegde gelden betreffen de langlopende verplichtingen aan particulieren en woningcorporaties in het kader van het Besluit Woninggebonden Subsidies (€ 4.438.000) en de geldlening Nationaal Restauratie Fonds (€ 548.000)

11. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

	2009	2008
11.1 Kasgeldleningen	41.500	80.000
11.2 Bank- en giroaldi	0	0
11.3 Overige schulden	41.880	42.543
	<u>83.330</u>	<u>122.543</u>

	2009	2008
11.1 Kasgeldleningen	41.500	80.000

De gemiddelde liquiditeitspositie in het vierde kwartaal bedroeg, conform de Wet Fido, € 33 miljoen negatief. Per 31 december 2009 is er een kasgeldlening opgenomen van € 41,5 mln. Dit cijfer is geen gemiddelde maar een dagstand. De schommelingen in de kortlopende schuld worden onder andere veroorzaakt door de ongelijk over het jaar gespreide OZB-ontvangsten en de uitkering uit het BTW-compensatiefonds medio van het jaar.

	2009	2008
11.3 Overige schulden	41.880	42.543

Onder de overige schulden zijn de volgende posten opgenomen:

- Crediteuren	34.720
- Schulden aan openbare lichamen	7.231
- Overigen	<u>-/- 71</u>
	<u>41.880</u>

Onder de schulden aan openbare lichamen is onder andere een terug te betalen bedrag opgenomen met betrekking tot de algemene uitkering uit het gemeentefonds (€ 2.175.000).

12. Overlopende passiva

12.3 Transitoria overig

	2009	2008
Totaal overlopende passiva:	30.796	30.225

Onder de overlopende passiva zijn de volgende posten opgenomen:

- Vooruitontvangen exploitatiebaten	4.869
- Vooruitontvangen afkoopsommen erfpachten	150
- Nog te betalen exploitatielasten	25.908
- Overige posten	<u>-/- 131</u>
	<u>30.796</u>

De vooruitontvangen exploitatiebaten betreffen onder andere parkeervignetten, baten parkeerbelasting, bijdragen derden voor investeringsprojecten en bouwleges.

De nog te betalen exploitatielasten betreffen onder andere exploitatielasten die op boekjaar 2009 betrekking hebben, maar waarvoor nog geen facturen zijn ontvangen en de nog te betalen rente over de vaste schulden die in 2010 betaald worden, maar betrekking hebben op boekjaar 2009 en waarvan de vervalttermijnen in 2009 nog niet verstreken zijn.

12.4 Vooruitontvangen subsidies

	2009	2008
Totaal Vooruitontvangen subsidies:	32.383	59.198

Voor een verdere specificatie verwijs ik u naar de bijlage 5.6 Vooruitontvangen subsidies.

13. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

bedragen x €1.000

		Jaarlijks bedrag	ICT
Lease¹			
IBM	pc's		120
Dutch Lease	Diverse auto's	71	
Lease Visie	Personenauto	7	
Spaarnelanden	Personenauto	4	
ING Car Lease	Twee auto's	8	
Huurovereenkomsten			
Cobraspen	Westergracht 72	1.600	
VVE Brinkmann	Jaarlijkse bijdrage	385	
KPN	Aansluitingen EVPN		215
KPN	Aansluitingen E-pacity		100
Gemnet	Gemnet aansluitingen		35
Novell	Software licenties Novell		85
Verseon	Onderhoud Verseon software		95
	P-series onderhoud hard- en		55
IBM	software		
QlikView	QlikView		20
TMDI	support Novell/Microsoft 2009		35
	Imtech ondersteuning voor		80
Imtech	telefonie		
Vodafone	Mobiele telefonie		170

		Jaarlijks bedrag	ICT
Tele2	Vaste telefonie		90
KPN	Vaste telefonie		220
KPN	Mobiele telefonie		50
CMS typo3	Typo3		30
OCE	Copiers	400	
Maas Automaten	Koffie-automaten	150	
SAB	Catering	300	
Staples-Advantage	Kantoorartikelen	250	
Aspa	Kantoormeubilair	350 ²	
GOM	Schoonmaak	400	
De Waal Beheer	Huur Gedempte Oude Gracht	100	
Cobraspen	Huur Richard Hollkade	115	
Vanilia	Barteljorisstraat 39-41	43	
	Beijneshal	176	

¹ Leasecontracten worden nog niet centraal beheerd door FAZA, dit onderdeel wordt meegenomen in het vervoersplan van FAZA.

² Bedrag is lager omdat er vanwege de nieuwe huisvesting in principe tijdelijk geen nieuw meubilair wordt aangeschaft, hoeveel lager is niet bekend.

4.4 Accountantsverklaring

Ernst & Young Nederland LLP

Cross Towers, Antonie Vivaldistraat 150
1083 HP Amsterdam
Postbus 7983
1008 AB Amsterdam
Tel.: +31 (0) 88 - 407 1000
Fax: +31 (0) 88 - 407 1005
www.ey.nl

Aan: De leden van de gemeenteraad en het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Haarlem

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in deel 4 van het 'Jaarverslag 2009 Haarlem' opgenomen jaarrekening 2009 van de gemeente Haarlem, bestaande uit de programmarekening, de balans per 31 december 2009 met de toelichtingen en de in deel 5 opgenomen bijlagen 5.1 tot en met 5.8, waaronder bijlage SISA, gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het College van Burgemeester en Wethouders

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Haarlem is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten alsmede het door de raad vastgestelde normenkader (raadsbesluit 2009/186927 d.d.5 november 2009). Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Ernst & Young Nederland LLP is een limited liability partnership gevestigd in Engeland en Wales met registratienummer OC335595. Ernst & Young Nederland LLP is statutair gevestigd te Lambeth Palace Road 1, London SE1 7EU, Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 258, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24432942. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen. Deze algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam en zijn in te zien op www.ey.nl.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de gemeente. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente heeft gemaakt, en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 0,5% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten. Deze goedkeuringstolerantie is door de Gemeenteraad vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van gemeente Haarlem een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2009 als van de activa en passiva per 31 december 2009 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen.

**Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of
voorschriften van regelgevende instanties**

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amsterdam, 27 april 2010

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. R. Ellermeijer RA

4.5 Besluit

De raad van de gemeente Haarlem

Gelezen het verslag van de Rekenkamercommissie over de jaarrekening 2009;

Gelezen de reactie hierop van het college van burgemeester en wethouders;

Besluit:

1. Kennis te nemen van het verslag van de Rekenkamercommissie inzake de jaarrekening 2009 en de conclusies en aanbevelingen over te nemen;
2. Kennis te nemen van de reactie van het college van burgemeester en wethouders op het verslag van de Rekenkamercommissie;
3. Vast te stellen de jaarrekening 2009 en de baten en lasten te bepalen op:
 - de lasten op € 515.869.000 (exploitatie € 465.326.000 en reserves € 50.543.000);
 - de baten op € 526.443.000 (exploitatie € 505.479.000 en reserves € 20.964.000).Het voordelig saldo over 2009 bedraagt hiermee € 10.574.000 (inclusief mutaties reserves).
4. In te stemmen met de volgende bestemming van het rekeningresultaat:

a. Budgetoverheveling	€	400.000
b. Nog te besteden middelen GSB-gelden	€	588.000
c. Middelen reeds eerder door de raad bestemd	€	300.000
d. Incidentele bijdrage in de kosten van evenementen in 2010	€	100.000
e. Bijdrage VRK	€	750.000
f. Dotatie aan de algemene reserve	€	3.500.000
g. Minder activeren onderhoudslasten	€	<u>4.936.000</u>
Totaal	€	10.574.000
5. Het college te machtigen de middelen zoals vermeld onder a t/m d in 2010 toe te voegen aan de desbetreffende budgetten binnen de beleidsvelden, de middelen als vermeld bij e te storten in een voorziening en de middelen onder f en g aan te wenden voor minder activeren en voor een dotatie aan de algemene reserve.

Gedaan in de vergadering van 10 juni 2010,

De voorzitter,

De griffier,

Deel 5 Bijlagen

Bijlage 5.1 Rekening naar programma's, beleidsvelden en producten

Bedragen x € 1.000

Programma Beleidsveld Product	Jaarrekening 2008			Begroting 2009 voor wijziging			Begroting 2009 na wijziging			Rekening 2009		
	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming
1 Burger en bestuur	16.420	3.389	13.030	16.547	3.127	13.420	18.306	3.220	15.086	18.064	3.398	14.666
1.1 Gemeentelijk bestuur en samenwerking	7.142	144	6.999	7.462	32	7.430	8.518	102	8.416	8.354	201	8.153
01.01.01 Gemeenteraad	1.950	98	1.852	2.045	26	2.019	2.036	26	2.010	2.078	39	2.040
01.01.02 College van Burgemeester en wethouders	1.776	45	1.731	1.490	6	1.484	2.487	6	2.482	2.438	42	2.397
01.01.03 Bestuursondersteuning	3.416	1	3.415	3.927	0	3.927	3.995	70	3.925	3.837	120	3.716
1.2 Communicatie, participatie en inspraak	169	0	169	92	0	92	386	0	386	408	0	408
01.02.01 Communicatie, participatie en inspraak	169	0	169	92	0	92	386	0	386	408	0	408
1.3 Dienstverlening	9.108	3.246	5.863	8.993	3.095	5.898	9.401	3.118	6.283	9.303	3.197	6.106
01.03.01 Burgeraangelegenheden	5.051	2.899	2.152	6.553	2.813	3.740	6.797	2.813	3.983	6.717	2.930	3.787
01.03.02 Klantencontactcentrum	3.935	346	3.589	2.309	282	2.027	2.308	304	2.003	2.319	268	2.052
01.03.03 Verkiezingen	122	0	122	131	0	131	297	0	297	267	0	267
2 Veiligheid, vergunningen en handhaving	33.502	13.028	20.475	33.620	8.971	24.649	34.888	8.459	26.429	33.916	9.371	24.545
2.1 Sociale veiligheid	1.972	867	1.105	2.316	1.625	691	2.789	1.914	875	2.404	1.996	408
02.01.01 Sociale veiligheid	1.972	867	1.105	2.316	1.625	691	2.789	1.914	875	2.404	1.996	408
2.2 Fysieke veiligheid	15.693	3.218	12.475	14.202	715	13.487	13.788	715	13.073	13.542	668	12.874
02.02.01 Fysieke veiligheid	260	73	188	758	73	685	499	73	426	339	117	222
02.02.02 Brandweer en rampenbestrijding	15.432	3.145	12.287	13.444	642	12.802	13.289	642	12.646	13.203	551	12.651
2.3 Intergrale vergunningverlening en handhaving	15.838	8.943	6.895	17.102	6.631	10.471	18.312	5.831	12.481	17.970	6.707	11.263
02.03.01 Vergunningen	6.028	8.229	-2.201	6.302	5.865	437	6.455	4.756	1.699	7.734	5.685	2.050
02.03.02 Handhaving en toezicht	9.810	714	9.096	10.800	766	10.034	11.857	1.075	10.783	10.236	1.022	9.214
3 Zorgzame samenleving	34.917	9.675	25.242	38.096	7.033	31.063	34.903	7.620	27.283	37.608	11.608	26.000
3.1 Openbare gezondheidszorg	12.183	7.357	4.826	9.807	5.365	4.442	10.329	5.522	4.807	13.128	9.119	4.009
03.01.01 Volksgezondheid + Bijdrage HDK	11.655	6.829	4.826	9.807	5.365	4.442	10.329	5.522	4.807	13.128	9.119	4.009
03.01.02 Ambulancehulpverlening	529	529	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2 Maatschappelijke opvang	1.374	98	1.276	1.576	19	1.557	1.478	19	1.460	1.426	48	1.378
03.02.01 Maatschappelijk ondersteuning	1.374	98	1.276	1.576	19	1.557	1.478	19	1.460	1.426	48	1.378
3.3 Zorg en voorzieningen ouderen en gehandicapten	21.360	2.220	19.140	26.713	1.649	25.064	23.096	2.080	21.016	23.054	2.442	20.613
03.03.01 WMO voorzieningen	21.360	2.220	19.140	26.713	1.649	25.064	23.096	2.080	21.016	23.054	2.442	20.613
4 Maatschappelijke ontwikkeling	100.606	62.699	37.907	58.210	19.475	38.735	57.023	18.290	38.733	60.073	26.559	33.514
4.1 Jeugd en onderwijs	71.646	50.848	20.798	30.776	8.018	22.758	31.011	10.475	20.536	31.189	14.277	16.912
04.01.01 Basisonderwijs	4.746	615	4.131	5.499	17	5.482	5.649	17	5.632	5.074	72	5.002
04.01.02 Speciaal onderwijs	2.606	75	2.531	1.471	80	1.391	1.904	80	1.824	1.806	91	1.715
04.01.03 Voortgezet onderwijs	2.417	200	2.217	1.972	0	1.972	1.913	0	1.913	1.895	4	1.891
04.01.04 Bijzonder onderwijs	4.947	151	4.796	6.746	29	6.717	6.319	417	5.902	7.197	482	6.715
04.01.05 Procesonderst. Voorzieningen	6.797	3.499	3.298	7.493	4.597	2.896	6.944	6.298	646	9.410	10.532	-1.122
04.01.06 Beleidsadvisering onderwijs	372	0	372	622	0	622	622	0	622	580	0	580
04.01.07 Bestuurscommissie Openbaar Onderwijs	43.528	43.132	397	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.08 Jeugd- en jongerenbeleid	6.232	3.175	3.057	6.973	3.295	3.678	7.660	3.664	3.996	5.228	3.095	2.132
4.2 Sport	16.210	6.196	10.014	11.550	1.992	9.558	12.082	493	11.589	15.365	3.796	11.569
04.02.01 Sportaccomodaties	15.074	6.183	8.891	10.406	1.992	8.414	10.490	493	9.998	13.887	3.745	10.142
04.02.02 Sport	1.136	13	1.123	1.144	0	1.144	1.591	0	1.591	1.478	51	1.427

Programma	Jaarrekening 2008			Begroting 2009 voor wijziging			Begroting 2009 na wijziging			Rekening 2009					
	Beleidsveld	Product		Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming			
4.3	Welzijn			7.841	1.503	6.339	7.370	1.683	5.687	7.617	1.664	5.953	7.338	2.403	4.935
04.03.01	Welzijnswerk			7.841	1.503	6.339	7.370	1.683	5.687	7.617	1.664	5.953	7.338	2.403	4.935
4.4	Integratie, inburgering en volwasseneneducatie			4.909	4.153	756	8.514	7.782	732	6.314	5.658	655	6.181	6.083	98
04.04.01	Inburgering en integratie			4.909	4.153	756	8.514	7.782	732	6.314	5.658	655	6.181	6.083	98
5 Wonen, Wijken en stedelijke ontwikkelingen				44.445	37.669	6.776	91.893	84.486	7.407	57.416	60.357	-2.941	62.553	70.787	-8.234
5.1	Wijken/ Stedelijke ontwikkelingen			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05.01.02	Huisvestingszaken			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2	Wonen			2.183	1.972	211	5.061	3.909	1.152	7.921	6.169	1.752	6.652	5.109	1.543
05.02.01	Wonen			2.183	1.972	211	5.061	3.909	1.152	7.921	6.169	1.752	6.652	5.109	1.543
5.3	Ruimtelijke ontwikkeling			2.932	23	2.909	4.054	780	3.274	3.941	430	3.511	3.538	59	3.479
05.03.01	Ruimtelijke plannen			2.639	0	2.638	2.993	0	2.993	3.230	0	3.230	3.228	30	3.198
05.03.02	Regio- en stedelijke visies			294	22	271	1.061	780	281	711	430	281	310	29	281
5.4	Vastgoed			39.330	35.674	3.656	82.778	79.797	2.981	45.553	53.758	-8.205	52.363	65.618	-13.255
05.04.01	Vastgoedbeheer			17.036	15.421	1.615	13.164	10.122	3.042	12.415	19.636	-7.221	16.357	27.900	-11.543
05.04.02	Grondexploitatie en vastgoedontwikkeling			22.294	20.253	2.041	69.614	69.675	-61	33.138	34.122	-984	36.006	37.718	-1.712
6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie				33.595	5.152	28.443	30.167	1.993	28.174	32.184	2.164	30.020	32.411	1.773	30.638
6.1	Economie			1.003	522	481	1.019	478	541	1.174	523	651	901	375	526
06.01.01	Economie			1.003	522	481	1.019	478	541	1.174	523	651	901	375	526
6.2	Cultuur en erfgoed			30.511	3.767	26.744	26.735	634	26.101	28.598	634	27.963	28.994	451	28.543
06.02.01	Stadsbibliotheek Haarlem			6.564	482	6.082	5.142	0	5.142	5.102	0	5.102	6.028	0	6.028
06.02.02	Frans Hals Museum			5.963	2.119	3.844	3.390	0	3.390	4.260	0	4.260	4.428	-1	4.428
06.02.03	Podiumkunsten			9.953	72	9.881	9.695	26	9.669	9.930	26	9.904	9.821	15	9.807
06.02.04	Amateurkunst en Cultuureducatie			2.405	326	2.078	2.604	230	2.374	2.793	230	2.564	2.797	211	2.586
06.02.05	Beeldende kunst en architectuur			1.045	336	709	957	73	884	1.489	73	1.416	1.547	123	1.424
06.02.06	Evenementen en projecten Cultuur			1.717	385	1.332	1.516	255	1.261	1.551	255	1.296	1.645	92	1.553
06.02.07	Monumenten en archeologie			1.115	47	1.068	1.576	50	1.526	1.593	50	1.543	861	12	850
06.02.08	Archief (historisch)			1.749	0	1.749	1.855	0	1.855	1.878	0	1.878	1.867	0	1.867
6.3	Toerisme, recreatie, evenementen en promotie			2.080	862	1.218	2.413	881	1.532	2.413	1.006	1.406	2.516	948	1.568
06.03.01	Recreatie			362	11	352	450	25	425	450	150	299	546	162	385
06.03.02	Toerisme en Promotie			1.682	852	830	1.949	856	1.093	1.949	856	1.093	1.937	786	1.151
06.03.03	Volksfeesten en herdenkingen			36	0	36	14	0	14	14	0	14	33	0	33
7 Werk en inkomen				90.982	83.438	7.543	91.180	76.322	14.858	92.742	78.987	13.754	94.938	84.616	10.322
7.1	Werk en re-integratie			37.112	35.754	1.358	34.197	32.189	2.008	36.712	34.164	2.548	39.891	37.084	2.087
07.01.01	Reintegratie en sociale activering			13.760	12.184	1.576	15.701	13.964	1.737	16.392	15.099	1.293	19.559	18.709	850
07.01.02	Gesubsidieerde arbeid			4.221	4.049	172	201	0	201	201	0	201	182	0	182
07.01.03	WSW			19.131	19.522	-390	18.295	18.225	70	20.119	19.065	1.054	20.149	19.095	1.054
7.2	Inkomen			46.223	46.712	-489	48.705	43.813	4.892	46.584	44.138	2.446	46.191	45.070	1.121
07.02.01	Bijstandsverlening WWB			43.215	44.864	-1.649	45.483	41.660	3.823	44.363	42.249	2.113	43.027	41.988	1.039
07.02.02	Bijzondere regelingen			3.008	1.848	1.160	3.222	2.153	1.069	2.222	1.889	333	3.164	3.083	81
7.3	Minimabeleid			7.646	971	6.675	8.278	320	7.958	9.445	684	8.760	8.857	1.742	7.115
07.03.01	Voorzieningen minimabeleid			1.058	7	1.051	2.339	0	2.339	3.539	125	3.414	3.200	0	3.200
07.03.02	Verstrekkingen bijzondere bijstand			3.120	434	2.686	2.437	0	2.437	2.236	33	2.203	2.387	1.095	1.292
07.03.03	Schuldhelpverlening			3.468	530	2.938	3.502	320	3.182	3.669	526	3.143	3.271	647	2.623

Programma Beleidsveld Product	Jaarrekening 2008			Begroting 2009 voor wijziging			Begroting 2009 na wijziging			Rekening 2009		
	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming
8 Bereikbaarheid en mobiliteit	9.560	14.107	-4.548	11.032	15.135	-4.103	11.229	14.409	-3.180	11.249	13.906	-2.657
8.1 <i>Autoverkeer en verkeersveiligheid</i>	2.987	194	2.793	3.147	7	3.140	2.842	7	2.835	3.197	95	3.102
08.01.01 Wegverkeer	2.674	107	2.567	2.736	7	2.729	2.431	7	2.424	2.953	90	2.864
08.01.02 Verkeersveiligheid	314	87	226	411	0	411	411	0	411	244	5	239
8.2 <i>Openbaar vervoer en langzaam verkeer</i>	269	144	125	1.000	0	1.000	865	0	865	288	80	208
08.02.01 Openbaar vervoer	219	144	75	116	0	116	100	0	100	214	80	134
08.02.02 Fietsverkeer, voetgangers en overig	50	0	50	884	0	884	765	0	765	74	0	74
8.3 <i>Parkeren</i>	6.303	13.769	-7.466	6.885	15.128	-8.243	7.522	14.402	-6.880	7.764	13.731	-5.967
08.03.01 Parkeerbeleid	6.303	13.769	-7.466	6.885	15.128	-8.243	7.522	14.402	-6.880	7.764	13.731	-5.967
9 Kwaliteit fysieke leefomgeving	83.769	41.503	42.266	76.684	29.231	47.453	81.823	34.717	47.106	101.174	52.123	49.051
9.1 <i>Milieu, leefbaarheid en duurzaamheid</i>	7.804	2.458	5.346	8.153	2.398	5.755	10.534	3.845	6.690	9.343	2.867	6.476
09.01.01 Gebiedsregie	2.183	385	1.798	2.521	370	2.151	3.230	370	2.860	3.343	600	2.743
09.01.02 Natuur- en milieueducatie	787	24	762	870	16	854	1.060	116	945	1.005	38	967
09.01.03 Lijkbezorging	1.529	831	698	1.532	777	755	1.544	787	757	1.625	899	727
09.01.04 Dierenbescherming	118	0	118	123	0	123	123	0	123	119	0	119
09.01.05 Verzorgen openbare hygiene	214	0	214	263	0	263	263	0	263	201	0	201
09.01.06 Bodembeheer	1.535	768	767	2.008	1.122	886	2.063	1.302	761	1.761	1.052	709
09.01.07 Milieuzorg	1.439	449	990	836	113	723	2.251	1.270	981	1.289	279	1.010
9.2 <i>Openbare ruimte bovengronds</i>	42.842	11.234	31.608	35.470	424	35.046	36.737	3.506	33.231	54.323	22.153	32.170
09.02.01 Onderhoud wegen, straten en pleinen	29.899	10.689	19.211	22.151	424	21.727	24.094	3.506	20.588	40.239	20.942	19.298
09.02.02 Wegbebakening en markering	492	0	492	463	0	463	478	0	478	445	0	445
09.02.03 Beheer en onderhoud openbaar groen	11.303	545	10.758	11.495	0	11.495	10.774	0	10.774	12.533	1.161	11.372
09.02.04 Onderhoud vrije speelgelegenheden	931	0	931	1.146	0	1.146	1.176	0	1.176	912	50	862
09.02.05 Glasheidsbestrijding	218	0	218	215	0	215	215	0	215	193	0	193
9.3 <i>Openbare ruimte ondergronds</i>	7.966	8.716	-750	7.398	8.217	-819	7.293	8.702	-1.409	7.266	8.547	-1.282
09.03.01 Riolering en grondwaterstanden	7.966	8.716	-750	7.398	8.217	-819	7.293	8.702	-1.409	7.266	8.547	-1.282
9.4 <i>Waterwegen</i>	7.858	1.564	6.294	8.491	410	8.081	8.991	861	8.130	11.880	1.169	10.711
09.04.01 Bruggen en waterwerken	4.734	2	4.732	6.637	0	6.637	7.316	446	6.870	9.516	243	9.273
09.04.02 Waterwegen en wooschepen	2.945	1.562	1.383	1.659	410	1.249	1.662	415	1.247	2.181	926	1.255
09.04.03 Verwijderen drijvend vuil openbare wateren	179	0	179	195	0	195	13	0	13	183	0	183
9.5 <i>Afvalinzameling</i>	17.298	17.532	-233	17.172	17.782	-610	18.268	17.804	465	18.362	17.386	976
09.05.01 Inzamelen en afvoeren huishoudelijk afvalstof	14.107	17.529	-3.422	14.011	17.782	-3.771	14.957	17.804	-2.846	14.864	17.386	-2.523
09.05.02 Verwijderen wegafval en ledigen bakken	3.191	2	3.188	3.161	0	3.161	3.311	0	3.311	3.499	0	3.499
10 Financiën/ Algemene dekkingsmiddelen	16.134	204.099	-187.965	10.604	207.731	-197.127	16.242	227.638	-211.396	13.339	231.338	-217.999
10.1 <i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	12.404	171.888	-159.484	7.223	176.381	-169.158	10.324	195.077	-184.752	7.837	196.490	-188.653
10.01.01 Algemene uitkering	0	158.369	-158.369	0	166.584	-166.584	0	173.940	-173.940	0	173.216	-173.216
10.01.02 Financiering	33	10.057	-10.024	0	7.409	-7.409	0	11.409	-11.409	16	12.462	-12.445
10.01.03 Dividenden, deelneming, schenkingen etc.	0	1.572	-1.572	5	2.388	-2.383	461	9.685	-9.223	1.765	10.581	-8.816
10.01.04 Stelposten en taakstellingen	4.377	1.400	2.977	6.289	0	6.289	5.257	0	5.257	3.035	91	2.944
10.01.05 Saldo kostenplaatsen	7.994	490	7.504	929	0	929	4.606	43	4.563	3.020	140	2.880
10.2 <i>Lokale heffingen en belastingen</i>	3.730	32.211	-28.481	3.381	31.350	-27.969	5.918	32.561	-26.643	5.503	34.848	-29.346
10.02.01 Belastingheffing	2.558	31.544	-28.986	2.254	31.350	-29.096	4.791	32.561	-27.770	4.374	34.848	-30.474
10.02.02 Uitvoering wet WOZ	1.171	667	504	1.127	0	1.127	1.127	0	1.127	1.128	0	1.128
Saldo begroting/ rekening voor bestemming	463.929	474.760	-10.831	458.033	453.504	4.529	436.756	455.862	-19.106	465.326	505.479	-40.153

Ontrekkings/toevoegingen aan reserves													
Programma Beleidsveld Produkt		Jaarrekening 2008			Begroting 2009 voor wijziging			Begroting 2009 na wijziging			Rekening 2009		
		Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming
1 Burger en bestuur		27	0	27	0	0	0	200	0	200	200	0	200
1.1	Gemeentelijk bestuur en samenwerking	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
01.01.01	Reserve rekenkamercommissie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3	Dienstverlening	27	0	27	0	0	0	200	0	200	200	0	200
01.03.03	Verkiezingen	27	0	27	0	0	0	200	0	200	200	0	200
2 Veiligheid , Vergunningen en Handhaving		0	0	0	0	0	0	657	0	657	657	0	657
2.1	Sociale Veiligheid	0	0	0	0	0	0	240	0	240	240	0	240
02.01.01	Algemene reserve	0	0	0	0	0	0	240	0	240	240	0	240
2.2	Fysieke veiligheid	0	0	0	0	0	0	79	0	79	79	0	79
02.02.01	Algemene reserve	0	0	0	0	0	0	79	0	79	79	0	79
2.3	Integrale vergunningverlening en handhaving	0	0	0	0	0	0	338	0	338	338	0	338
02.03.01	Algemene reserve	0	0	0	0	0	0	338	0	338	338	0	338
3 Zorgzame samenleving		0	50	-50	0	0	0	3.018	849	2.169	3.018	656	2.362
3.1	Openbare Gezondheidszorg	0	0	0	0	0	0	314	0	314	314	0	314
03.01.01	Reserve Invoeringsbudget WMO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03.01.01	Algemene reserve	0	0	0	0	0	0	314	0	314	314	0	314
03.01.01	Reserve Mantelzorgondersteuning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3	Zorg en voorzieningen ouderen en gehandicapten	0	50	-50	0	0	0	2.704	849	1.855	2.704	656	2.048
03.03.01	Bijdrage uit reserve WMO voor WVG	0	50	-50	0	0	0	0	300	-300	0	0	0
03.03.01	Reserve WMO	0	0	0	0	0	0	2.704	80	2.624	2.704	80	2.624
03.03.01	Reserve Innovatiebudget WMO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	107	-107
03.03.01	Reserve Invoeringsbudget WMO	0	0	0	0	0	0	0	105	-105	0	105	-105
03.03.01	Reserve Mantelzorgondersteuning	0	0	0	0	0	0	0	364	-364	0	364	-364
4 Maatschappelijke ontwikkeling		483	824	-341	0	471	-471	2.341	1.066	1.275	4.503	1.066	3.437
4.1	Jeugd en onderwijs	483	793	-310	0	471	-471	2.051	787	1.264	3.885	787	3.098
04.01.01	Openbaar Primair Onderwijs	483	0	483	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.01	Verzelfstandigingen	0	0	0	0	0	0	0	103	-103	0	103	-103
04.01.02	Openbaar Primair Onderwijs	0	793	-793	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.04	Bestemmingsreserve VMBO-nieuwbouw	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.05	Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs	0	0	0	0	471	-471	2.000	471	1.529	2.000	471	1.529
04.01.05	Voed. Alb.Schweitzerschool	0	0	0	0	0	0	0	0	0	130	0	130
04.01.05	Onderwijs huisvesting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.704	0	1.704
04.01.06	Reserve invoeringskosten WMO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.06	Reserve U.P.C.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.07	Onttrekking reserve bestuurscommissie Openbaar Primair Onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.08	Electr. Kinddossier	0	0	0	0	0	0	0	89	-89	0	89	-89
04.01.08	Wachlijsten kinderopvang	0	0	0	0	0	0	0	41	-41	0	41	-41
04.01.08	Algemene reserve	0	0	0	0	0	0	51	0	51	51	0	51
04.01.08	Aanpak kindermishandeling	0	0	0	0	0	0	0	83	-83	0	83	-83
4.2	Sport	0	0	0	0	0	0	0	0	0	328	0	328
04.02.01	Duurzame sportvoorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	328	0	328
4.3	Welzijn	0	31	-31	0	0	0	140	0	140	140	0	140
04.03.01	Besteding UPC gelden	0	31	-31	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.03.01	Algemene reserve	0	0	0	0	0	0	140	0	140	140	0	140
4.4		0	0	0	0	0	0	150	279	-129	150	279	-129

Ontrekkings/toevoegingen aan reserves													
Programma		Jaarrekening 2008			Begroting 2009 voor wijziging			Begroting 2009 na wijziging			Rekening 2009		
Beleidsveld	Produkt	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming
04.04.01	Deltaplan inburgering	0	0	0	0	0	0	0	29	-29	0	29	-29
04.04.01	Pers. Inburg. Budget	0	0	0	0	0	0	0	50	-50	0	50	-50
04.04.01	Algemene reserve	0	0	0	0	0	0	150	0	150	150	0	150
04.04.01	Inburgering en Ondern.s.	0	0	0	0	0	0	0	200	-200	0	200	-200
5 Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling		6.332	6.875	-543	2.500	4.963	-2.463	13.199	6.854	6.345	19.648	9.201	10.447
5.2	<i>Wonen</i>	1.000	1.500	-500	0	0	0	0	600	-600	0	600	-600
05.02.01	Reserve volkshuisvesting	1.000	1.500	-500	0	0	0	0	600	-600	0	600	-600
5.4	<i>Vastgoed</i>	5.332	5.375	-43	2.500	4.963	-2.463	13.199	6.254	6.945	19.648	8.601	11.047
05.04.01	Mutatie res. Boven boekwaarde	721	250	471	2.500	2.432	68	1.800	2.602	-802	5.154	3.206	1.948
05.04.01	Onrendabele top vastgoedexploitatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05.04.01	Reserve Bouw VMBO-scholen	0	0	0	0	0	0	9.670	0	9.670	9.670	0	9.670
05.04.01	Onr. Top vastgoedexploitatie (extra planmatig onderhoud)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05.04.01	Reserve kapitaallasten culturele gebouwen	0	1.052	-1.052	0	1.031	-1.031	0	1.031	-1.031	0	942	-942
05.04.01	Onttrekking res. Erfpachtgronden	0	487	-487	0	0	0	0	0	0	0	1	-1
05.04.01	Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs	0	0	0	0	0	0	146	91	55	201	123	78
05.04.02	Mutatie res. Boven boekwaarde	0	0	0	0	0	0	0	430	-430	0	0	0
05.04.02	Dotatie omslagfonds Waarderpolder/bovenboekw	3.883	2.586	1.297	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05.04.02	Dotatie omslagfonds Waarderpolder (rente)	728	0	728	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05.04.02	Grondexploitatie	0	1.000	-1.000	0	1.500	-1.500	1.583	2.100	-517	4.584	3.091	1.493
05.04.02	Omslagwerken Waarderpolder	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39	0	39
05.04.02	Reserve VMBO scholen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.238	-1.238
6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie		533	426	107	138	0	138	138	1.063	-925	694	1.063	-369
6.1	<i>Economie</i>	0	0	0	138	0	138	138	65	73	0	65	-65
06.01.01	Promotiefonds Waarderpolder (rente)	0	0	0	0	0	0	0	65	-65	0	65	-65
06.01.01	Omslagwerken Waarderpolder	0	0	0	138	0	138	138	0	138	0	0	0
6.2	<i>Cultuur en erfgoed</i>	533	426	107	0	0	0	0	998	-998	694	998	-304
06.02.02	Dotatie fonds kunstwerken	390	149	241	0	0	0	0	0	0	0	0	0
06.02.02	Fonds beeldende kunst	0	92	-92	0	0	0	0	0	0	0	0	0
06.02.02	Dotatie best.res. Aankoopfonds FHM	137	22	115	0	0	0	0	782	-782	0	782	-782
06.02.05	Fonds toegepaste monumentale kunst	6	163	-157	0	0	0	0	216	-216	0	216	-216
06.02.07	Fonds archeologisch onderzoek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	44	0	44
06.02.07	Onderhoud gem.monumenten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	650	0	650
06.02.07	Museumfonds archeologie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Werk en inkomen		700	223	477	0	0	0	1.200	190	1.010	1.385	263	1.122
7.1	<i>Werk en Re-integratie</i>	0	0	0	0	0	0	1.200	0	1.200	1.385	0	1.385
07.01.01	Algemene reserve	0	0	0	0	0	0	1.200	0	1.200	1.200	0	1.200
07.01.01	WWB Inkomensdeel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
07.01.01	BTW-Compensatiereserve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	185	0	185
7.2	<i>Inkomen</i>	0	223	-223	0	0	0	0	0	0	0	73	-73
07.02.01	WWB Inkomensdeel	0	223	-223	0	0	0	0	0	0	0	73	-73
07.02.01	Onttrekking best.res. WWB i.v.m. subsidie SVH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.3	<i>Minimabeleid</i>	700	0	700	0	0	0	0	190	-190	0	190	-190
07.03.01	Niet gebruikte middelen (meer kansen voor de jeugd)	200	0	200	0	0	0	0	190	-190	0	190	-190
07.03.01	Innovatiebudget WMO	500	0	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Bereikbaarheid en mobiliteit		0	0	0	0	0	0	0	30	-30	600	40	560
8.2	<i>Openbaar vervoer en langzaam verkeer</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	600	0	600
08.03.01	Onderh. Impuls fietspaden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	300	0	300

Ontrekkings/toevoegingen aan reserves														
Programma	Beleidsveld	Produkt	Jaarrekening 2008			Begroting 2009 voor wijziging			Begroting 2009 na wijziging			Rekening 2009		
			Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming
08.03.01	Nicolaasbrug Spaarne		0	0	0	0	0	0	0	0	300	0	300	
8.3	Parkeren		0	0	0	0	0	0	30	-30	0	40	-40	
08.03.01	Algemene reserve		0	0	0	0	0	0	30	-30	0	40	-40	
08.03.01	Fonds parkeervoorzieningen		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9 Kwaliteit fysieke leefomgeving			3.147	184	2.963	0	905	-905	165	1.574	-1.409	1.644	1.717	-73
9.1	Gebiedsregie		0	0	0	0	0	0	165	569	-404	165	569	-404
09.01.01	Wijkgericht werken		0	0	0	0	0	0	0	109	-109	0	109	-109
09.01.01	Vouchers bewonersinitiatieven		0	0	0	0	0	0	0	300	-300	0	300	-300
09.01.01	Algemene reserve		0	0	0	0	0	0	165	0	165	165	0	165
09.01.01	Herriestoppers		0	0	0	0	0	0	0	160	-160	0	160	-160
9.2	Openbare ruimte bovengronds		3.147	0	3.147	0	905	-905	0	1.005	-1.005	1.392	1.147	245
09.02.01	Bestemmingsreserve Raaksbruggen		0	0	0	0	0	0	0	100	-100	0	242	-242
09.02.01	Reserve Openbare Ruimte Raaks		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
09.02.01	Inhuur tijdelijk pers.groot onderhoud		3.147	0	3.147	0	905	-905	0	905	-905	0	905	-905
09.02.01	BTW-Compensatiereserve		0	0	0	0	0	0	0	0	0	842	0	842
09.02.03	Onderh. Reinaldapark		0	0	0	0	0	0	0	0	0	550	0	550
9.4	Waterwegen		0	184	-184	0	0	0	0	0	0	87	1	86
09.04.01	CentrBedienPst		0	26	-26	0	0	0	0	0	0	0	0	0
09.04.02	Omslagwerken Waarderpolder		0	158	-158	0	0	0	0	0	0	0	1	-1
09.04.02	Grondexploitatie		0	0	0	0	0	0	0	0	0	87	0	87
10 Financiën/Algemene Dekkingsmiddelen			6.001	4.655	1.346	2.414	3.262	-848	13.855	7.073	6.782	18.193	6.958	11.235
10.1	Algemene dekkingsmiddelen		191	4.655	-4.464	2.414	3.262	-848	13.855	7.073	6.782	16.093	6.958	9.135
	Algemene reserve		0	300	-300	2.300	1.750	550	13.225	2.206	11.019	13.225	1.956	11.269
	Projectenfonds Haarlem		0	0	0	114	0	114	114	0	114	32	0	32
	Innovatiebudget WMO		0	0	0	0	0	0	175	0	175	175	0	175
	Reorganisatie		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inlopen achterstanden onderh. Gem.geb.		0	0	0	0	0	0	0	260	-260	0	260	-260
	Reserve verzelfstandigingen		0	2.099	0	0	1.162	-1.162	341	1.197	-856	341	1.082	-741
	Opleiding, opheffing IZA		0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.190	250	1.940
	Project Verseon		0	0	0	0	0	0	0	0	0	130	0	130
	Opheffen reserves ivm nieuwe nota R+V		0	1.906	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Afb. BW. Scholen Gem.		0	0	0	0	0	0	0	2.060	-2.060	0	2.060	-2.060
	BTW-Compensatiereserve		191	350	0	0	350	-350	0	350	-350	0	350	-350
	Aanbest. Straten en bruggen		0	0	0	0	0	0	0	1.000	-1.000	0	1.000	-1.000
10.2	Lokale heffingen en belastingen		0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.100	0	2.100
	Afbouw prec.ondergr.leidingen		0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.100	0	2.100
Totaal ontrekkingen/toevoegingen aan reserves			17.223	13.237	3.986	5.052	9.601	-4.549	34.773	18.699	16.074	50.543	20.964	29.579
Saldo begroting/rekening na bestemming			481.152	487.997	-6.845	463.085	463.105	-20	471.529	474.561	-3.032	515.868	526.443	-10.574

Bijlage 5.2 Analyse per programma en beleidsveld

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)	bedragen x € 1.000		
			Begroting gewijzigd	Rekening				
1	Burger en bestuur				1	Burger en bestuur		
1.1	Gemeentelijk bestuur en samenwerking	Lasten Baten Saldo	7.142 144 6.998	8.518 102 8.416	8.354 201 8.153	1.1 Gemeentelijk bestuur en samenwerking		
						Saldo beleidsveld rekening 2009	8.153	n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	8.416	n
						Te analyseren verschil	-263	v
						Lasten Interne uren	-117	v
						Diverse posten (< € 100.000 per post)	-47	v
						Baten Diverse posten (< € 100.000 per post)	-99	v
						Te analyseren verschil	-263	v
1.2	Communicatie, participatie en inspraak	Lasten Baten Saldo	169 0 169	386 0 386	408 0 408	1.2 Communicatie, participatie en inspraak		
						Saldo beleidsveld rekening 2009	408	n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	386	n
						Te analyseren verschil	22	n
						Lasten Diverse posten (< € 100.000 per post)	22	n
1.3	Dienstverlening	Lasten Baten Saldo	9.108 3246 5.862	9.401 3.118 6.283	9.303 3.197 6.106	1.3 Dienstverlening		
						Saldo beleidsveld rekening 2009	6.106	n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	6.283	n
						Te analyseren verschil	-177	v
						Lasten Diverse posten (< € 100.000 per post)	-97	v
						Baten Diverse posten (< € 100.000 per post)	-80	v
						Te analyseren verschil	-177	v
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten Baten Saldo	16.419 3.390 13.029	18.305 3.220 15.085	18.065 3.398 14.667	Totaal saldo exclusief mutaties reserves		
						Saldo programma rekening 2009	14.667	n
						Saldo programma begroting na wijziging 2009	15.085	n
						Geanalyseerd verschil	-418	v
	toevoeging aan reserves		27	200	200	Toevoeging aan reserves		
						rekening 2009	200	n
						begroting 2009 na wijziging	200	n
						Te analyseren verschil	0	v

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)		
			Begroting gewijzigd	Rekening			
<i>Onttrekking aan reserves</i>		0	0	0	<i>Onttrekking aan reserves</i> rekening 2009	0	v
					begroting 2009 na wijziging	0	v
					Te analyseren verschil	0	v
<i>Totaal programma 1 Burger en bestuur</i>		13.056	15.285	14.867			
2 <i>Veiligheid, vergunningen en handhaving</i>					2 <i>Veiligheid, vergunningen en handhaving</i>		
2.1	<i>Sociale veiligheid</i>	Lasten 1.972	2.789	2.404	2.1 <i>Sociale veiligheid</i>		
		Baten 867	1.914	1.996			
		Saldo 1.105	875	408	Saldo beleidsveld rekening 2009	408	n
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	875	n
					Te analyseren verschil	-467	v
					Lasten Interne uren	-194	v
					Lasten Diverse posten (< € 100.000 per post)	-190	v
					Baten Diverse posten (< € 100.000 per post)	-82	v
						-466	v
2.2	<i>Fysieke veiligheid</i>	Lasten 15.693	13.788	13.542	2.2 <i>Fysieke veiligheid</i>		
		Baten 3.218	715	668			
		Saldo 12.475	13.073	12.874	Saldo beleidsveld rekening 2009	-246	v
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	47	n
					Te analyseren verschil	-199	v
					Lasten Diverse posten (< € 100.000 per post)	246	v
					Baten Diverse posten (< € 100.000 per post)	-47	n
						199	v
2.3	<i>Integrale vergunningverlening en handhaving</i>	Lasten 15.838	18.312	17.970	2.3 <i>Integrale vergunningverlening en handhaving</i>		
		Baten 8.943	5.831	6.707			
		Saldo 6.895	12.481	11.263	Saldo beleidsveld rekening 2009	-11.263	v
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	12.481	n
					Te analyseren verschil	1.218	n
					Lasten Diverse posten (< € 100.000 per post)	-342	v
					Baten De opbrengst bouwleges is hoger dan geraamd De verwachte gevolgen van de recessie (aframing opbrengst Kadernota 2009) zijn niet gerealiseerd. Voornamelijk door een aantal grotere bouwprojecten blijft de opbrengst op peil. Omdat wel een stagnatie in bouwmarkt wordt voorzien, wordt de meeropbrengst gedeeltelijk incidenteel beschouwd		
					Baten Diverse posten (< € 100.000 per post)	-6	v
						-348	v

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)		
			Begroting gewijzigd	Rekening			
Totaal saldo exclusief mutaties reserves		Lasten	33.503	34.889	33.916		
		Baten	13.028	8.460	9.371		
		Saldo	20.475	26.429	24.545		
<i>toevoeging aan reserves</i>			0	657	657	<i>Toevoeging aan reserves</i>	
						rekening 2009	657 n
						begroting 2009 na wijziging	657 n
						Te analyseren verschil	0 v
<i>Onttrekking aan reserves</i>			0	0	0	<i>Onttrekking aan reserves</i>	
						rekening 2009	0 v
						begroting 2009 na wijziging	0 v
						Te analyseren verschil	0 v
Totaal programma 2 Veiligheid, vergunning en handhaving			20.475	27.086	25.202		
3 Zorgzame samenleving						3 Zorgzame samenleving	
3.1 Openbare gezondheidszorg		Lasten	12.183	10.329	13.128	3.1 Openbare gezondheidszorg	
		Baten	7.357	5.522	9.119		
		Saldo	4.826	4.807	4.009	Saldo beleidsveld rekening 2009	4.009 n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	4.807 n
						Te analyseren verschil	-798 v
						Lasten Er zijn meer activiteiten binnen de regeling van GSB uitgevoerd	2.664 n
						Lasten Diverse posten (< € 100.000 per post)	135 n
						Baten Binnen de GSB afrekening zijn meer activiteiten verantwoord, ook nog van 2007 en 2008	-4.252 v
						Baten Een ten onrechte geraamde geraamde rijksbijdrage WMO	830 n
						Baten Diverse posten (< € 100.000 per post)	-175 v
							-798 v
3.2 Maatschappelijke opvang		Lasten	1.374	1.478	1.426	3.2 Maatschappelijke opvang	
		Baten	98	19	48		
		Saldo	1.276	1.459	1.378	Saldo beleidsveld rekening 2009	1.378 n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	1.459 n
						Te analyseren verschil	-81 v
						Lasten Diverse posten (< € 100.000 per post)	-52 v
						Baten Diverse posten (< € 100.000 per post)	-29 v
							-81 v

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)			
			Begroting gewijzigd	Rekening				
3.3	Zorg en voorzieningen ouderen en gehandicapten				3.3	Zorg en voorzieningen ouderen en gehandicapten		
	Lasten	21.360	23.096	23.054			20.612	n
	Baten	2.220	2.080	2.442			21.016	n
	Saldo	19.140	21.016	20.612			-404	v
						Saldo beleidsveld rekening 2009		
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009		
						Te analyseren verschil		
						Lasten Minder kosten collectief vervoer vanwege minder ritten	-134	v
						Lasten Op basis van informatie van het Centraal Administratiekantoor Bijzondere Zorgkosten is een niet-geraamde voorziening ingesteld t.b.v. oninbaarheid eigen bijdrage hulp bij het huishouden. Gedurende 2009 zijn de opbrengsten uit de eigen bijdrage gesaldeerd geraamd met de voorziening oninbaar en zijn beide posten niet separaat zichtbaar gemaakt. Per saldo resteert een voordeel van € 88.000.	202	n
						Lasten Met betrekking tot de afwikkeling van eigen bijdrage merken wij op dat de berekening oplegging en incasso van de inkomensafhankelijke bijdrage door het Centraal Administratiekantoor (CAK) wordt uitgevoerd. In de jaarrekening is daarvoor een eigen bijdrage van € 2,1 miljoen verantwoord. Hiervan is per ultimo 2009 ca. € 1,3 miljoen daadwerkelijk ontvangen. Van het verantwoorde bedrag van € 2,1 miljoen heeft een bedrag van € 1,8 miljoen betrekking op 2009. Het resterende bedrag van € 0,3 miljoen betreffen baten die betrekking hebben op de jaren 2007 en 2008. Door het ontbreken van inkomensgegevens, is de door het CAK verstrekte informatie ontoereikend voor de gemeente om de juistheid op persoonsniveau en de volledigheid van de eigen bijdrage als geheel vast te kunnen stellen. Volgens de wetgever is de gemeente hiervoor ook niet verantwoordelijk.		
						Lasten Zoals in de berap2-2009 gemeld worden de ramingen van de kosten voor hulp bij het huishouden gebaseerd op het midden van de geïndiceerde zorgklasse (= bandbreedte in het aantal uren geïndiceerde zorg). In berap2- 2009 is uitgegaan van een leveringspercentage van 80% van de gehanteerde berekeningswijze. Dit leveringspercentage bleek in 2009 uiteindelijk 76% te zijn.	-306	v
						Lasten <i>Interne uren</i>	151	n
						Lasten Diverse posten (< € 100.000 per post)	46	n
						Baten De eigen bijdragen zijn bruto verantwoord, d.w.z. dat niet invorderbare bijdragen worden verrekend met een daartoe ingestelde voorziening (zie onder lasten)	-290	v
						Baten Diverse posten (< € 100.000 per post)	-71	v
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves							
	Lasten	34.917	34.903	37.608				
	Baten	9.675	7.621	11.609				
	Saldo	25.242	27.282	25.999			-402	v
	<i>toevoeging aan reserves</i>	0	3.018	3.018				
						<i>Toevoeging aan reserves</i>		
						rekening 2009	3.018	n
						begroting 2009 na wijziging	3.018	n
						Te analyseren verschil	0	v
	<i>Onttrekking aan reserves</i>	50	849	656				
						<i>Onttrekking aan reserves</i>		
						rekening 2009	656	n
						begroting 2009 na wijziging	849	n
						Te analyseren verschil	-193	v

Programma, beleidsveld en product	Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)			
		Begroting gewijzigd	Rekening				
				Baten	Lagere onttrekking aan reserve innovatiebudget WMO	193	v
Totaal programma 3 Zorgzame samenleving	25.192	29.451	28.361				
4 Maatschappelijke ontwikkeling				4	Maatschappelijke ontwikkeling		
4.1 Jeugd en onderwijs				4.1	Jeugd en onderwijs		
Lasten	71.646	31.011	31.189		Saldo beleidsveld rekening 2009	16.912	n
Baten	50.848	10.475	14.277		Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	20.536	n
Saldo	20.798	20.536	16.912		Te analyseren verschil	-3.624	v
				Lasten	Vertraagde uitvoering onderhoudsplan door schoolbesturen	-317	v
				Lasten	Minder schadeclaims schoolbesturen	-213	v
				Lasten	Extra afschrijving boekwaarde VMBO-scholen vanwege het later dan geraamd ontvangen van baten uit verkopen van oude scholen.	1.250	n
				Lasten	De verdeling tussen regionale en gemeentelijke taken op het gebied van leerplicht blijkt in de begroting nog niet geheel juist geraamd. Dit wordt in 2010 gecorrigeerd.	233	n
				Lasten	Impulsregeling bredeschool. Hiervoor is compensatie in de algemene uitkering ontvangen. De verantwoording hiervan heeft op programma 10 plaatsgevonden (zie stelposten).	226	n
				Lasten	Preventie jeugdbeleid	-396	v
				Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-605	v
				Baten	Bij de eindafrekening GSB-middelen zijn extra lasten verantwoord (zie onder lasten). Per saldo een voordeel, omdat ook nog lasten uit 2007 en 2008 zijn afgerekend. Zie ook algemene toelichting eindafrekening GSB-gelden bij de uitkomst jaarrekening op hoofdlijnen.	-1.717	v
				Baten	Rijksbijdragen Jeugdgezondheidszorg.	396	n
				Baten	Voorziening onderwijshuisvesting omgezet naar een reserve onderwijshuisvesting	-1.704	v
				Baten	Vrijval voorziening decentralisatie huisvesting Onderwijs	-573	v
				Baten	Omzetting voorziening naar reserve voeding Albert Schweitzer	-130	v
				Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-74	v
						-3.624	v
4.2 Sport				4.2	Sport		
Lasten	16.210	12.082	15.365		Saldo beleidsveld rekening 2009	11.569	n
Baten	6.196	493	3.796		Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	11.589	n
Saldo	10.014	11.589	11.569		Te analyseren verschil	-20	v
				Lasten	Extra afschrijving sportpark Nol Houtkamp (budgettair-neutraal, zie ook baten)	3.350	n

Programma, beleidsveld en product	Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)		
		Begroting gewijzigd	Rekening			
				Lasten	Toevoeging aan voorziening sportpark Pim Mulier	325 n
				Lasten	Diverse posten	-64 v
				Lasten	Omzetting voorziening naar reserve duurzame sportvoorzieningen	-328 v
				Baten	Bijdrage uit grondexploitatie Nol Houtkamp (budgettair-neutraal, zie ook bij lasten)	-3.350 v
				Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	47 n
						-20 v
4.3 Welzijn	Lasten	7.841	7.617	7.338	4.3 Welzijn	
	Baten	1.503	1.664	2.403		
	Saldo	6.338	5.953	4.935	Saldo beleidsveld rekening 2009	4.935 n
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	5.953 n
					Te analyseren verschil	1.018 v
				Lasten	Eindafrekening GSB-gelden. Zie ook algemene toelichting eindafrekening GSB-gelden bij de uitkomst jaarrekening op hoofdlijnen	173 n
				Lasten	Niet bestede middelen kabelgelden	-193 v
				Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-259 v
				Baten	Bij de eindafrekening GSB-middelen zijn extra lasten verantwoord (zie onder lasten). Per saldo een voordeel, omdat ook nog lasten uit 2007 en 2008 zijn afgerekend.	-739 v
						-1.018 v
4.4 Integratie, inburgering en volwasseneneducatie	Lasten	4.909	6.314	6.181	4.4 Integratie, inburgering en volwasseneneducatie	
	Baten	4.153	5.658	6.083		
	Saldo	756	656	98	Saldo beleidsveld rekening 2009	98 n
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	656 n
					Te analyseren verschil	558 v
				Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-133 v
				Baten	Lagere rijksbijdrage inburgeringstrajecten	228 n
				Baten	Bij de eindafrekening GSB-middelen zijn extra lasten verantwoord . Per saldo een voordeel, omdat ook nog lasten uit 2007 en 2008 zijn afgerekend.	-555 v
				Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-98 v
						-558 v
Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	100.606	57.024	60.073		
	Baten	62.700	18.290	26.559		
	Saldo	37.906	38.734	33.514		
<i>Toevoeging aan reserves</i>		483	2.341	4.503	<i>Toevoeging aan reserves</i>	
					rekening 2009	4.503 n
					begroting 2009 na wijziging	2.341 n
					Te analyseren verschil	2.162 n
				Lasten	Voorziening onderwijshuisvesting omgezet naar een reserve onderwijshuisvesting	-1.704 n
				Lasten	Omzetting voorziening naar reserve voeding Albert Schweitzer	-130 n

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)				
			Begroting gewijzigd	Rekening					
					Lasten	Omzetting voorziening naar reserve duurzame sportvoorzieningen	-328	n	
							-2.162	n	
	<i>Onttrekking aan reserves</i>	824	1.066	1.066		<i>Onttrekking aan reserves</i> rekening 2009	1.066	n	
						begroting 2009 na wijziging	1.066	n	
						Te analyseren verschil	0	v	
	Totaal programma 4 Maatschappelijke ontwikkeling	37.565	40.009	36.951					
5	Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling				5	Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling			
5.2	Wonen	Lasten	2.183	7.921	6.652	5.2	Wonen		
		Baten	1.972	6.169	5.109		Saldo beleidsveld rekening 2009	1.543	n
		Saldo	211	1.752	1.543		Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	1.752	n
							Te analyseren verschil	209	n
					Lasten	Woningverbetering: Duurzaamheidsleningen. Extra kosten BDU Fysiek i.v.m. inlopen (project)achterstanden (en uitgaven) afgelopen jaren, waardoor extra onttrekking balans aan rijksbijdragen (budgettair-neutraal, zie ook baten)	1.326	n	
					Lasten	Besluit Lokatiegebonden s subsidies. De geraamde uitgaven zijn gebaseerd op 2008, de uitgaven in 2009 bleven achter.	-2.290	v	
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-306	v	
					Baten	Woningverbetering: Duurzaamheidsleningen. Extra kosten BDU Fysiek i.v.m. inlopen (project)achterstanden (en uitgaven) afgelopen jaren, waardoor extra onttrekking balans aan rijksbijdragen (budgettair-neutraal, zie ook lasten)	-1.326	v	
					Baten	Besluit Locatiegebonden subsidies. De geraamde uitgaven zijn gebaseerd op 2008, de uitgaven in 2009 bleven achter. (budgettair-neutraal, zie ook lasten)	2.397	n	
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	408	n	
							209	n	
5.3	Ruimtelijke ontwikkeling	Lasten	2.932	3.941	3.538	5.3	Ruimtelijke ontwikkeling		
		Baten	23	430	59		Saldo beleidsveld rekening 2009	3.479	n
		Saldo	2.909	3.511	3.479		Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	3.511	n
							Te analyseren verschil	32	n
					Lasten	De proceskosten in het kader van BDU-Fysiek waren in 2009 beperkt en konden binnen de reguliere budgetten worden opgevangen (zie ook baten)	-382	v	
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-22	v	
					Baten	De proceskosten in het kader van BDU-Fysiek waren in 2009 beperkt. Daarvoor is geen beroep gedaan rijksbijdrage BDU-fysiek (zie ook lasten)	383	n	

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)			
			Begroting gewijzigd	Rekening				
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-11	v
							-32	v
5.4	Vastgoed	Lasten 39.330	45.553	52.363	5.4	Vastgoed		
		Baten 35.674	53.758	65.618				
		Saldo 3.656	-8.205	-13.255		Saldo beleidsveld rekening 2009	-13.255	v
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	-8.205	v
						Te analyseren verschil	5.050	v
					Lasten	Onderhoud, materialen en diensten - Acute problemen ten gevolge van brand en asbest (ca € 140.000), nog door te belasten servicekosten (ca € 420.000) en voorzieningen aan Philharmonie (ca € 140.000) die elders belastbaar zijn veroorzaken een overschrijding. Hiertegenover staat minder werken van derden wat ook lagere opbrengsten tot gevolg heeft (ca € 235.000)	415	n
					Lasten	Boekwaarde verkochte panden – Na de tweede bestuursrapportage werden onverwachts nog de Bakenesserkerk en de Nieuwe Gracht 5 en Doria verkocht. De restant boekwaarden van deze verkopen, incl. verbouwingkosten Bakenesserkerk, bedroegen € 1.296.000 en moeten ineens worden afgeschreven.	1.296	n
					Lasten	Bijdragen van derden en verkopen ten behoeve van investeringsposten worden in dit beleidsveld geboekt (zie baten) en direct afgeschreven op de investering. Dit betreft verkoop Brede school en werkzaamheden Dolhuis.	300	n
					Lasten	Rente van woningbouwleningen zijn verschoven naar dit product (zie ook baten)	1.075	n
					Lasten	Dotaties voorziening toekomstige verliezen – Voor de grondexploitatie Badmintonpad en Spoorzone worden hogere tekorten voorzien	2.229	n
					Lasten	Voorziening dubieuze debiteuren inzake vordering inzake Schalkstad – De in 2009 verantwoorde vordering op ING is voorzichtigheidshalve geheel voorzien. Er worden juridische stappen ondernomen om bij ING deze bijdrage alsnog te verhalen	5.350	n
					Lasten	Minder investeringen in grondexploitatie – Mede door de economische crisis is de voortgang van een aantal projecten vertraagd. Dit treft met name de grondexploitatie Delftwijk, Ripperda en Raaks	-4.711	v
					Lasten	Voorziening onderhoud – Een voorziening wordt getroffen voor achterstallig onderhoud en schade aan het Dolhuis. Deze lasten zaten in het investeringsplan	622	n
					Lasten	Overige posten	255	n
					Baten	Verhuur gesubsidieerde instellingen – Voorlopige huurbedragen zijn in rekening gebracht aan de Stadsschouwburg, de Stadsbibliotheek, Frans Hals Museum en SRO. De corresponderende hogere lasten zijn opgenomen bij economie en cultuur voor de subsidies	-1.733	v
					Baten	Rente van woningbouwleningen – Deze zijn verschoven naar dit product (zie ook lasten)	-1.079	v
					Baten	Verkoop bezit – Eind 2009 zijn de panden Doria, Nieuwe Gracht 5 en de Bakenesserkerk verkocht. Deze verkopen waren niet begroot	-5.160	v
					Baten	Vordering inzake Schalkstad – De in 2009 verantwoorde vordering op ING wordt als rechtmatig beschouwd en is derhalve in 2009 weer opgevoerd	-5.350	v
					Baten	Winstneming grondexploitatie Waarderpolder – Gelet op de voordelige financiële positie van de geconsolideerde grondexploitatie Waarderpolder en de nog te verwachten uitgaven is deze winstneming verantwoord	-3.000	v
					Baten	Minder baten grondexploitatie – Door vertraging in de realisatie van projecten zullen de Rijks-, Provinciale- en overige bijdragen ook achterblijven	4.264	n

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)			
			Begroting gewijzigd	Rekening				
					Baten	Minder activering grondexploitaties wegens achterblijven lasten ten opzichte van de baten	490	n
					Baten	Overige posten	-313	v
Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	44.445	57.415	62.553				
	Baten	37.669	60.357	70.786				
	Saldo	6.776	-2.942	-8.233				
							-5.050	v
Toevoeging aan reserves		6332	13.199	19.648	Toevoeging aan reserves			
					rekening 2009		19.648	n
					begroting 2009 na wijziging		13.199	n
					Te analyseren verschil		6.449	n
					Lasten	Dotatie verkoopwinst aan reserve vastgoed	3354	n
					Lasten	Winstuitname grondexploitatie Waarderpolder	3000	n
					Lasten	Dotatie boekwinst verkochte school aan reserve SHO	146	n
					Lasten	Diverse posten	-51	v
							6.449	n
Onttrekking aan reserves		6875	6.854	9.202	onttrekking aan reserves			
					rekening 2009		9.202	n
					begroting 2009 na wijziging		6.854	n
					Te analyseren verschil		2.348	v
					Baten	Reserve Vastgoed – Hogere onttrekking voor onrendabele top nieuwe panden	-174	v
					Baten	Reserve grondexploitatie – Uit deze reserve wordt de extra dotatie voorziening toekomstige verliezen gefinancierd	-2239	v
					Baten	Diverse posten	65	n
							-2.348	v
Totaal programma 5 Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling		6.233	3.403	2.213				
6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie					6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie			
6.1 Economie	Lasten	1.003	1.174	901	6.1 Economie			
	Baten	522	523	375	Saldo beleidsveld rekening 2009		526	n
	Saldo	481	651	526	Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009		651	n
					Te analyseren verschil		125	v
					Lasten	Waarderpolder: De lasten die verband houden met de opening van de Schoterbrug zijn verwerkt in de grondexploitatie Waarderpolder	-155	v
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-117	v
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	147	n

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)				
			Begroting gewijzigd	Rekening					
							-125	v	
6.2	<i>Cultuur en erfgoed</i>	Lasten	30.511	28.598	28.994	6.2	<i>Cultuur en erfgoed</i>		
		Baten	3.767	634	451				
		Saldo	26.744	27.964	28.543		Saldo beleidsveld rekening 2009	28.543	n
							Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	27.964	n
							Te analyseren verschil	-579	n
						Lasten	Bibliotheek: Toevoeging € 175.000 aan voorziening i.v.m. afkoopkosten van het bibliotheekpersoneel en niet geraamde huursubsidie t.b.v. de bibliotheek ad € 715.000 (de hogere huurbaten zijn verantwoord onder beleidsveld 5.4 vastgoed)	890	n
						Lasten	Frans halsmuseum: De waarde van de werkelijk overgedragen activa blijkt lager dan was geraamd	141	n
						Lasten	Schouwburg: niet geraamde huursubsidie ad € 347.000 (de hogere huurbaten zijn verantwoord onder beleidsveld 5.4 vastgoed)	347	n
						Lasten	Vrijval voorziening Patronaat	-370	v
						Lasten	Omzetting voorziening naar reserve onderhoud gemeentelijke monumenten	-650	v
						Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	38	n
						Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	183	n
								579	n
6.3	<i>Toerisme, recreatie, evenementen en promotie</i>	Lasten	2.080	2.413	2.516	6.3	<i>Toerisme, recreatie, evenementen en promotie</i>		
		Baten	862	1.006	948				
		Saldo	1.218	1.407	1.568		Saldo beleidsveld rekening 2009	1.568	n
							Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	1.407	n
							Te analyseren verschil	-161	n
						Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	103	n
						Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	58	n
								161	n
	<i>Totaal saldo exclusief mutaties reserves</i>	Lasten	33.594	32.185	32.411				
		Baten	5.151	2.163	1.774				
		Saldo	28.443	30.022	30.637				
	<i>Toevoeging aan reserves</i>		533	138	694		<i>Toevoeging aan reserves</i> rekening 2009	694	n
							begroting 2009 na wijziging	138	n
							Te analyseren verschil	556	v
						Lasten	Vrijval ten gunste van reserve kunstaankopen toegepaste monumentale kunst.	44	n
						Lasten	Omzetting voorziening naar reserve onderhoud gemeentelijke monumenten	650	n
						Lasten	Correctie dubbel toegevoegde rente aan reserve omslagwerken Waarderpolder	-138	v
								556	v

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)		
			Begroting gewijzigd	Rekening			
<i>Onttrekking aan reserves</i>		426	1.062	1.062	<i>Onttrekking aan reserves</i> rekening 2009	1.062	n
					begroting 2009 na wijziging	1.062	n
					Te analyseren verschil	0	v
Totaal programma 6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie		28.550	29.098	30.269			
7	Werk en inkomen				7	Werk en inkomen	
7.1	Werk en re-integratie	Lasten 37.112	36.712	39.891	7.1	Werk en re-integratie	
		Baten 35.754	34.164	37.804			
		Saldo 1.358	2.548	2.086		Saldo beleidsveld rekening 2009	2.086 n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	2.548 n
						Te analyseren verschil	462 v
					Lasten	Meer uitgevoerde activiteiten in het kader van re-integratie en workfirst die gefinancierd zijn uit de "meeneemregeling" (zie ook bij baten)	5.744 n
					Lasten	Alle ambtelijke inzet die betrekking heeft op deze activiteit worden rechtstreeks ten laste gebracht van het werkdeel.	-1.492 v
					Lasten	Overige posten	51 n
					Baten	Meer uitgevoerde activiteiten in het kader van re-integratie en workfirst die gefinancierd zijn uit de "meeneemregeling" (zie ook bij lasten)	-4.460 v
					Baten	Niet-geraamde baten ID-banen	-240 v
					Baten	Overige posten	-65 v
7.2	Inkomen	Lasten 46.223	46.584	46.191	7.2	Inkomen	
		Baten 46.712	44.138	45.070			
		Saldo -489	2.446	1.121		Saldo beleidsveld rekening 2009	1.121 n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	2.446 n
						Te analyseren verschil	1.325 v
					Lasten	WWB 65- uitgaven bijstand: Per cliënt is gemiddeld minder uitkering verstrekt. Oorzaken zijn: een hoger dan verwacht aantal alleenstaanden en lager aantal samenwonenden, alsmede meer inkomsten gemiddeld per cliënt. Daarnaast is veel potentiële instroom doorgesluist naar Workfirst	-1.274 v
					Lasten	Verstrekte uitkeringen, bijzondere regelingen: Ten onrechte werd in Berap 2009-1 ervan uitgegaan dat een onderrealisatie zich weer zou voordoen. Deze onderrealisatie is beperkt geweest. De verstrekkingen aan Zelfstandigen zijn aanmerkelijk hoger (€ 1,2 mln.)	859 n
					Lasten	Overige posten	21 n
					Baten	WWB 65- uitgaven bijstand: Wijziging van de maximale aflossingstermijn naar 5 jaar en lagere baten vanwege de economische omstandigheden	262 n

Programma, beleidsveld en product	Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)		
		Begroting gewijzigd	Rekening			
				Baten	<u>Bijzondere regelingen</u> : Lichte onderrealisatie en een hoger bedrag aan terugontvangsten leningen waardoor een lagere rijksbijdrage.	-575 v
				Baten	<u>Bijzondere regelingen</u> : Minder terugvordering door het Rijk over 2008 dan geraamd.	-536 v
				Baten	Overige posten	-82 v
						-1.325 v
7.3 Minimabeleid	Lasten	7.646	9.445	7.3 Minimabeleid		
	Baten	971	684			
	Saldo	6.675	8.761		Saldo beleidsveld rekening 2009	7.115 n
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	8.761 n
					Te analyseren verschil	1.646 v
				Lasten	<u>Maatschappelijke participatie kinderen</u> : Het budget kansen voor de jeugd kon niet meer in 2009 worden besteed. Als onderdeel van het voorstel bestemming rekeningresultaat is voorgesteld dit budget voor 2010 te bestemmen	-297 v
				Lasten	<u>Bijdrage WSNP en budgetbeheer</u> : Een raming voor interne doorbelasting is ten onrechte geraamd.	-175 v
				Lasten	<u>Verstreking bijzondere bijstand</u> : Naast de specifieke regelingen minimabeleid overtreffen ook de verstrekkingen bijzondere bijstand de verwachtingen. Belangrijkste posten hierbij zijn de kosten voor inrichting of huisraad ad € 493.000, opvang/huisvesting in een pension en de kosten van kinderopvang die niet in het kader van de Wet Kinderopvang kunnen worden verstrekt.	401 n
				Lasten	Interne uren (budgettair-neutraal, betreft interne verschuiving)	-263 n
				Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-255 v
				Baten	RIBW De Herberg: Binnen het kader van de GSB-gelden kunnen minder prestaties worden verantwoord dan geraamd, waardoor de bijdrage lager uitvalt	125 n
				Baten	Verstrekkingen bijzondere bijstand:	-967 v
				Baten	<u>Bijdragen van gemeenten</u> : Deze bijdragen waren niet geraamd, omdat niet bekend was in welke mate andere gemeenten diensten zouden afnemen	-130 v
				Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-85 v
						-1.646 v
Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	90.981	92.741			
	Baten	83.437	78.986			
	Saldo	7.544	13.755			
<i>Toevoeging aan reserves</i>		700	1.200		<i>toevoeging aan reserves</i>	
					rekening 2009	1.385 n
					begroting 2009 na wijziging	1.200 n
					Te analyseren verschil	185 v
				Lasten	Restant BTW WWB-werkdeel 2007	185 v
<i>Onttrekking aan reserves</i>		223	190		<i>onttrekking aan reserves</i>	
					rekening 2009	263 n
					begroting 2009 na wijziging	190 n
					Te analyseren verschil	73 v

Programma, beleidsveld en product	Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)			
		Begroting gewijzigd	Rekening				
				Baten	Conform de uitgangspunten van het reservebeleid wordt over de maximale hoogte van de reserve WWB I-deel, een onttrekking gedaan	73	v
Totaal programma7 Werk en inkomen	8.021	14.765	11.444				
8 Bereikbaarheid en mobiliteit				8 Bereikbaarheid en mobiliteit			
8.1 <i>Autoverkeer en verkeersveiligheid</i>	Lasten	2.987	2.842	3.197	8.1 <i>Autoverkeer en verkeersveiligheid</i>		
	Baten	194	7	95			
	Saldo	2.793	2.835	3.102	Saldo beleidsveld rekening 2009	3.102	n
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	2.835	n
					Te analyseren verschil	-267	n
				Lasten	Interne uren (budgettair-neutraal, betreft interne verschuiving)	304	n
				Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	51	n
				Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-88	v
						267	n
8.2 <i>Openbaar vervoer en langzaam verkeer</i>	Lasten	269	865	288	8.2 <i>Openbaar vervoer en langzaam verkeer</i>		
	Baten	144	0	80			
	Saldo	125	865	208	Saldo beleidsveld rekening 2009	208	n
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	865	n
					Te analyseren verschil	657	v
				Lasten	Kosten onderhoudscontract Zuidtangent (was elders geraamd)	118	n
				Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-95	v
				Lasten	Omzetten voorziening naar reserve onderhoud impuls fietspaden	-300	v
				Lasten	Omzetten voorziening naar reserve onderhoud St Nicolaasbrug	-300	v
				Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-80	v
						-657	v
8.3 <i>Parkeren</i>	Lasten	6.303	7.522	7.764	8.3 <i>Parkeren</i>		
	Baten	13.769	14.402	13.731			
	Saldo	-7.466	-6.880	-5.967	Saldo beleidsveld rekening 2009	-5.967	v
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	-6.880	v
					Te analyseren verschil	-913	n
				Lasten	Lagere lasten straatparkeren	-406	v
				Lasten	Minder onderhoudskosten garageparkeren	-704	v
				Lasten	Minder onderhoudskosten fietsparkeren	-109	v
				Lasten	Onderhoudscontract straat-garage- en fietsparkeren	1.342	n

Programma, beleidsveld en product	Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)		
		Begroting gewijzigd	Rekening			
				Lasten Diverse posten (< € 100.000 per post)		119 n
				Baten Minder opbrengsten straatparkeren De opbrengsten uit straatparkeren blijven met € 1,4 mln. achter. De opbrengstraming over 2009 is onvoldoende aangepast aan de werkelijke ontwikkelingen in 2008. Daarnaast is de opbrengst over meterparkeren in 2009 nog eens met € 300.000 gedaald.	1.426	n
				Baten Meer opbrengsten garageparkeren. De inkomsten uit garageparkeren zijn gestegen door een betere bezetting bij de parkeergarages Houtplein, Appelaar, Ripperda en de Raaks en eenmalige baten uit verkoop grond-en opstallen.	-751	v
				Baten Diverse posten (< € 100.000 per post)	-4	v
					913	n
Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	9.559	11.229	11.249		
	Baten	14.107	14.409	13.906		
	Saldo	-4.548	-3.180	-2.657		
<i>Toevoeging aan reserves</i>		0	0	600	<i>Toevoeging aan reserves rekening 2009</i>	600 n
					<i>begroting 2009 na wijziging</i>	0 v
					<i>Te analyseren verschil</i>	600 n
				Lasten Omzetten voorziening naar reserve onderhoud impuls fietspaden	300	n
				Lasten Omzetten voorziening naar reserve onderhoud St Nicolaasbrug	300	n
					600	n
<i>Onttrekking aan reserves</i>		0	30	40	<i>Onttrekking aan reserves rekening 2009</i>	40 n
					<i>begroting 2009 na wijziging</i>	30 n
					<i>Te analyseren verschil</i>	10 v
				Baten Algemene reserve (Nieuwe gracht garage)	10	v
Totaal programma 8 Bereikbaarheid en mobiliteit		-4.548	-3.210	-2.097		
9 Kwaliteit fysieke leefomgeving						
9.1 Milieu, leefbaarheid en duurzaamheid	Lasten	7.804	10.534	9.343	9.1 Milieu, leefbaarheid en duurzaamheid	
	Baten	2.458	3.845	2.867		
	Saldo	5.346	6.689	6.476	Saldo beleidsveld rekening 2009	6.476 n
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	6.689 n
					<i>Te analyseren verschil</i>	213 v
				Lasten Lasten t.b.v. initiatieven (zie ook baten)	275	n
				Lasten Niet geraamde projectkosten bodemonderzoeken (zie ook onder baten)	455	n
				Lasten Interne uren (budgettair-neutraal, zie algemene toelichting personeelskosten in paragraaf 1.3 Uitkomst jaarrekening op hoofdlijnen)	-152	v
				Lasten Onderbesteding omdat lasten zijn verantwoord bij uitvoering Wet Bodembescherming	-746	v

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)		
			Begroting gewijzigd	Rekening			
					Lasten Milieuzorg: diverse projecten als railverkeerslawaaai, luchtkwaliteit, omgevingslawaaai en BANS nog niet afgerond(zie ook baten)	-857	v
					Lasten Project geluidssanering loopt nog door in 2010	-113	v
					Lasten Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	-53	v
					Baten Niet geraamde baten initiatieven (zie ook lasten)	-270	v
					Baten Niet geraamde opbrengsten bodemprojecten (zie ook onder lasten)	-413	v
					Baten Baten zijn verantwoord bij uitvoering Wet Bodembescherming (zie ook lasten)	746	n
					Baten Milieuzorg: diverse projecten als railverkeerslawaaai, luchtkwaliteit, omgevingslawaaai en BANS nog niet afgerond(zie ook lasten)	926	n
					Baten Hogere baten begraven (Kleverlaan)	-111	v
					Baten Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	100	n
						-213	v
9.2	Openbare ruimte bovengronds	Lasten 42.842	36.737	54.323	9.2 Openbare ruimte bovengronds		
		Baten 11.234	3.506	22.153			
		Saldo 31.608	33.231	32.170	Saldo beleidsveld rekening 2009	32.170	n
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	33.231	n
					Te analyseren verschil	1.061	v
					Lasten De extra uitgave in 2009 voor straatmeubilair maken onderdeel uit van het door de raad vastgestelde meerjarenonderhoudsplan en het project 'vervangen -, opschonen van straatmeubilair'. Om adequaat invulling te geven aan het inlopen van het achterstallig onderhoud en de uitvoering van het regulieronderhoud is er gedurende 2009 voor gekozen om aankopen straatmeubilair naar voren te halen	733	n
					Lasten Uitgevoerde IP-werken, waar een gelijk bedrag aan hogere baten is gerealiseerd	14.078	n
					Lasten Hogere onderhoudslasten wegen	170	n
					Lasten Uitgevoerde werken waar een BDU-subsidie is ontvangen, maar waarvan de lasten niet zijn geraamd	2.726	n
					Lasten Omzetten voorziening naar reserve onderhoud	-550	v
					Lasten Hogere uitgaven voor herbestratingen (HBU) (zie ook baten)	358	n
					Lasten Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	71	n
					Baten Subsidie Bonroute: Het werk moet nog worden uitgevoerd en het subsidiebedrag is daarom toegevoegd aan de reserve(zie bij toevoegingen aan reserves)	-842	v
					Baten BDU-uitkering projecten	-2.726	v
					Baten Subsidie IP-projecten	-12.917	v
					Baten Hogere baten voor herbestratingen (HBU)	-402	v
					Baten Baten IP-en grondexploitatie-projecten	-1.744	v
					Baten Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	-16	v
						-1.061	v
9.3	Openbare ruimte ondergronds	Lasten 7.966	7.293	7.266	9.3 Openbare ruimte ondergronds		
		Baten 8.716	8.702	8.547			
		Saldo -750	-1.409	-1.281	Saldo beleidsveld rekening 2009	1.281	n
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	1.409	n

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)		
			Begroting gewijzigd	Rekening			
					Te analyseren verschil	128	n
					Lasten Een bijdrage aan Rijnland is geraamd, maar de lasten zijn verantwoord bij beleidsveld waterwegen	-183	v
					Lasten Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	156	n
					Baten Lagere opbrengst rioolrecht t.o.v. verhoogde raming	251	n
					Baten Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	-96	v
						128	n
9.4	Waterwegen	Lasten 7.858	8.991	11.880	9.4 Waterwegen		
		Baten 1.564	861	1.169			
		Saldo 6.294	8.130	10.711	Saldo beleidsveld rekening 2009	10.711	n
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	8.130	n
					Te analyseren verschil	-2.581	n
					Lasten Bijdrage P54 trafo-overeenkomst is vervallen (ook bij de baten)	-446	v
					Lasten Vervroegde uitvoering remmingswerken Buitenrustbrug	204	n
					Lasten Niet geraamde kosten aanleg oevervoorziening Sp. Weg J. Gijzenkade	123	n
					Lasten Interne uren (budgettair-neutraal, zie algemene toelichting personeelskosten in paragraaf 1.3 Uitkomst jaarrekening op hoofdlijnen)	374	n
					Lasten Meer externe lasten brugbediening. Hiertegenover staat een nagenoeg evenredige besparing op salarislasten	133	n
					Lasten Uitgevoerde IP-projecten, gedekt uit baten	264	n
					Lasten Een bijdrage aan Rijnland is geraamd, maar verantwoord bij beleidsveld waterwegen	183	n
					Lasten Ophoging voorziening Rijnland naar 100%	734	n
					Lasten Voorziening voor project Land in Zicht	1.222	n
					Lasten Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	98	n
					Baten Bijdrage P54 trafo-overeenkomst is vervallen (ook bij de lasten)	446	n
					Baten Subsidie IP-projecten	-264	v
					Baten Havengelden hoger	-165	v
					Baten Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	-125	v
					Baten Correctie dubbel opgenomen voorziening Rijnland	-200	v
						2.581	n
9.5	Afvalinzameling	Lasten 17.298	18.268	18.362	9.5 Afvalinzameling		
		Baten 17.532	17.804	17.386			
		Saldo -234	464	976	Saldo beleidsveld rekening 2009	976	n
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	464	n
					Te analyseren verschil	-512	n
					Lasten Aanschaf extra hondenbakken	231	n
					Lasten Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	-137	v
					Baten Hogere baten afvalstoffenheffing	-217	v

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)			
			Begroting gewijzigd	Rekening				
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	88	n
					Baten	Afboeking vordering Afval energiebedrijf	547	n
Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	83.768	81.823	101.174			512	n
	Baten	41.504	34.718	52.122				
	Saldo	42.264	47.105	49.052				
<i>Toevoeging aan reserves</i>		3147	165	1.644		<i>Toevoeging aan reserves</i> rekening 2009	1.644	n
						begroting 2009 na wijziging	165	n
						Te analyseren verschil	1.479	n
					Lasten	Dotatie aan BTW-compensatiefonds	842	n
					Lasten	Dotatie aan reserve grondexploitatie (Waarderhaven)	87	n
					Lasten	Omzetting voorziening naar reserve onderhoud	550	n
							1.479	n
<i>Onttrekking aan reserves</i>		184	1.574	1.717		<i>Onttrekking aan reserves</i> rekening 2009	1.717	n
						begroting 2009 na wijziging	1.574	n
						Te analyseren verschil	143	v
					Baten	Reserve Raaksbruggen (extra afschrijvingen)	143	v
Totaal programma 9 Kwaliteit fysieke leefomgeving		45.227	45.696	48.979				
10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen					10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen			
<i>10.1 Algemene dekkingsmiddelen</i>	Lasten	12.404	10.324	7.837		<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>		
	Baten	171.888	195.077	196.490		Saldo beleidsveld rekening 2009	-188.653	v
	Saldo	-159.484	-184.753	-188.653		Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	-184.753	v
						Te analyseren verschil	3.900	v
					Lasten	Aan het product dividenden, deelnemingen, schenkingen (10.01.03) zijn rentelasten doorberekend welke niet afzonderlijk zijn begroot. De rentelasten zijn in de begroting verwerkt in het renteresultaat (tegenover dit nadeel staat een voordeel bij de baten op dit beleidsveld). Op deze wijze kan beter aan de verslagleggingseisen van het CBS worden voldaan.	1.304	n
					Lasten	Diverse centraal geraamde stelposten, inclusief enkele stelposten voor taakmutaties algemene uitkering, behoeft in 2009 niet aangewend te worden.	-1.636	v
					Lasten	Het budget voor onvoorzien is niet aangesproken.	-162	v
					Lasten	Enkele stelposten dienen ter dekking van hogere lasten elders in de jaarrekening. De lasten worden ook in die programma's verantwoord.	-476	v
					Lasten	Ophoging voorziening wachtgeld boventalligen	220	n

Programma, beleidsveld en product	Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)		
		Begroting gewijzigd	Rekening			
				Lasten	Omzetten voorziening naar reserve opleidingskosten	-2190 v
				Lasten	Betreft saldi van diverse kostenplaatsen	383 n
				Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	69 n
				Baten	Nadeel algemene uitkeringen hoofdzakelijk vanwege de afrekening over het jaar 2007 (bijstelling OZB en twee punten uitkeringsfactor)	724 n
				Baten	Op het product dividenden, deelnemingen, schenkingen (10.01.03) zijn rentebaten geboekt welke niet afzonderlijk zijn begroot. (Tegenover dit voordeel staat een nadeel bij de lasten op dit beleidsveld). Op deze wijze kan beter aan de verslaggevingseisen van het CBS worden voldaan.	-1.511 v
				Baten	Omzetting voorziening naar reserve verzeen	-130 v
				Baten	Er heeft een correctie plaatsgevonden op het debiteurensaldo belastingen.	-226 v
				Baten	Vrijval voorziening gewest Zuid-Kennemerland	-406 v
				Baten	Omzetting voorziening naar reserve opleidingskosten	250 n
				Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	-113 v
						-3.900 v
10.2 Lokale heffingen en belastingen	Lasten	3.730	5.918	5.503	10.2 Lokale heffingen en belastingen	
	Baten	32.211	32.561	34.848		
	Saldo	-28.481	-26.643	-29.345	Saldo beleidsveld rekening 2009	-29.345 v
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2009	-26.643 v
					Te analyseren verschil	2.702 v
				Lasten	Aan PWN is een aanslag opgelegd voor het jaar 2007 omdat er nog geen gerechtelijke uitspraak is over de afschaffing van precarioheffing (zie baten). Er wordt een toevoeging van hetzelfde bedrag gedaan aan de voorziening Afwikkeling Schadeclaims vanwege risico op terugbetaling door bezwaar.	1.247 n
				Lasten	Interne uren (budgettair-neutraal, zie algemene toelichting personeelskosten in paragraaf 1.3 Uitkomst jaarrekening op hoofdlijnen)	186 n
				Lasten	Omzetten voorziening naar reserve precario	-2.100 v
				Lasten	Een bedrag van € 278.000 is afgeboekt als oninbare belastingdebiteuren voorgaande jaren.	278 n
				Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	-26 v
				Baten	Aan PWN is een aanslag opgelegd voor het jaar 2007 omdat er nog geen gerechtelijke uitspraak is over de afschaffing van precarioheffing. De bate wordt toegevoegd aan de voorziening Afwikkeling Schadeclaims (zie ook onder lasten)	-1.247 v
				Lasten	Van de voorziening dubieuze debiteuren kon € 112.000 vrijvallen	-112 v
				Lasten	De opbrengst OZB is € 690.000 hoger vanwege o.m. nog opbrengsten over 2008 en 2009. In de WOZ-waarde voor de aanslagen voor 2010 is hiermee rekening gehouden.	-690 v
				Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	-238 v
						-2.702 v
Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	16.134	16.242	13.340		
	Baten	204.099	227.638	231.338		
	Saldo	-187.965	-211.396	-217.998		

Programma, beleidsveld en product	Rekening 2008	2.009		Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2009 en begroting 2009 (na wijziging)		
		Begroting gewijzigd	Rekening			
<i>Toevoeging aan reserves</i>	6001	13.855	18.193	<i>Toevoeging aan reserves</i>		
				rekening 2009	18.193	n
				begroting 2009 na wijziging	13.855	n
				Te analyseren verschil	4.338	n
				Lasten Projectenreserve Haarlem: Lagere rentetoevoeging	-72	v
				Lasten Omzetting voorziening naar reserve opleidingskosten	250	n
				Lasten Omzetting voorziening opleidingskosten in reserve	2.190	n
				Lasten Omzetting voorziening naar reserve verseon	-130	v
				Lasten Omzetting voorziening naar reserve precario	2.100	n
					4.338	n
<i>Onttrekking aan reserves</i>	4655	7.074	6.959	<i>Onttrekking aan reserves</i>		
				rekening 2009	6.959	n
				begroting 2009 na wijziging	7.074	n
				Te analyseren verschil	-115	n
				Baten Reserve Verzelfstandigingen: De geraamde onttrekking was hoger dan het restantsaldo van deze reserve.	115	n
					115	n
Totaal programma 10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen	-186.619	-204.615	-206.764			

Bijlage 5.3 Personeelsformatie

bedragen x € 1.000

Hoofdafdeling	Toegestane formatie in Fte	Bezetting in Fte	Totaal begrote personeelslasten	Totaal werkelijke personeelslasten
	2009	2009	2009	2009
Bestuur				
Raad			847.462	869.423
College van Burgemeester en Wethouders			512.813	596.814
Voormalig personeel bestuur			599.431	585.118
Totaal Bestuur			1.959.706	2.051.355
Huidig personeel				
Directie	4,00	3,00	521.419	495.040
Concernstaf	46,93	45,17	3.404.077	2.897.786
Griffie	5,81	5,83	417.370	434.586
Middelen en Services	297,37	276,92	17.615.317	16.572.550
Stadszaken	161,35	155,29	10.400.104	9.968.901
Wijkzaken	120,97	118,93	7.040.684	6.730.825
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	151,69	153,30	8.541.742	8.523.343
Dienstverlening	121,24	124,72	6.318.452	6.418.710
Veiligheid, Vergunningen en Handhaving	188,17	171,74	10.346.276	9.248.179
Stadsbedrijven	86,09	82,75	5.813.525	5.467.705
Totaal huidig personeel	1.183,62	1.137,65	70.418.966	66.757.625
Voormalig personeel en boven de sterkte			2.282.739	2.565.934
Totaal generaal	1.183,62	1.137,65	74.661.411	71.374.914

Bijlage 5.4 Investeringskredieten

bedragen x € 1.000

Omschrijving krediet	Krediet	Investerings- tot	Restant krediet	Investerings- 2009	Restant krediet	Over te boek- en krediet
		1-1-2009	per 1-1-2009	2009	31-12-2009	per 1-1-2010
Burger en bestuur						
Programma 1						
Kleine investeringen	115	28	87	18	69	69
Software dienstverlening	501	113	388	167	221	221
Veiligheid, vergunningen en handhaving						
Programma 2						
- kleine investeringen, (terrasmarkeringspennen VT)	21	-	21	-	21	-
Maatschappelijke ontwikkeling						
Programma 4						
Bos en Vaart	218	99	119	-	119	119
Veronicaschool	198	10	188	-	188	188
Koningin Emmaschool	218	-	218	-	218	218
De Leeuw- en De Sleutelschool	347	312	35	35	-	-
Coomhert school	1.261	496	765	-	765	765
VMBO-scholen, incl. aanvullen krediet	84.232	8.197	76.035	30.474	45.561	45.561
Strategisch huisvestingsplan Onderwijs (SHO)	54.571	4.251	50.320	6.470	43.850	43.850
Kunstgrasvelden	1.749	388	1.361	85	1.276	1.276
Pim. Mulier sportpark	13.601	8.419	5.182	4.639	543	543
Club- en kleedaccomm. Hockey Club Haarlem	256	-	256	256	-	-
Bijdrage in duurzame sportvoorzieningen	87	50	37	-	37	37
Van de Aartsportpark	3.258	865	2.393	919	1.474	1.474
Aanpassing Stadion HFC Haarlem	170	-	170	-	170	170
Renovatie grassportvelden	550	565	15-	-	15-	15-
Upgrading veldtverlichting THB Eindehout	18	-	18	18	-	-
Vervanging dug-outs softbalveld Sparks	63	-	63	-	63	63
Herinrichting sportpark Nol Houtkamp	6.618	2.346	4.272	3.698	574	574
Kleine investeringen	522	16	506	49	457	457
Bijdrage bouw voorzieningen jeugdhuizen	250	81	169	50	119	119
Aanbrengen C-2000 parkeergarage De Appelaar	67	-	67	-	67	67
Aanbrengen C-2000 parkeergarage Cronjé	55	-	55	-	55	55
Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling						
Programma 5						
Uitbreiding aantal woonwagenstandplaatsen Oorkodelaan	1.449	362	1.087	336	751	751
Renovatie regentenkamer Schoterburcht	433	88	345	267	78	78
t Hoenstraat , nieuwbouw kinderdagverblijf en H O E D	3.170	3.169	1	1	-	-
Meerwijk- centrum realisatie nieuwbouw	15.271	12.479	2.792	25-	2.817	2.817
Slachthuisbuurt	177	-	177	-	177	177
Scheepmakersdijk	749	419	330	15	315	315
Schalkwijk 2000+	610	400	210	120	90	-
Stelpost asbest	88	-	88	-	88	88
Stelpost vervanging CV	341	-	341	35	306	306
Stelpost herstel daken	250	-	250	9	241	241
Kleine investeringen	10	-	10	12	2-	-
Vervanging bedrijfvoertuigen	117	-	117	-	117	117

Omschrijving krediet	Krediet	Investerings tot	Restant krediet	Investerings	Restant krediet	Over te boek- en krediet
		1-1-2009	per 1-1-2009	2009	31-12-2009	per 1-1-2010
Economie, cultuur, toerisme en recreatie						
Programma 6						
Stadsschouwburg	22.792	22.374	418	399	19	19
Toneelschuur	365	41	324	142	182	182
Frans Halsmuseum	2.866	125	2.741	377	2.364	2.364
Stadsbibliotheek	851	356	495	7	488	488
CCVT voorbereiding huisvesting	75	73	2	90	88-	88-
Gevel Janskerk (Jansstraat 40)	170	-	170	45	125	125
Waarderhaven - brandweiliger	3.451	137	3.314	69	3.245	3.245
Entree Grote of St.Bavokerk en Vishal	500	-	500	-	500	500
Scheepmakersdijk verbouwing 4, toilet en doucheruimte	60	6	54	5	49	49
Bereikbaarheid en mobiliteit						
Programma 8						
Raaksgarage	41.742	28.491	13.251	9.607	3.644	3.644
Cronjé/Ripperdaggarage	20.800	18.717	2.083	425	1.658	1.658
Parkeergarage Nieuwe Gracht	300	202	98	40	58	58
Parkeerautomaten	1.297	180	150	-	150	150
Vervanging verkeerslichten(installaties)	1.262	128	1.134	1.241	107-	107-
Fietsoversteek Schipholweg ter plaatse van Pladellastraat	162	31	131	42	89	89
Aanleg Oostweg + Oudeweg oost	16.000	1.445	14.555	8.473	6.082	6.082
Vervanging parkeergeleidesysteem	600	5	595	465	130	130
Aanleg verkeersvoorzieningen	893	97	796	540	256	29
Uitvoering woonomgeving en 30-km zones	473	255	218	15	203	92
Fietsrekken winkelhart	151	-	151	-	151	151
Stationsplein herstructurering	30.302	3.750	26.552	1.611	24.941	24.941
Aankoop busstation Connexion	328	-	328	-	328	328
Versnellingsmaatregelen Bonroute, Zuidtangent	12.115	11.082	1.026	969	57	-
Buitenrusbrug fietsonderdoorgang	2.310	10	2.300	193	2.107	2.107
Kenauapark - Kinderhuisvest kruispunt	96	9	87	1	86	86
Dreef / Palviljoenslaan busbaan	207	19	188	184	4	-
Raaksbruggen	9.573	178	9.395	274	9.121	9.121
Toegankelijkheid 57 haltes	1.408	251	1.157	76	1.081	1.081
Schoterbrug	27.528	17.347	10.181	7.025	3.156	3.156
Fly-over	4.900	983	3.917	1.745	2.172	2.172
Kwaliteit fysieke leefomgeving						
Programma 9						
Kleine investeringen	466	-	466	255	211	111
Herinrichting binnenstad	3.592	1.458	2.137	712	1.425	1.425
Openbare ruimte	12.113	5.590	7.301	3.001	4.300	4.306
Vernieuwen bestrating	5.743	1.176	4.567	2.175	2.392	1.212
Vernieuwen / vervangen bruggen	14.208	7.797	6.174	1.198	4.976	4.976
Centrale bedieningspost bruggen	1.058	71	987	7	980	980
Aanleg nieuwe / vervanging verlichting	714	209	505	562	57-	57-
Vervanging / herstel walmuren	1.079	141	938	287	651	651
Kade woonschepen Spaarndamseweg, baggeren.	10.305	970	9.335	4.523	4.812	4.812
Vernieuwing beschoeiingen en steigers	1.664	953	719	470	249	123
Verbeteren watergangen Engelandpark	1.660	1.547	113	86	27	27

Omschrijving krediet	Krediet	Investerings- tot	Restant krediet	Investerings-	Restant krediet	Over te boek- en krediet
		1-1-2009	per 1-1-2009	2009	31-12-2009	per 1-1-2010
Aanleg waterverbinding Meerwijk en Europawijk	1.000	204	796	178	618	618
Aanleg parkvijver Middengebied Delftwijk	5	-	5	-	5	5
Vervangen riolingen en aanleg milieuvorzieningen	12.669	5.409	7.260	6.621	639	214-
Baggerplan	2.620	48	2.572	141	2.431	2.431
Centrale watergang Waarderpolder	200	-	200	15	185	185
Herorientatie groen	817	352	465	614	149-	149-
Vervangingsprogramma speelvoorzieningen	254	-	254	111	143	143
renovatie grootschalig groen	3.458	1.076	2.245	770	1.475	1.475
Herstel leeflaag Reinaldapark	250	50	200	181	19	19
Financiën en algemene dekkingsmiddelen						
Programma 10						
Concernhuisvesting	72.000	1.152	70.848	12.145	58.703	58.703
Aankoop en verbouw Bakenesserkerk	2.150	-	2.150	1.033	1.117	1.117
Kleine investeringen	49	28	21	34	13-	13-
Kantoorautomatisering	1.843	1.491	352	352	-	-
Digitalisering	1.964	726	1.238	254	984	984
Beeldreigstrategie en weergave Raadszaal	80	-	80	-	80	80
Werken nog raadsbesluit/geen IP werk						
Moskee Reinaldapark WRM		-		5	5-	5-
	547.150	179.893	366.698	117.438	249.260	246.499

- 1) - CCVT voorbereiding huisvesting
- Begrotingsoverschrijding passend binnen het bestaande beleid.
Overschrijding gemeld in 2e bestuursrapportage en akkoord bevonden in product 06.02.04, werkelijke boeking heeft niet plaats gevonden in 2009.
Deze overschrijding wordt gemeld in bestuursrapportage 2010.
- 2) - Vervangen verkeerslichten (installatie)
- Het betreft stelposten met een open einde.
Overschrijdingen worden gecompenseerd op betreffende stelposten in 2010.
- Aanleg / vernieuwen verlichting
- Heroriëntatie groen

Bijlage 5.5 Reserves en voorzieningen

In deze bijlage worden de belangrijkste reserves en voorzieningen toegelicht.

bedragen x € 1.000

Staat van reserves	Prg	Stand 1-1-2009	Toevoegingen incl. resultaat 2008	Onttrekkingen	Stand 31-12-2009	Toelichting aard en omvang
Soort reserve						
Algemene reserves:						
Algemene reserve	10	27.151	15.902	1.996	41.057	De algemene reserve dient als buffer om schommelingen in het resultaat op te vangen en onverwachte tegenvallers te dekken.
Reserve grondexploitatie	5	897	4.671	3.091	2.477	Betreft een algemene risicoreserve ter dekking van risico's met betrekking tot grondexploitaties. De resultaten op grondexploitaties worden aan deze reserve toegevoegd of onttrokken.
Resultaat na bestemming	-	6.847		6.847	0	Betreft het rekeningresultaat na bestemming. De bestemming van dit resultaat wordt in het volgend verslagjaar vastgesteld en uitgevoerd.
Totaal algemene reserves		34.895	20.573	11.934	43.534	
Overige bestemmingsreserves:						
Verkiezingen	1	75	200		275	Reserve ten behoeve van gelijkmatige spreiding van verkiezingslasten.
Lasten lokale rekenkamer	1	20			20	De reserve dient ter dekking van verrichten van (groot) onderzoek op het terrein van financiële middelen mocht de rekenkamer daartoe besluiten.
Invoeringsbudget WMO	3	0	105	105	0	Resultaatbestemming 2008
Mantelzorgondersteuning	3	0	364	364	0	Resultaatbestemming 2008
Reserve WMO	3	0	5.674	80	5.594	Resultaatbestemming 2008 voor 2.970
WMO (WVG)	3	0			0	De reserve dient fluctuaties in het kader van WMO/WVG op te vangen.
Afkoopsom UPC	4	15			15	Ter financiering van specifiek door de raad aan te wijzen projecten.
Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs	4	2.154	2.201	594	3.761	Op basis van raadsbesluit 73/2007 is deze reserve gevormd.
Deltaplan inburgering	4	0	29	29	0	Resultaatbestemming 2008
Innovatieproject Personen Inburgering	4	0	50	50	0	Resultaatbestemming 2008
Inburgering en Ondernemers	4	0	200	200	0	Resultaatbestemming 2008
Electronisch Kind Dossier	4	0	89	89	0	Resultaatbestemming 2008
Wachlijsten kinderopvang	4	0	41	41	0	Resultaatbestemming 2008
Aanpak kindermishandeling	4	0	83	83	0	Resultaatbestemming 2008
Afboeking boekwaarde scholen/gem.gebouwen	4		2.060	2.060	0	Resultaatbestemming 2008
Duurzame sportvoorzieningen	4	0	328		328	Investeringspost is geschrapt en de voorziening dient als buffer voor 1 jaar

Staat van reserves	Prg	Stand 1-1-2009	Toevoegingen incl. resultaat 2008	Onttrekkingen	Stand 31-12-2009	Toelichting aard en omvang
Voeding A. Schweitzerschool	4	0	130		130	Twee jaar hebben schoolbestuur, provincie en gemeente de kosten van € 230.000 gedekt. Inmiddels is de organisatie van de verstrekking van de voeding sterk vereenvoudigd waardoor de kosten zijn teruggebracht tot € 143.000. De kosten zullen nu gedekt worden door het schoolbestuur en de gemeente. Het gemeentelijk deel bedraagt aanvullend € 65.000 per jaar. Voor de totale kosten voor drie jaar ad € 195.000 wordt in 2008 een reserve gevormd.
Decentralisatie huisvesting egalisatie	4	0	1.703		1.703	De doordecentralisatie vergoeding aan de schoolbesturen is bepaald over de gemiddelde rijksvergoeding en de gemiddelde vrijvallende kapitaalslasten. Hierdoor zou in de eerste jaren een tekort ontstaan welke in latere jaren wordt ingelopen. Om deze tekorten te egaliseren is deze reserve ingesteld.
Openbaar Primair Onderwijs	4	594		594	0	Betreft feitelijk middelen voor de betreffende bestuurscommissie. De raad heeft overigens nog wel budgetrecht.
Reserve omslagwerken Waarderpolder	5	3.113	39	1	3.151	De reserve is bestemd voor de uitvoering van omslagwerken (infrastructureel c.q. ontsluiting) buiten de plangrenzen van het industriegebied Waarderpolder.
Promotie Voorziening Waarderpolder	5	65		65	0	De reserve dient voor de bekostiging van promotieactiviteiten voor het industriegebied Waarderpolder.
Reserve erfpachtgronden	5	286		1	285	Het jaarlijkse voor- of nadelige resultaat van de exploitatie van erfpachtgronden wordt ten gunste/ten laste van deze reserve gebracht. Een eventueel negatief saldo op deze reserve wordt afgedekt door de reserve grondexploitatie.
Reserve kapitaallasten culturele gebouwen	5	4.854		942	3.912	De reserve is gevormd uit de vrijgevallen kapitaallasten en de herwaarderding van de cultuurpodia (Philharmonie en Patronaat) en wordt in de komende jaren gebruikt voor dekking van de extra afschrijvingen als gevolg van de nieuwe afschrijvingsmethodiek.
Bouw VMBO scholen	5	15.890	9.670	1.238	24.322	Deze reserve is ter financiering van de bouw van VMBO-scholen.
Reserve Volkshuisvesting	5	2.539		600	1.939	Deze reserve, ingesteld bij Berap 2007-2, dient ter financiering van inzet en bijdragen aan een aantal bestuurlijk gewenste projecten en activiteiten.
Reserve vastgoed	5	1.439	5.154	3.206	3.387	In 1995 heeft de raad besloten om panden met een hogere boekwaarde dan de marktwaarde af te waarden tot marktwaarde. Om deze afboekingen te kunnen financieren worden de opbrengsten boven de boekwaarde van verkochte panden gebruikt.
Reserve archeologisch onderzoek	6	187	44		231	Deze reserve dient de kosten van archeologisch onderzoek bij de sloop van panden op te vangen.
Restauratie- en aankoopreserve collectie FHM	6	782		782	0	Deze reserve (gevormd uit de verkoopopbrengst van een schilderij) is bestemd voor restauratie van en aankopen voor de collectie van het Frans Hals Museum.
Kunstaankopen toegepaste monumentale kunst	6	508	96	216	388	Ingesteld bij de nota reserves en voorzieningen 2008. Zie opgeheven posten Kunstwerken, beeldende kunst en TMK. Toevoeging uit resultaatbestemming 2008.
Afkoopsommen bibliotheek	6	0	650		650	Toevoeging vanuit de programmabegroting 2019-2013
WWB inkomensdeel	7	3.764		73	3.691	Door het Rijk wordt een budget beschikbaar gesteld voor de uitkeringen. De gemeente kan overschotten vrij aanwenden en dient zelf tekorten op te vangen. De reserve wordt aangehouden om eventuele tekorten te kunnen opvangen.
Innovatiebudget WMO	7	500	175	107	568	In de WMO-nota 2008 wordt ingegaan op het innovatiebudget voor eenmalige investeringen om nieuwe vormen van maatschappelijke ondersteuning mogelijk te maken. Besloten is de incidentele onderuitputting van € 500.000 op de bijzondere bijstand in 2008 aan dit innovatiebudget toe te voegen.
Niet gebruikte gelden minima	7	200	190	190	200	Betreft nota "meer kansen voor de jeugd; armoedebestrijding onder kinderen".

Staat van reserves	Prg	Stand 1-1-2009	Toevoegingen incl. resultaat 2008	Onttrekkingen	Stand 31-12-2009	Toelichting aard en omvang
Soort reserve						
Rotonde Raaksbruggen	9	2.970		242	2.728	Betreft een reserve voor de financiering van de aanleg van een rotonde.
Openbare ruimte Raaks	9	511			511	Betreft een reserve voor de financiering van de aanleg van de openbare ruimte.
Inhuur tijdelijk personeel	9	3.147		905	2.242	Bij de bestuursrapportage 2008-1 is besloten de onderuitputting op kapitaallasten in 2008 in te zetten voor het realiseren van het achterstallig onderhoud. Dit besluit is verwerkt in de begroting 2008 en de meerjarenraming 2009-2013.
Wijkgericht werken	9	0	109	109	0	Resultaatbestemming 2008
Vouchers bewonersinitiatieven	9	0	300	300	0	Resultaatbestemming 2008
Herriestoppers	9	0	160	160	0	Resultaatbestemming 2008
Onderhoud impuls fietspaden	9	0	300		300	Vanuit verzamelamendement kadernota 2008
Nicolaasbrug	9	0	300		300	Fietsbrug noordelijk deel Spaarne. Vanuit Motie PvdA. Vanuit verzamelamendement kadernota 2008
Onderhoud Reinaldapark	9	0	550		550	Vanuit verzamelamendement kadernota 2008
Projectenreserve Haarlem	10	2.579	33		2.612	De projectenreserve is opgebouwd uit de verkoop van de kabel Haarlem, winstafdracht ENW/NUON t/m 2004 en de verkoop van de bouwfonds aandelen. De reserve is bestemd voor diverse (in uitvoering zijnde) projecten.
BTW-Compensatiereserve	10	1.572	1.027	350	2.249	Doel is de (nadelige) effecten van het BTW-compensatiefonds op de algemene uitkering uit de gemeentereserve op te vangen. Door (verwachte) hogere uitnamen uit de landelijke reserve door meer BTW-verrekening vindt extra korting op de algemene uitkering plaats.
Verzelfstandigingen	10	844	341	1.185	0	Frictiekosten die zich in de toekomst mogelijk voor kunnen doen bij verzelfstandigingen van gemeentelijke onderdelen kunnen uit deze reserve worden gedekt.
Inlopen achterstand onderhoud gemeentelijke gebouwen	10	540		260	280	Op basis van coalitieakkoord 2006-2010.
Aanbesteding straten en bruggen	10	1.000		1.000	0	Bij de bestuursrapportage 2008-2 is besloten 1 mln te reserveren voor prijsstijgingen van infrastructurele en bouwkundige werken, die niet zijn voorzien in de IP-ramingen. Bij de afzonderlijke kredietaanvragen en dekkingsvoorstellen zal vervolgens worden aangegeven in hoeverre op deze raming een beroep moet worden gedaan.
Opleidingen (opheffing IZA)	10	0	2.190	250	1.940	Vanuit de begroting HRM en Bestuursrapportage 2
Afbouw prec. ondergr. leidingen	10	0	2.100		2.100	Van uit het kabinet was het voornemen om de belasting op kabels en leidingen af te schaffen. De begroting is hierop aangepast. Deze voorziening dient als buffer voor de komende jaren.
Project Verseon	10	0	130		130	Voor de inbedding van digitalisering van werkprocessen in de organisatie – met name voor werkprocessen over meerdere afdelingen – is een tijdelijke functionaris nodig. Digitale werkstromen zijn nieuw en de samenwerking tussen afdelingen krijgt een andere vorm. De tijdelijke functie gaat een en ander vorm geven, bestaande werkwijzen aanpassen en dat verankeren in de organisatie.
Totaal overige bestemmingsreserves		50.148	36.815	16.471	70.492	
Totaal reserves		85.043	57.388	28.405	114.026	

Staat van voorzieningen	Prg	Stand 1/1	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12	Toelichting aard en omvang
Soort voorziening						
Voorzieningen voor verplichtingen en risico's:						
Rechtspositie raadsleden	1	164	119	40	243	Wettelijk voorgeschreven verplichting voor de gemeente voor zittende en voormalige raadsleden. Wordt jaarlijks geactualiseerd aan de dan geldende verplichtingen.
Stg.Stadstoezicht Haarlem	2		15		15	Wordt nog geherubriceerd naar vlottende activa
Overschrijdingsvergoeding	4	88		88	0	Wettelijke voorziening van de gelijkstelling openbaar/bijzonder onderwijs op een aantal normatieve vergoedingen, ter nadere afwikkeling met het bijzonder onderwijs.
Automatisering OSK	4	79			79	Voorziening is in 2006 gevormd als gevolg van meerjarenbeleid. Ten behoeve van nieuwe uitgaven en vervanging automatisering OSK.
Subsidie zwembaden	4	8		8	0	Betreft voorziening voor verwacht exploitatietekort.
Ventilatiesysteem Brede School Meerwijk-Centrum	4	300		300	0	Het ventilatie systeem van de brede school Meerwijk-Centrum moet hersteld worden. Deze kosten kunnen niet verhaald worden op de aannemer. Er is gerekend met een verkeerde grondwaterstand. Er is geen ruimte binnen het krediet voor deze kosten, de eind afrekening van het krediet moet overigens nog plaatsvinden.
Duurzame sportvoorzieningen	4		328	328	0	Herrubricering naar reserves
Garantie verplichtingen Nationaal Restauratie Voorziening	5	3			3	Het Nationaal Restauratie Voorziening leende geld uit aan particulieren voor het verbeteren van woningen. De gemeente staat garant. Bij niet nakomen van betalingsverplichtingen kan de gemeente worden aangesproken.
Voorziening RBWS vrijvallende middelen	5	-10	163		153	De voorziening is bestemd voor de dekking van overgenomen verplichtingen van het gewest Zuid-Kennemerland (Rijks Bijdrage Woning Subsidies).
Nog uit te voeren werken grondexploitaties	5	536		160	376	Betreft nog uit te voeren werken van reeds afgesloten grondexploitaties. Jaarlijks worden de kosten ten laste van deze voorziening gebracht en wordt bekeken of de voorziening toereikend is voor de nog uit te voeren werken. Overschotten of tekorten worden verrekend met de reserve grondexploitatie.
Aanpassingen Jansstraat	5	267		267	0	Vastgoedbeheer is voornemens de locatie Jansstraat 50 aan Holland Symfonia te verhuren. Om het pand geschikt te maken voor de verhuur is € 145.000 nodig, voor rekening van de verhuurder, wat verrekend wordt in de huurprijs. Voor € 45.000 kan dekking worden gevonden door herprioritering binnen het bestaande onderhoudsbudget. Daarnaast heeft de huurder een aantal aanpassingswensen voor het gebruik van het pand. Deze aanpassingen zijn voorlopig geschat op 167.000,-. Al deze kosten kunnen in de komende 5 jaar gedekt worden uit de huuropbrengsten.
Voorziening volkshuisvesting	5	651		138	513	De voorziening is gevormd door opheffing van een aantal balansposten van oude Volkshuisvestingregelingen. De oude regelingen kennen een aantal (harde) verplichtingen, die in de komende periode (maximaal 10 jaar) tot uitbetaling zullen komen.
Verplichtingen RBWS	5		4.997	4997	0	Herrubricering naar reserves
Duurzame leningen Stadsvernieuwing	5		1.350		1.350	Voorziening voor de op rekening courant uitstaand gelden bij de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Het saldo is een tegenpost van € 28.0727.600
Pest- en Dolhuis - Bonte Knaagkever	5		622		622	Zie onderhoudsplan voor deze accommodatie. Bestrijding boktor en onderhoudswerkzaamheden.
Sanering asbest depot FHM	6	650	45	266	429	Er is asbest ontdekt in het depot. De voorziening is gevormd voor de sanering daarvan.
Sponsorgelden schouwburg	6	500			500	De taakstelling sponsorbijdrage wordt niet gerealiseerd.

Staat van voorzieningen	Prg	Stand 1/1	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12	Toelichting aard en omvang
Soort voorziening						
Realiseren bezuinigingen Stadsbibliotheek	6		175		175	Eenmalige afkoopkosten personeel Stadsbibliotheek in 2010 in het kader van het bezuinigingsplan.
Afkoopsommen bibliotheek etc	6		650	650	0	Herrubricering naar reserves
Bijzondere bijstand	7	95		95	0	De voorziening is ter dekking van nog te verwachten aanspraken op bijzondere bijstand.
Parkstad - VVE Schalkwijk	8	1.384	334	10	1.708	Voorziening in het kader van de ontwikkeling van het winkelcentrum Schalkwijk. Na vaststelling overeenkomst is dit voor de VVE-Schalkwijk
Grafleges	9	447	93		540	De voorziening is ingesteld om van het huidige kasstelsel van afkoopsommen voor onderhoud en huur van graven over te gaan naar het stelsel van baten en lasten.
Baggeren	9	6.066		3.589	2.477	De voorziening is gevormd voor het uitvoeren van een groot baggerproject in samenwerking met Rijnland. Het bedrag is noodzakelijk voor de afrekening van de 1e fase en het uitvoeren van de 2e fase.
Onderhoud impuls fietspaden	9		300	300	0	Herrubricering naar reserves
Nicolaasbrug	9		300	300	0	Herrubricering naar reserves
Onderhoud Reinaldapark	9		550	550	0	Herrubricering naar reserves
Monitor Rookmaker	9	0	190	78	112	Onderzoek naar de milieuvervuiling in tijd van dit terrein.
Pensioenen ADV / spaarverlof (vm FD)	10	851	2	297	556	In de voorziening zijn de op termijn lopende aanspraken van werknemers opgenomen ter uitvoering van de geldende wettelijke regeling. Medewerkers hadden de mogelijkheid om vakantieuren te sparen om langere tijd met verlof te kunnen of eerder uit te treden.
Voormalig ICI	10	227		63	164	In 2002 is besloten het Intergemeentelijke Centrum voor Informatieverstrekking te liquideren. De voorziening dient ter dekking van lopende wachtgeldverplichtingen.
Voormalig Gewest Zuid-Kennemerland	10	406		406	0	Deze voorziening is in 2002 ingesteld bij de gemeente Haarlem, optredend als vereffenaar van de doorlopende verplichtingen na de liquidatiedatum.
Wachtgeld en boventalligen	10	4.758	220	1.193	3.785	De voorziening (ingesteld in 2004) moet de gevolgen van (beperkte) uitstroom/instroom alsmede de financiële dekking hiervan regelen.
Afwikkeling claim precario PWN	10	3.125	1.247		4.372	In de risicoparagraaf is de actuele waardering van de lopende (schade)claims in zowel processuele, procedurele als financiële zin opgenomen. Deze zijn in het kader van uitgebrachte lawyers-letters onderbouwd op doorlooptijd en mogelijke financiële gevolgen voor de gemeente.
BTW-claim kantoordeel Jansstraat	10	25			25	Met de belastingdienst loopt een zaak aangaande btw over de bouw en verhuur van de gebouwen aan de Jansstraat (voormalige AVK). Het risico van een claim is hiermee afgedekt.
Reorganisatie	10	165		165	0	Voorziening opgenomen ten behoeve van reorganisatie.
Belasting Dienst-Loonheffing	10	67	29		96	Nog te verrekenen met belastingdienst
Organisatiefricties	10	1.000	3.035	733	3.302	De Haarlemse organisatie staat voor de opdracht om in de komende jaren een kwalitatieve ontwikkelingslag te maken. Er zal door de gehele organisatie moeten worden gewerkt aan de kwaliteit van de dienstverlening en daarmee aan een kwalitatieve verbetering van de processen, digitalisering en automatisering en niet in de laatste plaats de personele formatie. Tegelijkertijd zal deformatievermindering voortvloeiend uit het coalitieakkoord en de verdere overhead reductie moeten worden uitgevoerd. De afronding hiervan staat gepland in het jaar 2011.
Planschade van Duiven	10	45			45	Storting in voorziening (i.v.m. terugbetalingsverplichting)
Voeding A. Schweitzerschool	10	195		195	0	Herrubricering naar reserves
Project Verseon	10	260		260	0	Herrubricering naar reserves

Staat van voorzieningen	Prg	Stand 1/1	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12	Toelichting aard en omvang
Soort voorziening						
Bezwaarschriften WWB	10	130		130	0	In de afgelopen 2 jaar is er een achterstand opgebouwd in de afhandeling van bezwaarschriften WWB. De achterstand bedraagt op dit moment 400 dossiers, de werkvoorraad van een half jaar.
Revolving fund Subsidie Op Termijn regeling	10	2.053		278	1.775	Voorziening voor uitstaande gelden bij de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.
Revolving fund Startersleningen	10	66	195		261	Voorziening voor uitstaande gelden bij de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.
Garantielening Project Nieuwbouw	10	260		41	219	Voorziening voor uitstaande gelden bij de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.
Garantielening Project Terugbetaling	10	561		100	461	Voorziening voor uitstaande gelden bij de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.
Garantielening Project Herens.	10	343		50	293	Voorziening voor uitstaande gelden bij de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.
Beheer welzijnsaccommodaties Dock	10	250	159	250	159	Het college heeft conform de wens van de raad, het aantal accommodaties dat stadsdeelorganisatie Dock in beheer heeft overgenomen, op het maximale niveau gehouden. In de loop van 2008 is gebleken dat de kosten voor het beheer en huur van deze accommodaties leiden tot knelpunten in de exploitatie van Dock tot een bedrag van € 250.000.
Voorziening Archief wegwerken achterstand	10	1.000		80	920	In verband met een wettelijke verplichting heeft de inspectie verzocht de achterstand uit de jaren 2002-2007 in te lopen. Tevens is dit noodzakelijk ivm de komende digitalisering van het archief. Collegebesluit ivm bestemming resultaat 2008.
Opleidingen (opheffing IZA)	10		2.190	2190	0	Herrubricering naar reserves
Arbeidsongesch.uitk.wethoudrs.	10		1.000		1.000	De gemeente moet de Arbeidsongeschiktheidsuitkering aan de oud wethouders betalen. Voor deze kosten dienst volgens de BBV een voorziening ingesteld te worden.
CAO-ontwikkelingen 2009	10		700		700	In plaats van de geraamde 0% verhoging wordt naar aanleiding van de CAO-onderhandelingen 2009 uitgegaan van een eenmalige uitkering van 1%. Verwacht wordt dat deze verhoging pas in 2010 gerealiseerd wordt.
Herhuisvesting Klein Heiligland 84	10		250		250	Extra kosten in verband met huisvesting nieuwe afdeling Stedelijke Projecten in Klein Heiligland 84
			2.100	2100	0	Herrubricering naar reserves
Totaal verplichtingen en risico's		27.015	21.358	20.695	27.678	
Kosten egalisatievoorzieningen:						
Decentralisatie huisvesting onderhoud	4	2.030	50	1.061	1.019	Dit saldo vormt als het ware het spaarbudget van de schoolbesturen belegd bij de gemeente.
Decentralisatie huisvesting egalisatie	4	2.515	247	2.762	0	Herrubricering naar reserves
Onderhoudsvoorziening	5			200	-200	
Onderhoud cultuurpodia	6	503	152		655	De voorziening dient ter egalisatie van de onderhoudskosten.
Waterbergingen	9		59		59	Compensatie waterbergingen DSK en Roemer Visserstraat ihkv stedelijke wateropgave
Afkoopsom onderhoud Rijnland	9		1.519		1.519	Voorziening nav het onderhoudsplan waterstaatswerken welke door Rijnland wordt uitgevoerd.
EgalisatieVoorziening Afvalstoffenheffing	10	239		239	0	De voorziening dient ter egalisatie van de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing.
EgalisatieVoorziening Rioolrechten	10	662	236		898	De voorziening dient ter egalisatie van de opbrengsten uit rioolrechten.
Totaal kosten egalisatievoorzieningen:		5.949	2.263	4.262	3.950	

Staat van voorzieningen	Prg	Stand 1/1	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12	Toelichting aard en omvang
Soort voorziening						
					0	2079
Voorzieningen niet bestede middelen van derden:						
Openbaar Primair Onderwijs	4	8.480	87	8449	118	Onderwijs
Budget GSSH overige resultaten	5	81			81	Blijft bij gemeente
Bans Energie	5	7		7	0	
Brongersma Voorziening	6	13			13	Legaat
Onderhoud beiaard	6	18			18	Blijft bij gemeente
Totaal voorzieningen niet bestede middelen van derden		8.599	87	8.456	230	
Totaal voorzieningen		41.563	23.708	33.413	31.858	
Totaal reserves en voorzieningen		126.606	81.096	61.818	145.884	

Bijlage 5.6 Vooruitontvangen subsidies

Vooruitontvangen subsidies	Stand 31-12-2008	Onttrekkingen	Toevoegingen	Stand 31-12-2009
Project Verseon	0	0	0	0
Bezwaarschriften WWB	0	0	0	0
Ontwikkelpilot WMO	33	0	0	33
Agenda voor de toekomst	139	25	0	114
Overschot Wet Werk en Bijstand (werkdeel)	9.200	20.904	16.104	4.400
Buitenstedse ID-ers	-29	138	167	0
Sociale Zaken Pilot no-risk	140	140	0	0
Leren en Werken Zuid-Kennemerland	300	299	0	1
Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid		936	936	0
Preventiemiddelen Subsidies Handhaving en Vergunningen		206	254	48
Grote Steden Beleid (GSB) - Voorziening	257	109	0	148
Meldpunt leerplicht	432	909	559	82
Wet Inburgering Nieuwkomers	211	97	0	114
Wet Inburgering Oudkomers	905	97	0	808
GSB - Pijler Sociaal	960	1.360	400	0
Teli-project Haarlem	28	0	4	32
Grondwatersanering EBH-terrein	793	162	5	636
Sanering rail verkoming lawaai	304	65	775	1.014
Fonds stedelijke vernieuwing	3.426	1.235	1.238	3.429
Fonds Fundering Cascoherstel (verbouw)	0	0	0	0
Fonds Vinexgelden	0	0	0	0
Educatie (WEB)	-851	0	0	-851
Fonds budget RBWS (woningen)	171	84	0	87
BANS (Energie)	111	5	7	113
Omgevingslawaaï	191	67	24	148
BDU Economie (GSB3)	230	952	865	143
BDU Ruimtelijk fysiek	10.542	17.469	11.357	4.430
Opvang heroineverslaafden	0	0	0	0
Fonds Locatiegebonden Subsidie	4.852	587	122	4.387
Buurtwerk, Onderwijs & Sport	-4	0	0	-4
AC Project Primair Onderwijs	-14	0	5	-9
AC Project Voortgezet Onderwijs	18	0	10	28
AC Cultuur stimuleringsfonds	99	29	0	70
AC Interventiebudget	31	0	0	31
Stimulering Maatschappelijke dienstverlening	29	15	0	14
Lokale Taskforce Jeug	0	0	0	0
Onderwijs Achterstanden Beleid	3.515	6.454	2.939	0
Dagarrangementen	0	0	16	16
PAVEM (Participatie van Vrouwen uit Etnische Minderheidsgroepen)	53	0	0	53
Reintegratie jongeren	6	0	0	6
Bijdrage OCW in Pim Mulier	50	0	0	50
Bijdrage OCW in de Ark	0	0	0	0
Bijdrage OCW in Santpoorterplein	0	0	0	0
Wet Inburgering (WI) 2007-2009	2.068	6.076	5.337	1.329
Overgang WEB/WI 2006-2007	1.454	2.908	1.454	0
GSB - Educatie	445	1.924	1.785	306
Educatie -Regio	143	616	586	113
GSB - Gezond in de stad	79	82	145	142
GSB - Elektronisch Kinddossier	20	0	0	20
Provincie Zwerfjongeren	0	80	0	-80
Provincie Kamers met Kansen	0	0	115	115
Preventief Jeugdbeleid	0	0	0	0
Jeugdgezondheidszorg	3	1.671	1.671	3
Provincie Wijkcontactvrouwen	160	0	0	160
GSB - PIAS	118	561	445	2
GSB - OGGZ	658	3.647	2.814	-175
Extra Investeringsimpuls	13.246	10.215	2.255	5.286
GSB - Voorschoolse educatie	264	408	144	0
GSB - Veiligheidsmiddelen	1.166	3.998	2.832	0
GSB - ASHG steunpunt huiselijk geweld	289	482	350	157

Vooruitontvangen subsidies	Stand 31-12-2008	Onttrekkingen	Toevoegingen	Stand 31-12-2009
GSB - Maatschappelijke opvang	-100	3.369	3.442	-27
GSB - Vrouwenopvang	123	1.582	1.491	32
Duurzaam energiepakket 2008	59	75	16	0
Subsidie provincie MILO'08 Schipholweg		44	44	0
Convenant Inburgering & Ondernemerschap	0	0	0	0
Tienermoeders	231	0	23	254
Pardon-regeling BDU- Sociaal	896	847	0	49
Kwalificatieplicht	74	316	427	185
Monitor Sanering Rookmakerterrein		188	188	0
Provincie Integraal Landschapsplan Binnenduinrand	30	83	53	0
Laaggeletterdheid	48	0	0	48
Emirdag - VNG	15	5	0	10
BDU centrum Jeugd en Gezin	62	103	731	690
Duurzaam energiepakket Noord Holland 2009		2	52	50
GSB-Huisverbod (vrouwenopvang)		192	299	107
psychosociaal Mannenopvang		593	593	0
psychosociaal Vrouwenopvang		70	70	0
Efficient gebruik Klimaat Neutraal Noordkop		0	20	20
Tijdelijke Stimuleringsregeling Woningbouwprojecten		2.194	3.424	1.230
Lokale luchtkwaliteitsmaatregelen tranche 3		0	241	241
Railscherm Zuidtak gevelmaatregelen		0	26	26
Platform Arbeid en Onderwijs PAO		0	15	15
Binnenduinrand		26	26	0
Fietsroutenetwerk		0	108	108
Bijdrage des-investering VVV Zuid-Kennemerland		0	110	110
Voorziening overige	471	208	0	263
Beheer Telematica Z-Tangent	62	21	0	41
Fonds jaarlijkse verrekeningen Connexion	696	0	39	735
Provincie Regeling subsidie Luchtkwaliteit.	205	7	7	205
Provincie Subsidie grondwater	0	0	0	0
Subsidie Dreef/Paviljoenslaan Busstrook	85	85	0	0
Zwerfafval aanpak			168	168
Fietsonderdoorgang Buitenrustbruggen			782	782
Kleine Houtweg-subsidie asfaltering Provincie			92	92
Totaal	59.198	95.022	68.207	32.383

Voor een toelichting op mogelijke onzekerheden van de baten wordt verwezen naar de SiSa-bijlage (5.7)

Bijlage 5.7 Single information / single audit

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginstand 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijkmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provinciale / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindverantwoording Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)					
JUS	4	(ex) Zorgwet voorwaardelijke vergunning tot verblijf (VVTV)	Vreemdelingenwet 2000	Gemeenten	A. Aantal vergunninghouders in 2009 van 18 jaar of ouder																			
					Januari	1																D1		
					Februari	1																		D1
					Maart	1																		D1
					April	1																		D1
					Mei	1																		D1
					Juni	1																		D1
					Juli	1																		D1
					Augustus	1																		D1
					September	1																		D1
					Oktober	1																		D1
					November	1																		D1
					December	1																		D1
					Totaal declarabel bedrag 2009 (aantal vergunninghouders 18 jaar of ouder * normbedrag 2009)											€ 8.183								R
					B. Aantal vergunninghouders in 2009 van jonger dan 18 jaar																			
					Januari	0																		D1
					Februari	0																		D1
					Maart	0																		D1
					April	0																		D1
					Mei	0																		D1
					Juni	0																		D1
					Juli	0																		D1
					Augustus	0																		D1
					September	0																		D1
					Oktober	0																		D1
					November	0																		D1
December	0																		D1					
Totaal declarabel bedrag 2009 (aantal vergunninghouders jonger dan 18 jaar * normbedrag 2009)											€ 0								R					
Totaalbedrag 2009 (=A + B)											€ 8.183								R					
JUS	5	Verzameluitkering JUS	Regeling verzameluitkering	Gemeenten	Besteed bedrag 2009 Verantwoorden op basis van baten en lasten stelsel														R					
OCW	9	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten	Gemeenten	Besteed bedrag 2009						€ 641.176								R					
					Opgebouwde reserve ultimo 2008		€ 506.281													R				
OCW	10C	Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving 2005-2008 (GBKV)	Provinciale beschikking en/of verordening	Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Autonome bijdrage gemeente t/m 2008																			
					Hieronder per regel één beschikingsnummer invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie voor die beschikking. 2005-50112						€ 85.760									Ja	R			
					Het totaal van de ontvangsten provinciale middelen 2005 t/m 2008 die per 31 december 2008 onbesteed zijn gebleven (incl. evt. vaststellingen in 2009 door gemeente over periode t/m 2008).										€ 14.240			Ja	R					

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Baginsland 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindeverantwoording Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)
OCW	15	Brede scholen/sportaccommodaties	Regeling stimulering aanpassing huisvesting brede scholen en aanpassing sportaccommodaties i.v.m. multifunctioneel gebruik 2006	Gemeenten	Aantal afgeronde projecten in 2009	1	1												R
					Besteed bedrag 2009						€ 500.000								R
OCW	17	Regeling brede scholen 2009	Regeling stimulering aanpassing huisvesting brede scholen	Gemeenten	Aantal afgeronde projecten in 2009	1	0												R
					Besteed bedrag 2009						€ 0								R
VRM	20B	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)	Provinciale beschikking en/of verordening	Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr) (SISA tussen medeoverheden)	Besteed bedrag 2009														
					Hieronder per regel één beschikingsnummer invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie voor die beschikking.														
					12008/41558							€ 0						Nee	R
					22009/75275							€ 0						Nee	R
					Besteed bedrag 2009 uit eigen middelen								€ 0					Nee	R
					Besteed bedrag 2009 uit bijdragen door derden (niet rijk, provincie of gemeente)								€ 0					Nee	R
					Besteed bedrag 2009 uit de door gemeente ontvangen rente opbrengsten op door provincie verstrekte bijdrage NSL								€ 0					Nee	R
VRM	21A	Bodemsanering (excl. Bedrijvenregeling)	Wet bodembescherming (Wbb), Besluit financiële bepalingen bodemsanering en Regeling financiële bepalingen bodemsanering;	Provincies en gemeenten	Besteed bedrag 2009 uit Wbb						€ 173.769							Ja	R
					Correctie besteed bedrag Wbb voorgaande jaren														R
					Besteed bedrag 2009 uit FES						€ 0							Ja	R
					Correctie besteed bedrag FES voorgaande jaren											€ 0			R
					Aantal saneringen (inclusief SEB)														D1
					Alleen in te vullen na afloop programmaperiode														D1
					Aantal bodemonderzoeken (inclusief SEB)														D1
					Alleen in te vullen na afloop programmaperiode														D1
					Aantal m² gesaneerd oppervlak (inclusief SEB)														D1
					Alleen in te vullen na afloop programmaperiode														D1
					Aantal m² gesaneerde grond (inclusief SEB)														D1
					Alleen in te vullen na afloop programmaperiode														D1
					Aantal m³ gesaneerd verontreinigd grondwater (inclusief SEB)														D1
					Alleen in te vullen na afloop programmaperiode														D1
VRM	22B	Programma externe veiligheid (EV)	Provinciale beschikking en/of verordening	Gemeenten (SISA tussen medeoverheden)	Percentage van de verstrekte bijdrage 2009 dat is gebruikt voor het in dienst nemen vast personeel EV														
					Hieronder per regel één beschikingsnummer invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie voor die beschikking.														
					12009 PNH nummer 53946 dossier 18756														D2
					Besteed bedrag 2009							€ 110.294						Nee	R
VRM	23	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai (incl. bestrijding spoorweglawaaai)	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai	Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Besteed bedrag 2009														
					Hieronder per regel één beschikingsnummer invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie voor die beschikking.														
					1BSV 2009065688						€ 64.171		€ 0					Nee	R

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginstand 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindeverantwoording Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)					
VROM	24A	Beleidsregeling subsidies Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK)	Beleidsregeling subsidies budget investeringen ruimtelijke kwaliteit (BIRK)	Provincies en gemeenten	Subsidiabele kosten 2009 minus bestedingen 2009 uit opbrengsten exploitatie						€ 2.000.000							Nee	R					
					Berekende opbrengst boven drempelwaarde ten behoeve van benefit sharing																	R		
					Alleen in te vullen na afloop project Aantal gerealiseerde projecten																		D1	
					Alleen in te vullen na afloop project Aantal gerealiseerde kwaliteitsdragers																		D1	
VROM	27	Subsidieregeling aanpak zwerfafval	Subsidieregeling aanpak zwerfafval	Gemeenten	Totaal subsidiabele kosten 2009																			
					Hieronder per regel één beschikingsnummer invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie voor die beschikking.																			
					1 ZAP09057					€ 0											Nee	R		
					2 ZAP09076				€ 0													Nee	R	
					Andere subsidies van het Rijk of de Europese Commissie ontvangen?																			
					Kolom (7) en (8): wel of niet ontvangen Kolom (11): bedrag van ontvangst																			
					Alleen in te vullen na afronding project																			
					Hieronder per regel één beschikingsnummer invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie voor die beschikking.																			
					Basisproject: Plan van aanpak bestuurlijk vastgesteld?																			
					Alleen in te vullen na afronding project																			
WWI	44B	Besluit Locatiegebonden Subsidies 2005 (BLS)	Provinciale beschikking en/of verordening	Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Besteed bedrag 2009																			
					Hieronder per regel één beschikingsnummer invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie voor die beschikking.																			
					1 2006-47353					€ 501.430											Nee	R		
					2 2006-63775				€ 0													Nee	R	
					3 2007-30161				€ 0													Nee	R	
					4 2007-51180				€ 0													Nee	R	
					5 2008-49703				€ 0													Nee	R	
					6 2008-34289				€ 0													Nee	R	
					7 2009-65567																	Nee	R	
					Aantal specifieke categorieën woningen	4.730	3.896														Resultaat hangt samen met de prestatieafpraak ISV	Nee	D1	
Alleen in te vullen indien tussen provincie en gemeente expliciete afspraken zijn gemaakt voor het realiseren van specifieke categorieën woningen en deze aantallen mede-bepalend zijn voor de financiële vaststelling van de uitkering																								

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Baginsland 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindeverantwoordeling Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)
WWI	46	Subsidierегeling energiebesparing huishoudens met lage inkomens	Subsidierегeling Energiebesparing voor huishoudens met lage inkomens	Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Totaal subsidiabele kosten 2009						€ 0							Ja	R
					Totaal 2009 opbrengsten niet afkomstig van Rijk					€ 0								Ja	R
WWI	50A	Investering stedelijke vernieuwing (ISV)	Wet Stedelijke Vernieuwing	Programma-gemeenten (rechtstreekse ontvangers)	Doelstellingen en prestatieafspraken in aantallen die met het Rijk zijn overeengekomen o.b.v. het stedelijk meerjaren ontwikkelingsprogramma (MOP) en zijn vastgelegd in het GSB-convenant per stad (prestatielijst). De in te vullen eenheid (in kolom 7 en 8) is afhankelijk van de prestatieafpraak. Hieronder per regel één doelstelling / prestatieafpraak / (sub)indicator invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie														
					1 MOP26/27(OPH31/32) Mutaties in woningvoorraad, uitgesplitst naar huur/koop en prijs, en grondgebonden/appartementen	(4.100 uitbreidingsbehoefte/ 900 vervangingsbehoefte)	3896											O.i. niet verwijtbaar. Ambitie te hoog gesteld, optimaal gepresteerd.	D1
					2 MOP28 (OPH34) Aantal omzettingen woningen huur/koop	2850	voorlopig 3180												D1
					3 MOP29 (OPH33) Aantal omzettingen woningen (sloop)	1090	987											O.i. niet verwijtbaar. Directe koppeling met woningbouwproductie/vervangingsbehoefte	D1
					4 MOP30 (OPH35) Aantal ingrijpende woningverbeteringen	815	970												D1
					5 MOP31(OPH36) Toename aantal volledig toegankelijk woningen	2571	1944											O.i. niet verwijtbaar. Ambitie te hoog gesteld, optimaal gepresteerd. Relatie met totaal woningbouwproductie	D1
					6 MOP32 Oppervlak (in m2 of ha) openbare ruimte waarbij sprake is van een kwaliteitsimpuls	30 ha	81,5 ha												D1
					7 MOP33 Het aantal grootschalige groenprojecten met bijbehorend oppervlak (ha) gekoppeld aan gebiedsgerichte aanpak	30 ha	86 ha												D1
					8 MOP34(OPH37) Aantal wijken waar fysieke culturele kwaliteit deel uitmaken van gebiedsontwikkeling (cultuurimpuls)	4	4												D1
					9 MOP35(OPH52) Aantal onderzoeken bodemsanering	17	21											O.i. niet verwijtbaar. Streefwaarden per definitie lastig in te schatten. Bij uitvoering spelen complexe juridische procedures.	D1
					10 MOP35(OPH52) aantal saneringen	32	21											idem	D1
					11 MOP35(OPH52) aantal vierkante meters gesaneerde grond	264.360	48.705											idem	D1
					12 MOP35(OPH52) aantal kubieke meters gesaneerde grond	286.710	245.341											idem	D1
					13 MOP35(OPH52) aantal kubieke meters gesaneerd grondwater	9.115.300	69.426											idem	D1
					14 MOP35(OPH52) aantal bpe	4.770.610	812.498											idem	D1
					15 MOP36(OPH53) Aantal A- en railwoningen waar de saneringssituatie is opgelost	70	14											Verwijtbaar afhankelijk van definitie sanering icm deugdelijke totstandk. O.i. optimaal resultaat zie 26 tm 29	D1
					16 MOP38 Saldo (OPH31,32,33) toe te voegen woningen in bestaand bebouwd gebied	3910	2909												D1
					17 MOP39a(OPH39) Realiseren van nieuwe ontmoetingsruimte in 1 wijk	1	1												D1
					18 MOP39b(OPH38) Twee wijken met versterkte ontmoetingsfunctie van de openbare ruimte	2	2												D1

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginstand 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindverantwoording Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)	
					19 MOP40 Aanstellen sociaal regisseur in pilot project	1	1												D1	
					Verplichtingen / afspraken (in aantallen of euro's) met VROM n.a.v. eindsaldo investeringstijdvak ISV I															
					Hieronder per regel één verplichting / afspraak invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie															
					1 MOP100 Uitvoering van uitbreiding (kinder)tuinen op complex Poelpoldervreugde is gestart vóór 31 december 2009	1	1												D1: aantallen R.euro's	
					2 MOP101 In 2009 is het gemiddelde rapportcijfer voor de woonomgeving in Haarlem gestegen met 0,2 punt t.o.v. nulmeting 1997	61%	77%												D1: aantallen R.euro's	
					3 MOP102 In 2009 is het aantal inwoners van Haarlem dat (zeer) tevreden is over de groenvoorzieningen in hun buurt gestegen met 5% t.o.v. de nulmeting in 1997	72%	79%												D1: aantallen R.euro's	
					4 MOP103 In 2009 is het kengetal 'verloeding' in Haarlem gedaald met 0,2 punt, t.o.v. nulmeting in 1997, twee perioden:	zie 5 en 6	zie 5 en 6												D1: aantallen R.euro's	
					5 MOP 103 nulmeting 2000 tov 2009	4,4	4,2												D1: aantallen R.euro's	
					6 MOP 103 nulmeting 2005 tov 2009	4,6	4,2												D1: aantallen R.euro's	
					Eindsaldo ISV I per ultimo 2004											nihil			R	
					Besteed bedrag 2009						€ 3.164.567								R	
					Besteed bedrag t/m 2008						€ 14.372.716								R	
WWI	51	Brede doeluitkering Sociaal, Integratie en Veiligheid (GSB/SIV)	Besluit brede doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid (SIV) en Uitvoeringsregeling brede doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid	Gemeenten G31	Doelstellingen en prestatieafspraken in aantallen die met het Rijk zijn overeengekomen o.b.v. het stedelijk meerjaren ontwikkelingsprogramma (MOP) en zijn vastgelegd in het GSB-convenant per stad (prestatielijst). De in te vullen eenheid (in kolom 7 en 8) is afhankelijk van de prestatieafpraak Hieronder per regel één doelstelling / prestatieafpraak / (sub)indicator invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie															
					1 MOP 03(OPH25) Aantal doelgroepkinderen dat deelneemt aan de voorschoolse educatie	425	727												D1	
					2 MOP 04(OPH26) Totaal aantal leerlingen dat deelgenomen heeft aan een schakelklas	99	243													D1
					3 MOP 04a(OPH26) aantal brede scholen nieuwe stijl 2009/2010 Financieel: inclusief overig opdoelstelling	3	5													D1
					4 MOP 05 (OPH27) 227 herplaatste schoolverlaters betreft schooljaar 2008/2009	227	230													D1
					5 MOP 06 (OPH28) aantal gestarte deelnemers (WEB/VAVO Haarlem)	1629	1823													D1
					6 MOP10(OPH17) De gemiddelde verblijfsduur in de opvang is eind 2009 met 20% teruggebracht.	-20%	-63%													D1
					7 MOP11(OPH18) In 2009 is het aantal plaatsen in de vrouwenopvang 25, plus 1 noodbed	26	26													D1
					8 MOP12(OPH19) In 2009 worden 1774 cliënten feitelijk behandeld in de ambulante verslavingszorg. Financieel is totaal inclusief MOP13	1174	1824													D1
					9 MOP13 (OPH20) In 2009 wordt van 577 cliënten de behandeling regulier afgesloten	577	586													D1
					10 MOP15 (OPH24) Van alle kinderen in de JGZ registratie en signalering (100%): Overgewicht 10,7%, Obesitas 2,9% (2004)	10,7% en 2,9%	10,5% en 2,2%													D1
					11 MOP15 (OPH24) Voor realisatie van doorlopende zorglijn 0-4 en 4-19 jarigen werken alle JGZ mdw medio 2006 volgens een protocol voor signalering en verwijzing	nulmeting 2004	protocol 2006													D1

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Baginsland 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijkmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindeverantwoordeling Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)	
					12 MOP15 (OPH24) PVA integrale wijze preventie overgewicht	plan van aanpak	plan van aanpak												D1	
					13 MOP19 (OPH 01tm03) percentage overlastgevenden in maatschappelijke opvang	80%	80%												D1	
					14 MOP20(OPH21/23) Samenwerkingsaf-spraken zijn aanwezig en geactualiseerd. Financieel is totaal MOP20	convenant	concept-convenant												D1	
					15 MOP20(OPH21/23) Vastgestelde startnotitie + implementatieplan huiselijk geweld 2009 – 2012 voor de veiligheidsregio Kennemerland.	startnotitie en implementa-tieplan	startnotitie en implementa-tieplan												D1	
					16 MOP20(OPH21/23) Stijging van het aantal incidenten en tel contacten bij politie en ASHG in de periode 2008-2010	540	1351												D1	
					17 MOP20(OPH21/23) Daling van het aantal herhaalde incidenten en tel contacten bij politie en ASHG in de periode 2008-2009	230	geen registratie												D1	
					18 MOP20(OPH21/23) aantal gevallen waarbij het geweld is gestopt na vier maanden	nulsituatie 2008	geen registratie												D1	
					19 MOP20(OPH21/23) De ketenaanpak is aantoonbaar effectiever in de periode 2008-2010	nulsituatie 2009	zie aantal contacten												D1	
					20 MOP20(OPH 21/23) Preventie en signalering van huiselijke geweld zijn aantoonbaar effectiever in de periode 2008-2010	nulsituatie 2010	zie aantal contacten												D1	
					21 MOP20(OPH21/23) Uitvoering wet tijdelijk huisverbod: - 60 huisverboden per jaar in de regio-Sluitende ketensamenwerking, inclusief 24uurs crisisinterventie/casemanagement	60	46										O.i. niet verwijtbaar. Sprake van onvermijde-lijke aanloop-problemen.		D1	
					22 MOP20(OPH21/23) Sluitende ketensamenwerking, inclusief 24uurs crisisinterventie/casemanagement	24 uur bereikbaar	24 uur bereikbaar												D1	
					23 MOP20(OPH21/23) Gemiddeld 15 aansluitingen op een persoonlijk beveiligingssysteem (Aware) per jaar	15	32												D1	
					24 MOP21(OPH22) De aanwezigheid van een advies en meldpunt huiselijk geweld (inclusief aanvullende afspraken extra impuls) Zie ook MOP 20 24 uren opvang (in de ketenaanpak)	meldpunt	meldpunt												D1	
					25 MOP23a (OPH 06) Aantal hinderlijke groepen.	24	3											Prestatie 23a bestaat uit vier onderdelen.	D1	
					26 MOP23a (OPH 06) Aantal criminele groepen	0	1											Verwijtbaar-heid voor 23a moet in onderlinge samenhang worden gezien.	D1	
					27 MOP23a (OPH 06) Aantal overlastgevende groepen.	0	2											Bovendien 23a tussentijds door het ministerie aangepast.	D1	
					28 MOP23a (OPH 06) Vermindering aantal minderjarige verdachten	24	43											O.i. binnen de mogelijkheden voor 23a optimaal resultaat.	D1	
					29 MOP24 (OPH15/16) Het % inwoners dat aangeeft dat aandacht besteed moet worden aan overlast van jongeren op straat	18,30%	is 26,3%											O.i. niet verwijtbaar. Aantal overlast-gevenden is gedaald, toch is de beleving van overlast gestegen	D1	
					30 MOP24a (OPH 07) Het % Haarlemmers dat savonds thuis blijft omdat men zich onveilig voelt. Realisatiecijfer is 2008	22,20%	is 16,2%												D1	
					31 MOP24b (OPH 08) Aanpak onveilige plekken, 15 per jaar	75	77													D1
					32 MOP24c (OPH 09) Aantal woningen met gecertificeerd keurmerk Veilig Wonen.	12144	1968											O.i. niet verwijtbaar. Bij MTR koppeling gelegd met woningbouw.Realisatie betreft productie.	D1	
					33 MOP24d (OPH 10) Winkelcentrum certificeren volgens keurmerk veilig wonen, ondernemersklimaat	1	6												D1	

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginstand 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindverantwoordend Ja Nee (19)	Aard Controle (20)
					34 MOP24e (OPH 11) Aanpak achterpaden van 400 woningen	400	401												D1
					35 MOP24f (OPH 13,14,15) % incidenten op scholen van het Voortgezet Onderwijs min 10%. Leerlingen: vandalisme 19% slachtoffer.	17,10%	19%										Prestatie 24f bestaat uit zeven onderdelen.		D1
					36 MOP24f (OPH 13,14,15) % incidenten op scholen van het Voortgezet Onderwijs min 10%. Leerlingen: pesten 22% slachtoffer	19,80%	32%										Verwijtbaarheid voor 24f moet in onderlinge samenhang worden bezien.		D1
					37 MOP24f (OPH 13,14,15) % incidenten op scholen van het Voortgezet Onderwijs min 10%. Leerlingen: agressie en geweld 28% slachtoffer	25,20%	33%										Bovendien 24f tussentijds door het ministerie aangepast.		D1
					38 MOP24f (OPH 13,14,15) % incidenten op scholen van het Voortgezet Onderwijs min 10%. Leerlingen: vermogensdelicten 14% slachtoffer	13%	26%										O.i. binnen de mogelijkheden voor 24f redelijk resultaat.		D1
					39														D1
					40 MOP24f (OPH 13,14,15) % incidenten op scholen van het Voortgezet Onderwijs min 10%. Personeel: vandalisme 15% slachtoffer	13,50%	11%										idem groep 24f		D1
					41 MOP24f (OPH 13,14,15) % incidenten op scholen van het Voortgezet Onderwijs min 10%. Personeel: agressie en geweld 37% slachtoffer	33,30%	35%										idem groep 24f		D1
					42 MOP24f (OPH 13,14,15) % incidenten op scholen van het Voortgezet Onderwijs min 10%. Personeel: vermogensdelicten 20% slachtoffer	18%	14%										idem groep 24f		D1
					43 MOP24g (OPH 13/14) Het % onveiligheidsgevoelens bij leerlingen VO (9%).	8%	6%												D1
					44 MOP24g (OPH 13/14) Het % onveiligheidsgevoelens bij personeel van het VO (4%).	4%	1-9%												D1
					45 MOP 24h (OPH15/16) Nadere uitwerking thema overlast min 10%; verdachte situatie (2377). Midterm bijgestelde afspraak: conform actieprogramma Veilige binnenstad 2008-2009 als volgt: Uitgaansgeweld (323), Overlast do.vr.za (1053). Daklozen en verslaafden (385). Vernieling (562). Zavers (79). Veelplegers (508).	Resp.: 323,1053, 385,562, 79 en 508	Resp: 396, 720, 311, 379, 56 en 389										Verwijtbaarheid o.i. gerelateerd aan prestaties 23a, 24 en 24i weliswaar met wisselende uitkomsten maar toch goed totaal resultaat.		D1
					46 MOP 24i (OPH 16) overlastlocatie, overlast daalt met 10% 1. Magdalenaklooster (37%), Brijder gebruikersruimte(65%) centraal station(79%) Kenaupark(35%) en Amsterdamse vaart/wokrestaurant(14%)	resp. 33,3%, 58,5%, 71%, 31,5% en 12,6%	overlast is op alle lokaties met 21% gedaald												D1
			Onderdeel inburgering BDU SIV: Regeling inburgering G-31	Gemeenten G31	Inburgeringsprestatieafspraken niet zelf toevoegen, maar onderstaande indicatoren invullen														
					Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie voor de eerste keer een inburgeringsvoorziening is vastgesteld	1.139	886										O.i. niet verwijtbaar. Streefwaarde te hoog ingeschat door het Rijk waardoor resultaat niet haalbaar bleek.		D1
					Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie voor de eerste keer een inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die uiterlijk 31 december 2009 hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen		101												D1
					Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie voor de eerste keer een gecombineerde inburgeringsvoorziening is vastgesteld	?	67												D1

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginstand 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindverantwoordig Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)
					Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie voor de eerste keer een gecombineerde inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die uiterlijk 31 december 2009 hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen		12												D1
					Aantal inburgeringsplichtigen, als bedoeld in het besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 12 juni 2007, nr. 2007/11, voor wie een inburgeringsvoorziening is vastgesteld in de jaren 2007 t/m 2009 (gepardonneerden)		63												D1
					Aantal inburgeringsplichtigen, als bedoeld in het besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 12 juni 2007, nr. 2007/11, voor wie een inburgeringsvoorziening is vastgesteld in de jaren 2007 t/m 2009 en die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen (gepardonneerden)		7												D1
					Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars dat op 1 januari 2007 deelnam aan opleidingen educatie in de zin van de WEB en het bedrag benodigd om deze opleidingen educatie in 2007 te bekostigen		26				129.157								D1: aantallen R: Euro's
					Aantal bekend gemaakte handhavingsbeschikkingen en verstrekte kennisgevingen aan inburgeringsplichtigen	118	528												D1
					Aantal geestelijk bedienaren voor wie voor de eerste keer een inburgeringsvoorziening is vastgesteld		1												D1
					Aantal geestelijk bedienaren die na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen		0												D1
					Aantal geestelijk bedienaren die na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het aanvullend praktijkdeel van het inburgeringsexamen		0												D1
					Aantal in 2006 afgegeven beschikkingen voor inburgeringsprogramma's aan nieuwkomers in de zin van de Win		436												D1
					Aantal in 2007 afgegeven beschikkingen voor inburgeringsprogramma's aan nieuwkomers in de zin van de Win		19												D1
					Aantal in 2006, 2007 en 2008 afgegeven verklaringen aan nieuwkomers in de zin van de Win die betrekking hebben op beschikkingen die in 2006 zijn afgegeven.		145												D1
					Aantal in 2007 en 2008 afgegeven verklaringen aan nieuwkomers in de zin van de Win die betrekking hebben op beschikkingen die in 2007 zijn afgegeven.		38												D1
					Aantal allochtone vrouwen categorie 'uitkeringsgerechtigd' met wie in 2006 een overeenkomst als bedoeld in art 8 van de regeling is gesloten	6	4										O.i. niet verwijtbaar. Optimale inzet gepleegd.		D1
					Aantal allochtonen vrouwen, categorie 'uitkeringsgerechtigd', dat voor 1 januari 2010 heeft deelgenomen aan het inburgeringsexamen		4										idem		D1
					Aantal allochtone vrouwen categorie 'niet-werkend en niet-uitkeringsgerechtigd' met wie in 2006 een overeenkomst als bedoeld in art. 8 van de regeling is gesloten	44	47										idem		D1
					Aantal allochtone vrouwen categorie 'niet-werkend en niet-uitkeringsgerechtigd' dat voor 1 januari 2010 heeft deelgenomen aan het inburgeringsexamen		39										idem		D1
					Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2008 t/m 2009 voor het eerst een duale inburgeringsvoorziening is vastgesteld		354												D1

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Baginsland 2009 (9)	Ontvangsten van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindeverantwoording Ja/Nee (19)	Azart Controle (20)
					Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2008 t/m 2009 voor het eerst een taalkennisvoorziening is vastgesteld.		0												D1
					Totaal besteed bedrag 2009 (inclusief inburgering)						€ 22.031.045								R
					Aangegane verplichtingen voor gerealiseerde prestaties die uiterlijk in 2011 tot uitgaven leiden						€ 1.210.188								R
					Besteed bedrag t/m 2008						€ 38.024.016								R
WWI	53	Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009	Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009	Gemeenten	Aantal woningen gestart of voortgezet in 2009 Per beschikkingnummer één regel invullen Beschikkingnummer (kolom 6) Hieronder per regel één beschikking invullen en in kolom 8 de verantwoordingsinformatie (aantal gestarte/voortgezette woningen)														R
					1 SWP09000658U AL Dyserinckstr 2-20		0												R
					2 SWP09000663U Delisterrein		0												R
					3 SWP09000663U De Pionier		0												R
					4 SWP090006651U De Ripperda		0												R
					5 SWP090006648U Haarlemse School		0												R
					6 SWP090006670U Kamperveste		0												R
					7 SWP09000661U Raaks		0												R
					8 SWP0900066U Slauerhof		0												R
WWI	55	Verzameluitkering WWI	Regeling verzameluitkering	Gemeenten	Besteed bedrag 2009 Verantwoorden op basis van baten en lasten stelsel						€ 0								R
VenW	59B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer	Provinciale beschikking en/of verordening	Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Besteed bedrag 2009 Hieronder per regel één beschikkingnummer invullen en in de kolommen erna de verantwoordingsinformatie voor die beschikking.														
					1 2007-11374 VPL Schalkwijk voor de fiets fase 4						€ 45.198	€ 61.018						Ja	R
					2 2007-19060 fietsburg Eindehout						-€ 131.159	€ 310.409						Ja	R
					3 2007-19061 aanleg fietspaden KHS						€ 14.225	€ 2.289.715						Nee	R
					4 2007-19062 aanleg fietsbrug KHS						-€ 36.797	€ 179.915						Ja	R
					5 2007-73364 Verkeerslokaal						€ 10.368	€ 2.592						Ja	R
					6 2008-22753 kruising Schipholweg-Amerikaweg						-€ 90.416	€ 1.296.703						Ja	R
					7 2008-23396 Engelandlaan fietsstraat						€ 117.000	€ 46.601						Ja	R
					8 2008-23412 Veiligheid rond scholen						€ 9.385	€ 19.820						Ja	R
					9 2008-23823 OFOS Kleverln/Marnixstr.						€ 32.400	€ 72.718						Ja	R
					10 2008-42386 Verkeersslang						€ 0	€ 0						Ja	R
					11 2008-42637 ANWB-Streetwise						€ 5.004	€ 0						Ja	R
					12 2008-23401 fietsstraat Westergracht						€ 346.658	€ 412.528						Nee	R
					13 2003-49208 fietsp.K.Verspronckweg						€ 0	€ 0						Ja	R
					14 2007-11377 30km maat.Ramplaan						€ 57.461	€ 58.904						Ja	R
					15 2007-11378 Statenbolwerk, fietsvoorz						€ 108.000	€ 379.854						Ja	R
					16 2008-22750 Fietsoverst.Merovingenstr						€ 51.885	€ 6.826						Nee	R
					17 2008-23828 Vr.fietspaden Vlaamsewg						€ 173.471	€ 19.542						Nee	R
					18 2008-69398 Toeg.mkn bushalte lijn 75						€ 690	€ 0						Nee	R
					19 2008-68215 1000+ fietspl.Stationsplein						€ 0	€ 0						Nee	R
					20 2009-7267 Fietsonderd.q.Buitenrustbr.						€ 43.403	€ 21.713						Nee	R
					21 2009-7318 Fietsdoorsteek Garenkokerskade						€ 0	€ 0						Nee	R
					22 2009-20372 Afsl.Nederlandlaan voor autoverkeer						€ 0	€ 0						Nee	R
					23 2009-22228 Herinr.Kleine Houtweg						€ 187.901	€ 116.609						Ja	R
					24 2009-29364 Kampersingel						€ 0	€ 0						Nee	R

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginstand 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijkmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindverantwoording Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)
					25 2009-30621 Herinr.Ring Meerwijk B/E						€ 2.476	€ 2.476						Nee	R
					26 2009-30643 Fietspad Badmintonpad						€ 0	€ 0						Nee	R
					27 2009-30649 Rode Loper						€ 691.016	€ 82.616						Nee	R
					28 2009-30683 fietspont België/n/Sp.In						€ 17.314	€ 2.992						Nee	R
					29 2009-30689 Vondelweg (ventweg)						€ 0	€ 0						Nee	R
					30 2009-30703 Herinr.Ring Meerwijk E/MLK						€ 0	€ 0						Nee	R
					31 2009-41818 Streetwise						€ 0	€ 0						Nee	R
					32 2005-33124 30 km Ramplaan						€ 0	€ 0						Ja	R
					33 2007-11403 Bushaltes Belgiëlaan						€ 0	€ 0						Ja	R
SZW	72	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Gemeenten	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners van uw gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat én beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2009.		1.005,00												R
					Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2009, uitgedrukt in arbeidsjaren.		64,49												R
					Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2009, uitgedrukt in arbeidsjaren		706,46												R
					Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in 2009, uitgedrukt in arbeidsjaren.		4,04												R
SZW	73	Wet Werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Wet Werk en inkomen kunstenaars (WWIK), art. 46	Gemeenten	Totaal uitgaven uitkeringen WWIK 2009						€ 390.020								R
					Totaal ontvangsten (WJWIK (niet-rijk) 2009					€ 48.223									R
					Aantal WWIK-gerechtigden ultimo 2009		35												R
SZW	74	Wet werk en bijstand (WWB) (inkomensdeel) (werkdeel overgangsindicator)	Wet werk en bijstand	Gemeenten	Totaal uitgaven inkomensdeel inclusief WJW waarvan categorie jonger dan 65 jaar						€ 35.741.708	€ 34.306.795							Nvt
					Totaal ontvangsten (niet-rijk) inkomensdeel inclusief WJW waarvan categorie jonger dan 65 jaar					€ 2.860.704									Nvt
					Omvang van het in 2008 uitgegeven bedrag waarvan de rechtmatigheid niet kan worden vastgesteld (=Terug te betalen aan het Rijk).									€ 0					R
					De verantwoording vindt plaats op basis van het kasstelsel. Er worden uitsluitend uitgaven verantwoord die gedaan zijn tot en met 31 december 2008 en waarvan de rechtmatigheid in 2008 niet kon worden vastgesteld. Voor zover de rechtmatigheid van deze uitgaven niet kan worden aangetoond, wordt het bedrag teruggevorderd van gemeenten.														R
SZW	75	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), art 54	Gemeenten	Uitgaven IOAW 2009						€ 642.342								R
					Ontvangsten IOAW (niet-rijk) 2009					€ 9.760									R
SZW	76	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), art 54	Gemeenten	Uitgaven IOAZ 2009						€ 100.250								R
					Ontvangsten IOAZ (niet-rijk) 2009					€ 580									R
					Uitvoeringskosten IOAZ 2009						€ 0								R
SZW	78	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004)	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (art. 54)		Totaal uitgaven 2009 (excl. Bob)						€ 717.107								R
					Totaal uitgaven kapitaalverstrekking 2009 (excl. Bob)						€ 390.364								R
					Totaal ontvangsten 2009 (excl. Bob) (excl. rijk)					€ 82.673									R

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginstand 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindverantwoordig Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)		
					Totaal ontvangsten kapitaalverstrekking 2009 (excl. Bob) (excl. rijk)					€ 114.451									R		
					Totaal uitvoeringskosten 2009 (excl. Bob)						€ 81.284								R		
					Totaal uitgaven Bob 2009						€ 0								R		
					Totaal ontvangsten Bob (excl. Rijk) 2009					€ 0									R		
					Totaal uitvoeringskosten Bob 2009						€ 0								R		
SZW	79	Wet Werkloosheidsvoorziening (WWV)	Wet Werkloosheidsvoorziening	Gemeenten	Ontvangsten 2009 (niet-rijk)					€ 0									R		
SZW	82	Participatiebudget Verantwoording op basis van baten en lasten stelsel	Wet participatiebudget	Gemeenten	Meeneemregeling WWB: overheveling overschot/tekort van WWB-werkdeel 2008 naar Participatiebudget 2009 Omvang van het in het jaar 2008 niet-bestede bedrag WWB-werkdeel dat meegenomen is naar het Participatiebudget van 2009 of Omvang van het in het jaar 2008 rechtmatig bestede bedrag WWB-werkdeel als voorschot op het Participatiebudget van 2009 (bij overheveling van een tekort wordt een negatief getal ingevuld) Reserveringsregeling: overheveling overschot/tekort van 2009 naar 2010 Omvang van het in het jaar 2009 niet-bestede bedrag dat wordt gereserveerd voor het participatiebudget van 2010. Dit bedrag is exclusief het bedrag dat een gemeente ten onrechte niet heeft uitgegeven aan educatie bij een roc; hiervoor geldt geen reserveringsregeling (het ten onrechte niet-bestede wordt teruggevorderd door het rijk). of Omvang van het in het jaar 2009 rechtmatig bestede bedrag participatiebudget als voorschot op het Participatiebudget van 2010 (bij overheveling van een tekort wordt een negatief getal ingevuld) Lasten WWB-werkdeel 2008 die in 2008 niet hebben geleid tot een kasbetaling Totaal lasten Participatiebudget 2009 Het is niet toegestaan om reeds in 2008 op titel van het WWB-werkdeel verantwoorde uitgaven dubbel te verantwoorden. De opgave is dus exclusief lasten 2009 die in 2008 hebben geleid tot een kasbetaling ten laste van het WWB-werkdeel, omdat deze lasten al in de verantwoording WWB-werkdeel 2008 zijn verantwoord Waarvan lasten 2009 van educatie bij roc's Baten WWB-werkdeel 2008 die in 2008 niet hebben geleid tot een kasontvangst Totaal baten (niet-rijk) Participatiebudget De opgave is exclusief baten 2009 die in 2008 hebben geleid tot een kasontvangst ten bate van het WWB-werkdeel, omdat deze baten al in de verantwoording WWB-werkdeel 2008 zijn verantwoord. Waarvan baten 2009 van educatie bij roc's											€ 9.181.682					R
																€ 4.397.865			R		
											€ 17.928.445								R		
											€ 0								R		
																€ 295.374			R		
										€ 82.148									R		
										€ 0									R		

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Beginstand 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindeverantwoording Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)	
					Terug te betalen aan rijk									€ 1.126.362					R	
			Regelluwe bestedingsruimte participatiebudget 2009 (artikelen 11a en 11b Besluit participatiebudget)	Gemeenten	Het aantal in 2009 gerealiseerde duurzame plaatsingen naar werk van inactieven		18												R	
			Beschikkingen	Gemeenten	Regelluw besteed bedrag 2009														R	
					Dit onderdeel dient uitsluitend ingevuld te worden door de gemeenten die voorfinanciering hebben aangevraagd														R	
SZW	83	Schuldhelpverlening	Kaderwet SZW-subsidies	Gemeenten	Besteed bedrag 2009						€ 205.811								R	
VWS	87	Regeling Buurt, Onderwijs en Sport (BOS)	Tijdelijke stimuleringsregeling buurt, onderwijs en sport	Gemeenten	Per beschikking alle activiteitenverantwoord. Dit doet u door eerst in een regel het beschikingskenmerk in te vullen en daaronder per regel één activiteit in te vullen.															
					1 DLB-2629800 Europawijk/Molenwijk												SISA verantwoording wijkt inhoudelijk af van verplichte rapportage aan VWS	Ja	D	
					2 1a Deelproject sportassistenten SidW. Vanaf 2005 20 jongeren per jaar 16-20 verworven	20 per jaar	2											Ja	D	
					3 1b Deelproject alloctoon kader bij de sportvereniging, inzet 1 verenigingsmanager voor behoud en werving 6 alloctone kaderleden jeugdteams	1	1										Project is in uitvoering	Nee	D	
					4 2a Jeugdparticipatie actieve verenigingen in 2008 20% meer jeugdleden en 15% meer leden	20% en 15%	2											Ja	D	
					5 2b Deelproject sporten bij een club. Vanaf 2006 stromen jaarlijks 10 SidW deelnemers door naar reguliere sportvereniging en 1 ander sport	10	2											Ja	D	
					6 2c Meer sport in de wijk: in 2008 6 nieuwe sporten aangeboden door sportvereniging in de wijk	6	2											Ja	D	
					7 3a Sport in de Wijk:wekelijks 2 naschoolse activiteiten voor jeugd 8-12 jr, wekelijks 2 activiteiten voor jeugd 8-14jr, wekelijks 3 activiteiten voor jeugd 15-19 jr, in twee schoolvakanties organisatie schoolvoetbaltoernoois, 2x per jaar vakantie sport- en spelactiviteit	resp 2, 2, 3, 2 en 2	2											Ja	D	
					8 3b Naschools sporten: 3 basisscholen 1x per week naschoolse activiteiten aanbieden	3	2												Ja	D
					9 3c Sports4U (jeugd sportpas):sportarrangementen voor 200 leerlingen met 20 sporten aanbieden	resp 200 en 20	2											Ja	D	
					10 4 Jeugdparticipatie:Voeren actief beleid voor stimulatie in verenigingen om in 2008 20% meer jeugdleden en 15% meer leden te hebben	resp 20% en 15%	2												Ja	D
					11 5 Coördinatie kosten gemeente voor ambtelijke regie		2												Ja	D
					12 DLB-2629801 Boerhaave/Meerwijk												SISA verantwoording wijkt inhoudelijk af van verplichte rapportage aan VWS	Ja	D	
					13 1a Sport in de Wijk:wekelijks 4 naschoolse activiteiten voor jeugd 8-12jr, wekelijks 2 activiteiten voor jeugd 8-12jr, wekelijks 3 activiteiten voor jeugd 12-19jr -in drie schoolvakanties organisatie schoolvoetbaltoernoois, 2x per week Sportbus die gelegenheid biedt tot sporten	resp 4, 2, 3, 3 en 2	2											Ja	D	
					14 1b Brede School naschools sporten: 1x per week nieuwe naschoolse sportactiviteit aanbieden	1	2												Ja	D

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Baginsland 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindeverantwoording Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)	
					15 1c Naschools sporten: 3 andere basisscholen 1x per week nieuwe naschoolse sportactiviteit aanbieden	3	2											Ja	D	
					16 2a Sport en gezondheid: Beweegnorm onder deelnemers met 15% omhoog	plus 15%	2											Ja	D	
					17 2b Sport en leefbaarheid/respect: Organiseren 4 sportontmoetingen op schoolpleinen	4	2											Ja	D	
					18 2c Pleinsport vakantie: op 4 pleinen 4x per jaar jeugdactiviteiten organiseren	4	2											Ja	D	
					19 3 Sports4U (jeugdsportpas): aanbieden sportarrangement voor 200 leerlingen met 20 sporten	resp 200 en 20	2											Ja	D	
					20 4a Deelproject sportassistenten SidW: Vanaf 2005 jaarlijks 20 jongeren 17-19 verworven	20	2											Ja	D	
					21 4b Meer sport in de wijk. In 2008 zes nieuwe sporten aangeboden door sportverenigingen in wijk	6	2											Ja	D	
					22 5 Jeugdparticipatie: Voeren actief jeugdbeleid voor participatie waardoor zelfwerkzaamheid en productiviteit met 15% verhoogd wordt	plus 15%	2											Ja	D	
					23 6 Coördinatie kosten gemeente, voeren ambtelijke regie	Voeren ambtelijke regie	2											Ja	D	
					24 DLB-2629797 Oost												SISA verantwoording wijk inhoudelijk af van verplichte rapportage aan VWS	Nee	D	
					25 1a Sport in de Wijk, wekelijks 2 naschoolse activiteiten voor jeugd 4-12jr, wekelijks 1 activiteit voor jeugd 13-19jr, in twee schoolvakanties organisatie schoolvoetbaltoernoois/-2x per week Sportbus die gelegenheid biedt tot sporten	resp 2, 1, 2 en 2	2											Nee	D	
					26 1c Naschools sporten: 2 basisscholen 1x per week nieuwe naschoolse sportactiviteit aanbieden	2	2											Nee	D	
					27 2a Sport en gezondheid: Beweegnorm onder deelnemers met 15% omhoog	plus 15%	2											Nee	D	
					28 2b Sport en leefbaarheid/respect. Organiseren 2 sportontmoetingen op schoolpleinen	2	2											Nee	D	
					29 2c Pleinsport - vakantie. Op 2 pleinen 4x per jaar jeugdactiviteiten organiseren	resp 2 en 4	2											Nee	D	
					30 3 Sports4U (jeugdsportpas). aanbieden sportarrangement voor 200 leerlingen met 20 sporten	resp 200 en 20	2										lvm sluiting VMBO school in Oost in ander stadsdeel gerealiseerd	Nee	D	
					31 4a Meer sport in de wijk. In 2008 vier "nieuwe" sporten aangeboden door sportverenigingen in wijk	4	2											Nee	D	
					32 4b Jeugdparticipatie. Voeren actief jeugdbeleid voor participatie waardoor zelfwerkzaamheid en productiviteit met 15% verhoogd wordt	plus 15%	2											Nee	D	
					33 4c Sport en Kinderopvang. Twee sportverenigingen bieden kinderopvang/naschoolse opvang	2	0											Nog niet behaald wegens probleem met bestemmingsplan	Nee	D
					34 5 Wijken leggen de Link:Ontplooiën gezamenlijke activiteiten		2											Nee	D	
					35 6 Kosten aanleg kunstgras trapveldje.	aanleg	1											oplevering april 2010	Nee	D
					36 7 Coördinatie kosten gemeente: Voeren ambtelijke regie		2											Nee	D	
					37 DMO/SSO-2698251 centrum/leidsebuurt/rozenprieel												SISA verantwoording wijk inhoudelijk af van verplichte rapportage aan VWS	Nee	D	
					38 9.1.1 Sport in de Wijk:Wekelijks deelname aan SidW activiteiten in 2008 200 jongeren en in 2010 250 jongeren	resp 200 en 250	2											Nee	D	
					39 9.1.2 Werving en opleiding sportassistenten. 12 jongeren opgeleid tot sportassistent/sportcoach	12	2											Nee	D	
					40 9.1.3 Sport en Respect: Leefbaarheid. Deelname 2 of meer scholen en tenminste 50 kinderen per sportdag aan activiteiten	resp 2 en 50	2											Nee	D	

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Juridische grondslag (4)	Ontvanger (5)	Indicatoren (6)	Afspraak (7)	Realisatie (8)	Baginsland 2009 (9)	Ontvangen van Rijk (10)	Overige ontvangsten (11)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (12)	Besteed t.l.v. provinciale of Wgr+ middelen (13)	Overige besteding (14)	Te verrekenen met het Rijk (15)	Te verrekenen met Provincie / Wgr (16)	Overige (17)	Toelichting afwijking (18)	Eindverantwoording Ja/Nee (19)	Aard Controle (20)
					41 9.1.4 Naschools sporten bij de Brede School. In 2011 jaarlijks 4 sportarrangementen per brede school 20 deelnemers per arrangement en aanbod van 16 sporten per jaar	resp 4, 20 en 16	2											Nee	D
					42 9.1.5 Sportz4U: Ieder schooljaar 8 sporten in blokken van 4 clinics aangeboden met 180 deelnemers	resp 8,4 en 180	2											Nee	D
					43 9.2.1 Sporten bij een club. Vanaf 2007 stromen jaarlijks 10 SidW-deelnemers door naar reguliere sportvereniging (voetbal + 1 andere sport)	10	2											Nee	D
					44 9.2.2 Allochtoon sportkader. In 2011 zes allochtone kaderleden actief bij sportverenigingen waarvan 4 voor jeugdteams	resp 6 en 4	1											Nee	D
					45 9.2.3 Sport en Kinderopvang. Twee naschoolse opvangaccommodaties bij sportverenigingen	2	2											Nee	D
					46 9.2.4 WhoZnext. Vier WhoZnext-teams aanstellen van 10 jongeren bij sportverenigingen, vier WhoZnext-teams aanstellen van 10 jongeren bij school jongerencentrum of culturele instelling	resp 4, 10	?											Nee	D
					47 9.2.5 Werving en scholing vrijwilligers gehandicaptenjeugdsport:16 vrijwilligers in opleiding	16	2											Nee	D
					48 9.3.1 Sport en Gezondheid: Beter (zw)eten:Deelname 5 scholen met in totaal 120 leerlingen en hun ouders	resp 5 en 120	2											Nee	D
					49 9.3.2 Sport en Gezondheid: cursus Fit, Food & Fun: Deelname 12 kinderen, ouders/verzorgers	12	2											Nee	D
					50 9.3.3 Sport en Gezondheid: cursus Real Fit. Deelname 15 jongeren met overgewicht	15	2											Nee	D
JenG	94	Brede doeluitkering Centra voor jeugd en gezin (BDU C.J.G)	Tijdelijke regeling CJG	Gemeenten	Besteed bedrag 2009 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin.						€ 2.473.627							Nee	R

Departement (1)	Nummer (2)	Specifieke uitkering (3)	Indicatoren (4)	Afspraak 2009 (5)	Geplande bestedingen totaal 2009 gemeente + rijk (6)	Geplande bestedingen 2009 Rijk (7)	Geplande bestedingen 2009 gemeente (8)	Realisatie 2009 (9)	Besteed bedrag t/m 2008 (10)	Besteed bedrag 2009 (11)	Besteed bedrag t/m 2009 (12)	Bijdrage t.l.v. gemeente t/m 2009 (13)	Bijdrage t.l.v. Rijk t/m 2009 (14)	Bijdrage t.l.v. rijk in 2009 (15)	Toelichting afwijking (16)	Ontvangsten (17)	Nog uit te geven (18)	Eindverantwoording ja/nee (19)			
EZ	98	Besluit subsidie stadseconomie GSB III	Doelstellingen en prestatieafspraken in aantallen die met het Rijk zijn overeengekomen o.b.v. het stedelijk meerjaren ontwikkelingsprogramma (MOP) en zijn vastgelegd in het GSB-convenant per stad (prestatie lijst). De in te vullen eenheid (in kolom 5 en 9) is afhankelijk van de prestatieafspraken. Per doelstelling / prestatieafpraak / (sub)indicator één regel invullen															Vul hier het bedrag van de openstaande verplichtingen ultimo 2009 in			
			1 MOP40(OPH41) 3,5 ha geherstructureerd bedrijventerrein (Schoteroogbrug is 1 project hiervoor, zie uitvoeringsprogramma Haarlem 2007-2010)	3,5 ha	1.000.000	1.000.000	0	3,8 ha en een brug	1.000.000	€ 0	€ 1.000.000	€ 0	€ 1.000.000	€ 0	€ 1.000.000		Prestatie zijn gehaald, zie toelichting jaarrekening				
			2 MOP41(OPH 42)Nieuw regionaal bedrijventerrein	5 ha	50.000	50.000	0	18 ha	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		idem				
			3 MOP42 (OPH43) minder delicten in wijkwinkelcentra Veiligheidsmaatregelen div locaties	min 5%	125.000	125.000	0	min 24%	€ 31.915	€ 9.730	€ 41.645	€ 0	€ 41.645	€ 0	€ 41.645		idem				
			4 MOP43(OPH44) minder aangiftes op 1 (binnenstedelijk) bedrijventerrein	min 25%	0	0	0	min 43%	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		idem				
			5 MOP45 (OPH45)1 vraagbundelingstraject en breedband	1 bundel	50.000	50.000	0	1 bundel/netwerk	€ 91.062	€ 8.500	€ 99.562	€ 0	€ 99.562	€ 0	€ 99.562						
			6 MOP48(OPH46)Verbetering ondernemers klimaat	6,50%	269.600	269.600	0	nog niet bekend	€ 266.293	€ 74.465	€ 340.758	€ 0	€ 340.758				Prestatie nog niet vast te stellen, o.i. niet verwijtbaar, zie toelichting jaarrekening				
			7 MOP52a(OPH47) 100 nieuwe (door)starters	100	650.000	650.000	0	3658	€ 425.749	€ 115.624	€ 541.373	€ 0	€ 541.373				Prestatie zijn gehaald, zie toelichting jaarrekening				
			8 MOP52b (OPH48)Toename kleinschalige bedrijfshuisvesting	2500m2	300.000	300.000	0	6564m2	€ 28.540	€ 38.645	€ 67.185	€ 0	€ 67.185				idem		€ 150.000		
			9 MOP53b(OPH49) Structureel 100.000 extra dagbezoeken	100.000 extra	1.725.000	1.725.000	0	190.000 (2008)	€ 1.392.644	€ 501.991	€ 1.894.635	€ 0	€ 1.894.635				idem				
			10 MOP53a(OPH50) Structureel 20.000 extra verblijftoeristen	20.000	50.000	50.000	0	gem: 66.515 per jr	€ 30.197	€ 14.825	€ 45.022	€ 0	€ 45.022				idem				
11 MOP50 (OPH51) Verbeteren economische bereikbaarheid	vermindering reistijd	100.000	100.000	0	meer dan 1 min.	€ 11.450	€ 54.607	€ 66.057	€ 0	€ 66.057				idem							
EZ	99	Besluit subsidies herstructurering Topprojecten bedrijventerreinen (TOPPER-regeling)	Afspraken, kosten en opbrengsten per project. Indien u bij een indicator dit jaar niets te verantwoorden heeft, vult u daar een nul in. Per project één regel invullen In kolom 19: eindverantwoording ja/nee	in hectare (ha)									Totaal gemaakte en betaalde subsidiabele kosten.	Totaal gemaakte en betaalde subsidiabele kosten.	Bij afronding project	Per project de totale marktconforme gerealiseerde (en bij afronding project vermeerderd met de nog te ontvangen) opbrengsten, de ontvangen (en bij afronding project te vermeerderen met de toegezegde maar nog niet ontvangen) bijdragen van derden en de subsidies van andere bestuursorganen en de Commissie van de Europese Gemeenschappen.					
			1 Kenmerk OI/REB/7025251 Verpl. 1-5275											€ 1.523.738	€ 1.523.738					Nee	

Toelichting op de SISA verantwoording jaarrekening 2009

A. Toelichting op de prestaties, indien het afgesproken resultaat niet (volledig) is gehaald.

Woningbouw

De met het rijk afgesproken ambitie ten aanzien van (de stimulering van) de woningbouwproductie is in overleg met het betrokken ministerie bewust hoog gesteld. Op basis van de toen bekende planningen (de plancapaciteit van ruim 7.000 woningen) is het aantal van 5.000 bepaald (waarvan 4.100 uitbreiding en 900 vervanging). Bij de Midtermreview is ten aanzien van de resultaten woningbouw onderkend dat Haarlem het afgesproken aantal nieuwbouwwoningen van totaal 5.000 niet zou kunnen halen binnen de programmaperiode. Afgesproken is dat een doorloop naar 2010 en volgende jaren bij de beoordeling van het eindresultaat zal worden meegewogen.

Binnen de lijst van GSB prestaties is een aantal prestaties opgenomen die direct betrekking hebben op de productie of die daarvan zijn afgeleid.

- Het aantal te slopen woningen is gerelateerd aan de vervangingsnieuwbouw.
- Het aantal vrij toegankelijke woningen is een vast percentage van de totale nieuwbouw.
- De productie BLS vormt het onderdeel binnenstedelijk te bouwen woningen.
- Het keurmerk Veilig woningen is eveneens voor een belangrijk deel verbonden met de woningbouwproductie.

Relatief gezien heeft Haarlem (met haar partners) de afgelopen jaren, ten opzichte van eerdere perioden en het landelijk beeld bovengemiddeld gescoord. Dit nog los van het gegeven dat de bouwproductie onder druk is komen te staan als gevolg van de economische crisis.

Huiselijk geweld

Tussentijds door het Rijk bijgestelde beleidsuitgangspunten, prestatieafspraken en (extra beschikbaar gestelde) middelen om hieraan uitvoering te kunnen geven, hebben geleid tot onvermijdelijke aanloopproblemen bij de uitvoering die niet sec aan de gemeente Haarlem toe te rekenen zijn. Haarlem geeft immers mede uitvoering aan de regionale samenwerkingsafspraken. Onderkend is dat de afspraken doorlopen in volgende jaren waarop op advies van het ministerie de GSB middelen in 2009 voor dit doel zijn omgelabeld.

Inburgering

Dit beleidsveld staat in de landelijke politiek zeer onder de aandacht. De inmiddels afgetreden minister heeft in 2009 de gemeenten aangespoord om goed te presteren. Ook Haarlem heeft hiervoor extra inspanningen geleverd (taskforce).

Binnen dit beleidsterrein speelt overigens wel de vraag in hoeverre de gemeenten (en de uitvoerende externe instanties) daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen op het aanbod. Voor de bepaling en beoordeling van het eindresultaat nu is het echter van belang om de afgesproken ambitie daar bij te betrekken, afgezet tegenover de kennis en inschattingen van toen. In dat licht gezien was het achteraf gezien onmogelijk de afgesproken aantallen te halen en kan objectief gezien Haarlem spreken van een acceptabel resultaat.

B. Toelichting op het totaal bedrag aan onzekerheden gerelateerd aan onzekerheden in de financiële verantwoording van prestaties door derden aan de gemeente

Haarlem heeft voor de brede doeluitkering *Sociaal Integratie en Veiligheid* het bedrag aan onzekerheden in 2008 berekend op € 2,06 mio en voor 2009 op € 2,11 mio. Totaal aan onzekerheden: € 4,17 mio.

De onzekerheid kan echter aanzienlijk verminderen omdat de gegevens over 2009 nog niet binnen zijn.

C. Toelichting op het totaal bedrag aan onzekerheden gerelateerd aan de deugdelijkheid van de prestaties

Voor het kwantificeren van de onzekerheden hebben wij evenredig de niet deugdelijk behaalde prestaties afgezet op het totaal te behalen prestaties en de toegekende rijksbijdrage.

Voor de *brede doeluitkering Sociaal Integratie en Veiligheid* wordt gebruik gemaakt van rapportages van derden waarvan Haarlem voor wat betreft de (prestatie) verantwoording afhankelijk is. De onzekerheid ten aanzien van de verantwoorde prestatie-indicatoren bedraagt totaal € 936.000.

- *Gezond in de stad (MOP 15)*. Van twee van de drie prestaties kon de deugdelijke totstandkoming nog niet worden vastgesteld. Toegerekend naar de totale baten van € 396.750 betreft de onzekerheid € 261.855 over de totale looptijd (66%).
- *Huiselijk Geweld (MOP20)*. De deugdelijkheid van één van de tien (bijgestelde) prestatieafspraken voor huiselijk geweld en tijdelijk huisverbod is vastgesteld. Totaal toe te rekenen rijksbijdrage over de gehele looptijd: € 669.000 waarvan € 602.100 voorlopig onzeker is (9/10 deel).
- *Leefbaarheid en veiligheid (MOP 23a tm 24)*. Van 3 van de 21 prestaties is de deugdelijkheid nog niet vastgesteld. Op basis van de totale toe te rekenen rijksbijdrage van € 502.000 stellen wij dat € 71.685 vooralsnog onzeker is.

Voor Investing Stedelijk Vernieuwing (SISA 50a) is de deugdelijke totstandkoming van de prestaties 28 en 31 onzeker. – Aan de prestaties 28 en 31 is – voorzover hebben kunnen nagaan- geen rijksbijdrage toegerekend en ook niet door de gemeente Haarlem besteedt. Vooralsnog is de onzekerheid voor beide prestaties gekwantificeerd op € 0,=.

- **Omzetting huur/koop woningen (MOP28)** De onzekerheid bedraagt € 0,0
- **Toename aantal toegankelijke woningen (MOP 31)** De onzekerheid bedraagt € 0,0

Voor *Besluit Stadseconomie* kon bij de eindverantwoording geen gebruik worden gemaakt van definitieve rapporten omdat deze op het moment van controlewerkzaamheden nog niet beschikbaar waren, zie nadere toelichting bij onderdeel D. Zodra de landelijke gegevens beschikbaar zijn kan de onzekerheid voor deze prestaties naar alle waarschijnlijkheid worden weggenomen.

Gelet op voorgaande kunnen wij op dit moment voor tien van de elf prestatieafspraken de deugdelijkheid nog niet vaststellen. De rijksbijdrage over de totale looptijd bedraagt € 4,319 mio. Van prestatie Mop 45 is de deugdelijke totstandkoming vastgesteld. Aan deze prestatie is door het Rijk een bedrag gekoppeld van € 50.000. Van de overige prestaties is de deugdelijke totstandkoming (nog) niet vastgesteld. De aan deze prestaties gekoppelde rijksbijdragen hebben wij voorlopig als onzeker aangemerkt. De onzekerheid stellen wij dan ook voorlopig vast op € 4,269.600. Per prestatie betekent dit een onzekerheid van € 426.900,=. Hiervan zijn de volgende categorieën echter niet verwijtbaar:

- 1. Landelijke rapportages 2009 nog niet beschikbaar**
 - Nieuw regionaal bedrijventerrein (MOP 41)
 - Verbetering ondernemersklimaat (MOP 48)
 - Nieuwe doorstarters (MOP 52a)
 - Verblijfstoeristen (MOP 53a)
 - Dagbezoeken (MOP 53b)
- 2. Gecertificeerde organisaties**
 - Kleinschalige bedrijfshuisvesting (MOP 52b)
- 3. De gemeente baseert zich op politiegegevens waarvan in redelijkheid mag worden aangenomen dat deze deugdelijk tot stand zijn gekomen**
 - Delicten winkelcentra (MOP 42)
 - Aangiftes bedrijventerrein (MOP 43)
- 4. Overig:**
 - Herstructurering bedrijventerrein/ oeververbinding (MOP 40)
 - Verbetering economische bereikbaarheid (MOP 50)

Conclusie

Hoewel voor zowel BDU SIV, ISV en Besluit Stadseconomie voor bovenstaande bedragen een formele onzekerheid door de gemeente is vastgesteld van totaal € 9.375 mio (betreft € 4,17 mio onderdeel B en € 5,205 mio onderdeel C) zijn deze voor het merendeel niet verwijtbaar. De gemeente moet namelijk uitgaan van de gegevens van derden waaronder de politie, NIPO, CBS, BGO en Cosensus. Bovendien moet de gemeente een aantal gegevens ontvangen die later beschikbaar komen.

D. Nadere toelichting op onderdeel C.

MOP	Omschrijving	Afspraak	Realisatie	Toelichting deugdelijkheid
Brede doeluitkering Sociaal Integratie en Veiligheid				
MOP15 (OPH 24)	Signalering en registratie overgewicht bij kinderen	10,7% en 2,9%	12,7%	Bij het opstellen van het OPH is op het punt van overgewicht een procesafspraken gemaakt die tijdens de programmaperiode in nauw overleg met het ministerie is ingevuld. Aan rapportages van derden zijn niet tijdig en in voldoende mate eisen gesteld.
MOP20 (OPH21/23)	Stijging van het aantal incidenten en tel contacten bij politie en ASHG in de periode 2008-2010	540	1351	Door een combinatie van factoren (o.a. in 2009 bijgestelde beleidsuitgangspunten) kon de gemeente niet op tijd anticiperen op de bijgestelde eisen en verwerking in de eigen als ook in de hieraan gerelateerde externe administraties.
MOP23a (OPH 06)	Aantal hinderlijke groepen.	24	3	De gemeente maakt gebruik van externe gegevens (Politie) waarvan in redelijkheid mag worden aangenomen dat deze deugdelijk tot stand zijn gekomen. Deze gegevens worden voor meerdere doeleinden en door meerdere (lokale) overheden gebruikt. Daarnaast is van belang hoe de landelijke lijn t.a.v. dit gegeven is binnen de G-31.
	Aantal criminele groepen	0	1	
	Aantal overlastgevende groepen.	0	2	
	Vermindering aantal minderjarige verdachten	24	43	
MOP 19 en 24h (OPH15/16)	Nadere uitwerking thema overlast min 10%: verdachte situatie (2377). Midterm bijgestelde afspraak: conform actieprogramma Veilige binnenstad 2008-2009 als volgt: Uitgaansgeweld (323), Overlast do,vr,za (1053). Daklozen en verslaafden (385). Vernieling (562). Zavers (79). Veelplegers (508).	Resp: 323,1053, 385,562, 79 en 508	Resp: 396, 720, 311, 379, 56 en 389	De gemeente maakt gebruik van externe gegevens (Politie) waarvan in redelijkheid mag worden aangenomen dat deze deugdelijk tot stand zijn gekomen. Deze gegevens worden voor meerdere doeleinden en door meerdere (lokale) overheden gebruikt. Daarnaast is van belang hoe de landelijke lijn t.a.v. dit gegeven binnen de G-31 is.
MOP 19 en 24i (OPH16)	overlastlocatie, overlast daalt met 10% 1. Magdalenaklooster (37%), Brijder gebruikersruimte (65%) centraal station (79%) Kenaupark (35%) en Amsterdamse vaart/wokrestaurant (14%)	resp. 33,3%, 58,5%, 71%, 31,5% en 12,6%	overlast is op alle locaties met 21% gedaald	De gemeente maakt gebruik van externe gegevens (Politie) waarvan in redelijkheid mag worden aangenomen dat deze deugdelijk tot stand zijn gekomen. Deze gegevens worden voor meerdere doeleinden en door meerdere (lokale) overheden gebruikt. Daarnaast is van belang hoe de landelijke lijn t.a.v. dit gegeven binnen de G-31 is.
Investering Stedelijk Vernieuwing:				
MOP28 (OPH34)	Aantal omzettingen woningen huur/koop	2850	voorlopig 3180	De gemeente maakt gebruik van externe gegevens (Cocensus) waarvan in redelijkheid mag

MOP	Omschrijving	Afspraak	Realisatie	Toelichting deugdelijkheid
				worden aangenomen dat deze deugdelijk tot stand zijn gekomen.
MOP31 (OPH36)	Toename aantal volledig toegankelijk woningen	2571	1944	Bij het schrijven van het Ontwikkelingsprogramma Haarlem (OPH) 2005- 2009 en bij de tussentijdse meting in 2007 (Midterm) is door Haarlem een directe relatie gelegd tussen het aantal te realiseren volledig toegankelijke woningen en de woningbouwproductie (zowel uitbreiding als vervanging). Deze relatie is gebaseerd op de bestaande praktijk, waarbij de marktpartijen 80 % van de te realiseren gestapelde nieuwbouw als volledig toegankelijk uitvoert. Met andere woorden de prestatie is een afgeleid getal, waarvoor geen afzonderlijke administratie is ingericht.
Besluit Stadseconomie:				
MOP40 (OPH 41)	Herstructureren bedrijventerrein/aanleg oeververbinding	3,5 ha	3,8 ha	De prestatieafspraken is uitgedrukt in aantal ha te saneren bedrijfsterrein. In de onderhandelingen met het ministerie is gesproken over de oeververbinding die een 'spin off' tot gevolg heeft voor de Waarderpolder. Door het realiseren van de brug is naar onze mening aan de bedoeling van de afspraak voldaan. Het beschikbare budget is derhalve volledig aan de realisatie van de brug besteed.
MOP41 (OPH 42)	Nieuw regionaal bedrijventerrein	5 ha	18 ha	De gemeente participeert in een regionale aanpak. Definitieve opgave vindt plaats in de Monitor Bedrijventerrein in opdracht van het ministerie van EZ. Deze wordt medio april 2010 verwacht.
MOP42 (OPH43)	Minder delicten in wijkwinkelcentra Veiligheidsmaatregelen div locaties	min 5%	min 24%	De gemeente maakt gebruik van externe gegevens (Politie) waarvan in redelijkheid mag worden aangenomen dat deze deugdelijk tot stand zijn gekomen. Deze gegevens worden voor meerdere doeleinden en door meerdere (lokale) overheden gebruikt. Daarnaast is van belang hoe de landelijke lijn t.a.v. dit gegeven is binnen de G-31. Definitieve opgave vindt plaats in de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven die medio mei 2010 wordt verwacht.
MOP43 (OPH44)	Minder aangiftes op 1 (binnenstedelijk) bedrijventerrein	min 25%	min 43%	De gemeente maakt gebruik van externe gegevens (Politie) waarvan in redelijkheid mag worden aangenomen dat deze deugdelijk tot stand zijn gekomen. Deze gegevens worden voor meerdere doeleinden en door meerdere

MOP	Omschrijving	Afspraak	Realisatie	Toelichting deugdelijkheid
				(lokale) overheden gebruikt. Daarnaast is van belang hoe de landelijke lijn t.a.v. dit gegeven is binnen de G-31. Definitieve opgave vindt plaats in de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven die medio mei 2010 wordt verwacht.
MOP48 (OPH46)	Verbetering ondernemers klimaat	6,50%	nog niet bekend	De definitieve opgave wordt na publicatie van BGO gegevens bekend. Deze worden medio april 2010 verwacht. Opdrachtgever van de benchmark BGO is het ministerie van EZ.
MOP 50 (OPH 53)	Economische bereikbaarheid	Vermindering reistijd	afname 1 min.	De gemeente baseert zich op onderzoeksgegevens van Coffeng in de monitor stedelijke bereikbaarheid waarvan de deugdelijke totstandkoming niet tijdig kon worden vastgesteld. De gegevens 2009 worden in 2010 bekend. Zie ook MOP 40.
MOP52a (OPH47)	100 nieuwe (door)starters	100	3658	De definitieve opgave wordt na publicatie van BGO gegevens bekend. Deze worden medio april 2010 verwacht. Opdrachtgever van de benchmark BGO is het ministerie van EZ.
MOP52b (OPH48)	Toename kleinschalige bedrijfshuisvesting	2500m2	6564m2	De gemeente maakt gebruik van externe gegevens (Cocensus) waarvan in redelijkheid mag worden aangenomen dat deze deugdelijk tot stand zijn gekomen.
MOP53a (OPH50)	Structureel 20.000 extra verblijfstoeristen	20.000	gem: 66.515 per jr	De gemeente maakt gebruik van externe gegevens (NIPO) waarvan in redelijkheid mag worden aangenomen dat deze deugdelijk tot stand zijn gekomen. Dezelfde gegevens worden ook voor andere rapportages (bijvoorbeeld aan CBS) gebruikt. Bovendien is van belang hoe de landelijke lijn t.a.v. dit gegeven is binnen de G-31. Definitieve opgave van NIPO (waarvan het CBS gebruik maakt) wordt naar verwachting in april geleverd.
MOP53b (OPH49)	Structureel 100.000 extra dagbezoeken	100.000 extra	190.000 (2008)	De gemeente maakt gebruik van externe gegevens (NIPO) waarvan in redelijkheid mag worden aangenomen dat deze deugdelijk tot stand zijn gekomen. Dezelfde gegevens worden ook voor andere rapportages (bijvoorbeeld aan CBS) gebruikt. Bovendien is van belang hoe de landelijke lijn t.a.v. dit gegeven is binnen de G-31. Definitieve opgave van NIPO (waarvan het CBS gebruik maakt) wordt naar verwachting in april geleverd.

E. Toelichting brede doeluitkering Verkeer en Vervoer (regeling 59B)

In de SISA-verantwoordingsbijlage 2009 zijn er voor de Brede doeluitkering Verkeer en Vervoer (59B) de, op basis van de werkelijke uitgaven, toegekende subsidiebedragen opgenomen. Dit in tegenstelling tot 2008 toen de uitgaven volgens de grondslag voor de subsidie werden vermeld, waarbij geen rekening werd gehouden met subsidiepercentages of subsidieplafonds. De verwachting is dat de nieuwe manier van presenteren een helderder beeld van de provinciale bijdragen geeft.

In 2009 is ook de correctie op de cijfers over 2008 verwerkt, zodat ook cumulatief, over de jaren heen, de verantwoording volgens de nieuwe verantwoordingsystematiek is afgelegd. Dit heeft als gevolg dat er in 2009, door deze correctie, bij een aantal projecten negatieve uitgaven worden verantwoord. De projecten waar deze correctie heeft plaatsgevonden zijn;

- 2007 11374 VPL-Schalkwijk voor de fiets fase 4 (per saldo nog wel positief)
- 2007 19060 Fietsbrug Eindehout
- 2007 19061 aanleg fietspaden Kinderhuissingel (per saldo wel positief)
- 2007 19062 aanleg fietsbrug Kinderhuissingel
- 2008 22753 Kruising Schipholweg/Amerikaweg
- 2008 23412 Veiligheid rond scholen (per saldo wel positief)

Ook staan er in de SISA-verantwoordingsbijlage 2009 (59B) een aantal projecten genoemd, die in het jaar 2008 nog niet in de bijlage hoefden worden opgenomen. In de jaren vóór 2009 zijn er voor deze projecten wel uitgaven gedaan. Om het totaalinzicht te behouden voor de verantwoording naar de provincie, hebben we er voor gekozen voor deze projecten in de kolom “Besteed t.l.v. provinciale/Wgr middelen” ook de uitgaven van vóór 2009 te verantwoorden.

De projecten waar deze correctie heeft plaatsgevonden zijn;

- 2007 11377 30 km maatregelen Ramplaan
- 2007 11378 Staten Bolwerk, fietsvoorzieningen
- 2008 22750 Fietsoversteek Merovingenstraat
- 2008 23828 Vrijliggende fietspaden Vlaamseweg

Voor een aantal projecten welke in 2009 zijn gestart, wordt er geen geld verantwoord in de bijlage. De reden hiervoor is dat er, hoewel er wel is aanbesteed, nog geen facturen zijn ontvangen in het boekjaar 2009, en er dus geen uitgaven zijn verantwoord op deze projecten. Het gaat hierbij met name om de volgende projecten;

- 2008 68215 1000 extra fietsplaatsen Stationsplein
- 2009 7318 Fietsdoorsteek Garenkokerskade
- 2009 20372 Afsluiten kop Nederlandlaan voor autoverkeer
- 2009 29364 Kampersingel
- 2009 30643 Fietspad Badmintonpad
- 2009 30689 Vondelweg (ventweg)
- 2009 30703 Herinr. Ring Meerwijk, Erasmuslaan/M.L.Kinglaan
- 2009 30683 Streetwise (2009)

Bijlage 5.8 Begrotingscriteria rechtmatigheid

In deze bijlage zijn de criteria zoals gepubliceerd door het platform rechtmatigheid opgenomen. Daarbij tevens is aangegeven hoe de accountant voor de rechtmatigheidsbeoordeling met deze criteria omgaat.

Begrotingsoverschrijdingen

1. Kostenoverschrijdingen worden als rechtmatig beschouwd behalve als deze niet passen binnen het bestaande beleid.

Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid

2. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten, bijvoorbeeld via kostendekkende omzet (heffingen, huur) via egalisereserves of via subsidies.

Deze overschrijdingen worden geaccepteerd (passend binnen het beleid).

3. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en een gevolg zijn van interne factoren zoals bijvoorbeeld:

- doorberekening van indirecte kosten, onder voorwaarde dat de totale apparaatskosten zoals verantwoord op de kostenplaatsen niet worden overschreden;
- kapitaallasten, onder voorwaarde dat de investeringskredieten door de raad zijn geautoriseerd (overschrijding van kredieten: zie bij 5);
- overschrijdingen als gevolg van abusievelijke fouten in de begroting;
- dotaties aan voorzieningen die verplicht zijn op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Vaak blijken dergelijke zaken pas bij het opmaken van de jaarrekening. Deze overschrijdingen worden geaccepteerd (passend binnen het beleid).

4. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en die in verband met het tijdstip van het ontstaan ervan, niet tijdig aan de raad konden worden gerapporteerd, die niet meer binnen het budget kunnen worden gecompenseerd en die worden veroorzaakt door (externe) factoren zoals bijvoorbeeld:

- een open einde (subsidie)regeling;
- faillissement van debiteuren / vorderingen die niet geïnd konden worden;
- wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving met financiële consequenties;
- aanpassingen in het gemeentefonds;
- uitgaven van gemeenschappelijke regelingen;
- realisatie op begrote subsidieverwachtingen;
- de rente-ontwikkeling op de kapitaalmarkt;
- strategische grondaankopen;
- klimaatomstandigheden, bijvoorbeeld een overschrijding van het budget gladheidbestrijding als gevolg van sneeuwval;
- uitgaven die naar hun aard onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar zijn.

Vaak blijken dergelijke zaken pas bij het opmaken van de jaarrekening. Deze overschrijdingen worden geaccepteerd (passend binnen het beleid).

5. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en ten onrechte niet tijdig niet aan de raad zijn gerapporteerd.

Bijvoorbeeld:

- een verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse gegevens al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend;
- idem met betrekking tot overschrijding van een investeringskrediet.

Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd. Doordat deze overschrijdingen binnen het bestaande beleid vallen, kunnen deze bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd.

Begrotingsoverschrijdingen niet passend binnen het bestaande beleid

6. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en die achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd.
Bijvoorbeeld een naheffingsaanslag die na nader onderzoek door de belastingdienst wordt opgelegd, of een boete / schadevergoeding die na een bezwaar- en beroepprocedure aan de gemeente wordt opgelegd.
In de praktijk zal het meestal gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving, waar de gemeente zich, eventueel na een gerechtelijke uitspraak, bij zal hebben neer te leggen.
Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd.
De overschrijdingen kunnen door de raad bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd.
Doordat de overschrijdingen niet binnen het bestaande beleid vallen, kan de raad er voor kiezen het college te vragen om een indemniteitsbesluit voor te bereiden.

7. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor ook geen door de raad goedgekeurde begrotingsaanpassingen aanwezig zijn.
Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk ruimer geïnterpreteerd en toegepast dan in de regelgeving.
Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd.
De overschrijdingen kunnen door de raad bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd.
Doordat de overschrijdingen niet binnen het bestaande beleid vallen, kunt u er voor kiezen het college te vragen om een indemniteitsbesluit voor te bereiden.

Conform deze criteria worden onderstaand de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten (na wijziging) naar rechtmatigheid toegelicht:

Programma 3 Zorgzame Samenleving

- Cat De lasten van het programma zijn € 2.705.000 hoger t.o.v. de gewijzigde begroting.
Dit wordt in hoofdzaak veroorzaakt doordat dit jaar, de middelen die van het rijk ontvangen zijn in het kader van het grote Stedenbeleid (de zogenaamde GSB-middelen) dienen te worden afgerekend. Dat betekent dat van alle dossiers de prestaties zijn geïnterpreteerd en zijn gekoppeld aan de gemeentelijke uitgaven vanaf 2007. Deze herschikking heeft er toe geleid dat uitgaven die al deels in voorgaande jaren zijn uitgevoerd thans alsnog zijn verantwoord. Tegenover de hogere lasten staat een direct gerelateerde hogere bijdrage. Per saldo is er sprake van een voordeel van ruim € 1,5 miljoen.
- 2 *Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten.*

Programma 4 Maatschappelijke Ontwikkeling

- Cat De lasten van het programma zijn € 3.051.000 hoger t.o.v. de gewijzigde begroting.
Dit wordt in hoofdzaak veroorzaakt door een extra afschrijving op het sportpark Nol Houtkamp ad € 3.350.000. Deze extra last wordt echter gecompenseerd door een evenredige bijdrage uit de grondexploitatie. Daarnaast is extra afgeschreven op de boekwaarde van de VMBO-scholen in verband met het later ontvangen van baten uit verkopen (€ 1.250.000).
Tegenover de hogere lasten staan € 8,2 hogere baten, waarvan € 6,1 miljoen direct gerelateerde hogere baten tengevolge van de hiervoor genoemde bijdrage uit de grondexploitatie Nol Houtkamp en uit vanwege de herschikking van GSB-middelen van ruim € 2,8 miljoen.
- 2 *Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten.*

Programma 5 Wonen, Wijken en Stedelijke Ontwikkeling

- Cat De lasten van het programma zijn € 5.137.000 hoger t.o.v. de gewijzigde begroting.
Dit wordt in hoofdzaak veroorzaakt door het treffen van een voorziening dubieuze debiteuren Schalkstad ad € 5.350.000. Onder de baten is echter een gelijk direct gerelateerd bedrag aan vordering geraamd, waardoor de extra last per saldo budgettair-neutraal is. Ook

zijn er voorzieningen getroffen voor verwachte verliezen van de grondexploitatie Badmintonpad en Spoorzone ad € 2.229.000 Dit bedrag wordt onttrokken aan de reserve grondexploitatie.

- 2 *Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten.*

Programma 6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie

Cat De lasten van het programma zijn € 227.000 hoger t.o.v. de gewijzigde begroting. Dit wordt in hoofdzaak veroorzaakt door niet geraamde huursubsidies aan de bibliotheek en de schouwburg van in totaal € 1.062.000. De direct gerelateerde hogere opbrengsten uit verhuur zijn echter bij beleidsveld 5.4 vastgoed ook niet geraamd. De hogere lasten en baten zijn daarom budgettair-neutraal.

- 2 en 3 *Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten.*

Programma 7 Werk en Inkomen

Cat De lasten van het programma zijn € 2.196.000 hoger t.o.v. de gewijzigde begroting. Dit wordt in hoofdzaak veroorzaakt door meer uitgevoerde activiteiten in het kader van re-integratie en workfirst ad € 3.167.000 die gefinancierd zijn uit de zogenaamde "meeneemregeling". Onder de baten is hiervoor een hogere bijdrage van € 3.610.000 verantwoord.

- 2 *Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten.*

Programma 8 Bereikbaarheid en mobiliteit

Cat De lasten van het programma zijn € 20.000 hoger t.o.v. de gewijzigde begroting. Dit wordt in hoofdzaak veroorzaakt door hogere onderhoudskosten van het parkeren (€ 242.000) en vanwege de inzet van meer uren op het beleidsveld autoverkeer en verkeersveiligheid. De baten zijn € 500.000 lager vanwege tegenvallende opbrengsten uit parkeren ad € 671.000.

- 2 *Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten.*

Programma 9 Kwaliteit fysieke leefomgeving

Cat De lasten van het programma zijn € 19.351.000 hoger t.o.v. de gewijzigde begroting. Dit wordt in hoofdzaak verantwoord door uitgevoerde IP-werken (€ 14,078 mln.), waar een direct gerelateerd bedrag aan baten van € 12,9 miljoen tegenover staat. Voorts is voor € 2,7 miljoen werken uitgevoerd, die niet geraamd zijn, maar waar een direct gerelateerde niet geraamde BDU bijdragen van € 2,7 miljoen tegenover staat. Tenslotte heeft een eenmalige afschrijving plaatsgevonden vanwege renteverliezen van € 1,22 miljoen voor het project Land in Zicht.

- 2 en 3 *Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten.*

Programma 10 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Cat Binnen programma 10 is voor € 4.338.000 meer aan reserves toegevoegd dan geraamd. De oorzaak is gelegen in het feit dat een aantal voorzieningen, die met instemming van de raad zijn ingesteld, meer het karakter van een reserve hebben en nu omgezet zijn naar een reserve.

- 2 *Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid*

Bijlage 5.9 Uitwerking bestemmingsvoorstel

Specificatie voorstellen	
Onderbouwing voorstel A: budgetoverheveling	Bedrag
<p>Toelichting algemeen</p> <p>Bij het afsluiten van de jaarrekening 2009 is getoetst of er incidentele budgetten resterend zijn, waarvan de prestaties nog niet (geheel) geleverd zijn in 2009. Om te voorkomen dat deze budgetten niet meer beschikbaar zijn en er opnieuw budget aangevraagd moet worden, stelt het college aan de raad voor om deze budgetten toe te voegen aan de algemene reserve. Tevens wordt voorgesteld om het college te machtigen deze overgehevelde middelen in 2010 aan deze reserve te onttrekken en weer toe te voegen aan de desbetreffende budgetten.</p>	
Toelichting per onderwerp	Bedrag
<p>Programma 2, Beleidsveld Integrale vergunningverlening en handhaving</p> <p>Van het restant-budget handhaving digitaal parkeren van € 46.000 is € 31.000 nodig om de eenmalige technische kosten voor het aanbieden van producten via het digitale loket, het technisch operationeel maken van de scanauto en het realiseren van een digitale bezoekersregeling en het digitaliseren te dekken.</p>	€ 31.000
<p>Programma 2, Beleidsveld Integrale vergunningverlening en handhaving</p> <p>Van het restant-budget handhaving digitaal parkeren van € 46.000 is € 15.000 nodig ter dekking van de kosten van de communicatiecampagne naar de burger. Aangezien de producten op het digitaal loket pas in 2010 kunnen worden aangeboden kan deze campagne ook pas later starten.</p>	€ 15.000
<p>Programma 2, Beleidsveld Integrale vergunningverlening en handhaving</p> <p>In het project aanwijzen gemeentelijke monumenten is een bedrag van € 91.000 gereserveerd voor de subsidieregeling voor eigenaren van gemeentelijke monumenten. Deze subsidieregeling is in 2009 nog niet toegepast. De middelen zijn echter wel noodzakelijk om het project succesvol te laten verlopen en af te ronden (in 2012).</p>	€ 91.000
<p>Programma 2, Beleidsveld Fysieke veiligheid</p> <p>Binnen het budget rampenbestrijding zijn alle voorgenomen taken uitgevoerd. Doordat in 2009 extra budget beschikbaar was (deels vanuit 2008), blijft er € 70.000 over.</p> <p>Voor het in beeld krijgen van de actuele risiconiveaus en het borgen van Externe Veiligheid binnen het Ruimtelijke Ordeningsbeleid door middel van kennisontwikkeling en fine-tuning van de ruimtelijke planvorming, heeft het Ministerie van VROM via de Provincie Noord-Holland in 2 opeenvolgende tranches (programmafinanciering Externe Veiligheid) geld aan Haarlem beschikbaar gesteld.</p> <p>De tweede tranche loopt eind 2010 af, en we constateren inmiddels een behoorlijke stroomversnelling in de ambtelijke kennisontwikkeling zowel op het gebied van risicobewustzijn als op het gebied van de toe te passen wetgeving.</p> <p>Dat laat onverlet dat de twee belangrijkste aspecten van een goede en structurele inbedding van Extern Veiligheidsbeleid nog niet gerealiseerd zijn. Het betreft:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het structureel borgen van aandacht voor Externe veiligheid binnen de werkprocessen van Ruimtelijke Ordening, • het zekeren van de samenwerking met onze belangrijkste partner, de Veiligheidsregio Kennemerland. <p>Het goed op de rit zetten van deze twee doorslaggevende aspecten vraagt nog behoorlijk wat inspanning, en staat voor 2010 op de agenda. Het leeuwendeel van de voor 2010 aangevraagde subsidie is voor deze 2 projecten bestemd (72.500). De onderbenutte middelen vanuit het budget Crisisbeheersing kunnen naar verwachting een substantiële bijdrage leveren aan het realiseren van beide projecten.</p>	€ 70.000
<p>Programma 4, Beleidsveld Welzijn</p> <p>In het kader van de begroting 2010 is in 2009 door de raad in een motie vastgelegd dat de zogenaamde Kabelgelden besteed moeten worden aan het vastgestelde doel. In 2009 is gestart met de inventarisatie van projecten die aan het doel voldoen. In het eerste kwartaal 2010 komt er een nota om deze projecten voor 2010 vast te leggen.</p>	€ 193.000
Totaal voorstellen A. Budgetoverheveling	€ 400.000

Onderbouwing voorstel B: Bestemmingsvoorstellen in verband afrekening GSB-gelden	Bedrag
<p>Programma 2, Beleidsveld Sociale veiligheid, uitvoering Wet BIBOB</p> <p>In 2009 is een budget beschikbaar gesteld ad € 50.000 in het kader van het Boeven buiten Haarlem. Dit budget is ook besteed en de prestaties zijn geleverd. Het budget is echter uit GSB-gelden gedekt, waarmee geen rekening was gehouden. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 50.000.</p> <p>Voorgesteld wordt dit budget aan te wenden in 2010 inzetten voor de salariskosten van een projectmedewerker. Deze medewerker wordt ingezet bij het uitvoeren van de Wet BIBOB (o.a. de financiële screening) op de binnen het beleid vastgestelde sectoren. De medewerker voert ook werkzaamheden uit voor het opzetten en onderhouden van een goede informatiepositie en samenwerking om activiteiten door de georganiseerde criminaliteit te signaleren en te keren.</p>	€ 50.000
<p>Programma 3, Beleidsveld Sociale samenhang en diversiteit</p> <p>Met betrekking tot voortijdige schoolverlaters is het behalen van de doelstelling vermindering van schooluitval met 40% in 2011 vastgesteld. Gezien de lopende afspraken met partners is afbouw op korte termijn onmogelijk. Het budget hiervoor is onmisbaar.</p>	€ 180.000
<p>Programma 3, Beleidsveld Sociale samenhang en diversiteit</p> <p>Betreft implementatie van beleid huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland. Het gaat om het realiseren van 17 ambities voor preventie en hulpverlening zodat huiselijk geweld effectief wordt bestreden middels een integrale regionale systeemgerichte aanpak.</p> <p>Daarbij is rekening gehouden met dekking van kosten in 2010-2012 uit doorgeschoven GSB-middelen vanuit 2009. Echter het Rijk gaat niet akkoord met deze overheveling. Vanwege de eindafrekening van de GSB-gelden ontstaat binnen de beleidsveld een eenmalig voordeel van € 358.000. Voorgesteld wordt dit bedrag via resultaatbestemming te reserveren.</p>	€ 358.000
Totaal voorstellen B. Bestemmingsvoorstellen in verband afrekening GSB-gelden	€ 588.000

Onderbouwing voorstel C: Bestemming middelen op grond van raadsbesluiten	Bedrag
<p>Programma 7, Beleidsveld Minimabeleid</p> <p>Bij raadsbesluit van 28 januari 2010 is vastgelegd dat € 300.000 aan de bestemmingsreserve minimabeleid zal worden toegevoegd vanwege onderbesteding in 2009. Conform het raadsbesluit wordt nu als onderdeel van het besluit tot bestemming van het rekeningsaldo 2009 voorgesteld dit bedrag aan genoemde reserve toe te voegen.</p>	€ 300.000
Onderbouwing voorstel C: Bestemming middelen op grond van raadsbesluiten	€ 300.000

Onderbouwing voorstel D. Overige bestemmingsvoorstellen	Bedrag
<p>Programma 2, Veiligheid, vergunningen en handhaving</p> <p>Bijdrage VRK</p> <p>Uit de jaarrekening 2009 van de VRK blijkt een tekort van ongeveer € 4.600.000. Door de VRK kan ruim € 1.000.000 gedekt worden uit een aantal bestemmingsreserves en er wordt € 1.400.000 ten laste van de algemene reserves gebracht. Het resterende tekort van € 2.200.000 komt ten laste van de deelnemende gemeenten. Haarlem is (op basis van inwonertal) voor 35% eigenaar van de VRK. Om die reden wordt de bijdrage van Haarlem in het tekort op € 750.000 geraamd.</p> <p>Door het ontbreken van een vastgestelde jaarrekening 2009 VRK én besluitvorming door het bestuur over de verdeling van het tekort, is de door de VRK verstrekte informatie op dit moment ontoereikend voor de gemeente om de juistheid en volledigheid van de informatie vast te stellen. De nu bekende informatie is wel aanleiding voor ons om voorlopig een gedeelte van het rekeningresultaat af te zonderen om een mogelijke hogere bijdrage over 2009 te kunnen dekken. Voor de zomer vindt vaststelling van de jaarrekening 2009 van de VRK plaats. De mogelijkheid bestaat dat op basis van nog te maken keuzes de hogere bijdrage van Haarlem aan de VRK lager uitvalt. Voorgesteld wordt het college te machtigen het verschil dan alsnog te bestemmen voor het minder activeren van de onderhoudslasten (zie onder G).</p>	€ 750.000
<p>Programma 10, Financiën en algemene dekkingsmiddelen</p> <p>Inlopen onderhoudsachterstanden ICT</p> <p>De algemene reserve is de risicoreserve van de gemeente en de reserve om tegenvallers te kunnen opvangen. Er is aanleiding deze reserve te versterken, omdat met name op het gebied van de ICT-infrastructuur er aanzienlijke risico's zijn geconstateerd.</p>	€ 3.500.000

Onderbouwing voorstel D. Overige bestemmingsvoorstellen	Bedrag
<p>Een moderne en goed functionerende ICT infrastructuur (bekabeling en netwerkkapparatuur alsmede centrale apparatuur zoals servers e.d.) en een op haar taak berekende beheerorganisatie zijn absolute voorwaarden voor een betrouwbare bedrijfsvoering en voor het maken van de noodzakelijke digitaliseringsslagen in de komende jaren. Daarmee vormen beide elementen een belangrijke basisvoorwaarde voor de verbetering van de dienstverlening en de efficiency. Een recente inventarisatie heeft uitgewezen dat aanzienlijke risico's worden gelopen, waar het de continuïteit van de bedrijfsvoering betreft. De informatievoorziening aan burger en bedrijven, maar ook ten behoeve van de interne bedrijfsprocessen, kan mogelijk ernstig worden verstoord. En dan is nog niet meegenomen dat GBA, BAG en WABO ook nog aangesloten moeten worden. Daarnaast dienen er nog voorzieningen te worden getroffen om medewerkers te kunnen laten functioneren volgens het concept van ambtenaar 2.0 Het in snel tempo aanpakken van deze risicovolle situatie achten wij noodzakelijk. Dit te meer daar ook de verdere digitalisering nu met voortvarendheid ter hand genomen moet worden omdat de hiervan afhankelijke efficiency en formatievermindering alleen dan kan worden gerealiseerd.</p>	
<p>Incidentele bijdrage in de kosten van evenementen 2010 De economische crisis heeft ook een flinke impact op evenementen en festivals. Sommige evenementen hebben incidenteel een extra bijdrage nodig om een moeilijke periode te kunnen overbruggen. Met name de veiligheidseisen zijn (te) hoog waardoor de kosten fors oplopen. Voorgesteld wordt om hiervoor € 100.000 te bestemmen.</p>	€ 100.000
<p>Programma 10, Financiën en algemene dekkingsmiddelen Onderhoudslasten niet meer activeren Dit bestemmingsvoorstel vloeit voort uit de eerder vastgestelde en aan de raad aangeboden nota solvabiliteit. Daarin is geconstateerd dat veel uitgaven in Haarlem worden geactiveerd, waarvan het beter is die direct uit de begroting te betalen. Door uitgaven te activeren worden de lasten over meerdere jaren verspreid. Het voordeel hiervan is dat er op de korte termijn geïnvesteerd kan worden, terwijl de jaarlasten slechts beperkt toenemen. Een nadeel op de lagere termijn is het verslechteren van de solvabiliteit en daarnaast wordt de flexibiliteit van de begroting minder omdat deze voor een groot aantal jaren wordt belast met kapitaallasten.</p> <p>Het activeren van investeringen met maatschappelijk nut, bijvoorbeeld investeringen in (achterstallig) onderhoud of in de infrastructuur, is niet in lijn met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Daar wordt de voorkeur uitgesproken om deze investeringen <u>niet</u> te activeren. Een voordeel is dat de vaste schuld kan worden beperkt. Daarnaast wordt de flexibiliteit van de begroting vergroot wanneer investeringen niet worden geactiveerd:</p> <p>Om dit gefaseerd mogelijk te maken dient er budgettaire ruimte gemaakt te worden om al het onderhoud zoveel mogelijk ten laste van onderhoudsbudgetten en -voorzieningen te brengen. Uit financiële overwegingen is het niet mogelijk om nu alle investeringen met maatschappelijk nut niet meer te activeren.</p> <p>Voorgesteld wordt hiervoor een bedrag van € 4.936.000 te bestemmen.</p>	€ 4.936.000
Totaal voorstellen D. Overige bestemmingsvoorstellen	€9.286.000

Bijlage 5.10 Verantwoordingsinformatie MPG

Met ingang van 2009 ontvangt de raad het Meerjarenperspectief Grondexploitatie (MPG) als bijlage bij de kadernota. Dit is een van de adviezen die de projectgroep 'informatiewaarde MPG' in 2009 heeft gedaan aan het college.

De verantwoordingsinformatie die voorheen in het MPG stond staat nu in de paragraaf grondbeleid in deel 3 van dit jaarverslag, en in onderstaande tabel. In het MPG 2010 worden de grondexploitaties verder toegelicht en is een vooruitblik naar de komende jaren opgenomen.

LEGENDA	
😊	verbetering
😐	behoeft aandacht
😞	verslechtering
-	geen bijzonderheden

N.B. De legenda van de verkeerslichten bij de grondexploitaties is anders dan die bij de 10 programma's elders in dit jaarverslag. De reden hiervoor is dat grondexploitaties zich over meerdere jaren uitstrekken en dat een oordeel wordt gegeven hoe de planning en de financiën van de exploitatie zich verhouden tot de gehele looptijd van de exploitatie.

Bij de 10 programma's daarentegen, wordt primair over het verantwoordingsjaar gerapporteerd of de doelen en prestaties al dan niet zijn gerealiseerd.

Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven van de complexen hoofdstuk I		NB opbrengsten worden negatief weergegeven										
Complex nummer	geopende grondexploitatie	Omschrijving	Boekwaarde ultimo 2008	mutaties 2009	Boekwaarde ultimo 2009	Prognose eindresultaat MPG2009	Prognose eindresultaat MPG2010	Mutatie 2009 voorziening toekomstige verliezen	Progn nog te invest	Jaar gereed	Beoordeling: Tijd	Beoordeling: Geld
Zelfstandige complexen												
017	ja	Ripperda	1.095.974	1.190.801	2.286.774	-3.190.048	-3.850.261		3.050.219	2013	😊	😊
014	ja	Raaks	8.338.807	-10.386.805	-2.047.997	-2.150.743	-2.396.003		6.056.715	2015	😊	-
079	ja	Deli	1.482.885	3.892.167	5.375.052	-36.427	-26.919		3.522.610	2015	😊	😊
157	ja	Badmintonpad	336.000	-1.129.354	-793.354	1.108.979	2.347.462	1.238.483	4.888.994	2013	😊	😊
Subtitl Zelfstandige complexen			11.253.666	-6.433.191	4.820.475	-4.268.238	-3.925.721	1.238.483	17.518.538			
FUCA												
027	ja	Amsterdamse Buurt	2.461.754	175.680	2.637.435	1.910.044	2.012.198	102.155	301.828	2011	-	-
028	ja	Leidse Buurt c.a.	1.504.324	741.078	2.245.402	794.610	672.636	-121.974	1.210.141	2011	-	-
029	ja	Wisselwoningen	-686.491	-34.091	-720.579	-686.380	-720.364	-33.985	226	2011	-	-
Subtitl FUCA			3.279.587	882.667	4.162.258	2.018.274	1.964.470	-53.804	1.512.195			
Programma Waarderpolder												
001		WP Revit. Nader te verdelen	-65.274	65.274	0	-65.271	0		0	2009	-	-
002		WP Revit. Oostpoort II	-769	769	0	-767	0		0	2009	-	-
003		WP Revit. Algemeen	-1.223.833	1.223.833	0	-1.223.829	0		0	2009	-	-
004		WP Niet Revit. Zuid West (EBH)	9.413.484	-9.413.484	0	9.413.482	0		0	2009	-	-
005	ja	WP Revit. Noord Oost	1.785.436	2.168.569	3.954.004	3.726.858	5.536.113		4.231.241	n.v.t.	😊	😊
006		WP Revit. Rommelterreintjes	-1.877.020	1.877.020	0	-1.877.021	0		0	2009	-	-
007	ja	WP Revit. Noord West	367.501	-313.599	53.899	4.854.015	-1.306.270		538.118	n.v.t.	😊	-
010	ja	WP Revit. Zuid West (EBH)	2.356.841	-283.004	2.073.836	-6.044.576	-3.119.648		231.700	n.v.t.	😊	-
098	ja	WP Niet Revit./ VEREVENINGSEXPLOITATIE	-20.346.077	9.167.550	-11.178.527	-20.325.124	-15.729.309	-3.000.000		2009	-	-
Subtitl Waarderpolder/EBH			-9.589.711	4.492.930	-5.096.788	-11.542.233	-14.619.114	-3.000.000	5.001.059			
Programma Schalkwijk 2000+												
048	verz	Schalkwijk 2000 Programma	773.352	-2.638.018	-1.864.666	9.493.383	3.969.903		7.149.148	2016	-	😊
035		Monacopad	213.644	-213.643	0	0	0		0	2009	-	-
036	ja	Europawijk-Zuid	-4.025	-1.564.299	-1.568.324	-43.728	344.912		7.285.750	2013	😊	-
037	ja	023 Haarlem	-1.700.711	1.911.342	210.631	-13.948.728	-13.875.625		5.253.697	2015	😊	-
041	ja	Schalkstad	4.818.234	537.318	5.355.552	-6.877.613	5.780.276		n.v.t.	n.v.t.	😊	😊
042	ja	Aziëweg	7.106.179	471.553	7.577.732	1.299.839	3.090.933		n.v.t.	n.v.t.	😊	😊
043	ja	Meerwijk Centrum	3.009.702	1.199.615	4.209.317	5.490.572	4.472.580		2.641.372	2013	-	😊
047		Schoolenaer	-3.157.401	3.157.401	0	0	0		0	2009	-	-
099	ja	Doctorshof	-4.275.377	-165.874	-4.441.251	-3.458.034	-3.686.949		50.000	2010	-	😊
040	ja	Nederlandlaan	69.860	-492.392	-422.532	19.756	-20.195		1.304.970	2010	😊	-
044		Molenwijk	-96.986	-33.374	-130.360		-130.360		n.v.t.	n.v.t.	-	-
Subtitl Schalkwijk			6.756.470	2.169.629	8.926.099	-8.024.553	-54.525	0	23.684.937			
Programma Spoorzone												
110	verz	Spoorzone Programma	2.289.084	-2.289.084	0	1.433.412	0	1.089.648	n.v.t.	n.v.t.	-	😊
009	ja	Spoorzone Oostpoort Oost fase I	-36.589	-1.829	-38.420	-36.590	738.723			2009	-	-

Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven van de complexen hoofdstuk I		NB opbrengsten worden negatief weergegeven										
Complex nummer	geopende grondexploitatie	Omschrijving	Boekwaarde ultimo 2008	mutaties 2009	Boekwaarde ultimo 2009	Prognose eindresultaat MPGZ009	Prognose eindresultaat MPGZ010	Mutatie 2009 voorziening toekomstige verliezen	Progn nog te invest	Jaar gereed	Beoordeling: Tijd	Beoordeling: Geld
115	ja	Spoorzone Oostpoort Oost Fase II	653.558	1.053.176	1.706.734	-7.724.318	-4.009.638			n.v.t.	⊖	⊖
031	ja	Spoorzone Oostpoort Oost fase III (Stadion)	1.825.810	127.196	1.953.004	1.971.522	1.892.411	127.194	0	2009	⊖	⊖
094	ja	Spoorzone Oostpoort West	8.549.210	-893.548	7.655.662	-983.832	-1.096.203			n.v.t.	-	⊖
113	ja	Spoorzone Scheepsmakerskwartier	2.734.578	192.816	2.927.394	-229.719	1.922.185			n.v.t.	⊖	⊖
111		Spoorzone Stationsplein	205.050	-205.050	0		0	10.253	0	2009	-	-
112		Spoorzone Gonnetstraat	259.121	-259.121	0		0	76.480	0	2009	-	-
117		Spoorzone Oostpoort Oost Fase IV	85.913	-85.913	0		0	4.296	0	2009	-	-
119		Spoorzone Rondje Bolwerken	63.752	-63.752	0		0	20.089	0	2009	-	-
Subttl Spoorzone			16.629.485	-2.425.108	14.204.375	-5.569.525	-552.521	1.327.960	0			
Programma Delftwijk												
130	verz	Delftwijk Programma	-4.330.919	-2.680.861	-7.011.780	-7.076.189	-7.690.278		4.798.630	2017	-	-
131	ja	Delftwijk Delftlaan Noord	290.721	142.903	433.624	24.025	178.015		2.108.119	2012	⊖	⊖
132	ja	Delftwijk Slauerhofstraat	421.824	518.336	940.160	49.829	122.857		852.721	2012	⊖	⊖
133	ja	Delftwijk Marsmanplein	2.810.440	553.488	3.363.928	21.303	276.814		796.886	2012	⊖	⊖
134	ja	Delftwijk Middengebied	524.111	198.271	722.382	6.555.506	6.778.004		6.958.865	2013	⊖	⊖
135		Delftplein	27.568	1.378	28.946		28.946		0	n.v.t.	-	-
136	ja	Delftwijk Delftlaan Zuid	0	0	0	109.389	82.074		1.513.584	2014	⊖	⊖
137	ja	Delftwijk Van Moerkerkenstraat	0	0	0	93.044	8.009		1.274.644	2014	⊖	⊖
138	ja	Delftwijk A. vd Leeuwstraat	0	0	0	243.608	102.762		2.087.225	2015	⊖	⊖
156	ja	Vondelweg	62.431	162.938	225.367	-73.979	113.554		539.898	2010	⊖	⊖
Subttl Delftwijk			-193.824	-1.103.547	-1.297.373	-53.464	758	0	20.930.572			
Zomerzone												
							0					
140	verz	Zomerzone programma	-2.817	1.509	-1.308		-1.308				-	-
091	ja	DSK	-3.109.257	814.931	-2.294.326	-1.119.544	-694.112		4.629.787	2015	⊖	⊖
141	ja	Zomerzone Zuidstrook	137.618	20.977	158.596	-925	0		10.787.616	2017	⊖	⊖
019		Oorkondelaan/Pladellastraat RB 12/2003	622.985	-622.985	0		0				-	-
Subttl Zomerzone			-2.351.470	214.431	-2.137.037	-1.120.469	-695.420	0	15.417.403			
Hoofdstuk 1 overigen												
011		Recreatiegebied Haarlem Noord	959.184	48.718	1.007.902						-	-
021		Westelijke Randweg (volkstuinten)	157.306	9.211	166.517						-	-
022		Pieter Wantelaan	188.893	-188.893	0			-1.422.851			-	⊖
032		Houtmarkt 7 Fietsz'n fabriek	4.504.002	316.724	4.820.726			316.724			-	⊖
096		Leidsevaart 362	196.187	11.759	207.946						-	⊖
Subttl Hoofdstuk 1 overigen			6.005.572	197.519	6.203.092	0	0	-1.106.127	0			
Totaal ho 1 gronden en complexen			31.789.774	-2.004.669	29.785.101	-28.560.209	-17.882.074	-1.593.488	84.064.704			
		Correctie 2008 brandveilig Waarderhaven						-87.478				
		Vrijval voorziening uit te voeren werken						-159.745				
		Dotatie bestemmingsreserve Scholen, RB 092/2007						-1.238.483				
		Optimalisatie Spoorzone (conform Coalitieakkoord en begroting 2008)						1.000.000				
		Toevoeging aan Algemene reserve (conform Kadernota 2005)						500.000				
Totaal Hoofdstuk 1			31.789.774	-2.004.669	29.785.101	-28.560.209	-17.882.074	-1.579.194	84.064.704			
								mutaties Reserve GrEx 2009	-1.579.194			
								stand Reserve GrEx ultimo 2008	-897.057			
								stand Reserve GrEx ultimo 2009	-2.476.252			

Bijlage 5.11 Stand van zaken uitvoering coalitieakkoord 2006 - 2010

Dit overzicht laat alleen die afspraken uit het Coalitieakkoord zien die begin 2009 (nog) niet waren gerealiseerd. Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar bijlage 4 uit de kadernota 2009.

In de kolom Nr staat het eerste cijfer voor het nummer van de paragraaf uit het Coalitieakkoord en zijn de volgende twee cijfers het volgnummer daarbinnen. Vanaf nummer 1001 vormen de eerste twee cijfers het paragraafnummer. De afspraken in het overzicht zijn in dezelfde volgorde als die in het Coalitieakkoord gesorteerd, beginnend met paragraaf 2 daarvan (paragraaf 1 bevatte geen afspraken).

In de kolom Ph is aangegeven welke portefeuillehouder primair verantwoordelijk is voor de uitvoering van de betreffende afspraak. BS is burgemeester B. Schneiders, CV is wethouder C. van Velzen, HM is wethouder H. van der Molen, JN is wethouder J. Nieuwenburg en MD is wethouder M. Divendal.

Nr	Onderwerp	Ph	Prg	KN 2009	JV 2009	Stand van zaken per 31 januari 2010
301	Minder taken voor de ambtelijke organisatie;	CV	10	☺	☺	De in het coalitieakkoord vastgestelde taakvermindering en met name de daaruit voortvloeiende formatiereductie heeft geheel volgens planning in de afgelopen coalitie jaren zijn beslag gekregen.
304	Geconcentreerde centrale inkoop op zoveel mogelijk terreinen;	CV	10	☺	☺	Toelichting Kadernota 2009: De hoofdafdeling Middelen & services werkt het actieplan uit. Het actieplan is in concept gereed, maar er is nog geen besluitvorming. Dit wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2009. Stand van zaken eind 2009: In praktijk wordt het grootste deel van de Europese aanbestedingen via team Inkoop & Aanbestedingen uitgevoerd. De formele inbedding daarvan in beleid en procedures en moet nog vastgesteld worden. Daarnaast vindt er een professionalisering van de gemeentelijke inkoopfunctie plaats die in 2010 zijn beslag zal krijgen.
308	Een verhoogde uitstroom uit de bijstand;	HM	7	☹	☺	Het bestand is in 2009 gestabiliseerd op circa 2.450.
312	Het afschrijven van personeelslasten op investeringsprojecten wordt op termijn beëindigd. Het aantal fte's in de begroting waarvoor geen reguliere dekking bestaat, wordt in deze periode gehalveerd (minus 45 fte's).	CV	10	☺	☺	Op 28 augustus 2008 heeft de Raad ingestemd met de nota "Activeren personeelskosten: noodzaak of keuze?". In deze nota is voorgesteld de uitgaven van de initiatief- en definitiefase niet meer te activeren. Hiervoor is in 2010 € 600.000 beschikbaar. Ter uitvoering van de nota "Activeren personeelskosten: noodzaak of keuze?" is een initiatievenlijst opgesteld. De initiatievenlijst is in januari 2010 vastgesteld door de directie. De uitgaven van de initiatieffase en de definitiefase van de projecten genoemd in de initiatievenlijst wordt niet meer geactiveerd. De nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening maakt het mogelijk kosten te verhalen op basis van anterieure overeenkomsten. Initiatieven die leiden tot een anterieure overeenkomst en dus tot kostenverhaal zijn budgetneutraal. Daarnaast is het voorstel beter te rapporteren en nacalculeren over de VAT-kosten ((voorbereiding, administratie en toezicht) bij projecten.

Nr	Onderwerp	Ph	Prg	KN 2009	JV 2009	Stand van zaken per 31 januari 2010
402	Als gevolg van taakvermindering en de inzet van strategisch personeelsbeleid wordt de organisatie verkleind. Er worden minder projecten uitgevoerd, er wordt gekozen voor een vertraging van de verwerking van bestemmingsplannen, de strategische capaciteit van de organisatie zal worden verminderd, het milieubeleid zal zich beperken tot haar wettelijke taken. Dat betekent minder arbeidsplaatsen bij alle sectoren (zie bijlage 1);	CV	10	☹	☹	Ten opzichte van het moment van opstellen van het Coalitieakkoord is de situatie nu totaal anders. Er worden meer projecten uitgevoerd en deze zijn sterk gericht op uitvoering en onderhoud. De invoering van de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening laat een vertraging van de verwerking van bestemmingsplannen niet toe; er heeft een omvangrijke inhaalslag plaatsgevonden. Het vastgestelde plan van aanpak Haarlem Klimaatneutraal heeft het milieubeleid juist geïntensiveerd in plaats van beperkt. Dit heeft geleid tot uitbreiding met 4 formatieplaatsen. Dit alles neemt niet weg dat de bedoelde tendens uit deze actie voor de toekomst zal worden gehandhaafd.
505	Er komt een onderzoek naar de mogelijkheden voor regulering van de teelt en de aanvoer van softdrugs voor coffeshops. Dit met het oog op voorkoming van criminaliteit en verbetering van toezicht op de volksgezondheid;	BS	2	☹	☹	Dit onderzoek wordt niet gedaan, aangezien hier sprake is van landelijke beleid en het niet mogelijk is om stedelijk beleid te voeren. Wel wordt actief toezicht gehouden op de voorwaarden in de vergunning.
606	Met de provincie wordt onderzocht of de totstandkoming van Station Haarlem-West (ter vervanging van station Overveen) financieel haalbaar is. Dit station zal de bereikbaarheid vergroten voor de vele studenten van INHOLLAND en het NOVA-college;	MD	8	☹	☹	In het antwoord op schriftelijke vragen van fracties is aangegeven dat station Haarlem-west niet gerealiseerd zal kunnen worden. Zie BIS 2007/120294. Komt vanuit de Provincie/Rijk niet voor financiering in aanmerking
608	Voor een euro heen en terug minimaal op de koopavonden, zaterdag en koopzondagen. In overleg met Connexxion en de provincie wordt een actie gestart ter stimulering van het busvervoer, met daaraan gekoppeld een aantrekkelijke prijs voor museum, (kinder)theater en horecabezoek. Uitgangspunt van het project is dat het zichzelf financiert;	MD	8	☺	☺	Bij de beantwoording van de motie bereikbaarheid (BIS WZ/OGV 2009/191113) is onder het kopje "Bereikbaarheid Haarlem - uitvoeren eurobus experiment" uitgebreid ingegaan op dit onderwerp. Nadat het nieuwe Stationsplein in gebruik is genomen en de OV-chipkaart is ingevoerd wordt in samenhang met nieuwe tarieven opnieuw met de Provincie onderhandeld. Wel geeft de Provincie aan dat de hiermee gepaard gaande kosten voor rekening van Haarlem dienen te komen.
609	Haarlem zet in op versterking van de regionale samenwerking in de regio (Noordvleugel, ROA) op het terrein van verkeer en vervoer. Om onder meer het uitgaansleven te stimuleren wordt gewerkt aan de verbetering van het openbaar vervoer in de nacht.	MD	8	☺	☺	Ook de provincie laat merken open te staan om Haarlem op het nachtnet van de NS aan te sluiten. Tot op heden is het standpunt van de NS niet veranderd. Maar Haarlem zal in de overleggen met de NS de wens van een vorm van nachtreinen blijven inbrengen.
703	Waar mogelijk zal een koppeling worden gemaakt tussen het inhalen van achterstallig onderhoud en het weer aan het werk krijgen van Haarlemmers met een uitkering, bijvoorbeeld via Paswerk;	HM	7	☹	☹	Hoewel er bijstandsgerechtigden werken in het onderhoud, zullen de ambities in het Coalitieakkoord qua aantallen niet worden gerealiseerd.
707	De verkeerssituatie op de dijk in Spaarndam blijft een belangrijk aandachtspunt voor de leefbaarheid aldaar. Waar mogelijk wordt de situatie in overleg met de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude verbeterd. Parkeermogelijkheden worden alleen op de Kerklaan verder onderzocht;	MD	8	☺	☺	In het meerjarenplan van OGV is € 100.000 gereserveerd t.b.v. de realisatie van een parkeerterrein aan de Kerklaan. Inmiddels is een "next best" oplossing bedacht voor het aanbrengen van een flitspaal ter hoogte van Spaardam West in de richting van Haarlem en één op de Lagedijk in de richting van Penningsveer, beiden gedurende de avondspits. Daarmee wordt het overgrote deel van het doorgaande verkeer geweerd. Door het op deze wijze weren van het doorgaande verkeer, wordt voldoende ruimte gecreëerd in de verkeersdruk om de toename van autobewegingen na het realiseren van. SpaarneBuiten op te kunnen vangen, zonder dat de totale verkeersdruk toeneemt ten

Nr	Onderwerp	Ph	Prg	KN 2009	JV 2009	Stand van zaken per 31 januari 2010
						opzichte van de huidige situatie.
801,1	Met inachtneming van de geformuleerde uitgangspunten wordt zoveel mogelijk vastgehouden aan de gemaakte afspraken met de Rijksoverheid vastgelegd in het Ontwikkelingsprogramma Haarlem (duur 2005-2009): bouw van minimaal 4.100 nieuwbouwwoningen (uitbreidingsnieuwbouw) in de stad, herstructurering met sloop/nieuwbouw van minimaal 900 woningen.	JN	5	☹	☺	De bouwopgave voor Haarlem (netto productie van 5.000 woningen over de jaren 2005 t/m 2009) is fors. Op dit moment is een productie van 3.840 woningen (incl. vervanging) gerealiseerd. In de pijplijn zitten nog ca. 1.100 woningen (in aanbouw). Het aantal van 5.000 gerealiseerde woningen eind 2009 is niet gehaald. Oorzaak: verslechterd aanbestedingsklimaat, de gewijzigde marktomstandigheden en bovenal de economische crisis. De resterende 1.100 woningen worden naar verwachting uiterlijk in 2011 opgeleverd.
801,2	Het verder toegankelijk maken van minimaal 2571 woningen		5	☺	☺	Realisatie is gekoppeld aan de gerealiseerde nieuwbouw. Er zijn veel appartementen gerealiseerd, die voor het merendeel (ruim 80%) volledig toegankelijk zijn. Deze prestatie is met ca. 2.000 toegankelijke woningen derhalve (net) niet gehaald.
902	Bij bestaande ontwikkelingen wordt op zeer korte termijn per project en per fase bij projectontwikkeling de gemeentelijke rol bezien, welke opzet kan leiden tot reductie van ambtelijke inzet of meeropbrengsten voor de gemeente Haarlem. Het college doet hiervan verslag aan de gemeenteraad bij de begroting 2007, in verband met de verdere voortgang en de wijze waarop dat verantwoord is.	JN	10	☺	☺	Zie antwoord 312. De initiatievenlijst leidt tot transparantie van en inzicht in VAT-kosten (voorbereiding, administratie en toezicht) en tot betere sturing op VAT-kosten. Daarnaast leidt het niet meer activeren van de kosten in de initiatieffase en definitiefase tot een verantwoorde afname van geactiveerde personeelskosten op projecten. Op dit moment zijn nog geen lagere VAT kosten gerealiseerd.
907	Er zijn grote zorgen over de plannen van de provincie voor de sloop van het zogenaamde Zwiersgebouw en het ontwerp van een nieuw kantoorgebouw. De vorm, kwaliteit en uitstraling van de geplande nieuwbouw staat op gespannen voet met de welstandseisen die voor dit beschermd stadsgebied gelden. Mede gelet op de rol van de Gemeenteraad bij het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan voor dit gebied, zal het college met de provincie in overleg treden;	JN	5	☺	☺	De provincie heeft het oorspronkelijke bouwplan ingetrokken. In nauw overleg met de gemeente en de stadsbouwmeester ontwikkelt de provincie nieuwe plannen, waarvoor door de gemeente de bestemmingsplannen (Houtplein en Frederikspark) worden aangepast.
1102	Wijkuitvoeringsprogramma's worden - naar analogie van het convenant Binnenstad - geformaliseerd in convenanten;	BW		☺	☺	Wijkuitvoeringsprogramma zijn niet geformaliseerd in convenanten. Het College heeft ervoor gekozen de wijkgerichte aanpak aan te scherpen door met wijkcontracten te gaan werken. Er zijn in deze college periode totaal 10 wijkcontracten afgesloten. De meest recente in 2009. Daarnaast zijn jaarlijks de Stadsdeeluitvoeringsprogramma's verschenen.
1114	Wij bezien hoe maatregelen als Work First ook ten goede kunnen komen aan de sociale sector;	HM	7	☺	☺	De verordening re-integratie Wwb is inmiddels vastgesteld door de raad en wordt uitgewerkt in beleidsregels. Echter: de bezuinigingen op het participatiebudget nopen ons om de ambities bij te stellen.

Nr	Onderwerp	Ph	Prg	KN 2009	JV 2009	Stand van zaken per 31 januari 2010
1118	Locaties zoals scholen, buurthuizen of het dak van een parkeergarage en plekken in de groene ruimte benutten voor sport door multifunctioneel en innovatief ruimtegebruik. Bij herstructurering en nieuwbouw wordt naar creatieve mogelijkheden gezocht, waardoor multifunctionele accommodaties ontstaan;	MD	4	☺	☺	In de nieuwbouw VMBO wordt multifunctioneel gebruik gerealiseerd evenals bij nieuw- en verbouw van basisscholen. Voor het doen van onderzoek naar mogelijkheden voor het multifunctioneel gebruik van gebouwen in Delftwijk is subsidie aangevraagd bij de Provincie (B&W 2010/696)
1301	Mede gekoppeld aan onze verhoogde inspanning op onderhoudsterrein, wordt het bestand aan uitkeringsgerechtigden zo optimaal mogelijk ingezet. Dit geeft mogelijkheden om in de komende jaren respectievelijk 50, 50, 100 en 150 personen extra uit de bijstand regulier werk aan te bieden;	HM	7	☹	☺	Hoewel er bijstandsgerechtigden werken in het onderhoud, zullen de ambities in het Coalitieakkoord qua aantallen niet worden gerealiseerd.
1305	Het creëren van 100 stageplaatsen voor uitkeringsgerechtigden binnen de gemeente, met de mogelijkheid om door te stromen naar vrijkomende vacatures via interne procedures.	HM	7	☺	☺	Het stagebeleid inclusief het realiseren van stageplaatsen voor bijstandsgerechtigden is vastgesteld.
1311	CWI, UWV en sociale dienst en ondersteunende diensten zoals kinderopvang, scholing etc. onderbrengen in één gebouw: uitkeringsgerechtigden en werkzoekenden moeten bij één loket alles kunnen regelen;	HM	7	☺	☺	Gelet op de huidige huisvesting van UWV Werkplein (voorheen CWI en UWV) en de huisvestingsplannen van de gemeente, zijn er nu nog geen mogelijkheden voor gezamenlijke huisvesting. In het kader van de door het kabinet gewenste integrale dienstverlening (bundeling frontoffices SZW en UWV) onderzoeken we de mogelijkheden.

Bijlage 5.12 Overzicht realisatie doelen en prestaties per programma

1	Burger en bestuur	Berap 1	Berap 2	Rekening 2009	Toelichting bij verandering van kleur
1.1	Gemeentelijk bestuur en samenwerking				
1	Zichtbaar lokaal bestuur	😊	😊	😊	
a	Uitbreiding wijkgericht werken met goede zichtbaarheid van het gemeentebestuur	😊	😊	😊	
b	Eik collegelid heeft specifieke bestuurlijke verantwoordelijkheid voor een stadsdeel en onderhoudt daar directe contacten mee	😊	😊	😊	
c	Verbeteren informatie-uitwisseling tussen raad en burgers	😊	😊	😊	
2	Regionale en internationale samenwerking	😊	😊	😊	
a	Continuëren samenwerking binnen Kennemerland en Regionaal Samenwerkingsverband Amsterdam	😊	😊	😊	
b	Participatie in (bestuurlijke) werkgroepen in Metropoolregio Amsterdam	😊	😊	😊	
c	Intensivering samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam	😊	😊	😊	
d	Continuëren jumelages met Angers en Osnabrück en ondersteuning Emir Dag en Mutare	😊	😊	😊	
1.2	Communicatie, participatie en inspraak				
1	Deelname Haarlemmers en organisaties bij wijkgerichte aanpak	😊	😊	😐	Het percentage Haarlemmers dat zelf meedoet aan het verbeteren van de leefbaarheid in de buurt is licht gedaald van 21 naar 19%. Dit is opvallend gezien de wijkcontracten en het succes van het vouchersysteem.
a	Gefaseerd afsluiten van wijkcontracten, gebaseerd op de ervaringen in 2008	😊	😊	😊	
2	Haarlemmers goed geïnformeerd over en betrokken bij nieuw beleid en actuele gebeurtenissen	😊	😊	😐	Ondanks de verbeterde informatie aan de burgers, vindt maar 27% van de burgers dat de gemeente voldoende doet om hen bij belangrijke onderwerpen te betrekken. Het streefpercentage van 30 is niet gehaald.
a	De gemeentelijke informatievoorziening zoals website en stadskrant in samenhang bezien en herontwikkelen (relatie met motie 73)	😊	😊	😊	
b	Peilen mening Haarlemmers over gemeentelijk beleid en uitvoering, o.a. via het digipanel	😊	😊	😊	
1.3	Dienstverlening				
1	Adequate dienstverlening	😊	😊	😊	
a	Verdere invoering van digitale dienstverlening	😊	😊	😊	
b	Sturing op kwaliteitsnormen voor telefonie	😊	😊	😊	
c	Flexibeler inzet dienstverleners Publiekshal	😊	😊	😊	
d	Uitbreiden van het kwaliteitshandvest dienstverlening	😊	😊	😊	
e	Borgen en beheren kwaliteit Gemeentelijke Basis Administratie	😊	😊	😊	
2	Veiligheid, vergunningen en handhaving				
2.1	Sociale veiligheid				
1	Betere veiligheid woon-, werk- en verblijfsomgeving	😊	😊	😊	De onveiligheidsgevoelens van Haarlemmers zijn in 2009 ten opzichte van voorgaande jaren gestegen.
a	Creëren veilige plekken	😊	😊	😊	
b	Creëren veilige woningen	😊	😊	😊	
2	Minder overlast, geweld, en vernielingen in daartoe aangewezen gebieden	😊	😊	😊	
a	Adequate aanpak veelplegers	😊	😊	😊	
b	Aanpak overlast	😊	😊	😊	
c	Uitvoeren Keurmerk Veilig Ondernemen	😊	😊	😊	
3	Minder overlast, geweld, discriminatie en vernielingen door jongeren	😊	😊	😊	Het % bewoners dat aangeeft dat er aandacht moet zijn voor jongerenoverlast is ten opzichte van voorgaande jaren gestegen.
a	Aanpak jeugdgroepen	😊	😊	😊	
b	Creëren van een veilige school	😊	😊	😊	Het percentage leerlingen dat zich onveilig voelt op school is gedaald evenals het percentage personeel dat slachtoffer is van incidenten. De daling zet zich eind 2009 in digipanel onderzoek voort.
c	Aanpak jeugdige veel en meerplegers	😊	😊	😊	In 2009 is het Veiligheidshuis Kennemerland geopend waarin specifiek aandacht voor de aanpak van jeugdige meer- en veelplegers is.
4	Integer ondernemersklimaat in de binnenstad	😊	😊	😊	
a	Toepassing BIBOB	😊	😊	😊	
b	Inzet toezicht- en bestuurlijke maatregelen	😊	😊	😊	
2.2	Fysieke veiligheid				
1	Kwalitatief goede crisisbeheersing	😊	😊	😊	
a	Uitvoeren plan van aanpak crisisbeheersing	😊	😊	😊	
b	Uitvoeringsprogramma beheersing risico's gevaarlijke stoffen	😊	😊	😊	
2	Vorkomen, beperken en bestrijden van brand en beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan brand	😊	😊	😊	De bestaande bestuursafspraken worden herzien in 2010. Deze afspraken leiden tot een verbetering van de uitvoering en een verduidelijking van de relatie met de brandweer.
a	Preventie	😊	😊	😊	
b	Preperatie	😊	😊	😊	Zie 2.2, 2
c	Repressie	😊	😊	😊	

2.3	Integrale vergunningverlening & handhaving				
1	Optimale vergunningverlening	☹	☹	☹	Het gele verkeerslicht zijn vanuit een behoudende prognose neergezet, de vergunningverlening loopt echter goed.
a	Intergrale vergunningverlening	☹	☹	☹	
b	Snellere vergunningverlening	☹	☹	☹	
c	Onderzoek naar terugbrengen aantal vergunningen	☹	☹	☹	De gemeenteraad heeft inmiddels een besluit genomen over de resultaten van het onderzoek naar administratieve lastenverlichting en het afschaffen van vergunningen.
2	Voldoende toezicht en sterke handhaving van de verleende vergunningen	☹	☹	☹	Naast de extra taken (voorbereiden wabo en invoering integrale handhaving) kan verhoogd worden vastgesteld dat daarnaast ook voldoende handhaving op de verleende vergunningen conform het handhavingsbeleid is doorgevoerd.
a	Integraal toezicht & handhaving volgens vastgesteld programma	☹	☹	☹	
3	Brede handhaving in de openbare ruimte	☹	☹	☹	
a	Brede inzet medewerkers op straat	☹	☹	☹	Het gele verkeerslicht zijn vanuit een behoudende prognose neergezet, in 2009 zijn de doelstellingen echter volledig behaald. Handhaving is uitgevoerd over de hele stad, het hele takenpakket is conform planning uitgevoerd. Alle handhavers zijn breed geschoold en ingezet.

3	Zorgzame samenleving	Berap 1	Berap 2	Rekening 2009	Toelichting bij verandering van kleur
3.1	Openbare gezondheidszorg				
1	Goede (voorlichting over) gezondheid(szorg) voor alle Haarlemmers	☹	☹	☹	
a	Afspraken maken met diverse organisaties over voorlichtingsactiviteiten	☹	☹	☹	
2	Goede preventie en zorg voor kinderen met overgewicht	☹	☹	☹	Bij het jaarverslag 2009 kwamen de eerste cijfers beschikbaar over het effect van de interventies uit het plan 'Signalering, aanpak en preventie van overgewicht bij 0-19 jarigen in Haarlem' van de GGD. Uit deze cijfers blijkt dat in Haarlem het percentage overgewicht en obesitas gelijk blijft, maar wel is duidelijk dat overgewicht en obesitas nog steeds een groot probleem voor de Haarlemse jeugd is. Helaas is nu nog geen daling zichtbaar, maar het is bekend dat gezondheidseffecten ook niet op de korte termijn zichtbaar zijn.
a	Signaleren en registreren JGZ	☹	☹	☹	Eind 2009 bleek dat nodig was dat de aandacht voor voeding en bewegen een blijvend karakter moet krijgen op het spreekuur van de JGZ medewerker. Daarom is in 2009 overgewicht opnieuw onder de aandacht gebracht bij het JGZ personeel, onder meer door scholing van JGZ personeel. Het effect hiervan wordt in 2010 duidelijk.
b	JGZ werkt volgens vastgestelde aanpak richting ouders en jeugd	☹	☹	☹	
3	Minder (overmatig) alcohol- en druggebruik door jongeren	☹	☹	☹	Cijfers en analyses over alcohol- en drugsgebruik door jongeren komen uit het EMOVO onderzoek (elektronische monitoring en voorlichting) van de GGD. Dat onderzoek vindt een maal per vier jaar plaats. Het resultaat van deze analyse wordt niet vóór zomer 2010 verwacht. Omdat landelijke cijfers uitwijzen dat de problematiek toeneemt, is ervoor gekozen om het verkeerslicht in het jaarverslag geel weer te geven.
a	Afspraken maken met diverse organisaties over voorlichtingsactiviteiten	☹	☹	☹	
3.2	Maatschappelijke opvang				
1	Adequate hulpverlening aan verslaafden, daklozen en mensen met een psychiatrische achtergrond	☹	☹	☹	In 2009 is geen definitieve locatie voor de unilocatie voor de dag- en nachtopvang van daklozen en verslaafden gevonden. De realisatie van de unilocatie staat gepland in 2011. Dat is de reden van het gele verkeerslicht. De hulpverlening aan verslaafden, daklozen en met psychiatrische achtergrond is evenwel adequaat geweest.
a	Behandeling cliënten ambulante verslavingszorg	☹	☹	☹	
b	Afsluiten behandeling ambulante verslavingszorg	☹	☹	☹	
c	Meer op interventies gerichte aanpak	☹	☹	☹	
d	Presentatie PVA Unilocatie daklozen en verslaafden	☹	☹	☹	
2	Adequate hulpverlening bij huiselijk geweld en adequate vrouwenopvang	☹	☹	☹	
a	Uitvoering afspraken voor aanpak huiselijk geweld met betrokken partijen	☹	☹	☹	Het convenant huiselijk geweld met daarin concrete afspraken om de zorgketen rond te maken is in 2009 opgesteld, maar niet ondertekend. Dat staat gepland voor de 1e helft 2010. Dat is de reden van het gele verkeerslicht. Alle andere doelen, prestaties, activiteiten en afspraken zijn conform planning verlopen.
b	Exploitatie en beheer advies- en meldpunt	☹	☹	☹	
c	Meldingen op niveau 2004 houden	☹	☹	☹	
d	Uitbreiding plaatsen vrouwenopvang	☹	☹	☹	
3.3	Zorg en voorzieningen ouderen en gehandicapten				
1	Zo lang mogelijk zelfstandig wonen van ouderen en gehandicapten	☹	☹	☹	Uit de indicatoren blijkt dat het aandeel thuiswonende 75+'ers vrijwel gelijk blijft. Ook de tevredenheid over huishoudelijke hulp en over individuele voorzieningen, die mensen met een beperking ondersteunen bij zelfstandig wonen en leven, is stabiel. Evenals het percentage Haarlemmers dat zich beperkt voelt bij dagelijkse bezigheden. De tevredenheid over voorzieningen voor ouderen is echter fors gedaald. Dat is de reden van het gele verkeerslicht. Een mogelijke verklaring hiervoor is te vinden in de ingrepen van de rijksoverheid in de Awbz. Alle doelen, prestaties, activiteiten en afspraken zijn conform planning verlopen.
a	Eén loket informatie, advies en cliëntondersteuning	☹	☹	☹	
b	Huisbezoeken	☹	☹	☹	
c	Activiteiten ontmoeting en 'meedoen'	☹	☹	☹	
d	Aanbieden diensten, faciliteren gebruik voorzieningen, en woningaanpassingen	☹	☹	☹	
e	Realisatie samenwerkingsvorm tussen aanbieders (sluitende zorgketen)	☹	☹	☹	

4	Maatschappelijke ontwikkeling	Berap 1	Berap 2	Rekening 2009	Toelichting bij verandering van kleur
4.1	Jeugd (en onderwijs)				
1	Optimale kansen op deelname maatschappij voor jongeren	⊖	⊖	⊖	
a	Activiteiten gericht op participatie	⊖	⊖	⊖	
b	Activiteiten kinderopvang, spel en exploratie	⊖	⊖	⊕	Structurele oplossingen jongerencentra niet in 2009 gerealiseerd (zie ook 4.1.2)
c	Activiteiten onderwijs, educatie en arbeidsmarkt	⊖	⊖	⊖	
d	Activiteiten op het terrein van zorg	⊖	⊖	⊖	
2	Adequaat aanbod jeugdvoorzieningen	⊖	⊖	⊕	Visie geformuleerd, uitwerking structurele oplossingen in 2010
a	Uitvoering Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs	⊖	⊖	⊖	
b	Accommoderen activiteiten sociaal cultureel werk jeugd	⊖	⊖	⊖	
4.2	Sport				
1	Hogere sportdeelname	⊖	⊖	⊖	
a	Op doelgroepen aangepast sportaanbod	⊖	⊖	⊖	
b	Buurt Onderwijs Sport (BOS) projecten	⊖	⊖	⊕	BOS-projecten zijn deels geïmplementeerd in prestatieplan Sportsupport
c	Realiseren combinatiefuncties	⊖	⊖	⊖	
d	Vitaliseren sportverenigingen	⊖	⊖	⊖	
e	Stimuleren gebruik Haarlem pas voor sport	⊖	⊖	⊖	
2	Adequaat aanbod sportvoorzieningen	⊖	⊖	⊖	
a	Basisinfrastructuur sport vaststellen	⊖	⊖	⊖	In 2010 zal dit worden gerealiseerd
b	Achterstallig onderhoud accommodaties	⊖	⊖	⊖	
c	Opstellen Strategisch Huisvestingsplan Sport	⊖	⊖	⊖	In 2010 zal dit worden gerealiseerd
d	Multifunctioneel gebruik sportaccommodaties	⊖	⊖	⊖	In 2010 zal dit worden gerealiseerd
3	Stimuleren topsport	⊖	⊖	⊖	
a	Status Regionaal Topsport Centrum bereiken	⊖	⊖	⊖	
b	Onderzoek naar onderwijsprogramma's voor topsporters	⊖	⊖	⊖	
c	Ontwikkelen topsportbeleid	⊖	⊖	⊖	
d	Topsportevenementen	⊖	⊖	⊖	
4.3	Leefbaarheid en sociale samenhang				
1	Grotere sociale samenhang in wijken en participatie van bewoners	⊖	⊖	⊕	Uit het Omnibusonderzoek blijkt dat het kerncijfer sociale kwaliteit en het percentage Haarlemmers dat zich verantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid in de buurt al jaren gelijk blijft. Het percentage Haarlemmers dat zich met buurtveranderingen heeft bezig gehouden en het percentage Haarlemmers dat meer sociale contacten zou willen hebben is echter verslechterd. Dat is de reden om het verkeerslicht op geel te zetten. De positieve invloed van de wijkcontracten op deze indicatoren is overigens onbekend, dit komt omdat het Omnibus-onderzoek heel Haarlem betreft en niet inzoomt op de wijken uit de wijkcontracten.
a	Uitvoering welzijnsprojecten uit wijkcontracten	⊖	⊖	⊖	
b	Klantbetrokkenheid bij prestatieplannen welzijnsinstellingen	⊖	⊕	⊖	Uit onderzoek voortvloeiend uit de nota "de toekomst van het welzijnswerk" is gebleken dat de klantbetrokkenheid en het meten van de klanttevredenheid beter moet en kan. De welzijnsinstellingen hebben da ook de opdracht om nadrukkelijk aandacht besteden aan het onderwerp klantbetrokkenheid en klanttevredenheid in de toekomstige prestatieplannen.
4.4	Integratie, inburgering en volwasseneneducatie				
1	Goede verstandhouding etnische groepen	⊖	⊖	⊖	
a	Organiseren ontmoetingen en debatten	⊖	⊖	⊖	
2	Oudkomers en nieuwkomers in de regio nemen deel aan inburgering	⊖	⊖	⊖	Begin 2009 stagneerde de instroom van inburgeraars op inburgeringstrajecten. Dit resulteerde in een negatief verkeerslicht bij de 2e bestuursrapportage. Door het nemen van diverse maatregelen (waaronder een taskforce inburgering) is de instroom weer goed op gang gekomen en heeft forse een inhaalslag plaatsgevonden. Het Rijk heeft hiervoor zijn waardering richting Haarlem geuit.
a	Zorgen voor een kwalitatief goed en inhoudelijk gevarieerd aanbod aan inburgeringstrajecten	⊖	⊖	⊖	

5	Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	Berap 1	Berap 2	Rekening 2009	Toelichting bij verandering van kleur
5.1	Wijken en stedelijke vernieuwing				
1	Grotere inzet voor weerbare wijken	⊖	⊖	⊖	
a	Koppeling fysiek (wonen & omgeving) aan sociaal (werk, onderwijs, zorg en cultuur)	⊖	⊖	⊖	
5.2	Wonen				
1	Toename, renovatie en vervanging woningvoorraad (meer en beter)	⊖	⊖	⊖	De woningbouwproductie is de afgelopen jaren gerelateerd aan de met het ministerie afgesproken totaal van 5000 woningen over de periode 2005 t/m 2009. Deze totaal productie zal, als rekening wordt gehouden met een doorloop in 2010 worden gehaald. Voor 2009 zijn ruim 1.700 woningen gerealiseerd, een aantal dat geleet op de productie in de voorgaande jaren zeer hoog kan worden genoemd, zeker in deze tijd van economisch moeilijke tijden.
a	Regievoering woningbouwprogramma	⊖	⊖	⊖	
b	Subsidiering & stimuleringsmaatregelen	⊖	⊖	⊖	
2	Snellere doorstroming en behoud betaalbare woningvoorraad (dynamisch en betaalbaar)	⊖	⊖	⊖	
a	Regelgeving woonruimteverdeling	⊖	⊖	⊖	
b	Prestatieafspraken productie & verkoop	⊖	⊖	⊖	
3	Een beter aanbod voor diverse groepen bewoners: · Senioren · Gehandicapten · Starters (meer, beter, dynamisch en betaalbaar)	⊖	⊖	⊖	
a	Opzetten en uitvoeren startersregeling	⊖	⊖	⊖	
b	Prestatieafspraken over aandeel volledig toegankelijke woningen	⊖	⊖	⊖	
5.3	Ruimtelijke ontwikkeling				
1	Kansen en mogelijkheden voor wonen, werken, leren, ontmoeten en ontspannen	⊖	⊖	⊖	
a	Voeren van regie over de ambities van de gemeente met een ruimtelijk impact	⊖	⊖	⊖	
5.4	Vastgoed				
1	Een minimaal kostendekkende exploitatie van het gemeentelijk vastgoed en een adequaat risicomanagement	⊖	⊖	⊖	
a	Op orde brengen van de vastgoedportefeuille	⊖	⊖	⊖	
b	Strategisch voorraadbeheer	⊖	⊖	⊖	
c	Screening exploitaties en risico's	⊖	⊖	⊖	

6	Economie, cultuur, toerisme en recreatie	Berap 1	Berap 2	Rekening 2009	Toelichting bij verandering van kleur
6.1	Economie				
1	Ruimte voor bedrijven	⊖	⊖	⊖	
a	Vergroten areaal bedrijventerrein	⊖	⊖	⊖	
b	Versterking detailhandelaanbod	⊖	⊖	⊖	
c	Meer bedrijfsverzamelgebouwen	⊖	⊖	⊖	
d	Vernieuwing en uitbreiding kantorenaanbod	⊖	⊖	⊖	Vanwege de recessie is dit niet gerealiseerd.
2	Goed ondernemingsklimaat	⊖	⊖	⊖	
a	Verbeteren dienstverlening aan bedrijven	⊖	⊖	⊖	
b	Relatiebeheer	⊖	⊖	⊖	
c	Startersprojecten	⊖	⊖	⊖	
d	Verbinden onderwijs en arbeidsmarkt	⊖	⊖	⊖	
e	Bevorderen innovatie en creativiteit	⊖	⊖	⊖	
6.2	Cultuur en erfgoed				
1	Gevarieerd basisaanbod	⊖	⊖	⊖	
a	Faciliteren en subsidiëren culturele basisinstellingen	⊖	⊖	⊖	
b	Vorbereiden realisatie nieuw depot Frans Hals Museum in 2010	⊖	⊖	⊖	Het Frans Hals Museum huurt m.i.v. 2011 depotruimte in Amsterdam-West.
2	Goed productieklimaat	⊖	⊖	⊖	
a	Versterking productiemogelijkheden Haarlemse kunstenaars en amateurs	⊖	⊖	⊖	
b	Overdracht atelierbeheer aan externe partij	⊖	⊖	⊖	De overdracht van het atelierbeheer naar een externe partij is (nog) niet gerealiseerd.
3	Deelname aan kunst & cultuur	⊖	⊖	⊖	
a	Uitvoeren nationaal Programmafonds Cultuurparticipatie 2008	⊖	⊖	⊖	
b	Vervolg landelijke campagne Haarlem Cultuur 2008	⊖	⊖	⊖	
c	Vorbereiden oprichting CCVT	⊖	⊖	⊖	De fusie tussen MZK, H'art en Volksuniversiteit loopt op schema.
4	Beschermen en benutten erfgoed	⊖	⊖	⊖	
a	Inlopen achterstallig onderhoud gemeentelijk monumentaal bezit	⊖	⊖	⊖	
b	Uitbreiding gemeentelijke monumentenlijst	⊖	⊖	⊖	
c	Stimuleren eigenaren monumenten tot goed onderhoud	⊖	⊖	⊖	
6.3	Toerisme, recreatie, evenementen en promotie				
1	Meer toerisme en recreatie	⊖	⊖	⊖	
a	Bevorderen watertoerisme en -recreatie	⊖	⊖	⊖	Het Plan van Aanpak Watertoerisme is nog niet vastgesteld door het college en raad
b	Faciliteren en ondersteunen recreatieve routestructuren	⊖	⊖	⊖	
c	Realisatie fysieke infrastructuur t.b.v. verblijf bezoekers	⊖	⊖	⊖	
d	Realisatie recreatieve groenvoorzieningen	⊖	⊖	⊖	
2	Goed aanbod evenementen en goede promotie van Haarlem	⊖	⊖	⊖	
a	Uitvoering evenementenbeleid	⊖	⊖	⊖	
b	Oprichting van één citymarketingorganisatie	⊖	⊖	⊖	
c	Promotiecampagnes	⊖	⊖	⊖	
d	Bevorderen samenwerking met Amsterdam	⊖	⊖	⊖	

7	Werk en inkomen	Berap 1	Berap 2	Rekening 2009	Toelichting bij verandering van kleur
7.1	Werk en re-integratie				
1	Niemand aan de kant: alle klanten uit de bijstand op weg naar werk	⊖	⊖	⊖	
a	Clënten plaatsen op een traject	⊖	⊖	⊖	
b	Werkgeversbenadering	⊖	⊖	⊖	In 2009 is de doelstelling van 100 bemiddelingen in het kader van de werkgeversbenadering niet gehaald.
c	Combineren werken en leren	⊖	⊖	⊖	
2	Behoud en uitbreiding van werkplekken voor mensen met een indicatie voor de sociale werkvoorziening	⊖	⊖	⊖	Door een toename van de rijkssubsidie neemt het aantal Wsw-plekken in 2010 toe.
a	Stimuleren van mensen met Wsw indicatie om meer te werken buiten muren Paswerk	⊖	⊖	⊖	Het aantal detacheringen buiten de muren van het SW-bedrijf blijft te gering.
b	Zo kort mogelijke wachttijd voor plek in Wsw	⊖	⊖	⊖	Door een toename van het aantal Wsw-plekken en een relatief hoge autonome uitstroom, kunnen er extra mensen instromen in de Wsw.
7.2	Inkomen				
1	Bijstand voor hen die dat nodig hebben	⊖	⊖	⊖	
a	Hoogwaardig handhaven	⊖	⊖	⊖	
b	Betere dienstverlening	⊖	⊖	⊖	
2	Bijzondere Regelingen voor hen die dat nodig hebben	⊖	⊖	⊖	
a	Stimuleren zelfstandig ondernemerschap (Bijstandsbesluit Zelfstandigen)	⊖	⊖	⊖	Door de economische recessie staat het zelfstandig ondernemerschap onder druk.
7.3	Minimabeleid				
1	Adequaat minimabeleid bestaande uit individuele verstrekkingen en generieke voorzieningen voor hen die dat nodig hebben	⊖	⊖	⊖	
a	Verbeteren van het bereik van de bijzondere bijstand	⊖	⊖	⊖	
b	Vergroten van de toegang tot de bijzondere bijstand	⊖	⊖	⊖	
2	Preventie van problematische schulden en effectieve schuldhulpverlening	⊖	⊖	⊖	
a	Voorlichting, Budgetbegeleiding, Budgetcursussen	⊖	⊖	⊖	
b	Voorkomen wachttijden start schuldhulpverlening	⊖	⊖	⊖	De wachttijd is teruggebracht naar vier weken

8	Bereikbaarheid en mobiliteit	Berap 1	Berap 2	Rekening 2009	Toelichting bij verandering van kleur
8.1	Autoverkeer en verkeersveiligheid				
1	Betere autobereikbaarheid en minder opstoppingen (kortere reistijden)	⊖	⊖	⊖	
a	Benutten automonitoringsysteem ViaContent	⊖	⊖	⊖	
b	Start aanleg Oostweg en verdere uitvoering Schoterbrug	⊖	⊖	⊖	
2	Betere verkeersveiligheid (minder doden en gewonden)	⊖	⊖	⊖	
a	Inrichten woongebieden als 30 km zone	⊖	⊖	⊖	
b	Maatregelen verkeersveiligheid op schoolroutes	⊖	⊖	⊖	Knelpunten in de voorbereiding verhinderden de uitvoering. Dit wordt verholpen in 2010.
c	Analyseren en verbeteren blackspot	⊖	⊖	⊖	
8.2	Openbaar vervoer en langzaam verkeer				
1	Meer gebruik en betere toegankelijkheid openbaar vervoer	⊖	⊖	⊖	De voorbereidingen voor lijn 2 (centrum en zuid) en lijn 3 zijn in voorbereiding genomen maar nog niet tot uitvoering gekomen. Dat gebeurt in 2010.
a	Aanbrengen Korte Afstands Radio (KAR) in verkeerslichteninstallaties	⊖	⊖	⊖	
b	Overleg met NS over directe aansluiting Haarlem op OV-Nachtmet	⊖	⊖	⊖	De provincie ondersteunt de wens van Haarlem. Het is NS Reizigers die hierin beslist. Tot op heden nul op het rekest.
c	Verhogen instaphoogte bij haltes	⊖	⊖	⊖	De geplande aanpassingen bij de haltes lijn 75 isd nog niet in uitvoering gekomen. Deze staat gepland in 2010.
d	Onderhandelen met provincie €1,- bus	⊖	⊖	⊖	De eerste gesprekken over mogelijke introductie zijn positief geweest. De provincie doet de suggestie een actie te koppelen aan de opening van het nieuwe busstation bij Haarlem NS.
e	Uitwerking vernieuwd Stationsplein met nieuw busstation	⊖	⊖	⊖	
2	Meer fietsgebruik	⊖	⊖	⊖	
a	Uitbreiding fietsnetwerk	⊖	⊖	⊖	
b	Meer fietsenstallingplaatsen	⊖	⊖	⊖	
c	Nieuwe kwalitatief goede fietsenstalling onder vernieuwde Stationsplein	⊖	⊖	⊖	
3	Betere voetgangersomgeving	⊖	⊖	⊖	
a	Aanleg obstakelvrije voetgangersruimte bij reconstructies	⊖	⊖	⊖	
b	Uitbreiden geleidelijnen voor visueel gehandicapten	⊖	⊖	⊖	
c	Uitbreiden rateltickers bij verkeerslichten	⊖	⊖	⊖	
8.3	Parkeren				
1	Minder ruimtebeslag door geparkeerde auto's in binnenstad	⊖	⊖	⊖	
a	Betere bewegwijzering naar P-garages	⊖	⊖	⊖	
b	Stimuleren Park & Ride voorzieningen	⊖	⊖	⊖	
c	Voorbereiding parkeergarage Nieuwe Gracht (realisatie 2010)	⊖	⊖	⊖	Het onderzoek naar de nieuwe Gracht is afgerond en niet haalbaar gebleken. Nu vindt onderzoek plaats naar mogelijkheden tot vergroting van de Kampgarage
2	Minder parkeeroverlast in wijken	⊖	⊖	⊖	Niet overal blijkt de parkeereis te kunnen worden opgelegd, zeker ook daar waar "geldend recht" van toepassing is of indien het grote belang woningbouw toch te zwaar weegt.
a	Controleacties wijkparkeren	⊖	⊖	⊖	
b	Bij nieuwbouw meer parkeren op eigen terrein	⊖	⊖	⊖	
9	Kwaliteit fysieke leefomgeving	Berap 1	Berap 2	Rekening 2009	Toelichting bij verandering van kleur
9.1	Basismilieu- en leefomgevingkwaliteit				
1	Minder bestaande milieuhinder	⊖	⊖	⊖	De nota burenlawaai kon vanwege gebrek aan capaciteit niet worden opgezet.
a	Aanpak bodemsanering	⊖	⊖	⊖	

b	Bestrijden diverse soorten lawaai	☺	☺	☺	
c	Aanpak luchtverontreiniging binnenstad	☺	☺	☺	Daarnaast schoof de vaststelling van het beleidsplan luchtkwaliteit door naar 2010 vanwege aanzienlijk meer dan geplande activiteiten voor de Schoterbrug.
2	Minder nieuwe milieuhinder	☺	☺	☺	
a	Milieukwaliteitseisen in bestemmingsplannen	☺	☺	☺	
b	Milieuprogramma met kwaliteitseisen en adviezen bij ontwikkelingsprojecten	☺	☺	☺	
3	Klimaatneutrale gemeente en eigen organisatie	☺	☺	☺	Er is vertraging opgelopen bij het aantrekken van de noodzakelijke extra personele capaciteit.
a	Stimuleren van energiebesparing, zoveel mogelijk benutten van duurzame energie, en monitoren feitelijk gebruik	☺	☺	☺	
b	Duurzame inkoop gemeentelijke organisatie	☺	☺	☺	
9.2 Openbare ruimte bovengronds					
1	Betere kwaliteit openbare ruimte	☺	☺	☺	
a	Uitvoeren regulier onderhoud	☺	☺	☺	
b	Inlopen achterstallig onderhoud	☺	☺	☺	Het inlopen van het achterstallig onderhoud verloopt niet geheel volgens schema, door verschillende oorzaken. Eind 2009 is er opdracht gegeven voor de actualisatie van het achterstalligonderhoud. Resultaten zullen bij de kadernota 2010 bekend zijn.
c	Bereiken normbudgetten	☺	☺	☺	Eind 2009 is er opdracht gegeven voor de actualisatie van de normbudgetten.
d	Kwaliteitsimpuls openbare ruimte	☺	☺	☺	Niet alle projecten zijn volgens planning verlopen, zoals Garenkokerskwartier, Oranjeplein, Melkbrug Pijnboomstraat, Herensingel, Pavilioenslaan, Wagenweg. Deze werken zullen wel in 2010 uitgevoerd zijn.
e	Kwaliteitsimpuls grootschalig groen	☺	☺	☺	Aanpak Schoterbos-Noordersportpark is vertraagd wegens onduidelijkheid over HFC Haarlem.
f	Wijkgerichte aanpak dagelijks onderhoud	☺	☺	☺	
9.3 Openbare ruimte ondergronds					
1	Goed functionerende stelsels voor riolering, milieuvorzieningen en drainage	☺	☺	☺	
a	Beheren, onderhouden, vervangen en verbeteren van het riolerings- en grondwatersysteem	☺	☺	☺	
2	Minder open en beschadigde verharding door werkzaamheden kabels en leidingen	☺	☺	☺	
a	Werken met meerjarenprogramma waarin alle uitvoeringsprojecten in de openbare ruimte ondergronds staan benoemd	☺	☺	☺	
9.4 Waterwegen					
1	Betere voorzieningen voor beroeps- en pleziervaart	☺	☺	☺	
a	Voorwaarden creëren voor meer ruimte voor recreatieve doeleinden op en rond het water	☺	☺	☺	
b	Effectievere brugbediening	☺	☺	☺	
c	Effectievere inning van doorvaartgelden	☺	☺	☺	Plaatsen van twee extra betaalautomaten is vertraagd vanwege technische complicaties.
d	Baggeren kleine watergangen	☺	☺	☺	Uitvoering baggeren fase 2 ondervindt vertraging vanwege complexiteit van de opgave (waaronder in kaart brengen van alle nog te baggeren sloten en waterpartijen, incl. eigendom en beheerverantwoordelijkheden).
2	Veilige ligplaats woonschepen en pleziervaart	☺	☺	☺	
a	Aanleg recreatieve ligplaatsen en voorzieningen	☺	☺	☺	
b1	Actualiseren ligplaatsbeleid en beleid historische schepen	☺	☺	☺	In de Beraps is deze prestatie t.o.v. de programmabegroting opgesplitst (in b1 en b2). In het jaarverslag is deze splitsing weer losgelaten.
b2	Beleid historische schepen	☺	☺	☺	
c	Baggeren en schonen van openbaar water	☺	☺	☺	Zie opmerking bij 9.4d.
3	Voldoende capaciteit waterberging in openbaar water	☺	☺	☺	
a	Overdracht onderhoud stedelijk water aan Rijnland	☺	☺	☺	
b	Integreren water in woningbouwprojecten	☺	☺	☺	
9.5 Afvalinzameling					
1	Betere scheiding van huishoudelijk-, grof- en bedrijfsafval	☺	☺	☺	
a	Verbeteren organisatie milieuplein	☺	☺	☺	
2	Efficiëntere wijze van inzamelen huisvuil	☺	☺	☺	Toekomstvisie grofvuilinzameling niet afgerond in 2009.
a	Uitbreiden van inzameling via (ondergrondse) afvalbakken	☺	☺	☺	

10	Financiën en algemene dekkingsmiddelen	Berap 1	Berap 2	Rekening 2009	Toelichting bij verandering van kleur
10.1	Algemene dekkingsmiddelen en financiële positie				
1	Een sluitende begroting, een goed risicomanagement en een robuuste algemene reserve	😊	😊	😊	
a	Vergroten weerstandscapaciteit en/of verminderen omvang risico's	😊	😊	😊	
b	Verlagen vaste schuld en verhogen solvabiliteit	😞	😞	😞	
c	Uitvoeren onderzoeken Gemeentewet 213a	😊	😊	😊	In 2009 is het 213a onderzoek naar overhead op de hoofdafdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid opgestart en afgerond. Het onderzoek naar de afvalstoffenheffing is reeds opgestart maar nog niet afgerond.
d	Verbeteren P&C-documenten	😊	😊	😊	
10.2	Lokale heffingen en belastingen				
1	Rechten en heffingen gebaseerd op het principe van kostendekkendheid	😊	😊	😊	
a	Tijdig vaststellen van de tarieven van de rechten, heffingen en belastingen	😊	😊	😊	
b	Vergroten van het inzicht in de kosten die de hoogte van de kostendekkende tarieven bepalen	😊	😊	😊	
c	Invoeren in 2009 van reclamebelasting in de binnenstad, met de mogelijkheid dat de Cronjéstraat en de Waarderpolder later ook onder deze belasting worden betrokken.	😊	😊	😊	De reclamebelasting is in de binnenstad ingevoerd. De ondernemers van de Cronjéstraat en Waarderpolder hebben aangegeven hier niet aan deel te willen nemen. De opbrengsten van de reclamebelasting zijn lager dan verwacht, maar de prestatie is behaald.
2	Een gematigde ontwikkeling van de gemeentelijke woonlasten	😊	😊	😊	
a	Een gematigde ontwikkeling van de lokale lasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht)	😊	😊	😊	

Bijlage 5.13 Eindverantwoording Ontwikkelingsprogramma Haarlem 2005-2009 (OPH 2) / GSB-III

De derde periode van het Grotestedenbeleid (GSB-III) is in 2005 van start gegaan met om krachtiger steden te realiseren waarin werken, wonen, leren en veiligheid centraal staan. Voor de periode 2005 tot en met 2009 heeft Haarlem met het rijk prestatieafspraken gemaakt. In onderstaande tabel worden de eindresultaten van de prestatieafspraken met behulp van een verkeerslicht beoordeeld. De geel en rood gewaardeerde uitkomsten zijn voorzien van een beknopte toelichting.

Ten opzichte van de inschatting die in de kadernota is gemaakt over de eindresultaten zijn er enkele verschillen te signaleren. Zo is de prestatie over overgewicht en obesitas bij kinderen uiteindelijk toch gehaald. De woningbouwproductie van 5.000 woningen is weliswaar nog niet gehaald maar, mede gelet op de stagnatie in de bouwproductie, lopende projecten waarvan de woningen later worden opgeleverd mogen in het eindresultaat betrokken worden. Dit betekent dat de prestatie gehaald wordt.

Daarnaast zijn twee prestaties niet gehaald waarvan van tevoren was ingeschat dat dit wel mogelijk was. Dit geldt voor het aantal gecertificeerde woningen volgens Keurmerk Veilig Wonen en de nagestreefde daling van het aantal aangiftes. Om voor het keurmerk in aanmerking te komen gelden bijzondere specifieke beveiligingseisen die verder gaan dan bij de reguliere bouwregelgeving. Volgens de laatste meting is het aantal aangiftes niet sterk gedaald, waar dit in voorgaande jaren wel het geval was. Ondanks dat de aangiftes niet zijn gedaald is er wel tweemaal het Keurmerk Veilig Ondernemen afgegeven.

Brede Doel Uitkering	Prestatie	Programma	Afrekenbare prestatieafpraak	Streef- waarde	Uitkomst		Toelichting	
sociaal	P01	2.1.2	Jaarlijks krijgt 24% van de zeer actieve veelplegers een nazorg- en/of realisatietraject (nulmeting: 24%) (20% allochtoon en 80% autochtoon)	24%	47%	😊	De gegevens zijn nog niet beschikbaar. Op basis van eerdere resultaten is de verwachting dat de prestatie wordt gehaald.	
sociaal	P02	2.1.2	In 2009 ronden 20 veelplegers per jaar hun traject af (nulmeting: 16): aantal personen	20	27	😊		
sociaal	P03	2.1.2	In 2009 krijgen 17 jeugdige per jaar veelplegers een aanbod (nulmeting: 0) en 15 van hen ronden dit traject af.	17 / 15	nb			
sociaal	P04	2.1.2	In 2009 kan 80% van het aantal overlastgevendens geplaatst worden binnen de maatschappelijk opvang (nulmeting: 80%)	80%	Gehaald	😊		
sociaal	P05 (P16)	2.1.2	Overlastlocaties: overlast daalt met 10% 1. Magdalenaklooster (37%), Brijder gebruikersruimte(65%) centraal station(79%) Kenaupark(35%) en Amsterdamse vaart/wokrestaurant(14%)	-10%	-21%	😊		
sociaal	P06 (P16)	2.1.2	Jeugd en veiligheid: tussentijds aangepast; nu samengesteld uit de volgende onderdelen: - Aantal hinderlijke groepen. - Aantal criminele groepen - Aantal overlastgevende groepen - Aantal minderjarige verdachten verminderen	24 0 0 24	3 1 2 43	😊 😊 😊 😊		Binnen deze groep is de prestatie gehaald op het onderdeel hinderlijke groepen. Voor de overige onderdelen richt de inzet van de gemeente zich op alle bekende jeugdgroepen. Voor 6 groepen is een plan van aanpak opgesteld.
sociaal	P07	2.1.1	Het percentage Haarlemmers dat 's avonds thuis blijft omdat men zich onveilig voelt blijft stabiel op 22,2%.	22,2%	16%	😊		
sociaal	P08	2.1.1	Jaarlijks worden 15 onveilige plekken aangepakt: aantal locaties	75	77	😊		

Brede Doel Uitkering	Prestatie	Programma	Afrekenbare prestatieafspraken	Streef- waarde	Uitkomst		Toelichting
sociaal	P09	2.1.1	Gecertificeerde woningen worden volgens Keurmerk Veilig wonen.		1.968		In de mid-term review zijn nadere afspraken gemaakt over het aantal gecertificeerde woningen (koppeling woningbouw/bestaande bouw). Aan deze voorwaarden is binnen de mogelijkheden voldaan.
			Totaal aantal gecertificeerde woningen	12.144	6.168		
sociaal	P10	2.1.2	Tenminste 1 winkelcentrum wordt gecertificeerd volgens het Keurmerk Veilig Ondernemen: aantal locaties	1	6		
sociaal	P11	2.1.1	Aanpak achterpaden van woningen		400		
			Totaal aantal woningen met veilig achterpad	6.555	6.556		
sociaal	P12	2.1.2	Bestrijding overlast is uitgewerkt in een actieprogramma	1	1		
sociaal	P13a	2.1.3	In 2009 is het percentage onveiligheidsgevoelens bij de leerlingen van het voortgezet onderwijs gedaald	8%	6%		
sociaal	P13b	2.1.4	In 2009 is het percentage onveiligheidsgevoelens bij personeelsleden van scholen gelijk gebleven op 4%.	4%	1%		
sociaal	P14	2.1.3	Incidenten op scholen van het voortgezet onderwijs: tussentijds aangepast; nu samengesteld uit de volgende onderdelen: Leerlingen die slachtoffer zijn van:				
			- vandalisme	17%	15%		
			- pesten	20%	24%		
			- agressie en geweld	25%	7%		
			- vermogensdelicten	13%	15%		
			Personeel dat slachtoffer is van:				
			- vandalisme	13%	11%		
			- agressie en geweld	33%	35%		
			- vermogensdelicten	18%	14%		
sociaal	P15	2.1.3	Het percentage inwoners dat aangeeft dat aandacht besteed moet worden aan overlast door jongeren op straat neemt niet toe (nulmeting: 18,3%)	18,3%	23%		
sociaal	P17	3.2.1	De gemiddelde verblijfsduur in de maatschappelijke opvang is eind 2009 met 20% teruggebracht.	-20%	Gehaald		
sociaal	P18	3.2.3	In 2009 bedraagt het aantal plaatsen in de vrouwenopvang 25 (nulmeting: 22); aantal plaatsen	25	26		
sociaal	P19	3.2.1	In 2009 worden 1774 cliënten behandeld in de ambulante verslavingszorg (nulmeting: 1774): aantal cliënten	1.774	1.824		
sociaal	P20	3.2.1	In 2009 worden 577 behandelingen in de ambulante verslavingszorg afgesloten (nulmeting: 577)	577	586		
sociaal	P21 P22	3.2.2	Aanpak huiselijk geweld: tussentijds aangepast; nu samengesteld uit de volgende onderdelen				
			- Samenwerkingsafspraken zijn aanwezig en geactualiseerd		1		
			- Vastgestelde startnotitie + implementatieplan huiselijk geweld 2009 – 2012 voor de veiligheidsregio Kennemerland				

Brede Doel Uitkering	Prestatie	Programma	Afrekenbare prestatieafspraken	Streef- waarde	Uitkomst		Toelichting
			- Stijging van het aantal incidenten en telefonische contacten bij politie en ASHG in de periode 2008-2010, waardoor tevens de ketenaanpak en de preventie en signalering van huiselijk geweld aantoonbaar effectiever worden	540	1351	😊	Voor deze prestatieafspraken is geen registratie geweest bij Politie of ASHG. Er kan niet worden vastgesteld of de prestatieafspraken is gehaald.
			- Daling van het aantal herhaalde incidenten en telefonische contacten bij politie en ASHG in de periode 2008-2009	230	nb		
			- aantal gevallen waarbij het geweld is gestopt na vier maanden		nb		Getalsmatig is de prestatie niet behaald. Resultaat is op zich positief. Er waren namelijk niet meer meldingen.
			- Uitvoering wet tijdelijk huisverbod: - 60 huisverboden per jaar in de regio- Sluitende ketensamenwerking, inclusief 24uurs crisisinterventie/casemanagement	60	46	😊	
			- Sluitende ketensamenwerking, inclusief 24uurs crisisinterventie/casemanagement: aantal uren		24	😊	
			- Gemiddeld 15 aansluitingen op een persoonlijk beveiligingssysteem (Aware) per jaar	15	32	😊	
			Jongeren en overgewicht: tussentijds nader ingevuld nu samengesteld uit de volgende onderdelen:				
			- Van alle kinderen in de JGZ registratie en signalering (100%): overgewicht 10,7%, Obesitas 2,9%	10,7% 2,9%	10,5% 2,2%	😊	
			- Voor realisatie van doorlopende zorglijn 0-4 en 4-19 jarigen werken alle JGZ medewerkers sinds medio 2006 volgens een protocol voor signalering en verwijzing		1	😊	
			- PVA integrale wijze preventie overgewicht		1	😊	
sociaal	P24	3.1.2					
sociaal	P25	4.1.1	Aantal doelgroepkinderen dat deelneemt aan voorschoolse educatie	425	727	😊	
sociaal	P25a	4.1.1	Realisatie brede school nieuwe stijl	3	5	😊	
sociaal	P26	4.1.1	Totaal aantal leerlingen dat deelneemt aan een schakelklas	99	243	😊	
sociaal	P27	4.1.1	In 2009 worden 227 schoolverlaters herplaatst met als inzet alsnog een startkwalificatie te behalen (nulmeting: 92): aantal leerlingen	227	230	😊	
sociaal	P28	4.4.2	Aantallen deelnemers Volwassenenonderwijs: aantal personen	1629	2.260	😊	
sociaal	P29/30	4.4.2	Inburgering nieuwkomers en oudkomers: aantal personen	1.139	880	😊	Het aantal inburgeraars is door het rijk te hoog ingeschat, waardoor het streefgetal onmogelijk kan worden gehaald.
fysiek	P31 P32	5.2.1	Woningproductie: aantal woningen	5.000	3.896	😊	Met het rijk is afgesproken dat alle woningbouwplannen die in een onomkeerbare fase zitten mogen meetellen. De gemeente heeft twee jaar extra de tijd krijgt om de woningen te realiseren.
fysiek	P33	5.2.1	Aantal te slopen woningen	1.090	987	😊	Met het rijk is afgesproken dat alle herstructureringsplannen die in een onomkeerbare fase zitten mogen meetellen. De gemeente heeft twee jaar extra de tijd krijgt om het resterend aantal te realiseren.
fysiek	P34	5.2.1	Aantal omzettingen huur in koop	2.850	3.180	😊	
fysiek	P35	5.2.1	Aantal ingrijpende woningverbetering	815	2.034	😊	
fysiek	P36	5.2.3	Aantal gerealiseerde volledig toegankelijke woningen	2.571	1.944	😊	Deze prestatie is gekoppeld aan prestatie 31/32. Omdat deze prestaties nog niet geheel zijn gerealiseerd was het ook niet mogelijk om het aantal volledig toegankelijke woningen te realiseren.
fysiek	P37	5.1.1	4 wijken / cultuurimpuls: aantal wijken	4	4	😊	

Brede Doel Uitkering	Prestatie	Programma	Afrekenbare prestatieafspraken	Streef- waarde	Uitkomst		Toelichting
fysiek	P38	5.1.1	2 wijken met versterkte ontmoetingsruimte: aantal wijken	2	2	😊	Gezien het feit dat in 2009 voor de 2e maal het KeurmerkVeiligOndernemen certificaat in de Waarderpolder is afgegeven door het onafhankelijke beoordelingsinstituut Kiwa is het oordeel van de gemeente dat de OPH prestatie is gehaald. Eerdere metingen wijzen op een sterkere daling dan 2%.
fysiek	P39	5.1.1	1 wijk met nieuwe ontmoetingsruimte: aantal wijken	1	1	😊	
fysiek	P40	5.1.1	1 wijk met een sociaal regisseur: aantal wijken	1	1	😊	
economie	P41	6.1.1	3,5hectare geherstructureerd bedrijventerrein	3,5ha	3,8ha	😊	
economie	P42	6.1.1	5,0 hectare nieuw regionaal bedrijventerrein	5ha	5ha	😊	
economie	P43	6.1.2	-5% delicten in wijkwinkelcentra	-5%	-5%	😊	
economie	P44	6.1.2	-25 % aangiftes op 1 (binnenstedelijk) bedrijventerrein	-25%	-2%	😞	
economie	P45	6.1.2	1 Vraagbundelingstraject gericht op aansluiten instellingen en bedrijven op breedband	1	1	😊	
economie	P46	6.1.2	Tevredenheid ondernemers 6,5	6,5	Nnb	De gegevens zijn nog niet beschikbaar. Op basis van eerdere resultaten is de verwachting dat de prestatie wordt gehaald.	
economie	P47	6.1.2	100 Nieuwe (door) starters:	100	3558	😊	
economie	P48	6.1.1	2.500 m2 nieuwe bedrijfsverzamelgebouwen	2.500m2	6.564m2	😊	
economie	P49	6.3.1	100.000 extra dagbezoeken	100.000	nb	De gegevens zijn nog niet beschikbaar. Op basis van eerdere resultaten is de verwachting dat de prestatie wordt gehaald.	
economie	P50	6.3.1	20.000 extra verblijfstoeristen	20.000	nb	De gegevens zijn nog niet beschikbaar. Op basis van eerdere resultaten is de verwachting dat de prestatie wordt gehaald.	
economie	P51	6.1.2	Aanpak congestie Waarderpolder en toeleidende wegen		-1	😊	
fysiek	P52	9.1.1	Bodemsanering; samengesteld uit de volgende onderdelen				
			- Aantal saneringen		21	😊	De gemeente is ten aanzien van de streefwaarden nog in overleg met het ministerie. Op basis van de eerste contacten is de verwachting dat er voldoende is gepresteerd.
			- Aantal m2 gesaneerde grond		48.705	😊	
			- Aantal m3 gesaneerde grond		245.341	😊	
			- Aantal m3 gesaneerd grondwater		69.426	😊	
			- Aantal BPE		812.498	😊	
fysiek	P53	9.1.1	70 te saneren woningen / geluidhinder	70	62	😊	Betrokkenen krijgen aanbod om met steun voorzieningen te treffen; niet iedereen gaat op dit aanbod in.
fysiek	P54	9.2.1	30 hectare kwaliteitsverbetering openbare ruimte	30	81,5	😊	
fysiek	P55	9.2.1	30 hectare aanpak grootschalig groen	30	86	😊	

Bijlage 5.14 Afkortingenoverzicht / Begrippenlijst

Afkortingenoverzicht

A	
AO / IC	Administratieve Organisatie / Interne Controle
AR	Algemene Reserve
ASV	Algemene Subsidie Verordening
AU	Algemene Uitkering
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
B	
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
BGGE	Beheerverordening Grond- en Gebouwenexploitatie
BIBOB	Bevordering Integriteits Beoordeling door het Openbaar Bestuur
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOS	Buurt Onderwijs Sport
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties
C	
CAO	Collectieve Arbeids Overeenkomst
CCVT	Centrum voor Cultuureducatie en Vrije Tijd
CS	Concernstaf
CVS	Cliënt Volgstelsel
CWI	Centrum Werk en Inkomen
D	
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
F	
Fido	Wet Financiering Decentrale Overheden
Flo	Functioneel leeftijdsontslag
Fte	Full time equivalent
G	
GEM	Gemeenschappelijke Exploitatie Maatschappij
GGD	Geneeskundige Gezondheids Dienst
GGP	Gemeentelijk grondwaterplan
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
Grex	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GSB	Grote Steden Beleid
H	
HDK	Hulpverlenings Dienst Kennemerland
I	
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen

IP	Investeringsplan
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
J	
JGZ	Jeugd Gezondheids Zorg
M	
MPG	Meerjaren Perspectief Grondexploitaties
MenS	Hoofdafdeling Middelen en Services
O	
OM	Openbaar Ministerie
OPO	Onderwijscommissie Primair Onderwijs
OPH	Ontwikkelings Programma Haarlem
OV	Openbaar Vervoer
OVO	Onderwijscommissie Voortgezet Onderwijs
OZB	Onroerende Zaakbelasting
P	
PO	Primair Onderwijs
P&O	Personeel en Organisatie
POP	Persoonlijk Ontwikkelings Plan
PPS	Publiek-Private Samenwerking
R	
RKC	Rekenkamercommissie
ROC	Regionaal Opleiding Centrum
S	
SAMS	Stedelijke Adviesraad Multiculturele Stad
SHO	Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realiseerbaar en Tijdgebonden
SRO	Sport, Recreatie en Onderwijsvoorzieningen
STUP	Stadsdeeluitvoeringsprogramma
Sw	Sociale werkvoorziening
U	
UP	Uitvoeringsprogramma
V	
VINEX	Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VRK	Veiligheids Regio Kennemerland
W	
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
WI	Wet Inburgering
WIN	Wet Inburgering Nieuwkomers
WIW	Wet Inschakeling Werkzoekenden
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOZ	Waardering Onroerende Zaken

Wsw	Wet Sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten
WWB	Wet Werk en Bijstand

Begrippenlijst

accres

Jaarlijkse groei van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Het accres staat los van de toevoegingen aan het Gemeentefonds uit hoofde van onder meer decentralisatie van rijkstaken.

administratieve organisatie

Geheel van maatregelen, enerzijds gericht op het systematisch verzamelen, vastleggen en verwerken van gegevens, anderzijds op het verstrekken van informatie voor:

- a. de beleidskeuzen, het doen functioneren en beheersen van de gemeente;
- b. de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

algemene uitkering

Uitkering van het rijk die elke gemeente ontvangt uit het Gemeentefonds op basis van objectieve verdeelmaatstaven zoals inwonertal, aantal woonruimten, aantal bijstandsontvangers, lengte van (vaar-) wegen, enz. Het is de belangrijkste gemeentelijke inkomstenbron; de algemene uitkering is een algemeen dekkingsmiddel en kan vrij besteed worden. Zie ook *gemeentefonds*.

begroting

Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn.

De begroting wordt door de gemeenteraad vastgesteld en heeft vier functies:

- autorisatiefunctie (machtiging aan burgemeester en wethouders om uitgaven te doen en inkomsten te realiseren);
- keuze- of afwegingsfunctie;
- beheersfunctie;
- controlefunctie.

beleidsbegroting

Met ingang van de begroting 2004 geldt dat ingevolge het Besluit Begroting en Verantwoording (17 januari 2003) een andere vormgeving aan de gemeente begroting moet worden gegeven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen een beleidsbegroting en productraming. De beleidsbegroting gaat met name in op de (doelstellingen van de) programma's en via de zogenoemde paragrafen op de belangrijkste onderdelen van het beheer. In de productraming zijn alle producten ondergebracht met waar mogelijk per product een nadere toelichting.

begrotingswijziging

Een aanpassing van de begroting tijdens het begrotingsjaar. Alleen de gemeenteraad kan de begroting volgens de het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wijzigen (zie ook *budgetrecht* en *suppletoire begroting*).

behoedzaamheidsreserve (BRES)

Reserve van het rijk die dient om de gevolgen van sterke fluctuaties in de algemene uitkering op te vangen. Daartoe zet het rijk op voorhand een bedrag van € 208,7 miljoen van de algemene uitkering landelijk 'apart'. Aan het eind van ieder jaar wordt de rekening opgemaakt en bezien of er nog wat over is van de reserve. Dat resulteert in een nabetaling of terugvordering aan/van gemeenten.

besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies (BBV)

Met ingang van 17 januari 2003 is het BBV in werking getreden. Het besluit bevat voorschriften voor de begrotings- en verantwoordingsdocumenten, uitvoeringsinformatie en informatie voor derden. Het besluit treedt in de plaats van het besluit comptabiliteitsvoorschriften 1995.

budgetrecht

Wettelijke bevoegdheid van de gemeenteraad de begroting vast te stellen en te wijzigen. De gemeenteraad is binnen het gemeentelijk bestel het enige orgaan met die bevoegdheid. Zie ook: *suppletoire begroting*.

decentralisatie-uitkering

Uitkering waarbij geen termijn van de overgang van de uitkering naar de algemene uitkering is vastgesteld. Hierdoor kunnen gelden met een specifieke verdeling, naast het normale verdeelstelsel in het gemeentefonds worden gehangen.

eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming van de gemeente, zoals dat volgt uit de jaarrekening.

gemeentefonds

Fonds van het rijk waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Hieruit worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn vrij besteedbaar. Zie ook *algemene uitkering*.

incidenteel

Eénmalige, niet jaarlijks terugkerende uitgave of inkomst.

integratie-uitkering

Uitkering waarbij de termijn van overgang naar de algemene uitkeringen is vastgesteld, maar de generieke verdeling nog niet (geheel) is bepaald, danwel gedurende enkele jaren wordt nagegaan of de generieke verdeling juist is bepaald.

jaarrekening

Verantwoording van de in een kalenderjaar gerealiseerde baten en lasten, opgezet volgens de voorschriften uit het BBV. Ook wordt de gemeentelijke vermogenspositie (bezit, vorderingen en schulden) per 31 december opgenomen. De jaarrekening wordt door de gemeenteraad vastgesteld.

jaarverslag

Rapportage over de uitvoering van beleid over een kalenderjaar. Jaarverslag en jaarrekening vormen samen de jaarstukken.

jaarstukken

Jaarrekening en jaarverslag.

meicirculaire

Jaarlijkse circulaire van het ministerie Binnenlandse Zaken over de omvang van het Gemeentefonds en de wijze van verdeling van deze middelen over de gemeenten. Naast de meicirculaire is er ook de septembercirculaire. Zie ook *algemene uitkering*, *gemeentefonds*.

omslagrente

Binnen de gemeente gebruikte rekenrente. Deze wordt bepaald aan de hand van te betalen rente van alle in het Financieringsfonds ondergebrachte leningen. Deze wordt gebruikt bij het ter beschikking stellen van gelden uit het financieringsfonds aan de sectoren en de berekening van de rentelasten van investeringen.

programmabegroting

Een begroting waarin de gemeentelijke activiteiten zijn geordend naar programma's. Met ingang van de begroting 2004 is deze indeling ingevolge het BBV leidend voor de gemeentebegroting. Het staat gemeenten vrij om zelf de indeling naar programma's en het aantal er van vast te stellen. In Haarlem worden 11 programma's gehanteerd. Deze zijn nader onderverdeeld in domeinen/beleidsvelden.

structureel

Jaarlijks terugkerend, in tegenstelling tot incidenteel. Zie ook: *incidenteel*.

solvabiliteit

Verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal.

suppletoire begroting

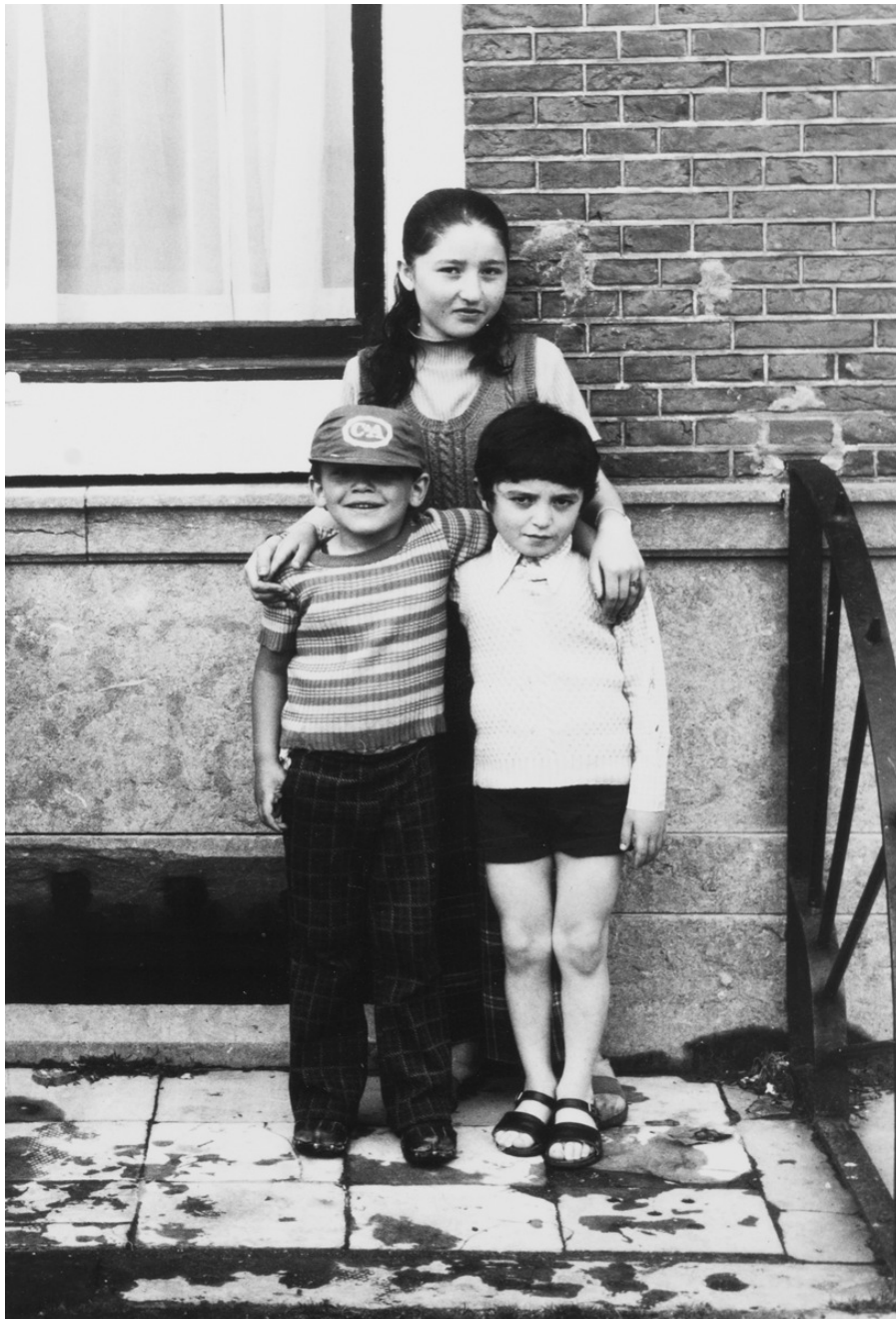
Begrotingswijziging in de loop van het jaar. De gemeenteraad stelt de wijziging vast, waarmee deze onderdeel van de begroting wordt. Zie *budgetrecht*.

uitgangspuntenbrief

Brief van B&W aan de sectoren en gesubsidieerde instellingen met richtlijnen voor het opstellen van de volgende begroting. De brief komt jaarlijks in januari uit en bevat o.a. percentages voor loon- en prijsstijgingen, materiële lasten, energieverbruik, enz.

vreemd vermogen

Het vreemd vermogen bestaat uit de verplichtingen en de schulden van de gemeente.

Uitgave van de
gemeente Haarlem,
Concernstaf
Mei 2010

Adres:
Postbus 511
2003 PB Haarlem

T 023 – 511 30 00
F 023 – 511 34 40
www.haarlem.nl

Foto's:
Toon Vrengoer

Oplage:
215 exemplaren